

KARL MAY

VINNETOU

1.KNIHA

1. GREENHORN

Tento příběh se odehrává v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století

Milý čtenáři, víš, co znamená slovo greenhorn?

Ne, rozhodně bych ti nepřál, aby tě někdo na Západě nazval tímhle potupným a opovržením plným jménem.

Už proto, že greenhorn, zelenáč, který se potuluje sotva pár týdnů v zemi, o níž zhola nic neví, si musí dávat na každém kroku náramně dobrý pozor, aby se mu nepříhodilo za nejbližším rohem něco navýsost nepříjemného. Už proto, že greenhorn je schopen všeho.

Sedí na židli ve společnosti, a ani ho nenapadne, že by měl vstát, když vstoupí dáma, lady; přijde do domu a hned se hrne stisknout ruku hostiteli, a vůbec se nenamáhá, aby se nejdřív poklonil paní domu a mladé slečně; chce si nabít pušku, a náboje strčí do hlavně klidně obráceně. Greenhorn mluví anglicky, a to tak oxfordskou, profesorskou angličtinou, že každý Yankee se složí smíchy, sotva otevře ústa; anebo nemluví anglicky ani slovo. Greenhorn je úžasný znalec; mývala považuje za vačici opossum a o každé

trochu hezčí mulatce je přesvědčen, že to je kvadróna*1. Greenhorn si blahobytně pokuřuje cigaretky a každý, kdo před ním odplivne trochu tabáku, se mu prostě hnusí. Když mu dá nějaký Irčan, čili jak tady na Západě říkají, Paddy, pohlavek, rozběhne se k smírčímu soudci, místo aby ho jako každý správný Yankee na místě potrestal kulkou. Greenhorn je ochoten považovat stopu krocana za medvědí tápoty a soukromou jachtu za mississippijský parník. Greenhorn s sebou vleče do prerie mycí houbu velkou přinejmenším jak pořádně vzrostlá tykev a k tomu deset kilo mýdla, aby byl jaksepatří vymydlen. Bez kompasu nedá ránu, jenže za čtrnáct dní mu přístroj ukazuje na všechny světové strany, jen ne na sever. Greenhorn si taky zapíše osm set nejnnutnějších indiánských slov, a sotva narazí na prvního rudocha, zjistí, že ten svůj příruční slovníček poslal v obálce domů a do kapsy si strčil dopis. Chce si prvně vystřelit, a vidí, že dostal místo střelného prachu trochu rozemletého dřevěného uhlí. Greenhorn se taky vyzná ve hvězdách: pět let se trápil s astronomií, ale může civět na oblohu ještě dalších deset let, a stejně nepozná, kolik je hodin. Bowieův nůž ovládá dokonale: zastrčí si jej do holinky tak šikovně, že hned napoprvé se mu podaří vrazit si ho do stehna. Oheň rozdělává vždycky radši větší, čoudí mu jak deset továrních komínů, a hrozně se pak diví, že Indiáni mohli vypátrat jeho skrýš a připravit ho o skalp. Zkrátka a dobře: greenhorn je greenhorn... a právě takový greenhorn jsem byl já.

Samozřejmě že bych se byl pustil do křížku s každým, kdo by se byl odvážil mě nazvat tímhle potupným jménem: vždyť jsem přece studoval, dokonce vysokou školu, před žádnou zkouškou se mi nikdy nezachvěla kolena ani na vteřinu a troufl jsem si až přes oceán do Spojených států jen proto, že jsem tady tušil lepší možnosti uplatnit se a ukázat; co ve mně vězí. Začal jsem ve

východních státech, a hned s dost slušným zaměstnáním. Jenže srdce mě táhlo jinam, na Západ, a tak sotva jsem měl pohromadě pár dolarů, dal jsem New Yorku sbohem a nakonec jsem uvízl v Saint Louisu u jedné vystěhovalcké rodiny, kde jsem se z nedostatku něčeho lepšího stal domácím učitelem.

Možná že právě tím všechno začalo; kdoví jak a co by se bylo dalo, kdybych byl zapadl někam jinam a kdybych nebyl poznal toho zvláštního člověka, který si mě tak oblíbil a spoluurčil běh mého budoucího osudu. A přitom vlastně nevím, opravdu dodneška nevím, čím jsem si získal jeho důvěru. Ostatně – ani zdaleka mi ji nedával najevo na každém kroku. Naopak! Jednal se mnou, jak byl zvyklý jednat s lidmi: utrhoval se, odpovídal na půl úst, když nemusel, nepromluvil ani slovo, prostě učiněný morous, ba hrubián – a kdyby nebyl býval ve svém řemesle mistrem nad mistry, každý by se mu byl raději vyhnul. Jenže můj otcovský přítel, Mister Henry, the gunsmith, jak si říkal se starosvětskou hrdostí, byl puškař, jaký se rodí jednou za sto let, a zbraně z jeho dílny, to byly hotové zázraky. A takového člověka si tady na Západě musel vážit každý, i kdyby se tisíckrát choval jako podivín. Ostatně, jaképak podivínství u muže, který prožil strašnou rodinnou katastrofu a přišel o všechny své nejbližší? Nebyl nepřitelem lidí ani podivínek v pravém slova smyslu, byl to prostě jen uzavřený, zatrpklý, osudem postižený starý člověk.

Začalo to tím, že se občas objevil v rodině při mé vyučovací hodině. Chvilí poslouchal a pátravě si mě prohlížel, pak se mnou tu a tam prohodil několik slov a jednoho dne, k mému nesmírnému údivu, mě pozval k sobě na návštěvu. Něco takového se tady v St. Louisu ještě nikomu nestalo! Zarazilo mě to tak, že

jsem nad pozváním několik dní váhal: samozřejmě k jeho nesmírné nespokojenosti, kterou dal také bez ostychu najevo hned ten večer, kdy jsem zaklepal u jeho dveří. Na mé good evening, dobrý večer, ani neodpověděl a rovnou podrážděně vybafl:

„Kdepak jste vězel včera, sir?“

„Doma...“ odpověděl jsem, udiven takovým uvítáním.

„Doma! A především?“

„Samozřejmě taky!“

„Pshaw! Kdybyste nevykládal! Taková štěňata jako vy se určitě drží u boudy! Znáám to! Obyčejně šmejdí tím svým čumákem po všech čertech! A tam, kde mají být, samozřejmě nejsou!“

„A kdepak mám být já...!“ zeptal jsem se s úsměvem, abych to nečekaně nevlídné přivítání obrátil prostě v žert.

„Tady u mne, jasno? Chtěl jsem si s vámi pohovořit“

„To jste mohl udělat i tak.“

„Nemohl.“

„Ne? A pročpak?“ podivil jsem se.

„Protože jsem nechtěl!“ zněla poněkud nelogická odpověď.

„A dneska...“

„Dneska možná budu chtít.“

„Tak jen klidně hovořte,“ řekl jsem a posadil jsem se na stůl.

Podíval se mi do tváře a zavrtěl hlavou, jako by nechtěl věřit vlastním uším.

„Klidně! Nakonec abych se ještě takového greenhorna prosil o dovolení, jestli smím mluvit!“

Dovedete si představit, že jsem se cítil tím pojmenováním do hloubi duše uražen.

„Řekl jste greenhorn, pane Henry? Doufám, že jste se přeřekl a že jste nemínil...“

„Představte si, že jsem mínil...“ vpadl mi ostře do řeči. „Že jsem mínil přesně to, co jsem řekl. Člověče, vy jste greenhorn, a jaký! Aby ho pohledal! Nacpal jste si hlavu vědomostmi pořádně, jen co je pravda. Takový mladík, a dovede vám spočítat, jak daleko je od nás na Měsíc, řekne vám, co vyryl nějaký Nabukadnézar na cihly, a dokonce je ochoten vážít vzduch! A to si myslí, že je chlapík jaksepatří, že už mu nechybí ani kapka moudrosti. Ale račte si strčit nos do života asi tak na padesát let, a uvidíte, jak to je s tou moudrostí! Člověče, vy ještě nic nevíte a nic neznáte! Neumíte ani vzít pušku do ruky!“

Řekl to opovržlivě a s takovou jistotou, jako kdyby se o tom byl právě včera přesvědčil.

Zasmál jsem se.

„Hm... tak o tom jste chtěl se mnou mluvit? Víte co – půjčte mi nějakou solidní pušku!“

Položil hlaveň, ke které cosi přišroubovával, došel až ke mně a prohlížel si mě očima navrch hlavy.

„Solidní pušku? Vám do ruky? Tu svěřuji jenom střelci, který je jí hoděn, pane!“

Podíval se na mne po očku, sedl si, pak vstal a znovu vzal do ruky hlaveň, na které pracoval.

„S takovým greenhornem aby člověk vyletěl z kůže,“ zabručel.

Už jsem ho trochu znal. Nechal jsem ho klidně být, sáhl jsem do kapsy pro doutník a zapálil si. čtvrt hodinku bylo ticho, pak už to nemohl vydržet, vzal hlaveň a začal ji prohlížet proti světlu; přitom jako mimochodem poznamenal:

„S puškou se musí umět zacházet! To není jako koukat dalekohledem po hvězdách! Jestlipak jste vůbec v životě střílel?“

„To si myslím,“ řekl jsem.

„Já vím, o pouti ve střelnici.“

Pokrčil jsem rameny.

„Ještě řekněte, že jste taky něco trefil?“

„Samozřejmě.“

„Já vím – ale co?!“

„Cíl.“

„Jděte do háje s tou pohádkou, mladý muži!“ rozohnil se najednou puškař. „Já se vsadím, že se netrefíte do zdi pětkrát pět metrů! Nemyslete, že jsem ten klučina, co ho učíte násobilku! Hrabal jste se někde v nějakých archívech a přitom se cvičil ve střelbě – ne? Seberte se zdi tamhletu medvědici a ukažte, co

umíte; rád se zasměju... hallo, co to je... člověče, vy to berete jak hůlku, vždyť ta stará gun má pořádnou váhu...!“

Nedopověděl, protože jsem vzal za límec a za kalhoty i jeho a vyzvedl ho pěkně vysoko do vzduchu.

„Ke všem čertům, pusťte!“ vykřikl. „Vždyť vy máte tolik síly jako Bill.“

„Jaký Bill? Kdo je to Bill?“

„Můj syn,“ řekl. „Můj syn, kterého... nechme toho radši. Toho už hlava nebolí... Ale jste mu podobný, máte jeho oči a stejné rysy kolem úst, a postavu máte taky jako on, ano.“

V tváři se mu objevil výraz hlubokého smutku. Přejel si rukou po čele, potom se snažil pokračovat svým obvyklým drsným tónem.

„Takové svaly, a vy je necháváte zahálet! Měl byste dělat nějaký sport!“

„Děkuju za radu. Už se stalo,“ řekl jsem.

„Co – vy sportujete? Hm... Umíte boxovat?“

„Trochu. U nás doma pěstujeme zápas.“

„Jezdíte na koni?“

„Ovšem.“

„Šermujete?“

„Dělal jsem nějaký čas cvičitele...“

„No, no, no...“ řekl puškař zase tak nedůvěřivě. „Povídám, posaďte se... musím se na to ještě trochu podívat.“

Vrátil se ke své hlavni, piloval, zdál se být ponořen do nějakých vážných myšlenek. Najednou zvedl od práce hlavu.

„Vy se vyznáte v matematice?“

„Měl jsem ji na škole vlastně nejradši.“

„A co takhle zeměměřičství?“

„To mě dokonce lákalo. Pomáhal jsem několikrát při rozměřování... plošném i výškovém. Ale diplomovaný zeměměřič nejsem.“

„Well... to je dobře... to je docela dobře...“

„Pročpak vás to zajímá, mister Henry?“ nedovedl jsem potlačit zvědavost.

„To je moje věc. Dozvíte se to včas, nemějte strach. Nejdřív musím... hm... zjistíme, jestli to s tím střílením vypadá, jak říkáte. Kdypak máte zítra hodinu?“

„V osm, ale...“

„Tak v šest sem přijdete.“

„V šest ráno? Proč tak brzo?“

„Protože vám chci co nejdřív dokázat, že jste greenhorn, jak zákon káže. A už o tom nebudeme mluvit.“

Zdálo se, že s prací na hlavni je hotov. Odložil ji, vyhrabal ze skříně jakýsi nevelký čtyřhranný železný plátek a začal

připilovávat jeho hranky. Všiml jsem si, že u každé byla vyvrtná díra. Muselo to být něco zvlášť důležitého, protože od téhle chvíle jsem pro něj přestal prostě existovat. Oči mu jen blýskaly radostí, když si prohlížel svou práci.

„To je něco k pušce, pane Henry?“ zeptal jsem se.

„Co... ? Ano, ano..., „ odpověděl po chvíli, jako by si teprve, dodatečně připomněl, že stojím vedle něho.

„To vidím poprvé. Žádný podobný systém neznám.“

„To věřím. To je totiž úplná novinka. Systém Henry.“

„Promiňte. Nechtěl jsem vyzvídat.“

Zkoumal zdlouhavě a pozorně všechny díry v plátku, pak ten kousek železa všelijak otáčel a přikládal k hlavni – trvalo to hezkou chvíli, než zase odpověděl.

„Vyzvídat...,“ řekl. „Nu ano, ale já věřím, že umíte držet jazyk za zuby – ačkoliv jste vyložený greenhorn. Abyste věděl, bude to opakovačka. Na pětadvacet ran!“

„To není možné!“ nezdržel jsem se upřímného údivu.

„Držte hubu! Nejsem blázen, abych se pachtil s nemožnostmi, rozumíte?“

„Ale to byste přece musel mít někde zásobník na těch pětadvacet nábojů!“

„Taky že mám,“ zasmál se a zvedl ten kus železa. „Tady to vidíte.“

„Hm... V tomhle se ovšem nevyznám... ale stejně: při tolika ranách se přece musí hlaveň rozpálit?“

„Ani nápad! Ta hlaveň je z docela zvláštního materiálu... a pak, to myslíte, že pokaždé se vystřílí všech pětadvacet ran najednou?“

„To máte pravdu... Sotva...“

„Tak vidíte! Dávejte pozor! Tenhle kousek železa se bude otáčet pomocí zvláštního mechanismu. Pětadvacet dírek, pětadvacet nábojů! Při každé ráně se mechanismus pootočí a v hlavní budete mít další kulku.“ Puškař vykládal a zářil. „Něco jsem si s tím natrápil hlavu, pane! Ne a ne se to povést, ale teď se mi zdá, že jsem už přišel na to pravé. Ten systém bude jednou slavný, mladý muži, budou za to platit zlatem!“

„A co tomu řekne svědomí?“

„Zounds! K sakru! Svědomí... co tím chcete říci?“

„Co tím chci říci! Až zkonstruuje pětadvaceti-rannou opakovačku, dostane ji přece do rukou kdekterý lump. Víte, co to znamená? Že na prériích a v lesích a v kaňonech se budou odstřelovat Indiáni po desítkách – jako kojoti.“

Díval se na mne strnule, ale neříkal nic.

„A dovedete si představit lovce s tou vaší vražednou zbraní v ruce? Budou pobíjet mustangy a bizony jako na jatkách! Tisíce chlapů si opatří váš báječný vynález a půjdou klidně dělat lovce tam, kam se dřív neodvážili strčit ani nos. Vy z toho budete mít ovšem dolary...“

„... ‘s death!“ přerušil mě podrážděně. „Nechte už těch řečí! Takový greenhorn s mlíkem na bradě, a káže mi, jako by byl praotcem všech Indiánů! Člověče, snad si nepředstavujete, že si tady otevřu továrnu na pušky! Buďte klidný, sir, zůstanu tak sám jako až doposud a o dolary žádný zájem nemám. Úplně mi stačí to, co mám. A vůbec, seberte se laskavě a račte vypadnout. Nemám náladu poslouchat rozumy nějakého ptáčete, které se včera vylíhlo a chce mě učit, jak se lítá.“

Neřekl jsem na to nic, už jsem si zvykl na jeho jednání, jen jsem mu potřásl smířlivě rukou a odešel jsem. Nevěděl jsem ještě, jak důležitý je pro mne ten večer, ani jakou úlohu budou hrát obě Henryho pušky, ale na zítřejší ráno jsem se těšil. Ve střelbě jsem rozhodně nebyl slabý, a usmíval jsem se při pomyšlení, jak staříka ráno překvapím.

2. ZKOUŠKY

Když jsem se objevil přesně o šesté, uvítal mě ironickým, posměšným úsměvem.

„Welcome, sir! Tváříte se jak ostrostřelec, jako byste vyhrál minulou neděli medaili na závodech! To si tak věříte?“ Přikývl jsem a on mi vtiskl do ruky těžkou medvědobijku. „Tu máte, já si vezmu něco lehčího. Nemám chuť se s tím vláčet.“

Přehodil si přes rameno lehkou dvouhlavňovou rifle a vyrazili jsme. Celou cestu na mne nepromluvil. Na střelnici právě tak beze slova nabil a dvakrát zkusmo vystřelil. Pak ukázal rukou; že jsem na řadě já. Neznal jsem zbraň, a tak jsem posadil první ránu i po pečlivém zamíření jen na okraj terče; druhá už byla lepší, třetí pak zasáhla rovnou do černého. A ostatní seděly přímo ve středu, jedna jako druhá. Na puškařově tváři se zračil s každým výstřelem větší a větší údiv. Nakonec mi vnutil svou rifle a musel jsem to zkusit ještě jednou.

„Člověče, takhle jsem ještě greenhorna střílet neviděl! To čarujete, nebo jste se narodil jako westman?“ řekl nakonec drsně, ale přece jen s tónem jistého uznání ve hlase.

Krčil jsem rameny a mister Henry si dál cosi bručel, prohlížeje si mě ze všech stran.

„Uvidíme, co se dá udělat z takového zelenáče. Jestlipak umíte pořádně jezdit na koni?“

„Pshaw! Copak je na tom... nejtěžší je dostat se nahoru. Jak se jednou uvelebím v sedle, nesetřese mě žádná kobyła.“

Řekl jsem to naschvál tak, abych starého pána trochu pozlobil.

Zadíval se na mne pátravě, nejspíš nevěděl, jak odpovědět, a nakonec se prostě jen zasmál.

„Myslíte! No vlastně máte pravdu... Nahoru se vyškrábat, to je to nejtěžší. O to, jak se dostanete dolů, se už postará kůň sám. Chcete to zkusit?“

„Proč ne?“

„Prosím. Je sedm, máte ještě hodinu času. Můžeme zajít k příteli Cornerovi. Jsem zvědav, až vám přivedou mustanga...“

Vrátili jsme se do města, k známému obchodníku s koňmi Jimmymu Cornerovi, který měl pěknou řádku stájí. Postával právě na dvoře a dával si předvádět zvířata svého chovu.

„Hallo, mister Corner,“ vítal se s ním srdečně puškař. „Nepůjčil byste nám na chvíli nějaké zvíře? Tenhle mládenec mi tvrdí, že ho nedostane žádný kůň ze sedla!“

Obchodník si mě krátce přeměřil, potřásl hlavou, zdálo se, že je spokojen.

„Postavu na to má... no, tihle mladí lidé si hned tak nezlomí vaz. Vyved'te mu ryzáka!“

Dva čeledínové zmizeli ve stáji a za okamžik přiváděli osedlaného koně. Trhal sebou, vzpínal se a vůbec nevyhlížel na to, že by byl nějaké klidné, rozumné zvíře. Nabídli mi ostruhy a bič, přijal jsem je a po několika neúspěšných pokusech se mi podařilo vyšvihnout se do sedla.

Čeledínové mi pomáhali, ale teď okamžitě uskočili stranou, protože milý ryzáček udělal mohutný skok do vzduchu, odrazil se všema čtyřma a začal divoce tancovat z boku na bok. Podařilo se mi dostat nohy do třmenů, jenže ta herka vyhazovala čím dál tím víc a pak se hnala ke zdi, aby mě k ní přimáčkla a setřásla dolů. Dvě rány bičem ji přivedly zase nazpět na volné prostranství. Ale všechno ještě dávno nebylo skončeno, boj teprve začínal, a musel jsem vynaložit všechnu sílu a obratnost (které jsem tenkrát ostatně zrovna moc neměl), abych zůstal vítězem. Když nakonec

pode mnou klidně objela cvičiště kolem stáji, potřásajíc jen mírně hlavou, a když jsem sestoupil, podklesávala pode mnou únavou a vysílením kolena. Ale kůň byl uštván, pěna mu odletovala od huby a poslouchal teď už na nejmenší pokyn, na pouhé stisknutí stehny.

Corner ho dal rychle zabalit do příkrývky a křikl na čeledíny, aby se s ním ještě chvíli procházeli po dvoře. Pak se obrátil ke mně:

„To jsem nečekal, mladíku,“ řekl uznale. „Myslel jsem, že vás dostane ze hřbetu, než se řekne švec... no, jestli chcete ještě někdy přijít a pomoci zkrotit tu bestii, budete vítán. Nějaký dolar za to taky bude. Konečně, není to špatné zvíře, jen trochu příliš divoké.“

Mister Henry pokyvoval hlavou, neříkal nic, až uprostřed zpáteční cesty se najednou zastavil a zeptal se:

„Kde jste se učil krotit koně?“

„Náhoda!“ smál jsem se. „Musel jsem jednou krotit v Maďarsku divokého hřebce. Teď mi to přišlo vhod...“

„Děkuju za takové náhody,“ bručel puškař, a než jsme se rozloučili, poznamenal ještě: „Nemyslete si, že jsem vás tam vytáhl jen tak pro nic za nic. To ještě uvidíte!“

Co uvidím, to už neřekl, ale na oči mi potom nepřišel celé tři dny. Až čtvrtý den se opět objevil. Přiběhl za mnou dopoledne, protože věděl, že mám volno.

„Tak co... nechcete se projít?“

Trochu jsem byl udiven.

„Projít se?“

„No, zajít na návštěvu, podívat se k jednomu gentlemanu, který by vás hrozně rád viděl.“

„To bych rád věděl, co na mně může vidět...“

Henry se jen zašklebil, svráštělým obličejem přešel lišácký úsměv. Jak jsem ho znal, měl určitě něco za lubem.

„Neviděl ještě živého greenhorna. Tak jsem mu slíbil, že mu jednoho ukážu,“ uchechtl se.

„To je něco jiného, to ho nemohu zklamat,“ přijal jsem jeho hru. „Už si беру klobouk.“

Chvíli jsme chodili jen tak po ulicích, potom mě najednou zatáhl do nějakých skleněných dveří, tak rychle, že jsem ani neměl čas si přečíst, co je na nich vlastně napsáno. Všiml jsem si jen, že ta písmena se zlatě leskla a že tam snad byla slova of fice a surveying. Uvnitř seděli nějakí tři muži, kteří se s Henrym hned přátelsky uvítali. Taky ke mně, aspoň se mi to zdálo, se chovali s mimořádnou pozorností. Po stolech byla rozložena spousta plánů a map, mezi nimi různé měřicí přístroje, krátce a dobře, bylo mi jasno, že jsem se ocitl mezi zeměměřiči.

Henry, jak se mi zdálo, si přišel s těmi pány přátelsky popovídat, bavili se totiž spolu neustále o všelijakých drobných hloupostech a maličkostech, než přešel hovor na jejich práci. Když začali o zeměměřictví, bylo mi to docela vhod, těmhle věcem jsem rozuměl víc a mohl se aspoň trochu účastnit rozmluvy. Henry se o ty zeměměřické věci kupodivu silně zajímal, chtěl ode mne například vědět, jak se ty plány a mapy, co jsou na stole, zhotovují, a to do takových podrobností, že jsem se nakonec zapletl do výkladu o polární a diagonální metodě a trigonometrické triangulaci

a já nevím o čem všem ještě. Nu, byl jsem dokonalý greenhorn, když jsem si ani neuvědomil, že tu vykládám jako před zkušební komisi, a když jsem dokonce ani nezpozoroval, že si ti páni a můj přítel Henry tu a tam vyměňují za mými zády významné pohledy. Nakonec jsem ukončil návštěvu vlastně já sám, když mi už připadalo opravdu hloupé a krajně nespolečenské tak dlouho vykládat o podobných málo zábavných věcech.

Sotva jsme vyšli z kanceláře a zabočili za roh, položil mi Henry obě ruce na ramena s rozzářeným výrazem ve tváři.

„Sir, člověče, muži, mladíku, greenhorne, udělal jste mi radost! Jsem na vás hrdý!“

„Hrdý? A proč?“ nechápal jsem jeho nadšení.

„Vy jste překonal všechno naše očekávání.“

„Mister Henry, já z toho nejsem vůbec moudrý.“

„To na vás taky nikdo nechce. Hlavně že je to tak, jak jste říkal. Ro-zu-mí-te – ze-mě-mě-řič-ství! Ti páni vám sáhli na zoubek a – všechno v pořádku! Nejste žádný žvanil!“

Byl jsem skoro uražen:

„Dovolte, jestli si myslíte, že...“

„Nic nedovolím, mladíku. Snad mi dopřejete trochu té radosti na stará kolena – když už jste tak podoben mému Billovi!“ Zarazil se. „Poslouchejte – byl jste u Cornera?“

„Ano, jsem teď u něho každý den ráno:

„No – a? Proháníte tu potvoru?“

„Kdepak potvora! Už si zvykla. Poslouchá mě jak hodiny.“

„Ale?! No, to mě těší. Taková kobyla, a nakonec bude chtít jen a jen greenhorny, co? Počkejte, zajdeme někam oslavit tu vaši zkoušku. Někam, kde se báječně jí a pije.“

To bylo pro mne to největší překvapení. Starý morous Henry se rozhodl, že vejde do dining-roomu, do restaurace! Kroutil jsem nad tím v úžasu hlavou, nevěděl jsem pořád, co má s jakou zkouškou, ale byl jsem aspoň rád, že je v dobré náladě. Tu jsem přál starému muži opravdu ze srdce.

Asi tři týdny nato jsem dostal od rodiny, kde jsem působil jako domácí učitel, pozvání na slavnostní večeři. Jen tak mimochodem se přitom zmínila paní domu, že přijde i pan Henry a ještě prý nějaký známý westman jménem Sam Hawkens, toho prý jistě rád poznám. Tou dobou ke mně docházel starý puškař každodenně, jako bych byl jeho nejlepším přítelem, jako by se bál, že mě ztratí, i když mě tu a tam neopomněl ubezpečit, že nejsem nic víc než obyčejný greenhorn. Nápadnější mi bylo, že stejnou pozornost mi najednou začala prokazovat i rodina, kde jsem působil, dokonce jsem přistihl děvčátko Emmy, že si mě potajmu prohlíží s jakousi zvláštní .lítostivostí. Ten večer mi Emmy prozradila proč: prý dobře ví, proč jsem byl pozván. „Večírek na rozloučenou! Farewell-party!“ řekla s pláčem na krajíčku.

Cože? Farewell-party? Musel jsem se tomu od srdce zasmát, ale neměl jsem příliš mnoho času přemýšlet, jakým omylem mohlo děvčátko na něco takového přijít, protože v předsíni se už ozývaly hlasy hostí, mezi nimiž jsem rozeznával také hlas přítele Henryho. Pak se objevili. Rozevřely se dveře a Henry mi představil mladého,

trochu upjatého a nemotorného muže jménem Blake a pak onoho westmana, o němž jsem slyšel, Sama Hawkense.

Tenhle westman! Přiznávám se, že napoprvé, když jsem si ho celý udivený prohlédl od hlavy k patě, na mě zrovna vábně nezapůsobil. Možná že to bylo tím, že tady v tom elegantním přijímacím pokoji si docela klidně počíнал tak, jako by byl v nejpustším koutě savany; dokonce ani nepokládal za nutné sundat klobouk a odložit ručnici. Jakou barvu a tvar měla původně ta stará plstěná hučka se zprohýbanou střechou, to by se marně pokoušela určit i ta nejchytřejší hlava. Zpod střechy se drala hotová houština černých rozčuchaných vousisek a uprostřed nich trčel kupředu nos rozměrů prostě obrovských. Vypadalo to, jako by v obličejí nebylo nic než vousy, nos a potom ještě dvě malá chytrá očička, která se čile a bez ustání pohybovala sem a tam a sem a tam a prohlížela si mě trošku šelmovsky; ale jinak asi právě tak zkoumaně, jako moje oči westmanovu podivnou postavu. Chlapík vězel v loveckém koženém plášti, dlouhém až na paty.

Jako by si byl před vámi chlapec oblékl dědečkův župan. Dole vyčuhovaly křivé nohy, zřejmě na kost hubené, kolem nich plandaly roztržené legginy požehnaného stáří. Ty určitě sloužily už dobrých dvacet let! A boty... do těch by se byl v nejhorším vešel snad celý westman.

Když jsme se na sebe navzájem dost vynadávali, obrátil se lovec k puškaři a zapištěl tenounkým, dětským hláskem:

„Tak to je ten váš greenhorn, mister Henry?“

„Yes.“

„Nevypadá tak špatně. Snad se mu bude Sam Hawkens taky líbit, hihihih!“

Zasmál se zvláštním tenounkým smíchem, který jsem později slychal stokrát a tisíckrát, obrátil se ke dveřím a vyšel vstříc pánu domu, který ho i s manželkou zdravil jako starého známého a zval dál ke stolu. K mému nesmírnému údivu toho podivného mužika ani teď vůbec nenapadlo, že by si měl odložit. Šel klidně dál, tak jak byl, i s tou svou ručnicí, a teprve v jídelně se rozhlédl a pověsil zbraň na závěs u okna tak, aby na ni dobře viděl.

„Žádný pořádný zálesák nespustí svou pušku z očí, meššúrs. Tady bude mé milé Liddy dobře,“ řekl.

Pokusil se odložit také svůj podivuhodný klobouk, ale když jej sňal s hlavy, zůstaly na něm viset k mému naprostému zděšení i – jeho vlasy. Nahánělo to opravdu hrůzu, ten pohled na holou, krvavě červenou lebku, ozval se dětský křik, ale podivný westman neztratil klid, jen se potočil k dětem a k paní a s bohorovným klidem poznamenal:

„Jen žádný strážek, mylady a meššúrs! Nemusíte se už ničeho obávat! Míval jsem vlasy, nosil jsem je dokonce od narození, nikdo na světě mi je nemohl upřít. Bohužel asi tucet Pawneeů si na nich zgustlo. Dost nepříjemný pocit pro mne, ale už jsem to ve zdraví přečkal a v Tekamě jsem jednoduše koupil novou čupřinu, jestli se nepletu. Paruka tomu říkájí, stála mě tři tlusté svazky bobřích kožíšků. Náhodou mi to vůbec nevadí. Je vám to daleko pohodlnější, zvlášť v létě. Jak se začnu potit, sundám si vlasy a je to, hihih!“

Pověsil svou hučku k ručnici, obřadně znova nasadil paruku na hlavu a potom teprve si svlékl kabát a přehodil ho přes židli.

Ukázalo se, že kabát je doslova samá záplata, dokonce tím našíváním tak nabyl na tloušťce, že by jím sotva nějaký indiánský šíp mohl proniknout. Přešel po svých křivých nožkách až ke stolu, chytrácká očička zamrkala napřed na mne, pak na paní domu, pohodlně se uvelebil v židli, pohladil koženou loveckou vestu, přepásanou páskem se dvěma revolvery a nožem, a řekl:

„Tak si myslím, že by mylady měla tomu pánovi prozradit, oč vlastně jde, nežli si sedneme k jídlu..., jestli se totiž nepletu...“

Tohleto „jestli se nepletu“, jak jsem ještě ten večer zjistil, říkal Sam Hawkens pomalu za každou třetí větou, při všech vhodných i nevhodných příležitostech.

„Ano, ano,“ přisvědčila paní a obrátila se ke mně a k mladému muži, který přišel s návštěvníky, „dovolíte, abych vás seznámila s panem Blakem, který nastoupí na vaše místo?“

„Na – moje – místo?“ vykoktal jsem ze sebe.

„Museli jsme se po někom poohlédnout, když se s námi už dnes večer rozloučíte,“ řekla jemně.

Musel jsem v tom okamžiku vypadat jako dokonalý hlupák, a kdyby mě byl v tu chvíli nějaký reportér vyfotografoval, nemohl bych se tím snímkem určitě nikde chlubit. Paní domu se sice chápavě usmívala, ale já jsem nenalézal vůbec žádný důvod k nějakým úsměvům.

„Ano, ano,“ pokyvovala dál mírně hlavou, „měl jste nám to sice ohlásit dřív, ale samozřejmě vám nebudeme dělat těžkosti. Škoda že odcházíte, měli jsme vás rádi; ale co se dá dělat... přejeme vám k vašemu zítřejšímu odjezdu všechno nejlepší.L

„K mému odjezdu? K zítřejšímu odjezdu? Ale kam mám jet?“ vypravil jsem ze sebe namáhavě a obrátil se, poněvadž Sam Hawkens mi položil ruku na rameno.

„Kam jinam než na Divoký západ? Se mnou, mladý muži!“ smál se. „Když jste tu zkoušku složil s vyznamenáním, hihhi... Přece kvůli vám neodloží výprava odjezd! Pojedete se mnou, už je to jisté; já, Dick Stone a Will Parker vám budeme dělat průvodce po celou cestu podle Canadianu až do Texasu. Myslím, že toho musíte mít už plné zuby, dřepět pořád ve městě. Nechcete přece navěky zůstat greenhornem...“

Konečně se mi rozbřeslo! Zeměměřická kancelář, krocení divokého ryzáka, střílení na terč... ano, měl jsem se stát členem zeměměřičské výpravy, jistě jedné z těch, co připravovaly stavbu velké železniční trati. A najednou se mi to docela zalíbilo, tím víc, že jsem se k té věci dostal tak neočekávaně.

A starý pan Henry už stál u mne a tiskl mi pevně pravici.

„Víte přece, že vás mám rád..., sir, člověk jako vy, ten nemá co dělat mezi papíry v kanceláři nebo za učitelským stolečkem. Musíte na Západ! Sám jsem jednal se společností Atlantic and Pacific Company, ani jste si neuvědomil, že si vás přezkoušeli a na výbornou! Na výbornou! Nu... tady máte!“

Vrhl jsem pohled na listinu, kterou mi podal, byla to pracovní smlouva, a zahlédl jsem tam dokonce údaj o výši příjmů – ani se mi nechtělo věřit, že mi budou vyplácet tolik peněz.

A starý Henry neúnavně pokračoval:

„Potřebujete dobrého koně. Toho mustanga jsem vám od Cornera koupil... A zbraně musíte mít nejlepší! Dám vám s sebou

medvědobjku, je to stará, těžká puška, stejně ji sotva unesu, a vy s ní trefíte každou ranou. No – co tomu říkáte, ještě jste nepromluvil ani slovo.“

Jenže mně šla slova těžko z úst. Byl jsem ohromen, byl jsem překvapen, nevěděl jsem, co odpovědět. Chtěl jsem především odmítnout Henryho dary, ale uvědomil jsem si, že každý z těch známých tady u stolu by mi hrozně rád udělal nějakou radost... odmítnout prostě nešlo. Ostatně paní nás právě zvala k jídlu a sama začala řeč o jiných věcech – asi aby mě vysvobodila z rozpaků.

Teprve po večeři jsem se dozvěděl co a jak. Ano, šlo o vyměření budoucí železniční trati ze Saint Louisu přes indiánské území, tedy přes Texas, Nové Mexiko, Arizonu a Kalifornii, až k pobřeží Tichého oceánu. V naší skupině – jak jsem se dozvěděl – budou pracovat vedle mne ještě tři další surveyors čili vyměřovači, a to pod vedením hlavního inženýra. Nám připadlo území mezi prameny Red Riveru, Červené řeky, a řeky Canadian. Sam Hawkens a jeho přátelé Stone a Parker nás měli dovést až na místo a potom ještě s celou skupinou nebojácných westmanů působit jako naše ochranná stráž. Kromě toho měla nad naší bezpečností bdít i vojenská posádka z nedaleké pevnosti. Všechno bylo připraveno, dokonce i o všechny osobní věci, které člověk na takovou výpravu potřebuje, se společnost postarala, takže na mne zbylo vlastně jen jedno: představit se svým budoucím spolupracovníkům, především hlavnímu inženýrovi. Což se ještě týž večer – za doprovodu starého pana Henryho a Sama Hawkense – také stalo.

A druhý den ráno jsem se definitivně rozloučil se St. Louisem a s rodinou, kde jsem vyučoval, a ovšem se starým dobrým puškařem

Henrym. Ačkoliv loučení s ním bylo docela krátké. Na tyhle věci si očividně vůbec nepotrpěl, zarazil mě, sotva jsem mu začal děkovat. Jen mi krátce stiskl ruku a podle svého zvyku zabručel:

„Držte jazyk za zuby, sir! Stejně jsem si vás vybral jen proto, aby si má stará gun, má dobrá medvědobijka zas párkrát vystřelila. Až budete hotovi, můžete za mnou přijít a vyprávět mi, co jste zažil. Teprve se ukáže, co ve vás opravdu vězí! Vy tomu nechcete věřit, ale přesvědčíte se sám, že pořád ještě nejste nic jiného než docela obyčejný greenhorn,. Zelený, jak zákon káže!

S těmi slovy mě prostě vystrčil ze dveří. Ale než je za sebou zavřel, uviděl jsem ještě škvírou, že se v jeho očích objevily slzy.

3. PRVNÍ KROKY

Byl konec září, pracovali jsme na svém úseku už tři měsíce, ale hotovi jsme ještě dávno nebyli, ačkoliv jinde práce končila a vyměřovači se vraceli domů. Měli jsme ovšem úkol o něco těžší: náš úsek tvořil pás mezi řekou Canadian a územím Nového Mexika, a zatímco naši druzi se mohli řídit prostě podle toku řeky nebo podle směru novomexických údolí a průsmyků, my jsme museli hledat nejvýhodnější směr pro budoucí trať velmi pracně, mnohokrát vyměřovat, obtížně vypočítávat a ze všeho nejdřív ovšem důkladně prozkoumávat celou krajinu. S tím byla právě největší potíž – vždyť v tomhle cípku země se střetávaly zájmy Komančů, Kiowů a Apačů, a my jsme museli dávat náramný pozor, aby se naše činnost neprozradila. I to zpomalovalo a prodlužovalo práci, vždyť jsme si ani nemohli – jako ostatní skupiny – zaopatřit výživu lovem (to bychom na sebe Indiány brzy upozornili), ale byli jsme odkázáni ve všem, co jsme potřebovali, na pravidelné

zásobování ze Santa Fe. Pravidelné! Mělo být pravidelné... jenže ve skutečnosti bylo vždycky krajně nejisté, kdy se objeví vůz se přepážkami a se zásobami, a často naše práce zůstávala stát jen proto, že jsme museli čekat, až dorazí zásobovací vozy.

Ještě o něco horší to bylo s lidmi v naší skupině. Hlavní inženýr, jak jsem se zmínil, mě přijal i se svými spolupracovníky, oněmi třemi surveyory, nesmírně vlídně a přátelsky; o to víc jsem byl zklamán později. Ti lidé byli Yankeeové do morku kostí a na mne se dívali jako na vyloženého greenhorna v nejhorsím slova smyslu. Šlo jim o peníze, a vůbec už je nezajímalo, jestli za ně také odvedou řádnou práci; a s jejich odbornou zdatností – o tom jsem se rovněž brzo přesvědčil – to nebylo také nejskvělejší. Ostatně mi velice rádi přenechávali právě ty nejtěžší úkoly a sami si ulehčovali práci, jak jen mohli.

Hlavní inženýr, Mr Bancroft, byl z nich ještě nejprůchytější, bohužel byl také nejprůchytější, pokud šlo o vřelou náklonnost k pálenice. Ze Santa Fe nám přivezli pár soudků a vlastně od prvních dnů zajímala Bancrofta pálenka víc než všechny měřicí přístroje dohromady. Nebylo to pranic mimořádného, najít ho někde ve stínu, jak vyspává pod stromem opici. Surveyorové Riggs, Belling a Marcy – nezůstávali o nic pozadu, pili jak zjednaní, a nakonec zůstávala často všechna práce s rozměřováním jen na mně; ti čtyři to střídali docela jednoduše: buď pili, nebo své pití vyspávali. Ale zřejmě mínili, že je to tak docela v pořádku, protože ještě tak nanejvýš Belling byl ochoten uznat, že vlastně se nemusím starat o to, co je jejich povinností a úvazkem. Ostatním se to zdálo tak samozřejmé a přirozené, že mi nikdy neprojeví ani slůvkem byť i sebemenší uznání.

Ostatní společnost nebyla o mnoho lepší. Těch dvanáct „westmanů“, kteří nás měli ochraňovat před útokem, mělo největší štěstí v tom, že se za ty tři měsíce díky bohu nepříhodilo vůbec nic, před čím by nás měli bránit. Byli by asi tak spolehliví a platní jako při pomoci, kterou nám měli poskytnout také v naší práci: vypadalo to, že si tady dalo schůzku dvanáct největších lenochů z celých Spojených států.

A podle toho to taky v našem táboře chodilo!

Bancroft byl podle jména a podle smlouvy naším vedoucím a snažil se tak vystupovat, jenže to bylo všechno jen pro smích: neposlechla ho živá duše a Bancroft to vždycky vyřídil zkrátka tím, že začal klít a nadávat (a tak klít a nadávat jsem hned tak neslyšel!), a potom šel zalít rozčilení k soudku s pálenkou. Následován obyčejně velmi rychle Riggsem, Bellingem a Marcym. V takové situaci se nedalo dělat nic jiného než se chopit otěží o své vůli – samozřejmě tak, aby tihle pánové nic nepozorovali. Protože v jejich očích jsem ovšem byl neopeřené mládě, greenhorn; který jim nesahá ani po kotníky. A přece, aniž to věděli, dělali vlastně to, co jsem chtěl já; i když jsem to vždycky musel narafořit tak, že jsem to já, nezkušený zelenáč, kdo poslouchá jejich vzácných rad a pokynů.

Upřímně řečeno, nevím, jak bych to byl svedl, kdyby nebylo Sama Hawkense a jeho dvou druhů, Dicka Stonea a Willa Parkera. Tihle dva zálesáci byli skuteční, řádní chlapi, ovšem v každém evropském městě by vzbudili zděšení, kdyby se jen objevili na ulici, neřkuli někde ve veřejné místnosti. Dick byl vytáhlý dlouhán, hubený jako šindel, vždycky v hromotluckých jezdeckých botách a

v těsné jezdecké košili; kolem mohutných ramen nosil vlněný přehoz, o kterém by člověk řekl, že se musí v nejbližší vteřině rozpadnout na cucky; o tom, co měl na hlavě, by se byl musel vyslovit nejspíš nějaký vědec – mně se alespoň nikdy nepodařilo přesně určit, jestli to je zbytek klobouku, čepice nebo baretu. Jeho přítel byl právě takový dlouhán a hubeňour, nápadný na první pohled širokými, stále se usmívajícími rty, věčně roztaženými po celém obličejí od ucha k uchu. Dobromyslně na vás cenil své zuby, a to bylo zapotřebí, protože jinak byste se byli určitě ulekli jeho červené husarské vesty, která se bůhvíjakou nevyzpytatelnou cestou dostala až na Divoký západ. Ke všemu si ještě uvazoval kolem hlavy tmavý šátek jako turban a na nohou nosil dlouhé plátěné nohavice a vetché holínky. Rozuměl jsem si s oběma zálesáky výborně, a nejvíc ovšem se Samem Hawkensem, který platil na podivnou společnost našeho tábora svým originálním vzezřením i napůl přísným, napůl žertovným chováním. Vždycky a včas dovedl pomoci dobré věci.

Ke mně se Hawkens choval jako středověký lenní pán, vzal mě prostě bez řečí pod svou ochranu jako člověka, kterého se naprosto není třeba ptát, jestli s tím vůbec souhlasí. Já jsem byl přece greenhorn a on westman, protřelý, zkušený zálesák, a všechno, co dělal nebo řekl, muselo být pro mne Písmo svaté. Musím však po pravdě přiznat: jestli jsem později vychodil vysokou školu zálesáctví u Vinnetoua, pak to byl jen a jen můj milý Sam. Hawkens, kdo mi dal dobré a solidní základy ve všem, co člověk musí znát a ovládat na Divokém západě. Jeho obětavost neznala mezí, například laso mi zhotovil vlastnoručně, a ještě mi posloužil svou maličkou postavičkou i se svým koněm jako první cvičební cíl. Když jsem to pak dotáhl tak daleko, že při každém

vržení lasa se mi podařilo dostat ho do smyčky, byl nadšením bez sebe:

„Nádherně, mladý sir! Báječně! Jen tak na to! Jenom si, prosím vás, nemyslete, že vás nějak zvlášť chválím! Ve škole se taky musí občas pochválit i ten nejhlupejší žák, jinak by se vůbec nehnul kupředu! Učil jsem už hezkých pár mladíků, a řeknu vám, skoro všem to šlo líp a rychleji než vám... No, ale jestli se budete pořádně cvičit, za takových šest sedm let se vám nikdo neodváží říct, že jste greenhorn. Konečně – někdy to takový pilný hlupák dotáhne dál než třikrát šikovnější lenoch, to je stará vesta, jestli se totiž nepletu...“

Takhle mluvíval často, a vždycky neobyčejně vážně, a já jsem se také tvářil vážně, protože jsem věděl dobře, jak to míní. Ostatně se to všechno na přání Samovo odbývalo o samotě, stranou tábora, o mém zaškolování neměl mít nikdo nejmenší potuchy. Sam mně jednou na můj dotaz vysvětlil docela po svém, proč to považuje za jediné správné:

„To je kvůli vám, sir! Vy jste na tyhle věci tak nešikovný, že bych se musel sám stydět, kdyby se na vás měl někdo dívat! Vezměte si to k srdci, je to tak, hihhi...“

Přesto, že se naše práce vlekla hlemýždím tempem, jednoho dne jsme to konečně přece jen dotáhli tak daleko, že nám chyběl už pouze týden, abychom navázali na úsek našich sousedů. Bancroft trval na tom, že se musí sousední skupině oznámit stav práce, a prohlásil, že si s sebou vezme jednoho z westmanů a že tam dojedou v neděli ráno se zprávou. Nebylo to nic tak neobvyklého, skupiny musely mezi sebou udržovat styk, předávaly si navzájem často informace, ale milý Bancroft považoval za nutné svůj

připravovaný odjezd nejdřív oslavit řádnou pitkou. Mne, greenhorna, nepozvali a Hawkens, Parker a Stone prostě odmítli; všichni jsme však předvídali, jak to asi dopadne: samozřejmě, pilo se tak dlouho a tak důkladně, že k ránu Bancroft ani jeho kumpáni nebyli s to udělat dva přímé kroky. O nějaké jízdě nemohla být řeč a ostatně celá společnost udělala to, co obvykle po takových flámech dělávala – zalezla do křoví a vyspávala.

Co teď? Posel by už musel pomalu vyrazit, ale ti výtečníci, jak to vypadalo, chtěli vyspávat celé odpoledne... Byl bych se vydal na cestu sám, to však znamenalo, že po dobu, co budu pryč, se práce nehne kupředu ani o píd'. Uvažovali jsme se Samem Hawkensem, jak na to, když mi najednou prudce stiskl ruku a ukázal směrem na západ:

„Máme po starostech. Můžete předat poselství rovnou teď.“ Otočil jsem hlavu směrem, kterým Sam ukazoval, a uviděl jsem dva jezdce. Jednoho jsem poznal na dálku, byl to starý scout, který k nám už předtím několikrát zajel do tábora se zprávami, toho druhého, mladšího, oblečeného po zálesácku, jsem však ještě nikdy neviděl. Vyšli jsme jim vstříc, přiblížili se k nám v několika minutách. Oba zadrželi koně a ten neznámý se mě zeptal na jméno.

„Tak to jste vy...“ usmál se přátelsky, když jsem se představil. „No, slyšel jsem o vás... Prý musíte dělat všecko sám; ostatní si dávají na váš účet pohov, což? Mne budete asi znát podle jména: White.“

Samozřejmě že jsem jméno znal. Inženýr White byl vedoucím skupiny, která vyměřovala těsně na západ od nás a ke které se chystal Bancroft. Pomyslil jsem si, že se stalo patrně něco

mimořádného, když sem přijíždí, ale než jsem se mohl začít vyptávat, seskočil s koně, podal mi pravici a jediným pohledem přelétl naše ležení. Když uviděl spáče v křoví a opodál soudek od pálenky, ušklíbl se, dávaje najevo, že mu je dávno všechno jasné.

„Opilí, jak zákon káže,“ řekl.

Potřásl jsem hlavou.

„Do jednoho.“

„Ano. Mr Bancroft se chtěl právě vypravit za vámi. Uspořádali večírek a... hned ho vzbudím!“

„Počkejte, počkejte,“ skočil mi do řeči. „Jen je nechte spát. Je mi docela milé, že si můžeme pohovořit bez nich... Kdopak jsou tihle tři muži?“

„Tři naši nejspolehlivější scuti,“ odpověděl jsem a řekl jsem jména Sama Hawkense, Stonea a Parkera.

„Ah Hawkens, ten podařený malý lovec! O tom jsem už něco slyšel! Chlapík – ti mohou s námi!“

Zamával jsem na naši trojici a nedočkavě jsem se vyptával:

„Něco se stalo, Mr White?“

„Jen to, že bych se tady rád poohlédl, jak jste doopravdy daleko. A s vámi bych si rád pohovořil, právě s vámi. My jsme totiž už skončili, ale tady, jak vidím...,“ nedokončil větu a pokrčil rameny.

„Je tu obtížný terén, Mr White, a...“

„... a kdyby nebylo vás,“ přerušil mne, „byl by celý pan Bancroft možná ještě tam, kde začal. Víím, víím, všechno víím, milý pane.“

„Přeháníte. Dělán svou povinnost. To je všechno.“

„Tiše, tiše,“ přerušil mě podruhé s jakousi výčitkou ve hlase. „Vypτάval jsem se všech poslů, co tady byli, a ti už mi řekli co a jak. Vy trochu přeháníte – svou laskavost k těm pijanům, nezdá se vám? Radši se budu vypτάvat Sama Hawkense... Pojdte se posadit!“

Zašli jsme k našim stanům.

White se pohodlně uvelebil v trávě, pokynul nám, abychom se posadili vedle, a začal zpovídat Hawkense, Parkera a Stonea. Jako bych tu najednou s nimi ani nebyl. Řekli mu zpřímá a jasně, jak to v táboře a při práci chodí, nic nezamlčeli, nic nepřidali. White poslouchal a pokyvoval hlavou, a když jsem se dvakrát nebo třikrát pokusil tu a tam něco zmírnit, mávl jen odmítavě pravicí. Teprve když ti tři skončili, požádal mě, zda bych mu ukázal nákresy a denní výkazy. Prolistoval je velmi pozorně, pak se krátce zeptal, kdo je zpracoval, a když jsem přiznal, že větší část pochází ode mne, podotkl:

„Říkal jsem vám, že to s tou laskavostí ke kamarádům přeháníte. Kromě toho: z těch výkazů nikdo nepozná, kdo kterou práci dělal.“

Sam Hawkens se chytrácky zachechl:

„Sáhněte mu do náprsní kapsy, Mr White! Jen to zkuste! Má tam takovou plechovičku na tabák, jenže tabák tam dávno není, ale nějaké zajímavé papírky... totiž jestli se nepletu.“

Sam se šklíbil. Věděl až moc dobře, že jsem si dělal jisté náčrty a poznámky sám pro sebe a že jsem je ukládal do téhle staré plechovky po tabáku. Bylo mi to nepříjemné, nevěděl jsem, jak se zachovat. Nechtěl jsem být k inženýru Whiteovi nezdvořilý, ale nechtěl jsem taky nijak uškodit svým spolupracovníkům, i když se

už zřejmě o jejich „činnosti“ dost vědělo. Nakonec jsem Whiteovi řekl, že mu zápisky půjčím, ale jen pro jeho osobní informaci. Souhlasil ihned, potom si papíry prohlédl a vrátil mi je zase s takovým významným pokývnutím:

„Vlastně bych měl záznamy vzít a ukázat je našemu vedení. Prosím vás, ti lidi jsou vyloženi lenochodi, nezaslouží si ani dolar mzdy – no ale jak myslíte. Rozhodně si ty dokumenty dobře schovejte. Kdoví k čemu by mohly být někdy dobré. A teď abychom ty pány probudili, což?“

Vstal a dal se do křiku.

Odpočívající gentlemani vylézali z křovin, protírali si vyjevené oči, protahovali údy a ukazovali jeden po druhém pomuchlané, popelavě šedé tváře. Bancroft, dopálený, že byl vyrušen ze spánku, se chtěl na příchozího osopit, ale když zjistil, kdo přijel, změnil naráz chování a s laskavým úsměvem hned nabízel inženýrovi přípítek na uvítanou. To ovšem přišla kosa na kámen. White nejenže odmítl, ale rovnou řekl, že ho takové uvítání překvapuje, a ještě víc že ho překvapuje, s čím se tady setkal; že vlastně neví, jestli je tu rozměřovací stanice, anebo výčepna pod širým nebem; a že Bancroft by se měl jako vedoucí za něco takového přinejmenším stydět.

Bancroft ho chvíli poslouchal s očima rozšířenýma údivem, potom ho chytil křečovitě za ruku a stiskl ji.

„Sir, můžete mi říct, kdo vlastně jste?“ řekl ostře.

„Inženýr, tak jako vy.“

„A vy pracujete tady na tom úseku?“

„Víte přece, že jsem přijel ze sousedního...“

„Tak vidíte! A kdybych já přijel k vám, myslíte, že bych tam mohl poroučet a kázat?“

„Děkuju, nechci! To bych nepřipustil!“

„Tak se podívejte: já se jmenuju Bancroft a vedu tady ten úsek. A nikdo mně tady nebude dávat žádné rozumy! My dva jsme si totiž úplně rovni!“

„Určitě,“ odpověděl zcela klidně White, „já vám přece vůbec nehodlám dávat nějaké rozumy. Já vás chci jenom zdvořile upozornit na to, že my jsme s rozměřováním hotovi a že tady se zřejmě veškerá činnost soustřeďuje na průzkum soudků s pálenkou. Když jsem před dvěma hodinami přijel, napočítal jsem šestnáct lidí opilých, jak zákon káže, a to, milý...“

„Vy jste tady už dvě hodiny?“ zrudl Bancroft. „Takovou dobu?“

„Ovšem. Prohlédl jsem si už nákresy a vím taky, kdo na nich pracoval, sir! A řeknu vám, že jsem si připadal jak na jiném světě – jeden člověk za vás udělal skoro všechnu práci!“

Bancroft obrátil svou strhanou tvář ke mně a zasyčel: „To vy jste pomlouval, vy lháři, vy zrádce!“

„Vůbec ne!“ přerušil ho White. „Váš mladý spolupracovník o vás neřekl ani slova špatného, dokonce vás omlouval... Zachoval se jako gentleman a měl byste ho požádat za prominutí.“

„Za prominutí? Ani nápad!“ vyprskl pohrdlivě Bancroft. „Pitomý greenhorn nerozezná trojúhelník od čtverce, a já ho mám žádat za prominutí? To má být surveyor! Vždyť on to naše zdržení zavinil.“

Co jsme mu svěřili, zkaňhal, všechno jsme museli dělat po něm znova... Tak to je!“

Víc neřekl. Byl jsem dlouhou dobu klidný a trpělivě jsem dovedl leccos snést a nad leccíms zamhouřit oko, ale tahle drzost mě dohňála: Musím ukázat těm panáčkům, že se ve mně trochu mylí. Chytil jsem Bancrofta jednoduše za paži a ze všech sil jsem mu ji stiskl, tak prudce, že v půli věty přestal mluvit a jen hlasitě zaúpěl.

„Mr Bancrofte,“ řekl jsem klidně a zvolna, „vypil jste trochu přes míru a ještě jste se z toho nevyspal. Nejlepší bude, když trochu vystřízlivíte, než začnete mluvit. Zatím jsem nic neslyšel.“

„Vy jste se zbláznil! Co tady žvaníte o vystřízlivění!“ halasil zrudlý Bancroft. „Nám je dobře, rozumíte!“

„Buďte rád, že mluvím právě o tom,“ řekl jsem tiše. „Jinak bych vás musel srazit k zemi za to, co jste řekl. Jako kluka.“ Zdálo se, že byl úplně vyveden z míry. Nikdy si nepředstavoval, že by přede mnou mohl mít strach, a teď, když jsem mu pevně a klidně svíral ruce, nevěděl najednou kudy kam. Nebyl to žádný suchotinka, ale viděl z výrazu mé tváře, že svá slova myslím vážně, a nebyl si jist, co si může dovolit. Do rozhovorů o střízlivosti se mu zřejmě nechtělo, obrátil se tedy k jednomu z těch dvanácti westmanů, kteří měli tvořit naši stráž.

„Mr Rattlere, vy trpíte takovéhle útoky na mou osobu? Váš úkol je chránit vedoucího tábora před každým napadením, ne?“ Rattler byl chlap jako hora, muž drsný, vysoký, a jak se zdálo, silný jak gorila, a kromě toho nejbližší kumpán Bancroftův, opravdový kamarád z mokré čtvrti. Mne nemohl cítit a tenhle výstup mu určitě ohromně zahrál do not. Přiskočil hbitě a chytil mě za ruku.

„Buďte bez starosti, Mr Bancrofte!“ zvolal. „S tím jehnětem si poradíme: Chlapečku, dej laskavě ruce pryč od Mr Bancrofta, nebo ti ukážu, jaký jsi zatracený greenhorn, ano?“

Zacloumal prudce mou rukou, vlastně mě otevřeně napadl. Nebylo mi tak docela proti mysli, že se objevil tenhle protivník; jestli jsem chtěl ukázat, že nejsem žádný zbabělec, a zjednat si trochu respektu, musel jsem to předvést na trochu vážnějším odpůrci, než byl slabošský Bancroft.

Vytrhl jsem se Rattlerovi prudce a křikl jsem:

„Toho greenhorna okamžitě odvoláte, Mr Rattlere! Jinak vás srazím k zemi!“

„Vy mne?“ zasmál se s největším pohrdáním v hlase, jakého jen byl schopen. „Ten greenhorn je opravdu takový pitomec, že si myslí...“

Víc už ze sebe nevypravil. Moje pěst ho zasáhla do spánku a on se skácel k zemi jako podřatý. Složil se jako pytel mouky.

Zůstal chybně ležet a kolem bylo hluboké ticho. Pak jeden z jeho přátel vykřikl:

„The devil! U čerta... to máme nechat jen tak? Má nás mlátit nějaký přivandrovalec z Evropy? Jdeme na toho darebáka, hoši!“ Chlap se na mne vrhl, ale já jsem byl připraven a uvítal jsem ho ranou do žaludku. Pak ve vteřině jsem mu zasadil ránu pěstí na spánek a v další vteřině jsem držel v obou rukou revolvery: „Ještě někdo? Prosím...“

Rattlerovi kumpáni měli ovšem tisíc chutí po mně skočit a pomstít kamarády. Ale jen se po sobě nerozhodně dívali.

„Poslyšte, lidi,“ řekl jsem vážným, varovným hlasem. „Jestli teď udělá někdo krůček nebo se pokusí mi vyrazit revolver, doplatí na to! Myslete si o greenhornech co chcete, ale já vám dokážu, že takový greenhorn jako já klidně vyřídí dvanáct westmanů vašeho kalibru.“

Najednou se objevil po mém boku i Sam Hawkens.

„A já, Sam Hawkens, si vás dovoluju taky maličko varovat, jestli se totiž nepletu. Tenhle mladík je pod mou ochranou, a jestli mu někdo zkříví vlasek na hlavě, provrtám ho skrz naskrz. To říkám úplně vážně... hihihih!“

Will Parker a Dick Stone, to nemusím ani říkat, stáli v té chvíli už taky po Hawkensově boku.

To zřejmě vyvolalo náležitý dojem. Kumpáni se otáčeli jeden po druhém a rozcházeli se, bručíce mezi zuby kletby a vyhrůžky. Několik se jich pokoušelo oba omráčené přivést k vědomí, zatímco Bancroft považoval za nejmoudřejší zmizet ve svém stanu.

Ve Whiteových očích se zračil neučený údiv. Vrtěl neustále hlavou.

„Strašná věc, sir, namouduši strašná,“ opakoval. „Všecko bych chtěl, jenom ne dostat se do vašich rukou. Vám by měli říkat Shatterhand, drtící ruka! Chlap jak hora, a vy ho složíte jedním úderem pěsti! To jsem ještě neviděl.“

Inženýrův nápad se Samu Hawkensovi nesmírně zalíbil. Chichotal se vesele a očka mu jen zářila.

„Shatterhand... hihihih,“ smál se. „Tak vida: greenhorn, a už má válečné jméno. To je Hawkensova škola, marná sláva, stačí, abych

se na takového zelenáče podíval, a hned z toho něco vykvete, jestli se totiž nepletu... Shatterhand! Hm, hm... to je jako Old Firehand, taky zálesák silný jak medvěd! Dicku, Wille, co tomu říkáte, jak se vám líbí Old Shatterhand?“

Odpověď jsem už neslyšel; White si mě totiž odvedl stranou a začal mi domlouvat:

„Vy se mi vážně líbíte, sir. Neměl byste chuť jít se mnou na můj úsek?“

„Copak o chuť by nebylo, Mr White, ale znáte mou povinnost.“

„Nonsense, nesmysl! To si zodpovím já. Bancroft to klidně dokončí...“

„Ale kdy a jak!“

„Poslyšte, bude to tady pro vás nebezpečné.“

„Proč?“

„Vy se ptáte! Udělal jste si z těch chlapů nepřátele na život a na smrt! To snad chápete, ne?“

„Možná že mě budou nenávidět..., ale já mám pro strach uděláno. A vůbec: po dnešní zkušenosti se tak snadno neodvážím. Ostatně tu mám Sama a Parkera se Stonea.“

„Jak chcete,“ pokrčil inženýr rameny. „Každý svého štěstí strůjcem, jak se říká. Byl bych vás mohl docela dobře upotřebit. No nic... aspoň mě teď kus cesty doprovodíte, ano?“

„Vy chcete hned odjet, Mr White?“

„Uznáte, že to, co jsem tady uviděl, člověka zrovna neláká k pobytu. Musím se vrátit.“

„Nejedl jste,“ řekl jsem.

„Nevadí, nevadí,“ řekl White. „Máme v sedle něco k snědku. To nám postačí.“

„A s Bancroftem už nebudete mluvit?“ „Nemám chuť.“

„Ale... chtěl jste přece vyřídit nějaké úřední záležitosti?“ připomněl jsem ještě.

„Jistě. Ale to mohu říci vám, to postačí. Především jsem vás chtěl varovat – dejte si pozor na Indiány!“

„Vy jste je viděli?“

„To ne, ale našli jsme stopy. V tuhle dobu obvyčejně táhnou mustangové a bizoni na jih a Indiáni se táhnou samozřejmě za nimi. Copak, z Kiowů nemusíme mít strach, s těmi byla stavba trati dohodnuta, ale Komančové a Apačové nevědí zatím nic. Nejde o nás, my jsme hotovi a vracíme se zpátky, ovšem vám ještě práce pár dní potrvá... říkám vám, pospěšte si a dávejte si dobrý pozor! Začíná tu být horká půda, den ze dne to bude horší! No, jestli chcete jet kousek s námi, řekněte Hawkensovi a sedlejte!“

4. LOV BIZONŮ

Vyrazili jsme bez prodlení. Byla neděle, den odpočinku, který jsem si ostatně perně zasloužil, a v krásném podzimním dni se nám jelo velice příjemně. Rozprávěli jsme o všem možném, nejvíc samozřejmě o stavbě železnice, o tom, jak bude pokračovat práce a jak a kdy navážeme na úsek Whiteův. Kolem poledne jsme se dostali k malému jezírku. Tam jsme si dali pohov a snědli několik soust. White se scoutem se rozloučili a pokračovali v cestě a já se Samem jsme ještě chvíli odpočívali. Asi za půlhodinku jsem si šel opláchnout ruce a zchladit žízeň. Jak jsem se naklonil nad hladinu, spatřil jsem v průhledné, křišťálově jasné vodě malou vyhloubeninku v písčitém dně. Něco takového mohlo pocházet jen od lidské nohy. Zavola jsem na Sama a ten mou domněnku potvrdil.

„Mr White měl pravdu,“ řekl neobvykle vážně.

„Vy myslíte, že to je stopa nějakého Indiána?“

„Určitě! To udělal indiánský mokašín... Jak se nad tím cítíte? Divně, co?“

Pokrčil jsem jen rozpačitě rameny:

„Proč?“

„Nemáte strach?“

„Prosím vás,“ zasmál jsem se.

„Aha! Ještě neznáte rudochy...“

„Však je poznám. Konečně, jsou to lidé jako my – ne? K přátelům se chovají přátelsky, k nepřátelům nepřátelsky, to je

lidské. A já jim žádné příkoří dělat nemíním, tak nevím, proč bych s nimi neměl dobře vycházet.“

„Greenhorn! Vy zůstanete na věky věků stejný... Kdyby to bylo s Indiány tak, jak si to malujete, bylo by na Západě hej! Jenže tady se přihodí leccos, a nezáleží vůbec na tom, co míníte nebo nemíníte! – No! Přál bych vám, abyste tuhle zkušenost nezapltil nějakým šrámem na svém těle.“

„Kdy myslíte, že ten Indián tady asi byl?“

„Před dvěma dny; jinak by se nebyla ještě narovnala tráva a byli bychom si všimli stopy už na prérii.“

„Asi vyzvědač, že?“

„Bizoní vyzvědač,“ zašklebil se Sam. „Zdejší kmeny totiž uzavřely mír, takže žádný válečný zvěd ani nic podobného tady nemůže pobíhat... Hm! Ale byl dost neopatrný, ten mladík!“

„Jak to?“

„Zkušený válečník by nikdy nevstoupil do stojaté vody! Tam zůstává stopa hrozně dlouho čitelná. Vidíte, mezi rudochy se taky najdou greenhorni, hihihhi... Jenomže ti bílí bývají přece jen ještě hloupější! Račte si to zapsat za uši, sir!“

Zasmál se jako pro sebe a vyhoupl se do sedla a obrátil koně zpátečním směrem. Jeli jsme teď jinudy, a mně to bylo docela vhod: aspoň jsem se jako surveyor seznámil bliž s krajinou. Dostali jsme se do širokého údolí, bylo bohatě porostlé travinami, na stráních se zelenaly křoviny a vrcholek lemoval dost hustý les. Bylo dlouhé, asi tak hodinu jízdy koněm, a rovné, jako když hodí provazem. Jezdec mohl klidně dohlédnout z jednoho konce na

druhý. Ujeli jsme sotva pár kroků v tom požehnaném koutku země, když Sám náhle přidržel své zvíře a rozhlédl se ostražitě kolem.

„Heigh-day!“ vyrazil ze sebe. „Tak tady jsou! No ovšem, ti první už přišli.“

„A kdo?“ zeptal jsem se nechápavě, ačkoliv jsem si mohl skoro přímo proti sobě všimnout asi tak dvaceti jasných teček, které se při obzoru hemžily sem a tam.

„Kdo?“ opakoval po mně Sam a zavrtěl sebou v sedle, jako by ho zašimral nožem. „Styděte se, na něco takového se vůbec ptát! Vy patříte taky k těm zelenáčům, kteří nic nevidí, i kdyby měli oči navrch hlavy. Račte laskavě zkusit uhádnout, velevážený sir, co vidíte tamhle před sebou...“

„To je těžké...“ mnul jsem si bradu. „Řekl bych, že to mohou být srnky., jenže ty se pasou tak nejvýše ve skupinkách po deseti kusech. A pak taky, vypadá to na něco většího než srnky.“

„Srnky... hihihhi...“ Sám se upřímně rozesmál. „Srnky u pramenů Canadianu, to se vám tedy povedlo! Ale jinak máte svatou pravdu... ta zvířata jsou opravdu o trošku větší nežli srnky.“

„Same, snad to nejsou bizoni?“

„Ovšem! Bizoni, praví bizoni, táhnou svou obvyklou cestou... první kusy, co letos vidím, milý sir. Tak náš Mr White měl pravdu! Bizoni a Indiáni. Z Indiánů jste viděl jen tu tápotu, ale bizoni tady před vámi parádují v plné kráse jak o přehlídce, jestli se totiž příliš nepletu...“

„Půjdem za nimi?“

„No přirozeně!!“

„Budeme je pozorovat...“

„Pozorovat?“ protáhl Sam. „No, to snad taky...“

„Docela rád bych si je trochu prohlédl, ještě jsem je neviděl živé.“

Ozval se ve mně nadšený milovník přírody a zvířecího světa zvlášť. Ale to bylo něco, co Samovi vůbec nešlo do hlavy. Spráskl nad tím jednoduše ruce:

„Vy si je doopravdy chcete prohlížet? Jako městský kluk, když přijede na venkov a prohlíží si králíky v kotci? Člověče, co já s vámi ještě zažiju! Já chci lovit, rozumíte? Lo-vit!“ přeslabikoval s důrazem.

„Z jakého důvodu?“

„Z jakého důvodu! Držte mě! On se ptá! A jak se ptá! Z jakého důvodu! Bude maso! Slyšíte, co říkám? Pečínka! A báječná, jestli se zrovna nepletu. Taková ledvinka z bizona je totiž lepší než ambra nebo ambrosiana nebo co to polykali ti staří bozi na Olympu. Však ochutnáte! Náhodou máme vítr proti sobě, to je dobré. Podívejte, tam vlevo u srázu je slunce a na opačné straně krásný stín. Tam nás nezpозorují. Pospěšte si!“

Prohlédl si zběžně svou Liddy, ubezpečil se, že jsou obě hlavně v pořádku, a pobídl koně. Nezbylo mi než si zkontrolovat svou medvědobijku a milého Sama následovat. Zálesák to samozřejmě hned zpozoroval.

„Prosím vás, snad si nemyslíte, že budete také lovit?“ ukázal na zbraň, kterou jsem si tak pečlivě prohlížel.

„Proč ne?“

„Toho pěkně rychle necháte, sir, nebo budete za deset minut v kaši! Bizon není motýl, kterého si můžete chytit do sítky!“

„Ale já přece...“

Pokusil jsem se ohradit, Sam mě však drsně umlčel:

„Mlčte a poslouchajte! Já nechci mít na svědomí váš mladý život! Až budete sám, dělejte si co chcete, ale tady mě budete poslouchat na slovo!“

Jinému člověku bych byl dojistá nezůstal dlužen odpověď, ale věděl jsem, že Sam to myslí dobře, a tak jsem mlčel. Jeli jsme podél stěny údolí na stinnou stranu a Sam přitom nespouštěl zrak z bizoního stáda.

„Je jich dvacet, už jsem je spočítal,“ upozorňoval mě. „Ale kdybyste tak viděl, když se jich řítí savanou třeba tisíc! Nebo deset tisíc! Viděl jsem taková stáda! Vždy to byl taky Indiánův chleba... teď o něj pozvolna přichází. Běloši se do toho dali a řadí v savanách jak na jatkách. Vybijí jednoho krásného dne všechny! Zrovna tak jako mustangy! Taky se jich tu proháněla stáda a dnes musíte mít náramné štěstí, abyste viděl pohromadě stovku.“

Znechuceně mávl rukou.

Přiblížili jsme se ke zvířatům asi tak na čtyři sta kroků, ale bizoni náš ještě nezpozorovali. Spásali trávu na stráních údolí, klidní a spokojení. Nejbliž k nám stál ohromný, statný starý býk,

který skutečně vzbuzoval úctu. Měl určitě dva metry na výšku a aspoň tři metry délky, a kdybych byl tenkrát dovedl podle rozměrů odhadnout váhu, byl bych si uvědomil, že váží jistě ke třiceti centům – hotová hora masa a kostí! Našel si na kraji údolí bahnisko a s rozkoší se v něm převaloval.

„To je vůdce stáda,“ vysvětloval mi šeptem Sam.
„Nejnebezpečnější z celé té bizoni kumpanie. S tím si radši nezačínat, jestli nechcete rovnou psát poslední vůli. Pozor! Vidíte tamten kus vzadu? To je mladá samice, kráva, tu si vezmu. Sledujte mě důkladně, kam jí pošlu kuli: musí jít za lopatku, ze strany do srdce. To je nejjistější zásah – nebo do oka, ovšem. Jenže to byste musel být šílenec, postavit se čelem proti bizonovi. No! Tak já jedu! Zůstaňte s koněm tady ve křoví, dokud se nevrátím nebo dokud na vás nezavolám.“

Počkal ještě, až zajedu s koněm hloub do křovin, a potom odklusal, pomalu, zvolna, opatrně. Díval jsem se za ním a bylo mi všelijak. Čel jsem samozřejmě mnohokrát o lovech na bizony, jenže číst knihu, a stát před stádem bizonů, to je trošičku rozdíl. Jakoupak zvěř jsem vlastně až dosud .lovil? O tom se nedalo tvářit v tvář těmto obrovitým a nebezpečným zvířatům ani uvažovat. A přece: ještě před několika okamžiky jsem chtěl stádo prostě pozorovat, prohlédnout si ta zvířata, a teď najednou se mě zmocňoval nový pocit, nesmírná, prudká touha účastnit se lovu. A dokonce mě cosi nutkalo, abych si vybral právě to nejnebezpečnější zvíře, toho mohutného býka, ne nějakou ubohou jalovičku, po které teď jde Hawkens.

Mého koně se zmocňoval nepokoj. Hrabal kopyty, tiše funěl, vztyčoval se lehce na zadních: neviděl ještě nikdy bizona a začínal se bát a zřejmě chtěl prchnout. Rozvažoval jsem, co počít

kupodivu vůbec jsem nebyl rozrušen –, když jediný okamžik rázem rozhodl o všem.

Sam se přiblížil k stádu asi na tři sta kroků a pak nasadil koni ostruhy a řítil se ostře vpřed k samici, kterou předtím označil. Kráva byla nenadálým objevením jezdce jako přimrazena a to stačilo, aby ji Sam mohl dostihnout a vyslat po ní pohodlně střelu. Trhla sebou, sklonila hlavu a... víc jsem nezapozoroval, protože v tom okamžiku jsem si všiml, jak vyskočil obrovský býk a řítil se rovnou na Sama Hawkense. Statné zvíře s mohutnou klenutou lebkou, širokým čelem a hrozně zakřivenými rohy a s huňatou hřívou na krku i na hrudi nahánělo hrůzu při pouhém pohledu – a mě právě proto v té chvíli začalo lákat.

A pak taky: nebyl čas na uvažování, měl bych, neměl bych... Možná že mě strhl můj zdivočelý kůň, najednou jsem prostě vyrazil z křoviska a plným tryskem se řítil na svém ryzákovi k zuřícímu býku. Bizon mě ucítil, nebo snad uslyšel dupot kopyt, obrátil se proti mně a sklonil okamžitě hlavu, aby zaútočil rohy. Slyšel jsem, že Sam řve ze všech sil, ale nezbýval mi čas, abych tomu věnoval pozornost. Zaútočit na bizona jsem nemohl, neměl jsem příhodné postavení pro střelbu a můj zdivočelý kůň mě ke všemu odmítl poslouchat. Strach ho zbavil smyslů, nedal se řídit a hnal se rovnou býkovi pod rohy. Bizon pohotově mrskl zadní částí těla do strany a vzepřel se na zadních a vztyčil mohutným pohybem rohy proti slabinám koně. S vypětím sil se mi podařilo strhnout ryzáka aspoň poněkud stranou a přimět ho současně k mocnému skoku. Na zlomek vteřiny jsem zahlédl rohy zuřícího býka těsně vedle své nohy – a potom jsme se už octli v bahnisku, kde se před několika málo minutami býk pohodlně převaloval. Naštěstí jsem si uvolnil nohy z třmenů už při skoku: ve vteřině jsem stál znova na nohou a pevně svíral pušku. Pozoroval jsem

ostře bizona, který se s obdivuhodnou mrštností hned obrátil a mohutnými skoky se blížil k mému koni. To byla výhoda: poskytl mi na několik okamžiků cíl. Přiložil jsem svou medvědobijku – teď se tedy měla osvědčit! – k líci... Býk se právě hotovil k rozhodnému skoku proti ryzákovi. Zahřměla rána, zvíře jako by na vteřinu zůstalo nehybně trčet ve vzduchu, stiskl jsem spoušť rychle podruhé – a bizon klesl k zemi. Ještě zdvihl ztěžka a pomalu svou mohutnou hlavu, táhle; strašlivě zařval, zasténal, zapotácel se a potom se zhroutil na zem.

Bizoní stádo se zatím rozprchlo. Stál jsem u mrtvého býka, můj kůň pobíhal zděšeně kolem dokola a Sam Hawkens kličkoval zoufale před jiným obrovským bizonem, který nebyl o nic méně statný než ten, kterého se mi podařilo skolit: Pro Sama to bylo nesmírně nebezpečné. Vydrážděný býk se jen tak pronásledování nevzdá a přitom projevuje obdivuhodnou rychlost a vytrvalost a také lstivost a odvalu.

Sam Hawkens se činil. Zkoušel ty nejodvážnější obraty, ale bylo jasné, že unavený kůň nevydrží tak dlouho jako bizon. A že Sam potřebuje okamžitou a rychlou pomoc. Nabil jsem medvědobijku, křikl na Sama a hnal se na pomoc ohroženému příteli. Hawkens mě uslyšel, ale ukvapeně a rychle strhl koně směrem ke mně. Pravděpodobně si neuvědomil, že tím poskytuje rozdrážděnému bizonu nesmírnou příležitost: rozdrážděné zvíře se dostalo přímo na koňův bok. Sklonilo okamžitě hlavu a já jsem uviděl, jak se vrhlo prudce vpřed, vyhodilo mohutným máchnutím rohů jezce a zvíře do vzduchu a vrhlo se divoce funíc se vši zuřivostí na oba své protivníky, ležící bezmocně na zemi. Sam křičel ze všech sil o pomoc, a já, ačkoliv jsem byl ještě dobrých sto padesát kroků od něho, jsem nesměl váhat už ani okamžik. Šlo v téhle vteřině o život, nedalo se dělat nic jiného než riskovat ránu z poměrně

značné dálky a doufat, že i nepřesný zásah zuřícím býkem aspoň otřese a odvrátí na chvíli jeho pozornost od Hawkense. Zamířil jsem tedy na levou lopatku a...

... bizon pozvedl hlavu, jako by si chtěl cosi poslechnout, pomalu se otočil, upřel na mne pohled a začal pádit přímo proti mně. Měl jsem ještě čas s horečnou rychlostí nabít znovu pušku, ale bizon svůj běh zpomaloval a zpomaloval a asi třicet kroků přede mnou už jenom poklusával. Viděl jsem, že má hrozivě skloněnou hlavu a že se na mne upírají výhružně se lesknoucí, krví podlité oči. Přinutil jsem se ke klidu, poklekl jsem a zacítil. Ten pohyb jako by zvíře na vteřinu ochromil: býk se zastavil a upřel na mne zkoumavě oči. A těch několik vteřin, co se mi postavil jako cíl, stačilo. Ozvala se rána a vzápětí mé dvě koule zasáhly jeho oči, jedna pravé, druhá levé oko. Bizonovo mohutné tělo se zachvělo, kolena podklesala, až povolila a hora masa se zřítila k zemi.

Vyskočil jsem a spěchal k Samovi – ale ten už mi sám utíkal vstříc a mával oběma rukama.

„Halloooo!“ vykřikl jsem radostně. „Všechno v pořádku? Žádné zranění?“

„Ani to nejmenší,“ volal Sam. „Trochu jsem se odřel na pravém boku... nebo na levém?... To je od toho, jak jsem padal, jestli se příliš nepletu...“

„Co je s koněm?“

„Je po něm. Ještě sice dýchá, ale ten bizon mu rozpáral úplně břicho. Budeme muset chudáka zastřelit, aby se zbytečně netrápil. Bizon je mrtev?“

„Aspoň myslím. Pojdte se podívat.“

Bylo opravdu po něm. Sam Hawkens si nad ním dokonce zhluboka povzdechl.

„Hrome, ale ten mě prohnal, dědek stará! Kráva by mi to nikdy neudělala... to se rozumí, copak může člověk počítat, že takový starý vůl se bude chovat jako dáma? Víte vůbec, co ho tak rozběsnilo? Když jsem honil samici, narazil na toho netýkavku můj kůň. A gentlemana to rozohnilo tak, že se za námi pustil. Jenže s koněm honil taky mě, hihihih...“

Pokyvoval jsem hlavou.

„Možná že jste měl jet spíš velkým obloukem než dělat ten prudký obrat,“ mínil jsem.

„Hm...“ řekl Sam. „Mluvíte jako starý zálesák. Do greenhorna bych to ani neřekl.“

„Však jsou taky na něco dobří,“ smál jsem se.

„Tak, tak. Nebýt vás, sbíral bych asi tady po zemi kostičky jako chudák můj kůň... Pojdme k němu!“

Ubožák byl v zoufalém stavu. Vnitřnosti mu vyhřezávaly z rozdrásaného břicha a nesnesitelně sténal. Nedalo se mu skutečně nijak pomoci.

Sam nabil pušku a ušetřil zvířeti zbytečné trápení.

„Tak, a teď abych si osedlal sám sebe,“ řekl, sundávaje s jeho hřbetu sedlo s uzdou. „To má člověk z toho, když narazí na vola...“

„Kde teď seženete nového koně?“ uvažoval jsem. „To bude potíž.“

„To je to nejmenší. Chytím si ho, jestli se totiž nepletu...“

„Mustanga?!”

„Právě teď táhnou na jih bizoni, to znamená, že zanedlouho se setkáme se stádem mustangů.“

„Víte, že bych při tom chtěl být?“

„Budete, budete,“ řekl lovec. „To se taky musíte naučit. A teď si ještě prohlédneme bizona: Tihle bizoni dědkové mívají někdy tuhý života Možná že ještě dýchá.“

Ale zvíře bylo mrtvé. Teď teprve, když tu tak nehybně leželo, vynikly ohromné rozměry jeho těla. Sam je pln úcty obešel, vrhl na mne jaksi zkoumavý pohled a rozhodil rukama.

„Řeknu vám, je to k nevíře. Víte, kam jste ho zasáhl? Rovnou na to pravé místo! Takový klacek! Já bych si desetkrát rozmýšlel něco si s ním začít. Vy jste ten nejlehkomyslnější tvor na celém světě!“

Usmíval jsem se.

„To snad ne.“

„Jakpak ne,“ rozčiloval se Sam. „Člověk to s vámi dobře myslí, příkladně vám přikáže, co máte dělat, a vy zatím... klidně se hrnete na největšího bizona v celé prérii. Proč jste to, muži, dělal?“

„Těžko říct,“ pokrčil jsem rameny. „Snad jsem se chtěl pustit do zápasu s opravdu silným protivníkem.“

Sam se zachechl.

„Aha, pan greenhorn si chtěl zahrát na rytíře! Poslyšte, já vám něco prozradím. Jako westman byste takhle daleko nedošel. Musíte myslet ne na to, co je rytířské, ale na to, co je užitečné.“

„Právě,“ řekl jsem. „Takový býk má přece mnohem víc masa než bizoni kráva.“

„No ne! Vy jste dobrý!“ vykřikl Sam. Teď se smál, divže se nepopadal za břicho. „Sir, já jsem myslel, že jste chytrý člověk, ale teď... vy byste si opravdu chtěl dát pečínku z tohoto tvora? Vždy tomu klackovi je nejmíň dvacet let, je to jen pytel kostí, šlach a svalů! Přál bych vám ten bifteček ochutnat, úplná podrážka, vážený pane! A kdybyste ho vařil týden, nebude to zas nic než podrážka! Tak vidíte, jaký jste pořád ještě greenhorn ani nevíte, že westman dá při lovu vždycky přednost bizoní krávě před sebestatnějším býkem. Prosím vás, radši mi vyprávějte, jak jste ho dostal.“

Několika slovy jsem mu to vylíčil. Poslouchal mlčky, pln údivu, ale nakonec jen potřásl hlavou a řekl:

„Přiveďte, prosím vás, svého koně.“

Upřímně řečeno, byl jsem trochu zklamán. Vyslechl mě, a nenašel ani slůvko uznání nebo pochvaly! Snad jsem si přece jen zasloužil něco víc, než aby mě prostě poslal pro koně... Ale šel jsem a svou rozmrzelost jsem nedal ničím najevo.

Když jsem koně přivedl, Sam klečel u krávy a vyřezával jí právě přímo mistrovsky z těla ledvinu. Předtím ovšem stáhl kůži a vyřízl ještě několik kusů masa.

„Tak, a je to,“ ulevoval si spokojeně. „Budeme mít k večeři pečení, jakou jsme dlouho neměli. A ledvinu si dáme pod sedlo.“

Bude pro nás dva a pro Dicka s Willem. Ostatní si sem mohou zajet, jestli budou mít chuť na maso...“

„... a jestli zatím tu krávu nesežere divoká zvěř nebo supové,“ doplnil jsem Sama.

„Chytrý!“ ušklíbl se Sam Hawkens. „Jenže my náš úlovek přikryjeme větvemi a kamením!“

Šel hned nařezat čerstvé větve k blížkému křoví a já jsem zatím shledával po okolí vhodné větší kameny.

„A je to,“ oddechl si, když jsme byli s prací hotovi. „A teď by se na ni dostal jedině medvěd.“

„A co uděláme s býkem?“ vzpomněl jsem si. „Co? Nic!“

„Nedá se něco upotřebit?“

„Ne, ne...“

„Ani kůže?“

„Leda byste byl koželuh. Já tedy nejsem.“

„Četl jsem, že bizoní kůže se všelijak zpracovává...“

„No když jste to četl, to je něco jiného,“ zachechl se Sam. „Protože co je v knihách o Západě, to je samá čiročirá pravda, že ano? Hihhi... Prosím vás, copak jsme nějakí handlíři s kůžemi? Nebo se snad chcete s dvěma kůžemi vléct až do Saint Louisu? No tak! Nedejte se vysmát, nechte všechno pěkně, tak jak je. S tímhle se po prérii tahat nebudem!“

Zpáteční cesta nám trvala asi půldruhé hodiny, ačkoliv jsme musili jit pěšky. Ale šli jsme svižně, chtěli jsme být co nejdřív v

táboře; a Sam se těšil docela nezřízeně na pečení z bizona. Samozřejmě že náš příchod způsobil hotový rozruch. Co se to stalo, že se lovec Samova jména a zkušeností vrací bez koně? Vyptávání nebralo konce a ještě větší byl údiv, když muži slyšeli Hawkensovu docela stručnou odpověď:

„Jaképak divení! Vyjeli jsme si na bizony a jeden z nich byl tak laskav a rozpáral mému koni břicho.“

„Cože? Vy jste lovili? Bizony? Copak jsou tady? Kde to bylo?“ Otázky – jedna přes druhou – se jen sypaly na Samovu hlavu, ale starý zálesák se bohorovně usmíval.

„Proháněli se půldruhé hodinky odtud. Přinesli jsme si báječnou ledvinu. Jestli chcete, můžete si zajet pro zbytek masa.“

„To taky uděláme,“ vykřikl Rattler, který se najednou tvářil, jako by se mezi námi nebylo pranic přihodilo. „Jenom nám řekněte, kterým směrem!“

„Stačí, když pojedete po naší stopě nazpět. Najdete to místo snadno; máte oči, jestli se nepletu...“

„S tím si nedělejte starosti,“ odsekl Rattler. „Kolik těch bizonů vůbec bylo?“

„Tak dvacet.“

„A složili jste...?“

„Pěknou kravičku,“ zaliboval si Sam Hawkens.

„Jenom?“ protáhl Rattler a rozhodil rukama. „A ostatní jste nechali běžet?“

„Ne... pustili jsme je na procházku! Hihihih...“

„A to si říkáte lovci? Dva chlapi, a zastřelí dohromady jeden mizerný kousek?“

„Vám se nemůžeme rovnat, sir, to se rozumí,“ šklebil se Sam. „Vy byste jich určitě složil všech dvacet! Ostatně tam ještě najdete dva pěkné staré býky, nejmíň dvacetileté. Tenhle mladý muž je zastřelil docela sám!“

„To se mu podobá! Taková hloupost! Samozřejmě – greenhorn! Nikoho jiného by nenapadlo ani zmáčknout spoušť kvůli takovým starcům!“

„Jen se smějte, meššúrs – ale nejdřív si ty kusy prohlídněte! Já vám říkám, že mi tím zachránil život.“

„Cože? Život... Jak to myslíte?“

„Jak jsem to řekl, meššúrs. A už dost o tom...,“ zakončil Sam. „Jestli si chcete dojet pro maso, máte právě nejvyšší čas.“ Slunce se už sklánělo k obzoru, nastával večerní soumrak. Uvědomili si to, rychle přivedli své koně, vyskočili do sedel a s pokřikem zmizeli ve stepi. Jeli všichni, všichni do jednoho. Mezi lovci bývá zvykem, že úlovek patří všem dohromady, ne pouze šťastnému střelci, ale tihle lidé žádné lovecké zvyklosti neuznávali; prostě se báli, aby jeden druhého nepřipravil o lepší kousek masa. Ostatně po návratu jsem vyrozuměl z útržků hovorů, jak jsem je tu a tam zaslechl, že dělení masa proběhlo dost divoce, divže nedošlo k rvačce.

My v táboře jsme se zatím věnovali přípravě večeře. Přesněji řečeno, hlavně Sam Hawkens. Rozdělal spolu s Willem Parkerem a Dickem Stonem oheň a vedle ohniště zabodl do země dvě vidlice.

Pak zhotovil z přímé, silné větve rožeň, na který navlékl ledvinu, a tu potom otáčel pozorně nad vysoko planoucím ohněm. Otáčel! Kdepak! To slovo nevystihuje vůbec nic! Sam Hawkens si počínal se zanícením hodným kuchaře v nejpřednějším hotelu, on svou ledvinku opékal s uměleckým citem, přímo se s ní laskal! Když jsem uviděl, jak černokněžnický a tajuplně se přitom tváří, musel jsem se potají usmívat.

Ale své slovo splnil, dostal jsem skutečně ten nejlepší díl, a byla to porce jaksepatří; vážila aspoň tři libry. A já jsem ji – ač nejsem žádný veliký jedlík – spořádal bez velkých obtíží. Sám bych to byl do sebe nikdy neřekl – ostatně teprve později jsem zjistil, že lovci na Západě obvykle konzumují ještě mnohem a mnohem víc. A jak jinak: maso, maso, maso je jejich hlavní potravou; maso s přebytkem bílkovin musí nahradit všechno, z masa si musí tělo vzít, co mu normálně člověk dodává jinými potravinami, hlavně zeleninou a ovocem.

Byli jsme už po jídle, když se ozval dusot kopyt a objevili se vracející se kumpáni v čele s Rattlerem. Byli rozjařeni, těšila je vyhlídka na dobrou večeři, a tak se taky k nám chovali o stupínek přívětivěji. Jeden z nich se dokonce vyjádřil s uznáním o mém výkonu. Pohled na oba statné bizony je asi přece jen přiměl k tomu, aby změnili své úsudky o nešikovném greenhornovi. Rozdělal si také oheň a dlouho při něm potom seděli a hodovali. Jejich hovor zaléтал ještě do mého usínání. Ale z toho, co říkal o něco později Sam Hawkens oběma dlouhánům, Willu Parkerovi a Dicku Stoneovi, jsem až na několik vět nezaslechl nic. Kdybych byl ještě vzhůru, byl bych se dozvěděl, že už je pro mne na druhý den cosi připraveno:

„S těmi bizony to provedl báječně. Něco z něho přece jen bude. Boys, zítra ho nemine odměna... vezmu ho s sebou na mustangy. Myslím, že stačí vyjet do prémie, do těch míst, kde se minulý týden rozměřovalo, a najdeme jich, kolik budem chtít... Ale jemu ani slovo! Všechno s ním vyřídím sám!“

5. MUSTANGOVÉ

Nazítří časně zrána jsem se chystal do práce. Přesněji řečeno, tvářil jsem se, že se chystám, protože jsem přece jen měl podezření, že Sam má něco za lubem. A skutečně, dlouho jsem nemusel čekat. Zastavil mě, posunul svou plstěnou hučku trochu s čela a zahučel na mne zhurta:

„Dneska to svoje náradíčko nechte odpočinout; sir! Čeká vás něco zábavnějšího! Sedlejte, sedlejte, trochu si vyjedeme...“

„Ale Same,“ namítal jsem, „mám práce nad hlavu, na projížďky není ani pomyslení...“

„Pshaw! Nadělal jste toho ažaž! Ostatně v poledne budeme zase zpátky, jestli se náhodou nepletu... Potom si můžete měřit a počítat do aleluja.“

„No dobrá,“ souhlasil jsem a odešel k Bancroftovi, abych se mu na dopoledne omluvil.

Jeli jsme nazpět podél rozměřeného úseku trati až k prerii, která se tu rozprostírala do šířky dobrých dvou anglických mil a do

dálky na vzdálenost aspoň dvojnásobnou. Po krajích ji lemovaly zalesněné pahorky, na jižní straně se zužovala v protáhlé údolí a na severu tvořily okolní výšiny průsmyk. Prostředkem protékal potůček, to znamenalo, že tu byl dostatek vláhy, a tedy i svěžího zeleného porostu. Sam mě vedl podle potoka, jel tiše, zvolna, tvářil se velice tajuplně a rozhlížel se přitom neustále kolem sebe: Na jednom místě najednou tlumeně vykřikl. Přitáhl koni uzdu, čile se svezl ze sedla a přenesl se mrštným skokem na druhou stranu potoka. Všiml jsem si, že tráva v těch místech vypadala, jako by ji podupal. Sam ten cípek půdy pozorně obhlédl, pak se vrátil a vyšvihl se znovu na hřbet koně a beze slova pokračoval v cestě. Ale nejel už severním směrem, nýbrž zabočil téměř kolmo na západ, takže jsme se zakrátko ocitli až na západním okraji prémie. Tady znovu seskočil s koně, uvázal ho k větvi a poplácal ho blahovlnně po plecích. Jeho vousatý obličej přímo zářil spokojeností.

„Tak, milý sir,“ řekl mi, „a teď taky račte opustit sedlo a uvázat koně.“

„A proč bych ho měl uvazovat?“ řekl jsem udiveně. „Copak v prerii...“

„Račte mě laskavě poslouchat! Nebo chcete o to zvíře přijít? To už se párkrát stalo při téhle příležitosti.“

„Při jaké příležitosti?“

„Nemáte tušení – co?“

Po pravdě řečeno, tušení jsem měl, ale přesto jsem jenom vrtěl hlavou.

„Tak hádejte, hádejte,“ vybízel mě Sam s lišáckým úsměvem.

„Mustangové?“

Sam zvedl obočí a podíval se po mně udiveně.

„Jak jste na to přišel?“

„Z knih!“

„Z knih!“

„Četl jsem jich několik... o lovu mustangů. Prý se přitom musí koně uvázat, jinak se přidají k divokým.“

„K čertu... vy jste taky v těch svých knihách přečetl kdeco! Pak vás má člověk něčím překvapit!“ mínil rozmrzele Hawkens.

„Ale jak víte, že jsou tady?“ zajímal jsem se.

„Včera tu byli, nechali stopu – nevšiml jste si? Jenže to byl jen předvoj, první hlídka! Nemyslete si, mustangové jsou ohromně chytrí tvorové. Takové stádo, to je hotové vojsko! Mají své hlídky, důstojníky, dokonce hlavního velitele. Tím bývá vždycky nejsilnější, nejzkušenější a nejodvážnější hřebec. Všimněte si, až uvidíte stádo – kolem dokola hřebci, pak klisny a v prostředku hříbata. Tak! Jestlipak si ještě pamatujete, co jsem vám vykládal o tom, jak se loví lasem?“

„Samozřejmě.“

„Chtěl byste to někdy sám zkusit?“

„To bych chtěl.“

„Dnes si chytíte koně!“

„Nechytím!“

„Behold!“ vykřikl Sam. „Pročpak?“

„Protože žádného nepotřebuju.“

Sam Hawkens zamrkal shovívavě očkami:

„Westman se na to dívá trochu jinak, sir.“

„Pak to není podle mne žádný westman. Včera jste mi vypravoval cosi o jatkách na savanách, ne? Říkal jste, že běloši vybíjejí bizony po stovkách... a taky mustangy! A teď na mně chcete, abych jen tak pro nic za nic připravil některé z těch nádherných zvířat o svobodu?“

„Hezky jste to řekl, sir, moc hezky,“ přikyvoval Sam. „Až na to, že mně ani nenapadlo, abych vás naváděl k něčemu takovému. Já jsem se vás jenom zeptal, jestli si nechcete vyzkoušet, jak ovládáte laso. Na živém mustangu: Kvůli tomu ho ještě nemusíte zbavovat svobody.“

„Rozumím,“ řekl jsem. „Rozumím a souhlasím. Teď ano!“

„Tak vidíte, hihihhi,“ zasmál se spokojeně Sam. „Se mnou je to samozřejmě něco jiného. Já koně potřebuju náramně nutně... Abych nezapomněl: sed'te hodně pevně v sedle a pořádně se vzepřete, až hodíte laso! Nezapomeňte na to, jinak vás to strhne a mustang vám ještě na lasu odtáhne koně; a bude z vás zrovna takový pěšák jako včera ze mne, hihihhi.“

Chtěl ještě něco říci, ale zarazil se a ukázal rukou směrem k výšinám na severní straně prerie. Objevil se tam kůň; poklusával tam volně, sám, jeden jediný. Trávy si vůbec nevšímal, ani se k ní nesklonil, držel hlavu vztyčenou a otáčel jí hned sem, hned tam a nabíral plnými nozdrami vzduch.

„Vidíte?“ Sam Hawkens začal samým rozčilením šeptat, ačkoliv zvíře bylo daleko a lidský hlas je vůbec nemohl zaplašit. „Neříkal. jsem, že už jsou tady? To je hlídka, rozumíte, ta má vypátrat, jestli je čistý vzduch. Chytrý hřebec... všimněte si, že větrí na všechny strany! Máme štěstí, že vítr jde proti nám, nezjistí nás!“

Najednou se dal mustang do cvalu. Chvilí poskakoval, pak se vrhl vpravo, potom zas vlevo, několikrát se otočil a nakonec tryskem zmizel v místech, kde jsme ho zahlédli poprvé.

„Všiml jste si?“ vydechl Sam s neučeným obdivem. „Jak chytře využil každého keře, aby zůstal skryt! Indiánský vyzvědač by to nesvedl líp!“

„Opravdu: člověk nad tím jen žasne,“ zahučel jsem.

„Teď se žene tryskem ke stádu,“ vysvětloval mi Sam. „Musí podat hlášení veliteli, že vzduch je čistý. Jenže se tentokrát spletl, hihihí! Připravte se, nejpozději do deseti minut jsou tady!“

„Co mám dělat?“

„Teď pojedete co nejrychleji zpátky, až k místu, kde začíná prairie. Tam počkáte. Já zajedu na opačný konec a schovám se tam mezi stromy. Až se objeví stádo, nechám je přeběhnout a pak za ním vyrazím. Budou prchat přímo k vám a v té chvíli se musíte ukázat vy. Oni se leknou, otočí se, budou tak chvíli pobíhat mezi námi sem a tam... a my si zatím vybereme dva nejlepší kusy. No a ty chytíme. Toho lepšího si pak nechám. Souhlasíte?“

„Prosím vás!“ pokrčil jsem rameny. „Já se v lovu mustangů nevyznám, vy jste mistr; musím se řídit podle vás.“

„Well!“ Kývl potěšeně hlavou a hned mě netrpělivě pobízel: „Už ať jste na místě! Není moc času.“

Vyhoupili jsme se rychle do sedel a rozjeli se tryskem do opačných stran. Má těžká medvědí puška mi při jízdě trochu vadila, ale neodvažoval jsem se ji někam odložit; mohl se tu přece objevit Indián, a ne-li Indián, tedy nějaké divoké zvíře. Utáhl jsem si jen trochu pevněji řemen, a ještě v jízdě jsem si připravil smyčku, abych měl pro každý případ laso při ruce. S napětím jsem čekal na první mustangy.

Prérie se přede mnou rozkládala do nedohledna a někde na samém konci, tam, kam jsem sotva dohlédl, se měli objevit divocí koně... ovšem teprve potom, až je Sam nadežene mým směrem. Stál jsem na svém stanovišti necelou čtvrt hodinku, když jsem zpozoroval řadu jakýchsi malých tmavých teček, které se rychle zvětšovaly a nesmírně čile přibližovaly. V první chvíli mi připadalo, že vidím houf vrabců, pak to vypadalo jako skupina koček, pak psů a najednou, vlastně v několika málo minutách, se objevili ve své skutečné velikosti... mustangové!

Hnali se v divokém klusu, hřívky jim vlály kolem napjatých krků, ohony poletovaly sem a tam a kopyta tepala zem, až pod jejich údery duněla jako buben. Bylo to dobře tři sta kusů a v jejich čele pádil nádherný bílý hřebec. Skvostné zvíře, zřejmě bystré, silné, chytré – jenže pro westmana bohužel naprosto bezcenné. Kdopak by se mohl odvážit na Západ s běloušem, který by jezdce svou barvou zdaleka prozradil každému nepříteli!

Ale to mi sotva mohlo problesknout hlavou, teď přišel můj čas, teď jsem se musel ukázat. Vyrazil jsem mezi stromy přímo proti řítícímu se stádu – a účinek byl téměř okamžitý. Pádící bílý velitel

se vzepjal, jako by byl zasažen kulí. Stádo se zarazilo. Ozvalo se táhlé, úzkostné zaržání. Všechno zpátky! Všechno zpátky! V několika vteřinách se stádo obrátilo a pádilo za běloušem teď byl už zase v čele – nazpět.

Pomalou jsem poklusával za nimi. Neměl jsem naspěch, byl jsem si jist, že Sam Hawkens mi je brzy zase nadežene. Ale něco mi nešlo z hlavy: když se přede mnou před několika vteřinami otáčeli, zdálo se mi v těch pár okamžicích, že jsem mezi nimi zahlédl mezka. Možná že jsem se mýlil, říkal jsem si a umiňoval si přitom, že při příštím setkání se stádem se musím dobře dívat. Mezek v koňském stádu, to je dost zvláštní věc, a tohle zvíře, jestli mě můj postřeh nemýlil, mělo dokonce jakési mimořádné postavení – klusalo přece v přední řadě, hned vedle bělouše!

Netrvalo dlouho a stádo se objevilo přede mnou znova. A opakovalo se totéž, co při prvním setkání: rychlá otočka bělouše a zběsilý klus zpátky, do míst, kde je zas obrátil na útěk Sam Hawkens. Když tak přicválalo už potřetí, byl jsem si naprosto jist: skutečně – je tam mezi nimi mezek! Měl nahnědlou srst, světlé skvrny na bocích, a jeho oči, jak mi připadalo, byly daleko živější a chytřejší než oči ostatních zvířat v tlupě. Řekl bych, nádherné zvíře, ačkoliv mělo trochu velikou hlavu a snad i příliš dlouhé uši. Možná že utekl svému majiteli při honbě za mustangy a že si potom vydobyl právo zůstat se stádem. Čím víc jsem ho pozoroval, tím víc mě zajímal a lákal. Byli jsme se Samem už blízko sebe, mustangové nemohli sem ani tam, a stádo se začalo rozptylovat. Mezek zůstal v hlavním proudu, po běloušově boku.

Ted' jsem si všiml, že Samu Hawkensovi taky padl do oka.

„Vezmem je mezi sebe,“ křičel na mne. „vy zleva, já zprava!“ Nasadili jsme ostruhy a udržovali koně v trysku, abychom měli zvířata stále po boku; dokonce jsme je před krajem lesa předehnali. Mezi stromy se mustangům nechtělo. Obrátili se proti nám. ale když jsme jim zahradili prudce cestu, rozprchli se, jako když vletí do klubka slepic jestřáb. Bělouš a mezek se hnali, oddělení v tom okamžiku od ostatních, právě mezi námi dvěma. Sam mával nad hlavou svým lasem a povykoval:

„Do smrti greenhorn!“

„Jak to?“ křičel jsem. „Co je?“

„Můžete nechat oči na tom bělouši... hihhi!“

Tak tohle si tedy myslel dobrý Sam! Chtěl jsem odpovědět, ale země se otrásala dupotem kopyt, stejně by mě nebylo slyšet, nechat jsem ho tedy při tom. Pustil jsem mezka z očí a překlusal stranou, tam, kde mustangové zmateně pobíhali sem a tam a úzkostně ržáli. Malý lovec se přiblížil k mezkovi natolik, že mohl vrhnout laso. Smyčka prolétla vzduchem a stáhla se přesně na krku zvířete. Ted' se jezdec musel – jak mně to Sam vždycky zdůrazňoval – velmi pevně vzepřít v sedle, aby včas strhl svého koně nazpět a vydržel prudké trhnutí napjatého lasa. Udělal to ale přece jen o vteřinu nebo dvě později, než bylo nevyhnutelně nutné. Co následovalo, bylo dílem okamžiku: koně, který neměl ještě dost pevnou oporu, strhlo napjaté laso k zemi. Sam se vznesl nádherným obloučkem do vzduchu, předvedl skvostný kotrmelec a přistál pořádný kus dál u křoví. Polekaný kůň se bleskurychle zvedl a hleděl zmizet. Jenomže lasem upevněným na sedle byl spjat s mezkem, a ten měl trochu divočejší krev. Rozběhl se

nejprudším úprkem pryč, směrem k prérii, a Hawkensova koně vlekl za sebou.

Když jsem dorazil k Samovi, stál už zase na svých a zlobil se:

„Zounds! Ten koník mi vzal roha i s panem mezkem, ani mi neráčili říct na shledanou, jestli se nepletu...“

„Stalo se vám něco?“ staral jsem se.

„Ale kde!“ mával rukou Sam. „Slezte dolů, musíte mi teď půjčit koně. Honem, honem, musím je lapit!“

„Ani nápad, Same,“ zvolal jsem. „Půjčím vám koně, a vy zase začnete provozovat vzduchoplavbu – a budeme mít oba koně fuč!“

Pobídl jsem svého ryzáka a vyrazil za uprchlíky. Nebyli na štěstí příliš vzdáleni, protože kůň chtěl zabočit doleva a mezek doprava, a tak se tahali, napjaté laso mezi sebou, a nemohli sem ani tam. Využil jsem příležitosti, zmocnil se rychle lasa a otočil si je několikrát kolem ruky. Potom jsem přitáhl Samova půjčeného koně nakrátko k sobě a mezkovi povolil skoro na celou délku. Hnal okamžitě pryč a já s oběma koni samozřejmě za ním. Ale laso jsem přitom přitahoval pořád k sobě a přidržoval tak mezka pevnou rukou blíž a blíž. Za několik okamžiků jsem ho už mohl mírnit a řídit – smyčka se pevně zatáhla mezkovi kolem krku a sevřela ho. Zachroptěl a zhroutil se k zemi.

„Držte pevně, dokud tu potvoru nebudu mít v hrsti!“ křičel Sam a pádil ke mně.

Přiskočil těsně ke zvířeti, které divoce bilo všema čtyřma do země i do vzduchu.

„Teď!“ Uvolnil jsem Samovu koni laso a pak povolil i smyčku na druhé straně. Mezek zalapal po vzduchu, zprudka nadechl a vyskočil jako blesk na všechny čtyři. Ale stejně bleskurychle se vyšvihl Sam Hawkens na jeho hřbet a sevřel ho nohama v slabinách. Mezek stál na okamžik jako přimrazen. Pak šel do vzduchu, začal sebou házet, jednou sem, jednou tam, točil se dokola... Ale Sam seděl jako přikovaný.

„Dolů mě nedostane!“ volal rozjařeně, „teď ještě zkusí prchnout, a tím bude hotov. Čekajte tady... až se vrátím, bude jako beránek, jestli se nepletu...“

Tentokrát se ovšem milý Sam Hawkens pletl. Mezek se nedal vůbec na žádný úprk, ale jednoduše se svalil na bok a začal se převalovat sem a tam. Samovi šlo o žebra, musel dolů. Svezl jsem se rychle ze sedla a běžel mu na pomoc. Právě včas, abych se zmocnil lasa a uvázal ho rychle na uzel kolem silného kořene v sousedním porostu. Mezek, spokojený, že se zbavil nepřítele, mezitím vyskočil a chystal se pádit pryč. Jenže kořen držel pevně: smyčka se stáhla, mezek zachroptěl a klesl k zemi podruhé.

Sam Hawkens si opodál ohmatával starostlivě všechny kosti a tvářil se, jako by spolkl švába.

„Nechte tu bestii běžet,“ odplivl si. „Ještě nám poláme kosti!“

„Prosím vás! Ten musí poslouchat, to by bylo! Táta byl obyčejný osel, a na nás se tady bude vytahovat? Pozor!“

Uvolnil jsem uzel lasa u kořene a pak jsem se opatrně rozkročil nad zvířetem. Jakmile ucítilo, že pouta povolují, že má trochu vzduchu, zvedlo se na nohy a mne zvedlo ovšem s sebou. Teď přišlo to hlavní: pevně je sevřít mohutným stiskem stehen, až

budou praskat žebra. Musí ucítit, jak se mu svírají vnitřnosti pod tlakem – pak se ho zmocní smrtelná úzkost a bude povolnější.

Mezek se na mne snažil jít stejným způsobem jako na Sama Hawkense. Ale já jsem držel laso těsně u smyčky, a jakmile se jen pokusil jít k zemi, utáhl jsem mu prostě smyčku u krku. Očividně nevěděl, co má dělat. Převalit se na zem, to se zřejmě bál, aby se nezačal dusit, a když zůstal stát, svíraly ho nohy jezdce a tiskly mu vnitřnosti. Byl to vysilující boj; zápasilo se, kdo s koho, rozhodovalo, kdo vydrží déle se silami. Pot se mi řinul ze všech pórů, ale mezkovi se vedlo ještě hůř: kapky potu mu zkrápěly celé tělo a od úst lítaly kusy pěny.

Byly to dlouhé, k nepřechání dlouhé vteřiny, nežli jsem konečně zpozoroval, že mezkovy pohyby jsou slabší a povolnější. Divoké funění přecházelo v jednotlivé výbuchy chropotu, až nakonec se ozval hluboký výdech a zvíře, zbavené posledních sil a sebedůvěry, se pode mnou zhroutilo. S vypoulenýma očima zůstalo nehybně ležet.

Nabral jsem zhluboka dech. Cítil jsem v té chvíli, že se mi třesou všechny svaly v těle, že mám všechny šlachy jako zpřetrhané, že se taktak držím na nohou.

„Heavens, dobré nebe,“ vykřikl Sam, „vy máte sílu jak zvíře! Člověče, kdybyste se ale viděl! Vypadáte příšerně!“

„Věřím...“ stačil jsem jenom ze sebe vypravit.

„Oči z důlků, tváře celé modré, pysky vám naběhly... no!“

„To je tím, že greenhorn musel zaskočit... , když mistr-westman ztratil koně a... mezka... nechal mezkem...“

Ještě stále jsem nemohl pořádně popadnout dech. Sam se však tvářil po mých slovech nesmírně zkormouceně. Jeho hlas zněl tak žalostně!

„Pomlčme o tom, sir, ano? Něco takového se stane i nejlepšímu lovcí! A vám to náhodou dvakrát vyšlo, včera i dnes!“

Pokyvoval jsem hlavou, oddychoval a usmíval se.

„Co dělají... vaše žebra?“

„A – nevím! Musím si je příležitostně přepočítat. Nějak mi venutř chrástí. Ale řeknu vám, je to bestie! Doufám, že přišel k rozumu!“

„Určitě,“ ujistil jsem ho. „Podívejte se, jak tady leží celý malátný. Hodíme na hřbet sedlo a vy přijedete domů na mezku!“

„Nezačne po cestě jančit?“

„Ani ho nenapadne! Teď z něho bude docela přítulné zvířátko. Budete si blahopřát, že máte mezka!“

„Taky jsem na něj od začátku myslel. Ne jako vy – hnát se za běloušem! To je hloupost!“

„Víte to jistě?“

„Že se ptáte!“

„Totiž... jestli víte tak jistě, že jsem se hnál za běloušem?“

„A za čím tedy?“

„Za mezkem samozřejmě.“

„Vy jste...“

„Jistě. Možná že jsem ještě pořád greenhorn, ale to přece vím, že bělouš se westmanovi nehodí. Mezek se mi líbil!“

„Hm... To máte tedy dobrý nos na zvířata. To musím říct!“

„Hlavně abych měl tak dobrý nos na lidi, Same! Ale pojďte, pomůžeme mu se země.“

Bez naší pomoci by se byl asi mezek na nohy hned tak nedostal. Zvedli jsme ho, ale držel se jen taktak, chvěl se dosud na všech údech. Sam mu přehodil přes hřbet sedlo a já jsem mu připevnil uzdu. Ani se mi přitom nepohnul. A když se Sam vyhoupl nahoru, byl poslušný a citlivý na každý pokyn uzdou jako nejcvičenější závodní hřebec.

„Určitě už měl pána,“ mýnil Sam. „A řekl bych, dobrého jezdce.“ Napřímil se v sedle a znenadání zajásal. „A už to mám!“

„Co?“

„Vím, jak ho pokřtím.“

„Mezka? Jakpak?“

„Mary. Už jsem jednou jednoho měl a říkal jsem mu Mary. Tak to budu mít bez námahy, nebudu si muset vymýšlet nic nového!“

„To tedy bude... mezek Many, puška Liddy?“

„Ano. Ohromně hezká jména, že? Ale sir, mám k vám velkou prosbu.“

„Prosím. Mluvte!“

„Prosím vás, to, co se tady stalo... zůstane to mezi námi?“

„Samozřejmě, Same. O tom nemusíme mluvit.“

„Já jenom... nerad bych, aby ta banda v táboře z toho měla legraci. To by pro ně bylo sousto, kdyby se dozvěděli, jak přišel Sam Hawkens ke své nové Marynce! Když o tom pomlčíte, já zas...“

„Prosím vás, už dost o tom,“ přerušil jsem ho. „Bavíme se o zbytečnostech. Vy jste můj učitel a přítel, a to říká všechno. Jasno?“

Samova malinká, chytrácky mrkající očka najednou všeska podezřele zvlhla. Vzrušeně rozpřáhl proti mně náruč:

„Jasno! To se rozumí, že jsem váš přítel, sir, a kdybych věděl, že taky vaše srdce ke mně chová trochu té náklonnosti, byl bych už úplně šťastný tvor.“

Podal jsem mu pravici.

„Ale to můžete být, Same. Vždyť já vás mám docela rád. Jako... jako... no asi jako báječného, hodného strýčka. Stačí?“

„Bohatě, sir, bohatě!“ liboval si Sam Hawkens. „Jsem strašně rád, že mě máte rád. Mám vám to dokázat? Mám tady na místě... třeba spolknout Mary i s chlupama? Nebo mám?“

„Dost, dost, příteli,“ smál jsem se. „Nechte Mary na pokoji, nebo nakonec půjdeme ještě znova lovit! A já nemám čas, čeká mě v táboře ještě kupa práce...“

„A co bylo tohle?“ rozhodil Sam rukama a zavrtěl užasle hlavou. „Jestli to, co jste provedl s Mary, nebylo nic, tak už nevím, čemu bych měl říkat práce...“

Smál jsem se tomu a uvazoval si lasem vypůjčeného Stoneova koně k svému ryzáku. Mustangové už dávno zmizeli někde v prérii. Sam seděl na mezku a liboval si, jak ho čerstvě pokřtěná Mary poslouchá.

„Ta má školu,“ upozorňoval mě při každém pátém kroku, „to člověk hned pozná. Snad mezi mustangy všechno nezapomněla, co říkáte?“

„Není tak stará, aby se nemohla všechno naučit znova.“

„Kolik myslíte, že jí je?“

„Pět let... víc ne,“ mínil jsem.

„Taky to tak odhaduju. Ale podívám se ještě, jen co přijdeme do tábora. Poslouchejte, měl jsem dva smůlovaté dny... a vy zase šťastné, to se rozumí. Ale to jste si určitě nemyslel, že si tak brzy zalovíte mustangy a bizony, že ne?“

„Proč? Tady na Západě musí být člověk připraven na všechno.“

„Hm... jistě... jen abyste z toho vyklouzl vždycky tak dobře jako tentokrát. Nesmíte zapomenout, že včera visel váš život na vlásku, sir! Teď mluvím vážně! Nesmíte se přeceňovat; lovit bizony je sice nebezpečné, ale... jsou ještě mnohem nebezpečnější lovy!“

„Například?“

„Například na medvědy.“

„Myslíte černé medvědy? Ty, co mají takovou žlutou tlamu?“

„Ale kde, baribal není vůbec nebezpečný, to je mírumilovný tvor; ten se naučí i plést punčochy nebo žehlit košile! Ale grizzly, šedák – to je šelma nad šelmy! A divím se, že jste o něm nic nečetl, když jste se v těch knihách dozvěděl kdeco.“

„Ale četl, četl jsem o něm taky.“

„Buďte rád, že jste jenom četl a že jste ho ještě nepotkal. Když se postaví na zadní, měří přes dva metry. A jedním kousnutím vám rozlouskne lebku jak zralý oříšek. A když je zraněn v boji, rozzuří se a pronásleduje nepřítele, dokud ho nedostane.“

„Anebo dokud nepřítel nedostane jeho.“

„Oho!“ napřímil se Sam. „No... je vidět, že jste se s grizzly ještě nikdy nepotkal, mluvil byste jinak. Trochu se přeceňujete, říkám vám to znovu!“

„To jistě ne,“ odpověděl jsem. „Jen si myslím, že ten váš grizzly není nepřemožitelný. Jako žádný dravec.“

„To jste četl?“

„Ano.“

„Hm... A vypadáte jako docela rozumný a chytrý chlapík, jestli se příliš nepletu... No prosím, co z člověka může udělat čtení knih! Nakonec byste se snad pustil do grizzlyho jako do těch bizonů, kdybyste ho náhodou zítra potkal!“

„To můžete být klidný, Same,“ zasmál jsem se. „Kde by se vzal tady v té krajině?“

„Šedák? Ten se odváží daleko ze svých hor, to si zapište za uši, sir! Když jde podle vody dolů do údolí, zabrousí často až na

prérii... a běda tomu, kdo na něj narazí. A už dost, dost o tom, jsme doma.“

Náš tábor se za naší nepřítomnosti přestěhoval o kus dál. Bancroft se surveyory zřejmě chtěli jednou ukázat, že také umějí vzít za práci, a pilně proměřovali celou tu dobu, co jsme byli se Samem pryč. Ale sotva jsme se objevili, bylo všechno vzhůru. A ze všech stran jsme slyšeli výkřiky údivu:

„Mezek! Hawkens si přivedl mezka! To si dám líbit! Hawkensi, kde jste ulovil mezka?“

Sam Hawkens zachovával nehybnou tvář a s bohorovným klidem odpovídal:

„Právě mi ho poslali zvláštní poštou, stálo to jen dva centlíky. Mám vám ukázat obálku?“

Tu a tam se někdo Samovu vtipu zasmál, jiní utrousili štiplavou poznámku nebo hodili nadávkou, ale Sam dosáhl, co potřeboval, už se ho nikdo dál nevyptával. Jestli to podobně sehrál taky se svými kamarády Dickem a Willem, to nevím, u toho jsem už nebyl. Po celý zbytek dne jsem pomáhal při rozměřování, a musím říct, že ten den nám to šlo od ruky – večer jsme byli už tak daleko, že ráno nás čekala práce v údolí, kde jsme se Samem narazili na bizony. Večer u táborového ohně se o tom samozřejmě hovořilo.

„Co myslíte, Same,“ obrátil jsem se na svého dobromyslného přítele, „nesetkáme se zase s bizony, až přijdeme do údolí? Byl to přece předvoj – co když se na nás vyřítí hlavní stádo?“

„Vy máte nápady; sir! Vy si myslíte, že takový bizon je hloupější nežli mustang?“ Sam Hawkens zavrtěl rozhodně hlavou a přimhouřil lišácky svá očička. „Ten předvoj, s kterým jsme se

srazili, se dávno obrátil zpátky a oznámil hlavnímu stádu, že musí běžet jinou cestou, že tady rozměřuje jistý... nu, však víte kdo!“ Zasmál se na mne a rozpřáhl náruč.

„Vyhnou se tomu údolí na sto honů,“ řekl se skálopevnou jistotou.

6. GRIZZLY

Přemístili jsme tábor až k horní části údolí. Tentokrát jsme pracovali bez Hawkense, Stonea a Parkera, protože Sam si zacvičoval svou novopečenou „Mary a jeho přátelé ho při tom samozřejmě doprovázeli. Zajeli s ní až do prémie, k místům, kde mezka lapili; tam bylo dost a dost místa pro jezdecká cvičení.

My surveyorové jsme umísťovali po údolí rozměřovací tyče. Rattler nám přidělil několik svých lidí, ale sám se svými nejbližšími kumpány se nečinně potloukal po okolí. Když jsme se dostali s prací až k místu, kde jsme složili bizona, čekalo na mne překvapení; po statném býku nebylo ani památky! Jediné, nač jsme přišli, byla široká, dosti zřetelná stopa, která vedla do křoví.

„Zounds!“ ozval se Rattler udiveně. „To snad není možné... vždy jsme oba ty bizony prohlíželi, když jsme tu byli pro maso! Nejspíš v tom druhém zůstala přece jen stopa života...“

Krčil jsem v pochybách rameny:

„Myslíte?“

„To bych řekl! Ještě jsem totiž neviděl, aby se mrtvý bizon sebral a zmizel.“

„Zmizel určitě,“ řekl jsem, „ale sebrat ho mohl taky někdo jiný. V tom to je.“

„Tak? A kdopak ho asi mohl sebrat?“

„Třeba nějaký Indián.“

„Hm! To určitě! Nejspíš spadl rovnou z nebe, ten váš Indián!“ řekl pohrdavě. „Jinak by tady totiž po něm musela zůstat nějaká stopa – nemyslíte? Ne, ne... ten býk byl zřejmě jenom raněn a měl ještě tolik sil, že se odvěkl do křoví. Hned se podíváme!“

Zavolal na své lidi a vydal se s nimi po stopě směrem k lesu. Ještě se po mně otočil, představoval si snad, že půjdu s nimi. Ale já se věnoval svým rozměrovacím tyčím a neměl jsem chuť toho náramně sebevědomého pána dál poslouchat; ostatně ani mě nezajímalo, co hodlá podnikat. Vzal jsem tyče a chystal se k další práci, když najednou – za malou chvíli – prodalo vzduch několik výkřiků hrůzy. Vzápětí třesky tři čtyři střelné rány a pak bylo slyšet Rattlerův řev:

„Na stromy! Honem na stromy! Neumí šplhat!“

Zarazil jsem se: kdo neumí...

Ale vtom jsem uviděl, jak z křovisek od lesa se žene obrovskými skoky jeden z Rattlerových kumpánů. Vytřeštěné oči svědčily o úzkosti přímo smrtelné.

„Co se děje?“ křikl jsem.

„Medvěd... ohromný medvěd... grizzly!“ ječel ten muž a pádil kolem mne jako smyslů zbavený.

A do toho naříkal z lesa zoufalý, prosebný hlas:

„Pomóóóc... pomóóóc... on mě drží... ooohhh!“

Sténání přešlo v příšerný řev – takový hlas mohl člověk vydat jen tváří v tvář největšímu nebezpečí. Musí se mu pomoci, blesko mi hlavou. Jenže – jak? Pušku jsem nechal ve stanu, a než bych pro ni byl doběhl, mohl medvěd toho nešťastníka roztrhat. Nedalo se nic dělat, musel jsem se toho odvážit s tím, co jsem měl zrovna po ruce: s dvěma revolvery a nožem za pasem. Víím, byla to odvaha, vždyť takový medvědí obr je nepředstavitelně silný a dokázal by zabít jednou ranou své pracky jelena nebo hříbě, ale – já jsem v té chvíli na to prostě nepomyslel. Zkrátka jsem vyskočil a vrhl se rovnou do křoviska.

Stopa vedla dál, hloub do lesa, kam si zřejmě grizzly zavlekl mrtvého bizona. Zanechal ostatně stopy: tam venku jsme je nemohli zpozorovat, zničil je, jak táhl kořist za sebou.

Byl to ošklivý okamžik. Kdesi za mnou křičeli surveyorové, kteří se rozběhli pro zbraně ke stanům, přede mnou se ozývalo volání lovců a do toho znělo bez ustání bolestné kvílení muže, kterého patrně držel medvěd ve svých prackách.

Za tři čtyři vteřiny jsem uviděl všechno.

Přede mnou leželo roztrhané tělo bizona a vpravo vlevo po větvích i při kmeni stromů viseli jako v hroznu Rattlerovi lidé. Jeden z nich se však nestačil vyšplhat dost vysoko. Visel skoro přímo proti mně, objímal oběma rukama nejnižší, prohýbající se

větev, a ohromný šedý grizzly se před ním vztyčoval na zadních a předních prackách mu drásal stehna a břicho.

Ten muž byl zasvěcen smrti. Nedalo se mu pomoci. Ale jeho vytrvalé sténání a ten krvavý pohled – to bylo pro mne příliš strašné. Bez rozmyslu jsem skočil po pušce, která ležela – odhozena – pár kroků ode mne. Byla prázdná, bez nábojů. Docela nesmyslně jsem ji chytil za hlaveň, přeskočil tělo mrtvého bizona a pažbou udeřil medvěda ze všech sil do lebky. Směšné! Ručnice se roztříštila na kousky, jako bych rozbil skleničku úderem o stěnu. Ale přece jenom – medvěd cosi ucítil. Obrátil se pomalým pohybem, s výrazem vyjadřujícím, jak se mi zdálo, údiv nad tím, že se někdo opovážil na něho zaútočit. Utkvěl na mně svými malými očkami, přeměřoval si mě chvíli, snad se rozmýšlel, má-li nechat dosavadní oběť a vrhnout se spíš na mne. Těch několik vteřin mi zachránilo bezpochyby život. Vzpomněl jsem si na slova Sama Hawkense – ano, to byla v té chvíli jediná možná záchrana pro grizzlyho oběť, a teď tedy pro mne. Vytáhl jsem oba revoly, přiskočil k medvědovi, a nutě se k ledovému klidu, vystřelil jsem třikrát čtyřikrát přímo do jeho očních jamek. Mířil jsem naštěstí dobře. Obr zakolísal a já jsem bleskurychle uskočil stranou a vytáhl bowie-knife, svůj Bowieův nůž.

Neudělat to, byl bych to určitě zaplatil životem. Rozzuřený dravec se vrhl ve zlomku vteřiny k místu, kde jsem ještě před chvilkou stál, a zuřivě začal bít a mlátit prackami kolem sebe. Točil se na všech čtyřech, hledal mě, bil do země, rval trávu, vrhal se v divokých skocích hned sem hned tam, počínal si, jako by se byl vztekl.

Pak konečně přestal hledat nepřítele a začal si ošetřovat rány. Usadil se na zemi, vytíral si očníce a přitom divoce skučel, funěl a cenil tesáky. Okamžitě jsem využil té vhodné chvíle: přiskočil jsem k němu a dvakrát jsem mu zasadil ránu nožem mezi žebra. Udeřil po mně zoufale prackou, ale já už byl zase z dosahu. A znovu se dal do hledání, ještě zuřivějšího, ještě divočejšího než předtím. Nůž zřejmě nezasáhl přesně srdce – ale síly ho už viditelně opouštěly. Trvalo asi deset minut, než se unavil ztratil příliš mnoho krve – a než se znovu usadil na zemi. Viděl jsem, že těžce oddechuje, že ho zmáhá únava a zranění – a dodal jsem si odvahy a přiskočil podruhé. Tentokrát jsem mířil líp. Klesl, zavrával, udělal několik pohybů, zapotácel se ze strany na stranu chroptě a skuče, pak se obrátil, jako by se chtěl znova napřímít – ale neměl už sílu. Sklesl a trhal sebou ještě krátkou chvíli na zemi a potom se natáhl a zůstal klidně, nehnutě ležet. Byl mrtev.

„Zaplatpánbůh!“ vykřikl Rattler nahoře na větvi. „Doufám, že je po něm!“

„Mrtev,“ zachroptěl jsem těžce. Hrdlo jsem měl ještě stažené napětím boje.

„Radši se dobře podívejte,“ nabádal mě Rattler. „Tyhle bestie mají zatraceně tuhý kořen!“

„Podívejte se sám! Vy jste přece zkušený westman!“

Přešel jsem ke stromu, kde visel jeho kumpán. Ještě stále objímal rukama křečovitě větev tak jako předtím, když jsem ho objevil. Ale nenaříkal už a taky sebou nezmítal. V ztrhané bledé tváři bylo vidět vytřeštěné, doširoka rozevřené oči. Medvěd ho doslova rozcupoval, ze stehien visely kusy masa, i břicho měl rozervané. Byl to děsivý pohled, pokusil jsem se však ovládnout.

„Pusťte se, sir, sundám vás dolů,“ řekl jsem měkce. Ale on ani neodpověděl, ani se nepohnul. Musel jsem křiknout na ostatní, aby mi ho pomohli dopravit na zem. Držel se tak křečovitě, že jsme museli vynaložit všechnu sílu, abychom ho odtrhli od větve. Bylo však pozdě, byl mrtev.

Položili jsme ho pod stromy, ale zdálo se, že jeho kamarádi nejsou přílišným koncem svého druhu nijak zvlášť dojati. Zajímali se spíš o grizzlyho, bezmocně ležícího opodál.

„Tak to je,“ uškubl se Rattler, „chtěl sežrat nás, a teď si z něho uděláme pečínku my. Pospěšte si, chlapi, stáhněte mu kůži, připravíme si kýtu a pracky!“

Vytáhl nůž, přiklekl k zvířeti a hned se do toho hodlal pustit. Pobouřilo mě to, bylo to příliš bezostyšné.

„Schovejte ten nůž, sir,“ řekl jsem, „tím jste se měl ohánět, když byl ten šedák ještě naživu. Teď je trochu pozdě.“

„Cože?“ vybuchl Rattler. „Vy mně chcete bránit, abych si uřízl kus pečínky?“

„Samozřejmě, Mr Rattlere,“ řekl jsem zostra. „Chci!“

„A jakým právem?“

„Právem, které se uznává všude na světě: toho medvěda jsem totiž skolil já.“

„Hloupost! Nebudete nám tvrdit, že grizzly se dá zapíchnout kouskem nějaké ocílky. My jsme na něho začali střílet, sotva se objevil.“

„Začali jste střílet a pro jistotu jste rychle vylezli na stromy!“

„Co je to platné, ale zasáhly ho naše koule. To byla ta smrtelná rána, ne vaše ubohé škrábnutí nožem! Zkrátka medvěd patří nám a my s ním uděláme, co uznáme za dobré. Rozuměl jste?“

Chtěl se znovu pustit do stahování kůže.

„Mr Rattlere,“ zvýšil jsem hlas, „okamžitě toho nechte! Jinak vás budu muset poučit, že to, co řeknu, taky platí. Rozuměl jste?“

Nevěnoval mému varování žádnou pozornost a zajel medvědu nožem pod kožich. V té chvíli, když přiklekl ke grizzlymu, jsem ho prostě chytil za pas, vyzvedl do vzduchu a mrštil jím k nejbližšímu stromu. Bylo mi úplně jedno, jestli si poláme nějakou tu kost, nebo ne. Čekal jsem, že se proti mně bezhlavě vrhne: oči mu svítily vztekem a pravicí okamžitě šmátral po noži.

„To vám přijde draho,“ sípal. „Potřetí už nic takového se mnou neuděláte, vy...“

Chtěl se proti mně vrhnout, ale já jsem na něj namířil revolver. „Už ani krok! A ten nůž honem zahodte,“ křikl jsem ostře. „Počítám do tří, a jestli do té doby nebude ten váš tesák ležet v trávě, proženu vám kulku hlavou. Počítám: jedna ... dva a“

Stále ještě svíral nůž v ruce a já jsem byl pevně rozhodnut tentokrát střelit, aspoň do ruky, do paže, abych si zjednal jednu provždycky úctu. Naštěstí k ráně nedošlo. Přerušil nás neznámý naléhavý, varovný hlas:

„Gent's, vy jste se zbláznili?! Snad si nebudou dva bílí lovci navzájem lámat krky? Nechte toho!“

7. KLEKÍ – PETRA

Otočili jsme hlavy.

Z lesa se vynořil malý, hubený, přihrblý muž, ozbrojený jen puškou a nožem, oblečený po indiánském způsobu v kožených kalhotách, lovecké košili a jednoduchých mokasínech. Na první pohled se nedalo rozeznat, je-li to běloch, či Indián; ostře řezané rysy v tváři sice mohly prozrazovat indiánskou krev, ale kůže, třeba opálená, jako by patřila spíš bělochovi. Z nepokryté hlavy splývaly až na ramena dlouhé šedé vlasy a v tváři planuly dvě neobyčejně živé oči. Dodávaly jí zvláštní ušlechtilý výraz, a postavě i přes onu tělesnou vadu opravdovou důstojnost. Ale na Rattlera nic z toho zřejmě neudělalo nejmenší dojem.

„Halloo,“ vykřikl, „co tady má co dělat ta zrůda? Copak takoví ubožáci patří na náš nádherný Západ?“

Cizí muž si ho přeměřil od hlavy k patě a klidně a rozvážně odpověděl:

„Buďte rád, pane, že máte sám zdravé údy. Ostatně snad nezáleží na tom, jaké má kdo tělo, jsou tu ještě jiné vlastnosti, nemyslíte?“

Mávl rukou a v tom pohybu vyjádřil všechno své opovržení. Potom se obrátil ke mně:

„Vy máte sílu, sir! Hodit člověkem na takovou dálku, to by hned tak někdo nedokázal.“

Přešel ke grizzlymu, dotkl se ho špičkou nohy a pokračoval s lítostí v hlase: „Tak to je ten chlapík, po kterém jsme šli. Bohužel, příliš pozdě. Škoda, věčná škoda...“

„Jste na lovu?“ zeptal jsem se.

„Ano. Včera jsme našli jeho stopu. Museli jsme za ním cestou necestou; tloukli jsme se křížem krážem po prérii, po horách a nakonec...“ Usmál se příjemně. „A nakonec jsme přišli, když už je po všem.“

„Říkáte: přišli jsme... Vy nejste sám?“

„Provázejí mě dva gentlemani.“

„A kdo?“ uklouzla mi zvědavá otázka.

„Řeknu vám, až se dozvím, kdo jste vy. Víte přece, že v téhle krajině opatrnosti nikdy nezbyvá. Tu a tam se člověk setká i s nepříliš dobrými lidmi.“

Zavadil pohledem o Rattlera a jeho kumpány a pokračoval přátelsky:

„Ostatně člověk pozná často i z obyčejného hovoru, komu může důvěřovat. Vyslechl jsem nechtě něco z toho, co se tu povídalo...“

„Jsme rozměřovači,“ řekl jsem. „Vrchní inženýr, čtyři surveyorové, tři scouti a dvanáct westmanů. Obrana... kdyby nás někde chtěl napadnout.“

„Hm... tak se mi zdá, že vy nepatříte zrovna k těm, kdo by potřebovali tělesnou stráž. Ale dobrá, tak tedy surveyorové. A pracujete tady?“

„Ano.“

„Co vyměřujete?“

„Trať pro železnici.“

„Vy jste tyhle pozemky vykoupili?“

Jeho oči najednou zpřísněly, pozorovaly mě jaksí zkoumavě, a rysy v jeho tváři také zvažněly. Zdálo se, že má pro to zevrubné vyptávání nějakou závažnou příčinu.

„Bylo mi nabídnuto místo zeměměřiče,“ řekl jsem, „a tu práci dělám. Víc nic nevím.“

„Ovšem, ovšem... Ale já myslím, že něco přece jen víte. Snad aspoň to, že tahle půda, kde tak klidně rozměřujete, patří Indiánům. Apačům z kmene Mescaleros. A já mohu naprosto bezpečně prohlásit, že nebyla nikomu ani prodána, ani postoupena.“

„A je vám něco do toho?“ vpadl do řeči drsně Rattler. „Nestrkejte zobák do cizích věcí a starejte se radši o své!“

„To právě dělám, sir,“ odpověděl muž. „Patřím totiž k Apačům kmene Mescaleros.“

„Vy?“ vyprskl pohrdavě Rattler. „Nedejte se vysmát. To bych musel být slepý na obě oči, abych nepoznal, že máte bílou kůži!“

„Nesmíte soudit jenom podle kůže,“ řekl muž. „Moje jméno vám snad řekne víc: jsem Klekí-petra.“

Teprve později jsem se dozvěděl, že v apačtině tahle slova znamenají bílý otec. Tehdy ještě pro mne neznamovala nic. Zato

Rattler, zdálo se, je už slyšel. Ucouvl sice o krok, ale v jeho úžasu se ozývalo i pohrdání:

„Tak vy jste ten známý apačský učitel! To vás teda lituju... s tím vaším hrbem! Určitě máte co dělat, aby se vám ta rudá čeládka nepošklebovala!“

„Vůbec ne, sir! Já jsem ostatně zvyklý, že se mi pošklebuje čeládka, protože rozumný člověk to prostě neudělá: a nerozhází mě ani posměšky bílé čeládky... Ale teď, když vím, kdo jste, vás mohu seznámit se svými průvodci. Konečně – budete mít sami příležitost.“

Vykřikl k lesu jakési indiánské slovo, jemuž jsem ovšem nerozuměl, a za okamžik se mezi stromy objevily dvě urostlé postavy, které k nám zvolna a důstojně kráčely. Byli to dva Indiáni, otec a syn. To bylo patrné na první pohled.

Otec byl jen o málo vyšší, než bývá člověk střední postavy, ale urostlý a statný. Každý jeho pohyb svědčil o pěstěném, obratném těle. Krácel se zvláštní přirozenou ušlechtilostí a jeho tvář byla – jak u Indiánů bývá – vážná a přísná, ačkoliv neměla obvykle ostré a hranaté rysy. Z očí klidného, téměř mírného výrazu prýštilo jakési vnitřní soustředění, které na lidi jeho kmene určitě mocně působilo. Černé vlasy stočené do vrkoče zdobilo jediné orlí pero, znamení náčelnické hodnosti. Oblek byl velice jednoduchý; kožený lovecký kabát, mokasíny, legginy s třepením, všechno v nejlepším provedení. Za pasem vězel nůž a několik váčků na ty nepostradatelné maličkosti, jež lovec na Západě potřebuje na každém kroku. Váček s medicínou měl zavěšen kolem krku, společně s dýmku míru s hlavičkou uhnětenou z posvátné hlíny.

V ruce držel dvouhlavňovou pušku, jejíž pažba byla hustě pobita stříbrnými hřeby.

Mladší Indián byl oblečen téměř navlas jako otec, jenom jeho oblek, zdálo se mi, byl vypracován o něco jemněji. Jeho mokasíny zdobily dikobrazí bodliny, legginy a lovecký kabát zkrášlovalo jemné červené vyšívání. Také jemu visel na krku váček s medicínou a kalumet. Za pasem vyčníval nůž a na rameni se houpala dvouhlavňová ručnice. I černými vlasy a účesem do vrkoče se podobal otci, jen místo náčelnické ozdoby, orlího péra, si propletl vlasy, spadající až na ramena; chřestýši kůží. Maně mi napadlo, že každá žena by mu asi ty namodrale svítící vlasy záviděla. V obličeji mladého Indiána se zračila táž ušlechtilost jako v otcových rysech, snad jen ještě o něco výrazněji. Jeho kůže přecházela v paprscích světla od jasně hnědé do mírně bronzového odstínu. Na každého, kdo se s ním setkal, musel zapůsobit jistě neobyčejným dojmem, tak jako na mne, když jsem ho teď pozoroval a uvědomoval si přitom, že také on si mě prohlíží dlouhým, pátravým a přitom jaksi přívětivým pohledem svých jasných očí.

„Mojí přátelé a průvodci,“ pravil Klekí-petra a ukázal pohybem ruky na otce se synem. „Inču-čuna, Dobré slunce, velký náčelník Mescalerů a všech apačských kmenů. Jeho syn Vinnetou, odvážný bojovník, který i při svém mládí vykonal už víc než leckterý starý bojovník. Jeho jméno bude jednou známé a slavné po všech savanách a pohořích.“

Znělo to velice důstojně, snad až přehnaně, ale nebylo v těch slovech – jak jsem se později přesvědčil – ani za mák planého chvástání. Rattler se samozřejmě jen pohrdavě ušklíbl:

„Tenhle mladík že něco vykonal? Dovedu si to představit: leda lumpárny a darebačiny! Známe to přece. Ukažte mi rudocha, který není zloděj a ničema!“

To byla těžká urážka. Ale ti tři dělali, jako by neslyšeli ani slovo. Obstoupili mrtvolu grizzlyho a Klekí-petra přiklekl a zblízka ji ohledával. Nakonec zvedl hlavu a obrátil se na mne.

„Zabil ho nůž, rána šla přímo k srdci!“

„Na to se ještě podíváme,“ rozčiloval se Rattler. „Odkdy rozumí nějaký hrbatý školomet lovu medvědů, to bych rád věděl! Až stáhneme grizzlymu kůži, uvidíme, čí rána byla smrtelná. Mne tady nebude žádný greenhorn okrádat o to, co mi patří!“

Také mladý Apač se sklonil k medvědu a chvíli prohlížel jeho rány. Potom se vztyčil a položil mi otázku; bylo to poprvé, co na mne promluvil.

„Kdo zaútočil na medvěda nožem?“ zeptal se čistou angličtinou.

„Já,“ odpověděl jsem rozpačitě.

„Proč mladá bledá tvář nevystřelila z pušky?“

„Neměl jsem žádnou.“

„Vidím jich zde několik,“ řekl Vinnetou s klidným gestem. „To jsou zbraně mužů, kteří první narazili na medvěda,“ vysvětlil jsem.

„Uff!“ řekl Vinnetou tlumeně. „Veverky a smraďoši prchají na větve stromů, setkají-li se s nepřítelem. Ale muž má bojovat s nebezpečím! Odvaha bojovníka může přemoci i nejsilnější zvíře. Mladá bledá tvář ukázala, že má odvahu. Proč jej tedy nazývají greenhornem?“

„Jsem totiž na Západě nováček, a v prérii vlastně pár týdnů.“

„Bledé tváře jsou zvláštní lidé. Dávají potupné jméno greenhorn muži, který se odvážil s pouhým nožem na šedého medvěda; avšak ti, co ze strachu před nebezpečím se vyšplhali na větve stromů, se považují za zkušené lovce. Rudí mužové jsou spravedlivější. Oni nikdy nenazvou odvážného zbabělcem a zbabělce odvážným bojovníkem.“

„Můj syn Vinnetou mluvil správně,“ přisvědčil starší Indián. „Tato mladá bledá tvář není greenhorn, protože ten, kdo skolí nožem šedého medvěda, má právo se nazývat zkušeným bojovníkem! Měl by uslyšet projevy vděčnosti od těch, které zachránil svou statečností, a ne nadávky a zlá slova. Vyjděme však na prérii, abychom uviděli, proč přišly bílé tváře do této krajiny.“

Jaký to byl rozdíl mezi Rattlerem a jeho kumpány a těmihle Indiány, kterými vesměs tak okázale opovrhovali! Smysl pro spravedlnost, tak vyvinutý u rudého plemene, jim nedal, aby si nechali pro sebe své mínění, i když bylo odvážné je vyslovit. Byli přece pouze tři a nemohli vědět, není-li nás v táboře třikrát nebo třeba desetkrát víc. Ale zdálo se, že na to v té chvíli ani příliš nemysli. Přešli hrdě kolem nás a zamířili z hustého porostu ven na prérii.

Šli jsme za nimi.

„Co se zde dělá?“ obrátil se ke mně Inču-čuna, když spatřil rozměřovací tyče. „Chtějí bílé tváře měřit zemi?“

„Ano,“ přiznal jsem.

„Proč?“

„Máme připravit dráhu pro železnici – pro ohnivého oře, jak říkáte.“

Klidný, citlivý výraz jeho očí se ztratil.

„A ty náležíš k těm lidem?“ zeptal se.

„Ano.“

„Měřil jsi také zemi?“

„Měřil...“

„Dostáváš za to peníze?“ Přikývl jsem.

Podíval se po mně pohrdavě a se stejně pohrdavým tónem v hlase se obrátil ke Klekí-Petrovi:

„Tvá slova znějí velmi krásně, ale málokdy souhlasí s tím, co vidí naše oči. Spatřil jsem udatnou mladou bledou tvář, ale sotva jsem otevřel ústa, abych se zeptal, co vlastně dělá, dozvěděl jsem se, že chce loupit půdu. Je jako všichni lidé jeho pleti, jsou všichni stejní.“

Neřekl jsem na svou obhajobu ani jediné slovo. Ne, přiznávám se, že jsem jen zahanbeně mlčel a pociťoval hluboký stud. A co jsem mohl říci? Co bylo vlastně dobrého na tom, co jsem tu pomáhal dělat? Náčelník měl pravdu. Bylo to tak, jak řekl.

Mlčky jsme došli až k tábořišti, kde nás vyhlíželi surveyorové i s vrchním inženýrem, kteří před medvědem raději utekli do stanů. Jejich první otázky se týkaly grizzlyho, byli zvědavější na to, jak se nám podařilo se s ním vypořádat, nežli na nečekané indiánské příchozí. Rattler se ujal samozřejmě hned slova:

„Zastřelili jsme ho,“ oznamoval sebevědomě, jako by se nechumelilo, „na oběd budeme mít medvědí pracky a k večeři kýtu.“

Indiáni mě sledovali pohledem, byli zvědaví, dám-li si to líbit, a zřejmě čekali, že se Rattlerovi opru.

„A já tvrdím, že jsem ho zabil nožem,“ ozval jsem se. „Tito Indiáni mi to potvrdili, a jistě se v takových věcech vyznají. Ale jestli je libo, můžeme počkat, až se vrátí Hawkens, Stone a Parker. Ať rozhodnou oni – ale do té doby se medvěda nikdo nedotkne!“

„Jděte už jednou k čertu se svými Indiány,“ zavrčel na mne Rattler. „Podle těch se budu určitě řídit! A vůbec: medvěd se vyvrhne, a kdo nám v tom bude bránit, dostane kulku do kožichu a bude to!“

„Z vašich kulek mám strach asi jako z medvěda, Rattlere,“ řekl jsem. „Já před nikým na strom nepolezu, rozumíte? Ostatně – měli byste se spíš postarat o pohřeb svého mrtvého kamaráda. Nemůžete ho nechat tak dlouho ležet!“

Bancroft se viditelně ulekl.

„Co říkáte? Někdo je mrtev?“

„Ano – Howard,“ přisvědčil Rattler. „A nebýt pitomosti tohoto člověka,“ ukázal na mne, „mohl být ještě mezi námi...“

„Jak to? O jaké pitomosti mluvíte?“ křičel rozčilený inženýr.

„Howard se šplhal na strom a byl by se tam bezpečně ukryl tak jako my –, jenže se objevil náš greenhorn; rozdráždil hloupě medvěda a ten se na Howarda vrhl: A v té zuřivosti ho rozsápal.“

To bylo příliš. Stál jsem tu jako omráčený, neschopen na okamžik jediného slova. Ale bylo mi aspoň už od té chvíle nad slunce jasnější, že s tímhle pánem se musí jednat trochu jinak. Vzpamatoval jsem se:

„To míníte vážně?“ řekl jsem klidným hlasem.

„Yes,“ přisvědčil a hmátl hned po revolveru za pasem, protože zřejmě čekal, že se na něj vrhnu.

„A když řeknu, že medvěd držel Howarda v drápech dávno předtím, nežli jsem přišel?“

„To je lež!“

„Well, tak vám připomenu, co je pravda!“

Skočil jsem k němu, levičkou jsem mu vypáčil revolver z ruky a volnou pravou rukou jsem mu zasadil pěstí takovou ránu, že odletěl dobře šest sedm kroků ode mne. Jakmile dopadl, vyskočil a pln zuřivosti vytrhl nůž a hnal se proti mně jako podrážděné zvíře. Ale já jsem něco takového očekával. Jedním pohybem jsem mu vyrazil nůž z ruky a pak jsem mu znovu zasadil pravičkou ránu do spánku.

Klesl v bezvědomí k mým nohám.

„Uff, uff!“ Inču-čunovi uklouzl výkřik údivu, docela proti indiánským zásadám zdrženlivosti.

„To byl pravý Shatterhand,“ vykřikl surveyor Belling.

Rychle jsem se obrátil čelem k Rattlerovým kumpánům. Shlukli se a častovali mě tlumenými nadávkami a nenávistnými pohledy. K ničemu jinému se však neodvážili, nemusel jsem se obávat.

„Domluvte už jednou Rattlerovi, Mr Bancrofte,“ řekl jsem důrazně vrchnímu inženýrovi. „Nic jsem mu –neudělal, a neustále se mnou vyhledává spory. Nechtěl bych, aby tady v táboře tekla krev. Buďto ho propustíte, nebo jestli nechcete, půjdu já!“

„Ale, ale sir, přece to není tak zlé!“

„Ale ano, Mr Bancrofte, je to tak zlé! Tady máte Rattlerův nůž a revolver a prosím vás nedávejte mu je, dřív než se mu trochu usadí krev. A upozorňuju, jestli na mne ještě jednou vytáhne zbraň, začnu prostě střílet!“

Mluvil jsem hlasitě a úmyslně i trochu rozčileně, aby si to dobře zapsali za uši i Rattlerovi „westmani“. Postávali stále kolem, mračili se zpod obočí a dva z nich se snažili přivést Rattlera k vědomí.

„Mé uši právě slyšely, že ty jsi náčelníkem bílých mužů,“ ozval se Inču-čuna a pokročil k inženýrovi. „Je-li tomu tak, Inču-čuna s tebou chce mluvit.“

„Ano...? A proč?“ ptal se neochotně Bancroft.

„To se dozvíš. Muži mají sedět, když se odeberou k poradě.“

„Přeješ si, abych tě pozval? Chceš být naším hostem?“

„To je nemožné,“ odmítl vážně náčelník. „Jak by mohl být Inču-čuna tvým hostem, když ty jsi na jeho půdě a v jeho lese a na jeho prérii? Bílí mužové nechť se však posadí – ale vidím, že přijíždějí ještě další bledé tváře.“

„To jsou naši scoti, patří k nám,“ vysvětloval vrchní inženýr. Za několik okamžiků přiklusal Sam, Will a Dick. Docela samozřejmě

vzali na vědomí, že se tu objevili Indiáni, nějak však zvážněli, když uslyšeli jejich jména. Znali samozřejmě oba Apače a Sam slyšel také o Klekí-petrovi.

„Záhadný člověk,“ šeptal mi, „běloch, ale žije už hezkou dobu u Apačů. Myslím, že je něco jako misionář, ačkoliv není vysvěceným knězem. Docela rád mu sáhnu na zoubek, hihhi...“

Smál se tiše a vyptával se mě, jestli se za jeho nepřítomnosti nepříhodilo nic vážného.

Pokrčil jsem rameny a řekl: „Zabil jsem grizzlyho, jinak nic.“

„Cože... vy jste... zabil šedého medvěda?“ Sam vyvalil svoje očka a zpřísnil hlas. „Nechte těch vtipů, sir!“

„Jaké vtipy, běžte se na něj podívat do lesa. Odvlekl toho bizona, kterého jsme složili.“

„Egad!“ vykřikl Sam. „A to se musí stát, zrovna když tady nejsem! Doufám, že jste byl opatrný!“

Velice vážně jsem přikyvoval hlavou:

„Držel jsem se od něho v uctivé vzdálenosti. Právě jen tak daleko, abych mu mohl vrazit nůž mezi žebra.“

Divže jsem nevyprskl smíchy, když jsem uviděl, jak dobrý Sam Hawkens bezmocně lapá po dechu. Také Indiáni, kteří sledovali náš hlasitý hovor, se mimovolně maličko pousmáli.

„Vy jste šel na šedáka s nožem?!“ lomil zálesák rukama. „Co jsem měl dělat, když jsem neměl pušku po ruce?“

„Vy jste patron! Má bouchačku jak hrom, a když mu přijde do rány medvěd, začne pracovat perořízkem!“

„No vidíte, a přitom ještě pan Rattler je přesvědčen, že grizzlyho složil on.“

V krátkosti jsem Samovi vyložil náš spor a zálesák ihned prohlásil, že s Dickem Stonem a Willem Parkerem mrtvé zvíře prohlédnou a bez prodlení posoudí co a jak. Hned se také všichni tři měli k odchodu – ovšem ještě nežli odešli, obrátil se Sam k Rattlerovi, který mezitím už jakžtakž přišel k sobě a odpočíval:

„Ještě než půjdem... Mr Rattlere, poslyšte, vy jste zase napadl mého mladého přítele. Varuju vás už naposled – nechte toho! Má trpělivost je zrovna u konce. Jestli se ještě jednou pokusíte o něco takového, je s vámi konec. Pamatujte si to!“

Rattler připomínal bombu hrozící co chvíli vybuchnout. Vrhál kolem sebe zuřivé pohledy, nezmohl se však na kloudné slůvko odpovědi. Tři zálesáci se rychle vzdálili. Inču-čuna, Vinnetou a Klekí-petra se zatím posadili do trávy, proti nim vrchní inženýr.

Zavládlo všeobecné mlčení. Indiáni dávali zřetelně najevo, že si přejí hovořit až po návratu malého lovce. Ostatně nečekali jsme dlouho. Za deset patnáct minut jsme uslyšeli Sama Hawkense zdaleka volat:

„V životě jsem neviděl takovou hloupost! Vystřelit na grizzlyho a pak vzít nohy na ramena! Když s ním nechci bojovat, tak ho nechám na pokoji. Na toho Howarda je strašný pohled!“

Postavil se mezi nás a podepřel si ruce do boku.

„Tak kdo ho skolil, kdo střílel?“ zeptal se přísně.

„Já,“ ozval se rychle Rattler.

„Správně, souhlasí. Kulka ho zasáhla!“ prohlásil Hawkens.

„Aha!“ zařval samým nadšením Rattler. „Slyšíte, meššúrs! I Hawkens to uznává! Moje kulka ho zasáhla!“

„Souhlasí,“ přikývl Sam. „Zasáhla ho – a to do ucha! Špičku má úplně pryč. To se rozumí, to je smrtelná rána pro každého grizzlyho – hihihih! Jinak bohužel po žádné střele z pušky ani památka. Rány z revolveru zbavily tu šelmu zraku a pak přišel smrtelný útok nožem. Čtyři rány, jestli se příliš nepletu a jestli jsem se naučil dobře počítat. Ty jste zasadil vy?“

„Ano, já,“ řekl jsem.

„Tak tedy je medvěd váš. Totiž jeho kožich je váš, maso ze zvířete patří všem, jsme jedna parta. Vy ovšem určíte, jak se má rozdělit. Přesně podle zákonů Divokého západu. Je to tak, Mr Rattlere?“

„Jděte ke všem čertům!“ zařval Rattler. Pak zamumlal ještě pár sprostých nadávek, otočil se a spěchal k vozu, kde byl naložen soudek s pálenkou. Zahlédl jsem, jak si nalévá, a bylo nad slunce jasnější, co bude dál: bude pít, pít, pít – dokud bude při smyslech a dokud se udrží na nohou.

8. INDIÁNSKÁ PŮDA

Inču-čuna zachovával klid. Zdálo se, že ho nezajímá nic z toho, co se děje kolem, ale ve skutečnosti mu neuniklo to nejmenší. Nezasahoval do naší záležitosti, nemísil se do sporu, jen s pohrdáním štěrbinou víček sledoval Rattlerovo počínání. Potom oslovil klidným, vyrovnaným hlasem vrchního inženýra:

„Může mi odpovědět můj bílý bratr pravdivě na otázky, které vyslovím?“

„Samozřejmě,“ přikývl Bancroft.

Inču-čuna sklonil hlavu a zeptal se:

„Má můj bílý bratr dům, v kterém bydlí?“

„Ano.“

„Má také půdu, na které ten dům stojí?“

„Ano.“

„Kdyby přišel soused a chtěl si zřídit cestu na půdě, která náleží mému bratru, dovolil by to, nebo ne?“

„Nedovolil, to jistě ne.“

„Země ležící na východ od Skalistých hor a za řekou Mississippi náleží bílým tvářím. Co by řekli, kdyby rudí mužové přišli a chtěli tam zřídit pro sebe stezky a vystavět vigvamy?“

„No... zahrnali by je,“ řekl vrchní inženýr.

„Můj bratr promluvil pravdivě. Prosím, ať uvažuje stejně spravedlivě i dál. Bledé tváře přišly do naší země a loví tu naše mustangy a zabíjejí naše bizony a hledají zlato a vzácné kameny. Nyní chtějí postavit cestu, po které bude jezdit ohnivý oř. S ním

budou přicházet nové bledé tváře, budou lovit ještě víc bizonů a mustangů a budou nám chtít vzít i to, co nám ještě ponechaly. Co myslí můj bratr, že k tomu máme říkat?“

Bancroft mlčel, nejistě si třel bradu a díval se po nás, jako by od nás očekával pomoc. Inču-čuna však ještě neskončil: „Máme snad menší právo, než mají bílí lidé? Bílí lidé mluví často o bohu a o lásce, avšak jejich bratři přicházejí a olupují nás a kradou. Bílé tváře říkají, že jejich bůh je otec všech lidí, bílých i rudých. Není však rudým mužům otčímem, který přeje jen jednomu ze svých dětí?“

Ztišil hlas a pokračoval:

„Tato země náležela rudým mužům. Ztratili jsme ji, a co jsme za ni obdrželi? Jen bídu; bídu a bídu. Bílí lidé nás honí sem a tam, berou nám po kusech zemi, zakrátko nás všechny zardousí ve svém objetí! Můžeš mi však říci proč? Máte snad nouzi, která vás k tomu dohání?“ Zavrtěl rozhodně hlavou. „Nikoliv! Ale každý z vás by chtěl mít pastviny, které by neobjel na nejrychlejším koni za mnoho dní, zatímco rudí bojovníci se musí spokojit s málem a brzy nebudou mít ani místa, kde by si odpočinuli. Klekí-petra sedí vedle mne. Vyprávěl mi příběh o dvou synech jménem Kain a Ábel. Kain zabil svého bratra, protože mu záviděl. Nejsou bílí a rudí muži jako dva bratři, z nichž jeden usiluje o život druhého? Myslili jsme, že v této krajině budeme pokojně lovit a radovat se z bizoních stád a z bohatství řek, a zatím přicházíte opět, abyste nám vzali, co nám po právu náleží. Pověz, nemají snad mít rudí i bílí muži stejná práva? Nebo vaše zákony, které nedovolují, aby kdokoliv přišel a zmocnil se půdy, na které stojí tvůj dům a kde se pase tvůj dobytek, mají dvě tváře? Platí pro vás, ale nikoliv pro

rudého muže? Chceš tu postavit železnou dráhu – zeptal ses však, zda k tomu dáváme souhlas?“

„Ne... to ne, to ne,“ řekl váhavě Bancroft. „Nepovažoval jsem to za nutné.“

„Jak to? Ta země ti patří?“

„Mně ne... ale je naše... tak jako vaše...“

„Ty jsi ji koupil? Anebo ti ji někdo daroval? Nevěříš sám tomu, co jsi nyní řekl. Kdybys byl čestný člověk, musel by ses zeptat toho, kdo tě sem poslal, budeš-li pracovat na půdě, která mu patří. Ty jsi to však neudělal. Inču-čuna ti zakazuje, abys pokračoval v měření dráhy pro ohnivého koně.“

Poslední větu řekl náčelník zvlášť důrazně, s nesmírnou, až slavnostní vážností. Upřímně řečeno, byl jsem vším, co říkal, víc než překvapen. Četl jsem leccos o Indiánech a slyšel o nich ještě desetkrát tolik, ale nikdy bych si nedovedl podle četby představit muže, jako byl tento apačský náčelník. Mluvil jako vzdělaný člověk, jeho angličtina byla plynulá a jeho úvahy, to nebyly myšlenky primitivního divocha, ale muže, který je zvyklý o věcech uvažovat a usuzovat. Byl to snad vliv Klekí-petry?

Vrchní inženýr nevěděl kudy kam. Jak také mohl odpovědět na jasná a spravedlivá obvinění náčelníka? Nanejvýš vytáčkami nebo nějakým výmyslem nebo pomluvou o rudém plemeni. Obrátil se v rozpacích na mne:

„Řekněte k tomu taky něco, sir! Vás se to také týká!“

„Děkuji. Mr Bancrofte,“ zavrtěl jsem hlavou. „Pracuji tady jako surveyor, ne jako právní zástupce. A bojím se, že se proti těm výtkám dá těžko něco namítnout. Nevím, co bych řekl.“

„Není také třeba, abychom ještě mluvili,“ ozval se rázně náčelník. „Inču-čuna pravil, že nestrpí, abyste rozměřovali na lovištích jeho kmene. To stačí. Ještě dnes odejdete. Náčelník se teď vzdálí s Vinnetouem, svým synem, na dobu, kterou nazývají bledé tváře jednou hodinou. Až se vrátí, dostane od vás odpověď: odejdete-li, budeme přáteli a bratry; nebudete-li chtít odejít, bude vykopána válečná sekýra mezi vámi a mezi námi. Jsem Inču-čuna, náčelník Apačů, a domluvil jsem. Howgh!“

Tak teď tedy bylo řečeno to slavné indiánské slůvko, znamenající: konec všem řečem, už jsem se rozhodl, hotovo, skončeno, nebo jak by se různě dalo přeložit. Teď už by Indiány k dalšímu rozhovoru nedostal nikdo ani párem koní. Ostatně – oba Apačové se už zvedli a pomalým, důstojným krokem se vzdalovali, až zmizeli v zákrutu na konci údolí.

Jen Klekí-petra se ještě zdržel. Vrchní inženýr ho prosil o radu, ale hrbatý muž odmítl.

„Dělejte, jak rozumíte, sir!“ řekl. „Ale myslím, že náčelník měl úplnou pravdu. Děje se zločin na rudém plemeni; vím bohužel, že Indiáni se sotva ubrání; odejdete vy, zítra sem pošlou někoho jiného; ale přesto – berte náčelníkovu výstrahu vážně!“

Po těch slovech se také zvedl, pokynul rukou na pozdrav a vzdaloval se za Apači. Zřejmě se chtěl vyhnout dalším otázkám a naléhání. Rozběhl jsem se za ním.

„Sir,“ oslovil jsem ho, „dovolíte, abych vás aspoň kousek doprovodil? Nechci ovšem obtěžovat...“

„Ach ne, vůbec ne,“ řekl živě Klekí-petra, „proč byste obtěžoval? S vámi si pohovořím docela rád, ačkoliv jinak se styku s bělochy pokud možno vyhýbám. Ale vy zřejmě patříte k těm rozumnějším...“

„Myslím, že nejsem smart boy, ostrý chlapec, jak tady říkají, a taky doufám, že nikdy nebudu.“

„Hm... To se tedy lišíte od všech svých krajanů.“

„Já ovšem nejsem Američan, pocházím z Evropy, z Německa,“ řekl jsem na vysvětlenou.

„Tak to jsme tedy rodáci...“ podivil se Klekí-petra. „Aspoň částečně. Já jsem se totiž také narodil za oceánem. Ale teď se ze mne stal Apač. Divné, že?“

„Proč? Říkává se přece, že cesty boží jsou nevyzpytatelné. Konečně i ty nejpodivuhodnější věci se obyčejně dají vysvětlit docela přirozeně.“

„Máte pravdu,“ přisvědčil živě, „máte úplnou pravdu: nadaný student, tulák a nakonec z vlastní vůle Apač – to zní skoro neuvěřitelně; ale přesto v těch osudech není nic nepochopitelného.“

Docela zřejmě ho těšilo, že si se mnou může pohovořit. Vybídl mě, abychom se ještě na okamžik posadili do trávy, do stínu stromů, a začal se mě vyptávat zevrubně na mé osudy, na to, co

mě sem přivedlo, i na spoustu jiných věcí. Odpovídal jsem otevřeně a přitom pozoroval jeho zvláštní tvář, rozrytou hlubokými vráskami, poznamenanou zřejmě zoufalstvím, vnitřním bojem, nouzi i odříkáním. Jeho oči však se zdály být velmi klidné a tiché, podobaly se hluboké vodě na jezeře, kterou nezčeří ani nejmenší vánek. Ale co všechno asi viděly!

„Jste na začátku života,“ řekl konečně tiše a laskavě, když se o mně dozvěděl všechno. „Já už se mohu dívat jen nazpět, do minulosti. Ale díky bohu, že jsem se vyrovnal s tím nejhorším, zlé svědomí už mě netíží.“

„Zlé svědomí?“

„Jste překvapen?“

„Nevypadáte zrovna na zlosyna,“ řekl jsem.

Stiskl mi vroucně, vděčně ruku.

„A přece, přece jen,“ potřásl hlavou. „Člověk ani někdy neví, jak a čím druhému vlastně škodí. Víte, já jsem se kdysi považoval za náramného osvícence. Bouřil jsem na škole ve jménu rozumu... byl jsem totiž vysokoškolským učitelem... na rozum jsem nedal dopustit, hlavně na svůj vlastní! Myslel jsem si, že jsem nad všechny, kdeco jsem věděl, kdeco jsem znal, proti všemu jsem vystupoval... Pak se jednoho krásného dne pár studentů popletených mými proslovy dalo strhnout k nepředloženostem... smluvili se na atentátu, ale chytili je, posadili za mříže a odsoudili k doživotí. Samozřejmě moje jméno při tom padlo taky, a já... já, bouřlivák a osvícenec, jsem se zachoval jak zajíc: nohy na ramena a hurá za hranice.“

Umlkl a zadíval se soustředěně před sebe. Neodvážil jsem se ho rušit jediným slovem. Pak se zas vzchopil a svedl hlavu: „A tak mi zbyla svoboda a bolest v duši. Výčitky svědomí mě hnaly z místa na místo, z jedné země do druhé. Kolikrát jsem se už rozhodoval to radši skoncovat – vlastní rukou... Možná že jsem měl štěstí, že k tomu nedošlo, možná že tomu tak chtěla prozřetelnost. A když jsem se potom dostal k jednomu duchovnímu v Kansasu, který žil a působil v pustině docela sám, a přece šťastný, pochopil jsem, v čem bych mohl najít štěstí i já.“

Zase se na chvíli uzavřel do mlčení. Sepjal bezděčně ruce a pokýval hlavou, vracel se v tom okamžiku vzpomínkou do minulosti.

„Rozhodl jsem se prostě, že půjdu mezi Indiány... že odčiním tady, na těch ubohých lidech, čím jsem se snad provinil na jiných tam za oceánem. Já vím, co mi namítnete: že osud rudého plemene je tak jako tak zpečetěn... Jsem si toho vědom stejně jako vy – a snad právě proto chci dát trochu přátelství a útěchy tomu umírajícímu rodu. Je tak nadaný, příteli! Jen čas by potřeboval – a pochopení!... Například toho mladého náčelníka jsem poznal tady... skvělý muž, má nesmírné vlohy. Kdyby byl synem nějakého evropského panovníka, stal by se z něho asi výjimečný vladař nebo prostě jedinečná osobnost své doby. Bohužel jeho osud bude osudem jeho, rasy...“

Klekí-petra se znovu odmlčel a sklonil hlavu. Nebyl jsem mocen slova. Stíkl jsem mu němě ruku. Pochopil, opětoval stisk, potom pokývl hlavou a po chvílce tiše dodal:

„Viděl jsem, jak vás Vinnetou přitahuje... možná že proto jsem se tak rozpovídal... o sobě, o něm... Anebo snad proto, že je mi

dnes tak zvláštně? Divný pocit, jako na podzim, když začíná padat listí, znáte to?... Opravdu: proč vlastně jsem to všechno začal vypravovat? Vám, neznámému člověku?“

Zadíval se s lehkým pokrčením ramen do dálky, směrem k údolí, kde se v té chvíli objevily dvě malé postavy Indiánů.

Bylo to podivné. Vynořili se přesně za hodinu, jako by s sebou měli nejpřesnější hodinky, a přesně v tom místě, kde jsme je spatřili naposled. Tentokrát však s sebou přiváděli i své koně. Nechali je volně pást nedaleko našeho tábora a dál šli pěšky, stejně vážně a důstojně jako poprvé.

Inču-čuna se zastavil až před vrchním inženýrem. Ostatní se shromáždili v širokém kruhu kolem a s napětím očekávali, co bude.

„Jak se rozhodli moji bílí bratři? Kdy hodlají odejít?“ řekl apačský náčelník.

Bancroft – zmatený a poplašený – se rozhodl, že se pokusí ještě jednou vyjednávat.

„Uvažovali jsme o tvých návrzích,“ řekl, „a chceme vypravit ještě dnes posla do Santa Fe, aby tam oznámil, co žádáš. Až se vrátí, odpovíme ti na všechny tvoje otázky a přání.“

Nevymyslíl si to špatně, uvědomil jsem si. Nežli by se i nejrychlejší jezdec vrátil ze Santa Fe, byli bychom s rozměřováním dávno a dávno hotovi. Jenomže náčelník neměl chuť prodlužovat nám příležitost k práci. Jeho odpověď byla krátká a strohá:

„Tak dlouho Inču-čuna nebude čekat. Moji bílí bratři nech řeknou ihned, co učiní.“

Mezi půlkruhem surveyorů a lovců se protlačil Rattler. Trochu se potácel, v ruce držel plecháč po okraj naplněný pálenkou. Přikolébal, se až k oběma Apačům a zablábolil:

„Já navrhuju... ať si s námi Indiáni připijou... když si připijou, tak půjdem... jinak ne... Ten mladý může začít... Tady máš ohnivou vodu, Vinnetou!“

Natáhl ruku s plecháčem. Mladý Apač ustoupil o krok s jediným odmítavým posunkem ruky.

„Cože... ty se mnou nechceš pít?!“ vybuchl Rattler divoce. „To je urážka; rozumíš! Tady máš, ty prokletá rudá kůže, můžeš se oblízat, když se nechceš napít.“

A než mu v tom mohl kdo zabránit, vchrstl plecháč pálenky Apačovi do tváře. To je pro každého Indiána neodpuštělná pohana, něco takového vyžaduje potrestání hned na místě. Viděl jsem, že Vinnetou na okamžik strnul; vzápětí zasadil ničemovi ránu pěstí, až se zapotácel a klesl k zemi. Opilý Rattler se těžce zvedl a chvíli se zdálo, že se chce na mladého Indiána vrhnout. Ale nakonec si to rozmyslel, jen výhružně zavrčel a odpotácel se zase zpátky k vozu s kořalkou.

Vinnetou si otřel hřbetem ruky potřísněný obličej. Jeho tvář zůstala jako z kamene, jediné hnutí svalu neprozrazovalo, co si mladý Apač myslí nebo co cítí. Ovládal se stejně dokonale jako jeho otec.

„Inču-čuna se táže ještě jednou a naposled,“ ozval se hlas jeho otce. „Opustí dnes bílé tváře údolí?“

„Nemůžeme odtud odejít,“ řekl Bancroft.

„Opustíme je tedy my. Od této chvíle však mezi námi není míru!“

Bylo mi zoufale, chtělo se mi hlasitě křičet a vyzvat Indiány i bělochy, aby si ještě jednou sedli a dohovořili se, chtělo se mi zapřísahat obě strany, navrhnout rozumnou dohodu – ale bylo to zbytečné. Ti tři kráčeli ke svým koním a nebyli už ochotni poslouchat ušlechtilé i neušlechtilé řeči bělochů. Zezadu, od vozů, se ozval Rattlerův opilý hlas:

„Jděte si k čertu, vy rudí psi! Ale za tu ránu pěstí mi zaplatíš!“

Bleskurychle, mnohem rychleji, než se dalo od opilého člověka čekat, strhl s vozu ručnici a namířil na mladého Apače. Vinnetou stál na volném místě, koule ho musela zasáhnout, poněvadž v té chvíli poskytoval ničemovi dokonalý cíl. Ozval se výstřel a současně, ne, zlomeček vteřiny předtím jsem zaslechl úpěnlivý výkřik Klekí-petry, který se vrhl tělem před apačského bojovníka:

„Pozor, Vinnetou – stranou!“

Klekí-petra se otočil kolem své osy, chytil se pravicí za prsa, několik okamžiků vrávoral sem a tam a nakonec padl k zemi. V témže okamžiku klesl i Rattler. Vrhл jsem se k němu, zasáhla ho moje pěst, ale právě o těch několik rozhodujících drahocenných vteřin pozdě. O několik vteřin, které stály zbytečně lidský život. Kolem dokola se ozývaly výkřiky zděšení a zavládl zmatek. Jen oba Apačové ze sebe nevydali ani hlásku. Rychle přiklekli ke zraněnému a prohlíželi jeho ránu.

Rattler zasáhl Klekí-petru zřejmě do srdce; nešťastníkova prsa byla zarudlá tryskající krví a obličej se rychle pokrýval smrtelnou bledostí.

Vinnetou si položil jeho hlavu do klína. Bez hnutí brvou se díval do tváře umírajícího. Klekí-petra pomalu otevřel víčka. Když uviděl Vinnetou, přelétl jeho tváří spokojený úsměv.

„Vinnetou, ši – ya, Vinnetou... Vinnetou, ach můj synu Vinnetou...,“ zašeptal.

Jeho oči chvíli bloudily kolem, potom mě spatřil, pokynul lehce rukou. Přistoupil jsem blíž a chopil ho za téměř bezvládnou pravici.

„Zůstaňte... mu věrný,“ šeptal sotva slyšitelným hlasem, „vy a on... pokračujte v mém díle... v přátelství bílých a rudých...“

Zdálo se, že každé slovo ho nesmírně namáhá. Ale v očích měl výraz hlubokého smíření.

„Tak padá list... odlomen... není to lehké... přál jsem si... věčný smír... už jdu... milost... už jdu... můj bože...“

Jeho ruce se křečovitě zachvěly, z rány vytryskl mocný proud krve, hlava se zvrátila dozadu.

Byl mrtev.

Vinnetou mu položil s největší něhou a opatrností hlavu do trávy. Viděl jsem, že přivřel bolestně víčka, než se otočil s tázavým pohledem k otci. Inču-čuna stál nad nimi nehybně, všechny rysy tváře napjaté bolestí.

„Vrah leží tam, srazil jsem ho,“ řekl jsem tiše. „Můžete si ho vzít.“

„Ohnivá voda!“

To bylo jediné slovo, které apačský náčelník vyslovil. Ale kolik v něm bylo pohrdání, kolik v něm bylo opovržení!

„Já... já nesouhlasím... já chci být vaším přítelem... já půjdu s vámi,“ vydralo se mi ze rtů.

Blábolil jsem, byl jsem zničen tím, co , se stalo. Plivl mi přímo do obličeje.

„Prašivý pse! Ty placený zloději půdy! Ty smrdutý kojote! Opovaž se udělat krok s námi, Inču-čuna tě rozdrťí!“

Sklonil jsem bezmocně hlavu. Co jsem mohl dělat? Nebyl jsem snad vetřelec, který si nezaslouží nic než to plivnutí do obličeje? Co jsem mohl Apačům namítnout tváří v tvář mrtvému Klekí-petrovi? Díval jsem se zahanbeně a bezmocně na ty dva, kteří už neměli jediný pohled ani pro mne, ani pro kohokoliv z našeho tábora. Rychle vyzvedli mrtvé tělo na koně a obratně je tam připevnili. Vyskočili do sedel a pomalu, podpírajíce ze dvou stran bezvládné tělo Klekí-petry, odjížděli směrem k lesu.

Bez jediného slova vyhrůžky, bez jediného slova o pomstě.

Jen na kraji lesa, než zajeli do houštiny stromů, se po nás ještě jednou mlčky otočili. A to bylo horší, než kdyby nám byli přísahali tu nejstrašnější pomstu.

„Příšerné, to je příšerné,“ vydralo se těžce Samu Hawkensovi ze staženého hrdla. „A ten padouch, nasátý pálenkou skrz naskrz jako houba, se ještě válí tamhle pod vozem! Řekněte mi, co máme s takovým darebákem dělat?!“

Neodpověděl jsem. Nevěděl jsem, co odpovědět. Osedlal jsem si koně, vyhoupl se do sedla a hnal se tryskem z prémie – jen abych

byl sám, sám, sám. Nechtěl jsem vidět nikoho z těch lidí, toužil jsem zůstat o samotě a zbavit se nějak toho strašného zážitku.

Vrátil jsem se – k smrti zemdlený – teprve pozdě večer. Tábor jsem však už na místě nenalezl.

Přemístili ho na kraj lesa, docela blízko k místu, kde ležel od vlečený grizzly.

9. HOVORY U OHNĚ

„Člověče, kde vás čerti nosí?!“ přivítal mě Sam Hawkens zhurta, sotva jsem seskočil s koně a objevil se u táborového ohně.

Ačkoliv bylo už hodně pozdě, celý tábor byl vzhůru, až na Rattlera, který ještě vyspával svou opici. Sam už stáhl z medvěda kůži, ale maso, jak jsem si všiml, bylo netknuté.

„Čekáme na vás,“ hartusil, „nemůžeme přece porcovat bez hlavní osoby. Zatím jsem mu svlékl kožich, krejčí mu ho ušil vzorně na tělo, hihihih... doufám, že proti tomu nic nenamítáte?! Prosím, teď si řekněte, jak mám rozdělit maso. Trochu pečínky před spánkem přijde všem ohromně k chuti!“

„Rozdělte to, jak chcete,“ řekl jsem lhostejně. „Maso patří všem.“

„Well, něco vám řeknu: nejlepší z celého medvěda jsou pracky. Jenomže se musí trochu uležet, víte – nejlíp chutnají, když s nimi už hýbají červi. Bohužel, tak dlouho čekat nemůžeme, mám totiž

takový nepříjemný dojem, že nás co nevidět navštíví páni Apači, a ti nám zaženou chuť! Doporučoval bych trochu si pospíšet se stolováním a spořádat ty pochoutky, dřív než nás i s nimi spořádají páni rudoši... Máte něco proti tomu?“

„Ne. Vůbec ne.“

„Dobrá – můžem se tedy do té nádhery pustit, jestli se nepletu... hihihih!“

S těmi slovy uřízl medvědovi tlapy a pečlivě je rozřezal na úzké plátky, tak aby na každého připadl stejný díl. Dostal jsem opravdu krásný kousek z přední nohy, ale vzal jsem jej lhostejně a sedl si stranou, zatímco ostatní se tlačili u ohně, aby si svou porci opekli nad praskajícími plameny. Bylo to podivné: cítil jsem sice hlad, ale přitom jsem neměl na tu medvědí pečínku nejmenší chuť. Žaludek se mi po dlouhé, namáhavé jízdě svíral, a přitom i jen myšlenka na jídlo se mi protivila. Snad to bylo tím, že jsem se stále nemohl a nemohl zbavit myšlenek na to, co se stalo. Měl jsem dojem, že vedle mne ještě sedí Klekí-petra, že poslouchám jeho vyznání, že slyším v jeho slovech jakousi předtuchu blízkého konce. Ne, list se neodlomil od stromu, byl urván, surově odtržen – a tam nedaleko ležel vrah, do němoty zpitý. Měl vlastně už dávno skončit kulkou, ale to se mi hnusilo, hnusil se mi tak, že bych nebyl s to zvednout proti němu zbraň. Tak jako – zřejmě – oběma Apačům, kteří jen z toho důvodu neztrestali na místě Rattlerův podlý čin.

„Ohnivá voda,“ řekl Inču-čuna a mně dosud zněla v uších ta Apačova slova plná pohrdání a vnitřního odporu. A znovu jsem slyšel Klekí-petrův výkřik a potom jeho chroptění a sotva slyšitelný hlas: „Pokračujte... v přátelství bílých a rudých...“ Proč se těmi posledními slovy obrátil právě ke mně? Vytušil snad, jak hlubokým

dojmem na mne zapůsobil Vinnetou? Teprve teď jsem si to vlastně uvědomoval. Ano, snad ještě k nikomu jsem nepocítil takřka naráz tolik úcty jako k tomuto mladému Indiánovi. Nebyl o mnoho starší než já, a přece, jak velmi mě převyšoval! Ta vážná, hrdá čistota, která zářila v jeho sametových očích, ta klidná jistota každého jeho pohybu, ta důstojnost hlubokého a potlačovaného žalu! Jak úctyhodně se zachoval on i jeho otec! Jiný na jejich místě, ať běloch nebo Indián, by se vrhl na zločince, okamžitě by se chtěl pomstít, ale oni neuznali ničemného chlapa ani za hodna pohledu, a víc: neprozradili ani jediným hnutím svalů ve tváři bolest, která jistě vrchovatě zaplavila jejich nitro. Jací ubožáci jsme byli proti nim my, civilizovaní lidé!

Tak jsem seděl; sám, jen s těmi myšlenkami, zatímco ostatní si pochutnávali na svých porcích medvědího masa; a ledově jak dlouho bych byl hloubal nad událostmi osudného dne, kdyby mě nevyrušil pozorný Sám Hawkens.

„Co je s vámi, sir? Vy si nic nevezmete?“

„Děkuju. Nebudu jíst.“

„Tak?... Chcete se spíš věnovat duchovním úvahám, ne? Poslyšte, sir, já vás chápu; ani nevíte, jak se mi hnusí to, co se stalo. Ale westman musí umět leccos překousnout. Víte, jak se říká Západu? Dark and bloody grounds, ponurý, krvavý kraj! Bohužel je to pravda, skoro každá píce je tu pokropena krví, a kdo je na tohle citlivý, ten by udělal nejlíp, kdyby zůstal doma a pil někde pod kaštaný limonádu. Nesmíte si to tak brát... víte co, já vám tu porci upeču vlastnoručně!“

„Děkuju, Same, ale já opravdu nebudu jíst. Radši mi povězte co teď s Rattlerem?“

„No... mluvili jsme o tom už trochu s chlapci.“

„Ano? A jak ho chcete potrestat?“

„Potrestat? Vy jako myslíte, aby dostal nějaký trest?“ protáhl Sam Hawkens.

„Samozřejmě! A co jiného?“ vybuchl jsem.

„Hm, hm... no a co říkáte, za jaký konec bychom to měli vzít? Máme ho postavit před soudce jako vraha a poslat ho do San Franciska, do New Yorku nebo do Washingtonu?“

„Prosím vás!“ řekl jsem trochu dotčeně. „Propadl přece jasně zákonu prerie. My sami máme právo ho soudit.“

„Aha! Ten Klekí-petra byl váš příbuzný nebo váš dobrý přítel?“

„To nebyl ...“

„Tak, tak! Jenže na tom, příteli, záleží. Samozřejmě, Západ má svoje zákony; dokonce velmi pevné a přísné. Oko za oko, zub za zub, krev za krev, přesně jak to stojí psáno v bibli. Když se stane zločin, může být okamžitě potrestán... například tím, že lovci vytvoří takový malý soudní tribunál, rozsoudí zločin a provedou rozsudek. Musí to být, jinak by nám tady za chvíli všelijaká verbež přerostla přes hlavu.“

„No prosím. Tak tedy udělejme tribunál!“ Sam Hawkens se shovívavě usmál:

„Jenže k tomu nejdřív potřebujete žalobce.“

„Toho budu klidně dělat já!“

„Vy! A jaké k tomu máte právo?“

„Jaké právo! Řádný člověk prostě nemůže nechat takový zločin bez trestu.“

„Pshaw! Mluvíte jako greenhorn. Žalobce byste mohl dělat jen ve dvou případech: kdyby zavražděný člověk byl buď váš příbuzný, nebo váš blízký přítel. Poněvadž jste právě řekl, že to tak není...“

„Anebo v druhém případě?“ přerušil jsem Sama.

„Anebo v druhém případě, kdybyste tím zamordovaným byl vy sám. A to taky nejste, jestli se nějak moc nepletu, hihihih!“

Sam se tiše pochechtával, a já jsem zachovával ledový chlad. Upřímně řečeno, ten vtip mě trochu popudil.

„To nejsou záležitosti pro kabaret, Same!“ řekl jsem.

„Ale ovšem, vím, vím,“ zvažněl znova lovec: „To jen kvůli úplnosti, vážený! Abyste si uvědomil, že podle zákona prerie nemáte právo podat žalobu. A kde není žaloby, tam není soudu ani tribunálu...“

„Takže pan Rattler zůstane bez trestu?“ křikl jsem pobouřen.

„Ani nápad! A nečertěte se hned tak! Já vám dávám slovo zálesáka, že si to vypije i s úroky, dokonce tak rychle, jako když pošlu na cíl kuličku ze své Liddy. Apači se o to postarají.“

„Rattler si to vypije – a my s ním!“

„Dost možná,“ připustil Sam. „A vy si myslíte, že by se něco změnilo, kdybychom pověsili Rattlera tamhle na větev? Kdepak! Ti myslí jinak: byl jsi s ním, tak si to s ním vypiješ, ať je živý, nebo mrtvý, ať je tady, nebo padesát mil odtud. Nezapomeňte, sir:

Apačové považují za vraha Klekí-petry nás všechny, nejen Rattlera. A jestli se jim dostaneme do rukou, taky s námi podle toho zatočí.“

„I když potrestáme Rattlera sami? Nebo když se ho zbavíme?“

„Samozřejmě. Vrhnu se na nás, ani je nenapadne pátrat po tom, jestli Rattler je mezi námi nebo není... Ostatně – jak si to představujete: zbavit se Rattlera?“

„Já bych ho prostě propustil,“ prohlásil jsem bez dlouhých úvah. „Hm... Vy jste ho přijal, že ho chcete propouštět? Koneckonců, nebylo by to ani příliš prozíravé, propustit ho zrovna teď.“

„Same, tohle namouvěru nechápu! S žádnou pochybnou existencí nejsem ochoten být pohromadě ani hodinu. A k tomu s vrahem! Přece mě nikdo nemůže nutit, abych byl ve společnosti s takovým ničemou, s opilcem, který je schopen každou chvíli mi provést nějaký darebácký kousek!“

„Ale jistě, uznávám: Rattler je zločinec a darebák a opilec jenže to ještě neznamená, že proto pro něj neplatí žádný zákon. Chápu vaše rozhořčení, taky bych mu nejradši zakroutil krkem, ale taky nechci, abychom nějakou zbrklostí zavinili zas ještě další zločin. Co myslíte, že udělá Rattler, když ho propustíte?“

„To je jeho věc,“ řekl jsem bezmyšlenkovitě.

„A taky naše,“ namítl ostře Sam. „Protože v tom okamžiku budeme všichni. jak tu sedíme, v nebezpečí, že se bude mstít. Není rozumnější mít ho radši mezi sebou nežli se ohlížet po každém trsu křoví, jestli tam náhodou nesedí s nabitou puškou? Jeden mrtvý stačí až dost... aspoň podle mne. Nemám pravdu?“

Pohlédl na mne, ale pak sklouzl očima k táboráku, k Rattlerovým kumpánům, a významně potřásl hlavou. Pochopil jsem. Nešlo jen o Rattlera, šlo o jeho spřežence, které bychom byli měli na krku, kdybychom se zbavili Rattlera. Nezbylo mi než dát Samovi za pravdu.

„Po tomhle vysvětlení...“ připustil jsem neochotně. „Asi opravdu musíme nechat věci tak, jak jsou. Apačové mi ale dělají hlavu: skutečně jste přesvědčen, že se na nás vrhnou a že se budou mstít?“

„S tím počítejte. Tím spíš, že od nás odešli bez jediného slova. Pro ně nejsme nic než banda darebáků, sprostých zlodějů půdy. Proto se tak obrovsky ovládali, proto ani nehnuli brvou a odjeli bez slova vyhrůžky! Jsou skálopevně přesvědčeni, že nás dostanou všechny do jednoho. A jestli jim padneme do drápů, tak se můžeme připravit na tu nejkrutější smrt! Klekí-petra byl pro ně někdo – tím strašnější musí být podle jejich představy pomsta!“

Bezmocně jsem sevřel pěsti.

„Kvůli jednomu opilci!“ řekl jsem..

„Jak dlouho ještě bude trvat rozměřování?“ změnil znenadání Sam téma rozhovoru. „Myslím, kdyby se do toho opravdu všichni pořádně dali?“

„Nevím, snad pět dní.“

„Hm, hm,“ Sam se škrábal usilovně svými tlustými prstíky na skrání. „Pokud vím, Apačové tady v blízkosti žádný tábor nemají. K nejbližším Mescalerům bude jistě dobré tři dny jízdy, a protože Inču-čuna s Vinnetouem nejedou sami, mají s sebou ještě

mrtvého, potrvá jim to aspoň čtyři. Pak tři dny zpátky... to by znamenalo, že byste práci ještě mohli dokončit.“

„Ale Apačové mohou taky mrtvolu nechat někde v bezpečném úkrytu a přijet s posilou mnohem dřív. A pak, je docela dobře možné, že tady v okolí jsou ještě nějakí jiní Apačové. Není nepravděpodobné, že by se dva tři muži, a k tomu náčelník se synem, pustili jen tak osamoceně po préríi? Je přece doba lovů, bizoni stáda táhnou krajem, možná že Inču-čuna a Vinnetou tu mají celou loveckou tlupu – a oddělili se od ní jen kvůli grizzlymu... Měli bychom být opatrní...“

Sam Hawkens přimhouřil svá očka a v jeho tváři se objevila grimasa úžasu.

„Good heavens, dobré nebe,“ vykřikl, „vy ale máte otevřenou hlavičku, sir! Dneska je prostě každé kuře tisíckrát chytřejší než stará slepice! Ale náhodou, to musím říct, nejsou to zrovna hlouposti, co tady říkáte. Musíme si opravdu dávat zatracený pozor na každou maličkost. A hlavně a především musíme zjistit, kam vůbec oba Apači odjeli. A to si vezmu na starost já. Hned ráno.“

Poslední slova slyšeli už také Will Parker a Dick Stone, kteří se nemohli dočkat svého přítele a vypátrali, že sedí opodál se mnou. Hned se samozřejmě hlásili k průzkumu.

„Půjdu taky! To musím pomoci...“ řekli oba skoro současně: Ale Sam Hawkens vrtěl hlavou, až mu poskakoval klobouček na hlavě.

„Jen pěkně zůstaňte, kde jste! Oba! Tady vás ještě bude moc a moc třeba! Jasně?“

Podíval se zase po Rattlerových kumpánech, a ten jeden nenápadný pohled ovšem úplně stačil. Jen Will Parker přece jenom ještě váhal.

„Nemůžeš přece jet jen tak docela sám,“ namítl.

„Co bych nemohl, mohl bych, kdybych chtěl,“ řekl Sam. „Ale nemusíš mít strach, já budu mít průvodce.“

„Průvodce?“ podivil se Will Parker. „Kde ho vezmeš?“

„Tady. Tohoto mladého muže,“ řekl Sam a ukázal na mne. „Vždy dokonce už má své válečnické jméno. Co tomu říkáte, sir?“

„Pojedu rád,“ odpověděl jsem krátce.

„Well!“ přikývl Sam Hawkens. „Dohodnuto. Jenomže to není žádná nedělní projížďka, to je podnik, který od vás bude žádat třeba všechny síly. A to znamená, že se na něco takového musíte pořádně najíst a pořádně vyspat. A teď se vás ptám – sníte ty svoje medvědí tlapy, nebo ne?“

Milý Sam se zatvářil neobyčejně přísně, ale měl vlastně svatou pravdu. Nezbylo než přisvědčit.

„Aspoň pár soust okusím,“ odpověděl jsem.

„Jen okuste, okuste, já znám to okoušení, hihihih!“ zasmál se zálesák. „Stačí, abyste si jednou kousnul, a nenecháte toho, dokud budete mít před sebou jediný kousek masa. Dejte to sem, já vám ty pracky pěkně opeču. Tak... greenhorn nemá ještě ten pravý cit pro to, jak se peče medvědí tlapa. Ale račte se dívat, ať to znáte, příště bych vám takovou pochoutku mohl schlamstnout sám!“

Dobrák Sam se pochechtával, ale věděl, co říká. Sotva se mi octlo na jazyku první sousto jeho mistrovského kousku kuchařského umění, dostal jsem hlad jako vlk. Naráz jsem zapomněl na všechny své myšlenky, na všechno, co mě trápilo, a jedl jsem, jedl jako bumbříček – dokud jsem měl co.

„Vidíte?“ usmíval se spokojený a taky jak náleží polichocený Sam Hawkens. „Neříkal jsem vám, že je daleko příjemnější mít takového grizzlyho v žaludku nežli před sebou? No! A teď si ještě uřízneme nějakou šikovnou porci kýty. Opečeme si ji a zítra ji vezmeme s sebou. Při takovýchhle výpravách totiž člověk musí počítat s tím, že zrovna nebude mít čas shánět někde zvěřinu k obědu. A taky vždycky nesežene kamínka a pekáč, aby si ji upekl. No nic, to už obstarám já – vy si běžte lehnout, ať se pořádně vyspíte. Vyrazíme časně ráno, při východu slunce, budete potřebovat všechny síly.“

„Dobrá,“ souhlasil jsem. „Ještě mi jenom řekněte: kterého koně si berete?“

„Žádného.“

„Cože?“

„No to je otázka? Mám si sednout na krokodýla nebo na nějakého ptáka bezperáka? Se mnou pojede má Mary, ovšem!“

„To bych nedělal... Přece ji ještě tak dobře neznáte.“

„Ale zato ona zná mě až moc dobře, hihihih! A má přede mnou ohromnou úctu.“

„Já vím...,“ řekl jsem váhavě. „Jenže může mít taky všelijaké zlovyky, které ještě neznáte, a při takovéhle výpravě... Já jsem četl, že někdy může jedině zafunění koně prozradit jeho pána.“

„Představte si to!“ divil se okázale Sam Hawkens. „Já vám řeknu, kdybych se já chtěl stát westmanem, sedl bych si pěkně do ušáku a četl od rána do večera indiánské historky a knížky o Západě. Dokud bych se z nich všechno nenaučil! Člověk by přitom sice ztloustl a okusil by medvědí tlapy nanejvýš na papíře, ale znal by všechno. Upřímně: rád bych věděl, jestli ti chlapíci, co spisují podobné knížky, vystrčili vůbec někdy nos aspoň přes Mississippi.“

„Ale jistě, Same...“

„Ne, ne, ne! Já o tom vážně pochybuju. A mám k tomu své důvody: kdo si jednou zvykne na uzdu, na nůž a na laso, toho nikdo nedostane k inkoustu a papíru – ani za živý svět. Žádný pořádný westman o nic takového nestojí. A ten, kdo je to schopen udělat, nikdy pořádným westmanem nebyl a nic jiného mu nezbylo, protože k ničemu nebyl!“

„Ba ne,“ namítal jsem. „To se, Same, mýlíte. Copak se člověk musí prohánět na Západě tak dlouho, až není schopen udržet pero v prstech, aby napsal pořádnou knihu o zdejších poměrech?“

„Teď jste střelil kozla, sir! Určitě tvrdím, že pravdu o Divokém západě vám napíše jen pravý westman! Ale tomu něco takového nikdy nepřijde na mysl! V tom je háček!“

„Ale proč by nenapsal?“

„Nikdy vám neopustí Západ! Prérie... to je něco jako moře. Kdo si na ni zvykne, kdo si ji zamiluje, toho už nikdy nepustí. Ne, ne, to mi nikdo nevymluví, že tihle pisálci nemají o Západě nejmenší

potuchy – jinak by neutekli z prémie kvůli tomu, aby popisovali stovky stránek inkoustem.“

„A když vám řeknu, že takového člověka znám? Člověka, který má prerii a Západ rád, a přesto o něm chce psát knihy?“

„Prosím vás, toho bych rád viděl! Kdo je to?“

„Jen si domyslete.“

„Co... vy... snad nemluvíte o sobě?“

Sam vyvalil svá malá očka v nejpřímnějším údivu.

„Už je to tak,“ řekl jsem s úsměvem.

„Ale ne!“ vzpíral se Sam uvěřit. „Sir, přece se nechcete zničit!“

„To nechci,“ smál jsem se, „na to dokonce nepomýšlím ani v nejmenším. Ale není to pro mne nic tak zvláštního, jezdit po cizích zemích, seznamovat se s jinými národy a krajinami a pak o tom psát čtenářům knihy. To už dělám nějaký čas.“

„Ale... pro všechno na světě proč, proč?“

„Pro poučení lidí... a taky pro peníze, abych se uživil.“

„Zounds! Pro poučení a pro peníze – vy jste dobrý!“ vyhrkl Sam. „Koho chcete, prosím vás, poučit, když jste sám ještě pořád greenhorn, jak zákon káže? Ujišťuji vás, že o vaše poučení nebude stát ani jeden jediný čtenář! A vůbec poučovatelů je na světě i bez vás až dost!“

„Psát knížky pro lidi, Same, je docela vážné a důležité povolání, a já. „

„Pshaw!“ Nedal mi domluvit a pokračoval stejně rozčileně dál: „Pořádný westman je tisíckrát důležitější než nějaký pisálek. To musím vědět, protože já jsem westman, kdežto vy jste k tomu sotva přičichl. Psát knihy kvůli tomu, aby se člověk uživil – dejte pokoj! Kolik, prosím vás, stojí taková kniha, co chcete sepsat?“

„To je různé. Dolar, dva, tři... podle toho, jak je veliká.“

„Náramné! To je náramné! A víte, co se platí za bobří kůži? Máte ponětí, nač byste si přišel, kdybyste jenom začal chytat zvěř? Na stokrát víc, než co dostanete od svých čtenářů, jestli vůbec se nějací najdou. Beztoho jim budete vykládat samé nesmysly. Uživit se! To je to nejmenší tady na Západě! Tady se užíváte všude – na prérii, v pralese, při řekách, nahoře v kopcích, kde chcete! A ten život, člověče. Tady máte na každém kroku nádhernou pramenitou vodu, a tam někde budete nejspíš pít... inkoust. A budete okusovat násadku, místo abyste honil bizony nebo si opatřil báječné medvědí tlapy na večeri. A místo na tohle nádherné nebe budete věčně čučet do čtyř zaprášených stěn. A místo na koni budete rajtovat na polštáři a... A vůbec! Jestli se chcete mermomocí dát na tuhle bláznivinu, jste pro mne politováníhodný člověk. Vyřízená nula. Tak je to, jestli se nepletu.“

Byl vrcholně rozčilen. Očička mu jen blikala v tučné tváři, obličej přímo žhnul svatým rozhořčením, a pokud se to dalo mezi huňatým plnovousem rozeznat, byl samým vzrušením od špičky nosu až po uši zarudlý. Chtěl jsem ho uklidnit, ale přilil jsem tím jenom oleje do ohně.

„Ale Same, nakonec z té knihy, co napíšu, budete mít radost i vy sám.“

„Cože? Já? Radost? Nechte si pitomé vtipy!“

„Ale ano, budete. Až si o sobě přečtete...“

„O sobě?“

Vyvalil oči, divže mu nevypadly z důlků.

„Ano, mluvím jasně. Jistě napíšu i něco o vás.“

„O mně? Co dělám... nebo co jsem vám říkal... nebo tak?“

„Uhádl jste!“ potvrdil jsem. „Píšu obvykle to, co jsem sám prožil – no a s vámi už jsem něco prožil. Takže docela dobře v mé příští knize budu vypravovat i o vás; třeba vás popíšu právě tak, jak teď sedíme, jak spolu hovoříme...“

Sam odhodil kýtu, kterou do té chvíle opékal nad ohněm, chytil pušku, vyskočil a hrozivě proti mně obrátil hlaveň:

„Vyzývám vás, abyste mluvil vážně,“ vykřikl. „A žádám vás, abyste mi řekl, jestli jste to mínil doopravdy!“

„Naprosto vážně.“

„Tak? V tom případě vás tedy žádám, abyste všechno okamžitě odvolal a slavnostně přísahal, že nic takového nepodniknete!“

„Ale proč?“

„Protože vás jinak na místě odbouchnu touhle starou poctivou Liddy, kterou vidíte před sebou. Tak ano, nebo ne?“

„Ne.“

„Srazím vás k zemi!“ vykřikl divoce a zamával mi kolem hlavy pažbou ručnice.

„Prosím, poslužte si,“ mínil jsem docela nevzrušen.

Pažba ještě několik vteřin poletovala nad mou hlavou. Potom spustil zbraň k boku a odhodil ji daleko do trávy. Zalomil zoufale rukama a začal bědovat:

„Tomu člověku přeskočilo v hlavě, – ten nemá všech pět pohromadě! Já to tušil, už když mluvil o tom spisování! A teď to mám černé na bílém! Copak může někdo jiný než vyložený šílenec zůstat tak klidně sedět, když mu sviští má Liddy kolem nosu? Ale co s ním, co s takovým chlapem, copak se z něčeho takového může vůbec vyléčit?“

„Proč by se léčil, nepotřebuje žádné léčení,“ smál jsem se. „Má to v hlavě v pořádku.“

„Myslíte? Copak byste se vzpíral tak rozumným důvodům, kterými vás tady častuju, být při zdravém rozumu? Copak byste radši riskoval, že vás vlastnoručně srazím touhle pažbou?“

„Nonsense,“ řekl jsem, „nesmysl, Sam Hawkens mě nikdy nesrazí, to vím úplně jistě.“

„To víte úplně jistě?“ vykřikl. „Aha, tak vy to víte...! No... bohužel máte pravdu,“ dodal tišeji. „Raději bych sám držel pár pohlavků, než bych na vás napřáhl ruku, neškuli pažbu. Je to tak, co se dá dělat.“

Sam se zatvářil nesmírně lítostivě a dopáleně zároveň. Narazil si svůj podivuhodný širák, sebral se země kýtu a odhodlaně se zakousl do pečínky.

„No, no, Same, přece víte, že na mne si nikdo s vyhrožováním nepřijde... A s těmi knihami o Západě to taky není všechno tak marné, jak se vám zdá. Ještě si o tom příležitostně pohovoříme.“

„Děkuju, děkuju,“ odsekl Sam. „Já o žádné pohovory nestojím. Poučovat čtenáře! Živit se psaním knih! To by se člověk popukal! Anebo praskl vzteky!“

„Ale podívejte se, Same, vždyť to jsou docela úctyhodné věci. Když o vás napíšu v nějaké knize, stanete se slavným člověkem a...“

„A dost!“

Sam se vztyčil a bojovně zamával nad hlavou svou porcí medvědí kýty jako kyjem.

„Nebo vám hodím těch dvanáct liber medvědího masa na hlavu! Beztoho nemáte víc rozumu než ten nejhlopější grizzly! Proslavit se tím, že vás nějaký chlápek vrazí do knihy. Já vám řeknu, co člověka skutečně proslaví. Tady vezměte nůž a uřízněte z téhle medvědí kůže uši a zastrčte si je za klobouk! A navlečte si jeho drápy a tesáky na šňůru a udělejte si z toho náhrdelník! To z vás udělá slavného člověka – u každého poctivého westmana a u každého Indiána. Protože každý, kdo se na vás podívá, uctivě řekne, hleďme, tenhle člověk se pustil do grizzlyho a taky ho složil, chlapík! Za chvíli si o vás budou povídat po celém Západě, a budete skutečně slavný! Rozuměl jste? Ale zkuste si strčit za klobouk pár listů papíru a pověsit si knížky kolem krku! Každý, kdo vás potká, si pomyslí, že jste utekl z blázince! To bude celá ta sláva, které dosáhnete!“

Pokrčil jsem rameny.

„Já se vám jen dívím, že se tak rozčilujete, Same. Vždyť vám to může být úplně jedno.“

„Mně? Úplně jedno?“ rozčertil se Sam. „The devil, k čertu, tomuhle se říká lidský tvor, jestli se nepletu! Jeden ho má rád jako vlastního syna, a má mu přitom být jedno, co dělá. Trochu silný tabák! Chlap má sílu jak bizon, svaly jak mustang, oči jak orel, jezdí na koni jak duch prémie, střílí jak zálesák, rozený westman, zkušenější po pár měsících než jiný po letech – ale jeho jediná touha je sedět za stolem a psát knihy. Není to k zbláznění? To má člověk zůstat klidný? Uznáte to aspoň?“

Podíval se na mne dlouhým, tázavým pohledem. Četl jsem přímo v jeho očích, že čeká mou odpověď. Ale já jsem neříkal nic, jen jsem se natáhl pro sedlo, přistrčil si je pod hlavu jako polštář, uvelebil se pohodlně a přivřel oči, jako bych se chystal k spánku.

„Prosím vás, co tohle má znamenat?“ řekl Sam, pořád s tou porcí medvědí kýty v pravici.

„To už vám nestojím ani za odpověď?“

„Ale jistě,“ řekl jsem měkce. „Dobrou noc, milý Same, dobře se vyspěte.“

„Vy chcete spát?!”

„Co mám dělat? Před chvílí jste mi to důtklivě radil.“

„To bylo před chvílí: Ale sir, přece nejsme hotovi s tím, co jsme nakousli.“

„Já jsem hotov se vším,“ řekl jsem. „To, co jsem se chtěl dozvědět, už vím.“

„Co víte? Co víte?“

„Že jsem rozený westman, zkušenější po pár měsících než jiný po letech, že už dneska střílím jako starý zálesák, že jezdím jako duch prerie...“

Samovi klesla ruka s medvědí kýtou. Rozkašlal se a zajímavě ze sebe vypravil:

„Bounce... hromská práce... tenhle zelenáč... tenhle... ten mě... hm, hm, hm!“

„Dobrou noc, Same, spěte dobře,“ opakoval jsem a dělal jsem, že se obracím na druhý bok.

„No spěte, spěte, vy patrone! Bude to lepší, než kdybyste zůstal vzhůru! Protože dokud máte otevřené oči, není si žádný poctivý chlap jistý, jestli ho náhodou netaháte za nos. Mezi námi je konec – rozuměl jste? Rozlil jste si u mne ocet! Prohlédl jsem vás skrz naskrz! Povedený ptáček!“

Řekl to hlasem na nejvyšší míru rozezleným. Takovým, že to skutečně vypadalo na úplný konec mezi námi dvěma. Jenže – ten konec trval necelé dvě minuty. Poněvadž potom se ozval Sam Hawkens znovu a já jsem najednou slyšel jeho zjihlý, vlídný, přátelstvím se chvějící hlas:

„Dobrou noc, sir. Vyspěte se pořádně, ať jste při síle, až vás ráno vzbudím!“

Položil se rychle vedle mne a zachumlal se do přikrývky. Dokonce se pokoušel předstírat, že chrápe.

Byl to přece jen můj milý, dobrý, cituplný stařík Sam Hawkens.

10. CO PROZRADILY STOPY

Spal jsem, jako když mě do vody hodí, dokud mě Sam Hawkens neprobudil. Will Parker a Dick Stone už byli vzhůru a čilí, ale ostatní, včetně Rattlera, se ještě toulali někde v limbu. Posnídali jsme kousek masa a zapili jej několika hlty studené vody. Potom jsme napojili zvířata a Sam dal svým přátelům pro všechny případy několik pokynů, jak si mají počínat za naší nepřítomnosti.

Slunce se ještě nevyhouplo nad obzor, když jsme vyrazili z tábora na výpravu, na které se možná pro nás skrývalo nemalé nebezpečí. To byla tedy moje první cesta na výzvědy! Byl jsem nedočkavý a neklidný – a vůbec jsem netušil, že takových výprav mě čekají v budoucnu desítky a desítky.

Vydali jsme se směrem, kudy odjeli oba Apači: údolím a potom podél cípu lesa k prérii. Stopy v trávě byly ještě docela zřetelné, dokonce já, greenhorn, jsem je mohl bez obtíží rozeznat. Překvapilo nás ovšem, že vedou k severu; Apače jsme předpokládali spíš někde na jih od tábora. Stopa vedla záhybem údolí na vršek mírného svahu, až k pasece, kterou nejspíš měl na svědomí nějaký žravý hmyz. Mírným svahem jsme vyjeli vzhůru na paseku a dostali se až k prérii, která se před námi rozprostírala do

nedohledné dálky, zelená, tichá a rovná jako dlaň. I tady byla stále ještě zřetelná přímá linie stopy. Bylo zřejmé, že Apači objeli náš tábor velikým obloukem. Sam Hawkens, který do té chvíle nepromluvil ani slova, znepokojeně potřásal hlavou a brumlal si sám pro sebe:

„Ne, ne – tahle stopa se mi vůbec nelíbí.“

„Mně se náhodou docela zamlouvá,“ poznamenal jsem.

„Aha!“ ušklíbl se Sam. „Mladý muž si představuje, že je hotový westman, protože jsem ho jednou pochválil. Pusťte ty představy z hlavy, sir. Stačí, aby si vás člověk poslechl, a hned ví, na čem je. To se rozumí, vám se ta stopa zamlouvá, poněvadž je před vámi jako na dlani, poněvadž by ji i slepý musel najít po hmatu. Jenže to je právě starému préríjnímu vlku, jako jsem já, nanejvýš podezřelé.“

„Mně to nepřipadá podezřelé.“

„Nechte svůj zobák laskavě v klidu, vážený! Nevzal jsem vás s sebou, abyste mi broukal do fousů své dětinské nápady! Když po sobě dva Indiáni nechají takhle nápadnou stopu, vždycky to zavání něčím podezřelým. A co teprve když od vás odjeli jako nepřátelé na život a na smrt! To se asi dá předpokládat, že vás chtějí na něco nachytat! Ne? Přece si spočítají na prstech, že je budeme stopovat.“

„Prosím vás, nač by nás chtěli nachytat?“ řekl jsem.

„To samozřejmě teď ještě nevím,“ odpověděl podrážděně Sam Hawkens. „Udělali nám to ale moc lehké, to stopování. Kdyby nestáli o to, abychom jeli po jejich stopě, dali by si určitě tolik námahy, aby ji za sebou zahladili.“

„Hm, hm,“ bručel jsem si potichu a potřásl pochybovačně hlavou. „To tedy... aha... hm, hm...“

„Co je?“ vyzvídal malý Sam.

„Ale nic.“

„Nepovídejte! Něco jste si brumlal!“

„Ani nápad! Nechávám svůj zobák v klidu! Přece vám nebudu broukat do fousů své dětinské nápady! Na to mě neužijete!“

„Tak takhle mi, sir, nemluvte! To by nešlo! Slůvko sem, slůvko tam, tímhle způsobem se mezi přáteli nemluví. Chcete se přece něco naučit, jestli se totiž nepletu. A jak vás mám něco naučit, když nevím, co si povídáte? Co mělo znamenat to vaše hmhání?“

„Vlastně nic... jen jsem přesvědčen, že Apačové nás nechtějí nachytat vůbec na nic.“

„Máte důvody?“ řekl stručně Sam a přimhouřil svá očička.

„Jistě. Uvažuji takhle: Apačové se chtějí dostat co nejrychleji ke svému kmeni, protože – to jste sám řekl – se nám chtějí pomstít. Přitom s sebou vezou mrtvolu – v takovém horku! Mně tyhle dva důvody úplně stačí, a jim myslím taky. Neměli prostě na zahlazování stop čas.“

„Hm, hm...,“ zahmhal tentokrát Sam Hawkens.

„A i kdybych neměl pravdu,“ pokračoval jsem, „mohli bychom stejně jet klidně dál. Čeho byste se bál na téhle rovině? Každého nepřítel uvidíme na sto honů před sebou.“

„Hm,“ bručel znovu Sam a úkosem si mě přeměřil. „Vy jste tak nezvratně přesvědčen, že vzali mrtvého Klekí-petru s sebou? Nepohřbili ho cestou?“

„Pochybuji. Klekí-petra byl přece osobnost, a pokud vím, vyžadují v tom případě indiánské zvyklosti určitou důstojnost při pohřebním obřadu. Podle mne spíš počítají s tím, že u jeho hrobu umučí Rattlera... a nás ovšem s ním. Aspoň všechny zkušenosti pro to mluví.“

„Všechny zkušenosti? Jaképak vy máte zkušenosti s Apači?“

„Já ne, ale jsou lidé, kteří o tom leccos napsali.“

Kývl hlavou:

„Well! Jedeme dál!“

Nevyjádril se už ani slovem, jestli se mnou souhlasí, ale když jsem se na něho za chvíli po očku podíval, viděl jsem, jak hustý porost jeho vousaté brady sebou zmítá a trhá. To jsem už znal: bylo to znamení, že Samovi něco vrtá hlavou, že ho něco trápí.

Planinu jsme přešli tryskem. Byla to vlastně savana porostlá nízkými travinami, taková, jaká se často najde mezi prameny řeky Canadian a řekou Red River. Tři řádky stop; jedna jako druhá, svědčily o tom, že Indiáni jeli stále vedle sebe, bez zastávky, bez oddechu. Tiše jsem si řekl, že v tomhle tempu to přece dlouho nemohli vydržet, a poslouchal přitom Sama, který se chopil příležitosti a vysvětloval a upozorňoval, jak se rozezná stopa v místech, kde kůň kráčel jen zvolna a kde cválala kde se hnál plným tryskem.

Asi po hodině jízdy jsme přijeli k místu, kde se zdálo, že rovinu přetíná les. Bylo to opravdu jen zdání, ve skutečnosti tu savana dělala mírný oblouk, takže nám, kteří jsme pokračovali savanou dál, zůstal les po levici. My bychom jím byli mohli prostě projet a dostat se potom zas na prérii, ale Apači, kteří jeli vedle sebe, uprostřed s koněm nesoucím mrtvého Klekí-petru, jej museli objet. Sledovali jsme poctivě jejich stopu – ovšemže zbytečně, později, jako „vyučení westman“, bych byl klidně projel lesem a na druhém konci si znovu stopu našel. Ale tehdy mi taková myšlenka ani nepřišla na mysl.

Pak se najednou prerie zúžila a změnila se v jakousi lučinu v podobě úzkého pásu, na jehož konci jsem rozeznával trsy křovisek. Tady se Apačové konečně zastavili u malého bukového a duhového hájku, vlastně větší houštiny. Objeli jsme to místo pro jistotu několikrát, a teprve když jsme si zjednali naprostou jistotu, že se Indiáni nikde neskryli, sestoupili jsme s koní. Na první pohled bylo patrné, že na jedné straně houštiny je tráva silně podupaná a zvalená. Patrně tu Apačové slezli s koní, sundali s koně mrtvolu svého druha a položili ji do trávy. Ale co se stalo potom? Proč se drali do křoví a proč tu nařezávali větve z dubů, jejichž odlámané snítky tu ještě ležely kolem dokola?

„To bych rád věděl, nač potřebovali ty větve,“ zahloubal se Sam a podíval se na mne jako učitel na žáčka ve škole. „Můžete mi to vysvětlit?“

„Udělal z nich máry,“ odpověděl jsem. „Jak to víte?“

„Myslím si to. Jet takovou dobu a držet mrtvé tělo mezi sebou na koni, to není maličkost. Čekal jsem, že si cestou nějak pomohou.“

„No – to nezní špatně,“ přikývl Sam. „To máte taky z knih?“

„Tak úplně ne,“ řekl jsem, „ale člověk se dočte všelicos, co může při podobných situacích použít.“

„Hm... to je zvláštní... nakonec opravdu někdo z těch lidí, co píšou knihy, byl na Západě! Teď například s vámi souhlasím... Ale pojďme se ještě přesvědčit.“

„Víte, co si myslím?“ napadlo mě najednou. „Že mrtvého nepoložili mezi sebe na nosítka, ale že ho vzali do vleku. Připnuli prostě máry ke koni.“

„Do vleku? Proč?“

„Je to snazší, nezdá se vám?“

„To ano, ale ta stopa! Vždyť necháte za sebou hotovou brázdu... Nevím, nevím... A kdy tady asi byli? Myslím, že včera navečer... Zajímalo by mě, jestli se někde utábořili, nebo jestli jeli dál přes celou noc.“

„Určitě jeli přes noc.“

„Taky bych řekl. Ale radši se ještě přesvědčíme,“ mínil opatrný Sam. „Jistota je jistota.“

Vzali jsme svá zvířata za uzdy a sledovali otisky krok po kroku. Vypadaly úplně jinak než dosud. Podél prostřední stopy kopyt se táhly po stranách dvě hluboké rýhy, vyryté docela nepochybně tyčemi z nařezaných větví. S příčkami tvořily ty tyče zřejmě nosítka, na které Indiáni položili Klekí-petru.

„Ale podívejte,“ upozornil mě náhle Sam. „Odtud už jeli za sebou, jeden za druhým – to je zajímavé! A místa je tu přitom dost. To musíme prozkoumat!“

Vyhoupili jsme se opět do sedel a pobídlí zvířata do klusu. Lámal jsem si hlavu, co se asi stalo, že Apačové najednou do té míry změnilí způsob jízdy. Po chvíli mě cosi napadlo.

„Same,“ křikl jsem na malého lovce, který se mračil a jel s očima jakoby přilepenýma k stopám, „musíme si dát pozor. S tou stopou se má za chvíli stát něco, nač nemáme přijít.“

„Nerozumím.“

„Víte už, proč hlavně udělali ten vlek? To nebylo jen proto, aby si ulehčili, ale...“

„Ale?“

„... ale aby se mohli od sebe nepozorovaně oddělit.“

„Sir, kam chodíte na takové myšlenky?“ zasmál se Sam Hawkens. „To je přece ani ve snu nenapadne! Hihihihhi...“

„Počkejte, Same, zatím jste mi dával otázky vy. Mohu se vás teď zeptat na něco já?“

„Jen aby to mělo hlavu a patu!“

„Same – proč vlastně jezdí Indiáni v řadě za sebou? To přece není kvůli pohodlí?“

„To bych řekl, že ne! Ale jednoduše tím znemožní zjistit tomu, kdo přijde na stopu, kolik jich vlastně jelo.“

„Vidíte! A těm dvěma šlo přesně o totéž.“

„Tomu moc nevěřím,“ zavrtěl hlavou.

„A přece! Pročpak by se tedy namáhali jet husím pochodem. když tady měli dost a dost místa, aby klusalo třeba pět zvířat vedle sebe?“

„Na to je lehká odpověď. Jeden prozkoumával a ukazoval cestu, za ním jel kůň s mrtvým a na konci jel druhý Apač, aby dával pozor na nosítka ve vleku.“

„Když mně pořád nejde z hlavy ta vaše myšlenka, že Apači se nám chtějí co nejrychleji dostat na kobytku. Uvažujte, Same: s mrtvolou se jede přece jenom dost pomalu. Co je jednoduššího – pojede s ní jenom jeden, a druhý si pospíší, aby co nejrychleji přivedl bojovníky.“

„Sir, klobouk dolů před vaší fantazií. Ale já se s vámi vsadím, že Apače ani nenapadlo, aby se od sebe oddělili.“

Neřekl jsem na to nic. Koneckonců – mohl jsem se opravdu mýlit, dokonce to bylo pravděpodobné, Sam byl vyhlášený a zkušený scout a vyznal se na Západě rozhodně líp než já. Ale stopy v půdě jsem – snad z jakési tvrdohlavosti – pozorovat nepřestal.

Zanedlouho jsme přiklusali k širokému, nepříliš hlubokému a už docela vyschlému řečišti. Prérijní říčky mívají obyčejně vodu zjara, když roztává pohorský sníh, přes rok však zůstávají bez kapky vody a ukazují mezi svými nízkými břehy jen holé dno, poseté drobnými oblázky a jemným, sypkým pískem. Stopa vedla napříč, docela zřetelná. Pozoroval jsem to obnažené řečiště velmi pozorně; jestli má úvaha byla správná, bylo tohle asi to nejpříhodnější místo pro Apače, aby se oddělili jeden od druhého. Jeden tu mohl jet pískem, zatímco druhý měl mezitím možnost

nepozorovaně odbočit po kamenitém pruhu a někde na vhodném místě zmizet.

Jel jsem těsně za Sametu Hawkensem. Přejeli jsme už skoro až k druhému břehu, když jsem si všiml, že na levé straně je malá prohlubeň, podobná vtisknutému kávovému šálku a asi právě tak veliká. Tenkrát jsem neměl ještě ani dost ostrý a pozorný zrak, ani dost zkušeností, a spíš mě jen tak náhodou napadlo, že by ta jamka mohla být stopa po koňském kopytu, než aby můj soud byl výsledkem jasné a přesné úvahy. Blesklo mi prostě hlavou: co když stojím nad stopou, kterou způsobila noha zvířete, jak sklouzlo při jízdě z kamenitého pruhu do písku.

„Same, podívejte se vlevo,“ spěchal jsem honem, abych na věc upozornil přítele. „Něco tam uvidíte!“

„To jsem zvědav, nač jste zas přišel,“ nedůvěřoval Sam. „Hned vám to ukážu. Jen pojdte!“

Vyšplhal jsem se s koněm z písčité úžlabinky dna nahoru na břeh a Sam mě se svým zvířetem následoval. Klusali jsme pak trávou asi tak dvě stě koňských kroků, rozhodně ne víc, když jsme narazili na místo, kde se jedna stopa jasně oddělovala z vyschlého řečiště a vedla přes travnatý břeh jižním směrem.

„No, milý Same, co tady vidíte?“ zeptal jsem se, náležitě hrdý na to, že nováček měl tentokrát tak dobrý nos.

Lovcova očka se proměnila v dvě malé čárky a obličej se milému Samovi samým údivem ještě víc roztáhl.

„Šlapala tady kopýtko,“ připustil.

„Tak, tak,“ řekl jsem. „A kde se tady kopýtko vzala?“

Vrhl pohled. přes vyschlé písčité řečiště, a protože nikde nespátřil žádnou stopu, pokrčil rameny:

„Tady z toho koryta.“

„Ovšem. A víte, čí kůň ty stopy zanechal?“

„Jak bych to mohl vědět?“

„Tak vám to povím: byl to kůň jednoho z našich Apačů!“

Samův obličej se roztáhl ještě víc. Nikdy bych nebyl řekl, že ta kulaťoučká tvář je něčeho takového schopna.

„Nesmysl,“ odmítl mě, ale nějak nejistě.

„Ale ano,“ řekl jsem klidně. „Jen pojdte, vrátíme se ke stopě a pořádně ji prozkoumáme! Určitě to bude stopa jen dvou zvířat.“

„To bych se divil!“ odpověděl Sam, jeho hlas však nezněl zvlášť sebevědomě. „No – podívat se můžeme v každém případě...“

Vrátili jsme se nazpět a ohledali teď zvlášť pozorně všechny otisky. Nedalo se pochybovat: y stopy svědčily o tom, že tudy jeli jen dva koně. Sam rozpačitě pokašlával a potřásal hlavou. Několikrát si mě přitom přeměřil od hlavy k patě.

„Jak jste na tohle přišel?“

„Našel jsem v písku jeden docela malý otisk kopyta – a ostatní jsem si logicky domyslel,“ přeháněl jsem poněkud pohotovost svého úsudku.

„Zajímavé! Ukažte mi ten otisk...“

Zavedl jsem ho na místo a on si dlouho prohlížel nejdříve stopu a potom ještě déle a ještě nedůvěřivěji než prve – i mne.

„Sir, teď se vás něco zeptám. Ale řeknete mi pravdu? Ano?“

„Obelhal jsem vás někdy?“ namítal jsem.

„Hm, to ne,“ zabručel, „vypadáte jako poctivý chlap... , ale v jedné věci vám stejně nevěřím. Vy jste nikdy nebyl na prérii?“

„Ne.“

„Ani někde jinde na Divokém západě?“

„Ne.“

„Ani jinde ve Spojených státech?“

„Ne.“

„Nebo někde v nějaké zemi, kde jsou takové savany jako tady u nás?“

„Ne. Říkám vám, že ne.“

„Vem vás čert, sir! To jste tedy učiněná hříčka přírody!“

Zatvářil jsem se nesmírně zkormouceně:

„A to právě vy říkáte, že jste můj přítel?“

„A to právě vy se divíte, že se jednomu vyleje žluč vztekem? Takový greenhorn přivandruje na Západ, snad to ještě nevidělo růst trávu, a při první výpravě zahanbí starého protřelého zálesáka, že se musí červenat. To by člověk musel být nejmíň Eskymák, aby si přitom zachoval chladnou krev, jestli se nepletu! Toho se dožije

na stará kolena! Provalí se, že je hloupější než ten nejzelenější nováček! A přitom, u všech všudy, vám musím dát za pravdu!“

„Ale Same, nerozčilujte se tak!“ uklidňoval jsem ho. „To chtělo správný uzávěr.“

„Jaký uzávěr? Co s tím má co dělat uzávěr na pušce?“

„Ale ne, ale ne... myslím to jinak. Udělal jsem uzávěr z toho, co prozradily stopy. Apačové jeli za sebou, to znamená, že chtěli zakrýt své stopy. To znamená, že se dalo čekat, že se budou snažit při první příležitosti nás oklamat. To byl můj uzávěr.“ Cosi mě napadlo. Usmál jsem se. „Chcete slyšet ještě nějaký uzávěr?“

„Hm... proč ne?“

„Jmenujete se Hawkens – tedy vlastně ‚sokol‘?“

„Ovšem.“

„No! A – dávejte pozor – sokol žere hraboše, pravda?“

„Ano... když se mu podaří chytit hraboše, tak ho schlamstne.“

„Výborně. V tom případě mohu udělat tento uzávěr: sokol žere hraboše, vy jste sokol, tedy Hawkens požírá hraboše.“

Sam otevřel ústa dokořán. Díval se na mne chvíli jako bez ducha a pak vybuchl:

„Sir, blázný si dělejte z někoho jiného, tohle si zakazuju! Nejsem šašek někde na pouti! Vy jste mě s tím požíráním hrabošů smrtelně urazil! A já taky budu žádat zadostiučinění. Smím znát váš názor na souboj?“

„Báječná věc!“

„Výborně! Vy jste jistě studoval?“

„Ano.“

„Ještě líp. To tedy na vás mohu žádat zadostiučinění! Pošlu vám svého sekundána, jste srozuměn?“

„Výborně! Sekundána nebo sekundanta, to je jedno... Ale dovolte otázku – vy jste studoval?“

„Ne.“

„V tom případě vám bohužel nemohu poskytnout zadostiučinění. Nanejvýš bych vám mohl poslat svého terciána. Nebo snad kvartána?“

„Tomu nerozumím.“

„Už vidím, že to bude s tím zadostiučiněním těžká věc,“ povzdechl jsem si. „To víte, souboj bez terciána... Ale ne, já vám to zadostiučinění přece dám. A sice... dám vám kožich z grizzlyho!“ Samova očka nedůvěřivě zamrkala.

„Vždyť ho sám potřebujete!“

„Ne – dám vám ho, skutečně!“

„Opravdu?“

„Říkám, že ano.“

„Heigh-day, to přijímám! A děkuju vám, sir! Halloo, z toho bude poprask! Víte, co s ním provedu?“

„Povídejte!“

„Ušiju si z toho kožíšku nový kabát. Nádherný kabát! Lovecký kabát z grizzlyho! Víte, člověče, co to je? Abyste věděl, já se báječně vyznám v krejčovíně, tenhle kabát jsem si šil taky sám.“

S nezměrnou pýchou ukázal na nemožný pytel, ve kterém vězel. Byl záplata na záplatu a silný a neforemný, jako by ho vysoustruhoval z kusu prkna.

Najednou se Sama zmocnila přímo knížecí velkomyslnost. Poklepal mi na rameno.

„Ale uši, drápy a zuby dostanete vy! To jsou odznaky statečnosti, a každý musí vědět, že jste oddělal šedáka! Já vím co! Udělám vám z nich řetěz. Náhrdelník. Chcete?“

„Díky, Same. Teď zas já přijímám.“

„Bodejť! A každý budeme mít něco. Jste docela správný chlap, sir. Pro mne za mne, můžete o mně klidně rozhlašovat, že požívám hraboše. Nebo krysy, jestli chcete! Mně to už nevadí, ujišťuji vás. A s tím psáním knih... trochu jsem o tom přemýšlel: možná že to není tak marné, jak se mi zdálo. Budete nějakou psát?“

„Nějakou určitě.“

„O tom, co jste prožil, taky?“

„Doufám.“

„A dáte do té knihy i mne?“

„Chtěl bych, aby to byl skutečný pomník slávy mých nejlepších přátel,“ řekl jsem s úsměvem.

„Hm, hm! Vý-bor-ně! Postavit pomník příteli... to zní trošku jinak než včera! Asi jsem se nějak přeslechl. Ne, nemám vůbec nic proti tomu, abyste mě tam dal!“

„Tak vidíte!“

„Ale musíte mi prokázat jednu laskavost.“

„Poslouchám...“

„Sir, prosím vás, to o té stopě do své knihy nedávejte! Sam Hawkens si nevšiml stopy – prosím vás, takovou ostudu před čtenáři bych nepřěžil! Jestli chcete, můžete tam napsat radši o těch hraboších a krysách. Jestli budou lidi kroutit hlavou nad tím, čím se krmím, to je mi srdečně jedno. Ale žralo by mě, kdyby se měli dozvědět, že westmanovi jako já utekla stopa Indiána.“

„Jenže, milý Same, to nejde. Já chci psát o každém opravdu, jaký je. Když se někdo zmýlí, musím napsat, že se zmýlil. Leda bych vás z té knihy vůbec vypustil. To by šlo...“

„Ne, ne, jen mě tam nechte... konečně, bude to taky pro čtenáře příklad, aby nebyli tak hloupí jako já, hihihih! A pak: já si teď budu dávat ohromný pozor, sir, abych už nic tak pitomého neprovedl. A to se oni taky dozvedí... že je to tak?“

„Přesně tak,“ potvrdil jsem se vši vážností a zdálo se, že Sam se tím velice uklidnil.

„Dobrá – a jedeme!“ rozhodl najednou. „Ale po které stopě odbočíme?“

„Nebudeme odbočovat; myslím, abychom jeli po té staré.“

„Aha! Taky jste přesvědčen, že tamtudy jel Vinnetou?“ řekl jsem.

„Totiž... co pro to hovoří?“ zeptal se Sam.

„No : . . Apačům jde přece o to, aby co nejdřív proti nám shromáždili bojovníky kmene. To znamená, že pomalu, s mrtvolou, pojedou Vinnetou, a k jejich sídlišti, rychle, co nejrychleji, pojedou přirozeně náčelník.“

„Yes,“ přikývl Sam, „náčelník nás ovšem v téhle chvíli tak nezajímá. Ale rád bych věděl, jestli se Vinnetou ještě někde utábořil. Kupředu, sir!“

Pobídl svého mezka. Vyrazili jsme v prudkém, pravidelném trysku a jeli jsme celou hodinu, nežli Sam – krátce před polednem – přitáhl opět Mary uzdu.

„To by mohlo stačit,“ mínil. „Už vidím, že Vinnetou jel přes celou noc. Mají ale ti Apačové naspěch! Tak bych řekl, že cítím v kostech indiánský útok! Nejpozději do pěti dnů je máme na krku.“

„To je špatné,“ povzdychl jsem si.

Sam se škrábal pln rozpaků ve vousech.

„Jestli před nimi zmizíte, zůstane rozměřování nedokončeno... a jestli budete rozměřovat, přijedou Apači, a práce stejně nebude hotová... To se ještě musí projednat s Bancroftem.“

„Ale možná... možná že by se našlo východisko.“

„Jaké?“

„Nemohli bychom najít pro tábor nějaký šikovný úkryt? Prostě se Apačům na chvíli uklidit z očí? Přece nás nebudou hledat věčně – a až by odjeli, dokončili bychom zbytek práce.“

„Uvidíme,“ řekl Sam, „uvidíme, co tomu řeknou ostatní. Teď si musíme hlavně pospíšet. Musíme dorazit do tábora, než začne noc.“

Tvářil se tajuplně, a já jsem v té chvíli nevěděl, jestli těmi slovy můj návrh schválil, nebo jestli ho považuje zase jen za pošetilý dětský nápad greenhorna.

II. SETKÁNÍ S HLÍDKOU KIOWŮ

Vraceli jsme se stejnou cestou. Naše zvířata se opravdu činila. Ryzák byl ještě úplně svěží a Samova Mary cválala tak bujně, jako by ji právě vyvedli ze stáje. K říčce jsme se dostali velmi rychle, a tam jsme si popřáli malou zastávku. Zvířata jsme zahnali k řece, aby se napojila, a sami jsme se zatím na chvíli natáhli do trávy mezi nedalekými křovinami.

Najednou mi nějak nebylo do hovoru. Co bylo třeba, jsme si už řekli, a teď se stále neodbytněji hlásily myšlenky na nastávající boj s Apači – a s Vinnetouem. Sam Hawkens zavřel oči a zanedlouho se mu už pravidelně zvedala a klesala hrud'. Zřejmě toho uplynulé noci příliš nenaspal, a teď, když viděl, že jsem vzhůru a odnikud nehrozí nebezpečí, si řekl, že je vhodná chvíle, aby dohnal, co zameškal.

A právě v tomto poklidném okamžiku, plném bezpečí, jsem poprvé poznal, jak bystré a vnímavé jsou smysly zvířat i lidí žijících v divočině. Mezek se prodíral někde za námi houštím a s

chuti ohryzoval čerstvé listí z větviček, zatímco můj ryzák spásal, také nedaleko nás, chutnou měkoučkou préríjní travu. Nedálo se nic, všichni jsme užívali chvíli odpočinku. A najednou, úplně nečekaně, jsem zaslechl podivný zvuk: jako by si mezek zvláštním, řekl bych varovným způsobem odfrkl. Ve vteřině Sam otevřel oči a stál vedle mne, naprosto svěží, čilý a soustředěný.

„Slyšel jste Mary?“ zašeptal. „Vzbudilo mě to. Zafuněla, miláček – to znamená, že tady někdo je. Nějaký člověk nebo zvíře!“ Prodrali jsme se mezi křovinami a zjistili, že Mary civí někam skrze větve. Stríhala svýma dlouhýma ušima a její oháňka poletovala čile nahoru dolů. Když nás uviděla, trochu se uklidnila. Opravdu, musel ji mít v rukou znamenitý znalec, když ji tak vycvičil. Sam si mohl jen blahopřát, že si vybral ji místo některého z mustangů.

Mezi větvemi bylo vidět až daleko do prémie. Před námi jako na dlani putovalo šest Indiánů na koních, pěkně jeden za druhým, v čele s mužem svalnaté, hranaté postavy. Přijížděli od severu a zřejmě přitom narazili na naši stopu, kterou se rozhodli sledovat. Všichni měli kožené legginy a světlé vlněné košile a všichni byli ozbrojeni – tomahavky, noži, ručnicemi. Tváře se jim jen leskly mastnotou a přes každou se táhl výrazný modrý a červený pruh.

Zastavil se mi na chvíli dech, před očima se mi už mihl obraz nastávajícího boje – a tu Sam k mému velkému překvapení nadšeně vykřikl:

„No – to je setkání! Jsme zachráněni, sir!“

„Já vám nerozumím,“ řekl jsem rozpačitě. „A nekřičte tak, vždy vás ti Indiáni uslyší!“

„Tím líp, tím líp!“ radoval se malý lovec a mnul si ruce. „Abyste totiž věděl – to jsou Kiowové a ten chlapík, co je vede, se jmenuje Bao čili Liška. Všemi mastmi mazaný válečník, to vám říká už jméno.“

„Vy ho znáte?“

„Nejen jeho, i jejich náčelníka! Tangua se jmenuje. To je taky pěkný podnikavec a chytrák – ale jinak můj přítel! Vsadím se, že jsme potkali hlídku na výzvědáčích, jsou pomalováni válečnými barvami.“

Kiowové, jak mě Sam ještě v rychlosti poučil, jsou vlastně indiánští míšenci – potomci Šošonů a Indiánů z puebel, takzvaných Pueblos. Mají vlastně žít v rezervacích, ale nemohou zapomenout na volný život v prériích, a tak se toulají po texaských pouštích, zejména v oblasti Panhandle, zajiždějí však někdy až do Nového Mexika; na koních jsou jako doma a s cizím majetkem nedělají příliš velké okolky: proto je bílí obyvatelé hraničních osad nemají v lásce. Totiž: jsou jejich zapřisáhlými nepřáteli. Ostatně s jinými kmeny Indiánů nežijí Kiowové v poměru o nic lepším, protože prostě berou, u koho nač přijdou, buď si Indián, nebo běloch.

Jak nás těchhle šest lidí z tak podezřelého kmene má zachránit, to jsem ani po Samově vysvětlení opravdu nevěděl. Ale pro tu chvíli jsem byl alespoň rád, že se nemusíme obávat útoku, že Sam s nimi žije na dobré noze.

Kiowové přijeli k naší stopě, zastavili se a prohlíželi si otisky, které vedly do křoviny. Zřejmě usoudili, že neznámí se tam dosud skrývají, protože se okamžitě rozptýlili na svých nesmírně čilých a pohyblivých koních do všech stran a začali nás objíždět z tak bezpečné vzdálenosti, aby je nemohla zastihnout kulka.

Ten okamžik považoval Sam za pravou chvíli pro sebe. Vydrápal se z křoví, přiložil ruce k ústům a vyrazil ze sebe výkřik: náramně pronikavý, a jak se zdálo, Kiowům dobře známý. Sotva ho totiž zaslechli, zadrželi koně a všichni naráz se otočili po milém Hawkensovi. Ten si stoupl na špičky a znovu zahýkal tím nepopsatelným způsobem, který mi rval uši, a k tomu začal ještě mávat oběma rukama. Indiáni pobídli najednou koně a všichni naráz se řítily nazpět, přímo na Sama a na mne, který jsem se mezitím postavil po bok malého lovce. Vypadalo to, jako by nás chtěli kopyty svých koní zadupat do země, ale my, totiž hlavně Sam, jsme stáli nepohnuté. Kiowové zarazili svá zvířata těsně před námi, pak seskočili ze sedel a bezstarostně nechali koně pobíhat.

Svalnatý chlapík, který vedl hlídku, oslovil Sama Hawkense lámanou, ale srozumitelnou angličtinou:

„Můj bílý bratr Sam zde? Co jej přivedlo na stopu jeho rudých přátel, takže se setkává s Baem?“

„Nehledal jsem stopu rudých mužů, nýbrž Bao sám narazil na stopu svého přítele. Proto se spíš on setkává se mnou než já s ním,“ řekl velice obřadně Sam.

„Domníval jsem se, že stopa patří rudým psům, které hledáme,“ odpověděl Bao a v tváři se mu objevil hrozivý výraz.

„O jakých psech hovoří můj rudý bratr?“

„O psech z kmene Apačů Mescaleros.“

„Proč nazývá můj bratr apačské bojovníky psy? Vypuklo snad nepřátelství mezi nimi a mezi statečnými Kiowy?“

„Vykopali jsme válečnou sekyru a zničíme všechny hnusné apačské kojoty.“

„Ufff!“ vyrazil ze sebe Sam jako pravý Indián. „Nechť se tedy mí bratři posadí, neboť sdělím jejich uším zprávu, která je velmi důležitá.“

Bao pokynul důstojně hlavou, jako by naznačoval, že takovou zprávu dávno očekával, a podíval se pátravě na mne.

„Tuto bledou tvář jsem ještě nikdy nespatriil,“ řekl. „Je ještě mladá a nevím, zda má místo mezi bílými bojovníky. Získal si již nějaké jméno?“

Sam na okamžik zrozpačitěl. Samozřejmě, nemohl mě představit mým vlastním jménem, to by Kiowům neřeklo zhola nic. Ale tu si zřejmě vzpomněl na jméno, kterým mě obdařil White, protože se hned zase napřímila velice sebevědomě pronesl:

„Tato bledá tvář je mým nejlepším druhem a přítelem. Je mlád a přišel přes velkou vodu ze země, kde je velikým a známým bojovníkem. Ačkoliv ještě nikdy neviděl bizona ani medvěda, bojoval i s bizony, i s medvědem. Přemohl dva statné býky a včera usmrtil nožem šedého grizzlyho z hor!“

„Uff, uff!“ vykřikli Indiáni a v jejich tvářích se objevil nelíčený výraz úcty.

Sam se s uspokojením rozhlížel, jaký dojem se mu podařilo vyvolat, a bez ostychu přeháněl dál, až se hory zelenaly.

„Jeho koule,“ hlásal vzletně, „nemine nikdy cíl a jeho paže mají takovou sílu, že každého nepřítele srazí jediným úderem k zemi. Proto mu bílí bojovníci na Západě dali jméno Old Shatterhand.“

Tak!

A teď jsem dostal válečnické jméno už doopravdy, aniž se mě na ně někdo ptal a aniž jsem si ho vlastně zasloužil. A aniž jsem ovšem tušil, že mě bude doprovázet navždycky – ostatně jako doprovází většinu lidí tady na Západě, kde se často podle svých skutečných jmen neznají ani dávní a nejlepší přátelé.

Bao vzal Samův chvalozpěv na vědomí a prokázal mi tu čest, že mi podal pravici.

„Jestliže bude Old Shatterhand souhlasit, staneme se jeho bratry a přáteli. Máme v úctě muže, kteří umějí srazit nepřítele jediným úderem k zemi. Oni jsou velikými bojovníky. Old Shatterhand nechť navštíví naše stany, bude mezi Kiowy vítán a bude se podílet na jejich slávě.“

Což – jinými slovy – mělo znamenat: ať se k nám Old Shatterhand připojí, protože my potřebujeme takové chlapíky, co jsou schopni vyřídit jednou ranou kohokoliv; a když bude s námi a pro nás krást, loupit a lumpačit, budeme se s ním dělit o kořist.

Naladil jsem vážnou tvář a snažil se mluvit po vzoru Sama i Baa co nejdůstojněji a nejslavnostněji:

„Miluji rudé muže, poněvadž jsou syny téhož Velkého ducha jako bledé tváře. Chci se stát přítelem Kiowů, poněvadž rudí i bílí

bojovníci by měli žít v bratrství a pomáhat si navzájem proti všem nepřátelům, kteří jimi opovrhují a chtějí jim škodit“

Přes Baovu mastnou a pomalovanou tvář přeběhl samolibý úsměv.

„Old Shatterhand promluvil dobře,“ ujistil mě. „Vykouříme s ním dýmku míru.“

Po jeho slovech se Indiáni posadili do trávy na břehu řeky, Bao, Liška, vyňal z váčku za pasem dýmku – a teď nastal hotový útok na můj čich. Do nosu mi vnikl pronikavý hanebný zápach a ten ještě zesílil, když Bao nacpal dýmku, jakousi míchanicí, složenou, jak jsem hádal, z kousků červené řepy, konopných lístků, rozemletých žaludů a šťovíku. Zapálil tu podivuhodnou směsku, pak se vztyčil, vtáhl kouř a dým vyfoukl k obloze a k zemi.

„V oblacích sídlí Velký duch a zde na zemi rostou rostliny a žijí zvířata, která jsou všechna určena pro bojovníky Kiowů.“

Ještě čtyřikrát nasál kouř a vypustil jej postupně k severu, jihu, východu a západu a pokračoval:

„V lesích i na lovištích žijí rudí i bílí muži, kteří si myslí, že zvířata a rostliny patří jim. My je však najdeme a vezmeme jim všechno, protože náleží nám. Bao domluvil. Howgh!“

To tedy byla řeč! Trochu rozdílná od toho, co jsem slyšel až dosud a co jsem měl slyšet v budoucnu. Tenhle Kiowa zkrátka a dobře otevřeně tvrdil, že všechny dary přírody, zvířata i rostliny jsou prostě majetkem jeho kmene. A že tedy sebrat někomu něco nepovažuje za loupež, ale za svoje právo, ne-li dokonce povinnost. A tihle lidé se měli stát mými přáteli! Ale – co se dalo dělat; kdo se dá na vojnu, musí bojovat!

Liška předal svou dýmku Samovi. Malý lovec se držel statečně: polkl svých šest tahů a začal slavnostně řečnit:

„Veliký duch nedbá na to, že lidé mají různou kůži, protože lidé si ji mohou natřít, jak chtějí, ale on nahlíží do srdce každého člověka. Srdce bojovníků z kmene Kiowů jsou statečná, neohrožená a věrná a to se líbí Velikému duchu i mně. Jsem s Kiowy svázán jako mezek, kterého jsem připoutal ke kmeni stromu, a budu k nim připoután po všechny věky, jestli se totiž nepletu. Tak to je, domluvil jsem. Howgh!“

To byl ten pravý Sam Hawkens, veselý človíček, který se na každou věc uměl podívat z té lepší a přijatelné stránky. Indiánům se jeho proslov patrně také líbil, protože odevšad se ozývalo pochvalné uff, uff, uff. Bohužel pak přišla méně zábavná část Samova vystoupení – to když mi vrazil do ruky ohavně páchnoucí Baovu fajfku. Nezbylo než kousnout do kyselého jablíčka, naladit slavnostně vážnou tvář a přijmout tu důstojnou poctu pokud možno s výrazem potěšení. Kouření mi vlastně nemělo dělat potíže, docela rád jsem vytáhl tu a tam i silnější cigaretu, snad mě tedy tahleta rudošská dýmka míru neporazí, myslel jsem si. Zvedl jsem se, pokynul vznešeně levou rukou, abych si zjednal pozornost, a udělal první tah. Ano, můj čich mě prve nezklamal, bylo tam přesně všechno, co jsem cítil – řepa, konopí, žaludy, šťovík, a krom toho ještě pátá přísada, kterou jsem bohužel předtím nepostřehl: ale nedalo se pochybovat, docela určitě jsem pokuřoval taky kousek plsti z nějaké staré boty!

Vyfoukl jsem s nemalým přemáháním kouř k obloze a k zemi a začal řečnit po vzoru předchůdců:

„Požehnání nebes je veliké, protože země bez oblohy by nám neposkytovala žádný ze svých darů; bez slunečních paprsků a blahodárného deště by se neproháněla po prériích stáda bizonů a mustangů, zahynuli by medvědi i jeleni; nerodila by se tykev, kukuřice, a hlavně ony vzácné rostliny, ze kterých připravují chytří rudí mužové kinnikinnik, jehož vůně stoupá z dýmky míru a hlásá do všech stran světa bratrství a lásku mezi slavnými bojovníky.“

Pokud jsem mohl pozorovat, moje řeč – napjatě očekávaná se Indiánům docela líbila, hlavně ta lichotivá zmínka o kinnikinniku. Nasál jsem znovu a vypustil obláčky kouře do čtyř světových stran. Zavanulo to ještě pronikavějším zápachem, a mně se zdálo, že rozeznávám ještě další pozoruhodné příměsky. Určitě do toho čibuku přicpali taky trochu kalafuny a ustříhaných nehtů. Tohle zjištění mě mírně zdrtilo, ale pokračoval jsem v kouření udatně dál – nebylo zbylí.

„Na západě se vypínají do výšek pohoří,“ řečnil jsem vzletně, „a na východě se prostírají širé roviny; na severu se lesknou vody velkých jezer a na jihu se valí vlny nedozírného moře. Kdyby náležela země, kterou ohraničují ta pohoří, roviny, jezera a moře, mně, věnoval bych ji všechnu bojovníkům Kiowů. Nenáleží mi, ale Kiowové jsou mými bratry a já jim přeji, aby letos ulovili desetkrát víc bizonů a padesátkrát víc šedých grizzlyů, než kolik čítají všichni jejich bojovníci. Nechť zrna jejich kukuřice rostou tak dlouho, až budou velká jako hlavičky tykvi, a jejich tykve ať vzrostou tak, že vydají za dvacet těch, jež sklízeli mí bratři dosud. Domluvil jsem. Howgh!“

Ohlas mých slov byl nečekaný. Přání, které jsem vyslovil, mě nestálo ani pětník, ale Indiáni vypukli v jásot, jako bych jim právě dal ten pruh země připsat a jako by ta obrovská kukuřice už rostla

za jejich stany. S takovým úspěchem jsem skutečně ještě v životě nemluvil. Kiowové nebyli k utišení, a to je – při známé indiánské zdrženlivosti – opravdu co říct! Ze všech stran se ozývalo uznalé uff, uff, uff a Bao mi neustále tiskl pravici, ujišťoval mě svým přátelstvím, provolával howgh, howgh a otvíral přitom svá ústa, široká jako menší vrata, tak mocně, že jsem využil příležitosti a vrazil mu rychle dýmku mezi jeho dlouhé žluté zuby.

Tak tedy první slavnostní akt s kalumetem jsem měl za sebou, aniž jsem ovšem tušil, jaké následky to bude mít v nejbližší budoucnosti. Teď hlavně, že ta ohavně páchnoucí troubel už vězela v Indiánově chrupu, byl bych to asi déle už nevydržel! A stejně jsem aspoň honem sáhl po doutníku a zapálil si! To byla proti té smradlavé směsce lahoda! A jak se ke mně najednou otočily oči všech Kiowů! Civěly na mne jako u vytržení a Bao rozevřel samým údivem znovu ústa, až mu vypadl jeho posvátný kalumet. V poslední chvíli se mu podařilo tu vzácnost zachytit a strčit si dýmku zpátky do úst, ale četl jsem mu na očích, že by mu byl v tom okamžiku jeden jediný doutník milejší než všechny dýmky míru na celém Divokém západě.

Přivezl jsem si pár doutníků ze Santa Fe, a protože jsem byl zásoben dostatečně, alespoň na několik nejbližších dní, mohl jsem si dopřát přátelského gesta a nabídnout Kiowům po jednom kousku. Bao okamžitě nechal kalumet kalumetem a zapálil si požitkářsky doutníček. Jeho druzi však projevíli jiné gusto: strčili bez okolků doutník do úst a začali rozkošnický žvýkat. Inu, proti gustu žádný dišputát, jak říkávali naši pradědečkové. Ostatně musím se zmínit o tom, že Indiáni sami o sobě říkají, že tabák pijí, nikoliv kouří. A skutečně kouř ze svého kalumetu obvykle polknou, pustí do žaludku a potom ho vypouštějí v obláčcích ven. Jistě by se podivili, že na druhé straně zeměkoule, v Turecku, si

vášnivý kuřák sedne a začne provozovat něco velmi podobného: začne čibuk ičmek – čili: pít dýmku.

Obřad skončil podle všech náležitostí a Indiáni zářili spokojeností. To byla pravá chvíle pro Sama Hawkense. Začal se vyptávat:

„Moji bratři praví, že vykopali válečnou sekyru a vytáhli proti Apačům z kmene Mescaleros. Neslyšel jsem až dosud nic takového. Mohou mi moji bratři prozradit, od kdy již neodpočívá sekyra války v zemi?“

„Stalo se to v době, kterou bledé tváře nazývají dvěma týdny. Můj bratr Sam byl patrně v pustině vzdálené daleko odtud, když o tom neslyšel ani slova.“

„Ano, ano; je to tak,“ připustil Hawkens, „ale může mi prozradit velký bojovník Kiowů, proč sáhli jeho bratři ke zbrani?“

„Apačští psi zabili naše čtyři bojovníky.“

„Ah! A kde se to stalo?“

„Na řece Rio Pecos.“

„Tam přece nejsou stany Kiowů,“ řekl Sam.

„Nikoliv. Jsou tam však stany Mescalerů.“

„A co hledali vaši muži v těch místech?“

„Vyjeli, aby se zmocnili v noci apačských koní,“ řekl Bao bez nejmenšího zaváhání a docela otevřeně. „A ti smrdutí psi bděli! Vzali své zbraně a zbavili života naše udatné muže. Proto jsme vykopali válečnou sekyru.“

Takhle to tedy bylo!

Kiowové chtěli loupit, zmocnit se apačských koní, a když byli přistiženi a zahrání – chtěli se těm, kdo prostě hájili své právo a svůj majetek, krvavě pomstít. Nejraději bych byl tomu chlapovi řekl zostra do očí, co si o tom myslím, měl jsem to dokonce už uť na jazyku – ale Sam si všiml, že se nejspíš k něčemu takovému chystám, varovně pozvedl ruku a raději se honem honem vyptával dál:

„Vědí Apačové, že vaši bojovníci se vypravili na válečnou stezku?“

„Myslí můj bratr, že jsme jim to předem oznámili? Nikoliv! Apačové budou překvapeni, neboť přijdeme v skrytu a tichostí a mnoho jich pobijeme a vezmeme jim mnoho zvířat a věcí, které potřebujeme.“

To mi znělo už neuvěřitelně. Prostě jsem se nemohl udržet:

„Ale proč se chtějí rudí bojovníci zmocnit apačských koní?“ oslovil jsem Kiowu. „Slyšel jsem vypravovat, že Kiowové mají mnoho zvířat a žijí v dostatku.“

Bao si mě prohlížel pobaveně, s úsměvem ve tváři.

„Můj bratr Shatterhand připlul teprve nedávno přes velkou vodu a neví, jak žijí lidé v této zemi. Kiowové mají mnoho koní, ale přicházejí k nim bílí mužové a ti chtějí koupit mnoho zvířat. Jak by se však mohli rudí bojovníci zbavit všech svých zvířat? Bílí mužové nám vyprávěli o stádech Apačů a slíbili, že zaplatí za koně Apačů právě tolik brandy a pušek a zbraní a věci jako za naše vlastní. Chytří mužové Kiowů tedy vyjeli, aby si apačské koně opatřili.“

Čím dál tím líp, chtělo se mi vykřiknout. Tak tedy to byli vlastně bílí koňští handlíři, kteří popichovali Kiowy a chtěli zaplatit několika soudky pálenky za hnusné krveprolití! A už tu dokonce byly první oběti! Chtěl jsem pokračovat, ale Sam po mně výhruzně mrkla ujal se zase slova.

„Můj bratr Bao je tedy na výzvědách?“ řekl.

„Ano,“ přisvědčil sebevědomě Kiowa.

„A ostatní bojovníci jsou velmi vzdáleni?“

„Nejsou od nás dále než jeden den jízdy.“

„Může mi můj bratr říci, kdo je vede?“

„Ano. V jejich čele je sám Tangua, veliký, statečný náčelník.“

„Ach! Je jich tedy mnoho?“

„Dvakrát jedno sto.“

„Poslyš,“ řekl Sam a založil si ruce v bok, „a vy si opravdu myslíte, že Apače překvapíte?“

„Vrhneme se na ně jako orel, který zaútočí ve chvíli, kdy jeho oběť je ukolébána do bezpečí,“ nadýmal se Indián.

„Můj bratr se mýlí. Velmi se mýlí. Apačové nebudou překvapeni. Oni vědí, že Kiowové se chystají je přepadnout.“

Bao vyvalil oči. Ale potom potřásl nedůvěřivě hlavou:

„Jak by to mohli vědět? Jejich uši nesahají k vigvamům Kiowů.“

„To ne, ale mají uši a oči, kterým nic neujde, protože slyší a dívají se po celé prérii. Sami jsme je včera viděli! Naslouchali u stanů Kiowů a vědí všechno, co říkáš.“

„Uff!“ vyrazil ze sebe znepokojeně Bao. „Máš snad na mysli vyzvědače?“

„Správně,“ přisvědčil Sam Hawkens.

„Pak tedy musí Bao velice rychle spěchat k náčelníkovi. Vzal s sebou jen dvakrát sto mužů, ale jestliže Apači něco tuší, potom musí vyjet mnohem víc bojovníků!“

„Moji bratři nepochopili má slova. Což nevědí, že Inču-čuna, Dobré slunce, je prozíravý a zkušený náčelník? On viděl, že jeho lidé zabili čtyři Kiowoy, a usoudil, že Kiowové vezmou zbraně, aby se pomstili. A šel, aby zvěděl, jaké mají záměry.“

„Uff!“ vyrazil ze sebe znovu Indián, ještě užasleji. „Je tedy sám Inču-čuna ono ucho chodící po prérii?“

„A ještě Vinnetou, jeho syn, a Klekí-petra, moudrý muž.“

„Uff! Vinnetou! Kdybychom to byli tušili, lapili bychom oba jako préríjní prašivce, jako kojoty! Teď však oba shromáždí veliké množství bojovníků a budou se chystat, aby nás přivítali kulemi a šípy. Bao to musí co nejdříve oznámit. Pojede Sam Hawkens a Old Shatterhand s námi?“

Sam přisvědčil.

„Nechť tedy naši bílí bratři ihned vystoupí na svá zvířata!“

„Pomalou, pomalou... ještě si musíme o něčem promluvit. Kam chce jet můj rudý přítel?“

„Jak se můžeš ptát? K náčelníkovi.“

„Nikoliv!“ prohlásil rozhodně Sam. „On pojede se mnou k našemu táboru.“

„Můj bratr se mýlí!“

„Dávej pozor na to, co ti řeknu: chcete chytit Inču-čunu, náčelníka Apačů?“

„Uff!“ Baovi zajiskřily oči a také ostatních Kiowů se zmocnilo vzrušení.

„A jeho syna Vinnetoua?“ ptal se dál Sam.

„Uff! Uff!“ podívoval se nezřízeně Kiowa. „Můj bratr nyní žertuje. Je něco takového možné?“

„Je to dokonce lehké.“

„Bao je bratrem Sama Hawkense, ale přesto nedovolí, aby s ním žertoval tímto způsobem!“

„Pshaw! Mluvím úplně vážně. A opakuju ti: můžete chytit náčelníka Apačů i jeho syna,“ prohlásil Sam.

„Kdy?“

„Myslí jsem, že za týden, teď jsem však přesvědčen, že možná již za pár dní. A to právě u našeho tábora.“

Několika slovy mu vylíčil naše setkání s Apači, spor, který jsme s nimi měli ohledně rozměrování, i všechny ostatní události. Kiowa, který nebyl zvláště chytrým mužem, poslouchal zaujatě, ale nakonec trval znova na tom, že všechno musí oznámit nejdřív náčelníkovi.

„Radím svému bratru něco mnohem lepšího,“ přemlouval ho Sam. „On přece dobře ví, že Apači planou touhou po pomstě na bílých mužích. Apačští bojovníci vyrazí proti Kiowům, avšak dříve jich část pojede pomstít smrt Klekí-petry. Ti vyrazí – a nebude jich mnoho, nejvýš padesát – pod vedením Inču-čuny a jeho syna proti nám. Přijede-li pak udatný Tangua se svými dvěma sty muži k našemu ležení, zmocní se apačských mužů velice snadno a bude tě chválit za tvou prozíravost. Neboť budete-li mít v moci náčelníky, bude to, jako byste měli v moci celý kmen. Bao vidí, že mu navrhuji dobrý plán. Měl by jet proto s námi, aby věděl přesně, kde leží náš tábor.“

Ted' už se Kiowa nerozpakoval.

„Můj bratr mluvil správně,“ řekl. „Náčelník bude rád, až mu sdělím, že past na mescalerské psy je už uchystána.“

„Znameníť! V tom případě si ale musíme pospíšet: musíme být v táboře, ještě než se začne smrákat.“

12. SPOJENCI KIWŮ

Vyhoupili jsme se do sedel a pobídlí zvířata ke klusu. Jeli jsme přímo, bez oklik, o stopy jsme vůbec nedbali.

Mlčel jsem celou cestu. Upřímně řečeno, nebyl jsem vůbec nadšen Hawkensovým vyjednáváním, měl jsem na Sama dokonce pořádný dopal. Vlákat Inču-čunu s Apači do pasti a vydat

Vinnetoua na milost a nemilost těmhle darebákům!?! Jak jen na něco takového mohl přijít právě Sam Hawkens! Když mi tvrdil, že jsou mu oba Apači obzvláště milí! Možná že si mého rozladění všiml, vyhýbal se aspoň každému mému pokusu vzít si ho stranou k hovoru mezi čtyřma očima. Jako by si byl vědom, že udělal něco, co je nanejvýš na pováženou. Podráždilo mě to tím víc, a když jsme přijeli do ležení, seskočil jsem s koně, uvázal ho a šel jsem si lehnout stranou do trávy. Tu a tam jsem se po očku podíval, co se děje v táboře, a – nevěřil jsem vlastnímu zraku. Sam Hawkens si počínal, jako by byl v té nejznamenitější náladě, zářil, mával kloboukem na všechny strany a vyprávěl kdekomu, že jsme narazili na hlídku Kiowů, kteří přivedou další bojovníky, a že se nemáme od Apačů už vůbec ničeho obávat, ba naopak, že je s pomocí Kiowů obklíčíme a zničíme a že jim navždycky vezmeme chuť mařit naši práci, naše rozměřování.

Kiowové byli po přivítání přátelsky pohoštěni – přirozeně že v první chvíli jejich příjezd vzbudil spíš úlek než úlevu –, a když spořádali pořádnou porci medvědího masa, odjeli i s výslužkou za svým náčelníkem. Teprve nyní, když už byli pryč, Sam Hawkens si mě všiml a přisedl si.

„Sir, člověče, jak se to tváříte?“ začal svým obvyklým způsobem, jako by se nebylo přihodilo nic zvláštního. „Budťo vás bolí břicho, nebo vás trápí něco na duši; jestli se nepletu – hihihih! Tak co, hádám spíš to druhé, že?“

„Umíte báječně hádat,“ řekl jsem chladně.

„Ale sir, to od vás není hezké, že se mi s takovou věcí tajíte. Otevřte srdce starému Samovi a uvidíte, že vás těch vašich chmur zbaví.“

„To bych byl sám rád,“ řekl jsem stejně málo přívětivě jako prve.
„Jenomže o tom silně pochybuju.“

„Tak to zkuste!“ povzbuzoval mě. „To vám přece za to stojí.“

Vzal jsem Sama oběma rukama za ramena a pohlédl mu zpříma do očí.

„Same!“ řekl jsem tak důrazně, jak jsem toho byl v té chvíli schopen. „Řekněte mi jedno: co si myslíte o Vinnetouovi?“

„Líbí se mi! Je to báječný chlapík. Vy si to nemyslíte? To bychom se hádali!“

„Tak!“ řekl jsem uštěpačně. „Je to báječný chlapík! A proto ho chcete připravit o život!“

„Já? Prosím vás! A jak jste na to přišel?“

„Vždyť jste se domluvil s Kiowy, že ho zajmou!“

„No samozřejmě,“ přikývl s největším klidem Sam.

„A tím ho zničíte!“

„Nevěřte na duchy, sir!“ šklíbil se lovec. „To bych radši strčil ruku do ohně.“

„Same! Bez vtipů! Proč ho sem tedy chcete vlákat?“

„Protože musíme chránit sebe a vás a všechny ostatní právě před ním a jeho Apači,“ řekl najednou neobyčejně vážně.

„A co z toho? Co z toho?“

„Jen se tak nerozčilujte, sir! To vám tak leží ten Indián na srdci!“

„Říkám vám jasně, Same – jestli bude Vinnetou zajat, udělám všechno, abych ho hned zase dostal na svobodu. A kdybych měl jít a bojovat třeba sám se všemi Kiowy – i s vámi.“

Samova očička se proměnila v dvě úzké štěrbinčky.

„To mě těší, sir, to mě neobyčejně těší! Budeme dva! Vidím, že máme na věci úplně stejný názor!“

Zatřásl jsem netrpělivě mužíkem:

„Vysvětlíte mi konečné, co máte za lubem?!“ křikl jsem rozčileně.

„A mně se pořád zdálo, že se mnou chcete mluvit,“ usmíval se Sam. „Kdybych byl věděl, že máte tyhle starosti – byl bych vám stejně nic neřekl, hihihih! Protože byste ještě nakonec můj nádherný plán pokazil! Ale teď už vám to snad mohu prozradit, poněvadž mi stejně budete muset pomoci, a Will Parker taky a Dick Stone jakbysmet. Jestli se totiž náhodou nepletu! Nastavte uši, vážený! Především Inču-čuna ani Vinnetou nebyli podle mne jenom na výzvědách, ale měli s sebou určitě slušný oddíl bojovníků. Proto Vinnetou štvál koně po celou noc a bez zastávky. A proto můžeme pány Apače očekávat možná už pozítří večer. Z toho račte vidět, že naše postavení není vůbec růžové a že nám ti Kiowové přišli náramně vhod. Teď vám řeknu, co se stane: přicválá sem k nám dvě stě kiowských bojovníků a ...“

„... .. a já budu před nimi Vinnetoua varovat!“ vpadl jsem Samovi do řeči.

„Pro všechno na světě – jen to ne!“ Sam zvedl obě ruce nad hlavu. „To byste to zpackal! Vinnetou s Inču-čunou musí být opravdu zajati, musí poznat, že jim jde o krk!“

„Nechápu proč!“

„Protože jenom potom můžeme počítat s tím, že získáme jejich vděčnost – až je osvobodíme! A my je taky osvobodíme, na to vám dávám tuhle svou ruku! Aha! Díváte se, jako byste spadl s višně! Ale doufám, že jste spokojen, vážený?“

Konečně jsem pochopil a uvědomil si, že to možná je opravdu to nejlepší, co se dá podniknout.

Stiskl jsem malému lovcu ruku.

„Úplně spokojen, milý Same. Teď mi je jasno, oč jde. Vymyslel jste to chytře.“

„Že ano? Sam Hawkens sice požívá hraboše, aspoň to o něm někteří lidé roztrušují, ale přesto nemá hlavu tak docela zabedněnou, hihihih! A teď už dost povídaček, sir! Zalehnout a spát! Zítرا nás čeká hora práce! Dobrou noc – já ještě musím za Parkerem a za Stonem...“

Zabalil jsem se do příkrývky a zavřel oči. Starý, dobrý Sam se odkolébal někam na druhý konec tábora, ale já jsem neusnul, ani když jsem zůstal nerušen a sám. V táboře bylo hlučno, dohadovali se o tom, kdy přijdou Kiowové a jak zajmou Apače, ale to nebylo to hlavní, co mi nedovolovalo usnout. Pozvolna se mi vkrádaly do mysli pochybnosti: dobrá – snad se nám podaří vysvobodit oba apačské náčelníky. Ale co bude s ostatními zajatými Apači? Můžeme taky jim přispět my čtyři na pomoc, když s musíme zůstat vůči ostatním naprosto nenápadní?

A jak se dostanou Apačové do rukou Kiowů? Bez boje to asi nepůjde, ale – nebudou bojovat nejzuřivěji právě ti dva, které chceme zachránit? Můžeme tomuhle nějak zabránit? A jestli se

nedají zajmout – nebudou nakonec zabiti v boji? Znovu a znovu jsem o těch věcech přemýšlel, hledal nějaké východisko, zavrhoval jednu myšlenku po druhé. Snad Sam Hawksens, pomyslel jsem si posléze, má i pro tohle nějaký určitější plán. Byla to jen útěcha, ale oddal jsem se jí, a s tou myšlenkou a s pevným úmyslem, že se musím v příštích dnech za všech okolností držet co nejbliž obou Apačů, jsem konečně pozdě k ránu – přece jen usnul...

Pozítří po poledni, právě když jsme dokončovali práce v dalším úseku (hnuli jsme teď s rozměřováním skutečně pořádně), objevilo se před táborem o něco víc než dvě stě Indiánů, bojovně vyhlížejících chlapíků, samá šlachy a samý sval. Kiowové! Všichni byli dobře ozbrojeni ručnicemi, noži a tomahavky a měli výborné, zřejmě velice vytrvalé i rychlé koně. Vedl je chlap přímo obří postavy s přísnou, věčně podmračenou tváří a s divokýma zabijáckýma očima, které nevěstily vůbec nic dobrého. Když se tak na člověka podíval, čišela z něho přímo chuť pustit se pro nejmenší hloupost do rvačky.

Když jsem si uvědomil, že by se do pařátů takového chlapa měl dostat Vinnetou s Inču-čunou, obcházel mě prostě mráz.

Tangua se jmenoval tento výtečník, což znamená prostě náčelník nebo vůdce, a už z toho jména bylo zřejmé, že jde o pohlavára zvlášť vynikajícího. Přišel sice jako náš přítel a spojenec, ale na jeho chování nebylo přátelského, co by za nehet vešlo. Neobtěžoval se dokonce ani sestoupit s koně a podat nám pravici pokynul jen velkomožně velitelsky rukou, aby nás Kiowové obklíčili, a potom doklusal na koni až k našemu vozu a bez okolků nadzvedl plachtu. Asi se mu náklad zalíbil, protože seskočil ze sedla, vyšplhal se na vůz a začal něco kutit pod plachtou.

„Oho!“ zamračil se Sam. „Tak se mi zdá, že ten pán si myslí, že tady ulovil lacinou kořist. Z toho tedy ho vyvedu, a jestli se nepletu – teď hned! Neudělám přece kozla zahradníkem!“

„Opatrně, Same!“ varoval jsem. „Je jich dvě stě!“

„Ale filipa .nemají ani za jednoho! Hihihih!“ zachechtal se Hawkens. „Dávejte pozor, jak s ním zatočím! Musí si uvědomit, s kým má tu čest. Jdeme na to!“

S puškami v rukou jsme se zastavili u vozu. Tangua se docela nerušeně štrachal vevnitř, když ho Sam Hawkens důrazně oslovil: „Mohu se zeptat, proč má slavný náčelník Kiowů v úmyslu odebrat se do věčných lovišť?“

Tangua sebou prudce trhl, pootočil se, trochu se napřímil a potom odsekl:

„Proč kladou bledé tváře náčelníku Kiowů tak hloupou otázku? Tangua bude jednou velkým náčelníkem ve věčných lovištích. Ale než se to stane, uplyne ještě mnoho vody v řekách.“

Sam vztyčil varovně prst:

„Nikoliv, Tangua se mylí. Ta chvíle přijde velice brzy.“

„Jak to?“ řekl nedůvěřivě náčelník.

„Sestup z vozu a prozradím ti to. Ale musíš si pospíšet!“

„Tangua zůstane tam, kde je,“ prohlásil důstojně Kiowa.

„Dobře. Nechť tedy vyletí do povětří.“

Sam se zatvářil zděšeně, otočil se a mocně se rozmáchl nohou, jako by chtěl co nejrychleji zmizet. Vzápětí se náčelník vymrštil, seskočil z vozu a chytil Hawkense za rukáv.

„Co znamenají slova malého lovce?“

„Jsou to slova, která tě mají varovat.“

„Před čím?“ divil se Tangua.

„Před smrtí, která by tě byla sklátila, kdybys byl jenom ještě chvíli setrval ve voze.“

„Uff!“ zděsil se Kiowa. „Ty snad máš smrt schovanou pod plachtou? Ukaž mi ji!“

„Ukážu ti ji možná později. Ale sám o ní víš! Copak ti tvoji zvědové neřekli, proč jsme se utábořili v těchto končinách?“

„Tangua ví vše. Bledé tváře hodlají postavit cestu ohnivému oři. Avšak ty jsi mluvil o smrti ukryté ve voze.“

„Právě!“ přikývl veledůstojně Sam. „A neslyšel jsi, že bledé tváře dovedou odstraňovat hory a skaliska, která překáží v cestě ohnivému oři?“

„Tangua ví o takovém vynálezu.“

„Vidíš – a ten vynález je právě ve voze,“ zamrkal významně Sam. „Je sice dobře ukryt a zabalen, avšak každý, kdo se ho chce dotknout, s ním musí umět zacházet. Jinak vybuchne a rozmetá tě na tisíc kusů.“

„Uff, uff!“ Náčelník se zřejmě nesmírně polekal. „Mne taky? Tangua byl tak blízko tomuto vynálezu?“

„Velice blízko!“ tvrdil Sam. „Kdyby mě nebyl uposlechl, projížděl by se již nyní ve věčných lovištích. Bylo by to ovšem velice smutné, protože – co by z něho zbylo? Nic, ani jeho medicína, ani jeho skalp, nic než drobečky masa a kostí. A jak by se potom mohl Tangua stát velkým náčelníkem ve věčných lovištích?“

To byla pro Indiána hrozná představa. Dostat se na onen svět, čili jak Indiáni říkají, do věčných lovišť bez medicínského váčku, bez skalpu! Takového nešťastníka přijmou duchové zemřelých s nejvyšším opovržením, musí se před nimi skrývat, zatímco oni, šťastnější, se věnují všemožným indiánským požitkům, hlavně lovu. A teď se tomuhle hroznému nebezpečí jen taktak vyhnul. I přes divoce pomalovanou tvář bylo vidět, že zbledl jako křída.

„Uff!“ ozval se tentokrát tiše. „Je dobře, že jsi to řekl Tanguovi včas. Ale musím tě přesto pokárat. Proč ukrýváš na voze takový vynález hned vedle dobrých a užitečných věcí? Musím nařídit také svým bojovníkům, aby se k tomu nebezpečnému vynálezu nepřibližovali.“

„To uděláš moc dobře,“ řekl Sam. „Prosím tě o to. Mohli by nás poslat z neopatrnosti všechny do věčných lovišť! Vidiš, jak se starám o tvé lidi? Myslím si, že bojovníci Kiowů jsou našimi přáteli, ačkoliv právě teď se mi spíš zdá, že se mýlím: přátelé přece při setkání kouří dýmku míru. Nenabídneš mi kinnikinnik?“

„Vykouřil jsi dýmku již s Baem.“

„Ano, ale to jsem byl jen já a tento bílý bojovník vedle mne. Nebo snad nechceš ostatní pozdravit kouřem přátelství? Pak bych si musel myslet, že tvoje přátelství není opravdové.“

Tangua se díval zamyšleně před sebe. Zřejmě hledal nějakou výmluvu, a nakonec ji našel:

„Můj bratr se mylí: Bojovníci Kiowů vyjeli na válečnou stezku a nemají s sebou kinnikinnik, tabák míru.“

Sam se zatvářil udiveně:

„Slyším dobře? Mám věřit slovům velkého náčelníka?“ vrtěl hlavou. „Vidím přece, že u jeho pasu visí váček plný tabáku. A také my máme dosti tabáku, můžeme tedy kouřit jen my dva, ty za své bojovníky, já za bledé tváře. Přátelství pak bude platit pro všechny.“

Tanguovi se do posvátného obřadu zřejmě vůbec nechtělo. „Proč bychom měli kouřit?“ namítl. „My dva jsme již přátelé, nechť si tedy Sam Hawkens myslí, že jsme svůj kalumet kouřili za všechny, tak jak sám řekl.“

„No dobře, jak chceš,“ řekl Sam s pokrčením ramen. „Zařídíme se pak ale podle sebe a ty se Apačů nikdy nezmocníš.“

„Ty je chceš varovat?!“

V Tanguových očích to nebezpečně zablýsklo.

„Ani nápad, jsou to přece naši nepřátelé! Ale neřeknu ti, co máš udělat, abys je chytil,“ mínil malý lovec.

„To Tangua nepotřebuje. Ví sám, jak se jich zmocní.“

„Oho!“ ušklíbl se Sam. „Vždyť ani nevíš, odkud a kdy sem přijedou!“

„Náčelník Kiowů se to dozví snadno. Vyšle jim vstříc zvědy a ti mu přinesou zprávy.“

„To uděláš pěknou hloupost! Nebo snad míníš nabídnout Apačům stopy vyzvědačů, aby se připravili na boj s Kiowy? A pobili co nejvíc tvých bojovníků? Ba ne, jen já ti mohu říci, jak je lapíš. aniž by o tobě věděli a aniž by se mohli připravit na boj jenom já ti to mohou prozradit, jestli se nepletu! Hihihih!“
chechtal se lovec a sebevědomě se škrábal pod parukou.

Věděl zřejmě bezpečně, co na Indiány působí.

Jeho slova se neminula účinkem, Tangua byl zviklán. Chvíli přemýšlel a potom zahučel:

„Tangua se poradí se svými bojovníky.“

S těmi slovy se vzdálil a za několik okamžiků jsme viděli, jak rokuje a živě něco vykládá dvěma rudochům, Baovi a ještě jednomu zarputile vyhlížeјícímu Kiowovi.

„Darebák!“ ulevil jsem si. „Ten chlap měl určitě něco nekalého za lubem, viděl jsem mu to na očích! A to si říká, že je váš přítel!“

Sam mávl rukou:

„Prosím vás, přítel – co to znamená u těchhle lumpů, kteří jen koukají, kde koho obrat? Jste pro ně přítelem, dokud nemáte nic, co by se jim hodilo a co by vám mohli urvat. Ale stačí, aby uviděli vůz s potravinami, s nějakým tím soudkem pálenky a se střelným prachem, a je po přátelství...“

„A co bude dál?“

„Nic. Teď to budeme mít aspoň na chvíli dobré. To byl nápad, sir, s tím vynálezem, hihihhi,“ chechtal se Sam a mnul si zálibně ruce. „Už si pan náčelník myslil, že nám zabaví proviant, a já jsem mu udělal čáru přes rozpočet! A jakou! Teď se k tomu vozu žádný rudoch nepřiblíží ani na půl kroku! To byla báječná myšlenka, ta jim nahnala strach! A povídám, sir,“ rozohňoval se mužík, „musíme jí jaksepatří využít! Hleďte, vezmu si tuhle plechovku se sardinkami a namluvím jim, že v ní mám ten báječný vynález bledých tváří! Pufff! Všechno vylítne do povětří! Radím vám, vezměte si taky jednu! Nevíte, kdy se vám bude hodit!“

„Pěkný nápad, copak o to,“ zabručel jsem. „Jen aby taky vyšel! Aspoň kdyby tu dýmku míru s námi vykourili...“

„K tomu dojde, sir,“ ujišťoval mě Sam. „Teď k tomu určitě . dojde. Ten giantpowder, ten můj dynamit, na náčelníka zapůsobil tak, že přemluví všechny Kiowy. Budou jak beránci – říkám, na nějakou dobu. Samo sebou, i tak si budeme muset dávat pozor!“

„Same, Same,“ povzdechl jsem, nepřilíš nadšen vyhlídkami na příští události, „tak se mi zdá, že jsem měl především aspoň trochu pravdy. Vymyslel jste plán s Kiowy, ale zatím jsme se jen dostali do jejich rukou, víc nic. Jsem zvědav, co z toho vykvete!“

„Právě to, co chci, sir, buďte si jist,“ mýnil Sam. Jeho jistota byla skutečně neotřesitelná. „To se rozumí, pan náčelník nás chtěl obrát a potom vyřídít Apače na vlastní pěst. Ale teď, když jsme mu ukázali, co jsme zač, že mu na žádnou vějičku neskočíme a hlavně když si uvědomil, že bez naší pomoci by to s těmi Apači vůbec neměl tak lehké...“ Chytil mě za rukáv a přerušil své úvahy. „Tak už je to hotovo! Podívejte se! Tangua se k nám vrací...“

Ještě než náčelník otevřel ústa, jsme poznali, že Kiowové se rozhodli v náš prospěch. Bao právě křikl něco na bojovníky, kruh mužů kolem nás se uvolnil a Kiowové začali sesedávat s koní. Obklíčení jsme tedy už nebyli. Ostatně také Tangua se snažil naladit trochu vlídnější tvář.

„Náčelník se radil se svými bojovníky,“ oznámil nám s obvyklou důležitostí v hlase. „Oni souhlasí, aby Tangua vykouřil kalumet s bílým lovcem Samem. Jeho dým bude platit pro všechny.“

„Čekal jsem, že mi to řekneš,“ odpověděl samozřejmě Hawkens. „Vím přece, že jsi nejen udatný, nýbrž i chytrý náčelník. Nechť se tedy muži Kiowů shromáždí v půlkruhu, aby byli svědky, až kouř míru z našich kalumetů bude stoupat k modrému nebi a hlásat. do všech stran naše přátelství.“

Obdivoval jsem básnický vzlet Samův a musel jsem přiznat, že jeho slova mají na Indiány dokonalý účinek. V několika málo minutách utvořili Kiowové půlkruh a Sam s náčelníkem přesně podle obvyklých obřadů vyfukovali kouř a oblažovali nás nevábně vonícím kinnikinnikem. Ale díky bohu alespoň na nějakou dobu jsme se mohli cítit bezpečni.

„Je to dobré,“ šeptal mi Sam, když bylo po všem, a začal mi vysvětlovat, že dýmka míru je u Indiánů ve velké vážnosti, v takové vážnosti, že například ve všech apačských nářečích platí stejný výraz pro slovo náčelník a dýmka. Například džemesští Apačové jmenují prý náčelníka nato a dýmku nato-tsé, tedy vlastně náčelník z hlíny nebo z kamene. To proto, že kalumet má být zhotoven pokud možno z posvátné hlíny pocházející z krajiny mezi Dakotou a Minnesotou.

Jindy bych se byl asi Sama vyptával na všelijaké podrobnosti, ale tentokrát, musím se přiznat, jsem poslouchal na půl ucha. Ani jsem nemusel krotit zvědavost. Myslil jsem znova a znova jen na jednu věc: na to, je-li skutečně Samův plán tak bezpečný pro nás, pro Vinnetoua a pro jeho otce, jak mě stále ujišťoval.

A nic jiného mě v téhle chvíli nezajímalo ani v nejmenším.

13. ČEKÁNÍ NA APAČE

Tak tedy došlo – přinejmenším pro tu chvíli – k jakémus takémus dorozumění s Kiowy. Tangua žádal, aby se svolala velká porada se všemi bílými bojovníky – patrně chtěl zvědět, s kým a s čím může počítat v boji proti Apačům. Neměl jsem z toho žádnou radost a naléhal jsem, aby Sam u náčelníka vymohl odklad aspoň do večera. Měli jsme před sebou ještě spoustu práce a já jsem z doslechu i z četby věděl, že tyhle indiánské porady, není-li nebezpečí tak říkajíc přede dveřmi, neberou konce pro samé projevy a proslovy. Ale Hawkensova snaha nevedla k ničemu.

„To víte, je to Indián, a jako každý Indián si nedá vymluvit, co si vzal jednou do hlavy,“ řekl mi, když se vrátil od nejvyššího Kiowy. „Do příjezdu Apačů máme ještě spoustu času, a tak se chce radit a zasedat – abych prý vysvětlil důkladně svůj plán! A taky se myslím chce se svými bojovníky jaksepatří nacpat. Copak o to, zásoby máme, a Kiowové si přivezli na koních sušené maso. Naštěstí jsem dosáhl aspoň to, že z nás bělochů, budou při poradě jen tři; já,

Dick Stone a Will Parker. Vy ostatní prý můžete klidně rozměřovat.“

„Jak to – můžeme?“ svraštil jsem čelo. „Na to se přece nebudu ptát toho Indiána! Já budu dělat to, co chci sám! A to jim taky ukážu!“

„To byste mi udělal pěknou čáru přes rozpočet!“ zlobil se Sam. „Co to do vás vjelo? Vy se naopak musíte tvářit, jako by se vůbec nic nedělo. Nesmíme je dráždit, jestli chceme, aby se nám plán podařil.“

„Dobrá – ale já bych u té porady chtěl být! Přece musím vědět, co se dohodne.“

„To všechno vám potom řeknu, buďte klidný.“

„Potom! A co když dohodnete něco, s čím nebudu souhlasit?“

„S čím vy nebudete souhlasit?“ Sam vyvalil očka. „Podívejme se! Greenhorn se domnívá, že Sam Hawkens potřebuje jeho souhlas, když se k něčemu rozhodne. Neměl bych se vás dovolit, až si půjdu dát podrazit boty?“

„Tak jsem to nemyslel, Same. Já jenom nechci, aby se dohodlo něco, co by ohrozilo život obou Apačů.“

„No jestli vám jde o tohle, tak spolehněte na Sama Hawkense. Dávám vám slovo, že odtud odtáhnou oba se zdravou kůží. Stačí?“

„Ovšem. To je pro mne záruka. Teď vím, že uděláte všechno pro to, aby se jim nic nestalo.“

„Well!“ kývl mužik spokojeně hlavou. „A vy koukejte mazat po práci a buďte ubezpečen, že všechno půjde přesně tak, jako byste byl u toho!“

Ten den nám šla práce od ruky. Bancroft a jeho tři přátelé se činili jako ještě nikdy předtím; najednou si uvědomili, že musíme být hotovi, dřív než sem dorazí Apačové, a že koneckonců ani záležitost s Kiowy není tak dokonale jasná a pro nás bez rizika. Ale byla tu vyhlídka – jakmile budou nákresy a rozměření hotovy, bez dlouhých cavityků prásknout do bot a uklidit se i s rozměřovacími přístroji a s příslušnými mapkami do bezpečí. A to je popohánělo víc než jakékoliv domluvy a příkazy.

Jak jsem očekával, porada s Kiowy se protáhla až pozdě do večera. Teprve když jsme se vraceli k táboru, bylo to už za tmy, rozcházel se Sam, Stone a Parker s Kiowy, kteří byli ostatně ve výtečné náladě. Malý Hawkens naneštěstí (nebo snad z nějaké chytristiky) přišel na nápad dát Kiowům všechnu zbylou pálenku, samozřejmě aniž se na to zeptal Bancrofta, a Indiáni si popřáli. Koně nechali popásat stranou a sami posedávali kolem hořících ohňů, hodovali a zapíjeli, a jenom několik se jich neúčastnilo všeobecného hodokvasu. To byly stráže, které náčelník rozestavil na všech stranách.

Posadil jsem se k Samovi a k jeho nerozlučným přátelům, Dicku Stoneovi a Willu Parkerovi, pustil jsem se do večere a prohlížel si tábor. Pro mne, pro nováčka, to byl pohled opravdu zvláštní. Vyhlíželo tu všechno náramně bojovně. Hořící ohně zdůrazňovaly barvy ve tvářích Indiánů a jejich bojechtivé pohledy nejevily nejmenší stopy po nějakém soucitu s nepřítelem. Ale to asi nezpůsobovala pálenka, vždyť na každého se dostalo nanejvýš pět šest hltů, a nikdo z Kiowů také nebyl opilý. Jenže přece jenom na

tu ohnivou vodu nebyli zvyklí, a tak jejich, pohyby byly mnohem živější než jindy a jejich hovor – obyčejně tichý, tlumený a stručný – zněl bezstarostně, hlučně, rozverně.

„No, můžete být spokojen,“ řekl mi Sam, když jsem se uvelebil vedle něho. „Vaším miláčkům nebude zkřiven ani vlásek!“

„Ani když se budou bránit?“

„Ale kde by se bránili! Na to nedojde! Dostanou se nám do rukou, dřív než je něco takového vůbec napadne.“

„Prosím vás!“ podivil jsem se nahlas. „A jak si vůbec celou tu věc představujete, Same?“

„Jednoduše. Apači potáhnou za námi – víte přece kudy?“

„Po naší stopě až k našemu bývalému táboru, to je jasné jako slunce.“

„Správně! Vidím, že nejste tak hloupý, jak vypadáte! To je totiž hrozně důležitá věc, vědět, kudy půjdou. Druhá důležitá věc je znát čas! Kdy přijdou!“

„Znát, znát...“ řekl jsem s pokrčením ramen. „Spíš bych řekl tušit.“

„Ale jděte, člověk musí mít filipa, a ne tušení. Jestli se chcete v našem postavení spoléhat na předtuchy, tak si rovnou kopete hrob. Tušit si můžete u vás doma, tady musíte mít jistotu, vážený!“

„A jistotu si můžeme získat jen tím, že vyšleme někoho na výzvědy, což jste právě přednedávnem zavrhl. Nebo vy jste snad neříkal, že by nás stopy vyzvědačů prozradily?“

„Stopy indiánských vyzvědačů,“ opravil mě Sam se vztyčeným ukazováčkem. „Pamatujte si to! Protože o nás přece Apačové vědí, to je nemůže rozházet, když uvidí stopu bělocha. Kdyby si ale všimli, že se tu někde procházejí Indiáni, začali by ovšem okamžitě něco čuchat. Lehce by si domysleli, že tu...“

„... že tu jsou Kiowové,“ doplnil jsem rychle Sama.

„Uhádl!“ řekl uznale malý lovec. „Kdybych si nemusel svou vzácnou paruku šetřit, namouduši že bych ji samou úctou k vám na místě spolkl. Jako by se stalo, sir!“ Sam se zachechtal a znovu vztyčil ukazovák. „Ale z toho nám vyplývá, sir...“

„... že proti Apačům můžeme poslat na výzvědy někoho z nás,“ řekl jsem. „Ovšem někoho, kdo se vyzná...“

„Zcela správně,“ přikývl Hawkens a roztáhl tvář do líbezného úsměvu. „A ten někdo, kdo se vyzná, se jmenuje Sam Hawkens a žere myši, jestli se nepletu, hihihih...“

Smál se potěšeně a mrkal na mne, ohromně hrdý na to, jak to všechno umí vymyslet.

Zvedl jsem v žertu obě ruce nad hlavu.

„Jsem bez starosti! Ten člověk se nedá chytit žádným Apačem.“

„To ne!“ přisvědčil samolibě Sam. „Chytit se nedá – ale v tomto případě, když se výhodně ukážu...“

„Počkat – jak to – co to znamená? Když se ukážu? Vy se chcete Apačům ukázat? Ale to vás přece lapnou a usmrtí!“

Trapper vrtěl horlivě hlavou, až mu poskakoval širák.

„Ale ani nápad! Na to jsou moc a moc chytří! Já se jim budu procházet tak bezstarostně přímo před očima, že si řeknou, no ovšem, ti bílí chlapi se cítí v úplném bezpečí, máme to dobré, nebudou nás vůbec čekat. A proto na mne vůbec nevztáhnou ruku, aby zbytečně nevyvolávali poplach.“

„A potom?“

„A potom vám dám znamení, abyste věděli, že Apačové obkličují tábor a že se máte chovat ohromně klidně a domácky – asi jako v neděli dopoledne v kavárně.“

„Dobře. Jenže pak přece zjistí Apačové, že tu jsou Kiowové, a ohlásí to náčelníkovi...“

„Nic nezjistí! Kdo vám to řekl? Člověče zelená, vy si snad opravdu myslíte, že Sam Hawkens má v hlavě řezanku nebo piliny nebo co... Do té doby se Sam Hawkens dávno postará o to, aby po žádném Kiowovi nebyla ani stopička! Chápete?! Tihle naši drazí kamarádíčkové budou pěkně schováni a objeví se na scéně teprve v příhodnou chvíli. Apačové uvidí jenom nás, co jsme byli v táboře. Jasno?“

„To je něco jiného,“ připustil jsem, ale tak docela jasno mi nebylo.

„Něco úplně jiného!“ Sam Hawkens zářil jako měsíček. „Páni Apači budou přesvědčeni, že nemáme ani tušení o jejich spádech. Zvědové se poplží zpátky – a další háček, sir! – já za nimi! Abych vypátral, kolik jich vlastně je. No a pak náš tábor obkličí – samozřejmě že ne ve dne, ale v noci – a přepadnou.“

„A zajmou nás a všechny povraždí, nebo aspoň většinu...“

„Poslyšte, mně je vás líto,“ přerušil mě se smíchem Sam. „Takový vzdělaný člověk, a neví ani, že kdo uteče, vyhraje. To vám řekne dneska každý zajíc! A vy to nevíte? To vážně není napsáno v žádné knize?“

„Bez vtipů, Same! Jak se z toho chcete vykroutit?“

„Poslouchejte! Zapálíme oheň, aby nás ti rudí chlapíci jasně viděli. Dokud bude hořet, zůstanou Apačové za bukem, to je jasné. Až vyhasne, sebereme se ve tmě a rychle zmizíme za Kiowy. Apačové se vrhnou samozřejmě na ležení... a nenajdou ani nohu, hihihih! To se ví, budou z toho cell pryč a zapálí znova oheň, aby zjistili co a jak. A pak my uvidíme je právě tak jasně a zřetelně, jako předtím oni viděli nás. Jenže karty budou obrácené: oni budou obklíčeni a my budeme útočníci, hihihih... Říkám vám, o tomhle kousku se bude vyprávět po celém Západě. A každý řekne, ten Hawkens, to je hlava, když něco takového vymyslí – jestli se totiž nepletu, hihihih...“

„No dobře, Same,“ váhal jsem, „nezní to špatně. Ovšem, jestli se skutečně stane všechno tak, jak předpokládáte.“

„Na to můžete vzít jed!“

„A pak?“ vyzvídal jsem dál. „Pak pustíme Apače na svobodu?“

„Přinejmenším Inču-čunu a Vinnetoua.“

„A ostatní?“

„Pustíme jich prostě tolik, kolik budeme moci. Nesmíme se samo sebou prozradit!“

„A ti, co zůstanou v zajetí?“

„Těm se rozhodně nepovede moc zle, sir. Kiowové budou mít určitě plnou hlavu starostí s tím, jak dopadnout uprchlíky. Ostatně tady bude Sam Hawkens a ten taky dokáže leccemus zabránit, nemyslíte? Zkrátka: nebudeme si lámat hlavu tím, co se stane potom! Hlavně musíme najít místo, které se hodí pro náš plán a to udělám já sám hned zítra! A dost už o tom... Ostatně, jestli se nepletu, stane se brzy něco, co nám náramně pomůže...“

„A to?“

Sam Hawkens zvedl zase svůj nabádající ukazovák:

„Podívejte se na trávu! Vidíte, jak je slehlá? Kdyby přijeli Apačové, hned by si všimli, že tady tábořili lidé – totiž víc lidí, než kolik nás bylo v táboře. Jenže oni neuvidí nic! Na tyhle nebezpečné stopy se snese brzy báječný, vzácný deštiček. Vidíte mraky při obzoru? A cítíte, jak se udělalo chladno? Jestli se nepletu, dostaneme pořádný liják! Odjedu s Kiowy radši hned. Čím dřív zmizí, tím líp zahladí déšť jejich stopy. Sbohem, sir, a dejte se zítra do díla hned po ránu!“

Odklusal i se svými dvěma přáteli za Tanguou a zanedlouho bylo vidět, jak Indiáni nasedají na koně. Tangua zřejmě se Samovým plánem projevil souhlas. Will Parker a Dick Stone nám zamávali ještě na pozdrav a zmizeli i s ostatními ve tmě. Zabalil jsem se do příkrývky, a přestože bylo chladno, usnul jsem téměř okamžitě. Už v polospánku mě najednou napadlo, jak je to divné, že může být večer tak chladno, když přece tahle krajina leží přibližně ve stejné zeměpisné šířce jako Damašek ...

Samova předpověď se splnila přesně v poledne.

Měli jsme za sebou pěkný kus práce, když spustil liják, prudký a vytrvalý, jako by někdo spustil z nebe vodopád. Byla to dokonalá průtrž, a právě uprostřed nejhustšího deště k nám dorazili Will Parker a Dick Stone. Lilo tak hustě, že jsme je uviděli, teprve když se přiblížili už na patnáct dvacet kroků. Přijeli, aby nás dovedli k místu, kde jsme měli očekávat Apače. Sam Hawkens se prý vypravil na výzvedy, jen pěšky, „aby se mohl nepozorovaně pohybovat, a vzkazuje nám, že je všechno v pořádku a že Stone a Parker jsou obeznámeni se vším potřebným. Když jsem je viděl, promoklé a zplihlé, přepadla mě najednou myšlenka, že rozhodná chvíle se úžasně rychle přibližuje, a já jsem najednou pocítil něco jako úzkost a nejistotu.

Děšť přestal tak náhle, jak začal. Nebeská stavidla naráz zarazila přívál vody, slunce se vylouplo z mraků a za chvíli páliło stejně silně a pronikavě jako dřív. Rozměřování mohlo pokračovat.

Upřímně řečeno, na té rovné plošině savany, kde se jen tu a tam objevil trs křovin, se dalo postupovat velice rychle. Byl jsem tak zaujat prací, že jsem přes den ani nenašel čas si pořádně prohlédnout okolí, kde, jsme se měli tak brzy srazit s Apači. Jen tolik jsem si všiml, že Samův předpoklad vycházel do puntíku: Kiowové jeli před námi stejnou cestou, a přece po tom prudkém lijáku nezůstala po kopytech jejich koní ani ta nejmenší stopa. Všechno bylo zahlazeno deštěm, Apačům nemohlo nic prozradit, že se tu v nejbližším okolí skrývá dvě stě bojovníků, našich spojenců.

Na druhý den jsme dospěli k potoku, který tu vytvořil na jednom místě veliký rybník, stále dost bohatý na vodu, patrně i tehdy, kdy potok byl zpola vyschlý. Dnes ovšem, po vydatném lijáku, sahala hladina potoka až po sám břeh. K rybníku vedl

poměrně úzký, otevřený pruh savany, lemovaný po obou stranách stromy a křovinami. Pevnina vybíhala dál do rybníka jako poloostrov, jehož úzká šíje, také porostlá stromy a keři, se rozšiřovala na konci v okrouhlou planinku. Připomínala tak napohled pánev, jejíž rukojeť drží někdo na břehu. Na protější straně rybníka se zvedalo srázné úbočí s hustým porostem lesa.

„Tak tady je to,“ oznámil nám Dick Stone a znalecky se rozhlížel po okolí. „Dobře to Sam vybral. Nic se pro náš plán nehodí líp než tenhle koutek!“

Rozhlížel jsem se kolem dokola.

„A kde jsou naši Kiowové, Mr Stone?“ zeptal jsem se.

„V úkrytu,“ zazubil se hromotlucky dlouhán, „v báječném úkrytu. Kdybyste si oči vykoukal, nenajdete po nich stopu – a přitom nás v téhle chvíli mohou pozorovat jako na dlani.“

„No dobře,“ řekl jsem, „kde je ta jejich skrýš?“

„Počkejte, počkejte,“ krotil mou zvědavost Hawkensův starý kamarád. „Nejdřív snad abych vám vysvětlil, proč se Sam rozhodl pro tohle místo! On je totiž stará liška! Všimněte si, savana je samé křoví a Sam ví dobře, že Apači to určitě využijí k tomu, aby nás mohli bezpečně stopovat! Křoví je bude krýt a oni uvidí co? Oheň, který zapálíme na tomhle proužku! Prostě oheň a křoviny přivedou Apače přímo k nám, až k našemu ležení! Meššúrs, říkám vám, že jsme se nemohli nechat přepadnout na příhodnějším místě!“

Jeho hubená, osmahlá dlouhá tvář přímo zářila spokojeností. Vrchní inženýr však neprojevoval žádné nadšení nad takovými vyhlídkami. Potřásal jen hlavou a ustaraně poznamenal:

„Vy jste mi divný tvor, Mr Stone! On se raduje, že nás tady krásně mohou přepadnout rudoši. Pokud jde o mně, já z toho nemám vůbec žádnou radost, a říkám vám, že co nejdřív prásknu do bot! Jak jen to půjde!“

„Tak práskněte!“ odpověděl s ledovým klidem Dick Stone. „Padnete Apačům rovnou pod nůž! Radši pusťte tyhle myšlenky z hlavy, Mr Bancrofte! Měl byste mít taky radost – protože tady Apače pochyťáme do jednoho. Podívejte, tamhle v tom lese naproti vám, tam jsou naši Kiowové. Hlídky se už určitě vyšplhaly nahoru do větví a vyhlížejí. Teď viděly nás, jak přicházíme, zanedlouho uvidí Apače.“

„Já vím,“ bručel Bancroft, „jenže co je nám to platné! Až nás Inču-čunovi lidé přepadnou, tak nás nějací Kiowové ve větvích nezachrání!“

„Snad si nemyslíte, že tam budou dřepět věčně? Přece si je neposadíme sem, mezi sebe, apačským vyzvědačům přímo na oči? Jen se nebojte! Až vyzvědači zmizí, Kiowové slezou dolů a ukryjí se tady na poloostrově.“

„A co když Apače napadne prohledávat dál?“ namítl jsem.

„Jednoduše je dál nepustíme,“ odpověděl Dick Stone.

„No, počkejte, říkalo se, že se musíme tvářit, jako bychom o nich nevěděli! Jak se to rýmuje?“

„Nádherně!“ řekl Dick. „Pomůžou nám naši koně. Musíme je přivázat ke stromům, a to hned tam u kraje, na nejužším místě naší šíje. Třicet kroků – širší ten proužek země není – a to nám právě stačí. Uděláme si z našich zvířat takovou koňskou ohrádku.“

„Koňskou ohrádku? Vy jste se zbláznil! Tím chcete zadržet Apače?“ bědoval ostošest Brancroft.

„Bezpečně! Žádný zvěd nebude riskovat, aby ho prozradili koně nějakým funěním. Apače ani nenapadne, aby se plížili dál, když nás budou tak nádherně vidět. A když se jim přitom bude zdát, že všechno je v nejlepším pořádku! Prostě se odplíží, přivedou své bojovníky, pak počkají, až se uložíme ke spánku, nu... a pak...“

Vycházelo mu to všechny jako na hodinkách. Ale mně napadla ještě jiná možnost:

„A co když nebudou čekat na noc a zaútočí na tábor rovnou?“

„To máte prašť, jako uhoď!“ pokrčil rameny. „Kiowové nám přijdou na pomoc tak jako tak.“

„Ale začne boj a bude téct krev a stane se právě to, čemu jsme se chtěli všichni vyhnout!“ namítl jsem.

„Milý pane, tady na Západě se s nějakou tou kapkou krve musí počítat. Ale nedělejte si zbytečné starosti! Uvidíte, že nepodniknou nic, dokud budeme vzhůru: přece jenom je nás dvacet a musejí počítat s tím, že se budeme zoufale bránit. A to znamená ztráty i na jejich straně a těm se budou chtít vyhnout. Ne, ne, oni určitě budou hledět šetřit vlastní krev – docela jako my. Bude to tak, jak říkám. Počkají, až se uložíme, totiž až uhasíme oheň... a my se zatím bleskurychle stáhneme na poloostrov.“

„A do té doby, než přijdou? Můžeme pracovat?“

„Proč ne? Dělejte, co chcete, jen buďte včas zpátky na místě. To bezpodmínečně!“

Zařídili jsme se podle Dickových slov, ale vnitřního neklidu a toho, čemu se říká „bitevní horečka“, se nez bavil žádný z nás. Já sám jsem se zabýval v posledních dnech a hodinách myšlenkami na Inču-čunu a Vinnetoua tak často, že mě už ani soustředění na práci nemohlo nijak rozptýlit ani uklidnit. Cítil jsem, že s každou hodinou se blíží rozhodná chvíle, a přál jsem si, aby tu už raději byla, co nejdříve, co nejrychleji...

Kolem poledne se vrátil Sam Hawkens. Vypadal unaveně, vyčerpaně, ale očka mu vesele zářila a vykukovala bystře a spokojeně z porostu jeho hustých vousů.

„Všechno klape?“ zeptal jsem se. „Ale co se ptám! Vidím vám to, Same, přímo na nose.“

„Tak?“ smál se mužík. „To mám snad na něm něco napsáno? Nebo si to jen tak myslíte?“

„Pshaw! Stačí, aby se vám podíval člověk na oči,, a ví, na čem je.“

„Tak tedy oči mě prozradily,! řekl Sam, pořád v nejlepší náladě. „To si musím pamatovat propodruhé. Náhodou ale máte pravdu. Všechno jde jako na másle, líp, než jsem čekal.“

„Viděl jste apačského vyzvědače?“

„Mnohem víc, mladý muži!“ Sam Hawkens vztyčil svůj ukazovák. „Viděl jsem celý oddíl apačských bojovníků, a dokonce jsem je taky vyslechl!“

„No – a?“ vpadl jsem nedočkavě.

„Počkejte – ne hned a ne tady,“ uklidňoval mě Sam. „Zatím si sbalte věci a vraťte se do tábora. Přijdu za vámi, jen se ještě podívám za Kiowy. Aby věděli, co a jak mají dělat.“

Otočil se, přeskočil potok a zmizel mezi stromy v lese.

Sebrali jsme svých pět švestek a honem spěchali na místo ležení, jen abychom se co nejdřív dozvěděli, co zjistil a vypátral. Netrvalo to dlouho a objevil se mezi námi zase. Najednou jako by vyrostl ze země – upřímně řečeno, žádný z nás ho neviděl přicházet a netušil, že je v tak bezprostřední blízkosti.

„Tady mne máte, mylords!“ zahlaholil. „Ale tak se mi zdá, že jste někde nechali oči a uši... Poslyšte, k vám by se mohl nepozorovaně připlížit i slon!“

„Jenže ten by dupal trochu víc než vy,“ smál jsem se.

„To jistě, to jistě,“ příkyvoval lovec horlivě. „Já jsem vám jenom chtěl předvést, jak jsem to provedl včera s Apači... Počkejte, já vím,“ zvedl ruce nad hlavu, „chcete slyšet, co se stalo, samo sebou. Well! Všechno povím, ale musím si k tomu především sednout. Tyhle nohy jsou zvyklé na koňský hřbet a už se jim nechce moc běhat. Však taky dragouni jsou vznešenější než prachspřstá pěchota, jestli se nepletu...“

Posadil se vedle mne, měřil si nás očima jednoho po druhém a potom potřásl významně hlavou.

„Tak dnes večer začne tanec!“

„Už dnes... Zaplať pánbůh!“ ujelo mi se rtů. Napůl mě to překvapilo, napůl jsem byl rád, že bude konec tomu nesnesitelnému čekání.

„Vy se jen třesete na to, abyste se dostal Apačům do rukou,“ ušklíbl se Sam. „Ale konečně... máte pravdu. Ať je konečně po té hloupé nejistotě, jestli se opravdu stane to, co čekáme.“

Zbystřil jsem pozornost.

„Jak to... jestli! Máte důvod k obavám?“

„Ale vůbec ne,“ mávl mužík rukou. „Právě naopak. Jsem teprve teď dokonale přesvědčen, že všechno klapne. Ale to víte, zkušenost říká, že i z toho největšího neviňátka může vyrůst lotr. A právě tak si můžete vymyslet nejnádhernější plán, a nějaká nepředvídaná maličkost vám všechno zvrtně... jestli se nepletu, hihih!“

„Propánakrále, Same, řekněte nám teda už jednou, co jste u těch Apačů vypátral!“

„Pomalou, pomalou, mladý sir! Na všechno se dostane! Začneme pěkně od začátku... Lidičky, to vám byl liják, když jsem odtud odcházel! Ještěže mám takový báječný kabát, v tom by mi nevadilo, ani kdybych se procházel v krupobití... hihihih... Víte, že jsem došel až k našemu bývalému táboru? Padl jsem tam zrovna na tři apačské vyzvědače, a tak jsem se musel okamžitě schovat. Prohledávali okolí, ale mou stopu našťěstí neobjevili... díky tomu lijáku. – Posadili se do lesa, tam bylo aspoň jakžtakž sucho, a dřepěli tam dobře dvě hodiny, a mně nezbyvalo než uvelebit se za stromem a dřepět dvě hodiny s nimi. Musel jsem se přece dozvědět, co se bude dít... A taky jsem se dočkal: přijela celá tlupa Apačů, všichni pomalovaní válečnými barvami, a v čele... Inču-čuna a Vinnetou!“

„Kolik jich bylo, Same?“

„Přesně tolik, kolik jsem očekával. Asi padesát. Ti vyzvědači podali Inču-čunovi a Vinnetouovi zprávu a páni Apači se pak pod jejich vedením hned vydali na další cestu. To vám snad došlo, gentlemani, že Sam Hawkens putoval taky za nimi... Opatrně! Protože ti chlapíci si počínali, jako by na ně mohl číhat za každým křovím někdo z nás s puškou v ruce. Táhli se, co noha nohu mine. Ohromně chytří hoši, tihle Mescalerové – a hlavně Inču-čuna a Vinnetou. A rozuměli si dokonale, nepotřebovali k tomu ani slovo, stačil pohled nebo pohyb rukou. Urazili jsme tak asi dvě mile, pak už se začalo šerit, a Apačové sesedli, přivázali koně a udělali si v lese tábor – dokonce bez ohně, tak. byli opatrní!“

„Což vám přišlo asi vhod,“ podotkl jsem.

„Jistě, sir!“ potvrdil Sam. „Mohl jsem se aspoň snadněji připlížit – po vlastním bříše prosím – a pěkně zblízka si poslechnout, co si mezi sebou špitají.“

„A rozuměl jste?“

„Všechno! Mluvili nářečím Mescalerů, a v tom se náhodou dost slušně vyznám. To se rozumí, žádné sáhodlouhé hovory nevedli, za těchhle okolností promluví Indián dvě tři slova a stačí! Ale k tomu, abych věděl, na čem jsem, to taky stačilo. Ažajž.“

„Hrozí nám smrt...“

To nebyla ode mne otázka, spíš věcné zjištění, jaká je skutečnost. Ale Sam zavrtěl pomalu hlavou.

„Hned ne, synu!“ řekl s úsměvem, jako by mi oznamoval nejradostnější novinku. „Chtějí nás lapit živé a odvést na Rio Pecos do své vesnice. Tam pro nás připravili nádherné kůly, u kterých máme být nejdřív trošičku mučeni a potom nakonec usmaženi.“

Well, docela jako kapři; chytí se, vykrmí se – šup s nimi na pánvičku. To jsem skutečně zvědav, jaká bude pečinka příkladně se starého Sama, zvláště jestli ho hodí na pánev i s tím jeho kabátem, hihihhi...”

Zasmál se zase tlumeně a pokračoval:

„Tady na Mr Rattlera mají spadeno nejvíc. Už je to tak, Mr Rattlere; sedíte si tady v pohodlí a díváte se na mě jak u vytržení, ale řeknu vám, tu kaši, co jste si navařil, bych za vás nechtěl vylizovat, rozhodně ne! Chtějí vás nabodnout na kůl, otrávit, propíchnout, zastřelit, pověsit, vplést na kolo... jedna věc hezčí než druhá a od každé máte okusit trošku, abyste jim pěkně dlouho vydržel. A jestli to všechno ve zdraví přečkáte, tak vás položí do hrobu s Klekí-petrov, kterého jste oddělal – a to zaživa, to se rozumí.“

„Dobré nebe!“ Rattler zasténal, jeho obličej zbledl, oči zděšeně mrkaly. „To všechno říkali?“

„Ovšem! Koneckonců nic lepšího si taky nezasloužíte. Vám už není pomoci... Teď mě ještě napadá: Klekí-petrovu mrtvolu dostal nějaký zkušený medicinman, to znamená, že z ní udělá mumii – a z vás potom asi taky! Jestli nás všechny zajmou, budeme mít potěšení, pánové, spatřit na vlastní oči, jak se z Mr Rattlera stává pravá indiánská mumie.“

„Já tady nezůstanu!“ zařval najednou Rattler. „Já jim uteču! Mne nedostanou!“

Chtěl vyskočit, ale Sam Hawkens ho prudce strhl nazpět: „Ani krok, jestli vám je život milý!“ křikl. „Říkám vám, že Apačové jsou všude kolem dokola. Chcete se jim dostat do rukou?“

„Myslíte, že... že už jsou tady?“ koktal Rattler a těkal rozrušeně očima sem a tam.

„Máte snad dojem, že spouštím planou hrůzu? Omyl! Apačové už vytáhli proti Kiowům v celé síle a Inču-čuna s Vinnetouem se k nim přidají, jen co nás budou mít z krku! Zastihli bojovníky, kteří táhnou proti Kiowům, už na cestě, a na nás si vzali jen padesát mužů.“

„A víte, kde je ta hlavní síla Apačů, která táhne proti Kiowům?“ přerušil jsem Sama.

„O tom nepadlo ani slovo. Konečně to nám může být celkem jedno, jestli se nepletu...“

Tentokrát se však malý lovec skutečně pletl: brzo jsme měli poznat na vlastní kůži, že vůbec není jedno, kde je hlavní voj apačských bojovníků. Ale Sam pokračoval:

„Well, to je všechno, meššúrs! Ještě bych snad měl říct, že jsem zůstal v lese přes noc a že jsem pak ráno Apače sledoval ještě asi šest mil, aniž měli o mně nejmenší tušení. To ale počkat?! Slyšel jste!“

Sam se zarazil. Vzduchem se táhle nesl trojnásobný orlí divoký skřek.

„Vyzvědači Kiowů,“ pochvaloval Sám spokojeně. „Domluvil jsem s nimi, že mi dají znamení, až uvidí na savaně Apače. Pojdte, sir! Přezkoušíme si trochu smysly!“

Vyskočil a já jsem hmátl ze zvyku po pušce. Ale Sam Hawkens mě chytil za ruku.

„Jen ji tu pěkně nechte!“ ztlumil hlas. „Westman sice nemá udělat bez své zbraně ani krůček, ale tentokrát je to něco jiného... Musí mít dojem, že se cítíme dokonale bezpeční... Budeme dělat, jako bychom si vyšli pro dřevo na oheň... A Apači si řeknou, že tady chceme zůstat přes noc.“

Za chvíli jsme se naoko docela bezstarostně potulovali mezi stromy a keři, až jsme se dostali na kraj lesíka, k travnatému pruhu savany. Tu a tam jsme se shýbli pro nějakou tu suchou větvičku a nenápadně se ohlédli, nevidíme-li stopu nějakého Apače. Jestli tu skutečně byli, museli se nejspíše skrýt za některou z těch hustých křovin na savaně, kterými byla na mnoha místech porostlá.

„Vidíte někoho?“ zašeptal jsem po chvíli.

„Ani nohu!“ zlobil se šepem Sam.

„Já taky ne,“ odpovídal jsem zklamaně.

Namáhal jsem si oči ze všech sil, jen abych nějakého toho Apače objevil a dokázal, že už jsem spolehlivý westman, ale kde nic tu nic. A přece, jak jsem se později dozvěděl od Vinnetoua, ležel právě on sám v té chvíli snad padesát kroků ode mne a naslouchal a pozoroval. Tenkrát jsem si ještě neuvědomoval, že člověk může mít sice hodně bystrý zrak, že to však ještě zdaleka není všechno; že ten bystrý zrak musí být totiž taky jaksepatří vycvičen. A takový zkušený lesák si potom rychle uvědomí, že třeba to nenápadné rojení komárů, o něco málo hustší než nad jinými keři, vlastně prozrazuje, že za křoviskem se někdo ukryl.

Vrátili jsme se asi za půlhodinku, ale beze zpráv, o nic moudřejší než předtím. Také ostatní se potom rozběhli po lese, aby nasbírali

dříví na oheň, a zanedlouho jsme měli třikrát víc uschlých větví, než jsme mohli spotřebovat.

„Nevadí, nevadí,“ mínil Sam, když tahal z obrovské hromady roští větve k ohništi. „Musíme tady nechat taky něco pro Apače. Aby měli čím zapálit, až jim nečekaně zmizíme z očí!“

Setmělo se. Sam, nejzkušenější z nás, se odplížil až k místu, kde do savany vůstoval travnatý pruh, na jehož konci jsme tábořili. Malý lovec byl přesvědčen, že Apačové vyšlou nejdřív vyzvědače, aby prozkoumali náš tábor, a chtěl se ještě jednou přesvědčit, že všechno se vyvíjí podle jeho předpokladů.

Zapálili jsme oheň. Plameny vyšlehy jako ohnivý sloup a zářily jistě daleko, daleko do savany. A Apačové si bezpochyby mysleli, jak jsme nanejvýš lehkomyšlní a nezkušení, když sami ukazujeme nepříteli cestu k tábořišti.

14. VINNETOU V POUTECH

Od setmění uplynuly jistě už tři hodiny, když se Sam Hawkens teprve vrátil z výzvěd, tiše jako stín, nenápadně jako myška.

„Vyzvědači jsou už tady,“ ohlásil nám šeptem. „Dva muži, každý po jedné straně tábora. Zaslechl jsem je, a dokonce jsem si je taky prohlédl.“

Byli jsme už po večeři a rozložili jsme se tak nenuceně, že od pohledu by každý hádal, že se tu usadila skupina výletníků, a ne lidé, kteří mají nejpádňější důvody obávat se co nevidět

indiánského přepadu. Dokonce i pušky jsme měli jen tak pohozeny stranou, ovšem ve směru k poloostrovu, abychom je mohli později pohotově sebrat. A samozřejmě u šíje poloostrova nás kryla ona Samem vymyšlená živá ohrada koní.

Hawkens se uvelebil pohodlně u ohně a začal se hlasitě a velmi nenuceně bavit o nejneuvěřitelnějších malichernostech; my jsme samozřejmě přizvukovali – a rozvinula se najednou zábava jako na čajovém dýchánku ve vybraném měšťanském salóně. Apačští špehové v křovinách vyvalovali jistě údivem oči. Věděli jsme, že nás pozorují, že jim neujde náš sebemenší pohyb, ale chránili jsme se zabloudit třeba jen jedním pohledem k porostu, kde jsme je tušili.

Pro tuto chvíli bylo nejdůležitější zjistit, kdy se oba vyzvědači zase vzdálí, aby podali hlášení. Nesměli jsme ztratit zbytečně ani vteřinu; dalo se předpokládat, že přivedou spolubojovníky v nejkratším čase, a to byla časová mezera, kterou museli využít Kiowové, aby tajně obsadili poloostrov. Sam na to šel jednoduše, ale jak se říká, od lesa. Nečekal prostě, až se odplíží, nýbrž je k tomu donutil. Vstal a odšoural se pomalu ke křoví, jako by chtěl nasbírat pár kousků dřeva na oheň. Dick Stone se zvedl po malé chvíli také a dal se do sbírání na opačné straně... Teď jsme mohli být jisti, že se zvědové ze strachu před prozrazením určitě rychle stáhli.

Uviděl jsem, že potom Sam Hawkens přiložil ruce k ústům a vydal třikrát za sebou pronikavé žabí zaskřehotání. Bylo to chytře zvolené znamení, u rybníka takový zvuk nemohl být nikomu nijak nápadný; a neuplynuly snad ani dvě minuty a ze tmy se začaly vynořovat postavy kiowských bojovníků. Bylo jich asi dvě stě, čekali zřejmě už na naše znamení a teď, podobni hadům, se plížili

po zemi ve stínu našeho tábora směrem k poloostrovu. Šlo to ráz na ráz, jako blesk, netrvalo to snad tři minuty a všichni byli na svých místech. Sam, který se mezitím odplížil pozorovat, co se děje s Apači, byl už také znovu zpátky. Byl navýsost spokojen, že jde všechno přesně podle jeho výpočtů, a jen stěží tlumil rozčilení v hlase:

„Už se blíží! Půjdou z obou stran, zaslechl jsem to! Nemusíte už přikládat... jen aby zůstalo v ohništi žhavé dřevo, aby Apačové pak mohli rychle roznítit oheň...“

Nastávala chvíle zkoušky. Věděli jsme, že na nás upírá oči padesát ozbrojených, bojechtivých Apačů, a přece jsme na sobě nesměli dát najevo ani to nejmenší. Záleželo na tom všechno, možná i naše životy. Chvíle, kterou jsem vlastně tak netrpělivě očekával, byla tady, a já byl, jak jsem k vlastnímu podivu zjišťoval, klidný, docela klidný, jako by mě čekala tak nanejvýš partie šachu nebo domina. Rozhlédl jsem se po ostatních. Bancroft si nervózně přejížděl pravicí po zarostlých tvářích. Rattler ležel zpříma natažen na zemi, tváří k trávě, a předstíral, že spí. Jenom prsty se mu tu a tam zadaly napětím v pěst. Jeho kumpáni, „slavní westmani“, se dívali neustále jeden na druhého a byli bledí jako křída. Byli sotva schopni se účastnit našeho předstíraného rozhovoru, vypravili ze sebe stěží dvě tři trhaná slova. Dick Stone a Will Parker se rozvalovali v trávě, udělali si dokonalé pohodlí a vypadali šťastně a spokojeně, jako by na světě nebyl ani jediný Apač. A Sam Hawkens nás neúnavně častoval jedním vtípem za druhým, šklíbil se a pitvořil na všechny strany, až jsem se tomu musel smát – i když jsem ten smích, taky s ohledem na Apače, poněkud přeháněl.

Uplynula půlhodina, nic se nedělo. Usoudili jsme, že Apačové nás chtějí přepadnout, až usneme. Oheň dohořival, nemělo smysl věci dál odkládat. Mrkl jsem na Sama, několikrát jsem zeširoka zívá a převalil se na bok.

„Už jsem ze všeho unaven. Co abychom šli spát, Same?“ řekl jsem hodně hlasitě.

„To bude to nejlepší,“ odpověděl – také s pořádným zívnutím – Hawkens. „Půjdu na kutě. Oheň za chvíli dohoří... dobrou noc!“

Plameny zvolna skomíraly a za chvíli už doutnaly jen uhlíky v popelu. Náš tábor se ponořil do tmy. Musili jsme té chvíli rychle využít. Sáhl jsem po zbrani a pomalu se plížil pryč. Sam se držel po mém boku a ostatní nás následovali. Asi dvakrát někdo způsobil trochu hluku, ale my, kteří jsme byli už u koní, jsme vždycky přinutili některého z nich, aby zahrabal do země jako ze spánku –, a ten zvuk kopyt přehlušil každý zrádný zvuk. Všechno se dařilo výborně – do jednoho jsme dorazili ke Kiowům, kteří tu vyčkávali v temnotě jako panterí číhající na kořist, jenjen se na ni vrhnout.

„Same,“ zašeptal jsem, „jestli chceme, aby z toho Vinnetou a Inču-čuna vyvázli se zdravou kůží, nesmíme k nim pustit žádného Kiowu... Rozumíte mi?“

„Jasně!“ zabručel malý lovec.

„Výborně. Beru si na starost Vinnetou. Vy s Dickem a Willem se postarejte o Inču-čunu.“

„Tři na jednoho, a vy sám? Není tu nějaká mýlka v počtech?“

„Máte proti sobě náčelníka!“ namítl jsem rychle. „Ten musí být umlčen nejdřív a bez křiku. Mně se, doufejme, podaří omráčit Vinnetoua pěští.“

„Well,“ připustil Sam, „ale v tom případě se musíme zařídit tak, aby nás žádný Kiowa nepředešel.“

Posunuli jsme se nenápadně o něco kupředu, blíž k ohni, a s napětím jsme čekali, kdy se ozve bojový pokřik Apačů. Samozřejmě že útok bez tohohle uši drásajícího řevu nebyl myslitelný. U Indiánů vždycky dává náčelník pronikavým výkřikem pokyn bojovníkům, že mají vyrazit na nepřítele. A bojovníci, aby si navzájem dodali odvahy, pak spustí strašlivé vytí a kvílení. Ten pokřik je u většiny kmenů stejný, dá se těžko napodobit; nejlíp snad tak, že se vysokým hlasem, fistulí, vyrazí z hrdla táhlé hiiiiiiiiiiiiih! a přitom se ten nepříjemný vysoký tón přerušuje bez přestání rychlými údery dlaně na otevřená ústa. Takže vlastně ten hrůzu nahánějící ryk se podobá zvláštnímu vysokému trylkování.

Všiml jsem si, že Kiowů se zmocňuje podobná nedočkavost jako nás. Každý z nich toužil zasáhnout do boje první, tlačili se tedy kupředu jeden před druhého a my zas před ně, až jsme se dostali tak blízko, že to mohlo být pro naše plány nebezpečné.

Konečně přišlo to, nač jsme všichni s takovým napětím čekali. Pronikavé hiiiiiiiiiiiiih! projelo náhle vzduchem tichého večera tak divoce, že jsem měl pocit, jako by se mi nůž zařízl skrz maso až na kost. Vzápětí se rozpoutal nepopsatelný řev, vytí, hýkání, skučení, kvílení, všechno dohromady, jako by někdo najednou spustil tisíc ďáblů ze řetězu. Uslyšeli jsme dusot rychlých kroků a skoků na měkké půdě – a potom se všechno naráz uklidnilo. Několik

okamžiků se nic ani nepohnulo, bylo ticho, že by bylo slyšet padnout jehlu. A pak se ozvalo z úst Inču-čunu jediné slovo:

„Ko!“

Oheň!

Popel v našem ohništi ještě doutnal, stačilo přiložit pár větví se suchými listy z hromady opodál, aby plamen znovu vyšlehl a ozářil okolí. Trvalo to skutečně několik vteřin.

Inču-čuna a Vinnetou stáli vedle sebe. Jejich bojovníci utvořili kolem náčelníka kruh a udiveně zírali jeden na druhého a všichni na Vinnetoua a Inču-čunu. Byli jsme pryč!

„Uff! Uff! Uff!“

V té chvíli Vinnetou prokázal svůj obdivuhodný bystrozrak. Rázem si uvědomil, že musíme přece být někde docela blízko a že jsme si vlastně vyměnili úlohy. Apačové jsou teď v záři ohně výhodným cílem pro nepřátelské pušky!

„Tašita, tašita! Skryjte se, skryjte se!“

Okamžitě se chtěl vrhnout strmou, ale já jsem ho předešel. Několika skoky jsem se ocitl u kruhu překvapených Apačů, rozrazil řadu a skočil rovnou doprostřed. Sam, Will a Dick mi byli v patách. Ocitl jsem se před Vinnetouem právě v okamžiku, kdy se chystal podruhé opakovat svůj příkaz. Na docela krátký okamžik jsme si hleděli do očí. Jeho ruka bleskurychle sjela k opasku a nahmátla nůž – ale má pěst byla rychlejší. Rána zasáhla spánek, Vinnetou se zapotácel a zhroutil se k zemi. Divoký výbuch řevu Apačů mi prozradil, že Sam s Dickem a Willem zneškodnili Inču-čunu. A vzápětí jejich pokřik přehlušilo strašlivé vytí a hulákání

Kiowů, kteří se vyřítili ze svého úkrytu proti překvapeným Mescalerům.

Ocitl jsem se najednou přímo uprostřed bojujícího klubka Indiánů. Dvě stě Kiowů proti padesáti Apačům, tedy čtyři na jednoho! To byla velká přesila, ale Inču-čunovi bojovníci se bránili jako lvi! Točil jsem se uprostřed rudochů jako dětská káča, jako holub na báni, a rozdával jsem přitom nepřetržitě rány na všechny strany, abych je se sebe setřásl. Snad pět nebo šest jsem jich zasáhl pěští, než jsem si kolem sebe udělal trochu volného místa – ostatně odpor Apačů v té chvíli zřetelně slábl a po pěti minutách boje ustal docela. Ano, po pěti minutách... Krátká doba, ale v podobných okolnostech dlouhá jako nekonečná hodina...

Inču-čuna ležel na zemi v poutech, vedle něho Vinnetou, omráčený, také se svázanýma rukama. Ani jeden z Apačů neunikl. Žádnému z nich nepřišlo na mysl, aby se spasil útekem nebo aby odhodil zbraně, když byli náčelníci přemoženi a zajati. Několik mužů z Inču-čunovy skupiny bylo zraněno, pár Kiowů si odneslo ze šarvátky šrámy, ale bohužel byli i mrtví: tři Kiowové a pět Apačů. Tak tedy přece jen došlo ke krveprolití...

O zraněné Kiowy se starali jejich druzi, horší to bylo s Apači. Pokusili jsme se poskytnout jim pomoc, chtěli jsme jim dát na rány aspoň nejnutenější obvazy, ale setkali jsme se u nich jen s nevraživými pohledy – a dokonce přímo s odporem. Ti hrdí Indiáni by byli snad raději vykrváceli, než aby přijali pomoc od nepřátel. Naštěstí zranění byla většinou lehká, nic vážnějšího nehrozilo. To spíš vzbuzovalo obavy počínání Kiowů. Tangua

totiž, jakmile si všiml, že se snažíme zraněným zajatcům ulehčit, panovačně se na nás obořil:

„Apačští psi náležejí Kiowům! Tangua určí sám, co se s nimi má stát!“

„A co se s nimi má stát?“ řekl jsem.

„Chtěli jsme je ponechat naživu, dokud se nevrátíme do svých vesnic,“ odpověděl náčelník Kiowů, „ale rozhodli jsme se, že zničíme jejich osady. Čeká nás dlouhá cesta a nepovlečeme s sebou zajatce. Proto vezmeme všem Mescalerům skalpy. Zemřou u mučednických kůlů.“

„Všichni?“

„Všichni!“

„Tomu nevěřím...“

„Ty tomu nevěříš! Proč?“ Tangua pokrčil pohrdavě rameny.

„Protože ses zmýlil!“ řekl jsem důrazně.

„Já?“

„Ano, ty. Zmýlil ses, když jsi řekl, že Apačové náležejí tobě. To není pravda.“

Tangua se zamračil: „Je to pravda!“

„Ale ne!“ řekl jsem klidně. „Znáš přece zákony prémie: zajatec náleží tomu, kdo ho přemohl. Vezměte si tedy Apače, které jste přemohli, proti tomu nic nenamítám. Ale ti, které jsme zajali my, patří nám.“

„Uff, uff!“ vyrazil ze sebe náčelník Kiowů. „Mluvíš chytře. Chceš se zmocnit Vinnetoua a Inču-čuny.“

„Jistě!“

„A jestli ti je Tangua nepřenechá?!“

Řekl to tvrdě, nepřátelsky. Já jsem se usmál a odpověděl docela klidně, smířlivě a – samozřejmě:

„Ty nám je přenecháš...“

Vytrhl nůž z opasku, zabodl jej prudce do země až po rukojeť a blýskl po mně zlověstným pohledem:

„Jestliže se dotkne někdo z vás jednoho z Apačů, pak se bude jeho tělo podobat zemi, do které jsem ponořil tento nůž! Tangua to řekl! Howgh!“

Mínil to zřejmě smrtelně vážně. Neměl jsem nejmenší chuť couvnout před jeho hrozbou, nechtělo se mi prostě ustupovat tomuhle zastrašování, ale naštěstí si Sam v té chvíli zachoval chladnější mozek. Jeho pohled mě varoval a vyzýval ke klidu a chladnokrevnosti. Pokrčil jsem rameny a zmlkl.

Apači leželi v poutech kolem ohně a bylo by bývalo jistě nejjednodušší nechat je tam, kde byli – pár mužů je tak stačilo uhlídat. Ale Tangua mi zřejmě chtěl názorně dokázat, že zajatci jsou jeho a že s nimi může dělat, co uzná za dobré. Zvedl ruku a dal několika slovy pokyn k tomu, aby je odvedli ke stromům a přivázali je ke kmenům. Samozřejmě že si při tom nepočínali právě v rukavičkách, naopak, dávali si záležet na tom, aby Apačům způsobili co největší bolest. A ti zase, jak kázal dávný indiánský mrav a zvyklosti, ani hnutím svalů ve tváři nedali najevo bolest,

kteřou bezpochyby museli snášet. O tom, že nejtvrději a nejbezohledněji se zacházelo s oběma náčelníky, není snad třeba ztrácet slov. Všiml jsem si, že jim i pouta stáhli tak ztuha, až jim rozdírala do krvava nohy i ruce.

Bylo ovšem nemožné, aby se některý ze zajatých Apačů mohl zbavit pout a uprchnout; ale Tangua přesto nařídil postavit na všechny strany stráže a pochyťat všechny koně, které Mescalerové ukryli před svým útokem v blízkém okolí.

Zapálili jsme znova hranici a rozložili se kolem ohně, tak aby pokud možno žádný z Kiowů se nedostal blízko k nám, nebo dokonce mezi nás. To by nám udělalo čáru přes rozpočet v našich plánech na osvobození Inču-čuny a Vinnetoua. Kiowy, po pravdě řečeno, něco takového ani ve snu nenapadlo; ani při prvním setkání, ani teď se k nám zvláště přátelsky nechovali, a má výměna názorů s náčelníkem nám na náklonnosti taky nezískala. Chladné, až podezíravé pohledy, kterými nás co chvíli stíhali, vzbuzovaly pramalou důvěru, a většina z nás si v duchu říkala, že budeme moci mluvit o štěstí, jestli se nám podaří rozejít se s nimi alespoň jakžtakž v dobrém.

Kiowové zapálili několik dalších ohňů, usídlili se až skoro u savany. Bavili se mezi sebou dost hlasitě, ale nerozuměli jsme, co si vlastně vykládají. Mluvili nářečím svého kmene, ne tou angloindiánskou hatmatilkou, kterou se obvykle dorozumívají na celém Západě. Bylo to už tak: nechtěli, abychom věděli, o čem se dohadují – a to nevěstilo nic dobrého a ukazovalo to jasně, že se považují za pány celého tábora. Měli jsme pocit jezevčíka, který vlezl omylem do klece ke lvu, a teď mu nezbyvá než čekat, jak dlouho jej šelma vedle sebe nechá v klidu.

Přemýšleli jsme se Samem o tom, jak nejlíp uskutečnit plán s Vinnetouem a Inču-čunou. Byli jsme v nevalném postavení, o to svízelnějším, že o našich záměrech směli vědět jen čtyři lidé s ostatními se nedalo vážně počítat. Dokonce jsme museli dávat pozor, aby náhodou něco nevyprovokovali; dost možná, že by s tím běželi ze samého strachu ke Kiowům. Nezbylo nic než čekat, až všichni usnou, a trochu tomu jejich spánku i napomoci. Snad proto Sam prohlásil halasně, že je unaven jako kotě a – mrkal přitom po nás – že ho nikdo nepřinutí, aby zůstal ještě pět minut vzhůru. Uložili jsme se naoko všichni, ale události byly zřejmě příliš únavné – nevím ani, jak se to stalo, že jsem se odebral docela spravedlivě do limbu.

Krátce po půlnoci se Sam vzbudil. Will Parker a Dick Stone byli vzhůru, ale Bancroft, Rattler, inženýři i ostatní lidé z naší skupiny spokojeně a klidně oddychovali. Také Kiowové už skončili své nekonečné hovory. Naš oheň dohořival, u Kiowů stráže udržovaly jen jednu hranici. Mohli jsme se mezi sebou opatrně šeptem dorozumívat.

Sam začal rozvíjet plán:

„Všichni čtyři nemůžeme zmizet... dva musí stačit...“

„Ano,“ přisvědčil jsem tiše. „Doufám, že se mnou počítáte?“

„No, no, jen se do toho tak nežeňte! Půjde o krk!“

„To mi neříkáte nic nového.“

„Well!“ kývl Sam. „Jste chlap jaksepatří, jestli se nepletu, jenže, drahý sir, všechno záleží na tom, jak to teď provedem.“ Na chvilku umkl a pak se ozval velmi naléhavě: „Nechte to radši Dicku Stoneovi...“

„Prosím vás! Proč?“

„Jste přece jen nováček. Bude třeba se plížit...“

„Buďte bez starosti! Poplížím se jak starý Indián.“

„Ale vždy vám chybí cvik... Za dvakrát se to nikdo nenaučí!“

„Mám návrh.“

„Ano?“

„Uděláme zkoušku.“

„S plížením?“

„Ano.“

„A co chcete podnikat?“

„Myslíte, že Tangua spí?“

„Nevím.“

„Vidíte! Ale to bychom měli vědět, to je pro nás důležité!“

„Máte pravdu. Poohlédnu se po něm.“

„Ne, Same – to bude právě ta zkouška! Doplížím se k jeho stanu a přinesu vám zprávu!“

„Aha! A co když vás lapnou?“ staral se Sam.

„To nic,“ odpověděl jsem, „vymluví se... řeknu, že jsem se šel podívat, jestli jsou strážé na svých místech.“

„All right, dobře, to by šlo... A potom?“

„Potom mě vezmete s sebou. To snad vás přesvědčí, že se umím plížit, ne?“

„Ještě si pak o tom promluvíme.“

Hawkeus se vyhnul přímému slibu, ale mně to stačilo.

„Pro mne za mne! Tak... mohu jít?“ naléhal jsem.

„Běžte, ale buďte opatrný! Kdyby vás chytli, přece jen by se jich zmocnilo podezření. Když ne hned, tak později, až by zjistili, že apačští náčelníci jsou fuč. Určitě by jim nikdo nevymluvil, že jste jim pomohl.“

„To by byli ale jaksepatří vedle!“

„Hlavně si uvědomte, že musíte využít při plížení každý keřík, každý strom, každý stinný koutek lesa. Nechodte na místa, která ozařuje moc oheň. A držte se... držte se pořád ve stínu.“

„Budu se držet, Same!“

„Tak doufám. Jak to odhadují, nejmíň třicet těch Kiowů je vzhůru, a to nepočítám stráže! Jestli se vám to povede, řeknu, že z vás za nějakou dobu... řekněme za deset let... přece jen bude něco pořádného. Tak se číňte!“

Mlčky jsem si zastrčil za pás nůž a revolver. Pohledem jsem se rozloučil se Samem a zmizel rychle ve křoví. Teprve dnes, když před sebou znovu vidím ten večer, oheň s Kiowy a upoutaného Vinnetoua, si uvědomuji, nač jsem si tehdy troufl a co jsem si dost lehkomylně – vzal na svědomí. Ani mě nenapadlo plížit se za Tanguou a vyzvídat někde u jeho stanu! Ne, mně šlo o něco jiného, mně šlo rovnou o Vinnetoua, o to, jak vysvobodit co nejrychleji jeho i Inču-čunu. A vzal jsem si do hlavy, že to musím dokázat sám, bez cizí pomoci. Kampak na mne Sam se svými sáhodlouhými úvahami! Beztoho měl za lubem provést s Dickem Stonem to, co jsem chtěl dokázat já! A i kdybych se tisíckrát připlížil nepozorovaně až k Tanguovi, až k jeho kalumetu, zas by si vzal s sebou Dicka Stonea, a ne mne! Ne, musel jsem za Vinnetouem okamžitě, sám, a bez dlouhého rozmýšlení.

Možná že jsem si tenkrát ani jasně neuvědomoval, že v sázce je nejen můj život. Kdyby mě byli chytili, byl by asi konec se všemi. Anebo jsem si to uvědomoval, ale s mladickou nerozvážností, jak už to bývá, jsem nad tím mávl rukou a rozhodl se nebrat to prostě na vědomí.

O tom, jak se má lovec plížit, jsem měl matnou představu. Něco jsem znal z knih, něco od Sama, který mi způsob, jak se plížit, nejen vysvětlil, ale několikrát taky názorně předvedl. Začal jsem tedy jednoduše napodobovat, co jsem věděl a viděl. Nu, že bych si byl počínal zrovna zvlášť obratně, to bych se nikomu neodvážil tvrdit. Ale to mi vůbec nevadilo, abych se nedíval na svůj krkolomný podnik těmi nejružovějšími brýlemi.

Ležel jsem v trávě a pomaličku se sunul směrem ke křoví. Od našeho místa bylo ke stromům, kde byli připoutáni Inču-čuna a Vinnetou, nějakých padesát kroků, a mně se zdálo, že uplyne

věčnost, než se přes ten kousek dostanu. Jako skutečný westman jsem se měl plížit tím způsobem, že bych se dotýkal země jen špičkami prstů a špičkami bot – jenže to je náramně namáhavé a mně chyběl i cvik, i zručnost. Lezl jsem tedy, jak se dalo, po kolenou a po předloktích, a to zase znamenalo pořádně prohlédnout každý kousíček půdy před sebou a ohledat jej, aby tam náhodou nebyl úlomek větvičky, suchý list nebo spadlá snítka, která by mohla pod váhou mého těla zapraskat. Šlo to pomalu, hodně pomalu, ale přece jenom cesta ubývala.

Čtyři nebo pět kroků před stromy se spoutanými náčelníky seděla stráž. Statný, svalnatý Kiowa se díval neustále do tváře Apačů, připraven zasáhnout, kdyby se přihodilo něco podezřelého. Kiowové si oba zajatce jaksepatří zajišťovali, vědomi si až příliš dobře, koho se jim podařilo zajmout. Předě mnou tím ovšem vyvstala další otázka: jak rozptýlit strážcovu vytrvalou pozornost. Promyslel jsem si to trochu cestou, ale ke svému plánu jsem potřeboval několik kamínků, a tady jako z udělání nebylo nic.

Byl jsem asi na půl cestě, měl jsem za sebou nějakých pětadvacet metrů. Za půl hodiny pětadvacet metrů! Představoval jsem si, že to bude přece jen snadnější a rychlejší. Kdyby to bylo šlo, byl bych si nejraději ze srdce pěkně zhluboka povzdychl. Ale v té chvíli něco upoutalo mou pozornost: co to tam tak jasně prosvítá mezi keři? Zpozorněl jsem, přisunul se opatrně blíž a po několika „krocích“ jsem zjistil – k své velké radosti –, že tu je malá, asi půl metru široká prohlubeň plná písku. Bezpochyby se tu přehnaly vlny rozvodněného potoka, zalily tu proláklinku a připlavily do ní písek z řečiště. Nabral jsem asi čtyři hrsti a opatrně vpravil písek do kapsy. Šťastný nález mě povzbudil, hned se mi potom zdálo, že cesta ubíhá nějak rychleji.

Trvalo ale ještě další půlhodinku, než jsem se doplížil až k Vinnetouovi a jeho otci. Byl jsem od nich skoro stejně vzdálen nebo jsem jim byl skoro stejně blízko jako jejich stráž – ovšem z opačné strany. Štěstí mi zase přálo. Stromy, k nimž byli oba náčelníci připoutáni, měly sice štíhlé kmeny, člověk se za nimi nemohl skrýt, ale dole při zemi se zelenalo husté roští a v jeho listech se mohli schovat před pozornými zraky strážce dva tři lidé. Jak jsem tam ležel a pozoroval Kiowu, zdálo se mi, že ho zmáhá únava. Seděl a co chvíli přivíral oči a stálo ho zřejmě nesmírnou námahu, aby mu neklesla hlava na prsa a aby se neoddal spánku.

Využil jsem toho, abych ze všeho nejdřív zjistil, jak je vlastně Vinnetou spoután. Přisunul jsem se ke kmeni a ohmatal zdola všechny uzly na kotnících a v podkolení. Musel to jistě cítit. Měl jsem zpočátku obavy, aby mě neprozradil, třeba nějakým nápadnějším pohybem hlavy, ale to jsem si mohl myslit jen proto, že jsem neznal Vinnetoua. Jeho duchapřítomnost, jeho obrazotvornost, jeho schopnost pochopit okamžitě situaci.

Apačovy nohy byly spoutány u kotníků a kromě toho je Kiowové pro jistotu přivázali ještě řemenem kolem pně. Ruce to jsem ve světle plápolajících plamenů jen zahlédl – obtočili strážci kolem stromu a svázali je vzadu za kmenem. Potřeboval jsem tedy udělat tři řezy: jedním uvolnit ruce, dvěma nohy. Na vteřinu se mě znovu zmocnila pochybnost – co když se dá Vinnetou okamžitě na útěk, jakmile ucítí, že je zbaven pout? Prozradí mě a... potom... Ne, znovu musím opakovat, neznal jsem tenkrát vůbec Vinnetoua, jen proto mě taková myšlenka mohla napadnout. Když jsme spolu později mluvili o těchto chvílích, řekl mi, že mě cítil okamžitě, jak jsem se jen poprvé dotkl jeho nohy u kmene stromu. Domníval se, že se šťastným řízením zachránil některý z jeho bojovníků. Ihned

si uvědomil, že bude osvobozen a že nesmí ohrozit život toho, kdo jej přišel zbavit pout a zajetí.

Řemeny poutající Vinnetouovy nohy jsem přeřízl nejdřív, to nebylo příliš těžké. Ale pouta na rukou jsem z leže přetít nemohl, nedalo se dosáhnout tak vysoko, a musel jsem také dát pozor, abych Apače neporanil. Teď přišel ke cti písek. Sáhl jsem do kapsy a za okamžik lístky nedalekého keře zašelestily pod jeho jemnou sprškou. Strážce sebou trhl, zvedl hlavu a podíval se zkoumavě ke křoví. Ale hned nato lhostejně otočil hlavu k zajatcům. Sáhl jsem podruhé do kapsy, nabral jsem teď plnou hrst.

Zachrastilo to silněji, Indián se znepokojeně zamračil, zvedl se a přešel pomalým krokem ke křoví. Zastavil se u něho a pátravě si je prohlížel – nejspíše se obával, že se tam mezi větvemi skrývá had. Mně těch několik vteřin, co byl ke mně obrácen zády, úplně stačilo. Rychle jsem se vztyčil a ve vteřině přeřízl řemeny. V tom okamžiku, v náhodném záblesku ohně, se přede mnou zaleskly nádherné černé Vinnetouovy vlasy. Několik pramenů splývalo na ramena, ale většina byla na temeni spletena do vrkoče podobného přilbě. Nevím, co mě to napadlo, snad jsem si chtěl vzít něco na památku, krátce a dobře: vzal jsem do levé ruky pramen Apačových vlasů a odřízl jej jediným rychlým máchnutím nože.

Vinnetou se ani nepohnul. Stál jako předtím, ani pohybem neprozrazoval, že je volný. Oddychl jsem si. Chvilí jsem vyčkával a potom, s Vinnetouovými vlasy v kapse, jsem se pomalu a opatrně přesunoval směrem k Inču-čunovi. Musil jsem několik minut počkat, aby Kiowovi na stráži náhodou nenapadlo při druhém zašelestění v křoví podívat se důkladněji po okolí – můj písek

účinkoval. Ale tomu muži našťestí nepřípadlo ani na mysl, že by se mohlo odehrávat něco podezřelého přímo pod jeho nosem. Dal se vylákat stejně prostoduše jako poprvé. Inču-čuna byl stejnými třemi řezy zbaven pout a byl volný jako jeho syn.

Napadlo mě ještě, že by bylo dobře vzít s sebou řemeny, kterými byli Apačové spoutáni. Zastrčil jsem je do kapsy a uvědomil si přitom, že mám vlastně nejvyšší čas k návratu, nechci-li vzbudit podezření. A nechci-li se také vystavit nebezpečí, až náčelníci zakrátko zmizí, jako by se propadli do země...

Moji tři přátelé měli už pochopitelně starost. Když jsem se k nim konečně doplzil, Sam byl nanejvýš vzrušen. Šeptal, ale hlas mu přeskakoval rozčilením:

„To je dost, že jste tady! Víte, jak dlouho jste byl pryč? Dvě hodiny, víc než dvě hodiny! Už jsme tady málem uschli strachy!“

„To je v pořádku,“ řekl jsem. „Půl hodiny tam, půl hodiny zpátky a hodinu na místě.“

Sam na mne vyvalil očka:

„Hodinu na místě! Člověče, co jste tam takovou dobu dělal?“

„Chtěl jsem zjistit, jestli náčelník spí...,“ řekl jsem, jakoby udiven takovou otázkou. Sam si nějak zvláštně odfrkl, polkl naprázdno a zavrtěl hlavou.

„A jak jste to narafičil?“ dostal ze sebe.

„Jak! Díval jsem se na něj, a když se celý ten čas ani nepohnul, řekl jsem si, že určitě spí.“

„To je ohromné,“ divže nespráskl ruce malý lovec. „Dicku, Wille, slyšíte? On chce zjistit, jestli náčelník spí, a kvůli tomu na něj celou hodinu brejlí... hihihihih! Člověče, co máte v makovici? To vás nic lepšího nenapadlo? Copak jste po cestě neviděl ani kousek kůry nebo úlomek větvičky? Ne?“

„Ale jistě, viděl, L tvářil jsem se zcela nechápavě.

„Tak jste měl ten kousek kůry sebrat a hodit ho na náčelníka. A kdyby se byl nepohnul, měl jste hned jistotu, že je v limbu! A vy místo kůry po něm házíte očima... hodinu, jestli se nemýlím! Hihihih!“

„Ale stejně jsem zkoušku udělal!“ odpověděl jsem.

„To se rozumí,“ řekl shovívavě Sam Hawkens. „Hodinu jste vejral na náčelníka, a nikdo vás při tom nenachytil!“

„Musíte mě teď vzít s sebou k Vinnetouovi!“

„Hm... Vy myslíte, že ho zachráníte, když se na něj budete zbožně dívat?“

„To ne... musíme mu přeříznout pouta!“

„Vy o tom mluvíte, jak byste měl jít uříznout tamhle větev u stromu. Nevidíte, že ho hlídá stráž?“

„To se rozumí,“ řekl jsem tentokrát já shovívavě.

Ale malý lovec se rozčílil:

„To se rozumí! Nic se nerozumí. Rozumí se jen, že ten kiowský chlapík dělá totéž co vy. Vejrá bez přestání na Apače! A vyfouknout takovému chlapíkovi dva náčelníky pod nosem, to

není jen tak lehká věc. Ani já sám nevím, jestli se mi to podaří. Podívejte se, sir: nejdřív se tam musíte nepozorovaně připlížit, už to je kabinetní kousek; za druhé, když se tam šťastně dostanete, musíte... good heavens, dobré nebe... co je to?!”

Dobry Sam Hawkens najednou vypouklil svá malá očka a zůstal, jako by ho polil vařící vodou.

Oba Apači, kteří ještě před chvílí stáli připoutáni u stromů, z ničehož nic zmizeli. Využili zřejmě chvíle, kdy se poklimbávajícímu strážci zas zavřely oči, dorozuměli se, že jsou oba zbaveni pout, a protože museli předpokládat, že jejich osvoboditel se už dostal také do bezpečí, využili příhodné chvílky.

Pokrčil jsem rameny, jako bych nepozoroval nic mimořádného.

„Co se děje?“ zašeptal jsem. „Proč jste přestal?“

„Protože – protože – – mám vlčí mlhu, nebo je to pravda?“ Sam si protíral oči. „Good luck, už je to tak. Dicku – Wille podívejte se – je tam u stromu ještě Vinnetou a Inču-čuna, nebo ne?“

Oba zálesáci jako u vytržení zírali k místům, kde se ještě před pár minutami rýsovaly postavy obou mužů. Viděl jsem, že jim samým údivem ztuhl výkřik na rtech; a než se vůbec zmohli na první slovo, otřáslo táborem najednou pronikavé, divoké, vzteké zaječení. To indiánská stráž zjistila, co se stalo.

Bylo to k nepopsání.

Najednou se všechno ocitlo na nohou, strážce řval na celé kolo, že zajatci uprchli, běloši i Indiáni se řítili ke stromům zajatců, Indiáni vyli, hýkali, skučeli – prostě vřava, nad kterou šla hlava kolem. Dokonalá vřava, která se mi výborně hodila k tomu, abych

nepozorovaně vyprázdnil svou kapsu. Zbytek písku by mě přece jen mohl prozradit...

Tangua byl vzteky nepřičetný. Vrhł se na nepozorného strážce pěstmi, strhl mu s krku jeho medicínový váček a na místě mu ho rozdupal. Nešťastný bojovník, bledší než křída, se vytratil z davu asi dvou set Kiowů a beze slova omluvy za svou nepozornost zmizel někde mezi stromy. Byl pro svůj kmen mrtev, byl vyobcován z jeho společenství, byl bez cti.

Bělochům se zdá být ta pověra s medicínou prostoduchá, a přitom si neuvědomují, že Indiáni jí vlastně podlehli teprve po příchodu Evropanů. Vždy i tomu slovu se naučili jen od nich: neměli samozřejmě ani potuchy o lécích používaných bledými tvářemi, a tak jejich hojivé účinky připisovali působení nějakého kouzla, které jak věřili, v nich je ukryto a je velikým, nadpozemským tajemstvím. Od těch dob začali označovat všechno, co přesahovalo jejich zkušenost nebo co se jim zdálo být nepochopitelné, prostě jako medicínu: našli si pro ni i nové pojmy ve svých vlastních nářečích a jazycích. Mandanové ji začali nazývat hopeneš, Tuskarortové junnu kuet, u Černonožců jí říkali nahtova, u Siouxských wakon a u Arikarů varutih.

Od těch dob musí mít medicínu každý muž, každý bojovník, každý, kdo chce být přijat mezi muže kmene. Je to celý obřad, když ji takový indiánský jinoch získává. Nejdříve musí odejít na nějakou dobu do samoty, tam se musí postit a hladovět, nesmí dokonce ani pít vodu: soustředí se jen na myšlenky o své budoucnosti, na svoje naděje, plány, touhy. V tom období se dostává do obrovského duševního tlaku: tělesné strádání v něm vybičuje zvláštní vnitřní napětí, mladík se dostává do jakéhosi horečnatého stavu, nerozeznává už dobře skutečnost od svých

představ, domnívá se, že má jakési vnuknutí, a to, co vidí ve svém horečném snění, se mu pak stává medicínou určenou pro jeho celý život. Musí si ji ovšem sám získat. Jestliže například ve svém přeludném snění spatří netopýra, pátrá po něm tak dlouho, dokud jej neuloví; potom se s ním vrátí ke svému kmeni, ke kouzelníku čili medicinmanovi, a ten mu jeho převzácný úlovek připraví, aby jej mohl uschovat do onoho proslulého medicínového váčku. Teď teprve se stal vlastně Indián plnoprávným příslušníkem kmene – a běda, kdyby o svou medicínu snad přišel. Pro něco takového není omluvy, není vysvětlení; ztratil čest přede všemi a může se znovu stát tím, čím byl, jen v jednom jediném případě – jestliže zneškodní vynikajícího nepřítele a prokáže to jeho medicínou. Ukořistěný váček se stane potom jeho vlastním lékem.

Pochopíte, že mi toho nešťastníka v té chvíli bylo opravdu trochu líto. Jenže na žádné lítostivé uvažování jsem neměl čas. Protože hned po strážci jsem přišel na řadu já sám. Tangua zablýskal podezřívavě očima, přímo mě provrtával zuřivými pohledy. Jako by chtěl po mně v nejbližším okamžiku skočit.

„Chtěl jsi mít ty dva psy pro sebe,“ zařval na mne. „Seber se a chyb je! Přiveď je okamžitě zpátky!“

Chtěl jsem se prostě otočit a nevzít náčelníka na vědomí. Ale vrhl se po mně a stiskl mi pevně rameno.

„Slyšel jsi, co Tangua nařizuje! Budeš pronásledovat apačské psy a přivedeš je nazpět!“

Strhl jsem pravici, která se mi tak křečovitě zaryla do ramene. „Nic mi nenařizuj! Já k vám nepatřím!“

„Tangua je náčelníkem tohoto tábora!“ zařval podrážděně Kiowa. „Co on nařídí, to se musí stát. Každý ho musí poslouchat!“

Sáhl jsem do kapsy. Mezi prsty se mi objevila známá malá plechovka.

„Mám tě snad poučit o tom, že se mýlíš, tím, že vyhodím do vzduchu tebe i všechny tvé bojovníky? Řekni jedno jediné slovo, které se mi nebude líbit, a moje medicína tě v okamžiku zničí!“

Byl jsem zvědav, jak bude tahle komedie působit na pověřivého Kiowu. Působila beze zbytku, dokonale. Rozhodil ruce, uskočil daleko stranou a vykřikl:

„Uff, uff! Nech svou medicínu na pokoji! Je to beztoho nástroj psů a kojotů!“

Byla to vlastně urážka, ale přešel jsem ji bez povšimnutí. Byl rozčilen, nevěděl dost dobře, co mluví, a pak – právě teď jsem nechtěl zbytečně rozvířovat věci. Byl jsem docela rád, že si v té chvíli všichni, Indiáni i bílí lovci, marně lámou hlavu, jak se to vlastně mohlo stát, že oba Apači zmizeli. Dokonce jsem se tím trochu bavil: nikdo z nich jistě netušil, že v mé kapse je ústřížek vlasů jednoho z těch, po nichž teď začalo zuřivé pátrání... Ano, ten pramínek vlasů byl v mé kapse a zůstal v ní – ještě dlouho, po všechna léta mých cest, už navždycky, jako má nejvzácnější památka.

Probudili jsme se časně ráno. Od včerejšího večera nám chování Kiowů dělalo vážné starosti: hlídali nás, to bylo jisté a zřejmé už z jejich zarputilých pohledů, a proto jsme se rozhodli postavit na noc hlídky a střídát se vždycky po hodině na stráž. Kiowové si toho všimli, neřekli k tomu sice nic, ale samozřejmě to jen zvýšilo napětí mezi nimi a námi.

Tanguovi lidé byli na nohou od ranního rozbřesku: pátrali usilovně po stopách uprchlíků, které se jim včera v temné noci nepodařilo odkrýt. Teď to šlo lépe. Nalezli v trávě několik otisků a ty je dovedly až k místu, kde měli Apači ukryty své koně. Po Vinnetouovi a Inču-čunovi ovšem dávno nebylo ani vidu a také hlídači koní zmizeli; ale zvířata – až na tři – tu zůstala. Když se Tangua tohle všechno dozvěděl, řádil jako pominutý – taková neodčinitelná škoda, že se nepodařilo včas objevit apačské koně a jejich strážce! Sam Hawkens se tomu jen chytrácky šklíbil a vyptával se mě:

„Jestlipak je vám jasné, sir, proč tady Inču-čuna a Vinnetou nechali ty koně?“

„Tomu říkáte hádanka?“ protáhl jsem si údy, zdřevěnělé spánkem. „To je jednoduchá věc!“

„Oho!“ Mužík mi zašermoval rukama přímo před očima. „To byste musel mít teprve zkušenosti, abyste mohl. . . „

„Mám zkušeností až dost.“

„Vy? A kde jste k ním přišel? To byste mi laskavě měl prozradit!“

„Knihy, milý Same, knihy!“

„Dejte pokoj!“ Lovec třepal rozmrzele pravicí. „Jednou jste si přečetl něco, co se vám tady náhodou hodilo, a už si myslíte, že jste posbíral všechnu moudrost světa. Z toho vás vyvedu, synu! Tak mluvejte!“

„Dobře,“ řekl jsem a přečíslnul jsem si – k nesmírnému údivu Sama Hawkense – hřebenem vlasy. „Řeknu vám, co si o tom myslím. Apači tu nechali koně kvůli zajatcům.“

„Jak to myslíte?“

„Jak to říkám. Budou je totiž ještě potřebovat.“

„K čemupak asi potřebují zajatci koně?“ řekl jízlivě mužík. Šamovy poznámky mě nezlobily ani za mák. Dávno jsem si už zvykl na jeho zvláštní způsob jednání. Měl přes všechny ty neomalenosti zlaté srdce a myslil to vždycky dobře.

„Podívejte se, Same, podle mne se může stát dvojí: buďto se k nám Inču-čuna s Vinnetouem brzy vrátí zpátky asi s nějakým silnějším oddílem svých bojovníků – a proč by tedy vtom případě koně nejdřív odváděli a potom zas přiváděli? Nebo si naši Kiowové řeknou, nebudeme čekat, až nás Apačové napadnou, a budou se snažit, aby co nejdřív zmizeli i se zajatci. A pak bude určitě pro chycené Apače snesitelnější, když pojedou na koních, než aby je jejich nepřátelé honili po savaně pěšky. Kromě toho mám dojem, že Kiowové by tohle vláčení Apačů pěšky brzo omrzelo a že by to asi vyřešili jednodušším způsobem... Víte, co mám na mysli? Už o tom mluvil Tangua.“

Sam přikývl a podrbal se trochu rozpačité na paruce.

„Hm, hm,“ zabručel. „Neřekl jste to zrovna špatně, líp, než by člověk čekal. Jenže jste zapomněl na třetí možnost: co když Kiowové zajatce zabijou hned na místě? Tady?“

„To neudělají!“

„Budou se vás ptát o dovolení!“ ušklíbl se.

„Samozřejmě! Dokud jsem tady, nestane se žádnému z těch zajatých ani to nejmenší!“

Sam si pobaveně založil ruce v bok.

„Ah tak! Dokud jste tady vy... zkrátka a dobře, vy považujete svou ctěnou přítomnost za mimořádnou, přímo světobornou událost, že ano?“

„Ne, to jistě ne. Ale nepřipustím, aby se sprostě vraždilo, dokud jen budu schopen pohnout rukou.“

„Nepřipustíte... No vy jste ohromný chlapík! Hihhi! Dvě stě Kiowů je kolem dokola, a vy sám, jediný, vy ovšem nepřipustíte...“

„Doufám, že nebudu sám a jediný.“

„Máte snad někoho v záloze?“

„Mám,“ řekl jsem a podíval se Samovi zpříma do očí: „Sama Hawkense, Dicka Stonea, Willa Parkera. Myslím si o nich, že to jsou slušní lidé a že tady žádné ukrutnosti na zajatcích nedovolí. Já jim důvěřuju.“

„Tak, tak, vy nám důvěřujete! No to musíme být vděční, když nám takový slavný zálesák projevil důvěru. Já jsem z toho celý pryč, jestli se nepletu...“

„Same, teď jsem mluvil vážně. Jde o lidské životy!“

V Samových očičkách to zablýskalo.

„Bounce!“ zamručel. „Tak to promiňte, netušil jsem do téhle chvíle, že jde o vážné věci. To nasadím okamžitě úplně truchlivou tvář. Konečně čtyři proti dvěma stům, to už je jiná polívka! Jak myslíte, že to s námi skončí?“

„Já se neptám, jak to skončí,“ odpověděl jsem, „já jen opakuju, že nedovolím, aby se tady sprostě vraždilo. A taky doufám, že si to nerozdáme s Kiowy na nože čtyři proti dvěma stům! To je nesmysl! Snad máme taky něco v hlavě – ne?“

„Tedy lest?“

Pokrčil jsem rameny.

„Ale kdepak!“ řekl pochybovačně Sam Hawkens. „S tím si na ně nepřijdete. Udělají, co si myslí, a čerta se budou starat o vaše lsti!“

„Dobře...“ Zatvářil jsem se rozmrzele a jakoby zklamaně jsem si povzdychl. „Na vás tedy spoléhat nemohu, co se dá dělat, půjdu do toho sám.“

„U všech všudy, sir, neříkejte mi tady takové hlouposti!“ vpadl mi rychle do řeči Sam. „Tak to přece vůbec není. Především se musíte řídit vy podle nás zkušenějších, a ne obráceně, a za druhé... neřekl jsem vůbec, že chci nechat Apače v loji. Jenom se mi nechce prorážet zeď hlavou, sir, to je ten celý rozdíl. Obyčejně totiž bývá zeď tvrdší než každá hlava... to jste si v knihách nepřečetl!“

„Souhlasím, Same,“ řekl jsem, „hlavou proti zdi se určitě nepoženu! To vám podepíšu. Ostatně zatím ani nevíme, co si Kiowové mezi sebou upečou. Však nás pak něco napadne...“

Sam Hawkens se díval zamyšleně před sebe.

„Na to bych nespolehal,“ bručel. „člověk musí vědět předem, co chce podniknout v nebezpečné situaci. Otázka zní: co když budou chtít Kiowové usmrtit zajatce?“

„Zasáhne, okamžitě zasáhne. Pak nic jiného nezbude,“ mínil jsem.

Hawkens ohrnoval pohrdavě ret.

„To je řeč jako rozprávka. Co si pod tím představujete?“

„Vzneseme námitky a...“

„... a ty se ukážou úplně marné,“ dokončil malý lovec a zavrhl můj poněkud prostoduchý nápad jediným rázným zavrtěním hlavy.

„Pak tedy musíme přinutit náčelníka, aby jednal podle nás!“

„Jak?“

„Kdyby to nešlo jinak, dám mu třeba nůž na krk!“

„A bodnete?“

Hodil po mně pochybujícím pohledem.

„Když nebude zbylí... ano...“

„The devil!“ vykřikl malý lovec. „U ďábla, vy jste ale zabiják! To je... to je...“ Zarazil se a chvíli přemýšlel. Jeho očka jezdila nepokojně sem tam, nakonec se rozpačitě podrbl na paruce. „To je... náhodou... docela slušná myšlenka,“ připustil. „Položit náčelníkovi kudlu na krk, proč ne – to nás asi jedině může zachránit. Koukněte se na to! Greenhorna napadla docela dobrá myšlenka. Budeme se jí držet.“

Bancroft ho přerušil svým příchodem. Na jeho nejistém, těkajícím a unaveném pohledu bylo znát, že v noci příliš klidně nespal. Obával se zřejmě nebezpečí, které hrozilo od Indiánů, a trápily ho myšlenky na to, že je třeba co nejrychleji dokončit rozměřování. Naléhal, abychom si přispíšili, že by chtěl být hotov se vším, ještě než se znovu objeví Apačové.

Měl pravdu, nesměla se teď promarnit zbytečně ani hodina. Pustili jsme se rychle do díla.

V poledne za mnou přišel Hawkens znovu. Potloukal se kolem Kiowů, aby pochytil, co mezi sebou pečou.

„Nerad vás ruším, sir,“ brumlal nespokojeně, „ale tak se mi všecko zdá, že Kiowové mají něco za lubem.“

„Zpozoroval jste něco?“

„Chtějí postavit Apače k mučednickým kůlům...“

„Teď hned?“

„Ovšem! Jinak bych sem za vámi neletěl!“

„A kde je náčelník?“

„Mezi svými.“

Chvíli jsem přemýšlel.

„Musíme ho vylákat,“ řekl jsem. „Nechtěl byste se toho ujmout, Same?“

„Že o tom mluvíte! Ale jak to mám navléct?“

Vrhl jsem zkoumavý pohled stranou. Kiowové přenesli své ležení z místa, kde jsme včera tábořili, blíž k nám, k lesíku na kraji prémie. Rattler a jeho kumpáni byli s nimi, jediní z nás. Jinak všichni z naší výpravy pomáhali při práci, i Parker a Stone se činili s námi. Najednou mi padlo do oka, že mezi Indiány a naším stanovištěm je křoví, dost husté na to, aby Kiowové nezpozorovali, co se v něm děje. Toho by se snad dalo využít, pomyslíl jsem si.

„Same,“ zašeptal jsem, „vyřídte mu, že sis ním potřebuji promluvit. A řekněte, že za ním nemohu zajít kvůli práci. Snad přijde... A tady ho zmáčkneme!“

„Doufám. Myslíte ale, že přijde sám? Co když si s sebou někoho vezme?“

„To bude vaše starost, Same! A Stonea a Parkera. Tanguu dostanu sám, jen mějte po ruce řemeny, abychom ho hned spoutali. Všechno to musí jen letět. A žádné zbytečné vzrušení při tom!“

„Well,“ přikývl Sam, „nevím, jestli je zrovna tohle to nejchytřejší, co můžeme udělat, ale ať je po vašem. Beztoho mě taky nenapadá nic lepšího. Půjde sice o krček, ale nechat ho tady nemíním, sir, to rozhodně ne! Počítám, že z toho vyklouzneme nanejvýš s nějakou tou modřinou pod okem, hihihih!“

Zachichtl se suše jako obvykle, přiložil prst ke svému širáku a odkolébal se zeširoka ke Kiowům.

Uvědomoval jsem si až příliš dobře, čeho se odvažuji. Šlo opravdu o krček, a právě ten žertovný výraz mi prozrazoval, jak vážně se dívá na celou věc i Sam. Kývl jsem na Dicka Stonea a Willa Parkera – těm jsem musel říci, oč jde, nemohl jsem je zatáhnout do nějakého dobrodružství jen tak z vlastního rozhodnutí. Dick Stone se ovšem spravedlivě rozhořčil, sotva uslyšel mou otázku.

„Co si o nás myslíte, sir!“ ohradil se zprudka. „Copak jsme rošťáci, abychom nechali kamaráda v bryndě? Takový westmanský kousek se nám náhodou ohromně zamlouvá! Co ty na to, Wille, starouši?“

„Že mluvíš!“ mávl rukou Parker a potěšeně se pochechtával. „Já se na to docela těším. Až se přiženou a ukáže se, že na nás mají fousy!“

„Praví chlapi!“ řekl jsem. „Ale teď, přátelé, jako by se nic nedělo.“

Zakresloval jsem do mapy náramně horlivě číselné údaje ale sotva pár minut. Dick Stone se ozval, dřív než jsem předpokládal:

„Připravte se, sir! Už se k nám valí!“

Valil se, bohužel ne sám, nýbrž ještě s třemi bojovně vyhlížeujícími nižšími náčelníky. Couvnout se ovšem už nedalo.

„Každý jednoho!“ zašeptal jsem. „Já začnu první, počkáte na mne... a zmáčkněte je jaksepatří u krku, nesmí ani pípnout!“

Se Stonem a Parkerem po boku jsem vyšel Tanguovi pomalým, důstojným krokem vstříc. Setkali jsme se u křoviny, přesně jak jsem si to představoval. Větve dokonale zakrývaly Kiowům výhled na to, co se vlastně děje za porostem.

Náčelník se mračil, a sotva jsem před ním stanul, zavrčel jako pes u boudy:

„Bledá tvář, které říkají Old Shatterhand, pro mne vzkázala. Zapomněl jsi snad, že Tangua je náčelníkem Kiowů?“

„Ne. Víím to právě tak dobře jako ty.“

„Měl jsi tedy přijít ty za mnou, ne já za tebou.“ Odmlčel se. „Vím však, že nejsi ještě dlouho v této zemi, a proto ti promím. Musíš se teprve učit, jak se jedná s velikým náčelníkem. Ale teď mluv rychle! Tangua nemá času nazbyt!“

„Jistě. Máš něco nutného na práci?“

„Apačští psi čekají. Naučíme je výt strachy.“

Pokyvoval jsem vážně hlavou.

„Teď?“ zeptal jsem se.

„Ano!“

Znělo to tvrdě a nesmiřitelně, naprosto nesmiřitelně.

„Domníval jsem se, že odvedete zajatce do svých vigvamů, aby se vaše squaw a vaše děti radovaly a smály, až je budete přivazovat k mučednickým kůlům.“

„To jsme chtěli udělat,“ připustil náčelník Kiowů lhostejně. „Ale vyhrabali jsme válečnou sekyru a oni by nám překáželi na cestě boje. Zemřou ještě dnes.“

„Prosím tě, abys to nedělal.“

Řekl jsem ta slova se starostlivým výrazem v tváři, velmi naléhavě a důtklivě, jako bych se dovolával důstojnosti náčelníkovy. Tajně jsem si pořád ještě myslel, že snad se dá s Kiowou něco usmlouvat.

Vyvedl mě z toho okamžitě.

„Tady nemáš co prosit!“ obořil se na mne.

„Proč se mnou nemluvíš tak zdvořile jako já s tebou?“ řekl jsem klidně. „Slyšel jsi jen prosbu. Chápal bych, že se rozhořčuješ, kdybych ti dal rozkaz...“

Přerušil mě:

„Tangua nechce slyšet nic takového. Ani prosbu, ani rozkaz! Rozhodl se, a žádná bledá tvář ho nedonutí, aby jednal jinak.“

„A přece!“ řekl jsem tak vlídně, jak jen to šlo. „Uvaž, zda vůbec máte právo zabít ty zajatce... Počkej, já vím, co mi chceš říci, ale nebudeme se o to přít. Je rozdíl zneškodnit nepřítele v boji, anebo ho pomalu, krutě umučit k smrti. Musím tě varovat: něco takového nikdy nedovolíme!“

Tangua se napřímil, sevřel ruce v pěst a pohrdavě si mě přeměřil od hlavy k patě:

„Nedovolíte? Kdo myslíš, že jsem? Připadáš mi jak ropucha, která kváká a prská na šedého medvěda. Říkám ti znovu: zajatci patří mně a udělám s nimi, co se mi zlíbí!“

„Nezapomeň, že ses jich zmocnil s naší pomocí!“ řekl jsem také už zvýšeným hlasem. „Proto na ně máme přinejmenším totéž právo jako ty! A my si přežeme, aby zůstali naživu.“

„Vy si přejete! Vy jste bílí prašiví psi a Tangua kašle na všechno, co říkáte!“

Nadechl se, plivl přede mne a pootočil se ke mně zády. Chtěl to prostě skoncovat a odejít, ale neudělal ještě ani krok, když ho zasáhla má pěst. Klesl k zemi, ale hned se zase pokusil postavit na nohy; měl lebku tvrdou jak skála. Musel jsem ho udeřit do spánku ještě jednou, než jsem ho omráčil. Konečně byl zneškodněn! Ohlédl jsem se a viděl jsem, že Sam Hawkens klečí na prsou druhého Kiowy a svírá mu pevně hrdlo. Třetího právě spoutával Dick Stone s Willem Parkerem. Ale čtvrtý – proti našim propočtům – byl volný a prchal s divokým křikem nazpět k tábořišti Kiowů. Za několik vteřin všichni tři leželi spoutáni u našich nohou.

„To jsme to vyvedli!“ mrzel se Will Parker, pozoruje jediného uprchlíka. „Představte si tu smůlu – oba jsme si s Dickem namířili na stejného chlapa. A těch pár vteřin stačilo, aby nám jeden z těch ničemů uklouzl...“

„Co se dá dělat,“ těšil je Sam Hawkens. „Nic víc se nestane, nežli že nám začne čtverylka o chvílku dřív. Vsadím se, že nejpozději za

tři minuty tady máme všechny Kiowy! Pojd'te, musíme s nimi na volné prostranství..."

Mezitím se už začali sbíhat surveyorové. Vrchní inženýr byl bledý jako stěna, krve by se v něm nedořezal, a hlas se mu třásl rozčilením."

"Proboha, lidi, co vás to napadá!" bědoval. "Co to s těmi Indiány provádíte? Vždyť nám za to všem zakrutí krkem!"

"Určitě, určitě, a vám nejdřív, jestli s námi nepotáhnete za jeden provaz," křičel Sam Hawkens. "Svolejte sem lidi! Ale rychle!"

Sam se nezdržoval dlouhými výklady. Uchopili jsme svázané Kiowy a vlekli je spěšně dál, do otevřené prerie. Bancroft se surveyory spěchali za námi. Vyhlíželi ohromně starostlivě a nešťastně.

"Kdo bude s Kiowy vyjednávat?" volal jsem na Sama.

"Já si to vezmu na starost," mínil malý lovec, "vám by ta jejich indiánská hatmatilka dělala potíže. Ale musíte mě přitom podporovat. To chce, abyste na Tanguu vrhal ďábelské, krvežíznivé pohledy! Jako byste ho chtěl na místě propíchnout! Svedete to?"

Ani jsem neměl čas přisvědčit. Strhl se divoký pokřik a všude kolem nás se začali rojit Kiowové. Zastavili se na okamžik u křoví, kde jsme se zmocnili náčelníka, pak v divokém zmatku pádili obrovskými skoky k naší skupince. Jeden druhého odstrkovali, předbíhali se navzájem, byl to houf zmatených zuřivců, kterým nikdo nevelel, které nikdo neřídil. A to bylo pro nás víc než dobré.

Sam vyšel Kiowům vstříc. Zamával rukama, aby je zastavil, pak jsem slyšel, že na ně volá, nerozuměl jsem tomu, a znovu jsem slyšel, jak cosi vykřikuje, a potom už jsem viděl, jak se ti nejbližší zastavují na několik kroků od maličkého lovce. Teď zvedal ruce, mával pravicí divoce do vzduchu, jako by hodlal probodnout neviditelného nepřítele, pak se otáčel a mával rukama směrem ke mně a tvářil se nesmírně vážně. Dick Stone a Will Parker pochopili přesně, co mají v tom okamžiku dělat: vyzvedli spoutaného Tanguu, aby ho jeho lidé mohli dobře pozorovat, ukazovali na mne – nu a mně nezbylo než vrhat podle Samova předpisu ty ďábelské, krvežíznivé pohledy. Měly u Indiánů nečekaný ohlas! Byli hrůzou a zděšením bez sebe, přesvědčení; že v nejbližší vteřině podříznu náčelníka jak ovci.

Konečně se jeden z Kiowů oddělil od klubka a doprovázen malým lovcem kráčel – trochu váhavě a nejistě – až k nám. Zastavil se před spoutaným Tanguou a Sam s dokonalým hereckým gestem vztáhl k omráčenému náčelníkovi pravicí.

„Co jsem ti říkal? Jsou tady, jsou úplně v naší moci.“

Kiowa, pravděpodobně některý z nižších náčelníků, se tvářil nedůvěřivě, ale bylo vidět, že vztek jím jen lomcuje.

„Dva spoutaní bojovníci jsou naživu,“ zamumlal. „Náčelník je však mrtev.“

„Mýlíš se,“ opravil ho Hawkens, „je také naživu, to jenom pěst Old Shatterhanda ho zbavila na chvíli vědomí. Můžeš tu vyčkat, až přijde k sobě. Pak se pokojně a klidně poradíme, co dál. Jestli však

někdo z vašich bojovníků pozvedne zbraň, probodne Shatterhandův nůž náčelníkovi srdce!“

„Pokojně a klidně se máme radit?“ vybuchl hněvivě rudoch.
„Proč jste tedy spoutali naše lidi, když se chcete pokojně radit? Nevíte, že jsme vašimi přáteli?“

„Nevěříš sám tomu, co říkáš,“ namítl vlídně Sam.

„Kouřili jsme s vámi dýmku: uzavřeli jsme mír a přátelství.“

„Jenže tomu míru a přátelství není co věřit,“ povzdychl vyčítavě Sam Hawkens.

Indián se mračil:

„Jak to můžeš říci?“

„Je snad u Kiowů zvykem urážet přátele a bratry?“

„Ne.“

„Vidíš. A váš náčelník urazil Old Shatterhanda! Můžeme vás tedy pokládat za přátele a bratry? Nemůžeme... Ale podívej se, náčelník se už pohnul!“

Skutečně: náčelníkova víčka se křečovitě zachvěla, nadzvedla se, zas klesla a pak se doširoka rozevřela. Začal bloudit pohledem z jednoho na druhého, prohlížel si nás udiveně, jako by si připamatovával, co se vlastně stalo, a nakonec se mu vydral z hrdla hluboký vzdech. . Přišel k sobě.

„Uff, uff!“ vypravil ze sebe. „Old Shatterhand srazil Tanguu k zemi! Kdo ho však spoutal?“

„Taky já,“ ozval jsem se.

Tangua přivřel oči. Potom na mne vrhl nenávistný. pohled: „Nechť mi sundají pouta! Tangua to přikazuje.“

„Před chvílí jsi nechtěl vyhovět mé prosbě. Nyní jsou mé uši hluché k tvému rozkazu. Nemáš mi co rozkazovat!“ řekl jsem.

Stihl mě zuřivý pohled. Náčelník trhl bezmocně rukama a zaskřípěl zuby.

„Drž hubu, mladíku, nebo tě rozdrtím!“ zařval.

„Radím ti, abys radši mlčel,“ řekl jsem klidně. „Před chvílí jsi mě urazil, a musel jsem tě za to srazit. Old Shatterhand nedovolí nikomu, aby ho nazýval beztrestně ropuchou a bílým psem. Nebudeš-li zdvořilejší, uškodíš si ještě víc!“

„Tangua žádá, aby byl zbaven okamžitě pout. Jinak pošlou jeho bojovníci všechny bílé tváře do věčných lovišť!“

„Tomu se jenom usmívám,“ potřásl jsem hlavou. „Víš přece dobře, že ty bys byl první, kdo by za to zaplatil životem! Poslyš, co ti řeknu: tamhle stojí tví bojovníci; stačí, aby jeden z nich sáhl po zbraní nebo aby se bez mého svolení přiblížil, a máš nůž v srdci. Howgh!“

Nasadil jsem mu špičku nože na prsa. Musel jsem ho přesvědčit, že je dokonale v našich rukou a že svou hrozbu míním naprosto vážně.

Následovala chvíle ticha.

Tangua kroutil očima na všechny strany, sykal hněvem, ale nakonec nahlédl, že po zlém se z toho nedostane. Přemohl svůj bezmocný vztek a začal o něco klidněji:

„Co chceš od náčelníka Kiowů?“

„Už jsem ti řekl: necháš zajatce naživu.“

„Žádáš, abychom jim vůbec darovali život?“

„Nevím, co s nimi chceš dělat později. Do toho nemohu mluvit. Ale tady, dokud tu budeme, se jim nesmí stát nic!“

17. BLESKURYCHLÝ NŮŽ

Tangua svěsil hlavu a nechal uplynout krátkou chvíli v mlčení. Ačkoliv jeho tvář byla celá pomalována válečnými barvami, zračilo se v ní jasně téměř všechno: jeho hněv, nenávisť, zlost, úskočnost. Měl jsem pocit, že tahle výměna názorů mezi námi dvěma může trvat ještě hezky dlouho. Byl jsem překvapen, když se najednou ozval docela klidným hlasem:

„Stane se, jak si přeješ. Splním ti dokonce ještě víc, než chceš – jestli přijmeš mou nabídku.“

„To jest?“

„Počkej, nejdřív ti Tangua musí říci, že se nebojí tvého nože. Neodvážíš se bodnout, protože víš, že v tom okamžiku by vás bojovníci Kiowů všechny rozsápali na kusy. I kdybyste bojovali jak lvi, dvě stě Kiowů vás zadupe do země. Nepřemůžete je! Proto se Tangua směje tvým hrozbám! Mohl by klidně odmítnout všechno, co žádáš, a přece by ses mu neodvážil zkřivit vlas na hlavě. Avšak

chce ti přesto poskytnout příležitost. Apačští psi nezemřou u kůlů smrti, Tangua ti dokonce může slíbit, že propustí všechny na svobodu...“

„Jestliže...?“

„Jestliže budeš bojovat za jejich svobodu na život a na smrt.“

„S kým?“

„S bojovníkem, kterého určím.“

„Jakými zbraněmi?“

„Jen nožem. Probodne-li tě, Apači zemřou; probodneš-li ty jeho, zůstanou naživu.“

„A propustíš je!“

„Propustím,“ potvrdil náčelník.

Bylo mi jasné, nač vlastně po straně myslí. Považoval mě za nejnebezpečnějšího z bělochů a chtěl se mě tímhle způsobem šikovně zbavit: měl patrně mezi svými bojovníky nějakého přeborníka v soubojích na nože a já se měl stát obětním beránkem. Ale nerozmýšlel jsem se přesto ani na okamžik.

„Dobrá, souhlasím,“ přisvědčil jsem. „Ujednáme podmínky a vykouříme na potvrzení kalumet. Pak začne boj.“

„Co vás to napadá!“ chytil se za hlavu Sam Hawkens. „Člověče, vždyť lezete rovnou do pasti! Takový nesmysl! Copak se můžete pustit do zápasu, když budou tak vysloveně nerovné podmínky?“

„Omyl!“

„Prosím vás, omyl! Omyl, ale váš! Už jste měl někdy nůž v ruce, už jste s ním bojoval na život a na smrt?“

„Ne.“

„Tady to máte!“ děsil se Sam Hawkens. „A ten chlap, co ho na vás Tangua pošle, to bude hotový mistr! To je ten váš omyl! Jestli vás zapáchne, jako že zapáchne, Apačové stejně zahynou. A i kdyby se vám podařil zázrak a vy jste ho – nevím jak přemohl, co se stane? Zaplatí za to jeden lump životem! Tomu se říká rovné podmínky?“

„Ale když zvítězím, Apačové se dostanou na svobodu!“

„Tomu věříte? Ano?“

Sam zuřivě třepal rukou.

„Ale posvátný kalumet...“, chtěl jsem namítnout.

„Čert věř jejich kalumetu, ten rošťák Tangua má tisíc postranních myšlenek, vidím mu to na nose i na uších!“

Samova vyřídilka se rozjela naplno. Přemlouval a přemlouval, za chvíli se připojili i Dick Stone a Will Parker, ale já jsem zůstal neoblomný.

Nakonec tedy malý lovec jen bezmocně povzdechl:

„Tak dobrá, ať je tedy po vašem. Rozbijte si tu hlavu o zeď! Ale to vám povídám, od téhle chvíle jsem jako ostříž! A jak se stane něco proti úmluvě, jak nebude ten boj poctivý, pouštím ze řetězu svou Liddy a rozstřelím každého na tisíc kusů, že vyletí pánubohu do oken, jestli se příliš nepletu...“

Tangua navrhl podmínky víc než přísné: na kousku země bet trávy, několik málo kroků odtud, se vykreslí do písečné půdy velká ležatá osmička. Dvě smyčky vedle sebe, každá pro jednoho z protivníků. Tady, každý ve svém prostoru, budeme stát proti sobě a žádný jej nebude smět opustit – dokud jeden z nás bude dýchat. Milost neexistuje. Jen jeden zůstane naživu, vítěz, a ten bude volný, nikdo se na něm nesmí mstít. To byla cena za vítězství: svoboda Apačů, nebo má smrt.

Chvěl jsem se a trochu se mi třásla ruka, když jsem o několik minut později přebíral z rukou Tanguy, zbaveného už pout, jeho posvátný kalumet. Bancroft a surveyorové mě zahrnovali výčitkami, Will a Dick na mne co chvíli potají vrhli soucitný pohled a malý Sam Hawkens jen starostlivě vrtěl hlavou, jako by stále nemohl a nemohl uvěřit mé úmluvě s Kiowou.

„Vždycky jsem říkal, že jste lehkomyšlný člověk,“ vzdychal. „Sednout na takovou vějičku! Co z toho budete mít, když vás propíchne? Aspoň to kdybyste mi vysvětlil?“

„Nikdo tu nejsme navěky, Same...“

„Kdybyste držel zobák, vážený! Ještě mě rozčilujete! Člověk se s vámi piplá, přirostete mu docela k srdci, a nakonec toho mám litovat kvůli vašim hloupým řečem!“

„Tak se mi zdá, Same, že začínáte truchlit!“

„To se rozumí, že začínám truchlit! Prosím vás, co budu bez vás na stará kolena dělat? S kým se budu dohadovat?“

„Seženete si jiného greenhorna! No! Nebo se budete hádat s Willem Parkerem, beztoho mu říkáte, že...“

„Nechte toho, sir!“ zanaříkal, Sam. „Takového šikovného greenhorna, jako jste vy, hned tak nenajdu. Ale to vám povídám: jestli se vám něco stane, spočítám to těm Kiowům tak, že na to nezapomenou. Budu to brát hlava nehlava! A vy na něj taky musíte hákem od podlahy! Ne abyste toho chlapa šetřil, s tím musíte bez milosti zatočit!“

„Hm, hm...“

„Hm, hm! Co mi tu mručíte? Tady půjde o život, sir!“

„A co když ho zraním... myslím tak, že nebude schopen boje?“

„To neplatí, to vám Tangua neuzná. Buď váš život, nebo jeho, slyšel jste ho. Jinak na vás pošle dalšího chlapa. Člověče, sir, já vidím, že si z toho začínáte dělat svědomí..., prosím vás, jen to ne! Takové věci se westman někdy. nevyhne, co se dá dělat! A vůbec: vždyť ti Kiowové jsou banda lupičů, ti všechno spískali, když chtěli Apačům ukrást koně. Jestli to bude jednoho z nich stát krk, aspoň si dají příště lepší pozor – a spouště Apačů to zachrání život. Pro všechny svaté, slibte mi; že do toho půjdete doopravdy, nebo do mne nic nebude...“

„Dobrá, Same, pro váš klid tedy: žádné myšlenky na milost, souboj na život a na smrt! Půjdu do toho naplno: slibuju vám to!“

„Konečně!“ Samovi spadl kámen ze srdce. „Aspoň o tom že jsem vás přesvědčil! Ale stejně: mám pocit, jako bych posílal syna na frontu... sir, co říkáte, co kdybych si to s vámi vyměnil?“

„Ani nápad, Same!“ ohradil jsem se. „Předně si myslím, že je líp, aby to odskákal greenhorn, když už to má někdo odskákat, a za druhé...“

„Hlouposti! Mluvíte dneska samé hlouposti! Naopak – na mých starých kostech už nezáleží, ale vy, vy jste mladý, máte před sebou...“

„... a za druhé,“ pokračoval jsem tvrdošijně, a ještě důrazněji, „za druhé by něco takového bylo prostě podlé a zbabělé. A vlastně – Tangua by to ani nepřipustil, to víte dobře sám!“

„To je právě to, co mi nejde pod fousy! Ten chlap na vás má prostě spadeno, chce vás mermomocí dostat... Pozor, Kiowové jsou tady!“

Přišli skoro všichni, jen tři zůstali u koní jako stráže a pak malá skupinka u zajatých Apačů. Tangua mlčky převedl své lidi až k místu, které vybral pro souboj. Rozestavil je do tří stran, na čtvrté měli místo Bancroft, surveyorové, Sam, Will, Dick a ostatní z našeho tábora. Pak Tangua pokynul pravicí a z řady Indiánů vystoupil chlap jako hora, samá šlacha, samý sval, hotový Herkules. Svlékl se mlčky do půl těla, odložil všechny zbraně, ponechávaje si jen dlouhý ostrý nůž. Šel z něho strach a Tangua si toho byl zřejmě vědom. Vzal jej za ruku, rozhlédl se vítězně kolem sebe a oznámil hlasem, který prozrazoval, že si nedělá nejmenší starost o vítězství svého člověka.

„Zde stojí Metan-akva, Bleskurychlý nůž, nejsilnější bojovník mezi Kiowy. Jeho nůž zahubí každého nepřítele. Zasáhne jako blesk. On bude bojovat s bledou tváří Old Shatterhandem.“

„The devil! U čerta!“ zašeptal Sam za mými zády. „Ten chlap je učiněný Goliáš! A Bleskurychlý nůž... to mluví za všechno! Nevím, nevím, sir.“

„Pshaw!“

„Nepodceňujte! Máte jedinou možnost, jak ho vyřídit: skoncovat to s ním co nejdřív. Žádný boj na výdrž, jestli vám něco můžu poradit! Ukažte puls!“

Sam mi hmatl po zápěstí a starostlivě zkoumal tepnu. Zdálo se, že je spokojen, pustil mi ruku a posunul si svůj promaštěný klobouk do týla.

„Šedesát... zaplaťpánbůh, docela pravidelný... Doufám, že nemáte strach? Hlavně se soustřeďte! Nebojte se toho chlapa!“

Musel jsem se usmát. Před okamžikem nade mnou dělal kříž, a teď se mi mermomocí snažil upevnit sebevědomí.

„To by mi tak chybělo,“ zabručel jsem. „Teď, když jde o všechno... Jsem klidný jako ryba, Same.“

Podal jsem revolver a medvědobijku Samovi a začal se svlékat. Nebylo to sice výslovně domluveno, ale nechtěl jsem, aby si snad Indiáni mysleli, že si nechávám aspoň tuhle slabou ochranu proti Metan-akvovu noži. Zdálo se mi, že přímo slyším, jak mi srdce hlasitě bije. A přitom, podivil jsem se, byl jsem tak klidný, tak soustředěný, docela jak to chtěl Sam.

Tangua mezitím uchopil tomahavk a nakreslil do písku velikou osmičku: Oběma rukama nám pokynul, abychom vstoupili dovnitř, každý do jednoho oválu. Bleskurychlý nůž si neodpustil pár posměšných poznámek:

„Tělo bledé tváře se chvěje strachem jako list rákosí. Zmocnila se ho snad slabost? Odváží se vstoupit jen špičkou nohy do znamení, které nakreslil velký náčelník do písku?“

Neodpověděl jsem, ale skočil prostě do nakreslené smyčky, naoko bezmyšlenkovitě, až ukvapeně, ale ve skutečnosti docela promyšleně. Tahle strana, kde se mi teď opíralo slunce do zad, poskytovala jistou výhodu: rudoch se musel dívat, zvedl-li jen trochu oči, přímo do slunce. Zjišťoval jsem s překvapením, že si tu výhodu chladnokrevně a přesně uvědomuji. To bylo dobré znamení pro boj, v kterém jsem nemohl počítat s nejmenším soucitěm protivníka.

„On se odvážil!“ Kiowa pokračoval ve svých posměšcích. „On neví, že můj nůž ho sežere! Veliký duch mu odňal rozum a vydal ho do mé moci.“

Bylo to přesně v duchu indiánských zvyklostí. Pošpinit a znectít protivníka před bojem náležitou řečnickou předehrou, to si nedá ujít žádný z indiánských bojovníků. Věděl jsem, že by mě považovali za zbabělce a strašpytla, kdybych mu zůstal dlužen odpověď.

„Bojuješ hubou,“ křikl jsem na něj, „ale já tady stojím s nožem v ruce a marně tě hledám. Rozklepala se ti snad kolena, že nemůžeš udělat krok kupředu?“

Rozzuřilo ho to. Skočil na své místo a podrážděně zařval:

„Metan-akva stojí pevně a neví, co je strach! Bojovníci Kiowů, slyšíte? Prvním bodnutím zbavím toho prašivého bílého psa života!“

„Nedostaneš se k tomu, abys mě bodl! Má rána bude rychlejší, Avat-avo! Neměl by ses tak vlastně jmenovat? To jméno by se ti hodilo spíš než Metan-akva!“

„Slyšeli jste, bratři?“ „křikl. „Nazval mě Velká huba! Tenhle smrdící kojot se odvážil pohánět Metan-akvu! Bude za to pykat! Supové brzy budou žrát jeho vnitřnosti!“

To bylo od něho neopatrné, protože mimoděk prozradil, jak na mne hodlá zaútočit. Vnitřnosti! To znamenalo, že nechce probodnout, ale rozpárat, že mi chce otevřít břicho prudkým sekem zespoda vzhůru.

Stáli jsme si velmi blízko, stačilo maličko se naklonit, abychom jeden druhého zasáhli nožem. Metan-akva však neútočil, jen na mne upíral zrak a zůstával strnule stát, s pravicí svěšenou volně a nehybně podle boku. Konec rukojeti si opíral o malíček, čepel, obrácenou vzhůru, měl mezi palcem a ukazovákem – další, už neklamný důkaz toho, co prozradila před okamžikem jeho slova. Protože ten, kdo chce vést ránu shora dolů, drží nůž obráceně, tak, aby se rukojeť opírala o palec a čepel byla mezi malíkem a palcem.

Věděl jsem tedy, jak zaútočí. Teď bylo nejdůležitější vytušit, kdy se rozhodne k výpadu. Ale jen vyčkávat, to bylo asi nejméně vhodné. Rozhodl jsem se, že ho k útoku prostě vyprovokuji. Sklopil jsem víčka a pozoroval ho uzounkou, neznatelnou štěrbinou mezi řasami.

„Bodni, ty babo!“ uslyšel jsem.

„Nežvaň a měj se k činu, rudý chlapečku!“

To byla urážka, zlá urážka, na tu se dalo odpovědět jen ještě větší nadávkou, anebo Anebo tím, čím odpověděl: zahlédl

jsem, jak se mu rozšířily na okamžik zorničky, a v příštím okamžiku se vymrštila jeho pravice a nůž se mihl vzduchem proti mému břichu; tak, jak jsem čekal, zdola nahoru. Nepředpokládat, že zaútočí právě tak, jak zaútočil, byl bych asi už v té chvíli ztracen. Teď však jeho ruka neočekávaně narazila na čepel, kterou jsem stejně bleskurychle nastavil. Pravice se mu zbarvila krví, vykřikl bolestí.

„Pse, pse, pse!“ zavyl a ze strnulých prstů mu vypadl nůž. Zapotácel se, pak se vrhl proti mně jako smyslu zbavený, snad s bláznivou myšlenkou zdolat mě svou obrovitou pestí. Ale jak proti mně divoce letěl vzduchem, setkal se podruhé s čepeli mého nože. V okamžiku mu z hrudi vytryskl proud čisté, jasně červené krve, neklamné znamení, že bylo zasaženo srdce. Ještě zachroptěl a prudce vykřikl, potom se zhroutil s tichým zasténáním k zemi, převrátil se – a zůstal bez hnutí ležet.

Indiáni spustili zuřivý povyk.

Jen jednomu – Tanguovi – nepřešlo přes rty ani slovo. Mlčky přešel k ležícímu muži, sklonil se k němu a dotkl se rukou kraje rány. Pak se opět zvedl a vrhl na mne pohled, na který nikdy nezapomenu: tolik v něm bylo vzteku a úděsu a hrůzy a strachu a zuřivosti a obdivu. Pak se obrátil a pokynul Kiowům, aby mu udělali místo.

„Počkej!“ zvolal jsem. „Vidíš, že stojím dosud na svém místě! Metan-akva je opustil a leží na zemi. Kdo zvítězil?“

„Ty!“ zachroptěl zuřivě a otočil se ke mně zády. Udělal pět nebo šest kroků, potom se zastavil. „Zlý duch ti pomáhal,“ vyprskl, „ale

náš medicinman ti vezme tvé kouzlo a potom nám bude náležet tvůj život.“

„Ať váš medicinman dělá, co umí, to mě nezajímá, ale ty teď dodrž slovo!“

„Jaké slovo?“ řekl s opovržením.

„Však víš! Slíbil jsi, že Apači nebudou usmrceni.“

„Tangua to slíbil a svůj slib dodrží.“

„A slíbil jsi, že je propustíš.“

„Ano, budou propuštěni. Tangua plní, co slíbil.“

„Dobře,“ řekl jsem. „Sundáme jim pouta.“

„To udělám sám,“ protáhl jaksi líným hlasem, „... až přijde čas ...“

„Ten už přišel. Zvítězil jsem nad Metan-akvou.“

„Mlč! Mluvil jsem snad o tom, kdy budou Apači zbaveni pout?“

„Rozumí se přece samo sebou, že...“

„Mlč! Mlč!“ obořil se na mne. „Tangua sám určí, kdy přijde čas. Nevztáhneme na Apače ruku, to jsem ti slíbil a taky to dodržím. Ale jestli náhodou zahynou hladem a žízni, dřív než je propustím, to nebude už moje vina.“

„Lotře!“ hodil jsem mu do tváře. „Ničemo! Padouchu!“

„Pse!“ zahřměl on. „Řekni ještě jedno takové slovo a...“

Zarazil se uprostřed hromování a strnule mi zůstal civět do tváře. Její výraz mu prostě vzal dech.

„ a moje pěst tě zase srazí k zemi!“ doplnil jsem tiše a pevně.

Vzpamatoval se, uskočil, sáhl za pás a vytasil nůž.

„Před tvými pěstmi se bude mít Tangua na pozoru! Přiblíž se – a probodnu tě!“

„To říkal Bleskurychlý nůž taky! A podívej se, kde leží jeho tělo! Jestli zkřivíš Apačům na hlavě jen vlásek, povede se ti přesně tak jako jemu. Říkám ti, že o tom, co se stane s Apači, rozhodnu já. Já a mí přátelé. Nezapomeň, že mám krabičku, která tebe i všechny tvé bojovníky může vyhodit do povětří!“

Teprve teď sem vykročil ven ze své smyčky.

Všechno se odehrálo za několik málo vteřin. Indiáni dosud řvali jak pomínutí, nebylo slyšet vlastního slova na pět kroků, dokonce ani Sam Hawkens, který se ke mně prodíral s mými svršky a zbraněmi, nemohl zaslechnout nic z toho, co jsme si s Tanguou řekli. Jeho kulatá tvář byla jeden veliký úsměv. Vrhł se ke mně a tiskl mě k sobě jako malého chlapce.

„Welcome, welcome, sir!“ opakoval a posmrkával přitom dojetím. „Vítám vás z říše mrtvých. Človíčku, příteli, mladíku, greenhorne, vy jste učiněný prezent! Ono mu nestačí, že odpravil bizona, on vyřídil Goliáše, před kterým by polovička z těch mužů tady vzala nohy na ramena! Tomu říkám výkon hodný westmana! Dicku, Wille, honem ke mně, podívejte se na toho surveyora! Co říkáte, co s ním bude?“

Dick Stone se jen šťastně pochichtával. Will Parker mě dloubl přátelsky do zad:

„Co s ním bude? Co by s ním bylo – vezmem ho mezi sebe: už má školu za sebou, už to není greenhorn!“

Najednou se Sam zarazil. Jeho kulaťoučká tvář se protáhla:

„Co říkáš? Ten že není greenhorn? A kdo ti to řekl? Člověče, vždyť on toho indiánského Indiána vyřídil jen díky své hlouposti, jestli se nepletu... Chápeš? To se rozumí, takový lehkomyšlný mladík se do všeho bezhlavě žene a má víc štěstí než rozumu. Všecko mu, vyjde. Člověk už za něj skládá v duchu poslední vůli, a on se najednou rozmáchne, píchne – a rudoch se svalí do pisku jak špalek. Ale zaplaťpánbůh, je to za námi, máme, co jsme chtěli: Apačové budou volni...“

Oddechl si a šťastně se pohladil po paruce. Oblékl jsem si tiše košili, přehodil přes rameno medvědobijku a za pás zastrčil revolver.

„Tak mám dojem, Same, že jste na omylu,“ řekl jsem.

„Na omylu? Já? A v čem?“

„V tom, že Apačové budou volni. Tangua totiž slíbil – a přitom si nechal otevřená zadní vrátka... Víte, co mi řekl?“

„To jsem si mohl myslet,“ vybuchl malý lovec, když jsem mu v krátkosti vysvětlil, jaký podfuk si Tangua vymyslel. „To je mu podobné! Ale vážený, tohle jen tak nenechám! To si s ním vyřídím! Ten podvodník si to nedá za rámeček!“

Rozhořčeně si posunul svou hučku až do týlu a upřímně si odplivl. Pak zdvihl ukazovák na důkaz, že to tak nemíní nechat. a odstrkuje od sebe Indiány, rázně se prodíral mezi Kiowy, aby dal Tanguovi co proto. Kolébal se na svých křivých, hubených

nožičkách a šosy jeho koženého loveckého kabátu mu poletovaly směšně sem a tam.

18. OPĚT APAČOVÉ

Kiowové se trochu uklidnili, přestali výt, ale četli jsme jim na očích, že by se po tomhle – pro ně tak neočekávaném – výsledku souboje na nás nejraději vrhli. Byli zdrceni a rozlíceni zároveň, ale potvrdili úmluvu kouřem dýmky, a tak proti nám nesměli nic podniknout. Ostatně byli určitě do jednoho přesvědčeni, že se brzo najde jiná záminka k pomstě: mohli přece klidně čekat. Byli si myslím jisti, že jim nakonec přece jen neutečeme.

Shlukli se nad tělem poraženého Metan-akvy v čele s náčelníkem a žalostně nad ním mumlali smuteční zpěvy poraženého bojovníka.

Sam Hawkens se od nich vrátil, než by napočítal deset. Mračil se, očička mu svítila hněvem, pofrkával svým mocným nosem jako podrážděná kobyla. Dalo se čekat, že nepořídí.

„Ten lump!“ běsnil a odplivoval si přitom na všechny strany. „On to snad provede doopravdy, darebák darebácká! Umořit je hladem, na to nemohl přijít nikdo jiný než on! Ale aby se nepřepočítal! Jestli se nepletu, jmenuju se Sam Hawkens, a ještě svedu stříhnout takovýmhle ptáčkům na frak!“

„Jen aby nestříhl na frak on nám,“ poznamenal jsem.

„A hled'me! Snad vám nespadlo srdce do kalhot, sir?“

„Pshaw! Asi jako vám, Same.“

„Ale kde! Já nejsem greenhorn! To vy se do všeho buď bezhlavě ženete, jako býk na červený šátek, anebo začnete dumat... jako teď! No, nad čím bádáte?“

„Nad ničím.“

Sam mě vzal kolem paží.

„Výčitky svědomí?“

Potřásl jsem hlavou a neodpověděl jsem.

„Dobré nebe, nemyslete na to, člověče! Já vím, ještě jste nikdy nezabil člověka – že mám pravdu?“

„Ne.“

„A teď vás to trápí... Tak řekněte, svěřte se, jaký máte pocit?“

„Docela upřímně, Same: mizerný. Víte, zbavit člověka života... Podruhé už bych to nechtěl prožít.“

„Hloupé myšlenky,“ zlobil se naoko Sam, ale zdálo se mi, že mě chápe. „To se na Západě stává, že se dostanete do takové situace: buď já, nebo on. To nezměníte, sir, s tím nehnou žádné výčitky svědomí. Tak to tady prostě chodí, a vám nezbývá nic než... heavens! A už jsme v tom zas!“ přerušil své domluvy. „Meššúrs, tady se bude bílit, jestli se nepletu. Apačové jsou tady!“

Z místa našeho dřívějšího ležení, kde kiowské hlídky strážily zajaté Apače, se nečekaně rozlehl kvílivý válečný pokřik. Hiiiiiiiiiiiiiiiiiiii! Kiowové kolem nás stáli několik vteřin jak nehybné sochy. Jen Tangua se ihned vzpamatoval; vzduch se zachvěl jeho pronikavým výkřikem.

„Nepřátelé u našich bratrů! rychle za nimi!“

Mescalerové s Inču-čunou a Vinnetouem v čele zřejmě zaútočili!

Tangua vyrazil vpřed, chtěl běžet na pomoc, ale Sam Hawkens mu zastoupil cestu.

„Zbláznil ses!“ volal vzrušeně. „Snad nemyslíš, že Apači jsou tak hloupí, aby útočili jen na strážce! Vědí o nás, jsme všichni obklíčeni! Uvidíš, že nás...“

Sypal to ze sebe o překot, ale stejně nestačil domluvit. Strašný, až do morku kosti se zarývající válečný pokřik se teď zvedl i v naší bezprostřední blízkosti. Zprava, zleva, před námi i za námi, odevšad znělo pronikavé hiiiiiih Apačů, kteří využili křovin na prérii a teď vyrazili ze svých úkrytů a hnali se přímo proti nám. Kiowové několikrát vystřelili, ale těch několik ran nemohlo útočníky zadržet. Rozpoutal se boj muže proti muži.

„Nikoho nezabíjejte!“ křičel jsem po našich lidech. „Nechte Apače být!“

Všude kolem nás zuřil urputný boj. Sam, Dick, Will i já jsme se snažili dostat z klubka zápasících; Bancroft a tři surveyorové byli sraženi k zemi při prvním pokusu o odpor. Ale také na nás se už zezadu hnal jiný oddíl Apačů. Křičeli jsme, že jsme jejich přátelé, bylo to však marné. Doráželi na nás tomahavky i noži, museli jsme se bránit – vlastně proti své vůli. Podařilo se nám několik Apačů srazit údery pažeb, ostatní se bili s Kiowy. Těch několik vteřin oddechu nám mělo pomoci. Sam rozhodil rukama, narazil si pevněji na hlavu svou hučku a pelášil k hustému roští.

„Do houští!“ volal na nás. „Musíme se schovat!“

Parkerův podivný turban vlál za okamžik u houští jako cár praporu. Také Dick Stone svými dlouhými skoky dostihl křovinu. Na vteřinu jsem ještě vrhl pohled na místo boje. Surveyorové většinou leželi na zemi, byli v moci Apačů a nedalo se jim pomoci.

„Už běžím, Same!“ křikl jsem, otočil jsem se a pustil se dlouhými skoky ke spásnému křovisku. Neudělal jsem však ani tři kroky – a přede mnou se vynořil, jako by vyrostl ze země, sám Inču-čuna. Osvobodili už s Vinnetouem zajatce a teď spěchají na pomoc druhé skupině bojovníků, blesklo mi hlavou.

„Zloději země!“ křikl. Hmátl po své ručnici pobité stříbrnými hřebíky, chytil ji za hlaveň a rozmáchl se proti mně. V poslední chvíli jsem srazil strašnou ránu svou medvědobijkou.

„Jsem tvůj přítel!“ volal jsem, ale nebylo to nic platné, hned jsem se musel bránit novému zuřivému náporu. Zuřil, nenáviděl mě, byl rozhodnut mě zničit. Musel jsem přijmout boj.

Rozehnal se proti mně znovu stříbrnou ručnicí. Uskočil jsem před mocným máchnutím, odhodil svou pušku a skočil mu po hrdle. Prsty mé levičky se mu zaryly do hrdla, stiskl jsem, jak nejpevněji jsem dovedl, a pravou rukou jsem mu rychle zasadil dvě rány do spánku. Zachroptěl, puška mu vyklouzla z rukou, zhroutil se do trávy. Otřel jsem si loktem pot s čela. Tu se nade mnou ozval známý divoký hlas:

„Inču-čuna, náčelník Apačů! Chci jeho skalp!“

Byl to Tangua, který se dal před chvíli na útěk stejným směrem jako já. Viděl jsem, že odhodil pušku a vytasil nůž. Vrhl se k omráčenému Apačovi a oči mu blýskaly nenávistí. Strhl jsem mu ruku snad v poslední chvíli.

„Je můj!“ křikl jsem. „Ty jsi ho nepřemohl!“

„Mlč, bílá hyeno!“ zasyčel. „Nebudu se tě ptát, co smím dělat! Pusť mě, nebo...“

Mávl proti mně nožem. Z mé levé paže vytryskl pramínek krve. Zmocnil se mě hněv, skočil jsem po něm a sevřel mu prudce oběma rukama hrdlo. Mrskal sebou, kopal nohama, ale já jsem držel pevně – za několik vteřin konečně ztratil vědomí. Teprve potom jsem povolil sevření a sklonil se k Inču-čunovi. Na jeho tváři byla krev z mé ruky. Chtěl jsem ho vzít a odvléci stranou, ale v té chvíli znovu zaharašilo něco v křoví nade mnou. Otočil jsem se rychle – a to mi asi zachránilo život. Pažba něčí ručnice zasvištěla těsně vedle mého spánku a místo hlavy mi zasáhla rameno. Zakolísal jsem pod tou ranou, měl jsem pocit, jako by mi ochrnula celá polovina těla. I víčka jsem zvedl jen ztěžka: nade mnou stál Vinnetou.

Uvědomil jsem si matně, čeho se asi domýšlí. Otec leží bezvládně na zemi, obličej potřísněný krví, já nad ním, také zakrvavený. Představoval si určitě, že došlo k nejhoršímu. Odhodil pušku, vytrhl nůž a sápal se proti mně.

Bylo to zoufalé. Chtěl jsem vykřiknout, chtěl jsem vysvětlit, ale ten úder pažbou mnou otřásl. Potácel jsem se s ochromenou rukou i s ochromenými smysly. Pozoroval jsem, jak se Vinnetou napřahá k ráně, neměl jsem však sílu než se nepatrně uhnout. Ucítil jsem, jak nůž projel mou náprsní kapsou, jak narazil na plechovou krabičku, v které jsem schovával své dokumenty, jak se po ní – k mému nesmírnému štěstí – svezl a... projel mezi krkem a čelistí přes jazyk až hluboko do úst. Vinnetou jej vytáhl a nade mnou se znovu zableskla čepel. Smrtná úzkost mi dodala ještě

trochu sil. Ležel jsem na zemi a Vinnetou mě tiskl, ale stačil jsem se ještě vzepřít, zachytit Vinnetouovu pravici a stisknout ji tak mocně, že upustil nůž. Rychle jsem uchopil jeho levičku v lokti a tlačil jí vši silou od sebe, jako bych mu ji chtěl zlomit, vypáčit z kloubu. Povolil sevření, uvolnil mi trochu krk, a já jsem v té chvíli skrčil nohy a ze všech sil, které mi ještě zbývaly, jsem ho odmrštil pryč. Padl na břicho a mně se podařilo se na něho vrhnout a stisknout mu zdravou rukou hrdlo: teď jsem já svíral jeho, jako on ještě před malým okamžikem mne. Musíš to vydržet, jinak jsi ztracen, blesklo mi hlavou. Vinnetou se svíjel jako pardál, jeho mrštné tělo sebou zmítalo na všechny strany, ruka hmatala po noži, který ležel opodál, ale přece jen na dosah. Byl to vysilující zápas, a čím déle trval, tím menší jsem měl vyhlídky, že pro mne dopadne dobře. Dosud nikým nepřemožený Vinnetou se svými svaly jak ze železa, se šlachami jak z ocele, obratný a pohyblivý jak kočka, mě nakonec přece musel zdolat. Teď bych se mu byl snad mohl pokusit něco vysvětlit, možná že by bylo stačilo několik slov, ale já jsem je ze sebe nemohl vypravit. Krev mi tryskala proudem z úst, stékala mi hrdlem, a stačilo, abych nepatrně pohnul jazykem, a projela mnou nesnesitelná, nepředstavitelně krutá bolest. A místo slova, které jsem se pokusil říci, ústa vydala jen zcela nesrozumitelné zasténání.

Vinnetou napínal všechny síly, cítil jsem však, jak mu moje ruka ubírá dechu, jak sípá, chroptí, sténá. Ještě okamžik, a udusím ho! Ale ne, to jsem nechtěl, to se nesmí stát! Povolil jsem trochu prsty, Vinnetou zvedl hlavu a naklonil ji poněkud ke mně: z posledního zbytku sil, v jakémisi podivném zoufalství, které se podobalo opilství, jsem se rozmáchl ke dvěma mocným úderům. Zasáhly Vinnetouův spánek. Hlava mu bezvládně klesla. Byl omráčen...

Ležel jsem vedle něho bezmocně, bez hnutí a prudce jsem oddychoval. Všude kolem mne bylo plno krve. Rána na ruce nepřestávala krváčet a taky z úst se mi valil takřka bez přestání proud krve. Byl to div, že jsem se tím proudem neudusil. Ale to jsem si uvědomoval spíš jako ve snu... opouštělo mě už vlastně vědomí, když jsem zaslechl nějaké zašustění v křoví a vzápětí divoký, zlostný indiánský křik. Pak mě zasáhla rána pažbou do hlavy a já jsem ztratil vědomí nadobro.

Když jsem zas přišel k sobě, byl večer. Zpočátku se mi zdálo, že mám nějaký hrozný sen. Někdo mě strčil do mlýna, přímo pod mlýnská kola, ale mlýn stál, kolo se nehýbalo, protože jsem v něm ležel, a voda se řítila přese mne na jeho lopatky a kolo mě tlačilo, jako by mě mělo rozemlít na prášek. Cítil jsem, že drtí každičký kousek mého těla, jeden úd mě bolel víc než druhý a ze všech nejvíc trpěla má hlava a levé rameno. Poznenáhlu jsem si uvědomoval, že to všechno není skutečnost, že to však taky není sen. To šumění a hučení nepůsobil řítící se proud vody, to mi tak hučelo v mé zubožené hlavě po prudkém úderu, který mi zasadil některý z Apačů; a bolest v rameni nemělo na svědomí mlýnské kolo, nýbrž Vinnetouova pažba, která mě zasáhla na samém počátku boje. Dotkl jsem se rukou úst – byla vlhká a lepkavá. Ale ta vlhkost, kterou jsem cítil, nebyl proud vody, nýbrž krev, má vlastní krev, jež mi ještě stále prýštila z úst. Stékala mi do hrtanu, hrozila, že mě zadusí. Najednou jsem slyšel, že někdo chroptí a chrchlá, a to mě přivedlo k vědomí úplně. Uvědomil jsem si, že ty hrozné zvuky vydávám já sám.

„Pohnul se! Zaplaťpánbůh, aspoň se už hýbá!“ uslyšel jsem odkudsi z nesmírné dálky Samův hlas.

„A pohnul rukou,“ ozval se radostně jiný známý hlas, Stoneův.

„Otevřel oči... žije, on žije!“

Třetí hlas, nemýlil jsem se, patřil určitě Willovi Parkerovi.

Ano, po velké námaze, když už jsem myslil, že se mi to nikdy nepodaří, jsem skutečně pootevřel trochu víčka. A mému zraku se naskytl smutný, tísnivý pohled. Na bojišti, kde jsme se střetli s Apači, hořelo asi dvacet ohňů a kolem se míhalo spousta Mescalerů, nejmíň pět set lidí. Dvě řady mrtvých, jedenáct Apačů v první řadě a asi třicet Kiowů v druhé, ležely vedle sebe, věru truchlivý výsledek bitky. Také kolem nás ležela spousta Indiánů – to byli spoutaní Kiowové, mezi nimi i náčelník Tangua. A stranou, o samotě, ale pečlivě stráženo, se svíjel jediný zajatec svázaný tím zvláštním způsobem, jímž svazovali obviněné v dobách, kdy se mučilo na skřipcích. Byl to Rattler. Apačové ho spoutali do kozelce a skrčenec, kterému se při každém sebemenším pohybu zarývaly do masa pevně utažené řemeny, bez přestání žalostně sténal. Všichni ostatní – jeho kumpáni, Bancroft, surveyorové Belling, Riggs a Marcy – už nežili. Jen jeho, vraha Klekí-petry, Apači ušetřili, aby mu připravili dlouhou a bolestnou smrt u mučednického kůlu.

Zkusil jsem maličko pohnout rukama a nohama – byl jsem také spoután, ostatně stejně jako Stone a Parker po mé levici. Jediný Sam Hawkens, sedící napravo ode mne, měl uvolněnou levou ruku.

„Zaplatpánbůh, že jste konečně přišel k sobě,“ opakoval Sam a přejel mi starostlivě volnou rukou přes tvář. „Prosím vás, kdo vás tak zřídil?“

Pohyboval jsem pomalu rty. Jazykem při každém hnutí projela ostrá, sžíravá bolest. Ústa jsem měl dosud plná krve, při každém

pokusu vydat jen hlásek jsem vychrchlával rudé chuchvalce. Cítil jsem se k smrti unaven a vyčerpán.

„Inču-čuna – bojoval... Vinnetou – potom... bodl... ...“ Víc jsem ze sebe nevypravil, krvácení z úst zase zesílilo.

„Aby to kozel vzal!“ mumlal Sam, „kdo mohl tušit, že to vezme takový konec? Chtěli jsme se Apačům vzdát, jen co je přejde první vztek, tak jsme se skryli v houští. Myslel jsem, že jste udělal totéž. Pak jste nepřicházel, strhl se někde blízko nás povyk, tak jsem vylezl ven a viděl, že u jednoho z těch křovisek vyje tlupa Apačů jak smyslů zbavená. Bodejť! Na zemi ležel Inču-čuna a Vinnetou, oba jako kus dřeva, samá krev, a vedle vy... no ani vám nebudu povídat, jak vy jste vypadal! Copak Apačové, ti se z toho za chvíli probrali, ale vy... no nechme toho! Povídám Inču-čunovi, že s tím vším nemáme nic společného, že jsme přátelé Apačů, ale vysmál se mi a nechal nás všechny spoutat. Mne, Dicka, Willa; nakonec se přimluvil Vinnetou, aby mi nechali jednu ruku volnou. Abych prý vás mohl trochu ošetřovat... člověče, jinak byste byl snad vykrvácel, jestli se nepletu. Kam vás bodl?“

„Do – jazyka...,“ podařilo se mi zablábolit.

„K čertu, člověče, to je nebezpečné! Možná že dostanete horečku... Kdybych si to tak mohl odbýt místo vás! Starý kozák přece jen snese víc než takový mladík, co viděl krev zatím tak nejvyš, když si jako kluk odřel koleno... Víc vám neudělali, doufám?“

„Rána – pažbou... do hlavy – rameno...,“ šeptal jsem namáhavě.

„To vám tedy chybělo! Musíte mít pocit, že se vám chce rozskočit hlava, nemám pravdu? Ale to nic, to přejde, hlavně že

vám z hlavy nevyrazili zdravý rozum! Horší to bude s tím jazykem. Ale víte co, já vám hned...“

Samova slova se ztrácela a ztrácela, zněla mi stále z větší dálky, až se ztratila docela. Zavalila mě jakási bílá mlha, necítil jsem a neslyšel už nic, upadl jsem zas znovu do bezvědomí.

Když jsem se probral, zdálo se mi, že slyším dusot koňských kopyt. Nadzvedl jsem víčka a hmatl prsty kolem sebe. Ležel jsem na medvědí kůži napjaté jako lůžko mezi dvěma koni, kteří zvolna klusali. Medvědí kožich mi sahal až na bradu, byl jsem do něho úplně zabalen, neviděl jsem nic než hlavy obou koní a nebe nad hlavou. Bylo modré, jasné, slunce pálilo, jeho paprsky mě rozpalovaly, v žilách jako by mi proudilo roztavené olovo, ústa jsem měl oteklá, plná sražených chuchvalců krve, chtěl jsem je vyplivnout, ale jazyk mi vypověděl službu, neuměl jsem ho prostě už ovládat.

„Vodu, vodu... . „ šeptal jsem; myslil jsem si totiž, že šeptám, ale asi jsem si to opravdu jenom myslel, jak mě trápila .nevýslovná žízeň, jak se mi zdálo, že už se všechno končí, že se musím rozloučit s tímhle světem... a s tou myšlenkou jsem znovu ztratil vědomí.

Potom jsem bojoval s Indiány, s bizony a s medvědy, hnal jsem se v zběsilém úprku vyprahlou stepí na koni, plaval jsem měsíce a měsíce po moři a neviděl pořád nikde ani cíp pevné země, slyšel jsem volat z neznámého břehu Samův hlas, pak jsem se díval do měkkých, jasných Vinnetouových očí a potom jsem zemřel. Položili mě do rakve a pohřbili, slyšel jsem zřetelně, jak na truhlu házejí hrsti hlíny, ležel jsem celou věčnost v zemi, ležel a čekal bez hnutí, bez jediného pohybu, až najednou. se víko rakve pohnulo,

docela tiše, docela bezhlučně, někdo je vyzdvihl a zahodil, a nade mnou zasvítilo jasné modré nebe. Stěny rakve se někam propadly, jak se to mohlo stát, pomyslíl jsem si a chtěl si sáhnout rukou na čelo, jestli opravdu... a pak ...

... a pak jsem uslyšel docela blízko, vedle sebe Samův známý hlas:

„Sláva! Sláva! Sáhl si na čelo!“

Otočil jsem hlavu po hlase.

„Vidíte! Vidíte, jak se hýbe!“ zajásal hlas.

Naklonil se ke mně, uviděl jsem zblízka jeho známou tvář. Kulaťoučká, s chytrýma myšima očkama, zarostlá pralesem vousů; usmívala se na mne, povzbuzovala mě, byla sama vtělená radost.

„Sir, poznáváte mě?“ zašeptal naléhavě. „Pohnul jste se přece... Víte, kdo s vámi mluví?“

Chtěl jsem přisvědčit, ale nebyl jsem mocen slova. Byl jsem nesmírně znaven a jazyk, jazyk mi připadal tak těžký, jako bych měl v ústech kus olověné tyče. Sklonil jsem jen hlavu a zvolna přikývl.

„Ano?“ Samův hlas se jen tetelil. „A slyšíte mě dobře?“

Znovu jsem slabě kývl hlavou.

Sam zuřivě mávl rukou. „Pojďte sem, pojdte sem!“

Jeho obličej na okamžik zmizel, místo něho se objevila tvář Willa Parkera a Dicka Stonea. Slzeli samou radostí, chtěli mi něco říci, ale než se k tomu dostali, Sam je zas odstrčil. Vzal mě něžně

za ruku, ukázal prsty na to místo, kde se asi skrývala v hustém porostu jeho vousů ústa, a udělal výmluvný posunek.

„Hlad? Máte hlad? Nebo spíš žízeň? Přinesu vám, chcete?“

Zavrtěl jsem hlavou. Na jídlo jsem neměl ani pomyslení. Byl jsem tak vysílen, že ani doušek vody mě snad už nemohl osvěžit.

„Člověče, vždyť tu takhle ležíte už tři neděle! S horečkou jak trám! Nejdřív jste blouznil a pak jste z toho ztuhl, vůbec jste se nehýbal! Apači vás chtěli už šoupnout do hrobu! Tak dlouho jsem žadonil, až náčelník dovolil, abychom vás ještě chvíli ošetřovali. To se přimluvil Vinnetou. Musím za ním, musím mu to hned oznámit!“

Přivřel jsem oči a ležel jsem nehybně a tiše, ale teď už to nebylo bezvědomí, ale jakási blahá, sladká únava. Přál jsem si vroucně, aby to trvalo pořád, abych už pořád jen tak ležel a slastně odpočíval. Pak jsem zaslechl kroky a ucítil, že něčí ruka pohnula zlehka mou paží. Uslyšel jsem Vinnetouův hlas:

„Nezmýlil se Sam Hawkens? Probral se skutečně Selwikhi-lata. Drtící ruka?“

„Docela určitě. Parker a Stone to mohou potvrdit. Odpovídal mi na otázku!“

„Pak se stal veliký zázrak. Bylo by však lépe, kdyby se nevrátil k životu, protože zemře i s vámi.“

„Vždyť má Apače rád!“

„Selwikhi-lata srazil Vinnetoua k zemi.“

„Musel, musel! Nedalo se nic dělat! Chtěl tě zachránit před Kiowy, aby tě neusmrtili! Ty jsi přece útočil první! Chtěli jsme se vám vzdát dobrovolně, ale tví bojovníci nás napadli!“

„To říká Sam Hawkens proto, aby si zachránil kůži.“

„Ne! To říkám proto, že je to pravda!“

„Tvůj jazyk lže. Chceš uniknout mučednickému kůlu. Ty ses připlížil k našemu táboru a ty jsi vyzvídal u našich ohňů! Kdybys byl naším přítelem, byl bys nás tehdy varoval a my bychom nebyli přepadeni u nízké vody a nebyli bychom pak připoutáni k stromům.“

„Kdybys se byl objevil, byli byste se na nás mstili za smrt Klekípetry! Anebo přinejmenším byste nám nedovolili dokončit práci!“

„Dokončili jste ji nyní? – Tak vidíš! Myslíš, že Inču-čuna a Vinnetou jsou malí chlapi, kterým můžeš namluvit, co se ti zachce?“

„Škoda že Old Shatterhand zas omdlel. Potvrdil by ti, že mluvím pravdu.“

„Ano, Lhal by, jako lžeš ty. Vy, bledé tváře, jste lháři a podvodníci, jeden jak druhý. Znal jsem jediného bělocha, v jehož srdci bydlila pravda. A tomu jste vzali život. Syn náčelníka se domníval, že Old Shatterhand je jiný. Obdivoval jeho sílu a jeho udatnost a myslil si, že v jeho očích sídlí upřímnost. Vinnetou věřil, že se s ním spřátelí. Ale on je stejný jako všichni ostatní. Nepostavil se proti tomu, když jste nás vlákali do pasti, a dvakrát mě srazil pěsti k zemi. Ptám se, proč Velký duch dal takovému muži tak falešné srdce?“

Prve, když se mě dotkl rukou, neměl jsem sílu se pohnout, nedovedl jsem poručit svým svalům. Ale teď, když jsem uslyšel Vinnetouova slova, jsem sebral všechnu svou vůli: alespoň víčka mě poslechla – pootevřel jsem je a uviděl mladého náčelníka vedle sebe. Byl beze zbraně, v lehkém plátěném oděvu, a v pravici držel knihu, na jejíž vazbě se leskla veliká zlatem vykládaná pímena: HIAWATHA. Ten mladý Indián, syn rasy, kterou tak rádi někteří lidé nazývají „divochy“, tedy četl... A co četl! Longfellowova slavná báseň v rukou syna apačského náčelníka! To bych byl nikdy nečekal ani ve snu.

„Vidíš! Otevřel zase oči!“ upozornil ho Sam Hawkens. Vinnetou se pootočil. Přistoupil až na dva tři kroky, zadíval se mi do očí. Jeho hlas zněl vlídně, mírně:

„Můžeš mluvit?“ Zavrtěl jsem hlavou. „Máš bolesti hlavy?“

Odpověděl jsem stejně. Apač váhal. Potom mě znovu oslovil: „Když člověk vyvázne z drápů smrti, mluví obyčejně pravdu. Řekni Vinnetouovi upřímně: chtěli jste vy čtyři zachránit naše zajaté muže?“

Sklonil jsem dvakrát za sebou hlavu. Pohrdavě mávl rukou, zřetelně se přemáhal, aby nevybuchl hněvem.

„Lež, lež, lež! I na pokraji života lžete! Kdybys byl přiznal pravdu, možná že bych byl poprosil otce, aby ti daroval život. Ale ty si žádné přímlyvy nezasloužíš. Zemřeš! Budeme se o tebe velmi pečlivě starat, abys byl silný a abys už velmi brzy snesl všechna muka, která ti připravíme.“

Únava mě opět přemohla. Nebyl jsem s to udržet víčka otevřená. Kdybych tak mohl promluvit, kdybych tak mohl Vinnetouovi říci... Ale bylo to marné...

„Poslyš,“ zaslechl jsem opět rozčilený hlas Sama Hawkense, „když nám nevěříš, zeptej se Tanguy, náčelníka Kiowů. Zeptej se, s kým bojoval Metan-akva a proč!“

„Vinnetou o tom s Tanguou. mluvil.“

„Tak ti to musel říci!“

„Řekl, že vyprávíš směšné pohádky. Metan-akva padl rukou Apačů při boji.“

„Ten lhář!“ vykřikl Sam. „On se nám mstí, copak to nechápeš?“

„Tangua přísahal při Velkém duchu, Vinnetou mu tedy musí věřit. A pravím ti totéž, co Old Shatterhandovi: kdybyste mluvili upřímně, našel bych slova přímluvy u svého otce. Klekí-Petra, můj učitel a můj přítel, vložil mi do srdce touhu po míru a soucit se všemi dobrými lidmi. Vinnetou netouží po krvi a jeho otec mu vyplní každé přání, které vysloví. Ani nikoho z Kiowů jsme se nedotkli, nezaplatí své činy životem, ale zbraněmi, koňmi, stany a pokrývkami. Jen Rattler, vrah Klekí-Petry, musí pykat za své činy životem. Vy jste byli jeho společníky, ale přesto bychom byli odpustili i vám, kdybyste byli upřímní. Máte-li však raději lež, budete sdílet jeho osud.“

Byla to dlouhá řeč, takovou jsem v pozdějších letech od Vinnetoua slyšel zřídka, a to ještě jenom za docela mimořádných okolností. Náš osud mu tedy přece jen ležel na srdci víc, než byl ochoten v tom okamžiku přiznat.“

„Nebudu přece prohlašovat, že jsem nepřítel Apačů, když je to zrovna naopak! To se ode mne nemůže žádat!“ zlobil se Sam. Ale Vinnetou se na něj hněvivě obořil.

„Mlč!“ okřikl ho. „Vidím, že sis usmyslil zemřít se lží na rtech! Dobrá! Zatím jsme vám ulevovali. Dovolili jsme vám víc než ostatním zajatcům, abyste mohli pomoci Old Shatterhandovi. Nezasloužíte si to! Od této chvíle s, vámi budeme nakládat jinak! Pojdte se mnou!“

„Ne, Vinnetou, to ne!“ Ze Samova výkřiku zazněla nesmírná úzkost a úlek. „Já přece nemohu opustit Old Shatterhanda!“

„Nemocný tě už nepotřebuje. Uděláš, co Vinnetou nařídil!“

„Prosím tě, dovol alespoň...“

Vinnetou ho netrpělivě přerušil:

„Dost už! Vinnetou nechce slyšet už ani slovo námitky. Pojdte se mnou – nebo vás mají spoutat a odvléci moji bojovníci?“

„Jsme v tvé moci,“ řekl Sam nešťastně. „Ale řekni nám aspoň... uvidíme ještě Old Shatterhanda?“

„Sejdete se v den, kdy zemře on i vy.“

„A dřív...?“

„Ne!“

„Tak tedy prosím dovol, abychom se s ním rozloučili.“

Malý, dobrý lovec mě uchopil za ruku. Jeho vousy mě zašimraly na tváři, pak jsem ucítil na čele jeho rty. Will Parker mi stiskl zlehka ruku. Dick Stone mě pohládl po obou tvářích. Potom jsem

uslyšel jen kroky, které se rychle vzdalovaly. Zmocnila se mě znovu těžká únava a tupá lhostejnost. Hlava mi sklesla na prsa a já jsem znovu hluboce usnul.

19. KRÁSNÝ DEN

Spal jsem dlouho a hluboce, tím bezedným a bezbřehým spánkem, který přináší tělu úlevu a vrací mu silu a svěžest. Když jsem se znovu probudil – neměl jsem potuchy, zda jsem spal den, týden, nebo ještě déle –, byl jsem už dost silný, abych mohl otevřít oči a pohnout jazykem, a dokonce jsem i dokázal zvednout svou ochromenou ruku a sáhnout si na ústa.

Ležel jsem v jakési prostorné čtvercové místnosti, jejíž kamenné stěny propouštěly světlo jediným průchodem. Mé lůžko dali až dozadu, do kouta, prostřeli pode mnou několik medvědích kožichů a navrch mě ještě přikryli saltillskou pokrývkou. U jediného otvoru v místnosti, u vchodu bez dveří, seděly dvě Indiánky, jedna velmi mladá, druhá starší, patrně mé strážkyně a ošetřovatelky zároveň. Stará měla – jako indiánské squaw často – matně se lesknoucí scvrklou, vrásčitou tvář plnou bradaviček; byla ošklivá, byla zedřená jako většina indiánských žen, které musí za muže dělat často i ty nejtěžší práce. Zato druhá byla krásná, dokonce nápadně krásná, i ve svých velmi jednoduchých šatech, které připomínaly dlouhou splývavou košili namodralé barvy, ke krku upjatou a přepásanou uprostřed páskem z chřestýši kůže. To byla její jediná ozdoba. A pak vlasy, dva dlouhé, nádherné, až k

pasu splývající pletence modročerných vlasů. Jejich odstín, tak zvláštní a tak příjemný, mi připomněl Vinnetuův vrkoč – a stejně tak některé rysy její tváře měly něco společného s mladým Apačem. Sametové oči s dlouhými řasami přikrývaly, zdálo se, nějaké tajemství. Lícní kosti, u indiánských plemen často nápadně vyčnívající, byly jen střídavě naznačeny v měkkých, ale plných rysech jejího obličeje, zakončeného drobnou bradou s důlkem. A přímý, rovný nos by byl ukazoval spíše na Řekyni než na Indiánku.

Když se usmála nebo když prohodila nějaké to slovo se sousedkou, ukázala se za jejími třešňovými rty řádka zubů, drobných, bílých, jako ze slonoviny. A její kůže, bronzově hnědá, se třpytila na povrchu vrstvičkou stříbra.

Seděly klidně a soustředěně zdobily červenou výšivkou bílý kožený pás. Chvilí jsem je bez hnutí pozoroval, pak jsem se pokusil trochu se zdvihnout – ano, já jsem se pozdvihl, a nebylo to pro mne kupodivu ani zdaleka tak těžké jako dřív hnout hlavou nebo přemístit jazyk v ústech. Zašramotil jsem přitom a ten zvuk upozornil starou Indiánku, že se tu něco děje. Zvedla hlavu od práce, ukázala na mne a udiveně vykřikla:

„Uff! Aguan inta-hinta!“

Nevěděl jsem, co říká, nevěděl jsem, že těch šest slabik apačského nářečí znamená přišel k sobě, vzbudil se, jen jsem tušil, že vyjadřuji nějaký nesmírný údiv. Stará se obrátila k dívce, která se zatím už zvedla, a když viděla, že se pokouším opřít o loket a posadit se, přistoupila až k mému loži.

„Vzbudil ses?“

Oslovila mě k mému velkému překvapení zcela slušnou angličtinou.

„Přeješ si něco?“

Otevřel jsem ústa, chtěl jsem odpovědět, ale zaskočila mě myšlenka, že mě přece můj jazyk nechce poslouchat, a zklamaně jsem zas ústa sklapl. Ale přece! Když jsem se dokázal vzepřít na loktech a zvednout se, skoro se posadit, měl bych to aspoň zkusit! Pohnul jsem jazykem, přejel jím okoralé rty a pomalu jako dítě, které se učí mluvit, jsem ze sebe vypravil:

„A-no... něko-lik... přá... ní...“

Radostí bych byl nejraději vyskočil do stropu. Slyšel jsem znovu svůj hlas! Pravda, byl tak divný, jako bych ta slova drtil, zněl tak sípavě a cítil jsem za každou slabikou bolest – ale mluvil jsem, z úst mi vycházela slova, žádné skřeky a pazvuky.

„Musíš mluvit pomalu,“ napomenula mě mladá Indiánka. „Nebo mi dávej znamení rukou. Nšo-či ví, že ti to působí bolest, když mluvíš.“

„Tvé jméno... je... Nšo-či?“ řekl jsem s námahou.

„Ano. V řeči bledých tváří to znamená Krásný den.“

„Máš... krásné... jméno... Poděkuj tomu, kdo... ti je... dal... Jsi jako krásný jarní den... když... první květiny... začnou vonět...“

Trochu se začervenala.

„Chtěl si mi říci své přání.“

„Nejdřív... řekni... proč jsi tady... ?“

„Přikázali mi, abych tě ošetřovala.“

„Kdo?“

„Můj bratr Vinnetou.“

Privřel jsem na okamžik oči.

„A-no... myslil jsem... že jsi jeho sestra... máš jeho podobu...“

„Chtěl jsi ho zabít!“ řekla.

Znělo to napůl jako otázka, napůl jako zjištění trpké skutečnosti. Dívala se přitom do mých očí pátravě, jako by si přála proniknout skrz naskrz mým nitrem.

„Ne-e,“ odpověděl jsem.

„On je o tom přesvědčen,“ řekla na to. „Dvakrát jsi ho srazil k zemi.“

„Chtěl jsem... ho... chránit...“

Znovu se na mne zadívala tím pronikavým, dlouhým pohledem.

„Vinnetou vám nevěří,“ řekla. „Nšo-či je jeho sestra... Bolí tě v ústech?“

„Teď... ne.“

„Můžeš polykat?“

„Zkusím... to... Dáš... vodu?“

„Ano,“ přisvědčila. „Napiješ se a budeš se moci taky umýt.“

Prohodila něco apačsky ke staré ženě, pak obě zmizely a já jsem na několik okamžiků osaměl. Hlavou mi bloudily myšlenky. Co se to vlastně se mnou děje? Co to má znamenat? Vinnetou mi nevěří, nedůvěřuje ničemu z našeho ujišťování, a přitom přikazuje vlastní sestře, aby o mne pečovala? Tady něco nehraje, ale co... co to jen může být... Věděl jsem, že v té chvíli na nic rozumného nepřijdu, a byl jsem docela rád, když mě z myšlenek zase vytrhl příchod obou žen. Předě mnou se ocitla nádoba z hnědé hlíny, jakási miska, běžná u Indiánů-Pueblů, naplněná po okraj čistou chladnou vodou. Nšo-či se zřejmě domnívala, že mám přece jen málo sil, než abych se dokázal napít sám: přidržela mi misku u úst a pozorně se dívala, jak s obtížemi, s přemáháním, a přece dychtivě lokám doušek za douškem. Trvalo to dlouho, než jsem nádobu těmi drobnými doušky vyprázdnil – ale jak jsem se potom cítil osvěžen! Bylo mi blaze a myslím, že Nšo-či to na mně okamžitě zpozorovala.

„Přišla ti k chuti?“ řekla. „Přinesu ti později ještě. Jistě máš žízeň a hlad, když jsi tak dlouho nejedl ani nepil. Nechtěl by ses tedy umýt?“

„Snad... to půjde...“

„Zkus to.“

Vodu na umytí přinesla stará Indiánka ve vydlabané půlce tykve. Nšo-či ji pomohla umístit vedle mého lože a pak mi podala kus jemné lněné tkaniny. Pokoušel jsem se umýt obličej, ale nedařilo se mi, byl jsem asi už vysílen. Vzala mi po chvíli tkaninu z ruky,

namočila ji cípkiem do vody a začala mi otírat obličej a ruce. Mně, smrtelnému nepříteli jejího otce a jejího bratra! Znovu mě napadla ta myšlenka, znovu jsem si umiňoval, že si musím zjednat co nejdříve jasno. Nakonec, když byla s omýváním hotova, maličko se usmála:

„Byl jsi vždycky tak hubený? Jen kost a kůže?“

Kost a kůže? Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil smysl otázky! Ovšem, ovšem – tři neděle v neustálých horečkách, vysilující boj s těžkými zraněními, noci i dny bez jídla i bez vody – to asi muselo jaksepatří zpustošit mé tělo! Zvedl jsem ruce a přejel si v rozpacích po tvářích.

„Nikdy jsem nebyl kost a kůže. To ne...“

„Podívej se do vody!“

Naklonil jsem se nad tykev, a rychle jsem zvrátil hlavu nazpět. Kdo to na mne civěl z té vody? Hotové strašidlo, hlava neznámého kostlivce, nelidský přízrak!

„To je snad zázrak,“ zašeptal jsem. „... zázrak, že jsem ještě naživu...“

„Ano, Vinnetou to řekl také. Velký duch ti dal mnoho sil nikdo jiný by nevydržel pět dní cesty s takovými ranami!“

„Pět dní cesty?... Kde vůbec jsem?“

„V pueblu Apačů, na řece Rio Pecos.“

„Myslíl jsem, že Apačové žijí ve stanech.“

„Ano, Mescalerové se však rozhodli, že budou bydlet v těchto skalních obydlích, která už byla dávno opuštěna. Klekí-Petra nám řekl, abychom to udělali. Ale někteří naši bojovníci dosud mají jen stany, ti žijí tady v okolí.“

Přikývl jsem. Rozhovor mě už tak neunavoval, mohl jsem se vyptávat dál.

„Řekni, co se stalo se zajatými Kiowy?“

„Ještě nic. Budou však propuštěni, až nám zaplatí pokutu za to, čeho se dopustili. Měli jsme ale právo je umučit!“

„A co moji přátelé? Znáš je? Viděla jsi malého lovce, kterému říkají Sam Hawkens?“

„Neboj se, jsou dosud naživu. Jsou v podobné místnosti, jako máš ty.“

„Spoutali jste je?“

„Proč? Nemohou utéci a nechceme, aby teď trpěli. Musí být silní a zdraví, aby vydrželi všechna muka, která je čekají u kůlu.“

Přejel jsem si rukou čelo.

„Mají zemřít?“

„Ano.“

„A já?“

„Ty také.“

Řekla to docela klidně, bez nejmenšího zachvění hlasu, bez stopy lítosti. Byla ta mladá, sotva osmnáctiletá dívka skutečně tak

bezcitná, že v ní ztráta života nevzbuzovala ani nejmenší rozechvění?

„Chtěl bych s nimi mluvit,“ poprosil jsem.

„To je zakázáno.“

„A podívat se na ně... aspoň z dálky?“

„Nesmíš.“

„Aspoň jim vzkázat, jak se mi daří?“

Chtěla zase zavrtět hlavou, podívala se však na mne, a chvíli přemýšlela.

„Nšo-či se zeptá Vinnetoua. Poprosí ho, aby to dovolil,“ řekla nakonec.

„Přijde ke mně někdy Vinnetou?“

„Ne.“

„Ale já s ním musím mluvit! Je to velmi nutné!“

„Pro koho?“

„Pro mne i pro mé přátele...“

„Vinnetou nepřijde. Ale Nšo-či mu může vyřídit tvůj vzkaz.“

„Děkuji ti, ale vzkazovat nebudu nic. Vím, že tobě bych mohl svěřit cokoli. Jestli však je Vinnetou tak hrdý, že nechce přijít ke mně, jsem já zas tak hrdý, že s ním nebudu mluvit přes tlumočnicka.“

Sklonila hlavu.

„Rozvaž to! Uvidíš ho až v den své smrti,“ zašeptala. Pak sáhla do kapsy, vytáhla malou hliněnou píšťalku a položila ji na příkrývku vedle mne. „Kdybys něco potřeboval, dej mi znamení.“ Ještě mi lehce pokynula rukou a odešla i se stařenou.

Najednou se mi udělalo zase mdlo. Námaha z hovoru, který jsem samozřejmě ani zdaleka nevedl plynule, na mne najednou padla, jako by na mne někdo hodil těžkou stanovou plachtu. Rozbolel mě jazyk, ozvala se bolest v hrdle, v hlavě mi začalo hučet a byl jsem pojednou docela rád, že jsem osaměl, že si mohu zase zdřímnout...

Píšťalka mi přišla k dobru o několik hodin později. Tentokrát mě probudil žaludek, měl jsem hlad, že bych byl spořádal na místě medvěda, a žízeň, že bych byl vypil rybník. Stará Indiánka nejspíš seděla před vchodem, protože hned jak jsem zapískal, strčila dovnitř hlavu, zableptala něco jako iša ištla a opakovala můj posunek. Rozuměla mi dobře: zanedlouho se objevila Nšo-či s hliněnou miskou a velkou dřevěnou lžící. Přiklela, nabrala z kouřící polévky (byla z masa a kukuřičné mouky) a začala mě krmit jako nemluvně. Tahle lžice, kterou jsem s chutí olízl po každém soustu, byla jistě také výsledek Klekí-Petrova působení, Indiáni přece obvykle příborů nepoužívají. Chtěl jsem se na to zeptat, ale zvědavost mě přešla, sotva jsem polkl první sousto. Hlad jsem měl sice jako vlk, ale zraněná ústa a hrtan se ještě pořád vzpouzely – každé polknutí pro mne znamenalo hotová muka, divže jsem se pokaždé nerozplakal. Ale slzy přemáhané bolesti Nšo-či přece zpozorovala. Když jsem šťastně spožehnal poslední lžici, naklonila se ke mně a řekla:

„Jsi ještě slabý, ale sílu jsi přesto neztratil. Škoda že nejsi Apač; škoda že patříš k bílým lhářům.“

„Nelžu. Nikdy nelžu. Dokážu ti, že nelžu.“

„Nšo-či by ti ráda věřila. Ale poznala jen jednu bledou tvář, která mluvila pravdu. Klekí-petra měl nemocné tělo, ale v jeho srdci bydlila dobrota a láska. A vy jste ho zavraždili – bez důvodu! Zato budete pohřbeni s ním.“

„Copak on ještě není...“ vypravil jsem že sebe.

„Ne. Jeho rakev je pevně uzavřena a vzduch k němu nemůže, aby zkazil jeho tělo. Ty ho uvidíš, čeká na vás.“

To tedy byla útěcha! Člověka, který má nejlepší vyhlídky na to, že bude za nepopsatelných bolestí umučen u kůlu, jistě zvláště uspokojí, že se před svou smrtí ještě podívá na něčí rakev! A já jsem přitom vůbec na smrt nepomýšlel, naopak, měl jsem čím dál větší chuť žít, přesvědčit Apače, že to všechno je jejich omyl, překvapit je pramínkem Vinnetouových vlasů jako důkazem nad důkazy.

Ale – ulekl jsem se – jestlipak ten svůj ústřížek vlasů ještě mám? Až do téhle chvíle jsem na to nepomyslel... A co když mi, jak to bývá u některých Indiánů obvyklé, vyprázdnil už dávno kapsy? Tři týdny jsem ležel v tomhle obleku, za ty tři týdny se mohlo stát tisíc věcí a všechno, co jsem měl při sobě, už mohlo být dávno kdoví kde! Zuřivě jsem se začal prohledávat – a šťastně jsem si odechl: kromě zbraní se Apačové nedotkli ničeho. Byla tu moje plechovka, kterou jsem tak vyděsil Tanguu; mé nákresy a propočty; a mezi nimi ústřížek modročerných vlasů, kus Vinnetouovy kštic. Ten večer jsem byl nějak klidný a vyrovnaný.

„Můžeš mi říci, proč jste mi odebrali jen zbraně?“ zeptal jsem se večer při jídle Nšo-či. „Neztratil se mi ani papírek z mých věcí!“

„Vinnetou to nařídil,“ odpověděla.

„Ano – ale víš proč?“

„Neptala jsem se... Ale řeknu ti něco, co tě potěší: byla jsem u
bledých tváří, které jsou tvými přáteli!“

„Ach! Ty sama?“

„Ano... Řekla jsem jim, že ti už přibylo sil a že budeš brzy úplně
zdráv. Potom ten, kterému říkají Hawkens, mi dal něco pro tebe.
Sám to udělal!“

„Přinesla jsi to?“

„Ano, Vinnetou to dovolil,“ řekla. „Musil jsi být velmi silný a
statečný, když ses odvážil sám jen s nožem na šedého medvěda.
Malý lovec mi všechno vyprávěl!“

Podala mi ozdobný řetěz z medvědích zubů a drápů, který mi
kdysi Sam sliboval zhotovit. Dokonce do něho zasadil i obě špičky
medvědích uší.

„Ale jak to mohl udělat?“ zavrtěl jsem udiveně hlavou. „Jen
rukama? Nebo jste mu taky nechali nůž a jeho věci?“

„Ne, jen tobě se všechno nechalo. Ale Sam Hawkens velmi prosil
Vinnetoua, aby mu vrátil medvědí drápy a zuby. Řekl mu, že ti
chce zhotovit náhrdelník, a Vinnetou mu to dovolil, a malý lovec
si směl ponechat všechno, co k tomu potřeboval. Pověsíš si tu
ozdobu na krk? Udělej to, dlouho se z ní nebudeš těšit!“

Vzala mi ozdobný řetěz z ruky a zavěsila mi jej lehkým
pohybem kolem krku. Netušil jsem, že ho budu nosit po celý čas

svého pobytu na Západě – a že k němu dokonce časem přibudou další podobné trofeje...

„Děkuji ti,“ řekl jsem, „ale to nespěchalo – ještě si ho užiju dost a dost!“

„Mýlíš se.“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Vaši bojovníci mě nezahubí!“

„Ó ano – rada starších už o tom rozhodla.“

„Rozhodnou jinak, až uslyší, že jsem nevinný.“

„Neuvěří ti nikdy!“

„Nemusí mi věřit – dokážu to prostě.“

„Ano? Dokaž to, dokaž to, prosím! Budu velmi ráda, jestli uslyším, že nejsi ani zrádce, ani lhář. Prozrad' mi, čím to chceš dokázat?“

„Prozradím to Vinnetouovi. Ať ke mně přijde.“

„To neudělá.“

„Škoda. Doprošovat se nebudu.“

Povzdechla a složila bezmocně ruce do klína.

„Proč mají bojovníci tak tvrdé srdce? Tak ráda, bych ti přinesla od Vinnetoua odpuštění. A ty sám ho nikdy, nikdy nedosáhneš ...“

„Nestojím o odpuštění, nemám, co by mi kdo odpouštěl... Ale chceš-li mi prokázat jinou laskavost, zajdi, prosím tě, za malým

lovcem a vyříd' mu, aby si nedělal žádné starosti. Jen co se uzdravím, budeme zase svobodni.“

„Tvá naděje je marná,“ zašeptala.

„To není naděje, Nšo-či, to je jistota. Uvidíš, že jsem měl pravdu.“

Řekl jsem to velice přesvědčivě. Ona na to už neodpověděla, viděla, že mě nezviklá, a nechtěla prostě prodlužovat hovor, když podle jejího názoru – nevedl nikam. Ostatně bylo to naposled, co jsme o té věci spolu mluvili, nikdy už se k tomu nevrátila, po celých delších šest neděl, co jsem tu zůstával a zotavoval se pod její pozornou péčí, která mi splnila všechno, co se jen splnit dalo.

Bylo to dlouhých šest neděl a důležitý šest neděl, snad nejdůležitějších v celém mém životě. Vlastně jsem celou tu dobu nedělal nic jiného, než že jsem jedl, spal a přemýšlel o tom, co přijde. Sítil jsem každým dnem. Pozoroval jsem s radostí, jak se mi vrací síla do svalů – masitá polévka, výživná kaše, později řádné porce masa (to všechno někdy i šestkrát denně) se projevovaly přímo zázračně: a pak také cvičení, které jsem si vymyslel, když už jsem zesílil natolik, že jsem mohl vstát a přecházet po místnosti. Požádal jsem prostřednictvím Nšo-či o několik kamenů, abych neměl tak nezvykle nízko své lůžko, a téhle mé prosbě bylo vyhověno. Po pravdě, nešlo mi vůbec o lůžko, ale o to, že kameny mi měly posloužit jako činky, jako tělocvičné nářadí. Měl jsem sice Vinnetouovy vlasy stále u sebe, ale říkal jsem si, že se může stát leccos, co mi zabrání je ukázat, a že se budu muset možná spoléhat jen na vlastní svaly. Proto jsem chtěl cvičit a získat co nejrychleji dřívější sílu i obratnost. Předstíral jsem, že jsem ještě slabý a unavený, ačkoliv už koncem čtvrtého týdne jsem měl to

nejhorší za sebou; chci říci, že jsem se cítil svěží a při síle. Trochu mě mátl, co jsem se doslechl: Kiowové stále ještě zůstávali v apačském zajetí. Nerozuměl jsem tomu, tužil jsem jenom, že náš konec má být jaksepatří slavnostní a se všemi poctami a s náležitým bengálem oslav – v tomto případě tím hůř pro nás.

A pak tedy přišel jeden krásný slunný den na konci léta. Nšo-či vešla tehdy do místnosti, položila přede mne nádoby se snídaní, a třebaže jindy téměř vždy hned odcházela, usedla tentokrát opodál a pozorovala mě, jak jsem se pustil s chutí do jídla. Zvedl jsem hlavu, a jak můj pohled náhodou zabloudil k jejím očím, spatřil jsem, že jsou navlhlé, že se na mne dívají se zvláštním smutkem. A najednou skanulo přes její tvář i několik slz.

„Ty pláčeš?“ Odložil jsem lžici. „Něco se stalo? Něco tě trápí?“

„Teprve se stane. Dnes.“

„Co se stane?“

„Kiowové budou propuštěni. Dnes v noci odevzdali jejich poslové výkupné.“

„A to tě trápí? Z toho bys měla mít spíš radost!“

„Nevíš, co mluvíš,“ řekla s povzdechem. „Netušíš, co vás čeká: Kiowové odejdou, ale dřív se jejich odchod oslaví u kůlů smrti. Jsou připraveny pro tvé tři přátele a pro – tebe!“

Cítil jsem, že se mi najednou roztrásla ruka. Tak dlouho jsem čekal právě na tuhle zprávu, a když jsem ji teď vyslechl, najednou mě vyděsila. Tak tedy přišel den rozhodnutí, můj den... možná můj poslední den. Uvidím ještě někdy, jak se bude stmívat, uvidím ještě zítra někoho z přátel, strom, trávu v prérii, hliněnou misku,

vodu v potoce, Nšo-či, své lože? Ale ne, ani za nic nesmím dát najevo nějakou slabost, musím si zachovat chladnou krev a střízlivý rozum. Přinutil jsem se naoko lhostejně sáhnout po lžici, soustředil jsem se na to, abych ani nejistým pohybem ruky nedal najevo rozrušení. Nabral jsem maso z misky a dojídal, jako by byla vůbec nic zvláštního neřekla.

Když jsem dojedl, podal jsem jí misku. Vzala ji, přendala z ruky do ruky, chvíli postála, potom se obrátila k východu. Ještě jednou se tam zastavila, vrátila se a podala mi v slzách ruku.

„Dnes s tebou Nšo-či mluví naposled. Dcera náčelníka Apačů v dobře, že nesmí dát najevo ani smutek, ani soucit. Tak ji to učil otec...“ Odmlčela se, setřela slzy hřbetem ruky. „Ale Nšo-či měla také matku...“

„Měla?“ zašeptal jsem. „Tvá matka už nežije?“

Zavrtěla hlavou.

„Manitou, Velký duch, ji zavolal k sobě. Ona se podobala mírnému slunci, které se s námi loučí navečer. Ale muži se podobají hořícímu kotouči, který nás v poledne spaluje svým žářem. Nazývají tě Old Shatterhand a jsi silný bojovník, jsi jako polední slunce. Zůstaň tak silný až do smrti! Nšo-či bude zarmoucená tvou smrtí, ulehčí se jí však v zármutku, jestliže neuslyší ani výkřik bolesti z tvých úst. Udělej mi radost a zemři jako hrdina.“

Sklonila hlavu, rychle se otočila a v mžiku zmizela. Skočil jsem k východu, chtěl jsem ji ještě jednou vidět – přede mnou se však vynořily hlavně dvou pušek namířené na má prsa. Strážce před

vchodem byly v pohotovosti, konaly svou povinnost. Stačil krok, a byly by se na mne vrhly.

A třebaže se mě na okamžik zmocnila představa, že bych mohl zaútočit, srazit hlídače a prchnout, jediný pohled, který jsem vrhl ven, mě přesvědčil, že myšlenka na útěk tady odtud, z puebla, není nic než holé šílenství. Uniknout z pyramidy kamení, zdiva a udusané hlíny, která se zvedala z údolí vzhůru, vysoko do skalní rozsedliny, a to právě z nejvyššího, snad osmého nebo devátého poschodí, odkud nebyla jiná cesta nežli po žebříku zvenčí, ne po schodech jako v evropských domech – to bylo prostě nemožné.

Ne, opravdu zbývalo jen jedno: jít nazpět, lehnout si na lůžko, uklidnit se a čekat, čekat...

20. VÝSLECH

„Old Shatterhand nechť mi poví, jak se cítí!“

Vinnetou stál nade mnou a pátravě si mě prohlížel. Vedle něho pět Apačů s přísnými, vážnými tvářemi zkřížilo ruce na prsou. Ležel jsem na svém loži v pueblu a na chvíli mi připadlo, že se mi něco zdá. Usnul jsem? Asi... Bylo už poledne.

„Docela zdrav ještě nejsem,“ odpověděl jsem.

„Ale mluvit už můžeš, jak slyším.“

„To ano.“

„Běžet bys také mohl?“

„Doufám, že ano.“

„Učil ses plavat?“

„Trochu.“

„To je dobře, přijde ti to vhod. Vzpomínáš si ještě, v který den si mě měl uvidět?“

„V den své smrti.“

„Pamatuješ si to dobře. Ten den přišel. Vstaň, budeš spoután.“ Zvedl jsem se a nastavil Indiánům obě ruce. Vzali dva řemeny a spoutali mě v zápěstí, ale ne za zády. Pak mi svázali ještě nohy, tak, abych mohl udělat vždycky jen malý krůček, nic víc.

„Jdi!“ poručil Vinnetou.

Vyvedli mě na malou terasu před pueblem, na jejímž kraji byl přistaven žebřík, kterým se sestupovalo po jednotlivých poschodích dolů do údolí, sevřeného ze dvou stran vysokou skalní stěnou. Tři Apačové vyšli první. Pak pokynuli mně. Dva z těch neznámých Indiánů mi pomáhali v sestupu. Vinnetou šel až poslední.

Zvolna, co noha nohu mine, jsme kladli nohy na příčky, vlastně na zářezy vydlabané do silného kmene, posouvali se z příčle na příčel, sledování spoustou zvědavých pohledů. Na terasy jednotlivých stupňů puebla se totiž mezitím vyhrnuly houfy zvědavých žen a dětí a ty teď civěly na odsouzence a jeho doprovod, tiše, zvědavě, nedočkavě, budoucí obecnost divadla

naší smrti. Bylo jich hezkých pár desítek, možná stovek, a postupně, jak jsme slézali; se k nám přidávali, a když jsme se konečně sešplhali po žebříku všemi terasami, táhl se za námi už hotový průvod.

Bylo to tu takové, jak jsem si to představoval. Pueblo se krčilo v úzkém vedlejším údolíčku, ústícím do širokého údolí při řece Rio Pecos. Není to žádný veletok, tahle řeka proudící smutnou pustinou, a v létě a na podzim má vody pramálo; ale přece jen vytvoří na některém místě zátoku nebo ohyb, kde se voda udrží, a tam pak najednou, nečekaně vyžene na březích široký travnatý pás anebo skupina keřů nebo příjemný lesík. V takovém cípu země se pak usazují Indiáni; tady najdou. dobrý úkryt, dost pastvin pro svoje zvířata i příležitost k lovu. Tak jako právě zde v tom malém údolí, které se přede mnou rozevřelo, ne širší než půlhodinu jízdy koněm, s porostem trávy, hustým lesem a s mýtkou, která se zakousla do lesa po obou březích řeky.

V místech, kde ústilo vedlejší údolíčko, bylo pískoviště, asi tak pět set kroků široké, jako by tu někdo vysypal drobnými kamínky a pískem pruh země napříč proudem po obou stranách toku. Ten proužek země byl pustý, ani keříček, ani strom, ani trs trávy, jen jeden jediný vysoký statný cedr se tyčil daleko na druhém břehu, osamělý, mohutný, vzdorující všem rozmarům a náporům přírody. Všiml jsem si jej, i když jsem ještě netušil, jak důležitou úlohu mu pro dnešní den přiřkl Inču-čuna.

Na břehu bylo živo. Postřehl jsem, že Apačové sem přivlekli náš vůz; právě kolem něho procházel Inču-čuna s několika nižšími náčelníky a s Tanguou už bez pout. Zastavovali se před stany a prohlíželi spolu zbraně, sekyry a různé nástroje, část výkupného, které Kiowové museli zaplatit. Všude kolem se to jen hemžilo

Indiány ve fantasticky pestrých oděvech, odhadoval jsem od oka, že jich mohlo být dobře šest set.

Sotva nás uviděli, začali se Apačové i Kiowové houfovat a za okamžik se vytvořil kolem našeho vozu půlkruh sem tam se strkajících zvědavců.

Nedaleko vozu byly zatlučeny do země čtyři silné kůly a tam stáli, samozřejmě k nim připoutáni, Sam Hawkens, Dick Stone a Will Parker. Čtvrtý byl volný, byl tedy určen mně. Nedalo to na sebe dlouho čekat. Moji průvodci mě přitlačili ke sloupu a v několika okamžicích jsem stál vedle svých přátel stejně bezmocný, ve stejně beznadějném postavení jako oni. Ještěže byly kůly tak blízko sebe; aspoň jsme spolu mohli mluvit!

Dostal jsem místo víceméně uprostřed, po pravé ruce jsem měl Sama, po levé Stonea a Parkera – a skoro před sebou navršenou hromádku suchého dřeva; tím, blesklo mi v tom okamžiku hlavou, máme být po mučednickém obřadu upálení. Polkl jsem naprázdno při té nevábné představě a otočil se po svých přátelích.

„Tak vás tu vítám, sir!“ pohodil Sam Hawkens hlavičkou. „Už jste tu taky? Čeká nás takový zajímavý obřad, ale myslím, že asi konec už nevidíme. Se smrtí totiž nejsou hračky, věřil byste, že ji málokdo přežije? A jestli se nepletu, tak naše těla ještě na rozloučenou trošku opečou... To jsou vyhlídky, co říkáte?“

Moji přátelé během těch dní, co jsme se neviděli, rozhodně netrpěli hladem ani žízni. Tváře měli pořádně vykrmené, zdravě červené, ale že by jim to přinášelo nějaké zvláštní uspokojení, o tom přirozeně nemohla být řeč.

„Musíme najít něco, co nás zachrání,“ řekl jsem.

„To bych rád věděl co. Lámal jsem si hlavu ve dne v noci, a na nic kloudného jsem nepřišel. Ačkoliv jsem na to měl spoustu času – ubytovali nás tamhle v pátém poschodí toho vznešeného hotelu PUEBLO, a ještě nám dali k ruce pár Indiánů, abychom si snad neublížili. Takže se žádný předpokládaný odchod nekonal... A teď? Darmo mluvit! Radši mi řekněte, jak se dařilo vám?“

„Velmi dobře!“

„To věřím – člověk to na vás vidí. Vypadáte jak husa před svatým Martinem, jen s ní na pekáč. A co zranění?“

„Ujde to,“ řekl jsem. „Mluvit mohu a otok za pár dní zmizí.“

„Určitě! Dneska na něj dostanete takový báječný obklad, že po něm nebude ani památky – jenže po vás bohužel taky ne, až na tu hromádku popela. Hromská práce, co s tím? Vůbec se mi do toho umírání nechce... A přitom, sir, pořád jako by mi něco říkalo, že se to dá ještě nějak spravit.“

„Víte, že si myslím totéž, Same? Dokonce bych se s vámi chtěl vsadit, že večer se nám bude dařit víc než obstojně.“

„To jste celý vy! Já bych byl rád, kdyby se nám vůbec nějak dařilo, ani by to nemuselo být zrovna obstojně! Leda... leda by vás napadla nějaká zázračná myšlenka!“

„Právě,“ řekl jsem s důrazem.

„Tak sem s tím, jaká myšlenka vás napadla, kdy vás napadla, o čem vás napadla, ven s ní!“

„Napadlo mě to ten večer, kdy uprchl Vinnetou s otcem.“

„Hm, tak to máte menší zpoždění. Mezitím jsme se dostali na báječný letní byt k Apačům. Prosím vás, pro zajímavost, co vás to tenkrát napadlo?“

„Vzít s sebou pramen vlasů.“

„Pramen vlasů? Pramínek vlasů?“ Sam opakoval má slova svrchovaně udiven. Podezíravě se na mne podíval. „Od nějaké slečny? Vy ho chcete nabídnout Apačům jako výkupné?“

„Vůbec ne, Same. Mám u sebe pramínek mužských vlasů.“

Sam na mne vytřeštil oči. Pak potřásl soucitně hlavou, přesvědčen, že mi z těch útrap prostě přeskočilo.

„Nejmilejší sir, vám se to trochu popletlo v hlavě. Trochu se to tam zpřeházelo, nejspíš máte pramínek vlasů na mozku.“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Omyl, Same. Mám je tady, u sebe, v plechovce. A závisí na nich náš osud!“

„To jistě, to jistě... do té doby, než nás strčí do trouby. Pak už náš osud nebude záviset na ničem,“ bručel Sam.

„K tomu nedojde, Same. Za chvíli mě odvážou, uvidíte!“

„Cože?“

„Ano, odvážou. Protože budu plavat, Same!“

Kdyby byl měl volné ruce, jistě by je byl spráskl nad hlavou. To bylo příliš. Ohlédl se bezmocně po Dicku Stoneovi a Willu Parkerovi a očima naznačil, co si myslí. Přišel o rozum! Docela se zbláznil!

„Vy budete plavat?“ řekl mírně, konejšivě.

„Vinnetou mi to řekl.“

„Vinnetou?“ protáhl Sam. „A kdy řekl, že máte plavat?“

„Dneska... Teď někdy...“

„Good luck!“ vyrazil ze sebe najednou skoro nadšeně. „Když to řekl Vinnetou... to tedy... tak se mi zdá, že nám přece jen začíná svítat naděje... možná že budete bojovat o život!“

„Myslím.“

„A to znamená, sir, že nás čeká taky něco takového. Přece s námi nebudou jednat jinak než s vámi... člověče, možná že se zachráníme! Takové případy už se staly! Ale bude to sakramentsky těžké! Poslyšte, sir, když mluvíte o tom plavání, jak to je vůbec s vámi – umíte vy plavat?“

„Ano.“

„Já vím, ale – jak?“

„Na nějaký ten závod s Indiánem bych si troufl.“

„Jen si myslíte! Ti chlapi plavou jako ryba.“

„A já zas jako vydra, a ta chytne každou rybu! Kdepak – jestli dostanu možnost, abych se zachránil plaváním, dopadne všechno dobře.“

„Přál bych vám to, sir, přál bych vám to ze srdce! A doufám jen, že nám taky něco podobného nabídnou. Když má člověk ztratit život, tak je pořád lepší, když padne v boji, než když se dá prošpikovat u kůlu.“

Mluvili jsme volně, nikdo nám v rozhovoru nebránil, ačkoliv náčelníci, Vinnetou, Inču-čuna a Tangua, stáli snad pět šest kroků od nás. Dohadovali se o něčem mezi sebou, zatímco několik nižších náčelníků dávalo do pořádku půlkruh zvědavců před mučednickými kůly. V první řadě usazovali na zem chlapce. Za nimi měly místo dívky a ženy – postřehl jsem mezi nimi i Nšo-či, která se po mně upřeně dívala. V další řadě se shromažďovali mladíci a teprve za nimi stáli dospělí bojovníci. Trvalo chvíli, než se všechno uspořádalo a uklidnilo a než mohl Inču-čuna zatleskat do dlaní a oslovit přítomné zvučným, naléhavým hlasem:

„Moji rudí bratři a sestry a muži kmene Kiowů! Slyšte, co vám chce říci náčelník Apačů Inču-čuna!“

Na okamžik se odmlčel, a když zjistil, že pozornost všech je krajně napjata, pozvedl ruku a pokračoval:

„Bledé tváře jsou nepřáteli rudých mužů. Je málo těch, kdo se na nás dívají přívětivým okem. Nejušlechtilejší z nich byl bílý muž, kterému Apači dali jméno Klekí-Petra – Bílý otec. Moji bratři a sestry ho znali. Nechá mi to dosvědčí.“

„Howgh!“ ozvalo se jako zahučení v půlkruhu kolem nás.

Náčelník pokračoval:

„Klekí-Petra nás učil věcem, které jsme neznali, ale které byly dobré a prospěšné. Mluvil o Velkém duchu, který si přeje, aby rudí muži a bílí muži žili jako bratři a aby se milovali. Splnili však bílí

muži to, co Klekí-Petra hlásal? Nikoliv! Necht' mi to moji bratři a sestry dosvědčí!“

„Howgh!“ zaznělo znovu sborem.

„Oni přišli, aby nám vzali náš majetek a aby nás připravili o naše životy. Podařilo se jim to, poněvadž jsou silnější. Tam, kde běhala stáda bizonů, vystavěli veliká města, a tam, kde se projížděli savanou rudí jezdcí, pádí nyní dýmající oř s velkými železnými vozy a přiváží nové a nové nepřátele. A když se rudý muž uchýlí do odlehlé krajiny, aby tam v klidu zemřel, jdou za ním; aby zbudovali novou cestu pro železného oře a zase loupili... Setkali jsme se s takovými bílými tvářemi v našich lovištích a mluvili jsme s nimi řečí míru. Řekli jsme jim, že tato země patří nám, a oni na to nemohli nic namítnout. Avšak když jsme jim poručili odejít, protože nechceme, aby přivedli ohnivého oře na naše pastviny, neposlechli nás a zvedli proti nám zbraň a zahubili Klekí-Petru, kterého jsme měli rádi. Necht' moji bratři a sestry to potvrdí!“

„Howgh!“ zahučelo zástupem Indiánů.

„Přinesli jsme mrtvolu zavražděného a uschovali ji pro den pomsty. Teď přišel! Klekí-Petra bude dnes pohřben a s ním ten, kdo jej zavraždil. Zajali jsme však také muže, kteří jsou jeho druhy a kteří nás vydali do rukou Kiowů. Zapírají, že to učinili, ale i to, co o nich víme, by stačilo, aby každý z rudých kmenů je postavil k mučednickému kůlu. Jednejme však tak, jak by jednal Klekí-Petra, náš bratr. Oni říkají, že nejsou našimi nepřáteli. Necht' tedy o jejich osudu rozhodnou jejich slova! Náš rozsudek bude spravedlivý! Necht' moji bratři a sestry projeví svůj souhlas!“

„Howgh!“ ozvalo se mezi Indiány jako jedním hlasem.

„Sir, nevypadá to zatím tak beznadějně,“ zašeptal mi Sam. „Já jim při tom výslechu dokážu, že nemáme nic na svědomí!“

„To těžko, Same,“ potřásl jsem hlavou.

„Myslíte, že na to nejsem dost výřečný?“

„Ale kde... jenže jsme tady šest neděl, a nepodařilo se dokázat nic; ani vám se to nepodařilo, ani mně. A sám říkáte, že když si takový Indián vezme něco do hlavy, můžete do něho mluvit jako do dubu, a stejně povede svou.“

„Jistě! Ale na to se musí chytře, vážený! Jen se nebojte, že to nesvedu. Počkejte, až přijde ta pravá chvíle. A hlavně se do toho nemíchejte! Na tyhle věci vám ještě chybí zkušenost.“

„No dobře – přeju vám úspěch, Same. Větší než dosud.“

„Budte klidný,“ řekl Sam a tím naše rozmluva skončila, protože se k nám právě přiblížil Inču-čuna. Po zahajovacím proslovu se chvíli ještě o něčem dohadoval s Tanguou, pravděpodobně o nás. Alespoň o tom svědčily pohledy, které co chvíli vyslal někdo z nich k našim kůlům. Dvakrát laskavé zrovna nebyly – kdoví co všechno Tangua oběma Apačům nenapovídal...

Apačský náčelník a jeho syn se postavili nalevo ode mne, Tangua – s pohrdavým úsměškem v tváři – si mě prohlížel zprava. Znovu se ozval Inču-čunův hlas:

„Slyšeli jste, co řekl Inču-čuna. Nyní se budete smět hájit. Odpovídejte na všechno, co se vás zeptám, podle pravdy... Ptám se vás: patříte k bílým mužům, kteří přišli vyměřovat cestu pro ohnivého oře?“

„Ano,“ ujal se slova Hawkens. „Ale musím ti vysvětlit, že my tři jsme se neúčastnili rozměřování, měli jsme jen ostatní chránit. A co se týče čtvrtého z nás, kterému říkají Old Shatterhand, ten ...“

„Mlč!“ okřikl náčelník Hawkense. „Neřekl jsem, že se budeme bavit, nýbrž že budete odpovídat na mé otázky. Budeš odpovídat jednoduše ano nebo ne. Rozuměl jsi?! Opakuji: náležíš k bělochům, kteří tu rozměřovali zemi, nebo ne?“

„Ano,“ zkrotl Sam.

„Old Shatterhand rozměřoval také?“

„Ano.“

„A vy tři... vy jste měli ty ostatní chránit?“

„Ano.“

„Jste tedy ještě horší než oni. Protože ten, kdo chrání zloděje, zaslouží dvojnásob potrestání. Rattler, vrah Klekí-petry, k vám patřil také?“

„Ano, ale nebyli jsme jeho přátelé...“

„Mlč, pse!“ vyšlehl zas tak ostře Inču-čuna na malého lovce.

„Odpovídej jen na otázky! Ptám se tě: znáš zákony Divokého západu?“

„Ano.“

„Čím se trestá krádež koní?“

„Smrtí.“

„A co má větší cenu: kůň, anebo celá tahle země, která patří Apačům?“

Sam mlčel.

„Otevři hubu, nebo ti ji Inču-čuna vypáčí nožem!“

Mužík jen zavrčel:

„Tak to zkus! Sam Hawkens je muž, který se nedá přinutit k řeči, když nebude chtít!“

Naklonil jsem se k tomu starému, dobrému trapperovi a zkusil mu domluvit:

„Mluvte, Same, je to tak pro nás lepší.“

„Well,“ zamumlal, „jak chcete, ale měl bych vlastně držet zobák za zuby!“

„Odpovíš tedy?“ ozval se znovu Inču-čuna. „Co je cennější: kůň, nebo země?“

„Země.“

„Zaslouží tedy zloděj země ještě přísnější trest než zloděj koní! Vy jste nám chtěli ukrást naši zem, zasloužíte si za to smrt u mučednického kůlu. A to ještě není všechno, zač se musíte zodpovídat. Vydali jste nás do rukou Kiowů!“

„To není pravda!“

„Lžeš!“

„Mluvím pravdu!“

„Stopoval jsi nás s Old Shatterhandem, když jsme vás opustili po vašem zločinu?“

„Jeli jsme pouze za vámi.“

„To je důkaz, že jste nás považovali za nepřátele.“

„Ne! Vy jste nám hrozili, a my jsme se museli podle pravidel Západu přesvědčit, jestli jste skutečně odjeli. Mohli jste se taky někde ukrýt, abyste nás pak ze zálohy odstřelili!“

„Proč ses tedy nejel přesvědčit sám? Proč jsi bral s sebou tohoto muže?“

Ukázal na mne.

„Je nováček na Západě. Chtěl jsem ho naučit číst stopy.“

„Když jste nás stopovali jen z opatrnosti, proč jste tedy přivolali Kiowy?“

„Zjistili jsme, že ses oddělil od Vinnetoua a jel napřed. Chtěl jsi přivést bojovníky a přepadnout náš tábor.“

„A kvůli tomu jste povolali na pomoc Kiowy?“

„Ano.“

„Nemohli jste tedy nic jiného udělat?“

„Ne.“

„Vidíš – opět lžeš!“ potřásl vítězně hlavou Inču-čuna. „Stačilo, abyste opustili naše území, abyste udělali to, co jsem vám poručil. Proč jste to neudělali?“

„Museli jsme nejdřív dokončit práci.“

„Museli jste nejdřív dokončit krádež!“ zahřměl Apač: „A k tomu jste si pozvali Kiowy. Ale ten, kdo proti nám poštvě naše nepřátele, je sám naším nejhorším nepřitelem! Další důkaz, že si nezasloužíte nic než smrt! A ještě nejsme u konce! Vy jste nejen Kiowy zavolali; ale vy jste nás vlákali do pasti, aby nás přepadli a oloupili. Přiznáváš to?“

„Chtěli jsme zabránit zbytečnému krveprolití!“

„Chceš, aby se ti všichni vysmáli? Nevypravil ses snad na výzvědy proti nám?“

„Ano.“

„A nevyslechl jsi nás?“

„Ano.“

„Skoro celou noc jsi strávil při našem táboře. Nebo ne?“

„Je to tak, jak říkáš.“

„Ty jsi přivedl bledé tváře k vodě, abys nás tam přilákal. Ty jsi skryl Kiowy v lese, aby se na nás vrhli! Ty...“

„Musím ti říct...“

„Mlč! Inču-čuna nemiluje řeči na dlouhé lokte. Kdo vymyslel tu past?“

„Já.“

„Konečně jsi řekl jednou pravdu... Mnoho apačských mužů tu noc prolilo krev! Ty jsi tím vinen. Za to také zasloužíš, abys zemřel.“

„Náš plán ovšem byl...“

„Řekl jsem, abys mlčel!“ přerušil zase zhurta Inču-čuna Hawkense. Rozhlédl se kolem sebe a hrdě vztyčil hlavu. „Veliký duch si naštěstí nepřál, aby Inču-čuna a Vinnetou zahynuli. Poslal neznámého zachránce, aby je zbavil pout a dal jim svobodu. Vzali si koně, které potřebovali, a jeli vstříc bojovníkům Apačů, kteří vyjeli na válečnou stezku proti Kiowům. Protože našli jejich stopu rychle, vrátili se zpět už za dobu, které bílé tváře říkají dva dny. Přepadli ležení svých nepřátel a mnoho jich zajali a pobili. Avšak šestnáct mužů se již nevrátí do svých stanů a mnoho bojovníků prolilo krev a utrpělo rány. I za to neseš vinu: zasloužíš smrt! Nepočítej, že ti dáme milost, když...“

„Kdo se ti prosí o milost!“ vybuchl Sam. „Nechci milost, chci spravedlnost. Já jsem vždycky...“

„Budeš už jednou držet jazyk za zuby!“ rozlítil se Inču-čuna. „Odvažuješ se mluvit o spravedlnosti, prašivče? Uslyšíš svědka, který rozmetá tvá tvrzení jako vítr uschlé listí!“ Otočil se pln hněvu k náčelníku Kiowů. „Nechť se Tangua, náčelník Kiowů, sníží a pozvedne svůj hlas v této záležitosti. Jsou tyto bledé tváře našimi přáteli?“

„Nejsou,“ prohlásil Tangua s náramným důrazem a také s náramným potěšením nad dosavadním vývojem věcí. Mohl jsem mu číst přímo na nose škodolibou radost. „Nejsou a nikdy nebyli! Nechť Inču-čuna zví, že mě naopak žádali, abychom všechny zajaté Apače na místě usmrtili.“

Ten podlec!

To přesahovalo věru všechnu míru!

Zacloumal jsem divoce svými pouty, pobouřilo mě to tak, že jsem se neudržel:

„Ty lháři, ty nestoudný, mizerný lháři,“ vykřikl jsem, „za tohle bych tě okamžitě srazil k zemi, kdybych měl volné ruce!“

„Ty smradlavý pse,“ vrhl se ke mně Tangua s pravicí sevřenou v pěst. „Mám ti rozbít hubu? Mám tě na místě uškrtit?“

„Jen udeř!“ křičel jsem na něj. „Udeř, jestli se nestydíš vztáhnout ruku na toho, kdo se nemůže bránit! Inču-čuna tu mluvil o spravedlivém rozsudku, ale podle čeho chce spravedlivě soudit, když nesmíme ani otevřít ústa ke své obhajobě? To nedělá ten, kdo chce zjistit, na čí straně je pravda a právo! A Inču-čuna nám dává takové otázky, aby nám každá odpověď přitížila. Takový výslech není k ničemu: To radši ať Inču-čuna poručí, aby začalo mučení, které pro nás připravil. Jsme na ně připraveni. Apačové od nás neuslyší ani jediného výkřiku bolesti!“

„Uff! Uff! Uff! Uff!“ Výkřiky údivu, překvapení, úcty a uznání se zvedly kolem nás jako neočekávané zadunění bouře. Odvaha a smělost tváří v tvář nepříteli, to je něco, co Indián dovede vždycky ocenit. A moje řeč jim zřejmě připadala velmi smělá a odvážná. Využil jsem situace a pokračoval:

„Když jsem uviděl Inču-čunu a Vinnetoua poprvé, zaradovalo se mé srdce: myslil jsem, že jsem se setkal se statečnými a spravedlivými muži – ale vidím, že jsem se zmýlil. Oni naslouchají s potěšením hlasu lháře z rodu Kiowů a nepřejí spravedlnosti. Směji se všemu, co říká náčelník Apačů, a opovrhují každým, kdo

ponižuje zajatce, který se nemůže bránit! Kdybych byl volný, mluvil bych s vámi jinak!“

„Ten pes mi nadává lhářů!“ běsnil Tangua. „Pojď, budeme spolu bojovat a já tě přede všemi rozdrtím na prach, rozmlátím ti kosti...“

Napřáhl na mne pažbu své pušky, ale Vinnetou včas zasáhl a zadržel ho.

„Nechť náčelník Kiowů zachová klid! Tento Old Shatterhand odpověděl velmi směle, ale Vinnetou souhlasí s některými jeho slovy. Dá mi Inču-čuna, vrchní náčelník Apačů, svolení, abych promluvil s bledou tváří?“

Tangua se zamračeně stáhl a Vinnetou, když se mu od otce dostalo souhlasu prostým příkřívnutím, se obrátil ke mně:

„Old Shatterhand je jako dravec, který kouše, i když byl polapen a vsazen do klece. Nechť však odpoví po pravdě: Nesrazil Vinnetoua dvakrát k zemi? Neomráčil ho svou pěstí?“

„Udělal jsem to dobrovolně? Nedonutil jsi mě k tomu sám?“

„Já?“ Vinnetouův hlas zněl nesmírně užasle.

„Kdo jiný? Chtěli jsme se vzdát bez jediného výstřelu, ale vaši bojovníci se na nás vrhli jako zuřivé vosy. Musili jsme se bránit! Zeptej se však svých lidí, jestli jsme některého zabili – a mohli jsme jim sáhnout na život, byli v naší moci! Ale uvažuj prosím dál: nepřišel jsi snad ty sám a nevrhl ses proti mně se zbraní v ruce? Popřál jsi snad sluchu jedinému slovu z toho, co jsem ti řekl?“

Nemusel jsem se bránit tvým pěstím? Nezbylo mi, než bojovat, šlo mi o život! A přesto jsem se cítil dál tvým přítelem! Jinak bych ti byl dávno vzal život! Ale Tangua, vůdce Kiowů, ten zatoužil po skalpu tvého otce. A když jsem to nechtěl připustit, musel jsem s ním bojovat a zneškodnit ho. Jak vidíš, zachránil jsem Inču-čunovi nejen život, nýbrž i skalp! A potom“

„Kojot! Ten prašivý kojot lže! Má tisíc jazyků a každým stříká jedovatou pomluvu na slavného náčelníka Kiowů!“

Tangua byl zlostí bez sebe.

„Praviš, že je to lež?“ řekl Vinnetou zkoumavě:

„Chce snad Vinnetou pochybovat o mých slovech?“ rozčiloval se Kiowa.

„Viděl jsem, že Tangua a Inču-čuna leží na zemi bez ducha a Old Shatterhand klečel u nich. Ano, to jsem viděl. Necht' bledá tvář pokračuje.“

„Již jsem ti řekl: přemohl jsem Tanguu a nedovolil, aby vzal Inču-čunovi skalp. Potom ses objevil ty a chtěl jsi mi roztržítit hlavu pažbou své pušky. Nepodařilo se ti to a zápasili jsme spolu. Probodl jsi mi ústa, ale přesto jsem měl v boji příležitost, abych tě zabil. Řekni: udělal jsem to?“

„Byl bys to udělal, kdyby se neobjevil jeden z apačských bojovníků, který tě srazil ranou pažby!“ vmísil se Inču-čuna.

„Proč myslíš, že bych s tím tak dlouho otálel? Mohl jsem to udělat přece už dřív! A což tyto tři bledé tváře – nepřišly za vámi

samy, nedaly se dobrovolně spoutat a odvést? Udělaly by to, kdyby vás považovaly za nepřátele?“

„Oni nemohli dělat nic jiného,“ namítl Inču-čuna. „Poznali, že nemohou utéci, a mysleli, že bude chytrější vzdát se. Inču-čuna přiznává, že některá tvá slova vzbuzují dojem, že mluvíš pravdu. Mnoho věcí však ještě stále nesouhlasí. Když jsi v první bitvě srazil mého syna, nebyl jsi k tomu přece nucen!“

„Ovšemže byl!“

„Čím?“

„Už z opatrnosti jsem to musel udělat!“ řekl jsem. „Věděli jsme, že jste stateční bojovníci – nikdy byste se byli nevzdali a možná že byste byli v boji padli. Ale my jsme si nic takového nepřáli! Omráčil jsem tedy raději Vinnetoua a moji tři přátelé přemohli a spoutali tebe. Věříš tomu, co říkám?“

„To jsou lži, jedna lež větší než druhá!“ pokřikoval Tangua. „Vždyť jsem byl u toho! Náčelník Kiowů praví, že tento muž ti chtěl odebrat skalp, když tě předtím omráčil pěstí. A když tomu Tangua chtěl zabránit, vrhl se také na něho a zasadil mu do hlavy ránu pěstí, ve které sídlí Zlý duch, protože jí nikdo neodolá.“

„Ty jsi to řekl,“ obrátil jsem se ke kiowskému náčelníku. „Mé pěstí nikdo neodolá, ale říkám ti: příště, až spolu budeme mít co dělat, se s ní už nesetkáš. Všecko si vyřídíme zbraní! Nevyvázneš z toho jen s omráčením! Dobře si to zapamatuj!“

Zachechtal se zlomyslně, výsměšně:

„Ty se mnou že si to vyřídíš? Kdy? Za pár hodin z tebe bude hromádka popela a vítr ji roznese do všech stran!“

„O to se nestarej! Budu volný, dřív než si myslíš! A pak ti všechno spočítám!“

Inču-čuna zvedl pravici:

„Old Shatterhand ať se nemýlí! Apačové jej nepropustí od kůlu smrti! Ať jen uváží, co všechno mluví proti němu! I když popřejeme sluchu tomu, co řekl, na jeho osudu se tím nic nezmění. On pouze tvrdil některé věci, nepodal však žádný důkaz! Chce-li však ještě něco říci, ať mluví!“

„Myslíš-li, že jsem nepodal důkaz, nemá smysl, abych ještě mluvil. Teď ne. Snad později.“

„Později? Mluv hned, později k tomu nebudeš mít už příležitost!“

„Už jsem ti řekl: později. Protože pak mě budete poslouchat pozorněji než teď a spíš mi budete věřit. Old Shatterhand není muž, který by hovořil do větru. Domluvil jsem. Jsem zvědav, na čem se usnesete!“

Sklonil jsem hlavu na znamení, že od této chvíle hodlám mlčet. Inču-čuna na mne vrhl zpytavý pohled a pak se odvrátil a pokynul rukou náčelníkům a starším kmene, aby se odebrali k poradě.

Usedli v kruhu nedaleko nás, vážní, důstojní, a přece nečekaně vzrušení, a tlumeně se začali mezi sebou dohadovat. Napadlo mi, že Tangua se tam vlastně přitřel, že vlastně nemá mezi Apači co dělat...

Ale jemu šlo jasně o to, aby nás stihl co nejtěžší rozsudek. Nenáviděl nás víc, než jsme si mysleli.

21. NA ŽIVOT A NA SMRT

„To jsem zvědav, co tam upečou,“ ozval se Dick Stone, když jsme na chvíli osaměli. Nikdo si nás teď nevšímal, i ti, co seděli před námi v půlkruhu, jen natahovali krky po náčelnících, kteří se radili.

„Myslím, že nám to nebude zrovna moc po chuti,“ povzdechl si Will Parker. „Sáhnou nám na krček, už to cítím v kostech.“

„Já taky,“ přizvukoval mu Sam Hawkens. „Ta rudá banda nám nevěří ani půl slova. Kdybychom se před nimi rozkrájeli, je to marné... Ale poslyšte, sir, to vaše veřejné vystoupení nebylo marné. Až jsem se Inču-čunovi divil.“

„Proč?“

„Že vás tak nechal žvanit! Mne utřel u huby hned!“

„Tak vám děkuji za poklonu, Same. Za to žvanění!“

„Snad se nezlobíte, vážený? Já dávám nejraději všemu pravé jméno: a když se jen mluví a mluví a k ničemu to není, říkám tomu žvanění. No přiznáte, že jste měl zrovna takový úspěch jako já, hihihihhi ...“

„Snad přece jen o něco větší, ne?“ řekl jsem. „Víte, já myslím, že na nás šli tak zoztra, aby nám nahnali strach. Rozsudek bude určitě snesitelnější. Nezapomeňte, že Vinnetou se mě ptal, jestli umím plavat.“

„Myslíte, že dostanete příležitost?“ ozval se Will Parker.

„Určitě!“

Sam Hawkens se ušklíbl a odplivl si stranou.

„Až naprší! Konečně, možná že vás nechají plavat, ale víte kam?“

„Kam?“

„Rovnou do náruče té zubaté! Až z vás bude nebožtíček, vzpomenete si, že jsem měl pravdu, hihihhi...“

Mužik byl skutečně nezmar. Ani v tomhle zoufalém postavení neztratil náladu ke svým vtípům, a dokonce se jim dokázal srdečně zasmát. Dlouho mu ta nálada ovšem nevydržela. Porada byla právě u konce a náčelníci v čele s Inču-čunou se už vraceli nazpět k nám. Nejvyšší Apač se rozkročil před kůly, pak se otočil tváří ke svým bojovníkům a zjednal si pohybem ruky ticho.

„Mužové apačtí, bojovníci Kiowů, slyšte, co jsme ustanovili!“ zazněl údolím jeho jasný, pevný hlas. „Rada starších rozhodla o osudu těchto bledých tváří; chtěli jsme je pronásledovat ve vodě, pak s nimi zápasit a nakonec jejich těla spálit. Ale Old Shatterhand, nejmladší z nich, řekl slova, v nichž jsme našli stopu pravdy i moudrosti. Bledé tváře zaslouží smrt. Neměly však tak špatné úmysly, jak se zpočátku zdálo. Rada starších proto usnesla, aby mezi námi a mezi nimi rozhodl Veliký duch.“

Odmlčel se a Sam Hawkens toho využil k poznámce:

„Behold! Víte, co nás asi čeká?“

„Tuším.“

„Něco jako středověký boží soud, vážený! Anebo souboj na život a na smrt! To jsem opravdu zvědav, na koho to slovo padne!“

Mužík se šklíbil a prskal, ale musili jsme dávat pozor – Inču-čuna se ujal zase slova.

„Bílý lovec, který se jmenuje Old Shatterhand, je nejvznešenější ze všech bílých tváří. Nechť osud bílých lovců je vložen do jeho rukou. Avšak rozhodne o něm ten, kdo je hodností nejvyšší mezi námi. A to jsem já, Inču-čuna, Dobré slunce, nejvyšší náčelník Apačů.“

„Zounds! A hrome,“ ujelo Samovi. „Tak on a vy...“

Shromáždění zatím projevovalo svůj úžas nad tím, že sám náčelník se rozhodl bojovat:

„Uff! Uff! Uff!“

„Inču-čuna a Vinnetou jsou proslulí bojovníci a jejich sláva utrpěla, když byli srazeni pěští této bledé tváře,“ pokračoval náčelník v slavnostním tónu. „Tuto hanbu mohou smýt, jestliže porazí bledou tvář v boji. Inču-čuna je starší a je náčelníkem všech Apačů: má proto právo, aby bojoval s Old Shatterhandem. Porazí jej a zachrání svou čest i čest svého syna Vinnetoua.“

Opět se na chvíli odmlčel.

„Sir, máte se nač těšit,“ šeptal mi Hawkens. „Ale nic si z toho nedělejte, budete to mít odbyto aspoň rychleji nežli my.“

„Uvidíme,“ řekl jsem.

„Vy toho už moc neuvidíte, a my taky ne,“ ušklíbl se mužík, ale bylo na něm najednou vidět, že se do toho nutí; ten vtip mu nějak nešel přes rty.

„Old Shatterhand bude zbaven pout,“ oznámil Inču-čuna. „Bude mu dovoleno skočit do řeky a plavat. Nedostane však žádnou zbraň. Inču-čuna si smí vzít tomahavk a pronásledovat ho. Jestliže Old Shatterhand přeplave řeku a jestliže se mu podaří doběhnout až k onomu osamělému cedru, bude zachráněn on i jeho tři druzi. Jestliže však náčelník dostihne Shatterhanda, dřív než se dotkne stromu, propadnou všichni bílí lovci smrti. Nebudou však umučeni u kůlů, nýbrž jen zastřeleni. Nechť všichni přítomní muži vyjádří svůj souhlas!“

„Howgh!“ zaznělo sborem jako jedněmi ústy.

„Ti si to teda zařídili,“ zakňučel Sam Hawkens. „Kvůli tomu, že jste předvedl řečnický výkon, máte jít plavat o závod! Nejvznešenější z nás má bojovat! Nesmysl! Protože jste greenhorn! To je ta příčina! Pustit mne do vody, já, bych jim ukázal, jak plave štika! Ale sir, to vám říkám, koukejte vidět! Jestli prohraje a my kvůli vám přijdeme o život, nepromluví na vás už ani větu, na to můžete vzít jed...“

„To víte, že udělám, co budu moct!“ utěšoval jsem Hawkense, kterému přes všechny vtipy nebylo vůbec do smíchu. Zdálo se mi dokonce, že nějak pobledl. „Už kvůli vám, abyste mi to nevyčítal!“

„Doufám, doufám!“ Mužík trochu zvážněl. „Ale teď to půjde na život a na smrt, vážený, ne abyste se zas oddával nějakým ušlechtilým myšlenkám! Tady vám vaše pěst nepomůže!“

„Proč ne?“

„U všech všudy, snad si nemyslíte, že se s vámi bude Inču-čuna prát! Půjde na vás s tomahavkem. Slyšíte? Asi nevíte, že takový Indián používá své sekyry pro boj zblízka, ale že s ní dovede taky ohromně šikovně házet. Na sto kroků vám usekne docela bezpečně špičku nosu! Ani se za vámi nebude honit, počká, až skočíte do vody, pak ji po vás hodí a...“

„Jenže s tímhle já, Same, počítám,“ řekl jsem tiše. „A říkám si, někdy je lepší mít pod čepicí než ve svalech.“

„Ach tak – vy počítáte na nějakou léčku. No nevím, nevím. Já vám říkám, že starý Hawkens má taky něco pod tou čepicí, je to o něm dost známé. A přesto mně není jasné, jak chcete obalamutit letící tomahavk.“

„Snad to nějak půjde, Same. Musíme doufat.“

„Určitě! Ale jak to chcete zaonačit, o to jde!“

„To vám zatím neprozradím, Same. Ale myslím si, že by to mohlo dopadnout šťastně. Jen pro klid vaší duše: jestli se utopím – jsme zachráněni!“

„Jestli se utopíte! Sir, teď jste tomu klidu mé duše opravdu dodal! Vždyť vás chytil fantas!“

„Ale kdepak! Pamatujte si dobře, co jsem říkal!“

Nebyl čas k dalším výměnám názorů. Byl tu Inču-čuna s dalšími apačskými náčelníky. Ještě dřív než mě zbavil pout, řekl varovným hlasem:

„Old Shatterhand bude zbaven pout. Ale nechť nemyslí, že by mohl prchnout. Sto bojovníků by ho ihned pronásledovalo a přivedlo nazpět!“

„Bud' bez starosti,“ řekl jsem. „Jsou tu moji druhové: neopustím je!“

Inču-čuna přikývl a já jsem pocítil, jak se mé ruce i nohy uvolňují. Udělal jsem několik cviků, abych si prokrvil údy a zkusil, nejsou-li příliš strnulé. Zdálo se, že je všechno v pořádku. Začal jsem si tedy hned připravovat půdu.

„Poslyš,“ oslovil jsem Inču-čunu, „je to pro mne velká čest, že budu bojovat s náčelníkem Apačů, vlastně že s ním poplavu závod na život a na smrt; ale pro tebe to myslím žádná velká čest nebude.“

„Proč?“

„Nejsem možná tím pravým protivníkem. Řeknu ti pravdu: tu a tam jsem si smočil údy v potoce za vesnici, ale dostat se přes takovouhle řeku... Moc si na to netroufám.“

„Uff!“ vyrazil ze sebe tlumeně Inču-čuna. „To jsi neměl říkat! Inču-čuna a Vinnetou jsou nejlepšími plavci Apačů. Může nejvyššího náčelníka těšit, když zvítězí nad učedníkem?“

„A ke všemu jsi ještě ozbrojen, a já nemám nic! Ale hlavně, hlavně: moc rád bych věděl, jak si mám představit ten boj. Kdo půjde první do vody?“

„Ty!“

„A ty potom za mnou?“

„Ano.“

„A kdy na mne začneš útočit tomahavkem?“

„Až se mi zlíbí!“ odpověděl a na jeho tváři se objevil sebevědomý, přezíravý úsměv mistra, který se bohužel musí obírat nějakým nebožáckým packalem.

„A můžeš útočit i ve vodě?“

„Samozřejmě!“

Nasadil jsem nesmírně zkormoucený a znepokojený výraz. Jako bych se už předem cítil poražen.

„Tak ty mě smíš usmrтит... A co já? Já tebe taky?“

Zatvářil se jako člověk, který chce říci: ty červe ubohá, na co se to vůbec odvažuješ myslet, vždy něco takového tě mohlo napadnout jen proto, že strachy nevíš, co mluvíš.

„Je to boj na život a na smrt,“ řekl po chvíli. „Můžeš tedy Inču-čunu zabít – totiž, jen když se ti to podaří, dostihneš cedr, který vám dá svobodu!“

„Ale... když se to stane, nepřičtou nám to tvoji lidé k tíži?“

„Slyšeli podmínky. Nedostihneš-li cedr, ztratíš život ty i tvoji přátelé. Jestliže dokážeš doběhnout ke stromu, i kdybys přitom zabil Inču-čunu, budete volni. Pojď!“

Obrátil se a já jsem si zatím svlékl kabát, loveckou košili, boty.

Všechno, co jsem měl v kapsách, jsem pečlivě poskládal ke svému věcem. Sam na mne z dálky pokřikoval:

„Sir, člověk se na vás nemůže dívat, to je strašné. Nechte toho radši! Kdybyste se viděl! Za chvíli se nám tady rozbrečíte!“

Byl jsem docela spokojen s tím, že Sam Hawkens má ze mne takový žalostný dojem a že to dává tak bezostyšně najevo. Na vysvětlování nebyl ovšem čas. Apačové byli příliš blízko. Ale to vůbec nevadilo. Hlavně že se mi dařilo, co jsem chtěl.

„Můžu se ještě něco zeptat?“ zakňoural jsem znova. „Když se nám to podaří a budeme svobodni, dostaneme nazpět všechny své věci?“

Inču-čuna se netrpělivě zasmál. Už měl těch otázek právě tak dost, a tahle mu připadla vyloženě bláznivá.

„Ano, dostanete je,“ přisvědčil shovívavě.

„Všecky? I koně i zbraně?“

Teď už se ale rozzlobil. Houkl na mne:

„Přišel jsi o uši, že neslyšíš, co ti Inču-čuna právě potvrdil? Dostanete všechno! Ropucha chtěla závodit s orlem v letu a ptala se, co mi dáš, když nad tebou zvítězím? Jestli plaveš tak špatně, jako se hloupě vyptáváš, náčelník Apačů lituje už teď, že ti nevybral za soupeře bezzubou squaw!“

Prošli jsme půlkruhem mezi Indiány ke břehu řeky. Nšo-či stála v první řadě, byla tak blízko, že jsem se jí mohl dotknout loktem. Zachytil jsem její pohled na rozloučenou, ale nebyl čas, abych jí něco řekl, Indiáni nás obstupovali ze všech stran, následovali nás v

houfu a pak se rozložili na břehu řeky, aby mohli pohodlně sledovat náš boj.

Byl jsem na tom špatně. Ať budu plavat sem anebo tam, po proudu, proti němu, nebo napříč, vždycky a všude zůstanu v dosahu náčelníkova tomahavku. Viděl jsem jedinou cestu k záchraně: potopit se a plavat pod vodou. Jenže jak dlouho jsem to mohl vydržet? A až se vynořím. čeká mě tak jako tak tomahavk... Jak jsem tak stál při písčíně na břehu a díval se k zákrutu řeky, kterým se Rio Pecos ztrácel z dohledu, napadla mě spásná myšlenka. Kdybych utonul, hledali by mě Indiáni určitě někde dole po proudu, až u druhého konce pískoviště, a to by mi dalo čas, který potřebuju. Nahoře proti proudu bylo totiž místo, kde řeka podemlela břeh a kam naplavila spoustu klestí, dřeva, urvaných větví: to by mohlo docela dobře posloužit jako úkryt, jestli tam dokážu doplavat. Dostat se odtud z úkrytu na druhý břeh a potom doběhnout k cedru – nějakých sto metrů –, to by se snad už dalo ve vhodné chvíli dokázat. Ale doplavat k tomu kusu převislého pobřeží, to bylo hlavní! A odvrátit pozornost Indiánů opačným směrem! Musel jsem se rychle rozhodnout. Zatvářil jsem se tedy náramně úzkostlivě:

„Mohu si zkusit, jak je tu hluboko?“

Inču-čuna se také už svlékl, stál tu jen v kalhotách, s tomahavkem za pasem, připraven k závodu o život a o smrt. Přes jeho tvář přeběhl úsměv plný opovržení. Pokynul rukou a jeden z Indiánů přiskočil a podal mi oštěp. Ponořil jsem zbraň do vody, ale až na dno jsem nedosáhl. To bylo výborné, to se mi znamenitě hodilo do krámu! Vyloudil jsem na svém čele jakési starostlivé chmury, sklonil se k řece a začal se ošplíhávat: na čele, na prsou, na rukách – jako bych se bál, že voda je příliš studená. Za mnou se

už ozývalo nespokojené mračení a Sam volal od kůlu žalostným hlasem:

„Sir, pro boha živého, nechte toho! Jednoho z toho bolí oči. To ať mě radši umučí, než abych se musel na tohle dívat vlastníma očima!“

Napadlo mě, co si v té chvíli asi myslí Nšo-či. Obrátil jsem se a setkal se s pohledem Tanguy – vtělený výsměch a opovržení. Vinnetou ohrnoval svůj horní ret, bylo vidět, jak se mu lesknou zuby: jistě se hanbil nad tím, že tomuhle člověku věnoval vůbec kdy špetku pozornosti. A Nšo-či, jak jsem zahlédl, se na mne už raději vůbec nedívala. Stála s očima sklopenýma k zemi a červenala se.

„Náčelník Apačů je připraven!“ zahřměl Inču-čuna. „Nač ještě čekáš?“

Přeopatrně jsem spustil z břehu nohy do vody, namočil špičky prstů, pak – pěkně pomalu – se ponořil po lýtka a zašplouchal nohama sem a tam. Sykal jsem přitom jen což.

„Pusťte tu zbabělou ropuchu na svobodu!“ řičel mi Tangua posměšně za zády. „Žádný bojovník se nedotkne takového zbabělého prašivce ani malíčkem!“

Inču-čuna měl mého váhání taky po krk.

„Běž už!“ zařval a uštědřil mi pořádný kopanec – právě takový, na jaký jsem nedočkavě čekal. Rozhodil jsem ovšem zoufale rukama, vyrazil ze sebe tlumený úzkostný výkřik a plácl sebou do vody jak široký tak dlouhý.

Ve vteřině jsem pod sebou ucítil dno. Teď už přestávala hra a začal skutečný boj o život. Odrazil jsem se ze všech sil a plaval pod vodou proti proudu, těsně podle břehu. Za okamžik jsem ucítil, že zavířila voda – Inču-čuna se vrhl za mnou. Byl jistě rozhodnut vyřídit takového zbabělce, jakým jsem se ukázal, nejkratší cestou a bez milosti. Ale já jsem zatím plaval podle svého plánu k onomu chráněnému převisku, hlavu napjatou k prasknutí očekáváním, jak se vyvinou věci v nejbližších minutách.

U převisku jsem se odvážil: opatrně jsem vysunul ústa, abych nabral dech, a pak jsem se pokusil, kryt naplavenými kusy dřeva a větví, vystrčit hlavu a poohlédnout se po tom, co se děje. Teď mě mohl zpozorovat jen ten, kdo byl ve vodě, a to byl jediný Inču-čuna: naštěstí ho ani ve snu nenapadlo dívat se proti proudu.

Ležel roztažen na hladině jako žába ve směru po proudu a číhal, kde se vynořím zpod hladiny, aby se na mne vrhl.

Potopil jsem se znovu a rychle pokračoval v plavbě. Tenhle úsek byl delší, ale přesto mi netrvalo dlouho a dorazil jsem k zákrutu, kam už od pískoviště nebylo vidět. V životě jsem neplaval tak usilovně jako ten úsek. Vylezl jsem a schoval se do křoví. Na břehu zatím zavládlo mezi Apači vzrušení. Jak je to možné, že se tak dlouho neobjevuji! Nezůstal jsem nakonec – mizerný plavec! – pod vodou? Vzrušení nebralo konce, náčelník plaval sem a tam a číhal, Indiáni pobíhali po břehu, pokřikovali po sobě, ukazovali na vodu a několik jich už přiběhlo s oštěpy a zkoumali dno. Same, Same, zdalipak sis v té chvíli vzpomněl na moje slova: utopím-li se, budeme zachráněni?

Teď bylo třeba ještě přeběhnout za zákrutem řeky kousek dál a přeplavat konečně na druhou stranu. Neztrácel jsem ani okamžik.

Spustil jsem se několik kroků výš znovu do vody a brázdil vlny Ria Pecos docela pokojně, jako někde v neděli na plovárně. Byl bych nejraději skákal a výskal radostí, když jsem se dotkl rukou druhého břehu. Dal jsem se do běhu, rovnou k lesu, který obloukem obepínal písковиště, tu planinu s osamělým cedrem. Obraz při druhém břehu se neměnil: Inču-čuna poplavával zmateně po hladině, chvíli sem, chvíli tam, zatímco Indiáni na břehu si mohli oči vykoukat, kde se objeví utopenec Old Shatterhand. Lest se tedy přece jen podařila!

Byl bych teď mohl běžet k cedru a pohodlně ho dosáhnout, ale řekl jsem si, že to provedu trochu jinak. Vrátil jsem se k toku, sklouzl u lesa znovu do vody a položil se na záda, abych měl nad hladinou jen hlavu a nos. Nechal jsem se těsně při břehu unášet proudem. Nikdo to nepozoroval. Když jsem už byl skoro přímo proti písčíně, kde po mně byla taková sháňka, vztyčil jsem se najednou šlapaje vodu a s mohutným výkřikem jsem zamával rukou:

„Same Hawkensi! Same Hawkensi! Vyhráli jsme – my – jsme vyhráli!“

Teprve teď mě Indiáni uviděli. Strhl se divoký, uši rozdírající povyk – jako by tisíc psů najednou začalo výt ostošest. Inču-čuna jediný neztratil ani na okamžik duchapřítomnost: obrátil se ve vodě a mocnými tempy vyrazil za mnou k druhému břehu. Plaval rychle, opravdu jako ryba, nesměl jsem dopustit, aby se můj náskok zmenšil. Zavesloval jsem rychle pažemi ke břehu a vystoupil na mělčinu. Z druhé strany řeky ke mně doléhala naléhavé volání Sama Hawkense:

„Utíkejte, sir! Tam k tomu cedru!“

Ano, ještě stačilo vzít nohy na ramena a běžet: dokud byl náčelník ve vodě, nemohl použít svého tomahavku, to by bylo příliš nejisté. Ale já jsem chtěl dosáhnout něco víc. Cedr byl vzdálen nějakých tři sta kroků od břehu. Měl jsem za sebou asi polovinu té vzdálenosti, když se Inču-čuna vydrápal na břeh. Dohonit mě už nemohl – zbývala mu jediná naděje: zneškodnit mě tomahavkem. Uchopil jej pevněji do ruky a začal mě pronásledovat. Chvilí jsem stál na místě, nechal ho, aby se přiblížil, a teprve pak jsem se pustil dál do běhu. Dokud budu stát, uvažoval jsem, Inču-čuna určitě tomahavk nepoužije. Bude se mu to zdát příliš nejisté: uvidím přece vrženou sekyru letět; a to mi dá možnost se jí vyhnout. Ale až poběžím, to bude považovat za ten pravý okamžik, potom se pokusí mě srazit. Vyrzil jsem tedy několika skoky kupředu, ale téměř vzápětí; po pěti šesti skocích jsem se zprudka zarazil a otočil – právě včas!

Inču-čuna stál, ruku ještě napřáhnoutou, jak roztočil nad hlavou tomahavk, a sekyra svištěla vzduchem. Měl jsem právě tak ještě čas uskočit – proletěla těsně kolem mé hlavy a zaryla se ostrím do písku.

V následující vteřině jsem ji už držel ve své vlastní pravici. Teď já jsem s ní zamával nad hlavou a – místo abych běžel k cedru – krácel jsem volným krokem vstříc apačskému náčelníku. Inču-čuna ze sebe vyrazil zlostný výkřik a jako smyslů zbavený se hnal proti mně.

„Stůj, Inču-čuno!“ křikl jsem varovně. „Zmýlil ses v Old Shatterhandovi podruhé! Ani krok dál! Nebo chceš zahynout vlastním tomahavkem?“

Zastavil se.

„Pse, pse! Jak jsi mi ve vodě unikl? Zlý duch ti pomohl!“ vrčel nenávistně.

„Nevěř tomu! Stál při mně jistě sám Manitou!“ řekl jsem. Inču-čunovy oči se leskly hněvem, touhou zničit mě, odvázat se všeho. Zvedl jsem pravici s tomahavkem. „Vidím ti na očích, že se na mne chceš vrhnout. Nedělej to, varuji tě! Nejsem nepřítelem tvým ani Vinnetouovým, ale budu se bránit, jestli se pokusíš i teď o útok! A víš...“

Nedomluvil jsem. Vztek ho přemohl v té chvíli zcela. S rukama rozpřaženýma, jako když se vrhá orel na kořist, vyrazil proti mně mocným skokem, a já jen taktak, že jsem stačil smýknout sebou stranou.

Jenže všechna ta soustředěná síla, kterou se na mne chtěl obořit, strhla ho teď sama k zemi. Ta vteřina mi stačila. Zalehl jsem ho okamžitě celým tělem, sevřel jeho trup nohama tak pevně, aby se nemohl ani pohnout, a levou rukou jsem mu stiskl hrdlo. Pravá zakroužila tomahavkem nad jeho čelem.

„Inču-čuno, prosíš o milost?“ vykřikl jsem.

„Ne!“

„Roztříštím ti hlavu!“

„Zab mě, pse!“

Sípal, trhal sebou, všemožně se snažil uniknout z mého sevření.

„Ne, to neudělám. Jsi Vinnetouův otec, a proto ti chci darovat život. Ale zneškodnit tě musím. Sám jsi mě k tomu přinutil.“

Zvedl jsem tomahavk a udeřil ho plochou částí sekyry po lebce. Zachroptěl, ruce a nohy sebou trhly v prudké křeči, pak povolily a Inču-čuna zůstal nehybně ležet. Tam z druhého břehu to jistě vypadalo, jako bych právě zasadil náčelníkovi smrtící ránu. Celé údolí naplnil řev, ještě desetkrát mohutnější než předtím. Ale já jsem si toho nevšímal. Svázal jsem Inču-čunovy ruce jeho vlastním pásem a vlekl bezvládné tělo k cedru. Dotkl jsem se podle úmluvy stromu.

Indiáni na druhém břehu to už nevydrželi. Jeden po druhém se vrhali do vody, ti nejrychlejší byli už v polovině toku a v jejich čele byl – Vinnetou. Dodrží Apači slovo, které mi dal Inču-čuna?

Nebyl jsem si jist, nakolik mohu počítat s tím, že se nedají k ničemu strhnout. Nechal jsem tedy omráčeného náčelníka u stromu a vyběhl jsem jim vstříc.

„Stůjte všichni!“ zamával jsem rukama. „Náčelník je naživu, pouze jsem ho omráčil! Ale jestli se někdo z vás ke mně přiblíží, usmrtím ho! Jen Vinnetou ke mně smí přijít. Chci s ním mluvit!“

Zprvu mi nikdo nevěnoval pozornost. Avšak Vinnetou se vztyčil ve vodě, křikl na muže několik slov – nerozuměl jsem na tu dálku, co volá – a potom dlouhými, vydatnými tempy plaval ke břehu sám. Ostatní se vraceli a slůvkem nezareptali.

Čekal jsem Vinnetoua přímo na břehu.

„To bylo velmi dobré, že jsi poslal své bojovníky nazpět,“ řekl jsem. „Zachránil jsi otce z velkého nebezpečí.“

„Ty jsi mu skutečně neublížil? Skutečně jsi ho jen omráčil tomahavkem?“

„Donutil mě k tomu, nechtěl se vzdát,“ řekl jsem.

„Ale měl jsi ho ve své moci,“ řekl Vinnetou. „Mohls ho zabít!“

„Nezabíjíte ani své nepřátele, když to není bezpodmínečně nutné. A Inču-čuna je Vinnetouův otec, necítím k němu žádnou zášť. Tumaš, vezmi si jeho zbraň. Rozhodni sám, zda jsem zvítězil.“

Četl jsem v jeho očích úžas, ba ohromení. Jeho pohled jako by se před mýma očima stával stále mírnější a něžnější. Vzal tomahavk, který jsem mu podával, a teprve po chvíli odpověděl:

„Jaký muž je Old Shatterhand! Kdo ho může pochopit?“

„Naučíš se to,“ řekl jsem.

„Podáváš mi sekyru, a nevíš, jestli dodržím slovo. Vydal jsi mi zbraň, kterou ses mohl bránit!“

„Pshaw! Vinnetou není lhář, nýbrž šlechetný bojovník. On by nikdy neporušil dané slovo.“

Podal mi pravici. V jeho očích se něco zatřpytilo.

„Máš pravdu. Jsi volný a tvoji tři přátelé také... kromě muže jménem Rattler. Nezklamal jsem tvou důvěru, kéž bys ty nezklamal mou!“

„Budeš mi brzy důvěřovat jako svému bratru,“ řekl jsem.

„Musíš jen ještě chvíli počkat. Ale pojď se podívat na otce.“

„Ano, pojď. Chci ho vidět. Když udeří Old Shatterhand, je to strašné – může zabít, i když to nechtěl.“

Inču-čuna ležel dosud v bezvědomí pod cedrem. Přiklekli jsme k němu, zbavili ho pout a Vinnetou ho prohlédl. Nadzvedl mu víčka, poslechl si srdce a prozkoumal tep.

„Procitne později,“ řekl s ulehčením, „ale bude ho velmi bolet hlava. Pošlu pro něho několik mužů. Můj bratr Old Shatterhand nechť jde prosím se mnou.“

22.SOUBOJ S TANGUOU

Bylo to poprvé, co mi tak řekl. Můj bratr! Jak často jsem později slyšel z jeho úst ta dvě slova – a říkal je vždycky stejně vážně, stejně opravdově, stejně upřímně jako dnes, kdy je vyslovil poprvé. Seběhli jsme k vodě a plavali vedle sebe v řece, která mi měla přinést zkázu, najednou a nečekaně jako dva přátelé, dva blízcí lidé. Zmocnil se mě nádherný, šťastný pocit. Na břehu nás obklopili Apačové, zvědaví, co se vlastně stalo, že syn jejich nejvyššího náčelníka se tak družně vrací s přemožitelem vlastního otce. Vinnetou nenapínal dlouho jejich zvědavost. Zvedl mi ruku a hlasitě oznámil:

„Old Shatterhand zvítězil. On a jeho tři přátelé jsou od této chvíle svobodni.“

„Uff! Uff! Uff!“ zaznívalo k nám za všech stran, ale nad všechny výkřiky údivu apačských bojovníků se neslo bujaré, jásavé halekání milého Sama Hawkense:

„Alelujá, sláva, o lalá, hoj hoj hoj!“ Ječel, až uši zaléhaly. „Ohromné! Báječné! Muži, člověče, příteli drahá, mladíku, greenhorne... řekněte mi, jak jste tohleto narafičil?“

„Jsme z toho venku! Jsme volní!“ přizvukovali mu neméně nadšeně Will Parker a Dick Stone. „Sláva vám!“

Vinnetou mi podal nůž s úsměvem, který prozrazoval, že zcela chápe radost těch tří.

„Přeřez jim pouta sám. Ty jsi je osvobodil.“

Myslíl jsem, že mě udusí. Vrhli se na mne, mačkali mě k sobě objímali mě jeden přes druhého, tiskli mi ruce, poplácávali mě po rameni a starý, všemi préríjními větry ošlehaný Sam mi dokonce pokropil ramena slzami.

„Sir, jestli vám tohle někdy zapomenu, tak zasloužím, aby mě sežral první grizzly, kterého potkám, i s tím mým svrchníkem! Kdo to mohl tušit, že umíte tak báječně plavat! Já už jsem namouduši myslil, že jste se utopil.“

„Ale Same, Same,“ konejšil jsem ho. „Copak jsem vám neřekl – jestli se utopím, budeme zachráněni? A neřekl jsem, že někdy je lepší mít pod čepicí než ve svalech?“

„Namouduši! Lest, lest!“ křičel malý lovec a samou radostí křepčil kolem mne jako bajadéra.

Vinnetou zbystril pozornost.

„Skutečně to Old Shatterhand pravil? Pak tedy věděl od počátku, co chce! Můj bratr je silný jak medvěd, ale je také chytrý jak préríjní liška. Kdo je jeho nepřítelem, musí se před ním mít velmi na pozoru.“

„I Vinnetou byl mým nepřítelem.“

„Byl, ale už není,“ řekl mladý Apač.

„Nevěří tedy Vinnetou tomu, co říkal Tangua?“

Podíval se na mne dlouze a pátravě, podobným pohledem jako před chvílí na druhém břehu. Nakonec zavrtěl maličko hlavou:

„Tvé oči jsou dobré. V tvé tváři nevidím nepoctivost. Vinnetou ti věří.“

„Můj bratr Vinnetou nebude zklamán. Dokážu mu, že jsem mluvil pravdu. Možná že pozná to, co mu teď ukážu.“

Oblékl jsem si už prve košili, a teď jsem hmátl do kapsy, vytáhl z ní pramen vlasů a bez jediného dalšího slova jsem mu jej podal. Natáhl rychle ruku, pak ustoupil, navýsost udiven, a zvolal:

„To jsou mé vlasy! Kdo ti je dal?“

„Inču-čuna vyprávěl, že Velký duch seslal neviditelného posla, aby vás vysvobodil z pout Kiowů. Skutečně, ten posel byl neviditelný, protože se nesměl dát spatřit, když zbavoval pout Vinnetou a jeho otce. Teď se už před Kiowy skrývat nemusí. Ale

ty snad teď uvěříš, že jsem nebyl nikdy tvým nepřítelem a že jsem vždycky. jednal jen ve tvůj prospěch.“

„Ty – ty – ty jsi nás – vysvobodil? Tobě tedy máme co děkovat za svou svobodu... za život?“ vykřikl Vinnetou. Byl ohromen, byl viditelně zmaten, a to bylo co říci u něho, který se vždycky ovládal tak dokonale, že nedal najevo nejmenší hnutí mysli. Uchopil mé za ruku a táhl mě s sebou k zástupu žen, kde stála Nšo-či, nespouštějíc z nás dvou oči. Dovedl mě až před ni.

„Nšo-či ať se podívá na tohoto statečného bojovníka. On vysvobodil Vinnetou a Inču-čunu z moci Kiowů, když byli spoutáni a stáli bezmocně u stromů. Nechť mu má sestra poděkuje.“

Přitiskl mě k sobě. Nšo-či s očima sklopenýma řekla jen jediné slovo:

„Promiň!“

Pochopil jsem, proč řekla právě to. Ošetřovala mě, musela mě znát líp než ostatní, a přece i ona se dala strhnout a myslila, když jsem se tak nedůstojně chystal k boji s Inču-čunou, že nejsem nic než politováníhodný zbabělec. Stiskl jsem jí ruku:

„Nšo-či si teď snad vzpomene na to, co jsem jí řekl v pueblu. Věří nyní mým slovům?“

„Věřím jim tak jako můj bratr Vinnetou,“ přikývla.

Rozhlédl jsem se kolem. Nšo-či, Vinnetou, Sam Hawkens, Parker, Stone, Apačové – samé radostné tváře. Jen jeden muž stál stranou a zarytě se mračil. Ale toho jsem právě hledal, s tím jsem si právě chtěl vyřídit účet.

Pokynul. jsem Tanguovi a podíval se mu zostra do očí:

„Je náčelník Kiowů lhář, anebo je člověk, který miluje pravdu?“

„Chceš Tanguu urážet?“ vyjel na mne zhurta.

„Ne. Chci jen vědět, na čem jsem. Odpověz mi!“

„Old Shatterhand ví, že miluji pravdu.“

„Uvidíme... Pamatuješ si ještě, co jsi mi řekl?“

„Kdy?“

„Když jsem byl uvázan u kůlu.“

„Tam se mluvilo o mnoha věcech!“

„Ovšem, ovšem. Ale na to, co jsi mi řekl ty sám, si snad vzpomeneš. Říkal jsi, že chceš se mnou bojovat. Hrozils, že mě rozdrtíš, že mi rozmlátíš všechny kosti v těle!“

Tangua sraštil brvy.

„To že jsem řekl? Tangua si na nic takového nepamatuje – Old Shatterhand se nejspíš přeslechl, neboť byl rozrušen.“

„Ty jsi byl rozrušen! Zeptej se Vinnetoua, musel tě dokonce strhnout, poněvadž ses na mne chtěl vrhnout!“

„Ano, bylo to tak, jak říká Old Shatterhand,“ dosvědčil vážně Vinnetou. „Tangua hrozil bílému bojovníku, že ho rozdrtí.“

„Vidíš!“ potrásl jsem hlavou. „A nazvals mě dokonce potom ropuchou! Uznáš, že něco takového si nemohu dát líbit. Dám ti příležitost, abys mě rozdrtil.“

„Hoani – ne,“ vykřikl Tangua. „Náčelník Kiowů může bojovat jen s náčelníky.“

„Já jsem náčelník!“

„Dokaž to!“

„Dokážu ti to velice rychle a jednoduše,“ houkl jsem na něho.

„Tím, že tě pověsím na první větev, která mi padne do oka, jestli se budeš ještě chvíli vzpírat dát mi zadostiučinění.“

Něco takového říci Indiánovi! Hrozit mu pověšením! Pohana, kterou může smýt jenom krev!

Tangua bleskurychle sáhl po noži.

„Ty pse! Má tě Tangua probodnout?“

„Ale prosím, jen si posluž. Jenomže ne teď a tady, ale v poctivém boji. Nůž proti noži a muž proti muži!“

„K tomu se nedá náčelník Kiowů strhnout! Nemá co dělat s Old Shatterhandem!“

„Ale když jsem byl přivázán ke sloupu, to jsi se mnou měl co dělat, zbabělče!“

Viděl jsem, že už začíná zuřit. Skočil proti mně, ale Vinnetou zasáhl:

„Můj bratr Shatterhand má pravdu,“ řekl vážně, „Tangua se vykručuje. Jestli nedá Old Shatterhandovi zadostiučinění, každý ho bude moci nazvat zbabělcem a bude vyloučen z kmene. Nechť se Tangua rychle rozhodne, co udělá. Bojovníci Apačů však nepřipustí, aby o nich někdo říkal, že jejich hosty jsou zbabělci.“

Tanguův pohled přeběhl po houfu mužů kolem nás. Bylo tu třikrát víc Apačů než Kiowů, jeho lidé uprostřed nepřátelského území a on sám byl vlastně ještě polovičním zajatcem. A kdyby mělo dojít ke krveprolití teď, po zaplacení tak tíživého výkupného...

„Tangua si to rozmyslí,“ zahučel vyhýbavě.

„Nevím, co by si měl opravdový bojovník rozmyšlet. Buď bude bojovat, nebo se stane zbabělcem,“ mínil Vinnetou.

„Tangua vrazí nůž do srdce každému, kdo ho tak nazve!“

„Vinnetou říká, že Tangua je zbabělec, jestliže nedodrží, co řekl Shatterhandovi.“

„Tangua to dodrží,“ zamručel Kiowa.

„Chceš tedy bojovat?“ Vinnetou zvýšil hlas.

„Ano.“

„Hned teď?“

„Hned! Chci uvidět co nejdřív jeho krev!“

„Počkej! Nevíš ještě, jakými zbraněmi se bude bojovat.“

„Kdo to určí?“

„Old Shatterhand.“

„Proč on?“

„Protože jsi ho urazil ty.“

„Ne,“ vzepřel se Tangua. „Old Shatterhand urazil Tanguu! Old Shatterhand je obyčejná bledá tvář, ale Tangua je náčelník. Tangua je víc než on!“

„Old Shatterhand je velký náčelník ve své vlasti.“

„To říká on,“ stál na svém Kiowa. „Ale kdo mi to může dokázat?“

Rozhodl jsem se, že náčelníka přivedu trochu z rovnováhy. Mávl jsem lhostejně rukou:

„Vinnetou ať nechá Tanguu být! Může si sám zvolit zbraň. Je mi jedno, jakou zbraní ho přemohu.“

Podařilo se. Tangua se okamžitě chytil.

„Nepřemůžeš Tanguu vůbec žádnou zbraní,“ vybuchl. „Myslíš, že s tebou budu bojovat nožem jako Metan-akva nebo tomahavkem jako Inču-čuna? Připrav se na smrt! Pošlu ti kulku rovnou do srdce!“

„Aha – puškou chceš bojovat. Dobrá, souhlasím. Ale doufám, že můj přítel Vinnetou slyšel, co řekl Tangua? Bojoval jsem nožem s Metan-akvou a porazil ho – abych zachránil zajaté Apače! Do této chvíle náčelník Kiowů tvrdil všem do očí něco úplně jiného. Je to lhář!“

Věděl jsem, že ho to připraví o poslední zbytek chladného rozmyslu. Vyletěl na mne jako před chvílí, přímo zaskučel zlostí:

„Toho lháře mi Old Shatterhand zaplatí životem! Přines si pušku – ale rychle! Náčelník Kiowů chce umlčet tu štěkající fenu co nejdřív!“

Mával nedočkávkou zbraní, ale Vinnetou ho nespustil z očí, dokud mi mladý apačský bojovník, kterému rychle pokynul, nepřinesl medvědobijku. Vinnetou ji měl pečlivě uschovanou – ačkoliv mě považoval za nepřítele, postaral se o zbraň skutečně pečlivě. Prohlédl jsem si ji, a byl jsem spokojen: byla v nejlepším stavu.

Nabil jsem obě hlavně, a abych si byl úplně jist, poslal jsem do vzduchu zkusmé dvě rány. Spokojeně jsem kývl hlavou a nabil zbraň znovu.

„Nyní ať můj bílý bratr rozhodne, na jakou vzdálenost se má střílet a kolik ran bude mít každý z obou bojovníků,“ řekl Vinnetou.

„Dvě stě kroků, a střílet se bude tak dlouho, dokud jeden z nás bude stát na nohou,“ vykřikl Tangua.

„Tangua již volil zbraň,“ zamračil se Vinnetou, „teď je řada na Old Shatterhandovi.“

„Já souhlasím,“ řekl jsem, „ať se stane, jak si přeje Tangua.“

„Jestli můj bílý bratr souhlasí, Vinnetou bude od této chvíle sledovat boj se zbraní v ruce. Každý z vás bude mít jednu ránu a střílet se bude střídavě. Kdo zvedne pušku a vystřelí, ačkoliv na něm nebude řada, padne Vinnetouovou koulí. Kdo střílí první?“

„Já,“ vpadl zas překotně Tangua.

Vinnetou zavrtěl hlavou.

„Tangua chce mít všechny výhody pro sebe. První rána náleží Old Shatterhandovi!“

„Já jsem byl uražen!“ křičel Tangua.

„Ať je po jeho,“ řekl jsem Vinnetouovi. „První ať střílí on, pak já a tím skončíme!“

„Ne!“ Tanguu rozčilovalo už každé moje slovo. „Budeme střílet tak dlouho, dokud jeden z nás nepadne!“

„To je totéž,“ dráždil jsem ho dál. „Zasáhnu tě první ranou.“

„Nafukuješ se jako žába, ale já...“ Kiowa zuřil, byl rozčilen už teď, a já jsem si byl jist, že se na střelbu nedokáže pořádně soustředit.

„Pshaw!“ skočil jsem mu do řeči. „Zasloužil bys větší trest za svou zbabělost a za své podvody, ale budu tě šetřit: odnese to jen tvé koleno!“

„Slyšeli jste to? Tenhle chlap, kterému jeho vlastní lidi říkají greenhorn, mě chce zasáhnout na dvě stě kroků do kolena! Smějte se, bojovníci, smějte se mu!“

Tangua si dal ruce v bok a křečovitě se chechtal. Ale nikdo z Indiánů kolem se k němu nepřidal. A to ho rozčílilo ještě víc:

„Snad z něho nemáte strach? Tangua ho skolí a pak se mu vysměje, všichni mužové toho budou svědky! Pojdme! Chci, aby se odměřilo dvě stě kroků!“

Té chvíli využil Sam Hawkens. Zatímco Vinnetou odměřoval vzdálenost, přitočil se ke mně a nasadil svůj známý nabádatý tón:

„Sir, mám na vás asi tisíc otázek, ale na jednu mi laskavě odpovzte hned teď. Vy se mu chcete vážně trefovat do kolena?“

„Ano, Same, proč ne?“

„Prosím vás – zase nějaký nemístný jemnocit! Vždyť je to raubíř a lump, podívejte se, co všechno spískal jen kvůli tomu, aby vyfoukl Apačům koně!“

„No!“ řekl jsem. „Na tom mají podíl taky ti páni, co mu to našeptávali!“

„Ale já vím!“ Sam potřepával rukou, jako by odháněl dotěrný hmyz. „To jste celý vy! Vy na koleno – a ten darebák vám bude mířit rovnou na hlavu!“

„Anebo na srdce. To si myslím já.“

„Stejně se netrefí,“ mínil Sam. „Ještě štěstí, že ty jejich pušky jsou staré krámy, které za nic nestojí.“

Vinnetou náš rozhovor přerušil. Byl čas začít, vzdálenost byla odměřena a čarou v pisku bylo označeno stanoviště pro každého z nás. Indiáni – zvědaví, oči navrch hlavy – už stáli ve dvou řadách kolem. Tangua se postavil na své místo. Byl jsem klidný, zato kiowský náčelník se ještě nevzpamatoval z rozčilení a zasypával mě bez přestání spoustou urážek. Vinnetou ho dokonce musel znovu okřiknout:

„Náčelníku Kiowů, ponechej svůj jazyk aspoň na chvíli v klidu! Vinnetou bude nyní počítat do tří. Až vyřkne poslední číslici, smí Tangua vystřelit!“

Viděl jsem, že se všech přihlížejících zmocňuje napětí. V zástupu Indiánů to šumělo, začali se strkat a předbíhat a pak neočekávaně zavládlo ticho a napjatý klid.

„Náčelník Kiowů ať započne!“ ozval se klidný, rozvážný hlas Vinnetouův. „Počítám: jedna – dvě – tři!“

Sotva dořekl Apač poslední slovo, zahřměla rána z pušky.

Všiml jsem si, jak se Tanguovi třásla nedočkavostí ruka, už když zvedal svou zbraň. Nebylo divu, že kulka šla daleko kolem mne.

„Old Shatterhand nechť začne střílet!“ ozval se opět Vinnetou. „Počítám: jedna – dvě“

„Počkej!“ přerušil jsem ho a zavolal na Tanguu: „Já jsem stál proti náčelníku Kiowů čelem, ale on se ke mně otáčí bokem!“

Kiowa, ruce spuštěné podél těla, se smál, jako by mě kdovíjak doběhl.

„Tangua může stát jak chce, to se přece neurčovalo, jak máme proti sobě stát!“

„To ne,“ přiznal jsem, „ale říkám ti znovu, že to odnese tvé koleno. Totiž: budeš-li stát přímo proti mně čelem. Jestli se otočíš bokem, nedá se nic dělat, budu ti muset roztrástit obě kolena. Uvaž, že to je rozdíl. Dělej, jak rozumíš, ale – varuji tě předem!“

„Máš nabitou pušku, anebo pusu?“ poškleboval se Tangua a stál ovšem dál tak, jak se postavil, ani se nehnul.

Vinnetou opakoval svůj povel:

„Old Shatterhand ať střílí! Počítám: jeden – dva – tři!“

Má medvědobijka zarachotila.

Vzápětí se rozlehl údolím výkřik, Tangua pustil pušku, rozhodil rukama, pootočil se a padl bezmocně k zemi:

„Uff! Uff! Uff! Do kolena! Do obou kolen!“

Kolem dokola jsem slyšel výkřiky údivu, ohromení, úžasu. Vinnetou spěchal k Tanguovi, který se svíjel na zemi a oběma rukama si svíral křečovitě kolena. Přiklekl k němu a prohlížel zranění.

„Koule letěla tam, kam řekl můj bílý bratr,“ řekl. „Rozdrtila náčelníkovi obě kolena: Tangua již nikdy nevyskočí do sedla, aby vzal koně jinému kmeni.“

Tangua mě zatím zasypával urážkami a nadávkami. Musel jsem ho okřiknout:

„Varoval jsem tě – a tys to nebral vážně. Zavínil sis všechno sám!“

Sténal, kousal se do rtů, jen aby nedal najevo, jak trpí, byť byla bolest sebevětší. Musil se ovládat – před tolika Indiány náčelník Kiowů přece nesměl bédovat jako baba!

„Tangua je zraněn,“ skřípěl zuby, „jak se vrátí domů? Musí teď zůstat u Apačů.“

Vinnetou potřásl odmítavě hlavou.

„Ne. Musíš se vrátit,“ řekl důrazně. „Apačové netrpí mezi sebou zloděje svých koní a vraha svých bojovníků. Nechtěli jsme krev Kiowů a souhlasili jsme s tím, že se vykoupí zvířaty a věcmi. Ale víc po nás nemůžeš chtít. Kiowa nepatří do našeho puebla.“

„Ale vždyť se ani nemohu posadit na koně!“

„Old Shatterhand utrpěl mnohem těžší zranění, také se nemohl udržet v sedle, a přece musil jet s námi dlouhou cestu až sem. Nechť na něho náčelník Kiowů myslí častěji, prospěje mu to! Tvoji bojovníci nás dnes chtěli opustit. Vinnetou s tím souhlasí: koho z nich od zítřka chytíme v lovištích Apačů, toho stihne trest, který jste žádali pro Old Shatterhanda. To jsem řekl a to se stane. Howgh!“

Pokynul rukou na znamení, že všechny další hovory pokládá za zbytečné, vzal mě pod paží a odváděl mě pryč. Prošli jsme mlčky mezi muži, ale potom se ode mne Vinnetou najednou beze slova oddělil. Spěchal ke břehu, kde vystupovali na pískoviště dva bojovníci, kteří doprovázeli Inču-čunu. Náčelník se vzpamatoval z bezvědomí, ale chvílemi ještě vrávorál.

Stone, Parker a Sam Hawkens se mezitím prodrali zástupem Apačů až ke mně.

„To je dost, že budeme mít taky chvílku sami pro sebe,“ hartusil malý lovec. „Hrozně toužím si s vámi promluvit, aspoň mezi osmi očima. Poslouchejte, sir, co to bylo za pačesy, které jste ukazoval Vinnetouovi?“

„Ty? Ty jsem mu vlastnoručně ustříhl.“

„Sir, ty vtipy bych si vyprosil! Ledaže... ledaže byste... a kde byste k nim... kde a kdy jste k nim přišel?“

„Ten večer, když jsem mu přerízl pouta.“

„Když jste by Jove vy jste greenhorn a vy jste mu je ušmíkl?“

Vyvalil očka a otevřel pusou.

„Zounds!“ Will Parker se zmohl jen na tenhle výkřik.

A Dick Stone stál a udiveně vrtěl hlavou.

„A o tom jste nám neřekl ani slovo!“ zamračil se najednou můj vážený a ctěný učitel. „To se dělá? Víte vůbec, do čeho jste se pustil?“

„Vím, vím, říkal jste, že sám nevíte, jestli se vám něco takového podaří.“

„Zase ty hloupé vtipy! Vy jste poťouchlík! Osvobodí náčelníky, uřízne jim cop, a přitom nikomu ani muk! A tváří se, jako by neuměl do pěti počítat! Pak věřte někomu na světě! A co dneska? To bylo zas něco takového! Utopí se, a pak se najednou z ničehož nic objeví na druhém břehu! Jak jste zase tohle narafičil? Jste mně dlužen odpověď!“

Stačilo pár slov, abych Samovi všechno vysvětlil. Potřásal hlavou, kroutil očkami, vrhal pohledy po Dickovi a Willovi a bez přestání vzdychal. Nakonec si upřímně, z plných plic odfrkl:

„Uffff! člověče, kamaráde drahá, vy jste ale neřád! Ne, já vám nevěřím, vy jste se už určitě toulal po Západě dřív, jinak to není možné.“

„Ale ne, Same, opravdu ne.“

„Ani měsíc? Ani týden?“ slevoval Hawkens.

„Ani den,“ ujišťoval jsem ho s úsměvem.

„Tak to tedy na místě schlamstnu svou hučku. To už nerozumím ničemu! Ale pochválit vás musím, to ano... narafičil jste to chytře, hihihih! A ne abyste se teď nafoukl! Viselo to všechno jen na vlásku. Počkejte, jakou nebetyčnou pitomost uděláte příště! Už to vidím! A moc bych se divil, kdyby se z vás nakonec přece jen vykotil westman...“

Nevěděl jsem v té chvíli, jestli to míní vážně, nebo jen tak ze vtipu – a neměl jsem čas se tím zabývat. Přicházel Inču-čuna s Vinnetouem, oba s tím známým indiánským slavnostním výrazem ve tváři. Inču-čuna mi podal pravici, tiskl mi ji dlouho a pevně a díval se mi při tom upřeně do očí:

„Inču-čuna se dozvěděl od Vinnetoua všechno. Promiň nám! Jsi velice statečný bojovník a ještě mnohokrát zvítězíš nad svými nepřáteli. Ten, kdo získá tvé přátelství, udělá velkou a moudrou věc: Chtěl bys s námi vykouřit kalumet míru?“

„Ano,“ řekl jsem trochu rozechvěle a hlavou mi prolétly všechny ty neuvěřitelné události posledních dní a hodin. „Chtěl bych být vaším přítelem a bratrem.“

„Pojď tedy se mnou a s mou dcerou Nšo-či nahoru do puebla. Náčelník Apačů ti musí poskytnout obydlí, jaké si zasloužíš. Vinnetou zatím zůstane zde. Dohlédne, aby Kiowové odešli v pořádku.“

Mlčky jsem přikývl a za několik okamžiků jsme všichni tři vystupovali vzhůru po pyramidě puebla, stejnou cestou, kterou jsem přednedávnem sestupoval jako odsouzenec na smrt. Ale teď jsem byl já, my všichni svobodní, volní muži...

23. TREST PRO VRAHA

Pueblo byla mohutná, podivuhodná kamenná stavba. Když jsme se vraceli a já se teď v klidu a pokoji díval na masivní stavbu, kterou vystavěli lidé nejjednoduššími stavebními prostředky, musil jsem se v duchu usmát všem těm pohrdavým a povýšeným úsudkům o nevzdělaných, neschopných Indiánech. Takovou kamennou pevnost, tehdejšími zbraněmi prostě nedobytnou, nemohli postavit lidé neschopni a méněcenní. Naopak, právě tahle stavba se mi zdála být nezvratným důkazem toho, že indiánský lid je nadaný stejně jako kterýkoliv jiný; že potřebuje jen dvě věci k tomu, aby rozvinul svoje vlohy a – bohužel – aby uhájil svůj ohrožený život: čas a dostatek opravdu vlastní země.

Odvedli mě do třetího poschodí puebla, do nejlepších míst, která obýval Inču-čuna a jeho dvě děti, Vinnetou a Nšo-či. Jednu z těch místností jsem dostal teď já, druhou, větší, určili dohromady Samu Hawkensovi, Dicku Stoneovi a Willu Parkerovi. Obě si byly dost podobné: byly bez oken, jen s širokými vchody, kudy padalo dovnitř světlo, a byly prázdné, až na jednoduché lože, několik koží a příkrývek na spaní a pět šest nádob a misek. Bylo to tu jednoduché, ale pohodlné a příjemné, cítili jsme se jako doma. Mně přinesla Nšo-či ještě zvláště nádherný malý dárek: krásně modelovanou dýmku míru. Nacpala mi ji dokonce tabákem a sama mi zapálila – musel jsem ji zkrátka hned vyzkoušet!

„Ten kalumet ti posílá Inču-čuna,“ řekla, když jsem udělal první tahy. „Přinesl posvátnou hlínu a Nšo-či pak z ní sama dýmku zhotovila. Nedotkla se jí ještě ničím ústa. Prosíme tě, abys ji od nás přijal darem: vzpomeneš si na nás, kdykoliv z ní budeš kouřit.“

„Jste ke mně velmi pozorní,“ řekl jsem, celý v rozpacích nad neočekávaným dárkem. „Ale nevím, jak vám to oplatím.“

„Nemáš co oplácet. Dal jsi nám už mnoho. Dal jsi nám život Inču-čuny a Vinnetoua. Byli v tvých rukou, ale tys je pokaždé ušetřil. Naše srdce jsou ti nakloněna, a budeš-li souhlasit, staneš se naším bratrem.“

„Proč bych nesouhlasil? Inču-čuna je veliký náčelník a k Vinnetouovi jsem cítil přátelství od první chvíle, kdy jsem se s ním setkal. Splní se jen mé dávné přání, když oba budu smět nazývat svými bratry. A myslím, že i moji přátelé by byli šťastni, kdyby se také mohli stát vašimi bratry.“

Snažil jsem se mluvit tak důstojně a vážně jako ona.

„Jestli tví přátelé budou chtít, budeme je počítat mezi Apače.“

„Děkuji ti za ně, budou velmi rádi,“ řekl jsem. „Tak ty jsi sama dělala tuhle dýmku z posvátné hlíny? Máš šikovné ruce!“

Trochu se začervenala a odvrátila oči stranou.

„Vím, že dcery bledých tváří jsou mnohem obratnější a dovednější než my... Počkej, ještě něco jsem ti přinesla.“

Položila přede mne můj revolver a nůž.

„Moji přátelé dostanou taky nazpět své věci?“ zeptal jsem se.

„Ano. Inču-čuna se o to již stará. A dostaneš také svého koně a malý lovec svou Mary.“

„Tak ty dokonce znáš, jak se jmenuje Samův mezek?“ smál jsem se.

„Ano. Víím také, že říká své pušce Liddy. Neříkala jsem ti to, ale mluvila jsem s tvým přítelem velmi často. Je to velmi žertovný muž, ale znamenitý lovec.“

„A věrný kamarád,“ doplnil jsem. „Jsem rád, že se ti také líbí, myslím, že si ho každý musí zamilovat. Ale poslyš, chtěl jsem se na něco zeptat. Pověš mi pravdu?“

„Nšo-čí nelže,“ odpověděla hrdě.

„Tak jsem to nemyslel,“ omluvil jsem se. „Ale říkala jsi mi dřív, že Vinnetou nařídil, aby z mých věcí nikdo nic nebral. Tenkrát jsi řekla, že nevíš proč. Teď už to můžeš prozradit?“

Seděla chvíli se sklopenýma očima, než šeptem odpověděla:

„Cítil k tobě od první chvíle přátelství. Bylo mu velmi líto, že tě musí považovat za nepřítele. A nejen za nepřítele“

A naráz se přerušila. Zdálo se jí, že to, co chce říci, mě musí určitě urazit.

„Mluv dál,“ povzbudil jsem ji pohledem.

„Ne.“

„Dobře. Budu mluvit místo tebe. Nepřítel není to nejhorší, nepřítele si člověk může koneckonců i vážít. Ale pro Vinnetou bylo nejhorší pomyšlení, že jsem lhář, zlý, falešný, zákeřný člověk. Mám pravdu?“

„Ty jsi to řekl,“ šeptla nešťastně.

„Dobrá – dost už o tom, to je za námi! Teď víte všichni, že to byl omyl. Ale prosím tě, ještě něco bych rád věděl: co je s Rattlerem?“

Váhala zase několik vteřin s odpovědí.

„Přivazují ho ke kůlu smrti.“

„Přivazují ho? To znamená, že bude umučen. Snad už teď? A neřekli jste nám to?“

„Vinnetou si to nepřál. Domnívá se, že tvoje oči by to nechtěly vidět.“

„Ach tak!“ řekl jsem. „Pověz, kde se má konat obřad?“

„Na břehu řeky, tam, kde jsi byl přivázán ke kůlu smrti ty.“

„Hm, hm – takže Inču-čuna nás sem radši uklidil! – A víš, jaká muka jsou pro Rattlera připravena?“

Váhala zase s další odpovědí, musel jsem ji znovu pobídnout.

„Řekni mi!“

„Rattler je nejhorší ze všech bledých tváří, které kdy Apačové viděli. On zavraždil zákeřně našeho bílého otce, který byl učitelem Vinnetoua a kterého jsme všichni milovali. Než zemře, bude musit vytrpět všechna muka, jež známe.“

„To je nelidské!“

„Zasloužil si to!“

„A ty by ses na to mohla dívat? Na cizí bolest?“

„Ano,“ přiznala bez váhání.

„Ty, dívka?“

Sklopila své dlouhé, tmavé řasy. Dívala se upřeně do země, ale pak se mi podívala nebojácně přímo do očí. V jejím pohledu byla i tichá výčitka.

„Ty se tomu divíš?“

„Ano.“

„U vás je to jiné?“

„Ovšem.“

„Mýlíš se.“

„Já? Zním přece dobře naše bílé ženy.“

„Možná že přece ne tak dobře. Když je u vás souzen zločinec před soudem, smějí jiní lidé přihlížet?“

„Ano.“

„Nšo-či slyšela, že je často víc žen než mužů mezi těmi, kdo přicházejí, aby se dívali na soud. Old Shatterhand souhlasí s takovou zvědavostí?“

„To ne, jistě ne.“

„A když je u vás odsouzen zločinec a oběsí ho, nechodí se dívat na popravu i vaše ženy?“

„To bývalo dřív.“

„Teď je to zakázáno?“

„Ano.“

„Mužům také?“

„Ano. Všem.“

Řekl jsem to velmi důrazně.

„Všem! Ale když to bylo dovoleno, dívaly se bílé ženy stejně jako bílí muži. Ne, bílé squaw nejsou tak něžné a citlivé, jak si myslíš! Snesou docela dobře pohled na cizí bolest. Na bolest lidí i zvířat. Klekí-Petra nám to mnohokrát vypravoval a Vinnetou, když se vrátil z velkých měst na východě, mi potvrdil, že to je pravda.“ Najednou se jí zmocnilo úplné rozhořčení. „Nejsou snad přítomny squaw, když vypustí muži zuřícího býka proti zápasníku a proti ubohým koním, kterým rozpárá břicho? Netleskají, když vidí jeho krev, a nejsou tím vzrušeny? Nedívala se snad ještě žádná bílá squaw, jak její černou služku z trestu ubíchovali k smrti? Nšo-či je mladá dívka a mnozí vaši lidé by ji nazvali divoškou, ale ona by mohla mluvit ještě o mnohých ukrutnostech, kterých se dopouštějí bílé ženy. A tady jde o vraha! O zločince! Má umřít, protože si to zaslouhuje, a ty mi vyčítáš, že zůstanu k jeho smrti lhostejná? A i kdybys měl pravdu, kdo může za to, že naše oči přivykly těmto věcem? Nebyly to snad bledé tváře, které nás donutily, aby chom odpovídali na jejich ukrutnosti stejně ukrutně?“

„Ne, ne... náš bílý soudce by nikdy neodsoudil zajatého Indiána k tomu, aby ho umučili!“

„To říkáš ty?“ Usmála se hořce. „Soudce! Nedivím se, že Sam Hawkens o tobě říká, že jsi greenhorn. Neznáš Západ, neznáš! Kde tu nalezneš takového soudce, o kterém mluvíš? Ten, kdo je silnější, tu je soudce, a ten, kdo je slabší, je provinilcem. Dej si to vyprávět u táborového ohně! Nespočítal bys, kolik rudých mužů

zahynulo v boji proti bílým vetřelcům. Myslíš, že všichni padli kulkou nebo že zahynuli jedinou ranou nožem? Kolik jich bylo surově umučeno, a přece nedělali nic víc, než že hájili svá práva! A já teď mám ronit slzy nad jedním zlotřilým vrahem, mám se odvrátit, abych neviděla téct krev, protože jsem dívka? Kdysi tomu tak bývalo, opravdu, rudé dívky bývaly jiné, a všichni jsme bývali jiní, ale vy, bílí lidé, jste nás naučili dívat se na krev a nehnout přitom brvou! Nikoli! Nšo-či půjde a uvidí, jak Klekí-petrův vrah spravedlivě odpyká, co si desetkrát zasloužil.“

Jako by se v těch chvílích celá proměnila. To nebylo to jemné, tiché, mírné stvoření, jak jsem Nšo-či až dosud znal: stála přede mnou s jiskřícíma očima, s planoucími tvářemi, učiněná bohyně nesmiřitelné pomsty. A dokonce jí to spravedlivé rozhořčení dodávalo ještě krásy. Konečně – mohl jsem odsuzovat to, co řekla? Mohl jsem vyvracet, dokazovat opak? Neřekla prostě jen... hořkou pravdu?

„Dobře,“ povzdechl jsem, „běž se dívat, Nšo-či; ale já půjdu s tebou.“

Najednou změnila tón a mluvila zase jako dřív, tiše a mírně:

„Nedělej to prosím. Inču-čuna a Vinnetou nebudou rádi, až tě uvidí.“

„Budou se na mne zlobit?“

„Ne. Jsi naším,bratrem. Nezakážou ti nic, ale nepotěší je to.“

„Půjdu s tebou a požádám je, aby mi prominuli,“ rozhodl jsem se.

Nšo-či mě už nepřemlouvala. Sklopila oči a vyběhla z místnosti ven, jistě to šla oznámit otci a bratrovi.

Venku na terase jsem se potkal se Samem Hawkensem. Dostal od Apačů darem tabák a teď pokuřoval blahobytně ze své staré, krátké préríjní dýmky.

„Teď jsme panečku vyměnili sedlo!“ šklíbil se na mne. „Před nedávnem čekatelé cesty na onen svět, a teď vážené panstvo – tomu říkám malinký rozdíl, sir. Jakpak se cítíte v nové roli?“

„Děkuju, Same, nestěžuji si,“ smál jsem se.

„Tedy já se cítím přímo výtečně,“ vykládal nadšeně mužík. „Náčelník se o nás osobně postaral. To je prosté nádhera, jestli se nepletu...“

„Inču-čuna je u vás?“ zajímal jsem se.

„Ne, už se ztratil. Běžel zas k řece.“

„Jestlipak víte proč?“

„Jistě, jistě. Koná se tam srdceryvné rozloučení s našimi nezapomenutelnými Kiowy.“

„Tak to sotva, vážený westmane!“

„Cože? A kvůli čemu by tedy měl tak nakvap?“

„Rattler, milý Same! Bude dnes umučen!“

„Rattler A máte pravdu! Vždy ho tamhle vlečou! Sir, při tom nesmíme chybět, pojďte, pojďte!“

„Není spěch, Same... Poslyšte – vy taky dokážete přihlížet beze studu tomu hnusnému divadlu?“

„Beze studu? Zase nějaký greenhornský výmysl, jestli se nepletu! Ten chlap si zaslouhuje umřít aspoň pětkrát, a když si to odpyká po indiánsku, nevím, kdo by se tady měl zač stydět!“

Sam byl hotov s úsudkem ráz dva.

„Ale vždy to je něco ukrutného – mučit člověka! I kdyby si stokrát zasloužil smrt, je to nakonec přece jen člověk!“

„Když někdo sebere pušku a druhého bezdůvodně odstřelí, tak pro mne, když dovolíte, žádný člověk není. Byl zpitý pod obraz!“

„Právě! Nevěděl ani, co dělá,“ namítl jsem.

„Nedejte se vysmát!“ Sam si na mne houkl. „Tam za mořem možná páni právníci strkají hlavy dohromady a každou skleničku pálenky považují za polehčující okolnost. Ale podle mne to je přitěžující okolnost. Já bych napařil každému takovému ničemovi, co se zpije do němoty, dvojnásobný trest. A s tímhle Rattlerem nemám soucit, ani co by se za nehet vešlo.“

„Neříkám, že si nezaslouží trest – a třeba nejtěžší. Ale má-li zemřít, ať zemře ve vteřině. Na to má právo i nejhorsí zločinec!“

„Pusťte to z hlavy, sir! Jednak si ten ničema opravdu nezaslouží nějaké ohledy a za druhé stejně nic nepořídíte. Hledte, ten Klekí-petra byl učitel celého kmene, něco jako jejich čestný otec, už kvůli tomu budou Apači nesmiřitelní.“

„Tak mu to utrpení zkrátím sám. Pošlu mu kulku do hlavy!“

„Vy si mermomocí chcete udělat z celého kmene smrtelného nepřítelé? To by to naše novopečené bratrství moc dlouho nevydrželo, ubezpečuju vás! Dejte si říct, já o těch věcech něco vím. A vůbec, vezmeme vás s Dickem a Willem mezi sebe, a bude to! Na žádné hlouposti se nebude myslet!“

Řekl to rozhodně, zmizel ve své místnosti a vzápětí se s ním vyhrnuli na terasu Dick Stone a Will Parker. Chytili mě beze slova pod paží a vedli po žebříčku dolů. Sam se smál a ujišťoval, že všechno je v pořádku.

Po Kiowech nebylo už ani vidu ani slechu – udělali, co mohli nejmoudřejšího: tiše a nepozorovaně se vytratili: Na volném prostranství před naším vozem stáli v širokém kruhu už jen apačtší bojovníci. Uprostřed jsme zahlédli Inču-čunu a několik dalších předních bojovníků. Nšo-či hovořila s Vinnetouem, ale když nás uviděla, pošeptala něco rychle bratrovi a zamíchala se mezi ženy, které stály v uctivé vzdálenosti opodál. Považovala má slova za tak důležitá, že porušila staré kmenové zvyklosti a hovořila s ním o něčem, co jinak zůstává jen záležitostí mužů? Vinnetou nám šel vstříc.

„Moji bílí bratři neodpočívají v pueblu? Nelíbí se jim snad místnosti, které jsme pro ně vybrali?“

„Naopak, líbí se nám velice,“ řekl jsem, „a rádi bychom za ně svým rudým bratrům poděkovali. Slyšeli jsme však, že má dnes zemřít vrah Rattler.“

„To je pravda,“ přikývl po jistém zaváhání Vinnetou. „Ještě dnes zemře mučednickou smrtí.“

„To jste nezvratně rozhodli?“

„Ano.“

„Mohu tě přesto o něco poprosit?“

„Oč?“

„O rychlou smrt pro toho člověka.“

„Co rozhodla rada náčelníků, nelze změnit,“ řekl Vinnetou.

„Je to úplně vyloučeno?“

„Úplně!“

„A není vůbec žádný způsob, jak toho muže zachránit před mučením?“

Vinnetou se díval upřeně k zemi.

„Ano, je jeden způsob, jak bys to mohl dosáhnout,“ řekl nakonec s povzdechem. „Ale Vinnetou velmi prosí svého bílého bratra, aby jej nepoužil. Uškodil by si tím u všech našich bojovníků.“

„Jak bych si uškodil? Co by se stalo?! zeptal jsem se.

„Apačové by si potom nevážili Old . Shatterhanda tak, jak by si Vinnetou přál.“

„Je to tedy něco nečestného?“

„Podle nás, rudých mužů – ano.“

„Řekni mi, co bych musel udělat!“

„Musel by ses dovolávat naší vděčnosti. Za to, cos pro nás udělal.“

„Chápu. To ovšem pořádný chlap skutečně nikdy neudělá.“

Vinnetou přikývl.

„Kdyby ses dovolával naší vděčnosti, museli bychom svolat novou poradu, a poněvadž ti vděčíme za své životy, museli bychom mluvit pro tebe, pro tvou žádost, až by náčelníci uznali, že musí tvé přání splnit. Ale pak by bylo všechno, všechno, cos pro nás udělal, smazáno. Jako by se to vůbec nestalo... Je Rattler hoden takové oběti?“

„Není... asi není,“ připustil jsem.

„Můj bratr vidí, že Vinnetou s ním mluví upřímně. On zná myšlenky Old Shatterhanda, ale rudí bojovníci by je nepochopili. Má Old Shatterhand, který by mohl být největším náčelníkem Apačů, odejít z našich sídlišť ještě dnes jen proto, že bojovníci Mescalerů po něm budou plivat?“

Jak bylo obtížné dát odpověď na tuhle otázku! Soucit i svědomí říkaly, že musím udělat všechno, aby nedošlo ke krutému mučení; a rozum mě přesvědčoval, že cena, kterou bych musel zaplatit, je příliš vysoká. Stiskl jsem ruce na spáncích a bezmocně vrtěl hlavou. Vinnetou se pak jemně dotkl mého ramene:

„Vinnetou se poradí s Inču-čunou, svým otcem. Můj bratr ať chvíli počká.“

Sam Hawkens při tom rozhovoru jen dopáleně drtil mezi zuby svou dýmku.

„Sir, sir, sir,“ povzdechl si, „vy ale umíte dělat těžkostí! Víte vůbec, co na Apačích žádáte? A i kdyby vám nakrásně vyhověli – copak jste neslyšel, že od té chvíle by nás všechny prostě neznali a

že bychom museli v tu ránu odejít? Dovedete si představit, co by to znamenalo, sejít se teď znova s Kiowy?“

24. ZBABĚLEC

Vinnetouův rozhovor trval dlouho, alespoň mně se zdálo, že nemá konce.

Posléze se mladý Apač vrátil s Inču-čunou. Náčelník byl vážný, jeho tvář byla strnulá, ani sval v obličeji se nepohnul. Oslovil mě tišším hlasem, než jakým mluvil obvykle, jako by vysvětloval, jako by prosil a domlouval:

„Kleki-petra byl otcem Apačů. Inču-čuna mu často naslouchal a rozumí všemu, o čem mluví Old Shatterhand. Ale Vinnetou řekl pravdu: bojovníci Apačů by neporozuměli bílému lovcí, kdyby požádal náčelníky o milost pro Rattlera. Pohrdali by jim už navždycky.“

„Ano,“ přisvědčil jsem, „myslím, že chápu tebe i tvé muže. Ale uvaž, že jde také o Klekl-petru, kterého jste všichni měli rádi.“

„O Kleki-petru?“

„On věřil, že člověk má odpouštět provinění, kterých se dopustil druhý. Myslíš, že by souhlasil s tím, aby na jeho hrobě byl umučen člověk – i kdyby to měl být ten, kdo ho připravil o život? Jsi moudrý muž a slavný náčelník: uvaž sám, mluvím-li správně!“

Inču-čuna potřásl lehce hlavou. Chvíli přemýšlel, pak si vyměnil pohled se svým synem – nepotřebovali se spolu dohovořovat,

stačilo se podívat, aby si porozuměli. Vinnetou lehce přivřel víčka – domyslíl jsem si, že s něčím souhlasí. Inču-čuna se potom obrátil zase ke mně.

„Rattler byl také tvým nepřítelem...?“ řekl tázavě.

„Ano.“

„A ty jsi mu odpustil, co ti udělal?“

„Ano.“

„Poslouchej tedy, co navrhne Inču-čuna. Chci vědět, jestli v tom muži je aspoň zrnko dobrého smýšlení. Jestliže ano, pak se pokusím, aby starší kmene vyhověli tvému přání, aniž by ses musel dovolávat naší vděčnosti. Ať onen muž o sobě rozhodne sám. Posadte se zde a čekejte! Až ti dám pokyn, přijdeš k vrahovi Klekí-petry a vyzveš ho, aby tě požádal o prominutí. Jestliže to učiní – zemře rychle a bezbolestně.“

„To mu smím říci?“

„Ano, smíš,“ přisvědčil krátce Inču-čuna a pozvedl ruku na znamení, že bylo už řečeno všechno, co mohlo být řečeno. Obrátil se a sledován Vinnetouem vrátil se mezi Apače, do středu kruhu.

„Sir, řeknu vám, vy jste u toho Apače ohromně dobře zapsán,“ poznamenal Sam Hawkens, když se oba náčelníci od nás vzdálili. „Nečekal jsem, že vám vyjde tak dalece vstříc.“

„Já že jsem dobře zapsán?“ potřásl jsem hlavou. „Myslím, že spíš tady působí vzpomínky na Klekí-petru.“

Indiáni zatím shodili na pokyn Inču-čunův z našeho vozu plachtu. Objevil se podivný dlouhý předmět, podobný

obrovskému kufru nebo pořádné bedně. Na něm byl pevně přivázaný muž – mrtvolně bledý Rattler.

„Rakev,“ šeptal vedle mne Sam Hawkens. „Je z vypáleného dřeva a přes ni jsou napjaty kusy máčené kůže. Stačí, aby kůže vyschla, a stáhne se, a tím je pak rakev neprodyšně uzavřena.“

Několik Apačů vleklo teď rakev, asi dva metry vysokou, i s odsouzencem k onomu místu, kde ústilo vedlejší údolí do hlavního. Byla tam skála a u ní, přímo pod úpatím, navršili Indiáni do čtverce ohromné kusy balvanů i menších oblázků. Na několika dalších místech jsme si všimli dalších, menších hromádek kamenů.

„Víte, nač jsou tady ty hromádky?“ ptal se mě Sam.

„Ne.“

„Kamenná mohyla nad hrob – něco jako dvojitá hrobka.“

„Pro Rattlera?“

„Pro oběd a pro vraha současně. Já bych to takhle udělal s každým vrahem!“

„Ale je to strašné... být přivázan k rakvi zavražděného a přitom vědět, že to je taky moje vlastní... rakev...“

Apači teď vztyčili rakev tak, že uvázaný Rattler se mohl opírat nohama o zem; těžko říci, že v tomhle postavení stál na vlastních nohou. Několika dalšími řemeny připevnili rakev ke skále a potom se rychle vzdálili. Houf bojovníků, starších mužů, žen, mládeže i malých dětí se pak shlukl v nevelkém půlkruhu kolem skály. Zavládlo ticho, napjaté, hluboké, plné očekávání. Pak přešel Inču-

čuna k rakvi a postavil se po pravé straně. Vinnetou ho následoval, postavil se po levici. Náčelník Apačů pozvedl obě ruce a začal mluvit. Mluvil zarmouceně o tom, jaká ztráta postihla kmen Mescalerů, jakého odporného činu se dopustil ten, který tu přede všemi je přivázan k rakvi mrtvého. Líčil po indiánsku, to jest rozvlekle a náležitě květnatě, v čem všem vynikal Klekí-petra, jak se zasloužil o blaho kmene Mescalerů, připomínal jeho dobrotu a chválil jeho znalosti. Pak přešel k líčení jeho konce, dopodrobna a rozvláčně, snad hodinu po hodině popisoval, co všechno se dalo v poslední dny jeho života, jak byl zákeřně zbaven života svým vrahem, a seznamoval všechny se způsobem, jakým má být Rattler potrestán. Nebýt Sama, který pilně překládal, byl bych asi z toho všeho, co říkal, rozuměl sotva polovině. Už proto, že jsem byl rozrušen a že jsem čekal, kdy mi Inču-čuna dá znamení, o kterém mluvil. Ale teprve když skončil svou řeč, současně pohřební projev a současně vášnivou obžalobu, podíval se poprvé za tu dobu na mne a pokynul mi pravicí.

Zvedli jsme se rychle, proběhli uličkou mezi Indiány a Inču-čuna mi naznačil, že mám jít blíž, přímo až k odsouzenému muži.

Před chvílí, když jsem ho pozoroval jen z dálky a neviděl mu do tváře, mi nepřipadal tak ubohý: ale teď, když jsem ho měl na dosah ruky, když jsem uviděl zblízka jeho podivně se lesknoucí oči, tváře zalité potem, ústa stažená roubíkem, rozpažené ruce a rozkročené nohy přivázané zezadu k rakvi, bezmocného člověka odsouzeného zakrátko zemřít – teď se mě zmocnil znovu soucit.

Byl to ničema, lump, zvrhlík, vrah, zločinec – a přece najednou člověk.

Když jsem přistoupil na krok blízko, Inču-čuna mu vytáhl roubík z úst:

„Můj bílý bratr chtěl mluvit s tímto mužem,“ řekl, „ať tak učiní!“

Rattler po mně vrhl zlostný, nenávistný pohled. Nečekal ani, až ho sám oslovím, vyjel na mne zhurta, sotva ucítil, že je zbaven roubíku:

„Co na mně chcete? Lumpe! Běžte mi z očí, s vámi nemám co mluvit!“

Viděl, že jsem na svobodě, a já jsem předpokládal, že ho to přivede k tomu, aby aspoň trochu uvažoval. Snad – když si uvědomí, že jsem s Apači zřejmě zadobře – požádá, abych mu pomohl, snad začne i prosit... Takovýhle začátek jsem ovšem neočekával. Ale přesto jsem se snažil mluvit klidně:

„Slyšel jste, Mr Rattlere, k jakému trestu jste byl odsouzen,“ řekl jsem. „Na tom se bohužel nedá nic měnit; ale chtěl bych vás aspoň...“

„Ty pse, zmizni, táhni pryč, táhni pryč!“ skočil mi okamžitě do řeči, a dokonce po mně stříkl slinou, jak bezmocně zuřil.

„Říkám vám vážné věci, Mr Rattlere!“ pokračoval jsem dál, jako by se nic nestalo, jako by jeho zuřivost platila někomu jinému. „Prosím vás, poslouvejte mě chvíli: máte být mučen, a co to znamená, víte. Dlouhé utrpení, celé hodiny, dnes, možná i zítra celý den se budete trápit. Je to strašné, ale máte ještě možnost, jak se z toho dostat. Mohu vám slíbit rychlou a bezbolestnou smrt,

jestli splníte jednu podmínku. Ta podmínka není moje, to je podmínka Apačů, náčelníka Inču-čuny.“

Čekal jsem, že aspoň teď si uvědomí, oč jde, že se mě zeptá, o jaké podmínce mluvím, aspoň to – ale jediné, čeho jsem se dočkal, byly nadávky, tak strašné, že se mi ani nechce je opakovat.

„Mr Rattlere, stačí, když mě požádáte o prominutí,“ zvolal jsem zoufale, abych ho překřičel.

„Tebe? O prominutí?“ řval Rattler, až se mu napínaly žíly na krku. „To si radši nechám vyrvat jazyk, to se radši tisíckrát nechám těmi rudými ďábly umučit!“

„Proboha, Mr Rattlere, uvědomte si, oč jde! Já přece o tu omluvu nestojím, mně je úplně lhostejná – ale ujdete něčemu příšernému, něčemu nesnesitelnému. Stačí jedno slovo, stačí, když řeknete: promiňte mi!“

„Ani mě nenapadne! Běžte k čertu nebo kam chcete, pro mne za mne! Já vás nechci, já vás nepotřebuju!“

„Jestli odejdu, bude na všechno pozdě. Mějte rozum!“

Ječel jako smyslů zbavený.

„Ne, ne, ne!“

„Prosím vás!“

„Pryč! Povídám pryč! Pryč! Panebože, proč nemám volné ruce! Já bych Toho psa zkopal, já bych mu ukázal!“

Ne, nebylo mu opravdu pomoci. Nedalo se s ním skutečně nic pořídít.

„Jak chcete, člověče,! řekl jsem těžce. „Ale až mě budete volat, bude pozdě.“

„Nikoho nebudu volat a tebe nebudu vůbec nikdy volat, slyšíš, nikdy, nikdy, nikdy! A zmizni, chci, abys byl už pryč, pryč, pryč!“

Vzdal jsem se už všeho.

„Už jdu,“ řekl jsem sklesle. „Ale ještě mi řekněte aspoň tohle: nechcete někomu vyřídít poslední pozdrav? Nemáte příbuzné, kterým byte rád něco vzkázal? Nebo nějaké jiné poslední přání?“

„Táhni k čertu!“ zařval. „To je všecko, co chci! Slyšíš! Jsi lotr, upekl jsi to proti mně dohromady tady s těmi rudochy! Táhni už k čertu, patříš tam i s těmi prašivými Indiány!“

Bylo to nepochopitelné.

Ucítil jsem, že mě Inču-čuna vzal za ruku. Stiskl ji jemně a od táhl mě několik kroků stranou.

„Můj bílý bratr vidí, že Klekí-petrův vrah nezaslouží, aby se za něho někdo přimlouval. On zemře, jak bylo rozhodnuto. Bílí mužové říkají o rudých bojovnících, že jsou pohané. Ale mluvil by rudý muž tak jako ten, s kterým jsi mluvil ty?“

Měl pravdu. Nevěděl jsem, co mu mám odpovědět. Ne, nebyla na to odpověď. Nepočítal jsem, že to takhle dopadne. Vždy se tak třásl, když se mluvilo o smrti při mučednickém kůlu! A teď – teď mluvil, jako by se nebál ani toho nejhoršího!

„Ale kdepak, sir, tak to není,“ řekl mi Sam, jako by četl mé myšlenky. „Vůbec nepřestal být zbabělec! Ale prostě se ho zmocnil

nepřičetný vztek. Na vás! Vidí, že jsme volní, a on že zůstává v rukou Apačů. Vidí, že s námi jednájí přátelsky, a on že musí zemřít. Dá si jedno k druhému a vychází mu z toho, že my jsme vinni tím, že se dostal do rukou Apačům! A to ho prostě rozzuřilo – ale počkejte, až začnou Apači s mučením. Ten bude zpívat jinak!“

Nemuseli jsme na to čekat dlouho. Apači. se už rozsadili v půlkruhu a asi patnáct bojovníků, zřejmě předem ustanovených, se postavilo do řady před rakev, asi tak patnáct kroků od Rattlera. Všichni měli nože a jeden po druhém je vrhali proti svázanému muži – ovšem tak, aby ho nezranili. Nože se zarývaly do rakve kolem jeho ramen, rukou, stehen, hlavy – vždycky přesně na několik centimetrů. Dokud se zarývaly u nohou a rukou, byl Rattler ještě jakžtakž klidný, ale když zadrnčel první nůž těsně vedle jeho hlavy, ovládl ho náraz děs. Zbledl, jeho oči dostaly vyjevený, horečnatý výraz, začal řvát při každém vrhu a čím dál tím hlasitěji, tím zoufaleji. Ale čepele svištěly a drnčely dál a zanedlouho obepínaly jako věnec celé Rattlerovo tělo. Mladíci – v tomhle úvodu mučednického obřadu vystoupili mladí bojovníci, kteří měli před kmenem ukázat, jak dobře se naučili mířit – ovládali své nože skutečně dokonale. Rozběhli se k rakvi, vytahali je zase a vrátili se s hrdostí na svá místa, odměnění za svůj výkon pochvalným pokynem samého náčelníka.

Potom přišli na řadu dospělí bojovníci. Inču-čuna ukázal na čáru vzdálenou asi třicet metrů od rakve – to bylo jejich stanoviště. První z mužů se na ně postavil, pak náčelník Apačů přešel k Rattlerovi a ukázal na pravé rameno.

„Sem!“

Nůž jen zasvištěl vzduchem, zabodl se čepelí přesně do označeného místa. Projel svaly a přišpendlil je k rakvi! Teď to začínalo být vážné. Rattler pocítil bolest a zavyl, jako by už v téhle chvíli mlel z posledního. Ale to už tu byl druhý nůž a ten se zabodl přesně do téhož místa na levém rameni. Rattlerův řev se zdvojnásobil. Třetí a čtvrtý muž mířili na pravé a levé stehno, zase přesně v místa, která jim náčelník ukázal. Podivil jsem se, že se neobjevila ani kapička krve. Ale uvědomil jsem si, že Rattler zůstal v šatech a že Inču-čuna vybírá taková místa, kde nemůže dojít k těžkému zranění ani k těžkému krvácení. Ovšem! – bylo to v duchu jejich představ, jiné zásahy by jen zkracovaly obřad a usnadňovaly odsouzenci rychlou smrt.

Rattler patrně do poslední chvíle nevěřil, že má být skutečně umučen k smrti. Teprve teď, když se mu zaryly nože do svalů, se mu rozjasnilo, co na něho čeká. Neměl ještě těch ran mnoho – k prvním čtyřem přibýly ještě nože do lýtek a po dvou ranách do podloktí –, ale řval jako zvíře. To už nebyly jednotlivé výkřiky, ale stálý nářek, nepřetržitě hýkání a vytí.

Apači brumlali a syčeli, dávali pomalu, ale jistě najevo své pohrdání. Muž se má podle jejich názoru u mučednického kůlu chovat jinak. Indián dbalý své válečnické cti se snaží v podobné situaci dokázat svou převahu nad těmi, kdo ho mučí. Sotva obřad začne, dá se mučený Indián do zpěvu své pohřební písně. Je jednoduchá, chválí v ní sebe a své činy a vysmívá se všem nepřátelům. Čím těžší jsou zásahy, které dostává, tím těžší a bezohlednější jsou i urážky, kterými stíhá své katany. Nikdy ani jediným slovem nedá najevo bolest, kterou mu působí rány. Do poslední chvíle se nesníží k nářku, k výkřiku bolesti, neřkuli k prosbě o slitování. Za to mu potom, když už je mrtev, vzdají jeho nepřátelé náležitou úctu. Pohřbí ho slavně, se všemi indiánskými

poctami, ohlašujícími každému, že se odebral k Manitouovi statečný bojovník.

Pro zbabělce, který u kůlu vyje a nařiká při nejmenším zásahu, anebo dokonce prosí o rychlou smrt, má každý Indián jen pohrdání. Mučit takového tvora není pro žádného bojovníka ctí – dokonce se to považuje za hanbu a nenajde se obvykle muž, který by se chtěl v takovém případě účastnit obřadů u kůlu, smrti. Nevýslovné pohrdání se zmocní všech a ten, kdo mohl zemřít se ctí, je ubit někde v ústraní anebo sprovozen ze světa jinou bezectnou smrtí.

Nebylo tedy divu, že Apačové projevovali tak okázale nespokojenost. Rány působily jistě Rattlerovi bolest, ale mučení v tom pravém slova smyslu, jak tomu rozuměli Indiáni, mučení to ještě dávno nebylo. A přece vyl, nařikal, sténal, řval, ječel a přitom bez ustání volal mé jméno.

Inču-čuna pokynul bojovníkům, aby na chvíli přerušili exekuci.

„Ať můj bílý bratr jde k tomu muži a zeptá se ho, proč tak křičí. Nože mu ještě nemohly způsobit skutečnou bolest.“

„Ano, ano, pojdte sem, sir,“ křičel Rattler. „Honem, pospěšte si, rychle, chci s vámi mluvit.“

„Co chcete?“

„Vytáhněte mi ty nože z rukou a nohou!“

„To nemohu...“

„Ale vždyť jsou to děsné rány! Copak je může člověk vydržet, vždyť já umřu!“ bědoval Rattler.

„Ano, Rattlere, zemřete, říkal jsem vám to.“

„Ale vy jste naživu, vy zůstanete naživu!“

„Já jsem nikoho nezavraždil.“

„Ale já za to nemohu, že se to stalo. Přece víte, že jsem byl opilý!“

„To na věci nic nemění. To byla vaše věc.“

„Tak se za mne přimluvte. Nebud'te krutý!“

„Už jsem se přimluvil. Stačí, řeknete-li jedno slovo, a vaše muka se zkrátí. Zemřete rychle.“

„Rychle! Ale já nechci rychle zemřít, já chci žít!“

„Nemůžete dál žít.“

„Nemohu? Ne? Ale nějaká záchrana přece musí být!“

„Není, Rattlere, pro vás už není.“

„Není záchrana,“ opakoval sklesle. „Není... není!“

Vykřikl to najednou znovu strašným hlasem, byl to srdcervoucí výkřik, a vzápětí propukl v křečovitý nářek smíšený s pláčem a potom zas prudce zaječel – bylo to už příliš, nemohl jsem to snést. Obrátil jsem se prostě a odcházel pryč. A on za mnou křičel, jako by ho někdo znovu napichoval na nože:

„Zůstaňte tady, sir, zůstaňte tady, nebo zase začnou, a já nechci, aby zase začali, chraňte mě, sir, já nechci...“

Inču-čuna zasáhl:

„Mlč, pse, a nech toho vytí!“ okřikl ho ostře. „Jsi jako smradlavý kojot, kterého se štítí zbraň udatného bojovníka.“

Pootočil se k Apačům a pokračoval zvýšeným hlasem:

„Kdo ze statečných synů mescalerských má chuť se zabývat tímto zbabělcem?“

Bylo ticho, nikdo neodpovídal.

„Nikdo?“ opakoval náčelník.

Stejně ticho, stejné pohrdání všech očí.

„Uff! Tento zločinec není ani hoden toho, aby byl pohřben společně s Klekí-petrou. Jak by se mohla objevit ve věčných lovištích ropucha vedle labutě! Odvedte ho!“

Dva chlapci, kterým pokynul, vyskočili, vytáhli Rattlerovi nože z ran, pak přeřezali řemeny, jimiž byl připoután k rakvi. Nebylo těm apačským hochům o mnoho víc než jedenáct dvanáct. Styděl jsem se v tom okamžiku, že jsem běloch.

„Svažte mu ruce na zádech!“ poručil Inču-čuna. „A strčte ho do vody. Jestli se mu podaří doplavat na druhý břeh, ať běží...“

Rattlerův jásavý výkřik zazněl nad celým táborem. Ale chlapci ho už strkali k vodě, k písčitému břehu, a tam ho shodili do řeky. Potopil se, pak se vynořil nad hladinou, položil se naznak a snažil se dostat se víc do proudu, aby mu pomohl dosáhnout druhého břehu. Inču-čuna pokynul po chvíli oběma chlapcům.

„Máte dvě rány! Každý jednu!“

Chlapci pochopili. V okamžiku měli v ruce .pušky a běželi ke břehu. Tam se ještě na chvíli zastavili, něco si mezi sebou vykládali a konečně oba současně zamířili na Rattlera. Zpozoroval to a začal křičet:

„Proboha, nestřílet! Nestřílet!“

Jeden z chlapců zavrtěl hlavou, ukázal na hladinu a cosi se otázal svého kamaráda. Sklonili pušku a čekali. Inču-čuna k mému údivu nic nenamítal. Teprve za několik vteřin vyrazili oba mladí Apači výkřik, zalícili – a ozvaly se současně dvě rány. Jako by vystřelila jedna jediná zbraň. Na vodě se udělala kola, vír se zbarvil červeně. Rattler, zasažen do hlavy, zmizel pod hladinou.

Ale vítězný křik, který doprovází u Indiánů smrt nepřítel, tentokrát nebylo slyšet. Pro takového zbabělce, domnívali se, nestojí ani za to otevřít ústa. Pohrdání bylo dokonalé, neprojeví zájem ani o jeho mrtvolu. Plula po proudu, nikdo si jí nevšímal.

„Je nyní můj bílý bratr spokojen?“ řekl mi Inču-čuna.

„Ano. Děkuji ti.“

„Nemáš, proč bys mi děkoval,“ zavrtěl hlavou. „Inču-čuna by udělal totéž, i kdybys s ním nebyl mluvil o náhlé smrti. Běloch byl zbabělý pes a nezasloužil si smrti bojovníka. Bledé tváře jsou schopny každého zločinu, ale když mají ukázat statečnost, vyjí hrůzou jako psi, kterým hrozí výprask!“

Jeho hlas zněl neskrývaným pohrdáním.

„Náčelník Apačů ať nezapomíná, že všude najde muže statečné a zbabělé a všude lidi dobré a špatné.“

Řekl jsem to s jemnou výčitkou v hlase. Pochopil.

„Ano, nechtěl jsem tě urazit,“ opravil se. „Ale potom si také žádný nesmí myslit, že je lepší než ten druhý jen proto, že má jinou barvu kůže.“ Zvedl obě ruce do výše ramen na znamení, že už o tom nechce mluvit, a sám hned změnil směr rozhovoru. „Účastní se moji bratři obřadů, až budou ukládat Apačové Klekí--petru k odpočinku?“

„Velmi rádi.“

Šli jsme vedle sebe, potom se ozval Vinnetou, který až do této chvíle mlčel.

„Smí se Vinnetou Old Shatterhanda na něco zeptat?“

„Na cokoli.“

„Vzpomíná si Old Shatterhand, co řekl Klekí-petra, než naposled vydechl ve Vinnetouově náručí?“

„Ano,“ řekl jsem. „Mohu ti to opakovat slovo od slova: pokračujte v přátelství rudých a bílých.“

„Ano, tak to řekl. To byla jeho poslední prosba.“ Vinnetou sklonil hlavu. „Ty jsi na ta slova nezapomněl, zachránil jsi mi život a dvakrát jsi mě ušetřil v boji. Já jsem tě však pronásledoval jako nepřítel. Kdybys nebyl tak silný, můj nůž by tě byl zahubil. Vinnetou se provinil, ale chtěl by to napravit. Buď mým přítelem!“

„Jsem tvým přítelem už dávno.“

„Buď mým bratrem!“

„Mluvíš mi ze srdce!“

„Uzavřeme tedy bratrský svazek na hrobě toho, který si přál přátelství mezi bílými a rudými muži! Odešla od nás bledá tvář, ale přivedla nám jinou, stejně ušlechtilou. Přál bych si, aby má krev byla tvou krví a tvá krev aby byla mou. Prosím, ať to Inču-čuna, největší náčelník Apačů, Vinnetouovi dovolí.“

Nemyslel už i Inču-čuna na něco takového? Možná – protože se ihned zastavil, podal nám oběma ruku a mně ji silně stiskl.

„Inču-čuna to již svému synu dovolil. Ať se stane, co chce Vinnetou a co chce také Inču-čuna. Nebudete bratři, budete jeden muž a jeden bojovník ve dvou tělech. To chci, to jsem řekl. Howgh!“

Jeho hlas, jindy tak pevný, nedovedl tentokrát zakrýt, že mluví v největším dojetí.

25.KREV BRATRSTVÍ

Pohřební obřady se konaly u kamenné mohyly. Tucet Apačů pod řízením Inču-čuňy a Vinnetoua tu v krátké době obklopil Klekí-petrovu rakev stěnou z menších i větších balvanů asi tak do tří čtvrtin její výšky. Zbytek zůstával nezakrytý, tj. završoval se během obřadů. Když jsme přišli, část Apačů seděla kolem této kamenné, ještě nedokončené hrobky a zpívala jednotvárné, dojímové, smuteční písně. Jednoduché nápěvy se znovu a znovu opakovaly, tu a tam z táhlé, ponuré melodie zazněl drásavý, pronikavý výkřik bolesti a smutku. Před tím kvílejícím houfem se zmítala v jakýchsi podivných, hned křečovitě trhavých, hned zase

volných a důstojných pohybech postava ověšená nejrůznějšími cetkami a zamaskovaná pitvornou škraboškou.

„Medicinman?“ zeptal jsem se šepem Sama Hawkense.

„Ano.“

Přinesli jsme právě z blízkého lesa malý, ze dřeva vyřezaný křížek, který jsme chtěli položit na místo Klekí-petrova posledního odpočinku. Vinnetou s tím souhlasil, věděl, jak řekl, že hroby ve velkých městech bílých mužů se tak často označují. Ostatně prý se s tímto znamením setkal i v Klekí-petrově obydli. Mně to ovšem v tu chvíli připadalo podivné – křížek a tenhle napůl smuteční, napůl groteskní tanec... Vrtěl jsem nad tím hlavou.

Sám Hawkens uhádl přesně, nač myslím.

„Připadá vám to divné? Myslím ty obřady nad hrobem?“ hádal.

„Trošku jako v cirkuse,“ řekl jsem váhavě.

„Ale jděte!“ Sam se skoro pohoršil. „Ti lidé prostě věří ve svého Velkého ducha a vyjadřují mu po svém úctu. Loučí se s mrtvým, oslavují ho ještě naposled a doprovázejí ho na cestě do věčných lovišť. Všechno, co ten medicinman dělá, každý jeho pohyb, každý jeho krok má svůj obrazný význam. Je to prostě obřad jako každý jiný! Jim by zas připadal divný třeba jiný obřad.“

Ostatně medicinman už svůj smuteční tanec končil. Objevila se Nšo-či s dvěma miskami z posvátné hlíny; naplnila obě v řece čistou vodou, postavila je na rakev, poklonila se jí a usedla mezi ostatními. Také medicinman se posadil – se zkříženýma nohama – na zemi u rakve. Naříkající, sténající zástup apačských mužů a žen ztichl. Inču-čunův pokyn rukou naznačoval, že slavnost bude

zakončena smuteční řečí. Vystoupil před shromáždění a ujal se slova:

„Slunce vychází ráno na východě a večer zapadá na západě a příroda se probouzí z jara a ukládá se ke spánku k zimě. Je tomu tak?“

„Howgh!“ zaznělo dutým ohlasem kolem dokola.

„Člověk vychází jako ranní slunce a klesá do hrobu jako zapadající slunce; přichází, jako přichází jaro, a ukládá se nakonec, jako se ukládají k spánku stromy a květiny. Avšak slunce, které zapadá, objevuje se druhého dne znovu, a když pomine zima přichází opět jaro. Je tomu tak?“

„Howgh!“

„Klekl-Petra nám často říkal: člověk zapadá jako slunce, avšak když zemře, nečeká ho tma, ale nový den a nové jaro. To říkal Klekl-Petra a nyní ví, jestli byla jeho slova pravdivá, neboť zmizel, jako den mizí se západem slunce a jako rok odchází se sněhem zimy. Jeho duše odešla do příbytků zemřelých, v které věřil. Je tomu tak?“

„Howgh!“

„Jeho víra nebyla naší vírou. My milujeme své přátele a nenávidíme nepřátele. On však říkal, že všichni lidé jsou bratři, a nechtěl cítit nenávisť k nikomu. To jsme nemohli pochopit, neboť jsme se často setkávali s nepřítelstvím i mezi těmi, které jsme chtěli považovat za přátele. Klekl-Petra věřil, že duše mrtvého žije ve věčném blaženství, ale my věříme, že mrtvý bojovník odchází

do věčných lovišť. Možná že jeho věčné blaženství žije v našich věčných lovištích. Je tomu tak?“

„Howgh!“

„To věřil Klekl-Petra. Teď budu mluvit o jeho konci. Přišel neočekávaně, jako když se dravec snese z výšky na kořist, aby ji nenadále uloupil. Klekl-Petra byl zdravý, silný a doprovázel nás bok po boku. Chystal se nasednout na koně a odjet k našim vigvamům, když ho zastihla vrahova kulka. Moji bratři a sestry, naříkejte, bědujte nad ním!“

Ozval se zprvu tlumený nářek, pak vzápětí začal sílit, Indiáni táhle skučeli a bědovali, potom už byly jejich hlasy jak bouře, jak vyjící vichřice. Přestalo to naráz, jakmile náčelník pozvedl opět ruku.

„Pomstili jsme jeho smrt, avšak duše vrahova zavražděnému unikla. Nebude mu sloužit ve věčných lovištích, poněvadž podlý pes, kterému náležela, byl zastřelen dětmi a jeho tělo pluje beze cti po proudu a nikdo si ho nevšímá. Je tomu tak?“

„Howgh!“

„Klekl-Petra od nás odešel. Jeho tělo nám však zůstalo a my mu vystavíme pomník, protože byl naším přítelem a naučil nás mnoho věcí a byl bratrem nás všech. Nenarodil se mezi námi, ale v krajinách ležících daleko odtud, za velikou vodou, která je větší než všechna naše jezera dohromady. V jeho zemi rostou po všech pastvinách duby a my jsme přinesli jejich plody a zasadíme tu jejich semena. Strom, který miloval, bude stínit místo, kde spočine jeho tělo. Tak tomu bude!“

„Howgh!“

„Klekí-Petra od nás odešel, avšak poslal nám jinou bledou tvář, aby se stala naším bratrem a přítelem. Zde stojí Old Shatterhand, který také přijel přes velikou vodu ze stejných krajin, odkud přicházel náš zemřelý učitel. Zná všechno, co znal on, a přemůže každého, kdo proti němu pozvedne zbraň. Zabil šedého grizzlyho pouhým nožem, a koho zasáhne svou pěstí, ten padne jako mrtev k zemi. Inču-čuna a Vinnetou byli v jeho moci, ale on jim nevzal život, protože miluje rudé muže a je jejich přítelem. Je tomu tak?“

„Howgh!“

„Když Klekí-Petra umíral, přál si, aby Old Shatterhand se stal přítelem a bratrem Apačů, a Old Shatterhand mu to slíbil. Také my to slibujeme Klekí-Petrovi a přijmeme Old Shatterhanda mezi sebe. Bude jedním z nás, jako kdyby se narodil v našem kmeni. Stane se bratrem Vinnetouovým, kterému dvakrát daroval život, a bude patřit mezi náčelníky Apačů. Měl by kouřit posvátný kalumet se všemi bojovníky, avšak kouře míru nebude třeba, poněvadž bude s Vinnetouem pít krev bratrství. Old Shatterhand se stane krví naší krve a tělem našeho těla. Jsou slavní bojovníci Apačů srozuměni s tím, co řekl Inču-čuna?“

„Howgh! Howgh! Howgh!“ zaznělo třikrát za sebou jako úder hromu.

„Ať tedy Old Shatterhand a Vinnetou přistoupí k rakvi! A kapky jejich krve se smísí s čistou vodou čistého bratrství!“

Tak tedy bratrství zpečetěné krví, skutečnou, nefalšovanou krví, obřad, o kterém jsem toho už tolik přečetl a slyšel! Obřad prastarý, sahající jistě až do prvních pradávných let lidstva, ale živý u takzvaných divokých a polodivokých národů jako obraz víry v sílu lidského vztahu, ve svazek mezi dvěma blízkými lidmi. A teď jsem

se měl tomu obřadu sám podrobit, teď se měla smísit má krev s Vinnetouovou, abychom se podle té prosté víry stali jeden druhému bratrem.

Stáli jsme u rakve, každý po jedné straně, když se v Inču-čunově pravici zaleskl nůž. Vyhrnul svému synu rukáv, pak na obnaženém místě v předloktí rychlým pohybem nařízl kůži – a malá, nepatrná rána vyronila několik kapek krve, které náčelník zachytil do misky s vodou. Pak se obrátil ke mně, vzal mě za paži a udělal totéž. Viděl jsem, jak má vlastní krev barví čirou vodu. Byla jen nepatrně zarůžovělá. Inču-čuna podal misku Vinnetouovi a potom mně vtiskl do ruky druhou, s Vinnetouovou krví.

„Duše žije v krvi. Ať přejdou duše těchto dvou mladých bojovníků jedna do druhé, ať se spojí, ať jsou od nynějška jedna duše. Ať myšlenka Old Shatterhandova se stane myšlenkou Vinnetouovou, ať to, co chce Vinnetou, je vždy i to, co chce Old Shatterhand. Pijte!“

Zvedli jsme oběma rukama misky a pohlédli si do očí. Pak jsme nádoby přiložili pomalu k úctům a oba jsme pocítili, jak nám čistá voda, zarůžovělá naší krví, protéká hrdly. Položili jsme prázdné misky na rakev. Inču-čuna sklonil hlavu a po chvíli mlčení mi podal ruku:

„Nyní jsi tělem mého těla, nyní jsi mým synem, válečníkem našeho kmene. Sláva tvých činů se brzy roznese po celé zemi a Apačové budou na tebe hrdí, protože jsi jedním z nich a protože jsi jejich náčelníkem. Tak jako Inču-čuna, tak jako Vinnetou.“

Až se mi z toho točila hlava. Trochu rychlý, a hlavně neočekávaný vzestup! Ještě docela nedávno domácí učitel v Saint Louis, pak surveyor při stavbě železnice, potom odsouzenec na smrt a teď náčelník „divokého“ kmene Apačů. Ale nemohl jsem si zapírat, že tihle „divoši“, kteří se teď dali do hlasitého jásotu a volali nadšeně své howgh, howgh, howgh, mně byli sympatičtější než devět desetin bělochů, s kterými jsem v poslední době měl co dělat.

Ne, ovšemže jsem nevěřil ničemu z toho, co až příliš jednoduší lidé – rudí i bílí – tak často podobným obřadům připisují. Žádné spojení krve, při kterém oba krví spojení bratři prý umírají dokonce ve stejný den a ve stejnou hodinu. Ale musím přiznat, že ta slavnostní chvíle vlastně vyjádřila něco, co jsem já (a myslím i Vinnetou) jasně pociťoval. A co jsem si později, v dobách lepších i zlých, nesčíslněkrát ověřil: že jsme si tak blízcí, že si tak rozumíme, že mnohdy ani nepotřebujeme slov, abychom se dohadovali. Docela se mi zamlouvalo, jak to vyjádřil Inču-čuna: myšlenka Vinnetouova ať se stane myšlenkou Old Shatterhandovou.

Nejvyšší náčelník zatím měl co dělat, aby ztišil ohlušující jásot Apačů.

„Nový, živý Klekí-petra byl přijat do našeho kmene,“ zvolal. „Mrtvý Klekí-petra bud pochován a odevzdán zemi. Ať moji bratři to učiní!“

První pohřební indiánský akt, kterého jsem se zúčastnil, končil. Apačští bojovníci brali z hromádek kámen po kameni, kladli na sebe větší i menší balvany, ty se vršily nad rakví, až v té mohyle zmizela úplně. Najednou tu stála kamenná homole, přirozená a

dojímavá hrobka uprostřed volné přírody. Zazněl poslední výkřik apačských bojovníků na počest mrtvého, na rozloučenou s učitelem, kterého si tak zamilovali, že se stal jedním z nich. A pak, když položili poslední kamínek na vrchol hrobky, když jsme i my mohli upevnit mezi kamení ten malý křížek, vysekaný Stoneovým a Parkerovým tomahavkem, pak smuteční akt skončil a apačští muži i ženy se rozešli zpět do svých domovů, ke svým všedním záležitostem: to znamenalo k jídlu, k večeři, a zítra zas k lovu.

Ten den večer – blížil se už soumrak – za mnou přišel Vinnetou do mého „pokoje“ v pueblu. Pojeda jsem s Inču-čunou a po tiché večeři, při které padlo sotva deset vět (Indiáni rádi mlčí, a dneska, díky všem těm neobyčejným událostem, bylo na indiánský vkus řečí ažaž), jsem osaměl. Vinnetouova návštěva mi přišla docela vhod.

„Bude můj bílý bratr odpočívat, nebo chce jít ke mnou?“ zeptal se, zdálo se mi, nějak rozpačitě.

„Půjdu s tebou,“ řekl jsem a ani jsem se neptal kam.

Vedl mě dolů k řece, podél pískoviště ke kamenné hrobce Klekípetrově. Překvapilo mě to, přemýšlel jsem, co má asi na srdci, co ho ještě trápí, ale chránil jsem se dál to najevo. Bylo to však jistě něco mimořádného – proč by mě byl jinak držel za ruku a posadil se se mnou právě u hrobu svého učitele...

Pueblo se pomalu vyprazdňovalo. Tu a tam jsme viděli jezdce, který je opouštěl a vracel se ke svým, někam do stanu v bližším nebo vzdálenějším okolí. Pueblo, ačkoliv to byla stavba dost velká, bylo jakýmsi střediskem Apačů z kmene Mescalerů. Tady bydlil náčelník, sem se všichni sjížděli k důležitým poradám, ale větší část kmene žila loveckým životem, pásli po okolí svá stáda, honili zvěř, zpracovávali kůže, vedli napůl kočovný život. Z puebla je

navštěvoval jejich náčelník, svolával je a dával jim příkazy, a nejen jim, ale i ostatním kmenům, které ho uznávaly za nejvyššího náčelníka: Apačům z kmene Llaneros, Jiricallas, Taracones, Chiricahuas, Pinaleños, Mimbreños, Lipans, Gleños, Apačům z Měděných hor, a dokonce i kmenům navajským, které apačského předáka sice nepovažovaly za svého náčelníka, ale přesto se jeho pokyny a radami obyčejně řídily.

Seděli jsme tak dlouho mlčky, než jsem ve tmě uslyšel Vinnetouův tlumený hlas:

„Zapomene můj bratr Old Shatterhand, že jsme byli jeho nepřátelé?“

„Zapomněl jsem už na to.“

Vinnetou povzdychl.

„Ano, to jsi už řekl. Ale jsou urážky, které člověk neodpustí nikdy a nikomu.“

„Vy jste se takové urážky nedopustili.“

„Dopustili.“

„Kdy?“

„Když jsme tě poprvé viděli. Neplivl ti můj otec do tváře?“

„Ano, udělal to... Ale proč bych mu to neměl odpustit?“

„Slinu v tváři může bojovník smýt jen krví.“

„Vinnetou ať si nedělá žádné starosti. Zapomněl jsem, že se to stalo. Byl bych ho snad pustil, kdybych se byl toužil pomstít, když jsem ho měl v rukách?“

„Ano. Všichni jsme se divili tomu, co jsi udělal.“

„Jak bych mohl neodpustit tvému otci? Utřel jsem slinu s tváře a tím pro mne všechno skončilo. Prosím Vinnetoua, aby o tom již nemluvil.“

„Musím o tom mluvit,“ zavrtěl hlavou.

„Proč?“

„Neznáš ještě zvyky rudých mužů. Žádný bojovník nepřiznává rád svou chybu, a tím spíš ji nesmí přiznat náčelník. Inču-čuna ví, že nebyl v právu, je však náčelníkem a nemůže přijít a požádat tě o prominutí. Uložil mi proto, abych s tebou o té věci hovořil. Vinnetou tě prosí na místě svého otce.“

„Přece jsem ti řekl: není třeba, abychom o tom dál mluvili.“

„Můj bratr je velkomyslný a šlechetný. Nikdy mu to nezapomeneme.“

Stiskl jsem Vinnetouovi ruku a položil si prst na ústa.

„Chceš, abych se červenal?“ řekl jsem. „Řekni mi radši: stal jsem se dnes Apačem, jedním z vás – přijmete do kmene také mé přátelé?“

„Ne, to není možné; ale oni jsou našimi přáteli a my s nimi zítra vykouříme dýmku míru. V tvé zemi není zvykem kouřit kalumet při uzavírání přátelství?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Bílí mužové jsou tedy všichni bratři a přátelé? Nepotřebují stvrzovat přátelství kouřem dýmky? Nevedou mezi sebou žádné boje?“

„To ne... ,“ řekl jsem. „Bojují mezi sebou také, a bohužel dost často.“

„I když věří, že člověk nemá nenávidět ani své nepřátele?“ podivil se Vinnetou. „Pak nejsou vůbec lepší než rudí muži!“ prohlásil velmi rozhodně a hned se vyptával dál: „Proč odešel můj bratr ze země bílých mužů za velikou vodou?“

Indiáni nemívají ve zvyku klást podobné otázky; Vinnetou měl na to sice právo, byl teď mým bratrem, měl tedy právo vědět o mně všechno – ale jistě by se byl neptal jen ze zvědavosti. Mělo to určitě nějaký hlubší důvod.

Chvilí jsem přemýšlel, než jsem odpověděl.

„Nevím, jak bych to svému bratru vysvětlil,“ řekl jsem. „Myslí jsem, že bych tu mohl být šťastnější...“

„Šťastnější?“ řekl tiše Apač. „Co je to štěstí?“

„Rozumím svému bratru. Ale ať uváží, že člověk, který chce získat bohatství tím, že...“

Nedovolil mi, abych domluvil. Pustil mou ruku, udělal jakýsi nespokojený posunek a v jeho obličejí se objevil výraz zklamání.

„Bohatství...“ řekl zatrpklým hlasem. „Mýlíš se, jestli se domníváš, že bohatství tě udělá šťastným člověkem. Víím, že rudým mužům přineslo zlato jen neštěstí a příkoří. Bledé tváře začaly toužit po bohatství této země a od těch dob berou rudým

mužům zemi, loupí ji kus po kuse a hubí rudé muže. Jednoho dne pro jejich touhu po bohatství rudí muži zemřou. Zlato ničí můj lid, zlato je příčinou naší smrti. Můj bratr nechť po něm netouží.“

„Netoužím po něm,“ řekl jsem prostě.

„Avšak řekl jsi, že člověk chce získat bohatství.“

„Ne... nedopověděl jsem to, co jsem měl na mysli,“ zavrtěl jsem hlavou: „Člověk není bohatý tím, kolik má zlata v kapse nebo kolik mu patří půdy či koní nebo kolika lidem poroučí. Člověk je bohatý taky tím, jak je moudrý, jak je vážený u jiných lidí, jak je spravedlivý!“

„Uff!“ podivil se Vinnetou. „Můj bratr promluvil velmi krásně. Je bohatství, o kterém nyní mluví, bohatstvím, za nímž přijel do země rudých mužů?“

„Ano, Vinnetou,“ řekl jsem. „To jsem chtěl říct.“

Ted se opět chopil mé ruky. Tiskl mi ji vroucně. Jak se asi bál, abych se mu najednou neobjevil jako každý druhý, jako další z řady těch, kteří sem, do jeho země, přijeli rabovat, loupit a ždímat. Ale chápal jsem, že mi přes všechno položil ještě jednu otázku:

„Ale proč se tedy přidal Old Shatterhand ke zlodějům země? Což nevěděl, že se dopouštějí zločinu na rudých mužích?“

„Máš pravdu, Vinnetou...“ Bylo mi těžko se k tomu přiznat: ale chtěl jsem být upřímný. „Já jsem na to tehdy nepomyslel. Byl jsem rád, že se stanu surveyorem, že budu mít dobré zaměstnání.“

„Ach... dostával jsi za svou práci plat? Dostal jsi za ni zaplacení hned, nebo jsi měl čekat, až bude všechno hotovo?“

„Když mě přijímali do práce, dostal jsem menší zálohu a výstroj! Ale plat za práci jsem měl dostat teprve později; slíbili nám vyplatit peníze, až odevzdáme hotové plány.“

„O to jsi nyní přišel.“

„Byl bys dostal hodně peněz?“

Pokrčil jsem rameny.

„Co je to hodně peněz? Nejsem zámožný člověk, pro mne by ta suma byla dost velká.“

Vinnetou chvíli mlčel.

„Mrzí mě to,“ řekl potom. „Kolik dní vám chybělo k tomu, abyste svou práci dokončili?“

„Stačilo málo – dva tři dny.“

„Uff! Kdybych tě byl tehdy znal, byli bychom zaútočili na Kiowy později.“

„Abychom mohli ukradnout vaši půdu?“ namítl jsem jeho vlastními slovy.

„Abyste mohli rozměřit naši půdu,“ opravil mě. „Toho se ještě nebojíme. Víme, že to, co kreslíte do map, nám neškodí. Teprve když se objeví muži s krumpáči a lopatami, začíná krádež. A potom, když začínají bledé tváře stavět svou železnou dráhu...“ Odmlčel se znovu na okamžik a zeptal se: „Kdybys měl dostat zapláceno, musel bys odevzdat papíry se svými kresbami a mapy?“

Přisvědčil jsem.

„Uff! Pak jsi utrpěl velkou ztrátu, protože všechny papíry a mapy jsme zničili!“

„Přístroje také?“

„Ne. Vinnetou nenavštěvoval školy pro bledé tváře, ale ví dobře, že přístroje, které jste měli, jsou drahé a cenné. Poručil Apačům, aby je nerozbíjeli. Jsou dobře uschovány a Old Shatterhand je všechny dostane v pořádku nazpět.“

„Děkuji ti za to! Vrátím je zpátky těm, kdo mi je svěřili.“

„Škoda že nebudeš moci vrátit i mapy a papíry, které jsme zničili...“

„Vrátím i ty,“ řekl jsem. „Zaznamenával jsem všechno rozměřování dvojmo. Je na papírech, které jsem měl při sobě a které mi byly na tvůj příkaz ponechány. Za to ti musím poděkovat.“

„Uff! Uff!“

Jediným výkřikem dal Vinnetou najevo svůj údiv i své uspokojení. K mému úžasu tím považoval náš rozhovor za skončený. Zvedl se, pokynul mi a tiše jsme se vraceli nazpět do puebla. Teprve při rozloučení, při posledním stisku ruky poznamenal:

„Můj bratr utrpěl škodu, ale Vinnetou mu všechno vynahradí. Avšak nejdřív ať myslí můj bílý bratr na to, aby se zotavil. Vytrpěl mnoho a musí si řádně odpočinout.“

Dýmku míru s mými dobrými kamarády Hawkensem, Parkerem a Stonem vykouřili Apačové hned nazítří. Vedly se obvyklé řeči,

jaksepatří, zdlouhavé a slavnostní, proslovila se vzájemná ujištění o skálopevném přátelství pro všechny budoucí časy. Mluvil Inčučuna, Vinnetou, Dick Stone a Will Parker, ale největší úspěch sklidil malý Sam. Prošpikoval svou řeč tolika vtipy, že shromáždění Apačů mělo co dělat, aby uchovalo předepsanou důstojnou, vážnou tvář. Samozřejmě že milý Sam neopomněl využít své řeči k tomu, aby taky promluvil několik zlatých slov mně do duše. Mával pravicí a hřímal, až se hory otrásaly:

„Vy jste vlastně ohromně potměšilý chlap, sir!“ vyčítal mi docela veřejně. „Copak se takhle neupřímně chová člověk ke svým nejlepšími přátelům? Kdo jste vůbec byl, když jsme vás vytáhli ze Saint Louisu? Domácí učitel, ubožák, který vtouká dětičkám do hlavy jednou násobilku a podruhé abecedu, do každého ucha jedno! Ještě dnes byste tam dřepěl na židličce a ťukal tužkou do stolu, nebýt nás, jen to tady přiznejte! A co my? Vytáhli jsme vás, piplali vás s andělskou něžností, ukázali vám savanu, mazlili se s vámi jako kvočna s kuřetem. Čípak je to zásluha, že se vám začalo rozsvěcet v hlavě? Vždyť jste v nás měl tátu, mámu a všechny tety a strejčky, a vůbec: na rukou jsme vás nosili a odkojili tak říkajíc vlastní moudrostí! Snad jsme měli právo čekat od vás trochu vděčnosti za to všechno: aspoň snad tolik, že se nepoženete jako hloupé kuře do rybníka, kde bychom se mohli i my, zkušené staří kohouti, jaksepatří nalokat vody! Jenže vy – vy jste provozoval klidně i to, co jsme vám výslovně zakázali! Jen se usmívejte, ale nás, nás to tady pod touhle starou odrbanou vestou bolí: za tolik laskavosti a obětavosti sklídí člověk jen nevděk a neposlušnost. Kdybych měl vypočítat jen zpolovičky, co jste nám všechno natropil, seděli bychom tu tři dny! Nejhorší ze všeho bylo, že jste tajně odřízl dva apačské náčelníky a nám o tom ani nemukl! To vám nezapomenu, dokud budu vězet v téhle kůži. Však jsme to taky

dopracovali! Krásně jsme se mohli dát prošpikovat a osmažit u kůlů a dneska jsme se už mohli prohánět vesele ve věčných lovištích. A zatím tady kvůli vám dřepíme v tomhle pueblu, tváře jako slabikáře, máme se k světu jak valibuci a musíme si cpát vnitřnosti všelijakými indiánskými pochoutkami, které nám co nevidět úplně zkazí žaludek. A k tomu se musíme dívat na to, jak z vás, polovičního greenhorna, tady dělají báječného bojovníka! Za celé tohle neštěstí máme co děkovat vám, a hlavně tomu, že jste tak mizerný plavec! Máte štěstí, že lidská láska je divná jako každá pořádná ženská: trápí vás, a přece jí to nakonec nemáte za zlé. Nastavte teda uši, sir: protentokrát vám to ještě všechno prošlo, nevyvrhli jsme vás ze svého středu ani ze svých srdcí, samozřejmě jen proto, že pořád ještě doufáme, že přijdete k rozumu a polepšíte se – jestli se nepletu! Tady vám podávám ruku, sir, važte si toho a slibte mi, že se úplně polepšíte a že mi budete dělat jen samou radost!“

Měi jsem co dělat, abych se při té řeči nerozesmál na celé kolo. Stiskl jsem Samovi ruku a řekl rychle:

„Slibuji vám, Same, že se budu snažit, abych vám dělal samou radost. Budu se snažit, abych se co nejvíc podobal svému velkému zářnému příkladu a vzoru, abych se zkrátka a dobře stal co nejdřív druhým Samem Hawkensem...“

„Tššš!“ zarazil mě mužik stoupaje na špičky. „Co vás to napadá! To byste se snažil o něco úplně zbytečného! Takový zelenáč, a chtěl by se stát co nejdřív druhým Hawkensem! Holá nemožnost, vážený! To by rovnou mohla chtít rosnička jít kuňkat do dvorní opery a „

Konečně to jeden z nás už nevydržel a propukl v hlasitý smích. Byl to Dick Stone. Štouchl přátelsky Sama pod žebra a rozchechtal se na celé kolo.

„Stop!“ zajíkal se smíchy, „nech už toho, ty jedna plechová hubo! Kdo má vydržet poslouchat ty tvoje šplechty! Vždyť všechno převrátíš na ruby jak starou rukavici! Já být na Old Shatterhandově místě, tak bych ti toho greenhorna už jednou jakseptří osladil!“

„Prosím tě – jako bych nemluvil čistočistou pravdu! Nakonec si troufneš říct, že je westman jako já.“

„To si tedy troufnu!“ Dick Stone si utíral oči zasazené od smíchu. „Měl bys mu denně děkovat za svůj život. A vůbec: ze stovky westmanů by v té včerejší zkoušce tak jako Old Shatterhand neobstál možná ani jeden! Tys ho měl chránit, starouši, a zatím chránil on tebe – jestli se nepletu! Zapiš si to už jednou provždycky pod tu svou špinavou, starou falešnou kšticí: kdyby nebylo Old Shatterhanda, dávno bys tady neseděl ve vlastní kůži!“

„Tos mi toho pověděl!“ zlobil se mužík. „A tu falešnou kšticí si nech od cesty! Má paruka není vůbec falešná, náhodou je úplně pravá. Můžu tě o tom názorně přesvědčit! Koukej se dívat!“

Zajel rukama pod svou umělou hřívu, strhl ji s hlavy a strčil ji Dicku Stoneovi až pod nos.

„Vidíš!“

„Dáš pryč tu vypelichanou starou kůži!“ oháněl se Dick Stone a zacpával si zoufale nos, jako by mu ta ozdoba Samovy kulařoučké hlavy nesnesitelně páchla.

Trapper vrazil paruku zase zpátky, kam patřila, rozhlédl se vítězně kolem sebe a s bolestnou výčitkou v hlase namířil prst na svého starého druha:

„Měl by ses, Dicku, stydět! Do krve! Říkat mé nádherné pokrývce hlavy vypelichaná stará kůže – ne, to jsem od tebe nečekal, kamaráde! To jsem si nezasloužil! A vůbec – nikdo z vás neumí ocenit starého Sama Hawkense. Nerozumíte jeho duši! Za to vás teď stihne mé opovržení – uchýlím se ke své rozumné věrné Mary a poohlédnu se, jestli se jí vede tak mizerně jako mně.“

Zatvářil se velice zhrzeně, mávl nad námi všemi rukou jako nad beznadějnými případy a odkolébal se s hrdě vztyčenou hlavou pryč. Dick Stone pobaveně krčil rameny, ale usmíval se jako všichni ostatní. Dokonce i Vinnetou, obvykle tak vážný, se nezdržel a usmíval se, zdálo se mi, aspoň koutkem úst.

26.HOSTY U APAČŮ

Po dnech napětí přišly dny klidu, volnosti a oddechu. Sam Hawkens a oba jeho přátelé jich využili dosyta, vychutnávali apačské pohostinství doslova jako labužníci. Jídlo, projížďky (Sam Hawkens denně cvičil svou Mary, prý aby se naučila vážit si všech jemností jeho jízdy), pak zase jídlo, zase projížďky, rybolov, procházky lesem – tak se to opakovalo ze dne na den.

Já jsem si však ani v nejmenším takhle příjemně nehověl, měl jsem naopak napilno jako málokdy předtím. Začal jsem totiž chodit do školy, abych se dokonale seznámil se vším, co potřebuje lovec na Divokém západě, a to k nejlepšímu učiteli – k

Vinnetouovi. A byla to opravdu perná vysoká škola! Bývali jsme venku v prérii a v lesích často celé dny, prolézali okolní lesy i skalní úžlabiny a já jsem se cvičil v rychlé jízdě i v šplhání po srázech, učil se nalézat stopy a zahlazovat je, nepozorovaně se plížit, využívat každého kousku přírody k vlastní ochraně, prostě – prodělával jsem polní cvičení, jak má být. Často se ode mne Vinnetou odděloval a dával mi úkol, abych ho vypátral, ležícího nehybně v houští nebo skrytého někde v bažinách u břehů Ria Pecos. Nenechal bez upozornění žádnou mou chybu, ani tu nejmenší, všechno mi sám ukazoval a předváděl na desítkách názorných příkladů a já jsem ho nadšeně poslouchal jako žák učitele, o němž ví, že se dokonale vyzná a že své věci dokonale rozumí. Nikdy mě jediným slovem nepochválil, nikdy mi zvýšeným hlasem nic nevytkl. Ve všem, co souviselo s životem přírody, se savanou, horami, lesy, se vyznal mistrovsky. A mistrovsky taky uměl do těch znalostí zasvěcovat.

Jak často jsem přišel domů k smrti unaven, s tělem jakoby rozlamaným, toužícím jen po spánku a po jediném dni odpočinku! A přece mi nepopřál klidu ani pak, druhý den následovala stejně namáhavá výprava, nebo ještě namáhavější, a večer, když už jsem se těšil na chvíli oddechu, přišly ještě hodiny řečí. Chtěl jsem se naučit apačsky, dostal jsem tedy učitele: to jest dva učitele a učitelku: Nšo-či, která mě zasvěcovala do nářečí Mescalerů, Inču-čunu, který mě seznamoval s nářečím Llanerů, a Vinnetoua, který mě učil navajsky.

Tak plynul den za dnem, jednou nebo dvakrát se k nám přidal sám Inču-čuna a jindy, to častěji, zvláště když jsme se nevzdalovali příliš daleko od puebla, nás doprovázela i Nšo-či. Když jsme jednou podnikli takovou společnou výpravu do nepříliš vzdáleného lesa, Vinnetou mě vyzval, abych se asi na čtvrt hodiny

vzdálil. Nšo-či prý se ukryje a mým úkolem bude, abych našel její stopu a ovšem i její úkryt. Vrátil jsem se v smluvené lhůtě, ale po Nšo-či jako kdyby se slehla země. Stopy na místě, kde jsme seděli a kde jsem opustil Vinnetoua se sestrou, byly sice zřetelné, avšak v okolí, ať jsem se namáhal jak namáhal, jsem nenašel ani jediný otisk Nšo-čina mokasínu. Ovšem chodila velmi lehce, ale přece jen chodila po zemi! A tady nebylo nic, měkká půda byla netknutá, nikde ani ohnuté stéblo trávy, ani čerstvě rozšlápnutá větvička, ani rýha v husté trávě! Jen otisk Vinnetouova mokasínu jsem našel – ale o ten nešlo, ten jsem neměl hledat! Jak jsem tak stál a kroužil kolem toho místa a usilovně pátral, napadla mě najednou zvláštní myšlenka. Zdálo se mi, že na jednom místě vypadá stopa Vinnetouova nějak hlubší, vrytější do země. Ano – co když Vinnetou vzal Nšo-či do náručí a někam ji odnesl? Pak ovšem bych neměl hledat stopu Indiánky při zemi, ale někde nahoře – nějaká zlámaná větvička nebo utržený kus křoví by mi spíš prozradily jejich cestu. Nejdříve jsem si chtěl ověřit, že dohad je správný. Skutečně: Vinnetouovy stopy i opodál byly vryty do půdy hlouběji, musel se přece jen se svým břemenem opírat o něco pevněji. Když takhle chtěl jít nepozorován lesem sám, byl ovšem vždycky velmi opatrný a dával pozor, aby každou jednotlivou větvičku nebo keříček důsledně odstranil, aby po sobě nezanechal stopu. Ale jestliže skutečně nesl sestru, pak neměl ruce volné k tomu, aby zahlozoval stopu po cestě, kudy se ubíral. Od té chvíle jsem víc než otisky na zemi sledoval porosty, keře a roštiny kolem. A opravdu! Na několika místech jsem objevil docela čerstvě utržené lístky na větvích, ulámané konce – znamení, která by za sebou Vinnetou nikdy nebyl zanechal, jít jenom sám.

Prodral jsem se roštím a stopa rovná jak čára mě vedla k slunečné lesní pasece. Tam někde na druhé straně v nějakém křoví

asi sedí, klidní a spokojení, že se jim podařilo připravit mi – podle jejich mínění – úkol nad mé síly. Dobře, schovám se jim tedy sám a překvapím je, řekl jsem si. Přepízlížil jsem se opatrně pasekou a hledal Vinnetouovu stopu. Kdyby šel s Nšo-či dál, musela by tu někde být. Jestli ji ale nenajdu, bude to bezpečné znamení, že se tu v okolí oba ukryli. Plazil jsem se v okruhu kolem křovisek za pasekou, ale žádný otisk mokasínu jsem neobjevil. Oba se tedy schovali nepochybně tady, a nejspíš někde na kraji té malé planinky, v oněch místech, kde vedla stopa kolem křoví.

Tiše, pomalu jsem se tam sunul. Dával jsem pozor jak ostříž, abych ani nejnepatrnějším šramotem nevzbudil pozornost – a dařilo se mi to líp, než jsem čekal. Dotáhl jsem se – pomalu jako želva – až ke skupině keřů, za nimiž, uprostřed divokých trnek, oba seděli. Byli zády ke mně, čekali mě z druhé strany, odněkud zpředu paseky, a tlumeně si spolu povídali. Byl jsem až skoro u nich a už jsem se chtěl natáhnout a vzít Vinnetoua nečekaně za ruku, když jsem v tom šepotu, z kterého jsem prve rozuměl jen každému pátému slovu, zaslechl něco, co mě zarazilo.

„Půjdu pro něho,“ šeptal Vinnetou.

„Nechod!“ odporovala mu živě a velmi důrazně sestra. „On určitě přijde sám.“

Viděl jsem, jak Vinnetou s úsměvem vrtí hlavou.

„Nepřijde.“

„Přijde!“

„Má sestra se mýlí. On chápe všechno velice rychle a mnoho věcí se naučil. Ale jak by mohl najít stopu, která vede vzduchem?“

„Najde ji. Můj bratr mi nedávno sám řekl, že Old Shatterhanda již nelze zmást stopou. Proč nyní říká opak?“

„Jeho oči umí nalézt každou stopu. Ale já jsem mu dal dnes těžší úkol. Musil by umět číst nejen stopy, ale i myšlenky.“

„Přijde přesto,“ řekla Nšo-či. „Přijde na všechno, nač je třeba přijít.“

Nezapírám, že mi to v tom okamžiku zalichotilo.

Vinnetou přikývl:

„Ano. Jen na jedno dosud Selwikhi-lata nepřišel, ačkoliv Vinnetou by byl rád, kdyby na to přišel. Víš, o čem mluvím?“

„Vím.“

„Přáli bychom si to všichni!“

Chtěl jsem se právě sourozencům ukázat, ale ta poslední slova mě znovu přinutila, abych zůstal dál ve svém úkrytu. Přání? Jaké přání by mohli mít? Jaké přání bych jim já nebyl vyplnil? A jak to, že je přede mnou nikdy nevyslovili? Myslili, že bych je nevyplnil? A proč? Zajímalo mě to a doufal jsem, že se z dalšího rozhovoru dozvím něco víc.

„Můj bratr Vinnetou již o té věci s Old Shatterhandem mluvil?“ ozvala se po malé chvíli Nšo-či.

„Ne.“

„A náš otec?“

„Chtěl to udělat, ale já jsem mu v tom zabránil.“

„Proč? Nšo-či miluje bledou tvář. A je dcerou nejvyššího náčelníka Apačů.!

„Ano, to je pravda, a ona je ještě víc. Každý muž by musel být šťasten, kdyby dcera Inču-čuny se chtěla stát jeho squaw – jenom Old Shatterhand nikoli.“

„Jak to může Vinnetou říci, když o tom s Old Shatterhandem nemluvil?“

„Vím to, protože ho znám. On není jako ostatní bledé tváře. On touží po věcech, po kterých jiní netouží. Nevezme si za ženu žádnou Indiánku.“

„To ti řekl?“

„Ne.“

„Jeho srdce snad náleží nějaké bílé ženě?“

„Ne.“

„Jak to můžeš vědět?“

„Mluvili jsme o tom a Vinnetou ví, že Old Shatterhandovo srdce dosud nepromluvalo.“

„Promluví ke mně!“

„Má sestra ať se neoddává klamu! Old Shatterhand myslí a cítí jinak. Squaw, kterou si vybere, musí být mezi ženami tím, čím on je mezi muži.“

„Já taková nejsem?“

„Ano, mezi rudými dívkami ano. Má sestra je všechny převyšuje. Avšak co jsi slyšela a viděla? Co ses naučila? Umíš všechno a znáš všechno, co má umět a znát rudá dívka, anebo mnohem víc, ale neznáš skoro nic z toho, co znají bílé squaw. Old Shatterhand se nedá oklamat krásou tváře. On touží po jiných věcech, které u rudých dívek nemůže nalézt.“

Sklopila hlavu a mlčela. Vinnetou ji něžně pohladil po tváři.

„Způsobil jsem bolest srdci své sestry. Ale Vinnetou je zvyklý říkat pravdu, i když není příjemná. A možná, že zná cestu, která dovede Nšo-či k cíli.“

Nedočkavě zvedla hlavu.

„Řekni mi ji!“ řekla rychle.

„Má sestra by musela jít do velkého města bílých mužů, aby se naučila všemu, co znají bílé squaw.“

„Ano? Nšo-či tam půjde! Velmi brzy, ano? Splní mi Vinnetou mou prosbu a promluví o tom s Inču-čunou? Poprosím ho, aby mi dovolil odejít do města bílých lidí bledých tváří! Víím, že mě neodmítne, on je“

Víc jsem už neslyšel.

Stáhl jsem se rychle zpátky a bylo mi pojednou stydno, že jsem ten hovor vyslechl. Jak jsem byl rád, že mě nezpozorovali! Jak by to bylo trapné i pro mne!

Vracel jsem se dvojnásob opatrně, teď teprve jsem se nesměl prozradit zbytečnou neopatrností. Jediný špatný pohyb, a zvuk lámající se větvičky by byl prozradil, že jsem vyslechl nejtajnější

tajemství mladého indiánského děvčete. A kdyby se to stalo – nu, asi bych své přátele musel v té chvíli opustit.

Konečně jsem se dostal dost daleko a mohl jsem zase vstát a vrátit se po stopě až na mýtinu. Přiložil jsem dlaně k ústům a zahoukal.

„Můj bratr Vinnetou ať vyjde!“ volal jsem.

Nic se nepohnulo.

„Můj bratr Vinnetou ať vyjde,“ volal jsem znova, „vidím ho – sedí tam v křoví pod divokými trnkami. Mám za ním snad přijít?“

Teď se pohnuly větve u křoví, Vinnetou je rozhrnul. Ano, ukázal se mi sám, chtěl se ještě pokusit zatajit Nšo-činu přítomnost. Pokynul malinko rukou a zahrál překvapení:

„Můj bratr Old Shatterhand našel Nšo-či?“

„Ano – je tam ve křoví, vedla mě její stopa.“

„Tys našel její stopu?“

V jeho hlase zněl údiv. Nevěděl v tom okamžiku, co si má myslet.

„Má sestra šla velmi opatrně – nezanechala žádnou stopu,“ řekl.

„Mýlíš se! Zanechala stopu a spatřil jsem ji. Musel jsem však hledat jinde než na zemi! Nšo-či se jí nedotkla, ale nedávala dost pozor a ulomila několik větviček. Ty jsi ji nesl v náručí!“

„Uff!“ Vinnetou málem vykřikl údivem. „Já jsem ji nesl? Kdo ti to řekl?“

„Ty sám. Tvé stopy. Všiml jsem si, že byly hlubší než jindy. Byl jsi těžší a zabořil ses hlouběji do země. Jak by ses mohl stát najednou sám o tolik těžší? Někoho jsi určitě nesl. Nenalezl jsem však nikde otisk Nšo-čina mokasínu. Nesl jsi tedy ji!“

„Uff! Uff!“ Vinnetouův údiv stoupal. Ale ještě se pokusil mě zmást. „Něco tě spletlo. Měl by ses vrátit a prohlédnout stopu znova!“

Zavrtěl jsem hlavou a ukázal rukou ke křoví:

„To by bylo zbytečné. Je tam, kde jsi seděl ty. Přivedu ti ji!“

Udělal jsem dva nebo tři kroky směrem ke křoví, když se rozhrnuly větve a Nšo-či se sama ukázala: její hlas prozrazoval uspokojení:

„Netvrdila jsem svému bratru, že Old Shatterhand mě určitě vypátrá?“

„Ano, má sestra měla pravdu, mýlil jsem se,“ připustil Vinnetou. „Můj bílý bratr umí číst nejen stopy, ale i myšlenky, o kterých stopy hovoří. Naučil se už všemu.“

„Vinnetou mě svými slovy zahanbuje,“ odpověděl jsem. „Je toho ještě mnoho, co se od něho musím teprve naučit.“

Byla to vlastně první pochvala, kterou jsem z jeho úst zaslechl, a byl jsem v té chvíli na jeho slova tak hrdý jako... zkrátka jako ještě nikdy na nic v životě.

Večer Vinnetou té chvále nasadil korunu. Přinesl mi jako výraz uznání pravý indiánský oblek, pravou koženou kazajku a kalhoty s

červeným vyšíváním. „Ušila ho má sestra Nšo-či,“ řekl, když mi ho dával. „Starý oblek už není pro Old Shatterhanda dost dobrý.“

Prohlížel jsem se v rozpacích, a opravdu, mé šaty byly hodně sešlé, dokonce i pro nepřiliš náročný indiánský vkus. Kdyby mě v nich někdo potkal v evropském městě, dal by mě asi zatknout jako podezřelého pobudu. A přece jsem v té chvíli váhal. Nšo-či ten oblek ušila, ale... směl jsem ho právě já přijmout? Myslím, že Vinnetou si mých rozpaků všiml, že něco vytušil, protože sám od sebe rychle dodal:

„Sám jsem řekl Nšo-či, aby ho pro tebe ušila. Můžeš jej přijmout jako dárek od Vinnetoua, kterému jsi zachránil život.“

„Děkuji ti. Děkuji tobě i Nšo-či,“ odpověděl jsem a na jeho žádost jsem si oblek hned vyzkoušel.

Padl mi jako ulitý, ani- nejlepší newyorský krejčí by ho nebyl ušil líp. Cítil jsem se v něm volně a pohodlně, vyhovoval každému mému pohybu, a přitom byl vypracován s dokonalou přesností. Když jsem se v něm ukázal Nšo-či, pochválil jsem její práci tak upřímně, že nevěděla kam s očima.

Dva nebo tři dny nato jsem se procházel na břehu Ria Pecos. Vzal jsem~si s sebou tomahavk a cvičil se trochu v házení. Byl jsem právě v nejlepším, když jsem zpozoroval, že se ke mně žene nějaká postava. Ten človíček měl na sobě zbrusu nový indiánský oblek s párem přímo obrovských holinek a vykračoval si tak sebevědomě, jako by byl přinejmenším náčelníkem všech indiánských kmenů v Americe. Všechno se na něm jen blýskalo, a jenom stará promaštěná plstěná hučka se žalostně zplihlou střechou, rozcuchané houštiny vousů na bradě, nos jako okurka a dvě mazaná očka připomínaly, že mám před sebou starého dobrého –

Sama Hawkense. Nafoukl se přede mnou jak páv, vypjal se na špičky svých křivých, hubených nožiček a s úžasnou hrdostí mi položil otázku:

„Sir, poznáváte muže, který stojí právě teď před vámi?“

„Hm, hm,“ zatvářil jsem se náramně hlubokomyslně. „To se musím nejdřív podívat!“

Vzal jsem ho za rameno, třikrát ho otočil kolem osy, proklepal ho přitom pohledem ze všech stran odshora až dolů a nakonec jsem vynesl s profesorskou vážností rozsudek:

„Tak jestli se nepletu... tohle vypadá, že by to mohl být sám... Sam Hawkens!“

„Yes, mylord!“ maličký lovec mi shovívavě potvrdil domněnku. „Nepletete se, tentokrát ne! Jsem to já, v celé své slávě a tělesné nádheře! A jestlipak na mně něco pozorujete?“

„Zbrusu nový oblek, Same!“

„To bych řekl!“

„A jak jste k němu přišel?“

„Docela lehce. To je ta medvědí kůže, co jste mi daroval!“

„To vidím, Same. Ale kdo vám to ušil? Přece je to něčí práce.“

„Něčí práce?“

„Myslím – nějaká osoba to musela dát dohromady?“

„Říkáte osoba! No, ona to vlastně žádná osoba není!“

„Jak to? Kdo?“

„No – ona. Tedy spíš osůbka než osoba!“

„Osůbka?“ Už jsem se v té motanici pomalu nevyznal.

„Ovšem! Vy neznáte Kliuna-ai? Je to krasavice!“

„Kliuna-ai? To znamená... měsíc? Jméno, že? Jméno dívky nebo ženy?“

„Dívky, a ženy taky . . . vlastně ani jedno, ani druhé,“ vysvětlil poněkud zmateně Sam.

Opravdu jsem z toho nebyl moudrý.

„Tak to asi nejspíš bude bába!“

„Nesmysl!“ zlobil se mužík. „Když říkám, že je to žena i dívka, nebo ani to, ani to, tak to může být jen to třetí: vdova. Ubohá opuštěná vdova po jednom Apačovi, kterého poslali Kiowové právě nedávno do věčných lovišť!“

„Teď tomu rozumím!“ zdvihl jsem obočí. „Že ji chcete, Same, v tom bolu trochu utěšit?“

„Yes, sir,“ přikývl vážně starý trapper. „Vůbec mi to není proti srsti! Hodil jsem po ní okem, vlastně oběma očima, a ona...“

„Ale Same, snad nemyslíte, že si vezmete Indiánku?“

„No – a co z toho? Já bych si vzal i černošku, jen by nesměla být celá černá! A konečně, tahle Kliuna-ai je báječná partie, vydělává kůže nejlíp z celé vesnice, rozumíte? Rozený koželuh!“

„A vy se taky chcete dát vydělat, Same?“ šklebil jsem se.

„Bez vtipů, sir, prosil bych bez vtipů! Tohle je vážná věc... šťastný rodinný kroužek, rozumíte mi? A má vám takový krásný kulaťoučkový obličej... jako ten měsíček!“

„V které čtvrti, Same?“ popichoval jsem dál.

„Kššš!“ ohnal se po mně mužík rukávem. „Jako úplněk, milý sir, a já si ji vezmu, jestli se nepletu!“

„No dobře, dobře, doufejme, že z toho nebude hned nový měsíc... hihhi! A poslyšte, jak jste k ní vůbec přišel?“

„Právě přes to vydělávání, siry Ptal jsem se: kdo tady umí nejlíp koželužskou práci? A oni mi řekli: Kliuna-ai. Tak jsem šel za ní a ona hned začala vrhat takové pohledy...“

„Na tu medvědí kůži?“

„Na mne!!“

„To má tedy vkus, Same! To se musí nechat!“

„Samozřejmě, sir! A jak je šikovná... Jen se podívejte na ty šaty! Sedí mi – co?!“

„Fešák, Same!“

„Vypadám snad jako gentleman, ne? Byla taky celá pryč, když mě v tom uviděla! Já vám tvrdím, že si ji vezmu!“

„Poslyšte, Same, a kam jste dal staré šaty?“

„Zahodil jsem je!“

„A mně jste vykládal, že byste je nedal pryč ani za nic!“

„To bylo, sir, to bylo... To jsem ještě neznal Kliuna-ai. Časy se mění. So it is!“

Malý vousatý náčelník se otočil na patě a capal na svých křivých nožičkách hrdopyšně pryč. Neměl jsem o indiánskou vdovu žádné obavy. Stačilo se podívat na Sama, na jeho křivé nožky, nos jako okurku, aby si člověk spočítal na pěti prstech, že Indiánce přejdou brzy všechny chutě na vdavky.

Ještě na odchodu se mužík otočil a zamával. mi rozjařeně na pozdrav:

„Cítím se jako znovuzrozený, sir! Docela jako bych si navlekl novou kůži! S tou starou už nechci nic mít, hihihih! Tak vidíte, starý Sam, a je z něho ženich!“

Za týden jsem potkal Hawkense dole pod pueblem. Vypadal velmi zamyšleně.

„Copak, copak, Same,“ oslovil jsem ho. „Táhnou vám hlavou nějaké astronomické úvahy?“

„Astronomické? Jak to myslíte?“

„No – vypadáte vážně! Někaké poruchy na vašem hvězdném nebi? Copak dělá váš měsíční úplněk?“

Sam mávl rozpačitě a trochu rozmrzele pravičkou.

„Je zamlžen, sir! Úplně zamlžen!“

„Ale!“ podivil jsem se. „A co se stalo?“

„Zeptal jsem se, jestli si mě chce vzít!“

„No – a?“

„Řekla: Nikdy!“

„Prosím vás!“

Mávl znova posmutněle rukou.

„Kdyby jen to! Má na mne nároky, sir! Mám jí platit!“

„Za co, Same?“

„Že pro mne vydělala kůži! Už jste to někdy slyšel? Šaty prý ušila na rozkaz Vinnetouův, ale tu koželužskou práci jsem si prý objednal sám!“

„Tak to nebylo z lásky?“ divil jsem se naoko.

„Už je to tak,“ povzdechl si. „Kam jedete, sir? Pojedu s vámi!“

„To nepůjde, milý Same,“ řekl jsem. „Pozval mě Vinnetou na lov... A zkazil byste si své nádherné šaty!“

Pokyvoval hlavou:

„Dobře, dobře... ostatně máte pravdu: nějaká ta krev by to úplně pošpinila.“

Podal jsem Samovi ruku, ale on mě ještě chytil za loket a už na odchodu mi pošeptal:

„Sir, co říkáte... nebyly ty mé... staré šaty... vlastně praktičtější?“

„To nevím, Same – možná že ano.“

„Možná, možná,“ bručel nespokojeně. „Docela určitě!“

V příštích dnech jsem viděl Sama jen zřídka. Zahlédl jsem ho tu a tam, ale jako by se mě nějak stranil. Vypadal ustaraně, pravděpodobně jeho měsíček zacházel anebo se už úplně zahalil do mlh. A jednoho krásného dne se přede mnou malinký lovec objevil, tak jak jsem ho znal – ve svém starém záplatovaném kabátě, podobném tisíckrát vyspravovanému dědečkovu županu.

„Same, vy jste ty šaty nezhodil?“

„Ale ano! Zahodil, a zas jsem si pro ně došel!“

„To jste se musel nějak rozzlobit!“

„Že se ptáte! Rozzuřil jsem se! K nepříčetnosti!“

„Měsíček?“

„Dejte mi pokoj s astronomií! Nechci ji už ani vidět!“

Zatvářil jsem se nesmírně účastně:

„Něco vám udělala?“

„To bych řekl! Počkejte, až vám to budu vypravovat! Budete otvírat oči! Poslední dobou to s ní už nebylo k vydržení, kale se na mne nepodívala a nepromluvila se mnou vlídné slovíčko! Tak u ní včera sedím a dívám se na ni a opírám se hlavou o dřevěný sloup. Musela tam být nejspíš nějaká tříska nebo čertvíco – prostě mé nádherné vlasy se o to zachytily! Vstanu, chci odejít, vtom cítím, jak mi to na lebce zadrhne, tak se otočím – a co

myslíte, že jsem uviděl?“

„Paruku!“

„Ano, má krásná, úctyhodná čupřina ráčila viset na dřevě!“

Tiše jsem hvízdal a potřásl hlavou.

„A měsíček se rázem přestal usmívat, že?“ pochopil jsem Samovu tragédii.

„V tu ránu! Vyvalila vám oči, no – koukala na mne – jako – jako – jako... jako na nějakého plešatce!“

„A potom?“

„Nic. Začala jen rvát, jako by ji bral na vidličky, a řvala a řvala a řvala... strašně!“

„A co řvala?“

„Že už jí nesmím přijít na oči!“ rozčiloval se mužík. „Představte si to, ona se zapřísahala, že si vezme jen toho, kdo má vlasy! Není to vyložená hloupost?“

Potřásl jsem jen hlavou:

„Hm, hm.“

„Zase to vaše hmhmhm!“ zlobil se. „Prosím vás, když se ženská vdává, tak snad jí může být jedno, jestli má muž vlasy na hlavě nebo na paruce? Ne? Paruka je dokonce lepší, je to, řekl bych... vznešenější a... stojí to víc peněz! To si musí člověk umět pořídit, vlasy narostou každému hlupákovi!“

„Ale já bych jim, Same, přece jen dával taky přednost,“ zasmál jsem se. „Co se dá dělat, je to tak.“

„Čert vás vem, sir!“ Sam rozhodil rozzlobeně rukama. „Já si k vám jdu pro duchovní útěchu, a vy si ze mne děláte kašpary! Já

bych vám přál, abyste měl co nejdřív taky paruku a aby vás od sebe vyhodila nějaká rudá vdovička! To byste viděl, jak to chutná! Mějte se dobře!“

Sebral se a utíkal pryč, jako by mu hořelo za patami.

„Same,“ křičel jsem za ním, „co jste udělal s tím krásným oblekem?“

Zlobil se na mne, ale otočil se:

„Poslal jsem jí ho zpátky! Nechci ho ani vidět! Chtěl jsem si ho vzít na svatbu, ale když ohrnuje nos – ať si ho nechá! Howgh!“

Tímhle howgh tedy skončily Samovy dobrodružné námluvy. Indiánská vdova zůstala bez Sama sama, a Sam sám nějakou dobu ještě truchlil, než si zvykl na svůj starý lovecký kabát.

Jenže jeho smutek neměl příliš dlouhého trvání. Kdybych mu byl za pár týdnů připomněl jeho měsíční námluvy, byl by možná ochoten upírat mi nos mezi očima a tvrdit, že vlastně nechal Kliuna-ai on. Ať tak nebo tak, jako starý mládenec se cítil milý Sam Hawkens přece jenom nejlíp.

27. INČU – ČUNOVA NABÍDKA

Navečer toho dne jsme seděli jako obvykle u Inču-čuny v jeho náčelnické místnosti. Vinnetou hned po večeři odešel cosi zařizovat a Inču-čuna byl nečekaně hovorný. Donesly se mu samozřejmě zprávy o Samových námluvách u krásné Kliuna-ai a zdlouhavě mi o tom vyprávěl – většinu toho jsem už samozřejmě znal přímo od Sama Hawkense. Zdálo se mi dost divné, že ta věc

náčelníka zajímá tak dalece, že o tom se mnou vůbec mluví, a teprve po půlhodině mi jedna jeho poznámka prozradila, kam vlastně touhle oklikou mířil.

„Souhlasil by Old Shatterhand, kdyby si Sam Hawkens vzal dceru Apačů? Myslí, že je správné, vezme-li si bílý muž za ženu rudou squaw?“

Hned mi bylo jasné, že to hlavní, co Inču-čunu zajímá, je druhá část jeho dotazu, který pronesl ovšem po indiánském způsobu naoko lhostejně, bezbarvým, nevzrušeným tónem. Jak jsem mu měl odpovědět? Věděl jsem bezpečně, kam míří, a chvíli jsem rozvažoval, než jsem se odhodlal odpovědět:

„Záleží na okolnostech,“ řekl jsem. „Je-li bílý muž přesvědčen, že si porozumí s rudou ženou, mají-li se oba rádi, nemůže jim rozdílná barva kůže vadit. Ale život bílých lidí, to Inču-čuna ví, se liší od života rudých kmenů a squaw, která by si vzala bělocha, by také musila přijmout jiné zvyky a jiné způsoby.“

„Ano,“ přikývl náčelník. „Je to však tak těžké, aby rudá dívka pochopila, jak žijí bledé tváře, a aby se tomu naučila?“

„To záleží na ní,“ odpověděl jsem. „Že by se nenaučila totéž, co umí bílé ženy? Proč ne?“

Náčelník dál potřásal hlavou. Zdálo se, že ještě pořád není tak docela spokojen. Odhodlal se nakonec k další otázce:

„A ty sám, ty bys dal přednost bílé ženě, nebo rudé?“

„Jak ti mohu odpovědět?“ usmál jsem se. „Mé srdce dosud nepromluvílo – jak říkáte vy, Indiáni. Až bude čas, až se ozve, pak

mi rozhodně nebude záležet na barvě kůže. Před Velkým duchem jsme si všichni rovni.“

„Howgh!“ Z Inču-čunových rtů splynul výraz uspokojení. „Můj bratr promluvil velmi správně. Všechno, co říká a dělá, je vždycky spravedlivé.“

Oddechl jsem si. Byl bych ho nerad nějak urazil, a ostatně přál jsem i Nšo-či všechno nejlepší. Byla milá, byla hezká, byla i chytrá, ale já – i kdyby byla ještě hezčí a ještě chytřejší – já jsem zatím na svatbu nepomýšlel. Upřímně řečeno, byl jsem docela rád, když Inču-čuna najednou změnil téma hovoru a pokynem ruky mi naznačil, abych ho následoval do jiné místnosti, o poschodí níž, do prvního patra, kde jsem předtím ještě nikdy nebyl. hekalo na mne překvapení – byly tu ve vzorném pořádku srovnány vedle sebe všechny naše měřicí přístroje a pomůcky.

„Old Shatterhand ať si prohlédne své věci, jestli některá nechybí nebo není poškozena,“ vyzval mě náčelník.

Až na dvě tři maličkostí, nějakou tu ohnutou tyč nebo utržený šroubek, se nestalo žádnému z přístrojů nic. Rozhodně se s nimi mohlo začít od hodiny zase pracovat.

„Myslili jsme, že tyto věci budou naši. medicínou,“ řekl Inču-čuna usmívaje se. „Dobře jsme je proto uschovali – můj bratr si je však nyní může vzít. Patří zase jemu!“

Chtěl jsem děkovat, ale on jen zavrtěl odmítavě hlavou.

„Můj bratr Old Shatterhand ať neděkuje. Pokládali jsme ho za nepřítele, avšak teď se stal naším bratrem. Musí tedy dostat všechno zpátky. Co hodlá s těmito předměty udělat?“

Byl jsem tak překvapen, že mi chvíli trvalo, než jsem byl s to odpovědět.

„To ještě nevím,“ řekl jsem. „Ale rozhodně je odevzdám těm, kterým patří. Dovezu je do Saint Louisu.“

„Inču-čuna zná jméno tohoto města. Jeho syn Vinnetou je navštívil a vyprávěl mu o něm. Odejdeš tedy od nás?“

„Ne hned, ale budu muset...“

„To nám bude všem líto,“ řekl prostě a upřímně. „Stal ses naším bratrem a náčelníkem kmene. Myslili jsme, že u nás zůstaneš jako tvůj bratr Klekí-petra. Stal ses bratrem Vinnetouovým, jak si to přál náš bílý učitel. Chceš ho přesto opustit?“

„I bratři se musí někdy rozloučit. Často se rozcházejí, každého zavede osud na jinou stranu...“

„Avšak nakonec se vždycky zas sejdou!“ řekl Inču-čuna.

„Ano. Vy mě také znova uvidíte. Mé srdce mě k vám povede.“

„Moje duše se z toho raduje. Kdykoliv budeš mezi námi, bude vládnout v sídlech Apačů radost. Avšak kdybys zůstal – necítil by ses šťasten? Víš, že bychom ti dali všechno, oč bys nás požádal!“

„Jak bych měl Inču-čunovi odpovědět? Hleď, ve větvích stromu hnízdí dva ptáci. Jeden se živí jeho plody, sídlí v jeho větvích a zdržuje se v jeho stínu. Avšak druhý potřebuje jinou výživu, a proto odlétá a nemůže zůstat na místě.“

„My bychom ti dali všechno, oč bys požádal. Nemusel bys odlétat za jinou výživou,“ řekl Inču-čuna. Tak velice stál o to, abych zůstal, abych se stal jakýmsi nástupcem Klekí-petry.

Zavrtěl jsem hlavou.

„Vím to a děkuji ti za to,“ řekl jsem. „Já jsem však nemluvil jenom o tom, co potřebuje tělo.“

„Vím, o čem jsi mluvil. Také Klekí-petra býval někdy smutný a toužil po věcech, které jsme mu nemohli nabídnout. Ty jsi mladší, toužil bys dřív a víc, a proto nakonec odejdeš. Ale prosím tě, vrať se, vrať se zas zpátky. Možná že změníš svůj názor a poznáš, že by se ti s námi žilo spokojeněji...“

Zvedl ruku na znamení, že o téhle věci nechce už dál říci ani slovo.

„Co budeš dělat v městě bledých tváří?“ načal z jiného soudku.

„To ještě nevím,“ přiznal jsem po pravdě.

„Zůstaneš u lidí, kteří připravují stezky pro ohnivého oře?“

„To určitě ne!“

„Uděláš dobře. Stal ses nyní bratrem rudých mužů a nesmíš pomáhat těm, kdo nás chtějí okrást o naši půdu. Z čeho však budeš živ? Ve městě se nebudeš moci živit lovem, budeš potřebovat peníze – a Vinnetou mi řekl, že nejsi bohatý. Byl by sis je vydělal, kdybychom vás nepřepadli; musíme ti to tedy vynahradit. Chceš zlato?“

Hleděl na mne pronikavě, ostře, najednou jeho celá tvář zpřísněla.

„Zlato? Vždy jste mi žádné nevzali! Proč byste mi je tedy měli dávat?“

Věděl jsem, že Indiáni znají dost nalezišť drahých kovů, a bylo jisté, že také Inču-čuna dobře ví, kde hledat vzácné zlaté valounky, po kterých tak zběsile bažili bílí dobyvatelé. Ale tím spíš jsem se chránil projevem – třeba jen slovem – zájem. Ostatně – nikdy jsem netoužil po bohatství a majetku, nikdy jsem nechtěl hromadit peníze a zlato, i když jsem – nepopírám – byl vždycky toho přesvědčení, že s pomocí zlata se dá udělat také mnoho dobrých věcí. Jenže teď nebyla jistě chvíle vhodná k tomu, abych Inču-čunovi vysvětlil své názory.

„Ne, nevzali jsme ti žádné zlato, máš pravdu,“ řekl zvolna. „Ale zavinili jsme, že nedostaneš, co bys byl jinak dostal. Můžeme tě odškodnit. Říkám ti, tam v horách leží hromady zlata. Rudí mužové vědí, kde je mají hledat. Stačí, aby se sehnuli k zemi, a zvednou hroudu žlutého kovu. Chceš, aby ti Inču-čuna nějaké přinesl?“

Možná že jiný na mém místě by byl řekl ano – a nebyl by dostal nic. Možná že jiný by byl přece jen zatoužil přinést si v kapse váček s malými třpytnými balvánky – a byl by ztratil všechnu důvěru. Ne, ani mě to nenapadlo – viděl jsem přece pronikavý Inču-čunův pohled a v něm jakousi skrytou úzkost, jestli se přece jen nakonec neukáže, že i já jsem jako ostatní... Zavrtěl jsem rozhodně hlavou.

„Děkuji ti,“ řekl jsem. „Netoužím po bohatství, které si člověk nezasloužil. Pravda, nemám plnou kapsu, ale kvůli tomu ještě hlady nezemřu. Až se vrátím, budu zas pracovat, vydělám si.“

Napětí v Inču-čunově tváři polevilo. Sevřel mi pevně obě ramena:

„Tvá slova prozrazují, že jsme se nezmýlili. Zlatý prach, po kterém prahnou bílí zlatokopové, je prachem smrti a zmaru. Zabíjí tělo i ducha. Každý, kdo propadne jeho kouzlu, zahyne. Nikdy takový nebud'! Inču-čuna tě chtěl zkoušet, avšak i kdybys byl řekl, že zlato chceš, nebyl by ti je dal. Ale své peníze dostaneš. Dostaneš za svou práci mzdu, s kterou jsi počítal.“

„To není možné,“ uklouzlo mi.

„Inču-čuna si to přeje, tedy to je možné,“ prohlásil pevným hlasem. „Dokončíš práci, kterou jsi začal, a pak obdržíš odměnu, kterou ti slíbili.“

Podíval jsem se mu do tváře, udiveně, nedůvěřivě. Není to žert? Nebo zase nějaká zkouška? Jenže – copak by vůbec mohl indiánský náčelník tímhle způsobem vtipkovat?

„Můj bílý bratr nic neříká,“ přerušil náčelník chvíli ticha. „Není mu snad vhod má nabídka?“

„Jistěže je,“ vypravil jsem ze sebe. „Zdalo se mi jen... myslel jsem, že žertuješ... Nebo mám snad dokončit práci, pro kterou jsi chtěl mě a ostatní potrestat smrtí?“

„Neměl jsi tehdy souhlas těch, kterým náleží tato půda. Teď ti ten souhlas dávám. Já a můj syn Vinnetou, který mi o tobě všechno vyprávěl.“

„Ale potom přece... pak se tu vystaví trať... a přijdou běloši...“

Zadíval se před sebe, tvář se mu zasmušile, váhal několik okamžiků, než odpověděl:

„Máš pravdu. Ale my se neubráníme tomu, aby nás znova a znova neokrádali. Nejdřív přijdou malé skupinky, jako byla ta vaše. Ty můžeme zničit. Ale to stejně nepomůže, přijdou pak další, přijde jich víc, a před těmi budeme muset ustupovat, protože budou silnější než my. Ty to však nezměníš, nic s tím nesvedeš. Nebo si myslíš, že bílí lidé přestanou stavět –cestu ohnivému oři, když ty nedokončíš práci s rozměřováním?“

Sklonil jsem hlavu. Odpovídal jsem tiše, zahanbeně:

„Je to tak, jak říkáš. Já s tím nic nesvedu. Jednou tu stejně pojede železnice.“

„Přijmi tedy mou nabídku! Sobě pomůžeš, a nám neuškodíš! Inču-čuna o tom již hovořil s Vinnetouem. Pojedeme s tebou a třicet našich bojovníků ti bude pomáhat. Až dokončíš, doprovodí nás cestou na východ až ke stezce vedoucí k městu Saint Louis. Pak Inču-čuna vstoupí na kánoe poháněné párou a odjede do města.“

Tohle mě už úplně ohromilo.

„Co řekl můj starší bratr? Rozuměl jsem mu dobře? Chce jet na východ do města Saint Louis?“

„Ano, pojede s tebou, se synem a s dcerou.“

„Nšo-či pojede také?“

„Inču-čunova dcera navštíví velké město bledých tváří a bude tam dlouhou dobu, protože se chce naučit všemu, co znají a umějí bílé ženy.“

V té chvíli jsem určitě nevypadal zvlášť duchaplně. Sám Inču-čuna, přes vážnost okamžiku, nemohl přemoci aspoň mírný úsměv.

„Vidím, že můj bílý bratr je mými slovy velice překvapen. Má snad námitky proti tomu, abychom ho doprovázeli? Ať řekne upřímně, co si myslí!“

„Ale ne – nemám vůbec žádné námitky,“ dostal jsem ze sebe konečně, „naopak, jsem rád, už proto, že se dostanu bezpečně do Saint Louis. A ještě větší radost mám z toho, že zůstaneme spolu, ale... opravdu myslíš vážně to, co jsi řekl?“

„Howgh!“ přisvědčil se vši důstojností náčelník. „Stane se tak, jak jsem pravil. Dokončíš práci a pak spolu odjedeme. Najde Nšo-či ve městě lidi, u kterých se bude moci. učit a kde bude moci bydlet?“

„Ano, ano, to všechno zařídím... Inču-čuna jenom ať uváží, že bledé tváře nemohou poskytnout dívce takové pohostinství, jaké dávají svým přátelům rudí muži.“

„Náčelník Apačů to ví,“ odpověděl. „Když bledé tváře přijedou k nám, dostanou všechno, co potřebují, a my za to nic nežadáme. Když však přijedeme my do jejich sídliště, musíme za všechno platit, a třeba dvakrát víc než bledé tváře. A přitom často dostáváme horší věci než oni. I Nšo-či bude muset za všechno platit.“

„Bohužel je to tak,“ povzdechl jsem a jen jsem se tiše podivil, jak dobře je Inču-čuna se vším obeznámen. „Ale jestli dokončím svou práci a budu mít nějaké peníze, vy všichni budete mými hosty.“

Tentokrát Apačovo „Uff! Uff!“ zaznělo dotčeně.

„Co si myslí Old Shatterhand o náčelníkovi Apačů? Řekl jsem mu, že známe místa, kde je ukryto mnoho zlata! Zajedeme do hor, kde jsou skaliska protkána zlatými žilami, anebo do údolí, kam naplavily vody zlatý prach, ukrytý pod tenkou vrstvou země. Inču-čuna nebude mít peníze, až přijde do města, ale v jeho váčku bude tolik zlata, že se nebude muset nikoho doprošovat ani o kapku vody. Nšo-či bude moci zůstat ve městě bílých lidí mnoho jar a nebude trpět nikdy nedostatkem, protože bude mít od otce víc zlata, než kolik bude potřebovat.“

Na chvíli se odmlčel, než pokynul rukou, abychom se vrátili. Ale ještě než jsme vyšli z místnosti, překvapil mě další otázkou:

„Kdy bude můj bratr připraven k odchodu?“

„Chceš odjet tak brzy?“ podivil jsem se. „Já mohu kdykoliv...“

„Nesmíme odjezd dlouho odkládat. Je už skoro konec podzimu a brzy začne zima. Rudí bojovníci nepotřebují mnoho času, aby se připravili na sebedelší cestu. Bude-li Old Shatterhand souhlasit, vyrazíme pozítří ráno.“

„Ovšemže souhlasím,“ řekl jsem, udiven, jak rychle chce Inču-čuna všechno vyřídit. „Musím si ovšem připravit koně, zásoby jídla...“

„To zařídí Vinnetou,“ přerušil mě náčelník. „Můj bílý bratr se nemusí o nic starat.“

Rozloučili jsme se stiskem ruky. Najednou se mě zmocnila jakási nedočkavost, horečka před cestou, chuť být už tam, kde vlastně začala moje dobrodružná pouť k Apačům... Byl jsem docela rád,

když jsem u vchodu do své místnosti potkal Sama Hawkense. Aspoň mě trochu zabaví, řekl jsem si.

Mužík se tvářil nesmírně důležitě. Zašermoval mi ukazovákem před očima:

„Tak teď se připravte, sir! Padnete údivem do mdlob! Mám pro vás novinku!“

„Sem s ní, Same!“

„Jede se pryč! Pryč odtud, sir!“

Stoupl si na špičky, podepřel si ruce v bok a spokojeně se pohihňával.

„Pozdě, Same! Tuhle novinku už znám! Hádejte od koho? Od samého Inču-čunu!“

Samova tvář jako by zklamáním splaskla.

„Vám taky člověk nemůže udělat žádné překvapení!“

„A s kým jste o tom mluvil vy, Same?“

„S Vinnetouem. Pojede taky, a Nšo-či jakbysmet! Dokonce až do Saint Louis! Tedy co tam bude hledat za štěstí, to nevím, ale konečně, co mi je do toho. Z toho bude bolet hlava jedině Inču-čunu. Poslouchejte, není to vlastně obrovsky nádherná myšlenka, že dokončíme to rozměřování!“

„Víc než nádherná, Same. Především ušlechtilá.“

„Yes!“ přikývl mocně hlavou. „To jste řekl správně. A hlavně, že přijdete zas ke svým penězům, a my s vámi. A možná... by Jove! To je nápad! To byste...“ Něco si pro sebe mumlal a pak divže

nevyhodil do vzduchu svou promaštěnou, opelichanou hučku.
„Sir, já bych vám to ze srdce přál!“

„A co byste mi přál?“

„Aby vám vyplatili všechno do posledního centíku!“

„Nerozumím.“

„Já nevím, co je na tom k nerozumění!“ Mužíkovi se rozjařením očička jen blýskala. „Když se práce udělá, musí se zaplatit. A musí se zaplatit komu? Tomu, kdo ji udělal! A protože jste ji udělal vy a ze všech rozměřovačů jste zůstal naživu taky jen vy, dostane všechny peníze kdo? No – taky vy!“

Zaťukal jsem si kloubem ukazováčku na čelo.

„Vy máte nápady, Same! Jak si to představujete? Vždyť by se mi vysmáli!“

„Čerta by se vám vysmáli! To musíte umět chytnout za pravý konec, synu! Udělal jste prokazatelně všechno sám – s tím se nedá nic dělat, to musíte využít.“

„Dejte pokoj; za prvé, ještě jsem nic neudělal; za druhé, dohadovat se s někým, kolik jsem toho udělal, na to nemám chuť! A o peníze těch chudáků, co přišli o život, už teprve nestojím!“

„Greenhorn! Tak přece jen jste se ničemu nepřiučil! Já se z vás zblázním; sir! Z vás se nestane westman, co živ budete: co se dá dělat, smiřte se s tím a radši myslte na nějakou jinou životní dráhu. Jenže k tomu potřebujete peníze a ty právě tady můžete docela solidně získat. A jestli mě neposlechnete, tak se vám povede jako trávě pod kamenem, zajdete jako kapr na suchu!“

Mužik horlil, rozhazoval rukama a prskal kolem sebe samým úsilím mě přesvědčit.

„Ale Same, co vás berou čerti? Podívejte, já jsem nepřišel přes Mississippi, abych se stal westmanem. Tak z toho žádnou škodu nebudu mít, když mi to nevyjde. Nanejvýš že lidi řeknou, měl smůlu, měl mizerného učitele, ten tomu asi rozuměl jako koza petrželi...“

„Cože? Kdo měl mizerného učitele? Já že se v tom vyznám jako koza?“

Sam Hawkens se čepýřil jako podrážděná kvočna.

„Já rozumím všemu, pamatujte si to: všemu! A vyznám se v tom, hned vám to dokážu – jednoduše tím, že vás tu nechám jako kůl v plotě!“

Otočil se na patách, zahrozil ukazovákem a nasadil výraz nejpřísnějšího soudce.

„Se mnou nejsou žádné hračky, vážený! Jednou provždycky vám říkám: budete na nich chtít všechno, do posledního centu, a když to neuděláte vy, půjdu na ně já. A ty peníze vám nacpu do kapsy, kdybych se měl s vámi o to poprat! A nic nechci už slyšet. Howgh!!!“

A zmizel mi z očí.

28. NA VÝCHOD!

Inču-čuna měl pravdu, když řekl, že rudý bojovník nepotřebuje k přípravě na cestu dlouhou dobu. Druhého dne to vypadalo v pueblu jako kterýkoli jiný den předtím. Všechno jako obyčejně, i Nšo-či, která se přece vydávala na tak dlouhou a pro ni neznámou cestu, na níž měla poznat ty vyhlášené znamenitosti civilizace, dělala všechno, co dělávala kterýkoliv jiný den; i v poledne nás u oběda obsloužila se stejně klidným úsměvem, bez stopy rozčilení. Ten bohorovný, ledový klid Indiánů nakazil i mne. Věděl jsem, že mohu spolehnout na to, že Vinnetou podle Inču-čunova přání pro mne všechno připraví, a tak jsem poslední hodiny strávil tím, že jsem balil měřicí přístroje do měkkých vlněných pokrývek, které jsem dostal od Vinnetoua, a pak se ještě naposled prošel v blízkém okolí puebla, kde jsme prožili tolik vzrušujících chvil.

Když mě nedočkavý Sam Hawkens ráno probudil, bylo už všechno připraveno k odjezdu. Vzduch byl chladný, jak už někdy při pozdním podzimu bývá, ukazovalo se, že Inču-čuna měl pravdu se svou obavou ze studených dní. Po krátké snídani jsme sešli dolů k řece, doprovázeni vším, co mělo v pueblu nohy, od nejmenších dětí až po starce. Tam se měla konat slavnost na rozloučenou. Medicinman – nezbytná osobnost při každé výpravě, kterou Indián podniká – měl zjistit, zda bude výpravu doprovázet štěstí anebo nepřízeň vyšších sil: Dlel, jak jsem zjistil, u našeho vozu (ten jsme s sebou nebrali, cestovalo by se s ním příliš těžkopádně), přes který si přehodil své posvátné pokrývky, takže se vlastně proměnil v medicinmanskou „svatyni“.

Však také kolem vozu nakreslil veliký posvátný kruh, v němž měl Apačům odhalit roušku z budoucích osudů jejich výpravy. Zatím byl ovšem ještě uvnitř. Posvátný obřad začínal neuvěřitelným kňučením, jako by zpod plachty začalo najednou výt tisíc vzteklých koček a psů.

Stál jsem vedle Vinnetoua a Nšo-či. Jak tu tak vedle sebe pozorovali posvátný akt, byli si ještě nápadněji podobní. Nšo-či vy padala úplně jako chlapec. Měla na sobě mužský oděv, jaký měl Vinnetou (a jaký jsem měl i já), jen na hlavě ještě šátek. Pestré trásně a vyšívání jí zdobily kalhoty a kabát. U pasu jí viselo několik kožených váčků, ale zahlédl jsem tam také revolver a nůž.

Přes rameno měla dokonce pušku. Vypadala bojovně, ale přitom neztrácela nic ze svého dívčího půvabu.

Prskání a funění ozývající se z našeho vozu stále sílilo, jako by na sebe bez přestání dorážel pes s kočkou. Tyhle ty zvuky nepředstavovaly nic jiného než zápas dobrých a špatných sil mezi sebou. Musím říci, že se ti dobří a zlí duchové hašteřili jak staré baby. Po chvíli se ozvalo jakési vytí, nebo snad houkání sýčka, které vystřídalo zas jakési něžné mroukání. Jak jsem se dozvěděl od Vinnetoua, to vytí vyrážel medicinman vždycky, kdykoliv uviděl v budoucnosti něco nepříznivého, zatímco to něžné mroukání vyjadřovalo jeho uspokojení nad tím, že události se vyvíjejí příznivě. Trvalo to všechno dost dlouho, ale kouzelník nakonec vyskočil mohutným skokem ven z vozu a začal v nakresleném kruhu zuřivě pobíhat sem a tam. Divoce přitom křičel, pak se mírnil, pobíhal pomaleji a pomaleji, výkřiky slably, strach, který přitom tak znamenitě předvedl a který ho pronásledoval, byl zahnán a medicinman přešel ve vážný, důstojný tanec. Působil podivně, tím podivněji, že měl na obličeji masku,

kteřá naháněla hrůzu, a že byl ověšen spoustou nejfantastičtějších předmětů. Teď doprovázel tanec jednotvárným zpěvem. Zpočátku zněl vzrušeně a pohnutě, ale poznenáhlu se uklidňoval, i taneční pohyby, zprvu živé, se stávaly vláčnější a volnější, až nakonec se kouzelník úplně uklidnil a klesl k zemi: to jest posadil se, vklínil hlavu mezi kolena a tak dřepěl hezkou chvíli bez pohnutí, mlčky. Pak najednou zase vyskočil, vymrštil se vzhůru a mocným hlasem se jal oznamovat výsledky svých jasnovideckých výzkumů:

„Slyšte, slyšte, slyšte, synové a dcery Apačů, Manitou, Velký duch, mi dovolil nahlédnout do budoucnosti a já jsem uviděl toto: Inču-čuna a Vinnetou, velicí náčelníci Apačů, a muž jménem Old Shatterhand čili Selwikhi-lata, který se stal naším náčelníkem, odjedou s rudými a bílými bojovníky, aby doprovodili Nšo-či k obydlím bledých tváří. Veliký Manitou je hodlá po celou cestu ochraňovat. Prožijí dobrodružství, která jim neuškodí, neboť Manitou je přivede nazpět do vigvamů Apačů. Také Nšo-či, dcera Apačů, která zůstane u bledých tváří, se šťastně vrátí. Jen s jedním z lovců, kteří dnes vyjedou, se už Apači nesetkají.“

Odmlčel se a sklonil hlavu, jako by vyjadřoval hluboký zármutek nad zprávou, kterou je právě nucen podávat.

„Uff! Uff!“ vykřikovali Apačové a potřásali ustaraně hlavami, ale jejich tváře přitom přímo hořely zvědavostí – o to větší, že se neodvažovali zeptat medicinmana přímo. Kouzelník zůstával dřepět ve své nepohodlné pozici, a byl by tak vydržel ještě kdovíjak dlouho, jen aby na Apače zapůsobil, kdyby Samu Hawkensovi nedošla trpělivost.

„Kdopak se nevrátí, ať nám to konečně muž medicíny vyjeví!“
křikl po něm.

Medicinman udělal odmítavý posunek rukou, zahleděl se bezvýraznými, nehybnými očima před sebe a pak teprve zvedl hlavu a pomalu se otočil ke mně:

„Bylo by lépe, kdyby se byl malý lovec neptal! Nechtěl jsem vyslovit jméno, které stihla nepřízeň Velkého ducha, avšak zvědavá bledá tvář mě k tomu donutila. Old Shatterhand je to! Old Shatterhand se nevrátí, neboť ho v krátkém čase zastihne smrt! Nechtě všichni, kterým jsem oznámil šťastný návrat, se mu vyhnou, nechtě se nezdržují v jeho blízkostí, jestliže nechtějí, aby přišli o život jako on. Budou-li mu nablízku, budou v nebezpečí, budou-li od něho vzdáleni, budou jejich životy v bezpečí. To mi vyjevil Velký duch – howgh!“

Dořekl, otočil se a podivuhodně křepce zmizel ve voze. Apačové po mně vrhali soucitné pohledy – od této chvíle jsem pro ně byl víceméně odsouzený muž, nešťastník, kterému je nejlíp se zdaleka vyhnout, ztracená existence.

„Co má ten chlap za lubem?“ zahučel vedle mne Sam Hawkens. „Vy že jste odsouzen k smrti? Může to napadnout člověka s kouskem zdravého rozumu? Nemá on úbytě na mozku? Jak na to vůbec přišel?“

„Tak se mi zdá, že něco tuším,“ řekl jsem. „Podle mne, Same, se prostě bojí, abych neměl nežádoucí vliv na apačské náčelníky. A nakonec možná na celý kmen! Mohl by přijít o živobytíčko!“ smál jsem se tiše.

„Zasloužil by za to proroctví pár pohlavků,“ zlobil se Sam a zatvářil se tak bojovně, že jsem ho musel krotit:

„Nechte to být, Same, to přece nestojí za řeč!“

Ale Inču-čuna, Vinnetou, a ani Nšo-či nebrali medicinmanovo proroctví na tak lehkou váhu. Dívali se po sobě zaražené a rozpačitě. Nevím, nakolik té věštbě věřili nebo nevěřili, ale rozhodně věděli dobře, jak účinkuje na těch třicet mužů našeho budoucího doprovodu. Kdyby měli ti muži skutečně být přesvědčeni, že každý, kdo se zdržuje v mé blízkosti, je na nejlepší cestě přijít o život, bylo by nám to přineslo dost a dost těžkostí. Myslím, že právě proto mě oba náčelníci nečekaně vzali za ruce a Inču-čuna oslovil velmi důrazně své bojovníky:

„Moji bratři a sestry ať vyslechnou slova svého náčelníka! Náš bratr medicinman dostal velký dar od Manitoua, neboť může nahlédnout do budoucnosti a sdělit nám, co se má stát. Mnohokrát se jeho slova vyplnila, ale mnohokrát jsme také poznali, že se mýlí. V dobách, kdy nás sužovalo sucho, slíbil, že přijde déšť. Déšť nepřišel, ale on tvrdil, že Manitou jej sešle brzy. Když jsme museli bojovat proti Komančům, ujišťoval nás, že je nám souzeno vrátit se s velkou kořistí, ale všechno, co jsme v boji získali, byly jen tři zrezivělé pušky a několik starých koní. Když nám řekl na podzim v předminulém roce, že musíme táhnout k řece Toyah, abychom ulovili hodně bizonů, poslechli jsme ho. Avšak naše úlovky byly malé a v zimě nás trápil hlad. Inču-čuna by mohl takových příkladů uvést ještě víc. Mohl by ukázat, že někdy i oko našeho bratra medicinmana bývá zakaleno. Je zajisté velmi nesnadné dívat se do budoucnosti. Je proto možné, že se právě teď

mýlí, když praví, že Old Shatterhand se k nám již nevrátí. Náčelník Apačů bere ta slova tak, jako by nebyla vyřčena, a vyzývá své bratry a sestry, aby učinili totéž. Nechť budoucnost ukáže, jestli se stanou skutkem!“

Skončil, ale vtom se nečekaně prodral kupředu Sam Hawkens.

Stoupl si na špičky a vztyčil ukazovák a důležitě zakoulel svýma malýma očkama:

„Ať moji rudí přátelé dovolí – chci jim oznámit, že nemusíme čekat. Můžeme zvědět hned teď, jestli měl medicinman pravdu. Také mezi bledými tvářemi jsou totiž znalci medicíny, kteří umějí hledět do budoucnosti. Já, Sam Hawkens, mezi ně patřím, a jsem dokonce jeden z nejznámějších!“

Apačové se na něho dívali jako u vytržení. Ze všech stran bylo slyšet obdivné uff, uff, uff...

„Ano, divíte se, ale já se vám nedivím,“ pokračoval halasně mužík. „Myslili jste si až do nynějška, že jsem obyčejný westman, a teď teprve vidíte, co všechno ve mně vězí, jestli se nepletu... hihhi! Nechť někdo z vás vezme tomahavk a vykope mi tu díru do země!“

„Můj bratr se chce dívat do nitra země?“ řekl udiveně Inču-čuna.

„Je tam snad zakopána budoucnost?“

„Ano, Inču-čuna má pravdu – budoucnost je zakopána v zemi, stejně jako je zapsána ve hvězdách. A protože teď za bílého dne na hvězdy není vidět, musím se poradit o budoucnosti se zemí.“

Sam to vykřikoval s úplně vážnou tváří a povzbuzoval pohledy a posunky několik Indiánů, kteří hned pohotově začali hloubit jámu do země. Vzal jsem ho za rukáv a zašeptal mezi zuby:

„Same, prosím vás! Žádnou nepředloženost!“

„Jen buďte bez obav, sir! Nebudu dělat nic jiného než ten jejich medicinman. Já vím, jak na ně! Kdybychom nechali platit jeho slova, to bychom na to mohli šeredně doplatit!“

Samovými slovy jsem nebyl příliš upokojen. Dodal sice ještě důrazně, abych si nedělal starosti, ale v takovémhle případě člověk nikdy neví... A Sam dokázal přece už leccos spískat! Jenže teď na mne prostě nedbal, nechal mě stát a rozkročil se důležitě nad Indiány, kteří poctivě hloubili jamku svými tomahavky. Když se mu zdálo, že je už dost hluboká, pokynul jim vznešeně, rozepjal svůj podivuhodný kabát, sbalil ho do trychtýře a usadil ho přímo nad jámu. Pak se zatvářil smrtelně vážně a vykřikl:

„Muži, ženy i děti Apačů ať se teď dobře dívají! Budou se velice divit, co všechno se dozvím, poněvadž až země uslyší moje kouzelná slova, otevře své lůno a já uzřím všechno, co se bude dít v budoucnosti.“

Po těch slovech se vzdálil na několik kroků od jamky a začal obcházet pomalu, slavnostním krokem svůj kabát. Začal taky mumlat jakási slova, v kterých jsem ke svému zděšení poznal německou malou násobilku. Sypal ji ze sebe, násobil od jedné do devíti a nazpět, naštěstí však jeho němčině tady nikdo nemohl rozumět – ale já jsem si stejně oddychl, když s tím konečně přestal. Jenže to už milý Sam přešel z původně vážného, důstojného kroku přes rychlejší poklus v úplný běh. Řítil se a obíhal v hotovém úprku kolem svého kabátu, rozhazoval přitom

rukama, mával jimi jak větrný mlýn a křičel, jako by ho napichoval na vidličky. Kdoví jak dlouho by tak běhal – ale byl už unaven, vyběhal se a vykřičel, dál už to nešlo. Zastavil se před svým kabátem, vysekl mu poklonu až k zemi a pak se do něho zavrtil hlavou, jako by skrz kabát nahlížel až bůhvíkam do země.

Bylo mi z toho úzko – ale když jsem se podíval po Indiánech kolem sebe, zjistil jsem k svému nesmírnému úžasu, že Samova kouzla zabrala. Všichni ho sledovali s naprostou vážností, dokonce i v obličejích obou náčelníků jsem nezjistil ani stopu nějaké nelibosti – ačkoliv, upřímně řečeno, jsem byl přesvědčen o tom, že Samovy kejkle prohlédli a dobře vědí, že to všechno jen hraje.

Samova hlava zůstala zavrtnaná do kabátu dobrých deset minut. Co chvíli trapper zamával vzrušeně rukou, jako by chtěl naznačit, že právě zahlédl něco náramně důležitého, ba podivuhodného. A když konečně zase vytáhl hlavu na světlo boží, vypadal velmi tajemně a vážně; opravdu jako. orákulum. Mlčky a obřadně rozepjal kabát – knoflík po knoflíku – navlekl se do rukávů, zdlouhavě se nekonečně dlouho zapínal a nakonec přikázal:

„Moji rudí bratři nechť zahrabou jámu! Dokud je země otevřena, nesmím nic vyjevit!“

Apačové, oči navrch hlavy, zvědaví na to, co se dozvědí od bílého medicinmana; byli se vším hotovi za okamžik. Sam si pak zhluboka oddychl, sáhl si na čelo, zatvářil se naprosto vyčerpané a potom jim zvěštoval:

„Moji rudí bratři! Váš medicinman se díval špatně, protože země mi řekla, že se stane něco docela jiného, než pravil on. Dozvěděl jsem se, co se stane v příštích týdnech, ale tajemné síly země mi zakázaly, abych vyjevil všechno, co jsem se od nich dozvěděl. Ale

co vám smím říci, úplně stačí: viděl jsem v jámě mnoho pušek a mnoho výstřelů, které věští, že na nás čekají mnohé boje. Viděl jsem, že poslední výstřel padl z pušky medvědobijky, která náleží Old Shatterhandovi. Ten, kdo má poslední výstřel, neumírá, nýbrž zůstává vítězem. Mým rudým bratrům hrozí veliká nebezpečnost, ale šťastně jim ujdou, jestli se budou držet Old Shatterhanda. Váš medicinman se mýlil. Poslechnou-li ho moji rudí bratři, vydají se ve velké nebezpečí a zahynou. Tak jsem řekl! Howgh!“

Samova slova zapůsobila – alespoň pro tu chvíli – přesně tak, jak si přál. Že mu Apačové uvěřili, bylo jasné už podle toho, jak se tvářili. Několik se jich ještě ohlédlo k vozu, čekali nejspíš, že se medicinman ozve, že se znova ukáže, že bude svoje proroctví před Samem hájit. Ale kouzelník se neobjevoval, a to pro ně bylo důkazem, že přiznal porážku.

Sam ovšem jen zářil. Šel si ke mně hned pro pochvalu.

„Co říkáte, sir, jak jsem to provedl? Dokonale, co?“ holedbal se.

„Hotový kejklíř,“ řekl jsem.

„Well,“ smál se spokojeně mužik, „třeba kejklíř, ale dosáhl jsem, co jsem chtěl!“

Vinnetou si mužíka prohlížel mlčenlivým, jaksi němě vyčítavým pohledem. Nejvyšší náčelník byl méně mlčenlivý:

„Můj bílý bratr je chytrý muž. On vzal sílu slovům našeho medicinmana a jeho zázračný kabát, v kterém je ukryta budoucnost, se stane slavným po všech prériích a údolích až k Veliké vodě. Avšak Sam Hawkens zašel v hledání budoucnosti příliš daleko!“

„Příliš daleko? Jak to?“ Sam Hawkens byl překvapen.

„Bylo by stačilo, kdyby řekl, že Old Shatterhand nám nepřinese neštěstí. Proč však malý lovec ještě říkal, že nám hrozí veliká, těžká nebezpečnost?“

„Protože mi to prozradila země!“ ospravedlňoval se Sam Hawkens.

Inču-čuna udělal jen odmítavý posunek..

„Náčelník Apačů ví, co je na celé věci. Same Hawkensi, buď o tom ubezpečen! Nebylo nutné mluvit o neblahých věcech a vkládat do srdcí Apačů zbytečné obavy!“

„Myslí jsem, že Apači jsou stateční muži a že před žádným nebezpečím necouvnou!“

„To dokážou bojovníci Apačů, až naši cestu zkrří nepřítel,“ řekl klidně Inču-čuna. „Teď se na ni hned vydejme. Enčar-ko, Veliký oheň, bude střežit klid Apačů po dobu, kdy budeme vzdáleni.“

Inču-čunův zástupce, o něco starší než Vinnetou, byl zkušený, rozvázný bojovník a spolehlivý muž. Rozloučil se s oběma nejvyššími náčelníky prostou úklonou a vztažením paží a nám, bílým lovcům, podal každému ruku. Potom poručil, aby přivedli koně. Byla jich pěkná řádka, protože jsme s sebou museli vézt i dostatek zásob pro nejbližší týdny. Svého ryzáčka jsem však mezi nimi neviděl. Už jsem se chtěl začít vyptávat, když se přede mnou objevil Vinnetou s dvěma nádhernými zvířaty. Byli to vraníci, mladí hřebečkové s červenými nozdrami a dlouhou hřívou, což se u Indiánů považuje za zvláštní známku ušlechtilosti a dobré krve. Oba měli sedlo a postroj krásné indiánské práce. Vinnetou mi podal uzdu jednoho z nich:

„Old Shatterhand se stal pokrevním bratrem Vinnetoua,“ řekl s úsměvem. „Patří se tedy, aby měli oba i koně stejné barvy a ze stejné matky. Inču-čuna souhlasil, abych ti dal tohoto hřebce, který má naši indiánskou školu. Jeho jméno je jménem jeho vlastnosti. Je rychlý jako blesk, jmenuje se tedy Hatátitla, Blesk. Je ještě mladý, zvykne si na tebe velmi rychle, a bude tě pak milovat a nikdy tě nezklame ani v tom největším nebezpečí.“

Zíral jsem na ten nádherný .dárek bez dechu. Ten hřebec měl cenu aspoň pěti takových ryzáků, na jakém jsem přijel. Prozrazoval na první pohled svou vzácnou čistou, bystrou krev. Přímo sváděl k tomu, abych si na něj sedl a okamžitě vyzkoušel všechny jeho vlastnosti. Ale dřív ještě jsem chtěl Inču-čunovi poděkovat za tak skvělý dar. Jenže náčelník už dal znamení k odchodu a celá indiánská vesnice – jak bývá při odjezdu bojovníků zvykem – se hnula, aby nás vyprovodila...

S takovou výpravou se chodívá dost daleko. Na přání Inču-čuny šli Apačové s námi tentokrát jen krátký kus cesty. Ani těch třicet mužů našeho ochranného doprovodu se nijak zvlášť neloučilo – odbyli si to již dřív, v soukromí. Jenom Sam Hawkens si neodpustil malý výstup. Když uviděl v zástupu Kliuna-ai, zajel k ní na svém mezku a zahalekal na svou bývalou lásku:

„Slyšela Kliuna-ai, co jsem spatřil v hlubinách země?“

„Řekl jsi to všem, a já jsem to slyšela také.“

„Jistě!“ zatvářil se Sam záhadně. „Ale já viděl ještě mnoho věcí, o kterých jsem nemluvil! Viděl jsem například tebe!“

„Mne?“ řekla Indiánka a zvědavě zamrkala očima. „Tys mě uviděl v jámě?“

„Uviděl jsem tvou budoucnost jako na dlani. Chceš, abych ti o ní pověděl?“ usmíval se Sam.

„Ano, prosím tě, udělej to!“ prosila nedočkavě. „Prozrad', co mi přinese budoucnost.“

„Nepřinese ti nic, nýbrž ti něco vezme. Oloupí tě dokonce o něco, co je ti velice drahé!“

„A co je to?“ zeptala se úzkostlivě.

„Co je to? Tvoje vlasy! V několika týdnech přijdeš o všechny a budeš mít obrovskou pleš, velikou jako tvé jméno, jako měsíc, který na sobě taky nemá ani chloupek! Potom ti pošlu svou paruku, ještě ti přijde k dobru! Měj se dobře do té doby, ty smutný měsíci, ty jedna...!“

Trhl uzdou, pleskl mezka po krku a odcválal s upřímným smíchem za námi. Náš průvod se vzdaloval, zatímco Kliuna-ai si schovala hlavu do dlaní, zahanbená, že se dala ze samé zvědavosti tak nachytat.

Náš průvod mizel Apačům rychle z očí. Inču-čuna v čele, já s Vinnetouem a se Nšo-či hned za ním, pobízeli jsme koně k rychlé jízdě, abychom se dostali co nejdřív tam, kam nás vedla laskavost Inču-čunova. Musel jsem při tom svého Hatátitlu, stejně tak jako Vinnetou jeho bratra, držet hodně zkrátka. Jejich mladá krev se přímo pěníla touhou běžet a běžet – jak o závod. Ano, už po hodině jízdy jsem poznal, že si oba svá jména více než zaslouží. Skutečně, nesli nás Hatátitla, Blesk, a Ilči, Vítr...

První čas po našem odjezdu z puebla byl klidný. Dorazili jsme zakrátko na místa našeho někdejšího pobytu – za pouhé tři dny – a postarali se především, aby bylo odstraněno všechno, co připomínalo nedávné neblahé události. Na místě Klekí-petrovy smrti postavili Apačové malý kamenný pomníček a my, běloši, jsme se postarali o společný hrob pro ostatní oběti. V těch dobách se nechávala mrtvá těla po takové srážce prostě a jednoduše ležet, ať si s nimi příroda poradí po svém. Obvykle to byla příležitost pro supy a všelijaké mrchožrouty: už za pár dní z nebožtíků nezbylo víc než hromádka ohryzaných kostí. Proto jsme ze všeho nejdřív připravili společný hrob a teprve pak se začali starat o práci, kterou jsem měl z vůle apačských náčelníků dokončit.

Ukazovalo se, že to nebude tak těžké, jak jsem se zpočátku – ještě v pueblu – domníval. Našel jsem dokonce i rozměřovací tyče, byly zapíchnuty na svém místě, tak jak jsme jimi vytyčovali úsek, a protože jsem měl pilné a učenlivé pomocníky, hlavně ve Vinnetouovi a Nšo-či (ostatní Apači pomáhali spíš příležitostně, tu a tam podrželi při rozměřování tyč anebo přenesli nějaký přístroj), šlo to docela od ruky. To bylo něco jiného, než když jsem tu za časů Rattlera a jeho kumpánů musel těžce shánět někoho, kdo by mi v práci vůbec pomohl! A přitom jsme se nemuseli vůbec starat o jídlo, o zásobování; to opatřili bezpečně a spolehlivě ti Apačové, které jsem pro práci nepotřeboval a kteří využívali celé dny k lovu po okolí. Zkrátka za pouhé čtyři dny jsem měl zakresleno a propočítáno všechno, do poslední tečky a čárky, až k příští sekci trati, kde jsme měli navázat na druhou skupinu. A upřímně řečeno, byl nejvyšší čas. Až jsem se divil, jak náhle, jako bez výstrahy, začaly přicházet studené dny, jak se začala ohlašovat

zima. V noci bylo už citelně chladno a oheň jsme nechávali hořet až do rána.

Nejvíc se o zdar mé práce zasloužili oba apačtí náčelníci. Ostatní Apači sice, jak jsem se zmínil, také pomáhali, ale žádné velké nadšení při tom nejevili, poslouchali prostě jen příkazů a přání hlavy kmene. A každému bylo vidět na nose, jak je rád, když jsem mu naznačil, že už jeho služeb nepotřebuji. Prostě být po jejich, nebyli by hnuli ani malíkem. A ostatně i večer, když se rozhořel oheň a my jsme se shromáždili k odpočinku, seděli pěkný kus od nás, určitě o větší kus, než vyžadovala úcta k náčelníkovi. Myslím, že Inču-čuna s Vinnetouem to velmi dobře věděli, mlčeli však a neřekli k tomu ani slovo. Jen prostořeký Sam Hawkens se svým nevymáchaným jazykem si neodpustil aspoň přede mnou poznámku:

„Tak je vidíte, sir! Jsou jako všichni rudoši: jeden jak druhý báječný lovec a statečný bojovník, ale jinak lenochod k pohledání! Přiložit ruku k práci, to jim nejde pod nos!“

„Ani bych neřekl,“ odpověděl jsem, „vždyť to, co dělají, dohromady žádná práce není. To má jinou příčinu, Same.“

„Prosím vás! Jakou?“

„Tak se mi zdá, milý Hawkensi, že vaše proroctví přestává účinkovat. Nemohou nějak pustit z hlavy, co říkal jejich medicinman!“

„Hlupáci!“ ulevil si Sam krátce a jednoduše.

„A vy od nich čekáte nadšení? Když přece vědí, že se tu dělá práce pro bělochy, a tedy proti nim? A k tomu v jejich vlastním území?“

„Ale vždyť jejich náčelníci se vším souhlasí!“

„Vím, vím, jenže to ještě vůbec neznamená, Same, že s tím souhlasí také každý jednotlivý Apač! Jsem přesvědčen, že v duchu jsou určitě do jednoho proti tomu! Když tam tak spolu sedí a potichu se baví, vsadil bych se nevím o čem, že mají na tapetě nás. A pochybuju, že bychom měli nějakou radost z toho, co si tak mezi sebou o nás říkají.“

„To vám podepíšu, sir! Ale naštěstí nám to může být docela jedno – my máme co dělat s náčelníky, a ti se k nám chovají bezvadně!“

Bylo to skutečně tak. Vinnetou a Inču-čuna mi vycházeli ve všem vstříc a Nšo-či, ta mi přímo četla každé přání z očí. Nepotřeboval jsem si jí říkat o nic: jako by dovedla hádat mé myšlenky, dělala vždycky to, co jsem chtěl, a dovedla mě i překvapit nějakou pozorností, která je člověku vždycky tak neobyčejně milá. Snad to bylo tím, že dovedla být ve všem nesmírně pozornou posluchačkou. A poněvadž si z přirozené touhy po poznání i sama všímala kdečeho, stal jsem se jejím učitelem, aniž jsem si to vlastně uvědomil. Kolikrát jsem si všiml, jak mi přímo visí na rtech, jak se snaží dělat všechno přesně tak jako já a jak se snaží, aby mi zpříjemnila každou chvíli a zbavila mě každé starosti.

Po čtyřech dnech tedy naše společná práce skončila a čekala nás další pout, na východ do Saint Louis. Apačští náčelníci rozhodli, že pojedeme stejnou cestou, kterou nás sem před časem přivedl Sam; byla nejkratší a nejbezpečnější. Vyrázili jsme do travnaté, doširoka otevřené roviny, jen tu a tam porostlé nějakým tím křovím. Do všech stran bylo vidět na míle daleko a to je v těchhle krajinách

vždycky veliká výhoda. Ocenili jsme ji ostatně sami, když jsme se druhého dne naší jízdy, až dosud klidné a všední jako projížďka po lukách za humny, setkali po dlouhém čase zas poprvé s bělochy.

Byli čtyři a spatřili nás téměř současně, protože jsme viděli, jak se na chvíli zastavili a jak mezi sebou začali rovat. Dohadovali se očividně, mají-li se nám vyhnout, nebo pokračovat v cestě. Potkat třicet Indiánů není pro bělocha nikdy nic příjemného, tím spíš, když jedou jen čtyři jezdcí a nevědí ani, ke kterému kmeni Indiáni patří. Když si však všimli, že kromě třiceti rudochů jede v houfu také několik bílých lovců, jejich obavy zřejmě pominuly. Pobídlí znovu koně a pokračovali směrem k nám.

Byli oblečeni po kovbojsku a ozbrojeni ručnicemi, noži a revolvery. Když se přiblížili na nějakých dvacet kroků, přitáhl každý z nich koni uzdu a navyklým pohybem sáhl po pušce. Jeden, člověk s pronikavými, pichlavými očima, pak cvrnkl prstem do klobouku a křikl na nás:

„Good day, meššúrs! Mám nechat prsty na spoušti, nebo je to zbytečné?“

„Úplně zbytečné, gents!“ odpověděl Sam. „Můžete nechat své bouchačky v klidu, nemáme v úmyslu vás opékat na rožni. Smím vědět, odkud přijíždíte?“

„Přímo od starého, dobrého Mississippi.“

„A máte namířeno...?“

„Nahoru do Nového Mexika a pak dál do Kalifornie. Slyšeli jsme, že tam je poptávka po pasácích dobytka. A taky se jim tam prý víc platí než v těchhle končinách.“

„Může být, sir, ale to vás čeká ještě hezkých pár mil cesty, než se dokodrcáte na ta báječně placená místa. My jedeme do Saint Louis. Cesta je čistá?“

„Ano, ano, aspoň nevíme, že by se tady v okolí dělo něco podezřelého. Konečně vy tak jako tak nemusíte mít z ničeho strach, je vás dost, na vás si nikdo netroufne. Nebo snad rudí gentlemani nejdou s sebou?“

„Jenom ti dva bojovníci: Inču-čuna, slavný náčelník Apačů, a jeho syn Vinnetou. A jeho sestra Nšo-či.“

„Co říkáte, sir! Rudá lady si chce vyjet do Saint Louis? Hm, hm... Smím snad zvědět i vaše jména?“

„Proč ne! Jsou docela poctivá, nemáme se proč s nimi tajit. Já jsem Sam Hawkens, jestli se nepletu... tohle jsou moji kamarádi Will Parker a Dick Stone a tamhle kousek dál stojí Old Shatterhand, ještě docela mladý boy, ale chlapík! Zapíchl docela sám šedého medvěda jen tak nožem. Doufám, že i vy nám teď prozradíte, s kým máme tu čest?“

„Jistě, jistě,“ přikyvoval horlivě onen dosud neznámý chlapík. „O Samu Hawkensovi jsem už slyšel dost a dost, o ostatních gentlemanech zatím ne. Ale když jsou ve společnosti tak známého zálesáka, smekám klobouk. Já se jmenuju Santer, jsem docela obyčejný kovboj. To víte – vám se rovnat nemohu.“

Pak řekl ještě další tři jména, která jsem si nezapamatoval, a vypytał se na další cestu. Sam ho ujistil, že se nemají čeho obávat, a chlapíci se po sobě s ulehčením podívali. Pak slušně poděkovali, popřáli dobrou cestu a pobídlí koně. Za několik okamžiků byli daleko za námi.

Zdalo se mi všechno v pořádku a za pět minut jsem pustil všechno z hlavy. Tím víc mě překvapilo, když jsem po chvíli jízdy uslyšel nespokojený Vinnetouův hlas:

„Proč sdělil můj bratr bílým lidem tolik důležitých zpráv?“

„Tolik důležitých zpráv?“ podivil se Sam Hawkens. „Zeptali se mě slušně na běžné věci – nevím, proč bych jim na ně neměl stejně slušně odpovědět? Anebo jsem je měl odmítnout?“

„Ano!“ řekl k mému velkému překvapení Vinnetou, a to dokonce velmi rozhodně.

„Ale já opravdu nevím proč...“

„Bílé tváře byly laskavé a zdvořilé, ale já jejich zdvořilosti nedůvěřuji. Byli zdvořilí proto, že nás bylo devětkrát víc. Nejsem rád, že jsi jim řekl, kdo jsme.“

„To nám snad nemůže uškodit!“ rozmrzele namítl Sam.

„Může,“ opravil ho stručně Vinnetou. „Bledé tváře se mi nelíbily. Oči muže; který s tebou mluvil, nebyly dobré.“

„To jsem tedy nepozoroval... A konečně, i kdyby: jsou pryč, jedou na jednu stranu, a my na druhou. Snad si Vinnetou nemyslí, že nám chtějí nějak škodit? To se kvůli nám budou vracet?“

„Vinnetou by rád věděl, co udělají,“ odpověděl mladý náčelník. „Ať moji bratři pomalu pokračují v cestě, Vinnetou s Old Shatterhandem budou sledovat bledé tváře a přesvědčí se, co mají v úmyslu.“

Sam pokrčil rameny a mírně uražen odklusal se svým mezkem pryč. Zatímco ostatní pokračovali dál ve směru naší cesty, já s Vinnetouem jsme se vraceli opatrně a oklikou za těmi neznámými kovboji. Upřímně řečeno, ten snědý svalnatý chlapík s pichlavýma očima, který hovořil se Samem, ve mně teď, po Vinnetouových slovech, náhle také začal vzbuzovat nedůvěru – ale kdybych byl měl vysvětlit proč, neuměl bych odpovědět. A hlavně: i kdyby patřili k těm podezřelým existencím potulujícím se po savanách, nechápal jsem vůbec, jak by mohli uškodit nám, téměř čtyřiceti mužům. Zdálo se mi prostě nepravděpodobné, že by si čtyři chlapi – třeba i odvážní – začali něco s přesilou tak značnou. Naznačil jsem to Vinnetouovi, a ten mi odpověděl s obvyklou stručností:

„Prérijní zloději nemyslí nikdy na to, jak by se utkali v otevřeném boji. Přicházejí vždycky tajně, počíhají si na toho, kdo zůstane samotný, a ve vhodné chvíli se na něho vrhnou.“

„Ale jak mohou s něčím takovým počítat? Na koho z nás by si počíhali a proč?“

„Budou číhat na toho, o kom budou myslit, že má při sobě zlato.“

„Zlato? To by nejdříve museli vědět, jestli ho máme a kdo z nás ho má!“

„Sam Hawkens jim to sám prozradil, když řekl, že Inču-čuna se svými dětmi má v úmyslu navštívit východní město. Víc nepotřebují vědět!“

„Ty tedy myslíš...“ Najednou se mi rozsvítilo v hlavě. „Ty tedy myslíš, že z toho usoudí, že indiánští náčelníci, kteří podnikají takovou cestu, musí mít při sobě zlato?“

„Můj bratr Old Shatterhand uhodl. Jestli mají špatné úmysly, soustředí pozornost na Inču-čunu a Vinnetoua. I kdyby se však teď vrátili, nenalezli by u nich kousek zlata. Teprve až se přiblížíme k osadám a pevnůstkám bledých tváří, budeme je mít.“

„To znamená, že si je opatříte později po cestě?“

„Ano, nejspíš zítra,“ řekl Vinnetou. „Ještě dnes večer dorazíme k pahorku, který se jmenuje Nugget tsil. Lidé, kteří nevědí, že ukrývá zlaté kameny, mu říkají jinak. Ale my známe jeho tajemství a přineseme si odtud zítra, co potřebujeme.“

Vinnetou to říkal tak klidně a samozřejmě, že jsem mu v té chvíli mohl jen závidět. Tihle lidé věděli, kde jsou naleziště nejdražšího kovu, a jistě veliká naleziště, ale vůbec je nelákala vidina přepychového, snadného života. Neměli ani šekové knížky, ani nadité peněženky, ale všude kolem sebe měli desítky tajných, dobře skrytých pokladnic, kam stačilo sáhnout rukou, aby měl člověk plnou hrst zlata. A přece to jejich život nezměnilo ani v nejmenším! Skutečně, našinec by se jim měl vlastně obdivovat, pomyslí jsem si.

Stopy čtyř kovbojů směřovaly stále stejným směrem. Asi po čtvrt hodině jízdy jsme – ukryti za křovím – uviděli i jezdce. Zdálo se, že nemají zájem o nic jiného než dostat se co nejrychleji do Nového Mexika. Jeli soustředěně, stále stejným směrem, a poměrně rychle. Vinnetou je sledoval, dokud nezmizeli naším očím u samého obzoru.

„Mýlili jsme se,“ řekl uklidněn. „Nemyslí na nic zlého.“

Souhlasil jsem s ním – bohužel ani ve snu mě nenapadlo, že nejvíce se mýlíme právě v této chvíli. Protože ani jeden; ani druhý

z nás netušil, že ti chlapi prohnání svůj spěch a bezstarostnost jen předstírají, aby nás oklamali, aby se později mohli vrátit a tajně nás stopovat.

30.ZLATO! ZLATO!

Když jsme zas dostihli Apače, vyjžděli už do lesa, v kterém jak mi řekl Vinnetou, jsme měli strávit noc. Inču-čuna našel pěknou mýtinku poblíž pramene, s kouskem trávníku pro koně, ukrytou před příliš zvědavýma očima přirozeným plůtkem keřů a stromků. Nic lepšího pro táboření jsme si nemohli přát. Ani oheň, který jsme navečer zapálili, jistě nebyl z toho místa příliš viditelný. A když ještě náčelník Apačů rozestavil dvě stráže, zdálo se nám, že líp už o naši bezpečnost snad nemůže být postaráno.

Po večeři – pojedli jsme dobré sušené maso – jsme se jako obyčejně chvíli bavili: oheň příjemně plápolal, křoví, u něhož se nás sedm rozloučilo, nás chránilo před chladným větrem, a tak se nikomu nechtělo moc spát. Mluvílo se o budoucí cestě, a při té příležitosti nás Inču-čuna upozornil, že zítra vyjedeme o něco později, pravděpodobně až k polednímu.

„Tak pozdě?“ uklouzlo Samu Hawkensovi. „Copak se bude dít, že nám popřává náčelník Apačů tak dlouhý spánek?“

Myslil to jako vtip, ale zapomněl, že Indiáni každé slovo berou velice vážně. Inču-čuna nebyl jiný. Tisíckrát jsme později – já i Sam Hawkens – litovali tohoto okamžiku. Tisíckrát jsme se ptali, proč se náčelník cítil povinen zrovna na tuhle žertem míněnou otázku odpovídat, a dokonce s takovou přímostí!

„Sam Hawkens se zeptal a já mu odpovím,“ řekl náčelník Apačů, „ačkoliv by to mělo zůstat tajemstvím! Avšak já důvěřuji svým bílým bratrům, neboť oni mi slíbí, že mě zítra nebudou následovat.“

Když jsme to pokynem hlavy slíbili, pokračoval:

„Inču-čuna a jeho děti budou potřebovat zlato, aby mohli platit za služby ve velkém městě bílých mužů. Proto se zítra vypraví na horu, aby přinesli nuggety. V poledne budou již nazpět.“

Dick Stone si tiše zahvízdl a Will Parker údivem otevřel ústa od ucha k uchu. Malý lovec jen zakoktal:

„A ta-ta-tady je na-blízku zlato?“

„Ano,“ přikývl Inču-čuna. „Neví o něm však nikdo, ani mí bojovníci. Jen já jsem se dozvěděl o místě, kde se má hledat, od svého otce a nepovím o něm zas nikomu, jen svému synu. A kdyby se někdo vypravil tajně za mnou, aby mě sledoval, zastřelil bych ho!“

„Mne taky? Nás taky?“

„Taky!“ Inču-čuna nezaváhal ani vteřinu. „Náčelník Apačů vám projevil svou důvěru, protože ví, že zítra nikdo z vás neopustí tento tábor. Kdybyste jeho důvěru zklamali, nezasloužili byste nic jiného než smrt.“

Víc už se o věci nemluvilo. Inču-čuna sám začal z jiného soudku, ostatní se přidali – konečně nikdo z nás skutečně netoužil po tom, aby odkryl tajemství prastarých indiánských nalezišť zlata, ale za chvíli byl náš rozhovor znovu přerušen, a to docela nečekaně. Já, Inču-čuna, Vinnetou a Nšo-či jsme seděli zády k

houští, Sam s oběma svými přáteli čelem proti nám. Najednou jsme uslyšeli Samův výkřik, a než jsme se vzpamatovali, následoval výstřel z jeho pušky. Uprostřed nejživějšího hovoru ji prostě nenadále uchopil a poslal kuli do křoví za našimi zády.

Tábořiště bylo samozřejmě v mžiku na nohou. Všichni jsme vyskočili a Apačové, kteří jako obvykle leželi opodál, se k nám hrnuli se zbraněmi v rukou. Jeden přes druhého jsme doráželi na Sama – co měl znamenat ten výstřel?

„Oči!“ vykřikoval rozčilený trapper. „Gents, já jsem viděl docela jasně a zřetelně oči, které na nás vejraly zrovna za zády Inču-čuny – věřte tomu nebo ne!“

Apačští bojovníci vytáhli z ohně pár ohořelých větví a pustili se hned do pátrání v křoví. Nenašli nic, ani stopu po něčem podezřelém. Pomalu se rozruch uklidňoval, a dokonce i Vinnetou mínil, že Sam Hawkens se asi zmýlil, že se nejspíš přehlédl v odlesku ohně.

„To bych se moc a moc divil,“ bručel si Sám a vrtěl vytrvale hlavou. „Vždy jsem je viděl docela jasně!“

„Možná že vítr otočil lístkem,“ řekl Vinnetou. „Můj bílý bratr pak uviděl jeho spodní stranu, která je světlejší, a záblesk lístku považoval za záblesk oka.“

„Že by to tak bylo? Když to říká Vinnetou... Tak tedy jsem nejspíš zastřelil kus větve... hihhi!“ zachechtl se Sam, ale jeho smích zněl přece jen trochu nuceně.

Ani Vinnetou nebral událost na lehkou váhu.

„Můj bratr Sam Hawkenš neudělal dobře, že sáhl po pušce. Nechť nikdy už tuto chybu neopakuje. On neměl střílet!“

„Proč neměl? Co kdyby si nás v tom houští prohlížel nějaký vyzvědač? Snad mám právo mu poslat kulku mezi jeho všetečné oči!“

„Jak ví malý lovec, že ten, kdo ležel ve křoví, má nepřátelské úmysly? Možná že se přiblížil proto, aby zjistil, kdo zde táboří. Chtěl zvědět, kdo jsme, a později by byl možná vyšel sám a pozdravil nás,“ namítal Vinnetou.

Trapper se škrábal rozpačitě za uchem.

„To je pravda – to by taky mohlo být...,“ připustil ne zrovna nadšeně.

„Sam Hawkenš se buď mýlil a neviděl žádné oči, a pak bylo zbytečné a nebezpečné, že vystřelil. Tím na nás jen upozornil nepřítele, který se může skrývat v okolí. Anebo se Sam Hawkenš nemýlil a v křoví byl nepřítel, a pak teprve neměl střílet, protože jeho koule by nepřítele stejně nezasáhla.“

„Oho!“ Sam Hawkenš se celý načepýřil. „Tohle mi ještě nikdy nikdo neřekl! Samova koule vždycky ví, komu patří!“

„Nechť se malý lovec nezlobí, také Vinnetou umí střílet, ale netroufal by si tvrdit, že v tomto případě určitě zasáhne nepřítele. Vyzvědač v křoví přece vidí, že ho Hawkenšovy oči zpozorovaly, a má dost času, aby se skryl. Koule ho potom mine a muž zmizí v noční temnotě.“

„A co by tedy dělal můj rudý bratr na mém místě?“

„Použil by bud kolenního výstřelu, anebo ještě spíš by nenápadně odešel, aby se pokusil připlížit se k vyzvědači a dostat se mu do zad,“ řekl Vinnetou a zvedl se ze svého místa.

Kolenní výstřel! Kdo nebyl na Západě, nemá o tom pojmu žádnou představu, a i z těch zkušených lovců, jich jen málo ovládá tenhle výsostný střelecký kousek. A nebyť Vinnetoua a jeho vysoké školy, nebyl bych se asi naučil kolennímu výstřelu ani já – a nebyl by mi později zachránil několikrát možná i život. Ať tak či onak – není to nic lehkého a vyžaduje to velkého a stálého cviku. Zeptáte se: a nač je takový obtížný způsob střelby dobrý? Řekněme, že ležím při táborovém ohni a vím, že po mně pase nepřítel, a najednou zjistím, že ž úkrytu mezi křovinami mě pozorují něčí oči. Vyzvědač! Tvář toho muže samozřejmě nevidím, je dobře skryta ve tmě, ale lesk očí – jestli není tak zkušený, aby uměl pozorovat se sklopenými víčky – mi ho prozrazuje. Mají zvláštní, matný lesk, tím nápadnější a zřejmější, čím víc se vyzvědač namáhá, aby něco zjistil. Samozřejmě – objevit a rozeznat pár lesknoucích e očí ve tmě mezi tisíci drobných lístků a větviček, to se člověk nenaučí ze dne na den: ale dejme tomu, že se v tom vycvičil, i když podle mého mínění se něco takového těžko učí, i když jde spíš o vrozenou bystrost zraku.

Co teď, za téhle situace, s nepřítelem? Pokusit se vystřelit obvyklým způsobem, tedy vzít pušku, zalíčit, zamířit a poslat kulku do křoví, nemá nejmenší smysl. Vyzvědač bude mít spoustu času, aby zmizel. Právě v takové chvíli zbývá jen jedno východisko: kolenní nebo též boční výstřel. Sedím docela klidně, jen si lehce přitáhnu k sobě nohu, takže zvednuté koleno a stehno pravé nohy tvoří čáru, která vede přímo do křoví, mezi ty dvě blýskající se

nepřátelské oči. Pak sáhnu jakoby náhodou po pušce, napohled docela bezmyšlenkovitě, jen jako bych si s ní z dlouhé chvíle hrál, a přiložím si ji k pravému stehnu přesně ve směru, kterým míří do křoví. Je to nesnadné, pomyslíte-li, že pušku musíte držet pevně přitisknutou k stehnu, abyste zasáhli cíl, že musíte zamířit a stisknout kohoutek a že při tom všem smíte použít jen a jen jedné ruky – jestliže nechcete, aby se vyzvědač poplašil a zmizel, dřív než se dostanete k ráně. A přitom cíl, na který míříte, jsou dva sotva viditelné plamínky očí mezi spoustou listí a větví ozářených ohněm! Zkrátka a dobře, tenhle obtížný výstřel ovládají jen ti nejlepší a nejpohotovější střelci. I mně trvalo dlouho a dlouho, než jsem ho jakžtakž zvládl – zvlášť proto, že moje medvědobijka byla těžká puška, takže se jednou rukou dala sotva udržet.

Podobné myšlenky mi táhly hlavou ve chvíli, když Vinnetou, nespokojený tím, co se stalo, zmizel v lese. Chtěl pro uklidnění propátrat okolí našeho ležení a hledal důkladně a pozorně. Trvalo celou hodinu, než se zas posadil k našemu příjemně hřejícímu ohni.

„Sam Hawkens se patrně mýlil. Vinnetou nenašel v okolí žádnou stopu!“ oznámil nám nakonec klidně a přesvědčivě. Ale zdálo se, že je přece jen nějak znepokojen, protože po poradě s Inču-čunou rozmnožil počet strážců – přes noc měly být vzhůru hlídky po čtyřech mužích.

Přišla neklidná noc. Převaloval jsem se z boku na bok, sotva jsem zamhouřil oko, hned jsem se zas probouzel, pronásledovaly mě divoké sny, v kterých se střílelo a tekla krev, zamíchali se do toho i kovbojové, které jsme viděli – jistě to všechno byl důsledek nejistoty, která se nás bezděky zmocnila po Samově výstřelu.

Ráno, když jsem procitl, vstával jsem jako zmlácený, plný obav; které jsem si marně pokoušel sám sobě vymluvit.

Po snídani, když jsme pojedli něco masa a moučné kaše zadělávané vodou, jsem požádal Inču-čunu, který se s Vinnetouem a Nšo-či chystal na cestu, abych je směl alespoň kousek doprovodit. Ne snad že bych se chtěl potají dozvědět, kde jsou ta naleziště zlata, ale najednou se mi neodbytně usadila v mysli myšlenka, že s těmi kovboji to není v pořádku, že se přece jen možná vrátili a že se potulují někde po okolí.

„Můj bratr ať o nás nemá starost,“ snažil se mě uklidňovat Vinnetou. „Prohlédnu znovu okolí, nejsou-li někde v blízkosti nové stopy, aby se neznepokojoval. Ale s námi ať nejezdí. Víím, že netouží po zlatých kamenech, kdyby však jel s námi i jen krátký kus cesty, vytušil by naleziště, a možná, že by se i jeho zmocnila horečka bledých tváří. A když zachvátí mysl bílého muže touha po smrtícím zlatém prachu, neopustí ho, dokud jej nezničí. Prosím svého bratra, aby nepovažoval za projev nedůvěry, jestli nechceme, aby nás doprovázel. Nepřejeme si to naopak proto, že ho milujeme.“

Nedalo se nic dělat, musel jsem se s tím smířit... Vinnetou ještě jednou prošel okolím našeho ležení, ale když neodkryl nic podezřelého, Apačové odešli.

Co jsem měl dělat? Lehl jsem si do trávy, zapálil si dýmku a začal si vyprávět s Dickem, Willem a Samem, abychom všichni tři dohromady zahnali dlouhou chvíli čekání. Ale ten pravý klid jsem neměl ani teď, ačkoliv Sam se mě vytrvale snažil rozptýlit vtipkováním. Za půl hodinky jsem už neměl stání, pálila mě krátce

a dobře půda pod nohama. Přehodil jsem si pušku přes rameno, kývl přátelům na pozdrav a odešel do hlubokého lesa.

Doufal jsem, že uprostřed divoké přírody spíš přijdu na jiné myšlenky. Snad najdu stopu divoké zvěře a aspoň na chvíli se zbavím svého neklidu.

Inču-čuna šel se svými dětmi směrem na jih; já, aby se nezdálo, že je chci stopovat, jsem se obrátil přímo na opačnou stranu, k severu. Loudal jsem se, zastavoval se a prohlížel si stromy i křoviny, sledoval ptáky ve větvích stromů. Asi čtvrt hodinu jsem takhle bezcílně bloumal v houštinách, když jsem k svému velkému překvapení narazil na docela čerstvé stopy tří lidí. Podle otisků měli mokasíny, dvě stopy byly velké, třetí podstatně drobnější. Zarazil jsem se v rozpacích – nevypadalo to, že by to mohl být někdo jiný než Inču-čuna s Vinnetouem a Nšo-či. Zřejmě od nás odešli na jih, ale pak se obloukem vrátili opačným směrem. Neměli jsme tušit dokonce ani přibližně, kde leží naleziště zlata... Měl jsem jít dál? Na chvíli se mě to pokušení zmocnilo, ale rychle jsem se té myšlenky zřekl. Vždyť Vinnetou a Inču-čuna si to nepřáli, a i teď, až uvidí mou stopu v těchhle místech, budou se možná domýšlet, že se mě zmocnila zvědavost, chuť a touha vypátrat zlatá ložiska v zemi. Vrátit se tedy? Nechtělo se mi ani nazpět do tábora, a tak jsem se pustil nazdařbůh východním směrem. Loudal jsem se zase tak bez cíle lesem, ale tentokrát ta moje pouť neměla dlouhého trvání. Docela blízko jsem totiž objevil další stopy – čtyř mužů, obutých, jak prozrazovaly otisky, do vysokých bot s ostruhami. Čtyři stopy po holínkách s ostruhami! Ihned mi vytanul před očima obrázek prerie s těmi čtyřmi kovboji a s jejich mluvčím s pichlavými očima. Zdálo se, že stopy vedou z nedaleké houštiny směrem, kterým jsem zhruba přišel, tedy směrem, kudy se ubírali Apačové. Vrhł jsem se k

houštině, rozhrnul ji, a to, co jsem odkryl, mě úplně omráčilo; zdupaná tráva, svědčící neklamně o tom, že tu někdo přenocoval, zulámané větve kolem dokola po celém křoví, a opodál – u stromu – čtyři uvázaní koně. A teď už byl také konec všem pochybnostem a dohadům: tahle čtyři zvířata byla právě ta, na kterých jeli čtyři kovbojové v prérii, Santer a jeho kamarádi. Sam Hawkens se nemýlil, napadlo mě bleskem, viděl skutečně oči vyzvědače, ale svým výstřelem ho patrně zahnal, dřív než se naskytla příležitost – snad, při opatrnějším postupu – ho chytit. Ano, Sam Hawkens se nemýlil, a vlastně ani Vinnetou, když včera podezíral ty chlapíky z toho, že by se mohli vrátit a sledovat nás... vlastně sledovat především je, kteří přece měli namířeno...

Zachvěl jsem se. Ani jsem nechtěl domyslit. Začal jsem si svou domněnku vymlouvat, dobrá, tenhle tábor je přece vzdálen kus cesty od našeho ležení, jak by se tedy mohli dozvědět ti chlapi, jak a kterým směrem se vydali ti, po nichž nejspíše páslí? Ale jak jsem tak o věci přemýšlel, padl mi pojednou do oka vysoký dub, v jehož kůře byly zřetelně vyryty malé žlábký. Ale takové žlábký mohl vyrýt jen ten, kdo šplhal do koruny s ostruhami na botách! Ale ten, kdo vylezl nahoru, domýšlel jsem rychle dál, ten mohl vidět i celý náš tábor, měl ho před sebou jako na dlani, a mohl taky uvidět každého, kdo odtud odchází, a také – kam odchází a kterým směrem odchází!

Zatmělo se mi před očima. Proboha, o čem jsme to mluvili, když Sam náhle vystřelil po těch slídících očích? Ale ovšem, slyšel jsem to, jako by to právě teď znovu přede mnou opakoval: Inču-čuna mluvil o tom, že se vypraví zítra pro zlaté valouny, a dokonce prozradil, že půjde ráno a vrátí se k poledni. To znamená, že tomu, kdo nás včera večer vyslechl, stačilo vyšplhat se na tenhle strom a čekat, až se Indiáni vydají na cestu. A pak ovšem mohl sešplhat a

nic netušící Apače sledovat a Roztřásl jsem se. Vinnetou je v nebezpečí! A Inču-čunovi a Nšo-či hrozí strašné věci! Měl bych okamžitě vzbouřit tábor, udělat poplach! Hned jsem to zavrhl: vždyť bych tím ztratil spoustu důležitého času. Jediné, co mohu udělat, je sebrat jednoho z těch koní a okamžitě se vydat po stopě těch ničemů. V téže vteřině, kdy mě to napadlo, jsem už stál u stromu a odvažoval koně.

Hnal jsem se po stopě jako ohař. Ano, můj předpoklad byl asi správný, vedla k otiskům mokasínů, navázala na ně a sledovala je dál. Ti čtyři tedy Apače stopovali! Držel jsem se stopy jak klíště a přitom se snažil podrobně si vybavit v mysli všechno, co říkal Vinnetou, abych měl jakés takés vodítko pro případ, že bych stopu přece jen ztratil. Mluvil o Nugget tsilu, o hoře, kde jsou nuggety, oříšky zlata, to znamená, že to místo bylo někde v pohoří. Tam někde na severu, kde se černaly lesnaté pahorky a dál i vrchy, muselo být to místo, ten Nugget tsil!

Stará herka pode mnou začínala už být unavena, chtěla zvolnit, ale já jsem urval prut a štvál ji ze všech sil, švihaje ji nemilosrdně do slabin. Hnal jsem ji, až se jí valila pěna z nozder i z tlamy, nedopřál jsem jí vteřinu oddechu k volnějšimu poklusu, štvál jsem ji plným tryskem nahoru do svahu: a rovina mizela, zůstávala za mnou, a přede mnou se rozevřelo údolí zanesené kamením, jak je sem navalila voda proudící zjara z hor. Stopa se mi v té kamenné suti ztratila, ale já dál udržoval stejný směr, přesvědčen, že Apačové pokračovali tímhle směrem.

Zanedlouho se rozevřela po mé pravici postranní rokle. Musel jsem slézt a pátrat mezi kamením – drahocenný čas uplýval, trvalo nějakou dobu, než jsem konečně našel stopu a ubezpečil se, že Indiáni i jejich pronásledovatelé odbočili do téhle vedlejší strže.

Vyskočil jsem znova do sedla a hnal uštvane oddychující herku bez slitování vpřed. Ale nedostal jsem se daleko – znova se přede mnou otevřelo nové rozcestí, rokle se opět větvila, zase jsem musel ze sedla a zase následovalo obtížné hledání stop v kamenité půdě. Když jsem tak narazil na rozvětvojící se strž potřetí, uvědomil jsem si konečně, že tady mi už kůň není k ničemu. Přivázal jsem ho ke stromu a běžel jsem po stopě sám.

Strž se zužovala. Podobala se velkému kamenitému žlebu, prázdnému řečišti vedoucímu strmě vzhůru. Supěl jsem, zalykal se od prudkého běhu, sotva jsem popadal dech – ale úzkost mě poháněla a zbavovala mě i nejmenší myšlenky na únavu i na odpočinek. Ne, neběžel jsem, hnal jsem se do vrchu divokými, šílenými skoky, dokud jsem se nedostal na temeno celého srázu, tam, kde se přede mnou už z dálky zelenal hustý les. Jediný pohled mi prozradil, že ti, kdo šli přede mnou, se pustili někam do lesa. Alespoň na okamžik jsem musel vydechnout, ale hned jsem se vrhl mezi stromy, prodíral se dál hustým porostem, až nakonec jsem zjistil, že les řídne. Zdál se být příjemný a lákavý a tam vpředu, kde prosvítalo jasnější světlo, tam to vypadalo dokonce na to, že se dostanu na nějakou mýtinu nebo paseku. Přidal jsem z posledních sil, jen abych k ní doběhl co nejdřív, ale ještě než jsem se octl na kraji, přišlo to, čeho jsem se potají obával. Do vzduchu se zařízlo několik výstřelů a skorá zároveň se ozval výkřik, který mnou projel jak čepel nože. Byl to smrtelný výkřik Apačův.

31. STRAŠLIVÁ TRAGÉDIE

Ještě před chvílí bych byl přísahal, že už nemám sílu udělat bystřejší krok, neškuli běžet, a přece v tom okamžiku jsem vyrazil vpřed jako šíp, jako dravec, který uviděl kořist a chce se jí naráz zmocnit. Pádil jsem obrovskými skoky, zaslechl jsem další výstřel, pak ještě jeden – to byla Vinnetouova dvojka, poznal jsem ji podle zvuku! Vinnetouovi se nic nestalo, blesklo mi radostně hlavou: kdo střelí, je živ... Několik posledních skoků a ocitl jsem se mezi stromy, za nimiž už prosvítalo volné prostranství paseky.

A u těch stromů jsem se zastavil jako přimrazen a vytřeštěnýma očima zíral před sebe.

Na pasece, jak jsem teď viděl, nepřiliš velké, ležela takřka uprostřed dvě bezvládná těla, Inču-čunovo a Nšo-čino. Nedaleko nich, za malým skalnatým výstupkem, stál Vinnetou a nabíjel pušku. Nalevo ode mne, přilepeni ke dvěma statným kmenům jako k bezpečnému úkrytu, ho sledovali kovbojové s puškami připravenými k výstřelu. A o něco dál vpravo se plížil třetí, který chtěl Vinnetoua obejít a vpadnout mu do zad. Čtvrtý z těch lumpů ležel v trávě několik kroků přede mnou s rozhozenýma rukama. V hlavě měl hlubokou černorudou díru.

Ti dva za stromem byli v tomto okamžiku mladému Apačovi nejnebezpečnější. Bleskurychle jsem strhl s ramene medvědobjíku. Zarachotily dvě rány, oba muži klesli s výkřikem k zemi a já, nezdržuje se ani novým nabíjením, pádil jsem jako smyslů zbavený za třetím zločincem. Uslyšel už mé výstřely, ihned se otočil, a jak viděl, že se za ním ženu, poslal po mně kouli. Ještě štěstí, že právě v tom zlomku vteřiny jsem udělal mohutný skok stranou. Uvědomil jsem si, jak proti mně pootočil tvář, že to je právě ten, který mluvil se Samem, tedy Santer, a tím spíš mě posedla myšlenka, že ho musím dostat hned teď, živého. Ale on nečekal.

Tahle hra už pro něho skončila, a on to dobře věděl, a věděl, že se může spasit jedině útekem do lesa. Zmizel mi mezi stromy, já vpadl do lesa za ním, křižoval jsem tam a sem, ale pod Santerem jako by se slehla země. Než jsem našel stopy, uplynula beznadějně dlouhá chvíle a s tím i naděje, že ho ještě teď dostihnu. Pokoušel jsem se o to, dral jsem se houštinami, pobíhal mezi stromy, ale bez výsledku. Měl přede mnou už pořádný náskok – a možná, že mě teď bylo spíš zapotřebí u Vinnetoua.

Když jsem se vrátil na paseku, klečel u otce a sestry a s úzkostí v očích zkoumal jejich rány. Když uviděl, že přicházím, těžce se zvedl a na okamžik na mně utkvěl pohledem. Na ten výraz v jeho očích nezapomenu, co budu živ. Byl v nich smutek, šílená bolest; bezbřehá touha po pomstě, zoufalství, výčitka... Když promluvil, zdálo se mi, že jeho hlas, chvějící se bolestí, přichází z jakési strašlivé dálky.

„Můj bratr Old Shatterhand vidí, co se stalo. Nšo-či, nejkrásnější a nejlepší z dcer Apačů, neuvidí už město bledých tváří, po kterém toužila. Dech života ji ještě neopustil, ale oči již neotevře.“

Nemohl jsem promluvit. Nemohl jsem ze sebe vypravit kloudnou větu, nebyl jsem s to se na nic zeptat. Stál jsem tu se svěšenýma rukama a pln bezmoci cítil, jak mi stoupají slzy do očí. Ano, tady leželi vedle sebe, ve velkém tratolišti krve. Inču-čuna, Dobré slunce, s velikou černou ranou v hlavě, a Nšo-či, Krásný den, se zakrvavenou hrudí. Náčelník byl mrtev ihned. Nšo-či ještě dýchala, těžce a sípavě, ale její bronzově hnědý obličej každou vteřinu víc a víc bledl. Tváře se propadávaly a tiché, něžné rysy zkřivil bolestný, smrtelný výraz.

Pohnula se, obrátila hlavu k místu, kde ležel její otec, a otevřela pomalu oči. Když se před ní z mlh nevědomí vynořil nehybně ležící otec, i v té bolesti ji zachvátilo strašlivé zděšení. Zdálo se, že o něčem přemýšlí, snad si poznenáhlu uvědomovala, co se stalo, pak posunula ruku k hrudi a nahmatala vlastní ránu. Prsty ji zalila vlastní teplá, řinoucí se krev, a tu se jí vydral z hrdla hluboký chrčivý povzdech.

„Nšo-či, má dobrá, má jediná sestro!“ zašeptal Vinnetou hlasem, pro který nikdy nenaleznu vyjádření.

„Vinnetou – můj bratře...“ zašeptala sotva slyšitelně. „Pomsti – pomsti – mne!“

Pak se její oči pomalu otočily a uviděly i mne. Smutný úsměv, který rychle, příliš rychle uhasínal, se jí objevil na bledých rtech.

„Old – Shatter – hand,“ vydechla těžce. „Ty – jsi – zde... Zase tě vidím... teď už... mohu umřít...“

Víc už jsem neuslyšel, víc už jí smrt nedovolila říci. Bylo mi, jako by mi mělo puknout srdce, měl jsem pocit, že se zalknu, že se zadusím. Vyskočil jsem, obrátil jsem se směrem k lesu a strašlivě, nelidsky jsem vykřikl, nebo spíš zavyl... nevím. Les vrátil ozvěnou můj výkřik, jednou, dvakrát, potřetí... Cítil jsem, že Vinnetouovy ruce mě objímají, že mě k sobě tiskne, ztěžka, jako by i jeho ruce svazovala nějaká tíha, obrovský neviditelný balvan.

„Jsou oba mrtvi,“ řekl dutým, nepřítomným hlasem. „Největší, nejušlechtilejší náčelník Apačů a má předobrá sestra, která ti věnovala svou duši. Zemřela s tvým jménem v ústech, nezapomeň na to, můj bratře!“

„Nikdy na to nezapomenu,“ zašeptal jsem a chvěl se jako v zimnici po celém těle.

A tu najednou se celá jeho tvář změnila, jeho hlas najednou zahřměl jako dunící hrom, který z dálky oznamuje pustošící, ničivou bouři.

„Slyšel jsi její poslední slova? Slyšel jsi její prosbu?“

„Ano.“

„Pomsti mne! Já ji mám pomstít! Ano, já ji pomstím – tak ještě nebyla pomstěna žádná vražda. Víš, kdo ji zavraždil? Ty jsi je viděl – ty proklaté, nenáviděné bledé tváře! Ničím jsme jim neublížili, a hled', co nám udělali! A tak to bude vždycky, pořád a pořád, dokud bude naživu jediný rudý muž! A i kdyby zemřel ve svém stanu přirozenou smrtí, i pak to bude vražda na celém rudém lidu! Chtěli jsme jít do města bledých tváří, Nšo-či tam chtěla žít, aby se podobala bílým squaw, protože tě milovala a věřila, že získá tvé srdce, bude-li jako ony. Zaplatila za to svým životem... Vidiš, je to nakonec jedno, jestli vás, bledé tváře, milujeme nebo nenávidíme, vždycky, vždycky to skončí stejně, vždycky nám to přinese zkázu. Všechny kmeny Apačů teď budou naříkat a kvílet a v každém místě, kde se sejde smuteční shromáždění, zazní křik pomsty a odplaty. Oči všech Apačů se obrátí nyní k Vinnetouovi, aby viděly, jak pomstí smrt svého otce a své sestry. Old Shatterhand ať první slyší u těchto mrtvých těl, co přísahám pro všechny časy! Slibuji při Velkém duchu a při všech svých slavných a statečných předcích, kteří jsou shromáždění ve věčných lovištích, že odedneška každou bledou tvář, kterou potkám, zastihne kulka z pušky, která vypadla mému otci z ruky, nebo...“

„Ne, Vinnetou! Dost! Dost!“ vykřikl jsem zděšeně. Teprve nyní jsem si uvědomil, že mladý Apač všechno to, co říká, míní naprosto neúprosně uskutečnit. „Prosím tě, bratře... ne, teď ne, teď nepřísahej!“

„Proč?“ Jeho hlas zněl tvrdě, zlobně, rozhořčeně.

„Teprve až budeš klidný, teprve pak bys měl...“

„Uff!“ přerušil mě ostře. „V mé duši je v tomto okamžiku takový klid, jako je v hrobě, v němž spočinou tato těla. A jako je hrob nevydá už nikdy nazpět, tak já nevezmu zpět ze slov, která jsem řekl, ani to...“

„Ne, prosím tě znovu, Vinnetou, ne, prosím,“ opakoval jsem opět, nejnaléhavěji, jak jsem jen uměl.

V jeho očích to hrozivě zajiskřilo:

„Chce mi Old Shatterhand bránit, abych plnil svou povinnost? Mají snad po mně plivat ženy a mají se mi vysmívat nedospělí chlapani? Mají mě nakonec bojovníci vyvrhnout z kmene, protože jsem se neodvážil pomstít zločin, který se dnes stal na Nugget tsilu?“

„Ne, to nechci, špatně mi rozumíš. Nepřimlouvám se za to, abys nechal pomstu pomstou. Tři z těch zlosynů už leží tady mrtvi. A čtvrtý, ten sice utekl, ale přesto neunikne. Nesmí uniknout!“

„Ty myslíš, že bych vůbec snesl, aby mi unikl?“ obořil se na mne zprudka. „On však není sám, kdo je vinen smrtí mých nejdražších. Mám co účtovat se všemi bílými tvářemi, všechny nám přinášejí jen zhoubu a zlo. Všichni mohou za to, co se stalo, a já se proto budu mstít všem! Všem!“

Stál tu přede mnou hrdý, vzpřímený, vznešený, skutečný vůdce svého lidu, odhodlaný provést do puntíku všechno, co si předsevzal. Jemu, jemu jedinému by se to snad mohlo podařit: shromáždit všechny kmeny, spojit je jedním poutem a jednou přísahou a začít proti bělochům veliký nesmírný zápas, plný utrpení, obětí, odvahy, ztrát, krutosti a nenávisti, a nakonec přece jen – beznadějný. Možná že teď, právě v tomto okamžiku, se rozhodovalo, jestli krev Indiánů i bělochů zkropí širé prerie, údolí, pohoří...

Vzal jsem ho jemně za ruku a řekl mu tiše:

„Vím, že uděláš to, co chceš udělat. Ale dřív prosím vyslechni ještě mou prosbu – možná poslední, kterou mám. Protože jestli ji nevyslyšíš, neuslyšíš asi už nikdy hlas svého bratra a přítele. Hleď, zde leží Nšo-či, tvá sestra. Sám jsi viděl, že zemřela s mým jménem na rtech. Milovala mě, milovala i tebe, a ty jsi jí mohl svou lásku mnohokrát prokázat. Byla šťastna, že jsme se stali pokrevními bratry. Nedopusť, aby nás její smrt znovu rozdvojila! Prosím tě, Vinnetou, při lásce k Nšo-či, která je nám společná, nepřísahej svou pomstu teď! Rozhodni o ní, až se navrší kameny nad hroby dvou nejušlechtilejších z kmene Apačů. Prosím tě o to znovu, já... i Nšo-či!“

Zadíval se na mne vážně, sklonil hlavu a jeho zrak spočinul na okamžik na mrtvé. Napětí v jeho tváři povolilo, výraz hněvu a pomsty zeslábl. Konečně odtrhl oči od Nšo-či.

„Můj bratr Old Shatterhand má velkou moc nad srdci. Vím, že Nšo-či by jeho prosbě jistě vyhověla. Udělám to i já. Teprve pak, až moje oko se už nebude dívat do tváře mrtvých, ať se tedy rozhodne, budou-li vody Mississippi a všech toků, které se do něho

vlévají, unášet do moře krev bílých a rudých bojovníků. Tak jsem řekl, tak se stane. Howgh!“

Stiskl jsem mu pohnut ruku a poděkoval pohledem. Porozuměl mi.

„Můj rudý bratr ať ví, že nebudu nikdy žádat milost pro vraha Inču-čuny a Nšo-či. Ať ho stihne tak krutý a spravedlivý trest, jaký si zaslouží. Ať mi Vinnetou řekne, čím mu mohu pomoci, a udělám všecko, aby nám neunikl.“

„Mé nohy jsou svázány,“ odpověděl se zasmušilou tváří.

„Zvyklosti kmene mi přikazují, abych zůstal u mrtvých, dokud nebudou pohřbeni. Teprve potom bude moci Vinnetou vstoupit na stezku pomsty.“

„Víš, kdy a kde budou pohřební obřady?“

„O tom se Vinnetou musí poradit se svými bojovníky. Pohřbíme Inču-čunu a Nšo-či buď na místě zlého činu, tam, kde je stihla střela vraha, anebo mezi svými, tam, kde prožili život. Uběhne ještě mnoho dní, než bude připraveno všechno, co si žádá pohřeb velkého náčelníka.“

„Ale co vrah! Vrah zatím upláchne!“

Vinnetou zavrtěl hlavou.

„Nikoliv. I když ho nebude pronásledovat Vinnetou, může za ním poslat jiné bojovníky. Avšak můj bratr ať mi řekne, jak se stalo, že se tak znenadání a včas objevil v těchto místech.“

Najednou to byt zas Vinnetou jako jindy. Mluvil klidně, vyrovnaně, bez jediné otázky vyslechl mé stručné vyprávění a v

duchu určitě už rozhodoval, komu ze svých bojovníků svěří pronásledování Santera. Na okamžik nás vyrušilo nějaké zasténání. Ozývalo se tam u stromů, z míst, kde jsem skolil dva Santerovy pomocníky. Ano, jeden z nich, s ranou v hrudi, se ještě hýbal a chroptěl. Otevřel na okamžik oči, nepřítomně na nás civěl a mumlal si sám pro sebe něco nesrozumitelného. Sklonil jsem se k němu:

„Muži, vzpamatujte se trochu! Víte, kdo je u vás?“

Prohlížel si mě skelnými, nehybnými zornicemi, zřejmě se namáhal, aby si uvědomil, co se stalo. Pak se mu v očích trochu rozjasnilo a vysoukal ze sebe těžce otázku:

„Kde – je – Santer?“

„Zmizel nám,“ řekl jsem.

„Ka – kam?“ zeptal se znovu těžce.

„To nevím. Ale doufám, že nám ho pomůžete najít. Vaši dva kumpáni jsou mrtvi a vám zbývá už jen několik minut života. Nechcete aspoň teď, na kraji hrobu, udělat dobrý skutek? Odkud je ten váš Santer?“

„Ne – nevím,“ sténal.

„Jmenuje se skutečně Santer?“

„Dává si – mnoho – jmen...“

„Je vůbec něčím pořádným?“

„Ne – nevím...“

„Kam jste jeli?“

„Ni – nikam...,“ zaúpěl a bolestí přivřel oči. „Tam – kde – chtěli jsme – zlato – kořist ...“ dokončil s největší námahou.

„Zlato! A kvůli tomu jste přepadli Apače?“

„A – no ...“

„A jak jste věděli, že mají zlato?“

„Chtěli na – na ...“

Umlkl. Mluvit bylo už zřejmě nad jeho síly. Ale věděl jsem dost, abych si domyslel, jak se všechno asi sběhlo.

„Vyslechli jste nás, že? A mysleli jste si, že když rudoši chtějí do Saint Louis, budou mít při sobě zlato – že je to tak?“

Pohnul na souhlas maličko hlavou.

„A pak jste se domluvili, že nás přepadnete! Ale abyste nás ukolébali, jeli jste nejdřív dál a teprv později jste se oklikou vrátili. Je to tak?“

Muž zase těžce pokynul hlavou.

„Večer jste nás vyslechli?“

„Ano – San – ter...“

„Tak Santer! A řekl vám, co slyšel?“

„Apači – Nugget tsil – ráno – pro nuggety...“

„A pak jste se ukryli v houští a pozorovali ze stromu, kdy se Apači vydají do hor! Chtěli jste jít za nimi? Chtěli jste zjistit, kde je naleziště? Nebo jste je chtěli při návratu obrat? Ano? A – no?“

Muž ležel s přivřenými víčky a neodpovídal. Vzal jsem ho za rameno a zatřásl jím. Zkusil jsem to ještě jednou. Tu jsem ucítil na paži Vinnetouovu ruku:

„Můj bratr ať se dál nevyptává. Bledá tvář mu neodpoví. Je mrtvá. Já svému bratru povím, co se stalo. Bílí psi za námi přišli příliš pozdě, než aby odkryli tajemství nuggetů. Vraceli jsme se už, když uslyšeli naše kroky. Skryli se rychle a potom vystřelili z úkrytu a zasáhli Inču-čunu a Nšo-či. Třetí kulka, jak Old Shatterhand může vidět, se dotkla mého rukávu. Vystřelil jsem pak dvě rány: před jednou se jeden z těch mužů skryl za strom, ale druhý padl na zem a Old Shatterhand ho pak našel. Hledal jsem potom úkryt za skalním výběžkem. Kdyby nepřišel můj bratr Old Shatterhand, byli by mě tři muži obklíčili a připravili o život. Dva by mě hlídali zepředu a třetí by měl volnou cestu, aby mě napadl zezadu. Avšak hlas Old Shatterhandovy medvědobijky zazněl včas a zachránil mě.“

„Tak to tedy bylo,“ řekl jsem. „Ale teď musíme dostat Santera. Bude Vinnetou souhlasit s tím, abych se vydal po jeho stopě? Bude ovšem těžké ji nalézt...“

„Vinnetou není toho názoru,“ Apač pohnul maličko pravicí, aby vyjádřil nesouhlas. „Zločinec nemá jinou cestu než ke svým koním. Tam se jednoho zmocní, ale Old Shatterhand přečte stopy, které nutně zanechá v trávě, a bude ho moci sledovat.“

„A pak?“

„Pak vezme můj bratr deset bojovníků, pojedou v jeho stopách a chytí ho a přivede nazpět. Ostatní bojovníci zůstanou se mnou a budou oplakávat smrt velkého náčelníka.“

„Souhlasím,“ řekl jsem. „A doufám, že splním to, co ode mne očekáváš.“

Podal mi ruku a silně ji stiskl:

„Vinnetou ví, že Old Shatterhand bude jednat tak, jak by jednal na jeho místě Vinnetou. Tak jsem řekl. Howgh!“

Také já jsem stiskl Vinnetouovi pravici, poklonil se hluboce před mrtvými a pak si přehodil pušku přes rameno a rozběhl se pryč. U lesa jsem se ještě jednou otočil – viděl jsem, že Vinnetou zahaluje rouškou hlavy mrtvých a začíná nad nimi zpívat svůj smuteční žalm. Všechn smutek, všechn žal jeho duše se vtěloval do prosté a jednotvárné melodie, kterou naposled zpíval svým drahým. Táhlo mě to zpět, byl bych se nejraději posadil vedle něho a vzdal třeba i po jeho způsobu poslední čest svým přátelům – ale nemohl jsem, musel jsem svou touhu, své nutkání přemoci. Teď na mně jediném záviselo, jak brzy se nám podaří zmocnit se ničemy Santera.

Vrhl jsem se směrem k rokli a řítil se prudce dolů ve vlastních stopách. Uvažoval jsem v duchu horečně, co asi podnikne Santer, a najednou se mi zdálo, že si bude možná počínat jinak, než předpokládal Vinnetou. Jistě, Santer se bezpochyby chce dostat co nejdřív z našeho dosahu, ale byla to pro něho opravdu nejlepší cesta, vrátit se zpátky na místa, kde nechal se svými kumpány koně? Což když po cestě objevil moje stopy, a dokonce i koně, kterého jsem použil? Pádil jsem se svahu dolů, až jsem s sebou strhával celé trsy kamenů, jen abych si co nejdřív ověřil domněnku, která mi nečekaně vytanula na mysli. Bohužel byla pravdivá: u stromu, kam jsem uvázal koně, bylo pusto a prázdné.

Byl bych si nejraději rval zoufalstvím vlasy, když jsem si uvědomil náskok, který ten ničema získal už teď. A k tomu v téhle kamenité půdě po sobě nezanechá nejmenší stopu! Musel jsem roklí, tou úžlabinou plnou naplaveného kamení, co nejrychleji dolů, do údolí. A tak jsem se znovu řítit svažem, až mi kameny odskakovaly od pat, znovu jsem pádil, několikrát spadl, rozedřel si ruce, a nakonec vyběhl na kraji údolí. Byla tu tvrdá půda, tady se žádné otisky najít nedaly, až teprve po dalších deseti minutách jsem přišel k měkké trávě, kde jezdec musel zanechat stopy.

Sklonil jsem se a pln nedočkavosti zkoumal půdu – a čím bedlivěji a čím déle jsem si ji prohlížel, tím jsem byl zklamanější. Ať jsem si sebevíc namáhal oči, žádné stopy tu nebyly. Santer tudy zřejmě vůbec nejel. Lámal jsem si hlavu nad tou záhadou, a nakonec jsem našel jen jedno vysvětlení. Tam ve strži, kde byla taková spousta kamení, odbočil někde na příhodném místě stranou – nejspíš směrem po hřebenu hory. Jinak jsem si to nedovedl vysvětlit.

Stál jsem a uvažoval zmateně, co podniknout. Vrátit se nazpět a hledat znovu stopy? To by trvalo hodiny a hodiny, a nakonec bych stejně musel jít do našeho ležení pro posilu. Ne, lepší bylo vydat se rovnou k našemu táboru, oznámit, co se stalo, a snad hned i s Apači vyrazit za Santerem.

Jenže k našemu místu byl ještě pořádný kus cesty, a já jsem byl už opravdu unavený a vysílený. Musel jsem sebrat všechnu vůli, abych tu vzdálenost urazil co nejdřív. U bývalého Santerova tábořiště mi bylo už veseleji. Tři koně postávali dosud u stromů, odvázal jsem je v rychlosti, vyskočil jednomu z nich na hřbet a hnal je ostošest k našemu ležení.

Bylo už dávno po poledni, a naši byli už víc než netrpěliví, protože Sama jsem potkal pěkný kus cesty před tábořištěm.

„Sir, člověče nešťastná, kde se nám potloukáte? Přišel jste o báječný oběd a ...“ Najednou si uvědomil, že přijíždím na koni a že vedu ještě další dvě zvířata. Zamžikal udiveně očkama a přestal hartusit. „Egad! Vždyť jste šel odtud po svých, jestli se nepletu... Snad jste se nedal na zloděje koní?“

„Copak je nepoznáváte?“ křikl jsem. „Copak nevíte, čím jsou ta zvířata?“

„By Jove!“ vykřikl Sam a cvrnkl si rozrušen špičkami prstů do své hučky. „Je tohleto možné?! Na těch přece cválal ten Santer s kovboji!“

„Bohužel, Same,“ řekl jsem. „Stalo se něco hrozného. Něco velmi vážného a velmi smutného. Musíme rychle odtud – musíme zavolat co nejrychleji všechny Apače.“

„Všechny Apače? A co se děje, sir? Proč to vzrušení? Jste celý vyplašený!“

Neodpověděl jsem, každá vteřina byla vzácná; a začal jsem svolávat Apače. Indiáni jako by z mého volání ihned vycítili, že se přihodilo něco mimořádného: v několika okamžicích se kolem mne shromáždili – a mně připadl úkol, abych oznámil tu smutnou, nejsmutnější zprávu o smrti Inču-čuny a Nšo-či. Řekl jsem to krátce, několika prostými slovy. Když jsem dokončil, zavládla chvíle hrobového ticha. Vypadalo to chvíli, jako by žádný z nich nevěřil mým slovům. Vždy to skutečně znělo neuvěřitelně! Ale potom se zvedl najednou příšerný hněvivý jekot a řev a vytí a skučení, až uši zaléhaly. Apači zmateně pobíhali sem a tam, vyli,

že to bylo určitě slyšet –na míle odtud, mávali tomahavky i puškami, cenili zuby a kouleli očima, jen aby dali výraz své strašlivé touze po pomstě. Trvalo hezkou chvíli, než se mi podařilo tu vřavu trochu uklidnit.

„Apačští bojovníci ať ztichnou!“ snažil jsem se je ze všech sil překřičet. „Nářek a křik nám nepomůže! Musíme co nejdříve odtud, musíme za vrahem náčelníka Apačů!“

„Za ním! Je synem smrti! Za ním!“ řvali divoče a snad ve vteřině všichni naskákali do sedel a objížděli s krvelačnými gesty kolem dokola naše ležení. Zas uběhlo několik vzácných minut, než se mi podařilo je znovu uklidnit a vyložit jim Vinnetouovo přání a rozkaz.

„Moji rudí bratři ať se zastaví. Nevědí, co je třeba dělat, avšak já jim řeknu, co zamýšlí Vinnetou a co jim vzkazuje.“

Teď se kolem mne zas nahrnuli, mačkali mě, divže jsem mohl dýchat a hýbat rukama. Být tu Santer, byli by ho jistě na místě ušlapali k smrti. Vyložil jsem jim krátce Vinnetouovy příkazy a vybral si sám pro sebe deset bojovníků. Okamžitě se jeli připravit, šťastní, že právě jim se dostalo cti pronásledovat Santera – to jim vyhovovalo mnohem víc než zpívat smuteční žalmy nad mrtvolami náčelníka a jeho dcery.

Sam Hawkens, Parker a Stone stáli uprostřed té vřavy jako opaření. Nemohli se z té mé strašlivé zvěsti vůbec vzpamatovat. Sam Hawkens mě neustále potahoval za rukáv a naříkal:

„Já si to pořád nemohu srovnat v hlavě, sir! Vždy je to něco strašného, něco nepředstavitelného! Ta mladá, hezká, příjemná, dobrá indiánská miss! Byla na mne tak milá, a Inču-čuna také…

Mně je, jako by mě někdo praštil klackem do hlavy! Já vám řeknu, sir, já“

„Dost toho řečnění, Same,“ stiskl jsem mu rameno. „Tohle všechno nemá už nejmenší smysl. Především musíme myslet na jedno: jak dostat vraha.“

„Well!“ vzchopil se Sam. „To vám podepisuji. Poženu se za ním s vámi třeba do horoucích pekel. Jen jestli tam je!“

„To právě musíme co nejdřív vypátrat, rozumíte? Kam ten lump vlastně zmizel!“

„Myslíte, že se nám to podaří? Víte, hledat tam nahoře v té strži...“

„Kdo mluví o nějaké strži?“ Skoro jsem se na Sama utrl. Byl jsem z toho už celý podrážděný. „O tom není ani řeči!“

„To jsem tedy zvědav, nač vaše kučeravá hlavinka přišla, když nechcete jít hledat stopu tam, odkud ten chlap vzal roha . . . „

„Poslyšte, Same, příteli, mám dojem, že tohle celé pohoří je vlastně těch několik kopců před námi. Určitě netvoří žádný souvislý řetěz! Kopec vedle kopce, a vsadil bych se, že tam vzadu za hřebenem je zase rovina. Nevíte o tom nic?“

„Abych nevěděl!“ Sam se cítil hned na koni. „Ten koutek země tady znám náhodou dost obstojně. Máte pravdu – tyhle hory stojí docela osaměle. Všude kolem samá prerie rovná jako stůl a na druhém konci samo sebou taky.“

„Prerie?“ zajásal jsem. „Tedy tráva?“

„Travička jako v parku, sir, jak tady kolem nás!“

„Same, to je znamenité, to je to, co jsem si tajně přál!
Poslouchejte, co vám řeknu: Ať si Santer jezdí tam mezi kopci, jak chce. To nás nezajímá – důležité je jedno: jakmile ty kopce opustí, musí do prémie. Jinými slovy: musí nám zanechat stopu.“

„Leda by lital vzduchem; sir! Jasně jak slunce.“

„Dobře. Ale dál! My, Same, my se rozdělíme do dvou skupin. Jedna, já, Dick, Will a vy, pojedou po pravé straně těch hor. Apači, které jsem vybral, pojedou po levé straně, stejným směrem jako my. Až kopce objedem, spojíme se a budeme chytřejší. Protože jedna skupina; buď my, nebo Apači...“

„... musí narazit na Santerovu stopu!“ dokončil mužik pohotově. „Luck-a-day! To se rozumí! Sir, divím se, že jsem na to sám nepřišel – vždy to je to nejjednodušší, co se tady vůbec může vymyslet. Dítě by na to přišlo, kojenec... jestli se nepletu!“

„Rychle – souhlasíte, Same?“

„Já? Už dávno, sir, a do morku kosti! Jen abychom už byli na cestě.“

„Musíme se důkladně připravit,“ řekl jsem. „Jak dlouho nám to asi potrvá, než objedeme ty kopce?“

Sam si posunul s čela svůj klobouk a na okamžik se zamyslel.

„Jak dlouho? Dvě hodiny, sir! Když si pořádně přispíšíme.“

Dvě hodiny, řekl jsem si, dvě hodiny, než se dozvíme, kam zmizel ten zrůdný chlap, který byl schopen pro vidinu žlutého kovu kdykoliv zničit lidský život. Dvě hodiny, opakoval jsem si a

přál jsem si celou svou bytostí, aby ty dvě hodiny už byly za námi, abych se už hnal přímo po Santerově stopě.

32.STÍHÁNÍ

Naše skupina vyrazila ve směru podél východní strany pohoří. Hory nám zůstávaly po levém boku, tiché, krásné, ale my jsme měli oči jen pro měkký pruh půdy před sebou, kde se podle mne musely dřív nebo později objevit uprchlíkovy otisky – jestli ovšem jel tímto směrem. Měli jsme o to se Samem kratší spor: ještě než jsme vyrazili a než jsem poslal deset Apačů podél západního oblouku hor, obkreslil jsem si na kus papíru obrys Santerovy stopy a sklidil za to nemalý Samův posměch:

„Sir, vy se teď hodláte věnovat kreslení? Mohu se zeptat, nač je to podle vás dobré?“

„Brzy uvidíte; jen co narazíme na Santerovu stopu. Porovnáám kresbu a otisk, a budeme doma.“

„Aha! A na to jste přišel sám? Úplně sám? Má tak někdo štěstí, že se mu hrnou myšlenky – jedna za druhou!“

Sam si ze mne střílel. Trochu jsem ho zpražil:

„To víte, Same, asi se jim u mne líbí víc než u vás pod tou vaší parukou!“

Dick Stone a Will Parker se . chechtali – k náramné nelibosti dávného kamaráda.

„Jen si nedejte nic líbit, sir!“ povzbuzoval mě Will Parker se svým širokým úšklebkem od ucha k uchu. „Beztoho vám ta stará paruka už dávno nemá co dávat nějaké lekce!“

„Ty mlč!“ okřikl ho Sam, kterému náramně záleželo na jeho westmanské proslulosti. „A nech paruku parukou, protože na tebe vždycky ještě stačí... Ostatně neřekl jsem, že to je tak docela hloupá věc s tím obkreslením. Ale měl jste tu kresbu dát taky Apačům.“

„To by nemělo smysl,“ řekl jsem, „jednak by se v ní asi moc nevyznali, a pak – myslím, že najdeme otisky na naší straně.“

„Co vás vede!“ Sam vrtěl hlavou, až klobouk poskakoval. „Santer jel určitě na západ. Tam přece měl původně namířeno!“

„Jenže je všemi mastmi mazaný, Same, nezapomínejte na to! Právě proto asi počítal s nějakou podobnou úvahou na naší straně a pustil se obráceným směrem...“

„Co bychom se hádali,“ rozhodil Sam sebejistě rukama. „Vždy se přesvědčíme. Uvidíme, kdo měl pravdu.“

Ale jeli jsme téměř půldruhé hodiny a objeli celý oblouk hor, než jsme konečně objevili otisky v trávě. V měkké půdě se před námi docela zřetelně táhla stopa jezdce – toho, kterého jsme hledali. Když jsme ji pořádně prohlédli a srovnali s mým nákresem, shodli jsme se všichni – Sam, Parker, Dick Stone i já – na tom, že nemůže být starší než dvě, nanejvýš dvě a půl hodiny.

„Tak vida, kus papíru, a přece může být na něco dobrý,“ bručel uznale Sam, zatímco Will Parker si nedal ujít příležitost, aby ho zase trochu nepoškádlil:

„No Same, nedá se nic dělat, už jsi svého greenhorna ztratil, už ti přerostl přes hlavu. Měl bys koukat, aby ses teď ty od něho přiučil, jestli se nepletu...“

Škoda že jsme se po stopě nemohli pustit hned, že jsme museli čekat ještě další tři čtvrti hodiny, než se objeví druhý voj, Apačové. Jednoho z nich jsem poslal se spěšnou zprávou za Vinnetouem a s ostatními jsme vyrazili na východ. Do soumraku chyběly nanejvýš dvě hodiny, museli jsme si pořádně přispíšit, abychom ujeli za světla co nejvíc. V noci jsme samozřejmě stopu sledovat nemohli.

Se Santerem to bylo ovšem jiné. Ten jistě štvál svého koně po celou noc. Tak hloupý nebyl, aby si nedovedl představit, že se mu poženou Apači přímo v patách a že každá hodina náskoku znásobuje naději na záchranu. Ale jeho noční jízda poskytovala na druhé straně také jistou výhodu nám: k ránu se už jistě musela hlásit únava u něho, a ještě víc u jeho koně, kterému musí nutně dopřát aspoň nějakou chvíli odpočinku. A to zas dávalo nám příležitost, abychom Santerův náskok zmenšili.

Pohoří s Nugget tsilem nám rychle zůstávalo za zády, cválali jsme na volnou, širokou prérii, zpočátku se svěží trávou, zelenající se daleko široko, později vyprahlou a přerušovanou jen tu a tam trsy keřů. Stopa byla stále jasná, krásně čitelná, prchajícímu viditelně záleželo jen a jen na čase. O to, co vrývají kopyta jeho koně do půdy, nedbal ani v nejmenším.

Když padl soumrak, sesedli jsme s koní a aspoň ještě chvíli sledovali stopu pěšky, vedouce zvířata za sebou na uzdě. Ale když jsme zakrátko narazili na malou travnatou loučku, kde se mohli kopě napást, nechali jsme být stopu stopou a rozložili se k odpočinku. Byli jsme hodně unaveni. Mlčky si každý sundal

pokrývku, zabalil se do ní a uložil se ke spánku tam, kde právě zůstal stát.

Noc byla studená, třásl jsem se i pod pokrývkou – ostatně pozoroval jsem, že chlad probouzí i ostatní: zima šla opravdu do kostí. Ale já bych byl asi nespal ani v té nejlepší posteli, v báječném pohodlí nejpřepychovějšího newyorského hotelu. Pořád a pořád jsem před sebou viděl poslední okamžiky Inču-čuny a Nšo-či, a ať jsem se snažil sebevíc rozptýlit myšlenky, vracely se mi samy stále k témuž a témuž: ke krvavé události na Nugget tsilu. Stále a stále mi zněla v uších poslední slova Vinnetouovy sestry. Stále a stále jsem viděl v trávě na lesní mýtině ta dvě zakrvavená těla – a nemohl se zbavit výčitek, že jsem tomu snad mohl nějak zabránit; a že jsem měl být aspoň k Nšo-či laskavější, milejší; a že jsem snad tím, co jsem řekl Inču-čunovi o vztahu mezi bílými muži a ženami, bezděčně zavinil jejich smrt.

K ránu jsem už chladem nemohl vydržet. Vstal jsem první ze všech a pokoušel se trochu zahřát, aspoň tím, že jsem přecházel sem a tam kolem tábora. Po chvíli procitl i Sam Hawkens a přidal se ke mně, čilý jak rybička, a hned od rána ochotný vtipkovat.

„Ale, ale, vážený, snad vám nemrznou kostičky? Na Západ se v takových případech vřele doporučuje ohřívací gumová láhev. V každé knížce se to můžete dočíst!“ Pomžourával po mně svýma očkama, ale halil se taky úže do svého podivuhodného hávu. „Ovšem tohle, co nosím, je stokrát lepší. Tomu říkám kabát, sir, tím nepronikne ani indiánský šíp, ani mráz. Nechcete, abych vám poskytl útulek pod šosy, hihhi?“

Dick Stone, Will Parker a Apačové také nevyspávali dlouho, a tak jsme vyrazili na další cestu, opravdu sotva se rozbřeslo. Stopa

byla ještě živá a koně šli nádherným klusem skoro bez pobízení. Odpočinuli si přes noc, ale taky prochladli, a teď jim prudký cval příjemně rozehříval krev.

Pořád a pořád jsme měli před sebou prérii. Táhla se doširoka, tu a tam mírně zvlněná nějakým pahrbkem, při vrších pahorků porostlá trsy vysušené tvrdé trávy, v prohlubeninách celá zelená měkkou travičkou. Našla se tu vždycky i kaluž vody, kde se mohli naši koně napít a osvěžit.

Ještě před polednem jsme zpozorovali, že stopa, vedoucí až dosud skoro přímo na východ, uhnula ostře k jihu. Sam Hawkens mě na to upozornil a tentokrát se ani nepokusil o obvyklý vtípek.

Bylo mi víc než divné, jak povážlivě potřásá hlavou:

„Tak se mi začíná zdát, že veškerá naše námaha bude marná.“

„Marná? A proč?“

„Protože ten lump je všemi mastmi mazaný, sir! Namířil si to rovnou za nosem ke Kiowům, jestli se nepletu...“

Samova slova mě ohromila:

„Ne, to přece neudělá!“

„A proč by to neudělal? Myslíte, že se posadí kvůli vašim krásným očím tady doprostřed prerie a bude čekat, až ho laskavě popadneme za pačesy? Co vás napadá! Udělá všechno na světě, jen aby si zachránil kůži. Ten si dávno spočítal na prstech, že naši koně jsou lepší než ta jeho herka, takže ho stejně musíme nakonec dohonit – a tak dostal spásný nápad, že vykoná zdvořilostní návštěvu u Kiowů.“

„Jen jestli ho tak zdvořile přijmou!“ namítl jsem.

„Stačí, aby jim řekl, že oddělal Inču-čunu a Nšo-či, a padnou si kolem krku. Vrána k vráně, sir! Musíme se do toho dát, abychom ho chytli, ještě než bude večer.“

„Jak staré jsou ty otisky, co myslíte?“

„Já si, myslím, že na tom teď ani tak moc nezáleží. Určitě jel tenhle kus cesty v noci – uvidíme, až jestli přijdeme na místo, kde si dal pohov; tam poznáme, jak stará je jeho stopa. A co vlastně máme dohánět...“

Zanedlouho – kolem poledního – jsme skutečně dorazili k místu Santerova odpočinku. Prošetřili jsme stopy a zjistili jasně, že kůň si tu lehl – byl tedy po jízdě velmi unaven; ostatně to už ukazovaly otisky na posledním úseku cesty. I jezdec asi odpočíval a spal, snad déle, než zamýšlel. Shodli jsme se na tom, že stopa není snad ani dvě hodiny stará. To znamenalo, že náskok získaný noční jízdou se skoro rozplynul. Dokonce jsme si byli snad o půl hodinku blíže než včera.

Stopa vedla dál poněkud na jih podle ohybu řeky Red River. Koně běželi dobře a vytrvale, byli jsme si teď jisti, že náskok se stále zmenšuje, a když jsme se odpoledne dostali zase na pás svěží, zelené prárie, zjistili jsme už bezpečně, že celý Santerův náskok se smrškl všeho všudy na půl hodiny jízdy.

„Vidíte ten tmavý pruh před námi?“ ozval se rozmrzele Sam Hawken. „To je les. A u něho bude určitě řeka. Red River nebo nějaký její přítok! Moc velkou radost z toho nemám, radši bych jel práriei, to by pro nás bylo výhodnější.“

To se rozumí, že bylo pro nás výhodnější jet savanou, kde člověk má rozhled po celé krajině, kde se může přesně a spolehlivě orientovat, zatímco les vždycky znamená nejistotu, možnost upadnout do léčky, pomalejší jízdu; zvláště když jsme museli jet rychle a nemohli se zdržovat nějakým podrobným pátráním v okolí.

Samův odhad byl správný. Dorazili jsme k říčce, lépe řečeno ke korytu říčky, kde se jen tu a tam v hlubších místech drželo trochu vody. Po obou březích nás vítal les – vlastně ne les v pravém slova smyslu, spíš větší skupinky stromů a křovin.

Krátce před večerem jsme byli pronásledovanému už tak blízko, že jsme byli přesvědčeni, že se před námi objeví každým okamžikem: Byli jsme napjatí až k prasknutí, štvali jsme zvířata z posledních sil, a já, protože Hatátitlá měl ze všech zvířat ještě nejvíc sil, já jsem se teď řítit v čele sám. Zmocnil se mě jakýsi horečnatý stav, vášnivě jsem toužil uvidět Santera, stisknout mu vlastníma rukama hrdlo, dostat konečně do své moci toho sprostého zločince. Ne kvůli pomstě, ale kvůli spravedlnosti, kvůli touze uvidět konečně, že vraha stíhá spravedlivý trest.

Vjeli jsme mezi řídký porost lesa, mezi skupinu několika stromů na levém břehu říčky a projeli jí až na druhý konec. Jel jsem vpředu a zastavil se v těch místech jaksi mimovolně, ne z kdovíjaké prozíravosti, ale prostě jen proto, abych ostatní upozornil, že stopa nečekaně odbočuje vpravo po korytu vyschlého toku. Opakuji: byla to náhoda a současně taky naše štěstí, protože zatímco jsem čekal na ostatní a prohlížel stopu v polovyschlém řečišti, objevil jsem něco, co mě přinutilo, abych se stáhl rychle nazpět do lesa.

Padesát kroků ode mne na druhém břehu říčky jsem totiž uviděl řídký hájek a před ním skupinu Indiánů na koních. Bezstarostně se projížděli a kůly, mezi nimiž byly napjaty řemeny se sušícím se masem, prozrazovaly, že si tu zřídili pohodlný tábor. Bylo by stačilo vyjet kousek dál, jen o koňskou délku, a mohli mě uvidět.

„Kiowové!“ řekl jeden z Apačů, když se celá naše skupina shromáždila v úkrytu lesa.

„Tak, tak, Kiowové,“ přizvukoval Sam, „tomu Santerovi drží palec snad všichni čerti. Už jsem cítil, že ho držím v hrsti, a na poslední chvíli tohle! Ale nevádí! Stejně mi neupláchne!“

„Je to nějaký menší oddíl,“ poznamenal jsem, marně si zatím lámaje hlavu, co podnikneme dál.

„Hm, hm,“ Sam se taky jen rozpačité škrábal pod parukou. „Jenže my vidíme jen ty, co se usídlili na téhle straně lesíka. Ale z druhé strany budou určitě další Kiowové. Já myslím, že si vyjeli na lov, za masem!“

„Co teď, Same? Máme se vrátit pro posilu?“

„Vrátit se? Kdepak, sir! Tady zůstaneme.“

„Není to nebezpečné?“

„Vůbec ne.“

„Může nás tady náhodou objevit některý z těch rudochů a pak ...“

„Za prvé jsou na druhé straně koryta a za druhé bude co nevidět noc.“ Sam nesdílel moje obavy, vrtěl rozhodně hlavou. „Nehnou se na krok od svého tábora.“

„Moje heslo je: čím větší jistota, tím větší klid!“

„A moje zas: čím větší strach, tím větší greenhorn,“ odsekl Sam.

„Říkám vám, sir, že jsme tady před Kiowy právě tak bezpeční jako někde v New Yorku na Manhattanu. Ani je nenapadne, aby sem za námi lezli! Právě naopak to bude – my se vypravíme na návštěvu k nim! Musím toho Santera chytit, kdyby měl kolem sebe tisíc Kiowů!“

„Tak si mi zdá, Same, že bych vám dnes měl vytýkat přesně to, co vždycky vytýkáte vy mně: jste lehkomyšlný!“

„Dejte pokoj! Sam Hawkens – a lehkomyšlný? Hihhi, dovolte, abych se zasmál... To mi ještě v životě nikdo neřekl. A zrovna vy! Na grizzlyho s nožem se nebojí, a najednou má nahnáno!“

„Čerta mám nahnáno,“ mávl jsem nespokojeně rukou. „Ale chci si dávat prostě pozor, když mám nepřítele, co by kamenem dohodil!“

„Co by kamenem dohodil?“ smál se Hawkens. „Počkejte, až se setmí – pak ho budete mít přímo pod nosem! Ale nebojte se, my s nimi zatočíme!“

Sam byl jako proměněný. Hořel bojechtivostí, smrt té „hezké, mladé, příjemné, dobré indiánské miss“ ho úplně rozlítla, nemohl se dočkat pomsty. Ostatně Apačové mu dávali také za pravdu a Parker se Stonem přizvukovali jako jeden muž. Nějaké řeči o opatrnosti prostě nechtěli slyšet. Tak jsme tedy uvázali koně, usadili se tiše pod stromy a čekali, až přijde noc. Jak jsem tak mohl pozorovat Kiowy, musel jsem si přiznat, že Sam Hawkens má

pravdu. Počínali si, jako by byli doma, v bezpečí dobře střežené indiánské vesnice. Projížděli se na koních sem a tam, pokřikovali po sobě, jevíli zkrátka naprostou bezstarostnost.

„Vidíte je, sir, těšil se Sam z výsledků pozorování, „úplní andílci. Ti nemají. dnes žádné postranní úmysly.“

„Jestli se nepletete!“

„Sam Hawkens se neplete!“

„Pshaw! Nechtěl bych se s vámi hádat, ale mám takové nejasné, nepříjemné tušení, že ti chlapi to všechno před námi jen hrají.“

„Tušení,“ zamumlal s úšklebkem Sam. „Jste stará bába, že věříte na předtuchy? A proč by to vůbec dělali?“

„Možná že nás tak chtějí přilákat.“

„To tedy se nemuseli namáhat, přijdeme sami.“

„Poslyšte, Same, myslíte, že je tam u nich Santer?“

„Určitě! Už podle stopy...“

„Dobře! A nemyslíte, že jim řekl, co se stalo a proč u nich hledá pomoc?“

Sam spráskl ruce:

„Vy jste dobrý! To je přece jasné jako den!“

„Právě. To jim tedy taky řekl, že má v patách pronásledovatele.“

„Divil bych se, kdyby se nezmínil.“

„V tom případě se divím ale taky já! Santer jim tohle všechno vyklopí, a Kiowové se tu prohánějí na koních jak o posvícení.“

„Tomu se vůbec nemusíte divit, protože oni si prostě myslí, že je nemožné, abychom tady už byli. V tom je ten vtip! Čekají nás – ale nejdřív zítra! Jen počkejte, až bude tma! Připlížím se k ním, zjistím, co a jak se tam děje, a uvidíme, jak se jim nejlíp dostat na kobylku. Ale co vám můžu odpřísáhnout: toho Santera musím dostat, kdyby čert na praseti jezdil.“

Zasmál jsem se Samovu přirovnání a přikývl:

„Dobrá, půjdu s vámi.“

„To zrovna není nutné.“

„Ale je!“

Podíval se na mne podezíravě a s veškerým důrazem, vztyčuje dokonce nabádatě prst, řekl:

„Když jde Sam Hawkens na výzvědy, nepotřebuje s sebou příručího. Půjdete se mnou a budete se starat, aby se panu Santerovi nesáhlo nějak nešetrně na zoubek, co? Znáš vás, znám vás! Ne, dejte na mne, bude lepší, když půjdu sám. Zmocním se Santera a odevzdám ho Vinnetouovi. A když to nepůjde jinak, tak mu pošlu kulku mezi oči.“

Pokrčil jsem rameny a neřekl na to nic. Apačové dávali nejspíš v skrytu duše Samovi za pravdu. Pamatovali si přece, jak jsem se před několika dny přimlouval za Rattlera, a mysleli si bezpochyby, že bych se mohl pokoušet u Santera o něco podobného. Zatvářil jsem se raději, jako bych byl už se vším srozuměn, a natáhl se mlčky do trávy vedle svého Hatátitly.

Slunce už zmizelo za obzorem a na krajinu padal soumrak. Na druhé straně Kiowové zapálili ohně, jejichž kouř stoupal vysoko k nebi – věc, která ve mně jen dál živila podezření, že tu cosi nesouhlasí. Kdopak kdy viděl u těch přeopatrných Indiánů, aby rozdělávali hranici viditelnou na hony daleko? Podle mého to mohli udělat jen z jednoho důvodu: protože sami chtěli, aby nám padla do očí, abychom je objevili a abychom si řekli, že o našem příchodu nemají ani potuchy. Napadlo mě, jestli nás to nemá dokonce vylákat k přímému útoku – kdybychom se k němu dali strhnout, pravděpodobně bychom upadli do nějaké léčky.

Jak jsem o tom přemýšlel, zazdalo se mi, jako by vzadu v křoví za mými zády něco zašelestilo. Zbystřil jsem sluch a za chvíli se to ozvalo znovu. Malé, docela nepatrné škrábnutí, jako by někdo pohnul větvičkou s lístky, jako by někdo odstraňoval v křoví větev a škrábl trnem o trn.

Uvědomil jsem si téměř ihned, co se děje: přímo za zády jsem měl ostružinový trs a teď tam někdo nebo něco pohnulo šlahounem, až to zašramotilo. Pravda, mohlo to být zvíře, ale mohl to být také člověk, a při našem postavení jsem se musel aspoň pokusit to přesně zjistit.

Ohně z druhé strany, od ležení Kiowů, vrhaly polosvětlo až k nám, aspoň tak, že ozařovaly v obrysech předměty mezi námi a tábořištěm. Chtěl jsem toho v téhle chvíli využít, ale to znamenalo nejdřív dostat se nepozorovaně za ten ostružinový trs.

Zvedl jsem se a namířil si to loudavě právě opačným směrem, od keře. Teprve když jsem zmizel mezi stromy, obrátil jsem se a spěchal obloukem nazpět, ze zadu k ostružiníku. Musel jsem ovšem k zemi a plížit se opatrně krok za krokem, abych na sebe

neupoutal pozornost, kdyby náhodnou snad v tom křoví byl... a byl tu! Byl tu, ležel skoro na dosah ruky ode mne, jakýsi neznámý chlapík, schovaný za hustým keřem a jenom v obrysech osvětlovaný vzdáleným leskem ohňů. Indián? Pokusil jsem se připlížit ještě o něco blíž, a tu jsem mezi větvičkami uviděl, jak se ten neznámý maličko pohnul. Zašelestily lístky, ale tak nepatrně, tak tichounce, že jsem to mohl slyšet jen já sám.

Byl to rudoch a právě se chtěl odplížit a musím říci, že si počínal vskutku znamenitě. Pomaličku a opatrně se vysunoval ven z křoví a při každém pohybu se ozvalo sotva slyšitelné nepatrné zašelestění. Měl už skoro vyhráno, podařilo se mu vycouvat téměř úplně z křoví – jen hlava a jedno rameno vřezlo dosud mezi roštím.

Přisunul jsem se zezadu až těsně k němu a pozoroval ostražitě, jal se celý soustředil na svůj únik. Zlomem vteřiny jsem ještě vyčkával, pak jsem se naráz vztyčil na kolena, hmátl mu levičkou po krku a současně mu zasadil pravicí ránu na spánek. Sesunul se k zemi skoro docela tiše, bez výkřiku, bez zasténání. Ale Hawkensovy rysí uši v té chvíli přece jen cosi zaslechly.

„Co to bylo?“ uslyšel jsem jeho hlas. „Dicku, slyšel jsi?“

„Nejspíš Old Shatterhandův kůň, ne?“ mínil Dick Stone.
„Zahrabal kopyty...“

„Old Shatterhandův kůň... a kde je Old Shatterhand?“ staral se Sam Hawkens. „Aby neudělal nějakou hloupost! Takový greenhorn je schopn všeho.“

„Dej už si jednou pokoj s tím greenhornem, Same,“ brumlal Will Parker. „Vždyť už je na Západě jako doma!“

„Já vím! Napadne ho, že se připlíží ke Kiowům, a neštěstí je hotovo! To není jen tak, plížit se nepozorovaně při tomhle světle, když ti chlapi špicují uši, kdy se tu, objevíme! To je pro zkušeného westmana oříšek!“

Vyšel jsem z příšeří lesa a zamával na Sama rukou.

„Haló, Same, oříšek jsem rozlouskl! Myslel jste, že jsem pryč, a zatím jsem se k vám docela nepozorovaně připlížil. Jste spokojen?“

„U všech čertů!“ Sam se ulekl a upřímně si teď odplívl. „Člověk vás ani nepozoruje...“

„Copak mne!“ smál jsem se. „Ale jsou tady jiní výtečníci, které jste nepozoroval...“

„Jiní výtečníci... koho tím míníte?“ vykřikl.

„Tam si zajděte do toho ostružiní,“ kývl jsem hlavou. „A hned budete moudřejší...“

33.SELHÁNÍ SAMA HAWKENSE

Zvedli se naráz všichni tři – Sam, Parker i Stone.

„Halloo!“

Uslyšel jsem Samův přidušený, výkřik:

„Tady, leží Indián! Jak se sem dostal?“

„Zeptejte se ho, snad vám to řekne.“

„Vždy je po něm!“

„Ale kdepak. Jen jsem ho trošku pukl po hlavě.“

„Cože! Vy jste ho...“

„Co jsem s ním měl dělat?“ řekl jsem klidně. „Ležel tady v těch ostružinách a pozoroval nás, a už se s námi chtěl dokonce loučit..., tak jsem ho na chvíli zneškodnil.“

„Behold!“ Sama se zmocnilo vzrušení. „Takhle to tedy je! To

jsme tedy měli štěstí. Měl by se svázat a strčit mu roubík do pusy, jestli se nepletu. Ale jak se sem vůbec ten chlap dostal? Nebyl tady nakonec už předtím, než jsme sem přijeli?“

Potřásl jsem hlavou:

„Tak nějak to bude. Kiowové nejspíš postavili hlídku, aby se dozvěděli včas, až přijdeme. Ale buďto jsme přijeli mnohem dřív, než čekali, nebo se ten jejich vyzvědač vypravil příliš brzo – krátce a dobře, překvapili jsme ho tady, a on se chudák musel schovat do ostružin.“

„Mohl přece taky upláchnout, když nás viděl – tam ke svým!“

„To mohl,“ připustil jsem. „Jenže mu už asi nezbýval čas. A taky chtěl možná ostatní ohromit nějakými nečekanými zprávami!“

„Hlavní věc, že jsme ho chytli za křídlo!“ mínil Sam a potěšeně se pochichtával. „Teď nám vyklopí všechno!“

„To pochybuji. Bude mlčet.“

„Nevadí, sir, nakonec by možná ani nestálo za námahu mermomocí z něho něco vymačkávat. To, co víme, úplně stačí. A zbytek se dozvím já. Jen co se dostanu tam ke Kiowům.“

„A jen co tam zůstanete...“

„Proč?“

„Sám jste říkal, že to není lehká věc, připlížit se k táboru, když hoří ohně!“

„Pro vás! Ale se mnou je to kapánek něco jiného. A říkám vám krátce a jasně: jdu tam a vy zůstanete tady!“

Sam byl skutečně jako proměněný. Hořel nedočkavosti dokázat své zálesácké přednosti a zmocnit se ničemy Santera a bylo málo platné mu to rozmlouvat. Nasadil jsem trochu ostřejší tón:

„Poslouchejte, Same, to má být rozkaz?“

„Proč?“

„Protože já žádné rozkazy nemíním přijímat... Uznáte přece, že se něco změnilo od té doby, co jste mě vzal do učení. To za první. A za druhé: pronásledováním Santera pověřil Vinnetou mne – nikoliv vás! Já ručím za všechno, a proto taky já musím rozhodovat!“

„K smíchu, sir,“ ušklíbl se mužík. „Za první, za druhé i za třetí: vy jste u mne pořád greenhorn, i když vám náhodou dost dobře vyšlo pár kousků. A jestli nechcete, abych si o vás myslel, že jste nevděčník, tak musíte uznat, že jsem pořád ještě stokrát zkušenější westman než vy. A vůbec nikdo mi nemá co poroučet! Já jdu, a vy si buďte tady!“

Obrátil se, a než jsem stačil říci slovo, zmizel v temnotě mezi stromy. Apači podrážděně brumlali a Dick Stone si neodpustil rozhořčenou poznámku:

„Co mu to vlezlo na mozek? Jakápak nevděčnost – nebýt vás, sir, nedýchá už ani jeden z nás!“

„Jen ho nechte,“ musel jsem teď sám uklidňovat Dicka. „Sam má zlaté srdce, to vidíte z toho, co dělá. Prostě s ním mává vztek, chtěl by co nejdřív pomstít smrt Inču-čuny a Nšo-či... bohužel horší je, že v tom svatém rozhořčení může udělat něco, zač by se jindy do krve styděl. Nejlepší bude, když se po něm trochu poohlédnu. Vy zůstaňte tady; i kdybyste snad slyšeli střilet... Kdyby bylo třeba opravdu pomoci, zavolám sám.“

Vytratil jsem se rychle do tmy, bez medvědobijky, jen s revolvery za opaskem, tak jako Sam Hawkens, který tu také nechal odpočívat svou jindy nerozlučnou Liddy.

Stopy mě vedly ke korytu řeky; malý lovec se zřejmě chtěl přiblížit k táboru přímo korytem. Ten nápad jsem nepovažoval za zvlášť šťastný a řekl jsem si, že zkusím jít na to jinak. Kiowové přece věděli, že přijedeme od horního toku, uvažoval jsem, a budou tedy nejvíc hlídat právě tuhle část. Předpokládal jsem, že bude líp projít lesem po naší straně břehu až k místům, kam už nezasahuje záře plamenů. Na této opačné straně ostatně Kiowové neměli zapálen žádný oheň, nebude tedy snad tak těžké připlížit se tudy k jejich ležení. Zaradoval jsem se, když jsem zjistil, že se pod ochranou stromů dostanu pohodlně dost daleko, abych mohl přejít řečiště a proniknout nepozorovaně na protější stranu. I tam byly stromy dost husté, aby mě ukryly a dovolily mi přiblížit se až do bezprostřední blízkosti tábora.

Kiowů bylo asi čtyřicet, rozsedli se kolem osmi ohňů ve skupinách pod stromy, se zbraněmi pohotově připravenými. Vypadalo to sice, že tu posedávají kolem jen tak nazdařbůh, ale ve skutečnosti si zvolili místa promyšleně, aby nás všechny měli na mušce, kdybychom se dali zlákat a pokusili se zaútočit rovnou na ležení.

Měl jsem tisíc chutí si vyslechnout některou z těch skupinek, nejradši tu, kde seděli velitelé tohoto oddílu. Nebylo obtížné ji najít. Nepochyboval jsem ani na chvíli, že při ní bude sedět Santer, a tak jsem se nejdřív ze všeho snažil vypátrat jeho. Po nějaké chvíli se mi to konečně podařilo. Seděl mezi čtyřmi rudochy, ale žádný z nich neměl odznaky náčelníků. Zarazilo mě to, vzápětí jsem si však uvědomil, že náčelníkem podle indiánských zvyklostí bývá nutně ten nejstarší. Ale na to, abych se přiblížil tak blízko, jak jsem chtěl, nebylo bohužel ani pomyšlení. Ať jsem se rozhlížel jakkoliv, nebylo tu poblíž žádné vhodné křoví – jenom několik stromů vrhalo stín, který mohl poskytnout jakous takous ochranu. Naštěstí rudoši mluvili dost hlasitě, zřejmě to bylo součástí jejich plánu, jak nás nalákat do nastražené pasti, a tak i na těch dvanáct patnáct kroků jsem slyšel skoro každé slovo. Nejvíce bylo slyšet Santera. Vykládal o Nugget tsilu, vyzýval Indiány, aby se tam s ním vypravili, a ujišťoval je, že brzo budou mít příležitost lapit Vinnetoua a Old Shatterhanda a že on, Santer, doufá, že mu pak Kiowové na oplátku pomohou při hledání v horách Nugget tsilu. O tom, co tam chce hledat, se zatím přesněji nevyjadřoval, chtěl si nechat asi tajemství co nejdéle pro sebe. Nejstarší z čtveřice Kiowů poslouchal víceméně mlčky, jen přikyvoval, samolibě se usmíval – pokud jsem to mohl v odlesku ohňů rozpoznat – a hlasitě si liboval:

„Vinnetou se brzy odebere k Velkému duchu a již nikdy neuvidí město bledých tváří. Ukryjeme se a vlákáme ho do pasti tak jako dnes Old Shatterhanda. Bílý lovec neví, že v této chvíli mu již naslouchá můj vyzvědač, který nám sdělí každou jeho myšlenku. A strážce, které jsem rozestavil daleko vpředu, nám okamžitě podají zprávu, až první jezdec vkročí do pasti. Je otevřená a pohltí naše nepřátele.“

Santer, zdálo se, byl spokojen. Zato já jsem byl vyveden z míry. Jestli to bylo tak, jak ten Kiowa říkal, a bohužel to tak nepochybně bylo, padne Sam Hawkens těm hlídkám před táborem rovnou do náručí. Ani jsem nestačil domyslet, co to pro nás bude znamenat, když se ozval osamocený výkřik a pak hned divoká směsice nejrůznějších hlasů. Velitel oddílu vyskočil a pln napětí vyčkával, co se bude dít. Napínal jsem oči a také mezi Kiowy zavládlo vzrušení.

Od lesa se rychle blížila skupina čtyř Indiánů. Vlekli nějakého bělocha, který se marně a zbytečně vzpouzel a uhýbal nožům, kterými ho drželi rudoši v šachu. Nemusel jsem ani příliš napínat zrak, abych zjistil, že ten běloch je – můj nešťastný učitel.

„Sam Hawkens!“ vykřikl v té chvíli Santer a hnal se s ostatními rudochy vstříc malému trapperovi. „Good evening, dobrý večer – to jsou náhody na světě, že ano? Ani jste si nemyslel, že se zase tak brzo uvidíme?“

„Ty lumpe, ty raubíři, ty vrahu!“ soptil Sam Hawkens a trhal sebou divoce mezi Kiowy, kteří ho svírali, aby se nevrhl okamžitě na Santera. „Jen počkej, já ti hned zmáčknu tipec! Odskáčeš si všechno, jestli se nepletu!“

Vytrhl se mocným máchnutím paží svým strážcům a skočil po Santerovi. Ten zvedl ruce a šest sedm Kiowů mělo co dělat, aby mužika strhlo zas nazpět. Byla to chvíle všeobecného ohromení a zmatku – a já jsem se bleskurychle rozhodl využít jí k hazardnímu podniku. Vytrhl jsem oba revoly a skočil rovnou doprostřed mezi houf zmatených Indiánů.

„Old Shatterhand!“ vyjekl Santer a v té chvíli se otočil a prchal pryč. Poslal jsem za ním nazdařbůh dvě kulky, ale to bylo vše, co se dalo dělat. Pak jsem rychle vypálil několik ran po Indiánech, kteří tu stáli jak opaření, a křikl na Sama:

„Pryč! Rychle pryč! Za mnou!“

Vypadalo to opravdu až komicky: Indiáni – jako by se jich někdo dotkl kouzelným proutkem – strnuli, jen třesli a poulili oči a stáli zkamenělí jak sloupy. Něco takového! Chytil jsem Sama za ruku a vlekl ho kus cesty za sebou, rovnou do lesa...

„The devil!“ hromoval Sam. „U čerta – to bylo právě včas, sir! Ti prokletí lumpové...“

„Nechte proklínání!“ křičel jsem. „Musíme si pospíšet!“

Rudoši se brzy z překvapení vzpamatovali a za námi se nesl ďábelský ryk. Bylo to pekelné vytí, měl jsem dojem, že mi řvou přímo za zády, dokonce jsem ani neslyšel pro ten halas Samovy

kroky. Prchali jsme řečištěm dolů, směrem od našeho tábora, právě opačně, než jak budou pátrat Kiowové. Byla to podle mne nejjistější cesta jak upláchnout a jak se pak obloukem, přes les, vrátit v bezpečí nazpět. Po několika minutách vřava zřetelně slábla, vzdalovala se opačným směrem. „Díky bohu, Same!“ vydechl jsem spokojeně.

Nikdo mi neodpovídal.

„Same!“ křikl jsem ostřeji a pátral očima ve tmě. Kolem mne se nepohnula ani větvička – kde u všech všudy ten chlapík trčí? Neupadl snad, jak jsme divoce pádili kamenným řečištěm? Není zraněn?

Nerozhodně jsem zůstal stát, potom jsem nabil znovu své revolvery a vrátil se opatrně, co noha nohu mine, stejnou cestou zpět.

Čím dál jsem postupoval, tím jsem byl zmatenější. Po Samovi nikde ani památky. A teprve když jsem se dostal k místu, kde jsme seskočili do řečiště, napadlo mě, co se pravděpodobně stalo: neběžel za mnou, ale vylezl rovnou na druhý břeh a pokusil se uniknout přímo k našemu ležení. Ovšem! Jenže zapomněl, že v tu stranu září ohně Kiowů jako louče, jako svítilny, že ho tam Indiáni musí uvidět a lapit během tří minut. Tak tímhle tedy milý Sam nasadil dnešnímu dni opravdu korunu! Taková zbrkllost! Posílal jsem ho v duchu ke všem čertům a zároveň jsem se třásl úzkostí, co teď by s ním asi Kiowové provedli, kdyby ho znovu dostali do svých rukou. Ale nedalo se nic dělat, mně nezbývalo než vrátit se k našemu tábořišti stejnou cestou, kterou jsem přišel.

V našem ležení ovšem vládly ohromné vzrušení. Dick Stone, Will Parker i Apačové slyšeli výstřely, a přitom nevěděli, co si o

nich myslit. A tak se na mne vrhli, jakmile jsem se jen objevil mezi stromy. A Dick Stone mě zahrnul hned výčitkami:

„Sir, tohle nám podruhé nedělejte! Člověk tady slyší pálit jak na střelnici, a nesmí ani cvaknout spoušti! Čekali jsme, že zavoláte, a vy nic! Alespoň že jste se vrátil... živ a zdrav, doufám?“

Nemohl jsem ještě pořádně popadnout dech.

„Kde... je... Sam?“

Podívali se po sobě v rozpacích.

„Sam? Tady?“

Vrtěli hlavou.

„Slyšeli jsme jen nějaké výkřiky, pak někdo střílel z revolveru a strhl se pekelný povyk,“ ozval se Will Parker. „Pak se znovu střílelo, z pušek, a na pár minut jsme zahlédli Sama.“

„Kde?“

„Mezi stromy, tady dole na našem břehu...“

„To jsem si myslil,“ povzdechl jsem si. „Ten člověk dneska dělá jednu nepředloženost za druhou.“

„Hnala se za ním celá smečka Kiowů,“ řekl Dick Stone. „Dohonili ho a drapli... no, mysleli jsme si, že bychom mu měli jít na pomoc, ale než jsme se tam dostali, byli i se Samem zas na druhém břehu. A jít za nimi a napadnout je – to jsme se neodvážili...“

„Říkal jste, že se nemáme ukazovat,“ dodal jako na omluvu Will Parker.

„Docela správně!“ řekl jsem. „Bylo vás jedenáct, stejně byste nic nepořídili.“

„To dle znamená, že... Sam je zajat?“

„Podruhé!“

„Jak to – podruhé?“

Několika slovy jsem vyličil, co se zběhlo. Will i Dick se chytali za hlavu nad lehkomyšlnosti svého přítele. Ale hned se taky úzkostlivě vyptávali:

„Ale co teď, sir? Přece ho nenecháme v drápech těch chlapů?“

Naléhali na mne, ale zbytečně, protože já sám už jsem si lámal hlavu, co by se dalo pro Sama udělat. Bohužel na mnoho jsem zatím nepřišel.

„Těžká věc,“ přemýšlel jsem nahlas. „Dvanáct lidí proti čtyřiceti, a ti ještě jen čekají na to, abychom zaútočili... Ale asi nám nezbude nic jiného. Útok – nejspíš útok v noci, protože za bílého dne bychom nezmohli vůbec nic.“

„Well!“ Will Parker se snažil vlít nám trochu důvěry do žil.

„Tak tedy ještě dnes jim to nakreslíme!“

„Jen pomalu, Wille, musíme si to všechno řádně nechat projít hlavou...“

„A já bych se zatím mohl poohlédnout, co kutí páni Kiowové – co říkáte, sir?“ nabízel se horlivý Will Parker.

„Souhlasím, Wille, jenom musíte nějakou chvíli počkat. Až trochu poleví pozornost Kiowů. Teď budou mít ještě oči na

štopkách. A nebudete sám, půjdu s vámi, a možná, že s sebou vezmeme i všechny ostatní.“

„Výborně, sir!“ zaradoval se Dick Stone. „Vzít všechny s sebou, to už zní tak trochu jako jít na přepad.“

„To bych řekl,“ přizvukoval Will Parker nadšeně. „Sir, my uděláme, co bude v našich silách, počítám, že si vezmu na starost tak čtyři pět Kiowů, a Dick nezůstane pozadu. Co ty na to, starouši?“

„Nic! Že jsi trefil do černého,“ kýval Dick Stone. „Jestli pět nebo šest, na tom už nezáleží, hlavně aby to už bylo... Řeknu vám, sir, Sam má v hlavě, ale dneska měl hodně slabý den.“

Byli bychom si nejspíš všichni nejradši pro Sama rovnou došli, ale nedalo se zatím dělat nic než čekat a čekat. Na druhém břehu bylo živo, nečekaný úlovek zřejmě Kiowy povzbudil k novým plánům. Povyk a křik se potom po nějaké době uklidnil, místo hlasů se ozývaly jen tupé rány tomahavků, jak rudoši sekali dříví. Chtěli snad udržovat své vysoko planoucí ohně až do rána?

Nakonec přestaly i rány sekyr a , obklopilo nás ticho. Podle hvězd mohla být už půlnoc a já jsem si myslel, že teď bychom se mohli o něco pokusit. Nejdřív jsem dal pokyn, aby se všichni postarali o koně, pevně je přivázali, aby se nemohli utrhnout. Pak jsem ještě jednou prohlédl pouta a roubík v ústech kiowského zvěda, kterého jsme zajali, a potom jsme tiše, nepozorovaně opustili ležení a postupovali ke Kiowům stejnou cestou, kterou jsem šel před několika hodinami já sám.

Pod lesíkem, hned u prvních stromů, jsme se z opatrnosti zastavili. Ponechal jsem tu skupinu Apačů pod vedením Dicka

Stonea, s přísným příkazem, aby se vystříhali i nejnepatrnějšího hluku, a sám jsem se s Willem Parkerem vypravil na výzvedy. Bez zvláštních příhod jsme se dostali až na malý pahrbek za břehem. Příkrčili jsme se k zemi a napjatě poslouchali. Ale kolem dokola bylo všude němé, nehybné, tísnivé ticho. Sunuli jsme se přeoopatrně kupředu. Osm ohňů planulo pokojným, vysokým ohněm, na hranici byly do vysoka narovnány celé kužele větví. Zarazil jsem se – něco mi v tom nesouhlasilo. Plížili jsme se ale dál, plni zvědavosti, co je vlastně před námi: ať jsme si však namáhali zrak sebevíc, neviděli jsme nic.

Nic, nic, nic.

Kiowové nás oklamali!

„Sir – ti lumpi vzali nohy na ramena!“ zašeptal mi Will Parker. „Rozumíte tomu? A přitom rozdělali takové ohně!“

„Dali jsme se nachytat! To právě chtěli: abychom věřili, že jsou tady, dokud hoří oheň...“

„Ale kam zmizeli? Myslíte opravdu, že jsou pryč?“

„Tak se mi zdá, že Sama považují za náramnou kořist! Chtějí s ním asi do bezpečí, už je to tak. Jestli ovšem nemají za lubem horší čertovinu.“

„Například?“

„Například se na nás právě teď vrhnout, jako jsme se chtěli do nich pustit předtím my sami.“

„Behold!“ ulevil si Will Parker. „Hrome – to je možné! Sir, z toho se rozhodně musíme dostat!“

„Správně, Wille – musíme se hned vrátit a koně musí do bezpečí. Čím dřív tím líp!“

Stáhli jsme se zpátky k Apačům a stáhli se i s nimi k našemu tábořišti: všechno tam bylo v pořádku. Oddychli jsme si – ovšem Kiowové mohli přijít i později. Rozhodně bylo jistější sednout na koně a utábořit se i s chyceným Kiowou o něco dál, na otevřené prérii. Pro naše nepřátele to znamenalo v každém případě – i kdyby k našemu bývalému ležení přitáhli – čekat do rána, až budou čitelné stopy.

Nám nezbyvalo také nic jiného. Prospali jsme se, jakžtakž si odpočinuli a hned při prvním rozbřesku se vypravili k našemu včerejšímu ležení. Nikde ani noha, a také dál, za řečištěm, jsme nenašli nic než ohořelé kusy dřeva z včerejších ohňů na osmi hromádkách popela. To byly jediné známky toho, že tu včera bylo živo – až příliš živo.

Ze všeho nejlíp jsme si prohlédli stopy. Od místa, kde jsem při včerejším plížení zahlédl koně Kiowů, vedly otisky směrem na jihovýchod. Bylo jasné, že Indiáni se vzdali myšlenky na boj, který jim koneckonců nemohl přinést žádný větší užitek. Věděli jsme už o nich, na nenadálý útok nemohli ani pomyslit. Tak tedy sebrali zajatého Sama Hawkense a po anglicku se ztratili. Will Parker a Dick Stone z toho byli úplně celí bez sebe.

„Proboha, sir, oni ho přivážou ke kůlu a umučí!“ naříkal nad jeho osudem Dick Stone. „My ho musíme včas vysvobodit!“

„Nebojte se, Dicku,“ těšil jsem Stoneovu i Parkerovu žalost, „nezkříví mu zatím ani vlasek – vědí až moc dobře, že máme záruku: toho vyzvědače, kterého jsme chytili... A Sam jim to jistě dost důrazně připomněl.“

„Ale stejně, stejně,“ staral se Will Parker. „Radši se za nimi hned rozjedeme, ano?“

„Ne, ne,“ zavrtěl jsem rozhodně hlavou. „Nenecháme se vodit Kiowy za nos po prérii!“

„Za nos? Nerozumím vám,“ řekl Dick Stone.

„No... kam myslíte, že ti rudí chlapíci mají namířeno?“

„Určitě domů, do své vesnice.“

„Chyba! Pojedou rovnou na Nugget tsil!“

„Behold!“ vyrazil ze sebe Will Parker. „Oni vám snad nechali vzkaz?“

„To ne,“ usmál jsem se, „ačkoliv něco jsem se od nich včera přece jen dozvěděl – ale hlavně: oni přímo dychtí po tom, aby se zmocnili Vinnetoua.“

„Jenže podle indiánských zvyklostí nesmějí rušit pohřební obřady!“ namítl Stone.

„To taky neudělají. Klidně si počkají, až bude po všem. Víte, s čím počítají? Že si přečteme jejich stopy a že si řekneme, vrátili se zpátky do vesnice. To nás podle jejich představ odradí od pronásledování a přiměje k návratu k Vinnetouovi. No a páni Kiowové si to malují tak, že oni se zatím vrátí k Nugget tsilu, spojí se s dalším oddílem, a my se tam dáme klidně obklíčit a přepadnout. Hezké, co? A na to jim máme skočit!“

„Tak to ne, sir!“ rozohnil se Will Parker. „Za Vinnetouem pojedeme, ale připravíme jim jaksepatří přivítání! Ti budou vyvalovat oči – a chudák Sam jakbysmet!“

Za půl hodiny jsme byli už na cestě – i s naším zajatcem.

Jelo se nám mnohem rychleji než při pronásledování Santera. Znali jsme líp cestu, a mohli jsme si ji ještě zkrátit, protože jsme už nemuseli jet oklikou, kterou před námi prchal Santer: brzy po poledni druhého dne jsme dorazili ke strži vedoucí vzhůru na planinu, k dějišti hrozná vraždy.

Nechali jsme koně a zajatce dole v údolí pod dohledem jednoho z Apačů a vystupovali roklí vzhůru. Na okraji paseky, ukryt mezi stromy, hlídkoval apačský bojovník. Pozdravil nás němě pokynem ruky a ukázal, abychom šli dál. Na první pohled nám bylo jasné, že si Apači chtějí s pohřbem přispíšit. Těch dvacet mužů dělalo všechno, aby náčelník a jeho dcera byli pochováni sice s veškerou důstojností, ale co nejdřív. Ležela tu už řádka narubaných štíhlých kmenů, z lesíka se ozývaly rány tomahavků porážejících další stromy, vršila se tu hromada kamenů, které Apači přivlekli ze všech stran. Naši dosavadní průvodci se ke svým kmenovým druhům bez řeči ihned přidali. Věc spěchala, pohřeb, jak jsem se od jednoho z mužů dozvěděl, se měl konat na druhý den.

Stranou vystavěli Apači malý jednoduchý přístřešek pro oba mrtvé. Tam vevnitř – podle zvyklostí – dlel Vinnetou se svými nejbližšími. Když mu oznámili, že jsme se vrátili, vyšel ven a já – já jsem se ho málem lekl. Ano, byl vždycky velmi vážný, zřídka kdy jsem ho viděl se usmát a hlasitý smích jsem od něho neslyšel snad ještě nikdy, ale přece jen tu všechnu vážnost v jeho tváři doprovázel vždycky i jakýsi výraz dobroty, vyrovnanosti, pohody, a jeho sametové lesknouti se oči měly v sobě vždycky i něco přátelského, vlídného. Ale dnes! Ani památky po tom všem! Vinnetouův zasmušilý obličej byl strnulý, jakoby kamenný, jeho oči se leskly temně a zlověstně, každý jeho pohyb byl pomalý a

těžký. Přistoupil ke mně, stiskl mi ruku a utkvěl na mně tak pronikavým pohledem, jako by chtěl vypátrat i mé nejtajnější myšlenky.

„Kdy se vrátil můj bratr?“

„Právě jsme dorazili.“

„Kde je vrah?“

Čekal jsem tu otázku. Jak mi bylo zatěžko na ni odpovědět!

Sklonil jsem zrak a s očima upřenýma k zemi jsem řekl:

„Unikl nám...“

I Vinnetou sklopil oči k zemi. Kdybych tak mohl v té chvíli zvědět, co asi mu táhne hlavou. Těch několik vteřin, než jsem znova uslyšel jeho hlas, se mi zdálo být nekonečnou věčností.

„Můj bratr ztratil stopu?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Ne. Vím o ní. Ale vrah přijde sám na toto místo,“ řekl jsem.

„Old Shatterhand ať mi všechno vysvětlí!“

Posadil se na kámen, já vedle něho. Pak jsem mu vyličil naši cestu, všechno, co se přihodilo, a všechno, co očekávám. Vyslechl mě mlčky, ani jednou mě nepřerušil. Když jsem skončil, zvedl hlavu a řekl:

„Můj bratr ať odpustí, že jsem se ptal, zda ztratil stopu. Old Shatterhand udělal všechno, co mohl udělat. Sam Hawkens lituje nyní své neopatrnosti, ale my jej vysvobodíme. Vinnetou má stejný

názor jako jeho bratr. Kiowové sem přijdou, ale nenajdou nás tak, jak si představují. Zítra budou Inču-čuna a Nšo-či pohřbeni. Bude můj bratr při obřadech?“

„Bolelo by mě, kdyby si to Vinnetou nepřál.“

„Prosím tě o to,“ řekl prostě. „Tvá přítomnost zachrání možná život mnoha bledých tváří. Zákon pomsty ode mne žádá, abych usmrtil mnoho bílých lidí, ale tvé oko je jako slunce, které svým teplem rozechřívá led a mění jej v občerstvující vodu. Ty víš, koho jsem ztratil. Buď mi od nynějška otcem i sestrou, prosím tě o to – Šarlí!“

V jeho očích se zaleskly slzy.

Zastyděl se za ně, nesměl je přece vidět nikdo z jeho lidí, otočil se tedy a zmizel spěšně v přístřeší určeném mrtvým. Díval jsem se za ním a ještě mi znělo v uchu, jak poprvé vyslovil mé křestní jméno tou zvláštní indiánskou angličtinou: Charlie... Šarlí... Šarlí...

Ano – a teď bych měl vyprávět o pohřbu velkého náčelníka, o slavnostním aktu, který měl pravou indiánskou okázalost a důstojnost, měl bych popsat ty dojmavé zvyklosti prostých přírodních lidí při loučení s jejich náčelníkem – ale já nemohu. Myslím-li na ony smutné chvíle, zmocňuje se mě stále ještě hluboké pohnutí a je mi pojednou tak, jako by se to všechno stalo teprve včera. Jen tolik řeknu, že mrtvého Inču-čunu posadili Apači na koně a nahrnuli kolem něho tolik hlíny, až se smutně řičící zvíře nemohlo pohnout. Pak je zastřelili, zasypali mrtvého náčelníka i s koněm, zbraněmi a medicínou až po hlavu hlínou a kolem dokola navršili v několika vrstvách kameny do štíhlé, vysoké mohyly. Jen pušku, stříbrně pobitou pušku si Vinnetou

ponechal na památku po svém otci, jinak dali náčelníkovi všechno do hrobu.

Nšo-či byla pohřbena jinak, ne do země, to jsem si vyprosil. Opřeli jsme ji u stromu, jakoby odpočívala, a nahrnuli jsme kolem ní pyramidu bílých kamenů, z nichž na vrcholku vyčníval kmen stromu, koruna větví, mající střežit její věčný klid.

Několikrát jsem potom, sám i s Vinnetouem, tahle místa navštívil – a vždycky jsem je našel nedotčená . .

34. LSTI NA NUGGET TSILU

Dokud neskončil pohřební obřad, směl se Vinnetou oddávat cele svému žalu nad smrtí otce a sestry. Právě až do tohoto okamžiku. Ale potom, když byla nad mrtvými navržena mohyla, když zmizela jejich těla pod hromadou hlíny a kamení, musel svůj smutek uzavřít jen sám v sobě. Tak to přikazovaly indiánské zvyky a tak to přikazovala také prostá nutnost života: Vinnetou od té chvíle už nebyl jen truchlícím synem, bolestně trpícím ztrátou svých nejbližších, nýbrž i novým náčelníkem kmene a vůdcem bojovníků, před kterými stál důležitý úkol – chytit Santera a odrazit nepřátele, kteří se chystali k přepadu. Zdálo se, že Vinnetou má plán už hotov. Sotva skončila pohřební slavnost,

svolal si Apače a dal pokyn, aby vyvedli nahoru všechny koně z údolí. Příznám, byl jsem tím trochu udiven, výstup sem nahoru přece nebyl žádná hračka – ale Vinnetou mi v krátkosti jen řekl, že je odhodlán zničit všechny Kiowy do jednoho, protože poskytli pomoc vrahu. Řekl to s tak drsným, přímo hrozivým výrazem v tváři, že mi bylo úplně jasné, co je čeká, kdyby se Apačům dostali do rukou. Upřímně řečeno, já jsem si o celé věci myslel něco jiného. Jistě, Kiowové byli naši nepřátelé, dokonce sveřepí nepřátelé, ale na smrti Inču-čuny a Nšo-či neměli nejmenší podíl. Přemýšlel jsem, mám-li se pokusit to Vinnetouovi naznačit; věděl jsem, že ho tím asi rozhněvám, ale byli jsme v té chvíli na planince sami dva, a tak jsem přece jen zavedl ten hovor.

„Apačští bojovníci a Dick Stone a Will Parker odešli pro koně,“ začal jsem rozpačitě a zeširoka a několika větami jsem se snažil naznačit, jak se na Vinnetouův záměr dívám. K mému překvapení se Vinnetou vůbec nezachoval podrážděně a odmítavě, jak jsem s takovou určitostí očekával. Podíval se na mne po těch svých několika větách svýma velkýma sametovýma očima a řekl:

„Znám myšlenky svého bratra. On nepovažuje za slabost jít nepříteli z cesty!“

„Tak jsem to nemínil,“ opravil jsem se rychle. „Nejde mi o to, jít Kiowům z cesty. Sám jsem přemýšlel o tom, jak je zajmout, ale bylo by nespravedlivé trestat je krutě i za Santera.“

„Oni se ujali vraha a přijdou sem, aby nás přepadli. Nemáme tedy důvod k tomu, abychom byli milosrdní?“

„Bolí mě, že musím Vinnetouovi odporovat. A lituji, že také on se dopouští chyby, která zaviňuje zánik rudých mužů...“

„O jaké chybě mluví Old Shatterhand?“

„Mluvím o tom, že rudí bojovníci mezi sebou válčí, že se navzájem vyhlazují, místo aby se spojili proti společnému nepříteli. Dovol, abych se tě zeptal upřímně: kdo myslíš, že je chytřejší a lstivější – rudí muži, anebo bledé tváře?“

„Bledé tváře,“ odpověděl Vinnetou. „Říkám to proto, že to je pravda. Bílí muži vědí víc a jsou v mnoha věcech obratnější než my.“

Přikývl jsem:

„Ano, většinou je to tak. Ale ne vždycky! Ty sám například převyšuješ mnoho bílých mužů, protože Velký duch ti dal dary, které má vůbec málo lidí, ať jsou bílé či rudé pleti. Tvůj rozum vidí dál než rozum tvých bojovníků a chápe mnohé, co oni nechápou. Přál bych ti, abys ty dary dobře využil. Hleď, jak často byl již vykopán mezi indiánskými kmeny válečný tomahavk! Není to vlastně stálá sebevražda, kterou na sobě provádí rudí muži? Inču-čunu a Nšo-či nezavraždili rudí muži, ale běloši. Jeden z nich utekl k rudému kmeni, přemluvil jeho bojovníky a oni mu poskytli ochranu; dobrá – a ty je chceš kvůli tomu hned postřílet jako vzteklé psy? Jsou to přece lidé stejného rodu jako ty sám – uvaž to dobře!“

Poslouchal mě kupodivu klidně, a když jsem domluvil, na chvíli se zamyslel; stiskl mi pak neočekávaně ruku:

„Můj bratr Šarlí je přítelem rudých mužů. Má pravdu, a já udělám to, co mi naznačil. Zajmu Kiowy, ale nevezmeme jim život.“

„Ty je chceš zajmout?“ podivil jsem se. „Vždy jich je skoro dvakrát tolik co nás... ledaže... ledaže bys měl na mysli něco takového, co napadlo před chvíli mne.“

„Můj bratr Old Shatterhand ať mi to sdělí.“

„Jediný způsob – podle mne – je vylákat Kiowy někam, kde se nebudou moci bránit.“

„Myslil jsem na totéž.“

„Znáš zdejší krajinu líp: je tady takové vhodné místo?“

„Ano. Nedaleko odtud je roklna podobná úzkému kaňonu. Tam můžeme Kiowy vlákat.“

„Myslíš, že se ti to podaří?“

„Ano. Udeříme na ně, až budou uvnitř v roklině a nebude pro ně úniku, protože ze všech stran je budou obklopot srázné, neschůdné stěny skal a z nich na ně budou mířit naše pušky. Ale Vinnetou jim daruje život a spokojí se s tím, že se zmocní Santera.“

„Děkuji ti! Vinnetou má otevřené srdce a ví, že s ním smýšlím dobře. Možná že se shodneme i v druhé věci, o které s ním mám mluvit...“

„Co má na mysli můj bratr Šarlí?“

„Chtěl jsi nad mrtvolou Inču-čuny a Nšo-či přísahat pomstu všem bělochům. Poprosil jsem tě tehdy, abys počkal se slovy pomsty, než hroby přijmou jejich těla. Smím vědět, jak ses rozhodl?“

Díval se chvíli k zemi, pak zabloudil pohledem k přístřeší a konečně otočil oči zase ke mně. Viděl jsem, že byly jasné a zářivé.

„Vinnetou strávil minulou noc s mrtvými a bojoval sám se sebou veliký boj. Touha po pomstě mu našeptávala velkou a smělou myšlenku: svolat bojovníky všech rudých kmenů a se všemi společně vytáhnout do boje proti bledým tvářím. Vinnetou ví, že by byl porážen v tom boji. Ale včera v noci bojoval nejdříve sám se sebou. Zůstal však vítězem.“

„Zřekl ses myšlenky, o které jsi mluvil?“

„Zeptal jsem se tří lidí, které jsem miloval nejvíc: dvou mrtvých a jednoho živého. Všichni tři mi radili stejně. Poslechl jsem jejich hlasu.“

Neodvážil jsem se dát otázku, ale Vinnetou ji četl v mých očích.

„Můj bratr Šarlí ať ví, s kým jsem mluvil: s Klekí-petrou, s Nšo-či a s – tebou! A třikrát jsem dostal tutéž odpověď!“

„Máš pravdu: kdyby ti dva žili, řekli by ti jistě to, co já. Tvá myšlenka je velká a ty jsi jediný muž, který by ji mohl uskutečnit...“

Přerušil mě:

„Můj bratr ať mluví a smýšlí o mně skromněji. I kdyby se podařilo některému z náčelníků shromáždit bojovníky všech rudých kmenů, potřeboval by k tomu dlouhou, velice dlouhou dobu, snad dobu celého lidského života. A potom, na konci svého života, by byl už příliš stár na to, aby se pustil do boje. Jeden muž, třeba by to byl sebeslavnější a sebestatečnější rudý náčelník, by

nezmohl takový úkol. A našel by se po jeho smrti jiný, který by dovedl jeho dílo ke konci?“

Mluvil klidně, rozvážně, z jeho slov však na mne dýchal i jakýsi zármutek, tesknota nad něčím, co není v lidských silách změnit.

„Můj bratr Vinnetou uvažoval správně,“ řekl jsem tiše. „Takový úkol je nad síly jednoho člověka; ale i kdyby toho nebylo, nedopadl by boj rudých mužů proti bělochům dobře.“

„Vinnetou to ví. Vinnetou si uvědomuje, že boj by jen urychlil zánik rudého plemene. I kdybychom ve všech bitvách zvítězili, nebylo by to nic platné, poněvadž bledých tváří je mnohokrát, mnohokrát víc a napadly by nás znovu a znovu. Porážky by je neoslabovaly, zatímco nám by vítězství přinášela stejnou pohromu jako porážky. To všechno uvážil Vinnetou té noci, kdy bděl u mrtvých, a rozhodl se, že upustí od své přísahy. Chytí však vraha svého otce a své sestry. Jemu připraví spravedlivý konec. Ještě před krátkou dobou chtěl Vinnetou zničit i Kiowy, kteří se ujali vraha, ale můj bratr Šarlí ho přesvědčil, že by nečinil dobře. Tak jsem řekl a tak se stane. Howgh!“

Stiskl jsem Vinnetouovi ruku.

„Nezapomenu nikdy na tvá slova. A jsem hrdý na to, že smím být tvým nejbližším přítelem,“ řekl jsem. „Ale teď pověz – kdy čekáš Kiowy?“

„Přijdou dnes,“ prohlásil Vinnetou s takovou samozřejmou určitostí, jako by stačilo prostě vzít tužku a vypočítat si to.

„Víš to tak určitě?“ zapochyboval jsem.

„Soudím z toho, co ty sám jsi mi řekl. Kiowové museli udělat okliku, aby vás oklamali. Jinak by tu byli už včera. Zdržela je však ještě jiná věc.“

„Která?“

„Sam Hawkens. Oni sem malého lovce nepřivedou, poslali ho již dříve do své vesnice. A musili také vyslat do vesnice posla, aby připravili vesnici na váš příjezd.“

„Aha! Ty si myslíš, že lidé z vesnice nám mají jet naproti?“

„Ano, skupina, kterou jste potkali na březích vysušené řeky, vás měla vylákat směrem k vesnici. Museli se však vrátit, aby se včas dostali na Nugget tsil, a proto vypravili bojovníka s poselstvím. Pak odbočili od cesty na místě, které nezanechává stopy, abyste neodkryli jejich úmysly. Najít takové místo a zařídit vše, co jsem řekl, však vyžaduje mnoho času. Proto nemohli přijít již včera, ale přijdou ještě dnes.“

„Ale pak... nejsou tu snad už někde v okolí? Aspoň nějaká předsunutá hlídka?“

Pohledem a úsměvem mě upozornil na hřeben kopce, nepříliš vzdálený od nás. Byl to nejvyšší bod celé skupiny vrchů a ten, kdo seděl nahoře ve větvích stromu a měl dost ostrý a pozorný zrak, musel přehlédnout všechno daleko po celé prérii.

„Vinnetouův bojovník sedí v koruně stromu, aby mu oznámil, až se přiblíží Kiowové. Až jeho orlí oko uvidí jejich tváře, sešplhá a přijde to Vinnetouovi oznámit.“

„Výborně!“ zaradoval jsem se. „Jenom nezapomeň, že Kiowové možná nebudou chtít vystoupit na Nugget tsil. Chtěli by nás myslím přepadnout spíš, až se budeme vracet.“

„Jak by se jim to mohlo podařit, když Old Shatterhand vyslechl jejich slova a my víme o jejich záměru? Teď je vlákám tam, kam budu chtít. Nebýt Old Shatterhanda, byli bychom se vraceli jižním směrem, a tam by kiowští bojovníci číhali v záloze; ale teď bude Vinnetou jednat jinak. Bude předstírat, jako by směřoval se svými lidmi k severu, a Kiowové půjdou za ním.“

„Skutečně půjdou?“

„Vinnetou je si tím jist. Nejdříve vyšlou vyzvědače, aby zjistil, jestli tu ještě jsme. Vyzvědač uvidí stopy koní, které jsem dal vyvést nahoru, a bude se plížit po jejich otiscích. Nebude je však sledovat až k vrcholu hory, nýbrž se rychle vrátí, aby oznámil, že jsme dosud zde a že jsme odešli nikoliv jižním, nýbrž severním směrem. Souhlasí můj bratr, že se stane, co jsem řekl?“

„Dá se čekat, že to tak nějak bude,“ připustil jsem. „Až uvidí, že z toho přepadení ze zálohy nic nebude, potáhnou nejspíš za námi.“

„Udělají to. Jsem o tom přesvědčen. Santer bude ještě dnes v mých rukou.“

„Co s ním pak uděláš?“

Vinnetou přivřel víčka.

„Můj bratr Šarlí ať se na to nevyptává. Zemře. To stačí.“

„Tady na místě? Nebo v pueblu?“

„Vinnetou se dosud nerozhodl. Doufá jen, že nebude takový zbabělec jako Rattler, kterému jsme museli darovat smrt, jakou umírají psi skety.“

Náhle se odmlčel, rozhodným posunkem ruky jako by dělal za našim rozhovorem tečku. Uslyšel jsem dusot a tiché štrachání v křoví – to Apači přivádějí naše koně. Nasednout jsme na ně ovšem nemohli, museli jsme je vést za uzdu vedle sebe.

Vinnetou šel první. Vedl nás severním směrem od planinky k lesu, který tu spadal dost srážně dolů k široké, otevřené loučce. Tady jsme na Vinnetouův pokyn nasedli na koně a překlusali přes lučinu na druhou stranu, kde strměla přímo proti nám srážná skalní stěna. Když jsme přijeli blíž, zjistil jsem, že přímo uprostřed je jakoby rozřtata vedví: tvořila úzkou roklinu, obklopenou ze všech stran skalnatými srázy. Vinnetou se ke mně obrátil:

„Můj bratr vidí past, o které jsme mluvili. Projedeme na druhou stranu.“

Past! To slovo tu bylo skutečně na místě. Pro toho, kdo se dal mezi těmi stěnami uzavřít, nebylo východisko. Cesta se klikatila mezi skalními srázy, trvalo téměř čtvrt hodinu dost rychlé jízdy, než jsme dorazili na sám konec. Zastavili jsme se, sesedli a skoro vzápětí uviděli Apače, který měl hlídku na vrcholu stromu. Hnal se k nám spěšnými kroky a s jakýmsi nadšením ve tváři.

„Kiowové přicházejí,“ oznamoval bez dechu Vinnetouovi. „Chtěl jsem spočítat jejich řady, ale přicházeli jeden po druhém a byli velmi vzdáleni!“

„Kam míří? Do údolí?“

„Ne. Zůstali na prérii a připravují tábor mezi stromy. Jen jeden muž se oddělil a vydal se rychle k údolí.“

„To je vyzvědač. Teď je třeba otevřít past, abychom ji později za Kiowy zavřeli. Můj bratr Šarlí ať se Stonem, Parkerem a s dvanácti svými bojovníky vnikne nalevo do lesa cestou okolo hory. Půjde tak dlouho, až uvidí velikou břizu; u ní ať vnikne do lesa cestou, která stále stoupá a potom opět klesá. Dovede ho až k místu, které je prodloužením údolí, z něhož jsme vystoupili na Nugget tsil. Půjde-li tím údolím dolů, dostane se až tam, kde jsme ponechali koně. Další cestu můj bratr Šarlí už zná. Ať však nevchází do údolí, nýbrž ať se skryje v lese. Uvidí, jak kolem projde vyzvědač Kiowů, ale nebude si ho všimnout a dovolí mu, aby vnikl do rokle a prohlédl si ji. Vinnetou zatím...“

„... bude čekat zde,“ přerušil jsem ho, „a uzavře se svými bojovníky východ z rokliny. Já se vrátím cestou, kterou mi můj bratr právě popsal, k úpatí Nugget tsilu, počkám na bojovníky Kiowů a budu je tajně sledovat, dokud nevкроčí do rokle. Uzavřu jim cestu z druhé strany!“

„Uff!“ vyrazil ze sebe spokojeně Vinnetou. „Můj bratr zná velmi přesně mé myšlenky. Jestliže se nedá spatřit, podaří se nám ulovit kořist.“

„Budu se snažit, abych si počínal co nejostřejší. Chce mi dát Vinnetou ještě jiné pokyny?“

„Ne,“ řekl Apač po kratším zaváhání. „Vinnetou přenechá všechno ostatní úvaze svého bratra.“

„Až budou Kiowové uzavřeni v pasti – jestli se to podaří – , bude s nimi můj bratr vyjednávat?“

„Ano. Old Shatterhand nemusí udělat nic jiného než je zadržet, až zjistí, že východ z rokle je obsazen apačskými bojovníky. Je však třeba, abyste jednali rychle. Je už pozdě odpoledne a Kiowové nebudou čekat, až budeme s přípravami hotovi. Budou nás chtít chytit, ještě dřív než padne tma.“

Chýlilo se vlastně už pomalu k večeru, za dvě tři hodinky se mohlo začít smrákat, a Vinnetou nás v pravý čas pobídl ke spěchu. Popsal nám cestu tak dokonale, že jsme ani na chvíli nebyli na rozpacích. Za malou čtvrt hodinku jsme dosáhli vysoké břízy a pak se ponořili do lesa a dostali se ke vchodu do naší rokliny. Usadili jsme se pod stromy, dokonale ukryti očím Kiowů, a čekali jsme s napětím, kdy se objeví naši nepřátelé. Apači čekali mlčky a klidně, zato Dick Stone a Will Parker byli bez sebe pomyšlením, že ještě dnes pomohou Samovi ze zajetí. Pořád si něco mezi sebou špitali, zaslechl jsem, jak si polohlasně libují, že konečně dostaneme do pytle Kiowy i se Santerem. Já jsem si tím tak docela jist nebyl: chybělo do úplné tmy tak nanejvýš půl hodiny, a po Kiowech zatím ani vidu ani slechu. Možná že padne rozhodnutí až zítra, myslil jsem si, když se tak dlouho neobjevuje vyzvědač Kiowů; možná že všechno odložili, možná že se pokusí o něco až teprve časně zrána.

Stone s Parkerem přestali šeptat, Apači stáli nehybně jako sochy, jen větřík tu a tam pohnul větévkou v koruně stromů a ozvalo se tlumené zašumění. Mezi stromy už bylo skoro tma, a přitom ticho, že se dal odlišit každičký zvuk. A přesto jsem marně napínal oči i uši, abych objevil konečně nějakou známku toho, že naši nepřátelé přicházejí. Najednou se mi zdálo, jako by se něco

hnulo v křoví. Jako by se něco táhlo po zemi a zašleštilo. Zostřil jsem sluch, za chvíli se ten zvuk opakoval. Ano, určitě se tady něco hnulo – ale co to jen mohlo být? Že by se kolem plazil had? Sesunul jsem se opatrně k zemi, abych mohl zezdola líp pozorovat – a vzápětí se ukázalo, že byl nejvyšší čas. Ještě jsem mohl tak právě zahlédnout jakýsi podivný, temný stín, který se mihl kolem mne a zmizel v křoví a pak se proplétal střelhbítě mezi stromy. Vyskočil jsem a hnal se za ním. Hmátl jsem po stínu, který se zdál proběhnout na dva tři kroky kolem mne, ucítil jsem, že jsem se dotkl kusu látky, zadal jsem do ní prsty, zaškrtnulo to a zaškrábalo, stín sebou trhl, až se mi ten kus látky vysmekl z ruky, a ulekaný lidský hlas tlumeně vykřikl: „Let go! Pust’!“ Stín vzápětí zmizel – já jsem zůstal stát a poslouchal každičkým nervem. Aspoň kdybych ho znovu zaslechl! „Tiše!“ sykl jsem po svých družích, kteří zaslechli šramot v křoví a něčí výkřik a seběhli se ke mně zjistit, co se děje. „Tiše!“ opakoval jsem napínaje uši – ale marně.

Tak tedy člověk to byl, žádný had, jak jsem se zprvu domníval, a ten člověk byl běloch, protože promluvil v rozrušení anglicky. Ale ovšem! Prolétlo mi to hlavou najednou jako blesk: který jiný běloch by to mohl být, tady, ve výpravě Kiowů: Santer, Santer!

„Počkejte na mne, dokud se nevrátím!“ sykl jsem znovu k Willovi Parkerovi a rozběhl se do prairie. Bylo-li něco jisté, pak to, že chlapík běžel rovnou do náruče Kiowů, k jejich táboru.

„Stůj, nebo střelím!“ vykřikl jsem v zoufalé naději, že se výkřiku zalekne, zaváhá, aspoň na chvíli se zastaví a dá mi možnost ho dohnat. Vypálil jsem i dvě rány – teď už bylo zbytečné se skrývat, když jsme byli prozrazeni. Snad ho ty rány zaženou do lesa, doufal jsem, snad poběží lesem pomaleji, a já mu nadběhnu po kraji, a až

bude chtít na konci vyběhnout zase do savany, přinejmenším se mi ukáže.

Nebyl to možná tak špatný plán, kdyby – kdybych byl ihned na kraji lesa nezjistil, že venku v prérii skoro naproti nám táboří Kiowové. V tom zlomku vteřiny, než jsem rychle skočil nazpět mezi stromy, jsem stačil zahlédnout, jak se potloukají kolem křoví, jak ošetřují své koně a jak se zřejmě připravují na to, aby tu přenocovali.

Tohle zamotávalo pořádně náš plán. Co teď mám udělat, uvažoval jsem. Mám se vrátit prostě nazpět na své místo a čekat, jestli –zítra ráno přece jen nevlezou do pastí? Nebo se rychle vydat za Vinnetouem, oznámit mu, co jsem objevil, a dohodnout se s ním o dalším postupu? Anebo – a to mě lákalo nejvíc – udělat třetí věc, která byla dost nebezpečná, která však nám mohla v daném postavení pomoci nejvíc: pokusit se zjistit, co udělají Kiowové, až se dozvedí od Santera, že nás tu objevil. Ano, kdybych je tak mohl vyslechnout! Jenže to byla odvážná sázka, v té hře bych byl snadno mohl přijít i o vlastní hlavu.

35.TAJNĚ V LEŽENÍ KIWŮ

Pozoroval jsem nějakou dobu nerozhodně okolí a v rychle padajícím soumraku jsem si všiml dvou velikých balvanů, porostlých mechem a kolem dokola zakrytých vysokým kapradím. Možná že jindy by neskýtaly ty dva kameny nijak bezpečný úkryt, ale dnes Kiowové z opatrnosti nezapálili oheň. A tma, která je

měla chránit, uvědomil jsem si, bude tedy chránit i mne. Přece jenom se o to pokusím!

Položil jsem se na zem a sunul se rychle směrem k těm dvěma balvanům. Šlo to rychle, nemusel jsem ani dávat tak úzkostlivý pozor. Když všude kolem dokola byla tma jako v pytli, mohl mě zpozorovat nanejvýš ještě ten, kdo by šel kolem mne a nešťastnou náhodou by mi zakopl, jak se říká, o nos. Vydrápal jsem se nahoru na balvany a dostal se až na větší z nich. Z výšky asi dvou metrů jsem mohl dost dobře slyšet, co se v táboře povídá, a v té temnotě alespoň tušit, co se tam děje.

Pokud jde o tohle, nebylo to nic pozoruhodného. Indiáni uvazovali koně a připravovali je k odpočinku, několik se jich bloumalo bezcílně u kraje lesa, od náčelníkovy skupiny sem zalétl přísný hlas, jak vůdce výpravy cosi rozkazoval svým bojovníkům. Bohužel z toho, co se mi podařilo zaslechnout, jsem nerozuměl ani slovíčku. Později, po letech přátelství s Vinnetouem, který ovládal neméně než šestnáct různých indiánských jazyků, jsem se od apačského náčelníka hodně naučil, ale v ten večer ještě celé tohle stopování nebylo vlastně na nic.

Asi za deset minut to začalo vyhlížet slibněji. Z hloubi lesa, od opačné strany, se ozvalo volání strážce, pak tlumený výkřik a pak hlas, na který jsem čekal, trochu dopálený, trochu rozrušený.

„Vždy jsem to já, Santer... Vidím, že moji rudí bratři přišli do údolí, jak jsme se domluvili.“

Santer se blížil k místu kiowského vůdce.

„Můj bílý bratr ať jde dál! Čekám na něj netrpělivě. Byl vzdálen mnohem delší dobu, než jsme čekali. Byly k tomu nějaké důvody?“

„Vážnější, než si myslíš,“ řekl Santer. Rozeznal jsem stěží, že se přidal ke skupině náčelníka, spíš jsem to tušil, než viděl. Pak svůj hlas poněkud ztlumil:

„Od které doby zde táboří mí bratři?“

„Od doby, kterou bledé tváře nazývají půlhodinou.“

„Našli jste stopu mého koně?“

Byl bych se nad vlastní zpozdilostí nejraději bil do čela! Tak to tedy bylo! Ještě dřív než jeli Kiowové, vydal se na cestu Santer. Měl zřejmě obhlédnout krajinu a zjistit, co je s námi.

„Ano.“

„Měli jste zůstat na prérii,“ slyšel jsem nespokojený Santerův hlas. „Tady to není zrovna bezpečné.“

„Myslili jsme, že se zde lépe táboří,“ odpověděl jeden z Kiowů. „Kdyby nám hrozilo nebezpečí, byl by ses jistě vrátil a varoval nás.“

„Naopak!“ Santerův hlas zněl zlobně, zdálo se, že ho dráždí Kiowova nechápavost. „Právě proto jsem tady zůstal, protože nám tu hrozí velké nebezpečí. Musil jsem dlouhou dobu pátrat, než jsem zjistil, odkud to nebezpečí přichází. Je zde Old Shatterhand!“

„Uff!“ Kiowové se divili a jeden z nich řekl: „Myslil jsem si to a říkal jsem to svým bratrům. Můj bratr viděl bílého lovce?“

„Ano.“

„Zajmeme ho a přivedem ho před našeho náčelníka, kterému rozdrtil kolena! Stihne ho za to smrt u mučednického kůlu: Kde je nyní?“

„Není tak jisté, jestli ho zajmete!“ ozval se znovu Santer.

„Apači vědí, že sem máte přijít, a možná, že dokonce už teď vědí, že jste zde.“

„Uff!“ náčelník se nestačil divit. „Potom je však nemůžeme znenadání překvapit!“

„To tedy nemůžete!“

„A pak tedy musí dojít ke krvavému boji, protože Vinnetou a Old Shatterhand se nedají tak lehce zajmout!“

„Mýlíš se. Prozradím ti, že se obou můžeš zmocnit, aniž přitom proliješ kapku krve svých bojovníků...“

„Jestliže víš jak, řekni nám to!“

„Tak poslyš! Oni nám připravili past. Musíme jí teď chytře využít, a to tak, aby se jejich lest obrátila proti nim samým.“

„O jaké pasti mluví můj bílý bratr?“

„Chtějí nás vlákat do úzké rokle, kde bychom se nemohli bránit, a tam nás zajmout.“

„Uff! Ví to můj bratr Santer určitě?“

„Docela určitě!“

„A zná onu rokli?“

„Dokonce jsem v ní byl!“

„Vypravuj, jak ses to všechno dozvěděl!“

„Musel jsem se odvážit všeho!“ zahučel Santer. „Kdyby mě byli chytli, čekal by na mne kůl... A jsem zatraceně rád, že to nakonec dobře dopadlo. Ale to jenom díky tomu, že jsem už jednou byl na Nugget tsilu. Ještěže jsem se vyznal v těch místech, kde jsou apačské hroby...“

„Chce tím můj bratr Santer říci, že Vinnetou pohřbil své mrtvé na hoře?“

„Ano... a bylo to dokonce moje štěstí, protože Apači neměli oči pro nic jiného než pro ty. svoje mohyly,“ mumlal Santer. „A stejně: nikdy v životě jsem si nedával tak pozor, jako když jsem se šplhal na tu planinu – ne údolím, ale po stráni, lesem. Nebyla to maličkost, vyškrábat se tam po těch srážech až nahoru, ale podařilo se mi to. A pak jsem teprve musel vzít rozum do hrsti! To se rozumí: až k samé planině jsem se přiblížit nemohl – náhoda by mě mohla prozradit. Ale stačilo, že jsem se dostal ke skále na kraji toho proklatého palouku. To, co jsem viděl, stačilo.“

Kiowové naslouchali se zřejmým obdivem, oči navrch hlavy.

„Můj bratr byl velmi odvážný,“ ozval se pochvalně náčelník.

„To bych prosil,“ vypjal se Santer. „Ale poslyš dál, co ti řeknu: když bylo po pohřbu, Vinnetou poslal své lidi dolů do údolí, aby přivedli koně!“

Uslyšel jsem tlumený výkřik údivu.

„Až na samou horu? To je velmi namáhavé! Jaký důvod měl náčelník Apačů, aby to udělal?“

„Znamenitý!“ řekl Santer. „Měli jsme sledovat jeho stopy na Nugget tsil a padnout do nastražené pasti!“

„Z čeho tak soudíš?“

„Nesoudím. Vím to. Podařilo se mi Vinnetoua vyslechnout. Když poslal Apače pro koně, zůstal na nějakou dobu sám, jen s Old Shatterhandem. Náhoda chtěla tomu, že spolu rozmlouvali nedaleko od místa, kde jsem byl schován.“

„Uff! Tobě se podařilo vyslechnout Vinnetoua! To se mohlo stát jen proto, že jeho myšlenky nebyly u nás, nýbrž u jeho otce a jeho sestry.“

„Mýlíš se, jeho myšlenky byly taky u nás. Jinak by neposlal vyzvědače na vrchol kopce, do koruny nejvyššího stromu, aby pozoroval prérii a oznámil mu, až se přiblíží váš oddíl.“

„A on zpozoroval, že jsme přijeli?“

„Možná že ano, možná že ne. Počítat s tím samozřejmě musíš. Ale vidíš v každém případě, jak bylo dobře, že jsem jel dřív, a sám...“

„Ano. Bylo to moudré. Mluv dál! Co se stalo potom?“

„Apačové sestoupili druhou stranou zpět do údolí. Tam je malá úzká roklina, ze všech stran uzavřená neschůdnými stěnami skal. To je past, o které jsem mluvil. Tam nás chtěl Vinnetou všechny vlákat.“

„Neuvažoval moudře,“ ozval se Kiowa sebevědomě. „Jestli nás chtěl uzavřít v rokli, musel rozdělit své lidi a část jich musel ukrýt před vchodem do rokle. Nepomyslel však na to, že tím zanechá stopy, které bojovníci Kiowů přečtou. Nikdy bychom pak nevstoupili dovnitř mezi skály!“

„Omyl! Ti chlapi mají víc filipa, než si myslíš. Všichni vjeli do rokle – ty bys nenalezl žádnou stopu, až by ses přiblížil k tomu místu!“

„Uff! A jak by tedy chtěli obsadit obě strany?“

„To jsem si taky řekl. A přišel jsem na to, že jediná odpověď je, že se část Apačů vrátila oklikou někudy zpět, aby nám vpadla do zad.“

„Uff!“

„Ano! Proplížil jsem se až do rokle, abych to bezpečně zjistil; úplně jsem ten kaňon propátrat nemohl, musel jsem se vrátit, aby mě náhodou neobjevili. I tak jsem ale měl štěstí. Jen taktak že jsem se včas skryl před Apačem, který spěchal za Vinnetouem.“

„To byla hlídka, která měla podat Vinnetouovi zprávu, že se blížíme! Co jsi udělal potom?“

„Pátral jsem, kde se asi schoval druhý oddíl Apačů. Řekl jsem si, že jejich úkryt bude nejspíš někde blízko místa, kudy nás povedou stopy do rokle. To znamená v tomto údolí, po pravé straně rokle, někde při úpatí skalisek. Je tam dost hustý les, dá se tam nepozorovaně hlídat přístup k ústí kaňonu a odtud se dá velmi brzy i obsadit...“

„Nalezl jsi je?“ dorážel nedočkavě Kiowa.

„Ne hned – ale byli tam! Old Shatterhand se dvěma bělochy a s deseti apačskými bojovníky. Vedli si velmi opatrně, jenže já... když už jsem měl dnes štěstí, pokusil jsem se ještě jednou ...“

„Ty jsi je vyslechl?“

„Chtěl jsem je vyslechnout. Bohužel mezi sebou skoro vůbec nemluvili. A přitom jsem byl Old Shatterhandovi na dosah ruky! Ten by zuřil, kdyby to byl tuřil!“

Že bych byl zuřil? Jak by ne, dokonce jsem zuřil právě teď, spílal jsem si, byl jsem rozezlen, byl jsem dopálen na nejvyšší míru. Ležel vedle mne, dokonce jsem ho držel už doslova za šos, a takhle mi uklouzl! Vždyť se mi možná podruhé už taková příležitost nenaskytne! A já, já ji doslova zahodím, nechám si upláchnout člověka, kterého stíháme dnem i nocí, takovou dobu! Byl bych zlostí i lítostí nejraději bil hlavou do skály.

„Odved' nás rychle k tomu místu!“ ozval se teď Kiowův hlas. „Jistě tam ještě je a čeká na nás!“

„Nečeká,“ řekl Santer. „Ví, že ho někdo pozoroval.“

„Uff! Jak to mohl vědět?“

„To zavinila obyčejná díra v zemi,“ řekl vztekle Santer. „Chtěl jsem se odplížit, a jak jsem přenesl váhu těla na pravou ruku, probořila se pode mnou najednou měkká země a ruka se mi propadla do nějaké dutiny. Toho hluku si Old Shatterhand všiml a okamžitě začal pátrat kolem sebe. Co jsem mohl dělat jiného než vyskočit a prchat co nejrychleji pryč? Uviděl mě a hnal se za mnou, dokonce mě chytil za kabát. V tom okamžiku jsem měl namále – vytrhl jsem se mu naštěstí a zmizel v temnotě. Hlupák! Křičel za

mnou, že bude střílet, snad si myslel, že zůstanu stát a nechám se chytit!“

„Apači mu pak přispěchali na pomoc?“

„Myslím, že ano. Rozhodovali se nejspíš, jestli mají po mně jít – ale zůstali nakonec v lese. Možná že jim to sám přikázal.“

„Myslíš, že tě Old Shatterhand poznal?“

„Sotva,“ zahučel nejistě Santer. „Na to byla moc velká tma.“

Nastala chvíle ticha. Tiskl jsem se ke kameni a čekal, doslechnu-li se taky něco o dalších plánech. Kiowa se dozvěděl, co potřeboval, a teď zřejmě uvažoval, co podniknout dál. Po chvíli jsem uslyšel jeho hlas:

„Představovali jsme si to jinak. Chtěli jsme Apače překvapit, zmocnit se jich a odvést je k Tanguovi bez krveprolití. Oni však o nás teď vědí a očekávají nás. Také Old Shatterhand tě zpozoroval a bude dávat veliký pozor na všechno kolem sebe. Bude nejlíp, když tuto krajinu opustíme.“

„Ty ses zbláznil!“ vykřikl podrážděně Santer. „Snad se nebojíš té hrstky Apačů?“

„Můj bratr ať mě neuráží!“ řekl důrazně Kiowa. „Jsem Kiowa a neznám, co je strach. Jestliže se však mohu zmocnit nepřítele buď tak, že proleju krev svých bojovníků, anebo tak, že jí ušetřím, budu raději bojovat s nepřítelem bez ztráty životů. To udělá každý moudrý bojovník!“

„A ty myslíš, že Apače pochytaš, když odtud zmizíš? Že lapneš Old Shatterhanda a Vinnetoua, když jim ukážeš paty?“

„Ano, protože oni nás budou následovat.“

„To se domníváš ty!“ huhlal Santer.

„Bude tomu tak,“ řekl s neotřesitelnou jistotou v hlase Kiowa. „Vinnetou hledá pomstu a ví, že jsi u nás. Bude sledovat naši stopu a neopustí ji ani na okamžik. My však pojedeme do naší vesnice, kam jsem poslal zajatého malého lovce, a tam připravíme Apačům krvavé přivítání.“

„Už vidím, že tě Tangua přivítá s otevřenou náručí! Bude radostí bez sebe, až se dozví, žeš mohl zajmout Vinnetoua, ale žeš nechal plavat takovou báječnou příležitost...“

Santerův hlas zněl zlobně. Náčelníka kiowského oddílu ty dvě věty zřejmě poněkud zviklaly. Asi měl z Tanguy strach. Teď promluvil už mnohem nejistěji:

„O jaké příležitosti mluví můj bratr Santer?“

„To je přece jasné jak slunce! Stačí, abychom past, kterou nám nastražili, obrátili proti nim! Hleď! Apači jsou rozděleni do dvou oddílů: zmocníme se jich postupně, jednoho po druhém. Nejdříve Old Shatterhanda a jeho skupiny, pak Vinnetoua. Znáš dobře místo, kde je teď Old Shatterhand. Oči Kiowů jsou jako oči rýsa uvyklé na tmou a jejich těla se dovedou pohybovat tak tiše, jako se umí plazit had. Co by pro ně bylo snadnější než všechny obklíčit a ve vhodné chvíli se na ně vrhnout s noži! Ani jeden nám neunikne, ani jeden nevydá ani hlásku!“

„Uff! Uff! Uff!“

Kiowové byli zřejmě nadšeni, ale jejich vůdce dosud mlčel. Byl zkušenější, byl opatrnější, byl střízlivější, nechtěl se pustit do

ničeho, kde by neměl naprostou záruku vítězství: Konečně se ozval jeho hlas:

„To se nám může podařit, jestli budeme hodně opatrní. Ale co Vinnetou?“

„Ten přijde na řadu k ránu. Poslyš můj návrh: rozdělíme se tentokrát do dvou skupin my. Jedna – pod tvým velením – pojede roklí, tak jak to Vinnetou očekává. Druhá – vezmu si ji na starost třeba sám – obejde roklí cestou, kterou přišel Old Shatterhand od Vinnetoua, a dostane se tak Apačovi do zad. Ten bude určitě upírat všechnu pozornost na to, co se děje v rokli. Bude předpokládat, že Old Shatterhand odřízl Kiowům zpáteční cestu z rokle, že mu naletěli na jeho trik. Rozhodně nebude mít tušení, že se k němu blížíme z opačné strany. Až se tam objevíme, bude už pozdě. Proti nám všem bude stát nanejvýš jeho patnáct mužů. Co mu zbude? Vzdát se!“

Kiowský náčelník chvíli ještě přemítal, ale asi nenašel nic, co by se dalo proti Santerovu plánu namítnout.

„Stane-li se to, co můj bílý bratr řekl, bude to dobré.“

„To znamená – že souhlasíš?“

„Ano. Chci přivést Vinnetoua živého před velkého náčelníka Kiowů, před Tanguu. Tvůj plán je dobrý, zmocníme se ho hned a nebudeme muset už na nic čekat. Ale je těžké obklíčit a zničit Old Shatterhanda, i když je tma a on nic netuší. Vyberu k tomu nejlepší bojovníky!“

Začal vyvolávat jménem jednotlivé muže a udílet rozkazy. Na to už jsem nebyl zvědav. Sklouzl jsem tiše a opatrně s kamene,

odsunul se po špičkách prstů do křoví a rychle se vracel stejnou cestou, kterou jsem přišel. Teď rychle varovat naše lidi!

Čekali mě netrpělivě, domýšleli se, že se mi asi něco přihodilo, cítili už znepokojení a obavy a vyčítali si, že mě nikdo nedoprovázel.

„Kde jste tak dlouho vězel, sir?“ plánil mě Dick Stone. „To jste s tím chlapem večerel, nebo jste zas někoho omráčil? Chtěl bych se vsadit, že to byl nějaký Kiowa.“

„Kdyby ten! Ale Santer!“ řekl jsem jen stručně. „Musíme rychle odtud! Kiowové nás chtějí přepadnout!“

„Santer? Zounds!“ zahromoval Dick. „A my ho nechali běžet! To bych rád věděl, jak se nám tohle mohlo stát, když...“

„Bez řeči, Dicku, stalo se víc nešťastných věcí,“ zarazil jsem ho.

„Musíme teď především rychle odtud! Zmizet! Kiowové nás chtějí obklíčit!“

„Kiowové ne, to snad ne!“

„Už je to tak, Dicku, dnes jsme na řadě my a zítra má přijít na řadu Vinnetou se svou skupinou. Žádné dlouhé výklady vám nemohu teď podávat, každá minuta je drahá. Jenom pryč, pryč!“

„A kam?“

„K Vinnetouovi!“

„Zase zpátky tou cestou, co jsme přišli? Lesem, přes ty strže, přes ty sutě?! To budeme samá modřina a samá boule!“

„Ták musíte vžít oči do hrsti, nedá se nic dělat! Lepší dvě tři boule na hlavě než o tu hlavu přijít. Kupředu!“

V několika vteřinách jsme vyrazili. Přijal nás les, zahalil nás do své hluboké temnoty. Bylo to dobré i špatné. Skrýval nás před nepřítelem, ale kladl nám současně do cesty svízelné překážky. Už nás nevedly tolik oči, jako spíš hmat a paměť. Dva muži vpředu ohledávali před sebou stromy i půdu a jako tykadla celého voje udržovali směr. Ten, kdo tápal vpředu, vedl toho, kdo šel za ním – víc než hodinu trval namáhavý pochod lesem, než jsme se dostali k úpatí skaliska, které jsme museli ještě obejít, abychom se dostali – teď už to šlo snadněji – až k Vinnetouovu stanovišti. Vlastně k hlídce, kterou obezřetný Apač přes všechno postavil i v tuto stranu, přestože tímhle směrem neměl vlastně nikdo přijít. Uvítala nás udivenými pohledy, stejně tak jako Vinnetou, který ovšem svůj údiv skryl do zdánlivě lhotejně položené otázky:

„Můj bratr Old Shatterhand se vrací? Stalo se něco nečekaného? Čekáme zatím marně na Kiowy.“

„Nepřijdou!“ řekl jsem a několika slovy vylíčil všechno, co se stalo od chvíle našeho rozchodu. Poslouchal mlčky, jen tu a tam se krátce na něco zeptal. Apačové, kteří se do jednoho shlukli kolem nás, se však nezdrželi tichých výkřiků podivu. Jejich uff! uff! se ozývalo za každou třetí větou, kterou jsem pronesl. Když jsem skončil, Vinnetou mi položil ruku na rameno:

„Náčelník Apačů by si byl počínal stejně jako Old Shatterhand. Co navrhuje můj bratr Šarlí, abychom podnikli teď?“

„Dobrá rada drahá,“ krčil jsem rameny. „Dokud nevíme, co podniknou Kiowové...“

„Kiowové jsou zkušení bojovníci,“ rozhodl Vinnetou. „Udělej to, co je pro ně nejvýhodnější.“

„To znamená?“

„Až poznají, že Old Shatterhand není tam, kde ho zamýšleli přepadnout, pochopí jejich náčelník, že Santerův plán je zmařen. Náčelník oddílu Kiowů nepovede své muže proti nám, nýbrž se obrátí směrem k vesnici svého kmene.“

Chvíli jsem uvažoval. Z toho, co jsem vyslechl u ležení, se zdálo víc než pravděpodobné, že Vinnetouův odhad je správný.

„A my? Pojedeme za nimi?“ řekl jsem.

„Ne! Raději před nimi!“ opravil mě Vinnetou.

„Myslíš... předjet jejich oddíl a překvapit jej?“

„Možná i to,“ řekl. „Vinnetou má však na mysli něco jiného. Chceme chytit Santera a osvobodit Sama Hawkense. Musíme tedy jet k vesnici Kiowů – nemusíme však tou cestou, kudy se budou ubírat Kiowové se Santerem. Vinnetou ví, že Tanguovo sídlo leží při přítoku Salt Fork, který se vlévá na severu do řeky Red River.“

„Tedy na jihovýchod odtud?“ ujistil jsem se.

„Ano.“

„To znamená, že Kiowové čekají, že jejich výprava se vrátí od severozápadu. Kdybychom se my chtěli dostat nepozorovaně, co nejbezpečněji ke Kiowům, musili bychom přijít naopak od jihovýchodu...“

„Můj bratr Šarlí má vždy stejné myšlenky jako Vinnetou. Řekl, co chtěl říci Vinnetou sám. Pojedeme k vesnici Kiowů tak, abychom přijeli z neočekávané strany. Kdy vyrazíme?“

„Čím dřív tím líp,“ řekl jsem. „Ale neradil bych jet hned. Měli bychom přinejmenším vědět, kdy Kiowové opustí okolí Nugget tsilu. A pak: kdybychom zmizeli okamžitě a Kiowové to zjistili, mohlo by je napadnout, co máme za lubem.“

„Můj bratr mluví i teď velmi. správně,“ řekl Vinnetou. „Zůstaneme, dokud Kiowové neodjedou – ale ne na tomto místě! Vím o úkrytu, kde budeme moci pozorovat bezpečně kaňon i jeho okolí. Moji bratři ať mě následují!“

Odvedl nás i s koňmi k skupině stromů, vzdálené několik set kroků v prérii, kde jsme se mohli rozložit na noc bez obav z náhlého přepadu. Ráno při denním světle nám to místo poskytovalo i pohodlný výhled na východ z naší rokle. Noc byla chladná, jak už noci v tomhle ročním období bývají, ale přikrčil jsem se při svém Hatátitlovi a on mě hřál jako nejteplejší peřina. Dokonce ležel celou noc bez hnutí, jako by věděl, jak toužím už po klidu a odpočinku. Spal jsem, jako když mě hodí do vody, až do rozbřesku. K ránu – když jsme asi hodinu pozorovali ústí rokliny, kde se nepohnula zatím ani myš – jsme se s Vinnetouem dohodli, že spolu zajedeme k místu, kde včera apačská hlídka objevila naše nepřátele. Odtud jistě uvidíme tábor Kiowů na jižním svahu Nugget tsilu; nebo jejich stopy – jestli se mezitím rozhodli, že odjedou, když nás nenašli a uvědomili si přitom, že jejich lest nevyšla. Uviděli jsme už jen ty stopy. Byly dvě, jedna starší, od včera, kdy sem přijeli dovnitř rokliny, druhá, čerstvější, dnešní. Ta vedla jasně z rokliny ven a potom dál daleko do prerie. Ano, Kiowové nás opustili, nebylo o tom pochyb. Nedalo nám to a

sledovali jsme otisky až daleko do prémie. Byly velmi zřetelné, až příliš zřetelné, aby se to dalo vysvětlit prostou bezstarostností Kiowů. Vinnetouovi se mihl kolem koutku úst nepatrný úsměv.

„Kiowové si počínají, jako by měli před sebou malé chlapce. Nevědí snad, že nápadná stopa v nás musí vzbudit podezření? Mysli si, že jednají chytře, a zatím jen ukazují, že nemají mozek ve svých hlavách.“

Když jsme se vrátili, řekl zajatému Kiowovi:

„Připrav se na smrt, jestli vaši bojovníci zkřivili jen vlasek na hlavě malému lovcovi Hawkensovi. Nedostaneme-li ho od tvého náčelníka, zemřeš. Ale jestli pro tebe dopadne všechno dobře, nezapomeň říci vašim bojovníkům, že se podobají nedospělým mláďatům, která napodobují zkušeného bojovníka a nevědí, že se tím jen zesměšňují před opravdovými muži!“

Zdalo se, že teď už všechno vychází tak, jak jsme si přáli. Byli jsme v oblasti řeky Canadian a pramenů severní Červené řeky, k jejímuž střednímu toku jsme se museli dostat. Obrátili jsme podle Vinnetouova plánu koně k východu a zamířili směrem k Tanguově vesnici.

Ale ať jsme spěchali sebevíc, unavená zvířata a nedostatek potravy nás zdržovaly víc, než jsme předpokládali. Zásoby došly a my jsme zůstávali odkázáni na náhodný úlovek.

Teprve pozdě odpoledne jsme narazili na malou skupinu bizonů, patrně zatoulaný zbytek stád táhnoucích k jihu. Zastřelili jsme dvě bizoni samice a získali tolik masa, že jsme měli zásoby snad na celý týden. Od tohoto okamžiku, když si trochu odpočinuli i naši koně, se nám jelo líp. Nemyslili jsme už na nic

jiného než na cíl své cesty – na Kiowy, na Samovo osvobození a na to, kdy a za jakých okolností se znovu setkáme se Santerem.

36. UPROSTŘED NEPŘÁTELSKÉHO ÚZEMÍ

K severnímu rameni Red Riveru, Červené řeky, jsme dorazili po dvou dnech, a ještě celý další den jsme jeli po jejích březích, zelenajících se svěží trávou. Řeka neměla v korytě zrovna nadbytek vody, ale stačila ještě svlažovat své břehy, a tak se tu konečně našel porost, který našim koním přišel víc vhod, když jsme dosud jeli jen pásmem suché, sluncem spálené bizoní trávy.

Salt Fork čili Slané rameno ústí do Červené řeky od západu a tvoří v soutoku dost široký klín, kde tehdy byla hlavní osada Kiowů a Tanguovo sídlo. Přijížděli jsme od levého břehu řeky a dalo se počítat s tím, že zůstaneme nepozorováni. Přesto jsme si však raději kus cesty zajeli a proti ústí Slaného ramene jsme volili okliku, asi tak půlden jízdy na koni, než jsme se zase přiblížili k toku. Jeli jsme tu okliku v noci, a ráno, při prvním rozbřesku, nás uvítala matně se lesknoucí hladina. Red River!

Byli jsme teď přesně proti místům, odkud nás – podle našich předpokladů – Kiowové nejspíš očekávali. Nalezli jsme si vhodný

úkryt, abychom si po namáhavé noční jízdě trochu odpočinuli. Pro Vinnetou a pro mne to však znamenalo sotva víc než docela krátký oddych. Apač si chtěl totiž opatřit co nejdřív spolehlivé zprávy a požádal mě, abych ho doprovodil.

Nejdříve jsme přebrodili na druhou stranu, ale poněvadž jsme se nechtěli prozradit stopami ani náhodnému jezdcí, zajeli jsme ještě kus cesty dolů po řece, kde jsme dokonce objevili malý přítok, nehluboký potok ústící do Červené řeky. Vehnali jsme samozřejmě koně do řečiště, spokojeni, že tím za sebou zametáme tak dokonale stopy. Po půlhodině jízdy, která se našim koním i nám docela zamlouvala a podobala se spíš výletu do přírody než jízdě na výzvědy, jsme vybrouzdali nahoru na břeh a pokračovali v cestě směrem k prérii. Nemyslím, že to bylo dál než takové dvě tři míle od našeho úkrytu.

Tahle zajíždka nás sice stála skoro hodinu, ale brzo se ukázalo, že se nám bohatě vyplatila; dokonce se to ukázalo, dřív než jsme se nadáli. Neujeli jsme po prerii snad ani čtvrt hodinu, když se před námi objevili dva jezdcí, doprovázející skupinu dobře pŕtuctu tažných zvířat s nákladem. Poklusávali vpravo od nás, jeden z nich vpředu, druhý na konci té .šňůry mezků, obtížených jaksepatri zavazadly. Podle toho, co jsme viděli, se dalo soudit, že oba jezdcí jsou běloši. Brzo si nás všimli a zastavili se – čekali, co teď uděláme my dva. Vyhnout se jim by bylo přinejmenším nápadné – a naopak, mohli jsme se od nich leccos užitečného dozvědět, zvlášť jestli přijížděli z vesnice Kiowů. Ani jsme se nemuseli o ničem domlouvat: Vinnetou jen ukázal před sebe a stručně poznamenal:

„Bledé tváře jsou patrně obchodníci, kteří prodávali a kupovali zboží v osadě Kiowů. Nesmějí tušit, kdo jsme.“

„Dobrá,“ pochopil jsem okamžitě, „já jsem zaměstnanec indiánského agenta, jedu právě ke Kiowům, ale neumím jejich řeč. Proto ty, Indián z kmene Pawneeů, jedeš se mnou.“

„Souhlasím. Můj bratr ať mluví tím způsobem s bledými tvářemi.“

Pobídlí jsme koně a přibližovali se rychle k neznámým mužům. Oni sňali pušky s ramen a plni ostražitosti nás sledovali.

„Nechte svá dřívka na pokoji, meššúrs!“ volal jsem na ně sousedsky už z dálky. „Copak vás chceme pokousat?“

„To by se vám taky nevyplatilo,“ řekl jeden z nich. „My totiž máme taky zuby a taky víme, k čemu jsou dobré... Ty pušky jsme vzali do ruky pro jistotu: moc důvěry totiž nevzbuzujete.“

„Jak to myslíte?“ ohradil jsem se a zatvářil se uraženě.

„Když se dva gentlemani, jeden rudý, jeden bílý, prohánějí takhle bratrsky po prérii, kouká z toho obyčejně nějaká všivárna,“ odpověděl docela neomaleně ten druhý. „A k tomu máte oba indiánské obleky. Pak se divte, že pořádný člověk se má radši na pozoru!“

„Děkuju za upřímnost,“ smál jsem se. „To je vždycky dobře, když se člověk dozví, co si o něm lidi myslí. Mohu vás ale ujistit, že se ohromně mýlíte.“

„Možná, možná,“ pokrčil ten první rameny, „snad nám tedy prozradíte, odkud jedete?“

„To není tajemství. Od Washita Riveru.“

„Tak? A kam máte namířeno?“

„Chceme se zastavit na chvíli u Kiowů.“

„U kterého kmene?“

„U náčelníka jménem Tangua.“

„To není daleko.“

„Ano... jeho osada leží někde mezi North Forkem a Salt Forkem.“

„Docela tak. Ale jestli vám mohu radit, obraťte koně a Kiowy nechte Kiowy.“

„Proč bychom to měli dělat?“

„Protože Tangua přišel na ohromný nápad, že pošle na onen svět každého bělocha, který se mu dostane do rukou. A taky každého Indiána, který náhodou není Kiowa!“

„A to si říká gentleman?“ zavtipkoval jsem. „Ne, vážně: on vám to říkal, anebo jak to víte?“

„Samozřejmě že mi to říkal; dokonce dvakrát!“

Pokusil jsem se znovu o vtip.

„V tom případě – čemu mám děkovat za potěšení, že s vámi přesto mohu mluvit při vaší plné tělesné svěžesti?“

„My jsme výjimka,“ odpověděl s kamenně studenou tváří první z chlapíků. „Jsme totiž jeho staří dobří známí – tradeři, obchodníci. A to poctiví obchodníci, žádní podvodníci, kteří rudochům podstrčí kdejaký šmejda a už se u nich v životě neukážou! A rudoši nejsou zas tak hloupí, aby podřezávali krky lidem, které u sebe

vždycky rádi vidí. Ovšem vás by nejspíš poslali rovnou do věčných lovišť.“

„Proč by posílali do věčných lovišť poctivého zástupce agentury?“ divil jsem se.

„Tak vy jste z agentury?“ hvízdal překvapeně ten trader. „Čím dál tím líp, sir! Na ty mají Indiáni teprv spadeno. Moc často...“

Nedopověděl, ale já jsem pohotově doplnil, co nakousl:

„... moc často je totiž tihle páni brali na hůl, chcete říct! To máte pravdu!“

„Takže z vašich vlastních úst slyším, že vy agenti jste darebáci,“ zasmál se. „Pravda – právě při posledních dodávkách Kiowové pořádně utřeli nos. Říkám vám ještě jednou: jestli náhodou máte zálsk na báječnou mučednickou smrt u kůlu, jeďte dál: dostanete ji se vším příslušenstvím.“

„O to bych zrovna nestál, sir,“ protáhl jsem. „Říkám vám ale, že Kiowové mi nesáhnou ani na zoubek, jen až jim prozradím, s čím jsem přijel. Abyste věděl, prosadil jsem právě v té poslední záležitosti, a které jste mluvil, nápravu. Dostanou zboží a náhradu v penězích.“

„Behold!“ ozval se druhý trader udiveně. „To jste ale bílá vrána mezi agenty. A proč s sebou vlečete toho rudocha?“

„Tlumočník,“ řekl jsem. „Nějaký Pawnee, já sám totiž té kiowské hatmatilce příliš nerozumím.“

„Well!“ kývl hlavou první z mužů. „Tak je to v pořádku. Chtěl jsem vás jen varovat, protože ten jejich náčelník je prostě zuřivostí

bez sebe. Prý mu Apačové vpadli do jeho rajónu a ukradli snad sto koní. Pronásledoval je, a byl by je snad i dostal, nebýt toho, že jim pomohla tlupa nějakých bílých darebáků. Nějaký Shatterhand prý je vede... říkal, že ten chlap má sílu za tři!“

Vrtěl jsem hlavou, jako by mi vyprávěl ty nejneuvěřitelnější historky.

„Prosím vás! A to se tomu lumpovi ani nechtějí dostat nějak na kobytku?“

„To se rozumí! Tanguovi ten mizera prostřelil obě kolena, a víte, co to je pro indiánského pohlavára? Ten si nedá pokoj, dokud ho nebude mít v hrsti. A toho Vinnetoua zrovna tak.“

„Jakého Vinnetoua, kdo je to?“ zeptal jsem se s tváří jak náleží udivenou, jako bych to jméno slyšel prvně v životě.

„Mladý apačský náčelník – prý se tu potlouká někde po okolí se svými bojovníky. Čeká na něho pěkná pastička. Sleduje oddíl Kiowů a ti ho mají vlákat přímo do hlavní osady Kiowů. Jeho i ty bělochy.“

„Hm, hm,“ zamručel jsem pochybovačně. „Jen jestli ti dva budou tak hloupí a dají se nachytat!“

„Tangua míní, že to je hotová věc. Už dal i obsadit cestu svými lidmi, no říkám vám, ti bílí darebáci jsou ztraceni. Jednoho už ostatně chytli, nějakého Hawkense. Divná nátura: samý vtíp, jako by nevěděl, že zanedlouho zkápně.“

„A vy jste ho viděl?“

„Nachomýtli jsme se zrovna k tomu, když ho odváželi!“

„Odváželi? Jak to?“

„No – deportovali ho na ostrov. Na ostrůvek, co leží v Salt Forku, pár kroků od vesnice.“

„Tak, tak... vy jste s tím člověkem mluvil?“

„Pár slov, sir, pár slov. Ptal jsem se, co pro něj mohou udělat, a on se chechtal, jako by mu přeskočilo v hlavě. Prý takhle kdybych mohl zajet do Cincinnati a přivést mu sklenici podmáslí – povídám vám, blázen! Jinak s ním špatně nezacházejí, ten Old Shatterhand má totiž rukojmího, nějakého zajatého Kiowu. Až na Santera! Ten se tedy snaží, aby mu osladil život!“

„Santer? Kdo tohle zas je? Podle jména nějaký běloch? A vy jste o Tanguovi říkal...“

„To je nějaký Tanguův známý – ale jinak, mezi námi, protivný chlap. Včera přijel a hned se vrhl na zajatce. Jako by s ním měl nevyřízený účet. Uvidíte sami!“

„A on je přímo hostem náčelníka, nebo má svůj vlastní stan?“
vyptával jsem se.

„Dali mu takovou starou chajdu na konci osady. Však uvidíte, až přijdete. Dost se divím, že ho tam strčili, obyčejně mívají hosté stan vedle náčelníka. Ale vlastně se tomu ani moc nedivím. Až si toho člověka prohlédnete – ale co: na první pohled šibeničník! Koukám, že jste na ten svůj úřad ještě dost mladý, tak se snad neurazíte, když vám dám otevřenou radu: radši od něho dál!“

Druhý muž se vmísil do hovoru:

„Nu, meššúrs, pozdravili jsme se, a my musíme zas o kousek dál. Žijte si dobře, a hlavně se vraťte se zdravou kůží!“

Pozdravili jsme se ještě jednou a tradeři se hnuli dál svou cestou. Tohle setkání nám ušetřilo mnoho. Věděli jsme teď, že Sam je v táboře, a věděli jsme také, kde máme hledat Santera. Pobídlí jsme koně a pomalu pokračovali dál k osadě Kiowů. Trvalo to hodnou chvíli, než nám obchodníci zmizeli z dohledu; jejich mezkové se vlekli a chlapíci také zřejmě neměli nijak zvlášť naspěch. Trvalo dost dlouho, než jsme se mohli dát zas na zpáteční cestu.

Náš úkryt byl celkem spolehlivý, ale přece jenom jsme byli uprostřed nepřátelského území, a Vinnetou chtěl mít jistotu. Sotva jsme se vrátili, dal pokyn, abychom přesídlili na nedaleký ostrov, porostlý stromy a hustými křovinami, ležící přímo uprostřed řeky. Tam jsme se mohli skrýt naprosto bez obav, že nás někdo vypátrá. Voda kolem ostrůvku byla hluboká a prudká, strhla by i dobrého plavce, ale na koních jsme se s trochou opatrnosti dostali na pevnou půdu docela dobře. Ukázalo se, že Vinnetou volil dokonce výborně – ostrov byl dost velký a hustě zarostlý, ideální místo pro ležení, jež mělo zůstat ukryto před nepovolaným zrakem. Postarali jsme se o koně a našli si každý vhodné místo k odpočinku – já jsem se natáhl v křoví a oddal se spánku jako o půlnoci. Počítal jsem s tím, že příští noc nebude na spaní ani pomyšlení, a chtěl jsem být svěží a při síle. A potom: čekala nás dvojí cesta přes vodu; odtud a potom k ostrůvku, na kterém byl údajně uvězněn Sam Hawkens. A teď, uprostřed prosince, by po takové lázni v mokřých šatech neusnul nikdo na světě.

Bylo už tma, když mě Vinnetou probudil. Nechali jsme si na sobě jen nejnnutnější části oděvu, vzali nože jako jediné zbraně,

skočili do řeky a plavali k pravému břehu. Odtud jsme chtěli dojít po pobřeží vzhůru až k soutoku řek Red River a Salt Fork. Dostali jsme se tam za slabou hodinku a pak už nám zbývalo přeběhnout pár desítek kroků proti toku Slaného ramene, abychom před sebou uviděli planoucí ohně kiowské osady. Ležela ovšem na druhém, protilehlém břehu, a čekala nás tedy ještě jedna plavba přes řeku.

To bylo ovšem ještě před námi. Teď jsme si zatím obhlíželi osadu, která přirozeně měla daleko do toho, co si Evropané pod tímhle slovem obvykle představují. Stálo tu prostě pár desítek kožených stanů, před každým hořící oheň, a kolem nich houfek Indiánů, zimomřivě se tetelících u plamenů a přihřívajících si večeři. Největší ze stanů stál právě uprostřed, byl u vchodu ozdoben několika oštěpy s orlími pery a všelijakými náčelníckými odznaky a talismany. Před vchodem seděl Tangua s mladým, asi patnáctiletým chlapcem a s dvěma ještě mladšími Indiány. Odhadoval jsem, že jim nemůže být víc než dvanáct a čtrnáct. Posedávalo kolem i několik žen, dost zvláštní věc u Indiánů, kde se ani manželkám a dcerám nedovoluje stolovat společně s muži.

„To jsou Tanguovi synové,“ zašeptal mi Vinnetou. „Ten nejstarší se jmenuje Pida, Jelen, a je výborný běžec. Bude z něho velký bojovník, až dospěje. Tangua ho miluje nejvíc ze všech.“

Hledal jsem ostrov, o kterém mluvili tradeři. Bylo špatně vidět; na nebi pluly temné mraky, nikde se neukázala ani hvězdička a jen v odlesku plamenů jsem rozeznával v temnotě jakési tmavé čáry, které snad mohly být proužkem pevniny. Vinnetou mě sledoval a pochopil hned, po čem pátrám. Tiše mi zašeptal

„Vidí Old Shatterhand onu tmavou čáru na řece? To jsou tři ostrovy, tam najdeme Sama Hawkense.“

„Ale na kterém z nich?“

„Můj bratr ať si vzpomene, co říkal trader, Je-li Sam Hawkens na ostrůvku blízko pobřeží, musí být na onom uprostřed, který je nyní od nás nejbližší.“

„Pak tedy je tam vpravo konec osady s tou chajdou, kterou dostal Santer,“ řekl jsem.

„Ano,“ přisvědčil Vinnetou. Zdálo se mi, že je velmi vzrušen. Jeho příští slova mi to dotvrdila. „Nyní se musíme rozdělit,“ řekl, „já půjdu pátrat po vrahovi otce a sestry. Sam Hawkens byl tvým druhem, tomu musíš na pomoc ty.“

„Kde se zas sejdem?“

„Tady, na tomto místě.“

„Ano – jestli se nestane nic mimořádného. A kdyby snad náhodou někoho z nás vyslídili?“

Chvilí rozvažoval, než odpověděl.

„Tvůj úkol je těžší než můj. Kdyby tě objevili, přijdu ti na pomoc. Jinak se můžeš vrátit na náš ostrov, ale oklikou, aby nezjistili, kterým směrem prcháš.“

„Jenže ráno stejně uvidí stopy?“ namítl jsem.

„Neuvidí. Dnes v noci přijde déšť a ten smaže všechny otisky.“

„Šťěstí nám přeje... Kdyby se přihodilo něco tobě, pomohu ti taky.“

„Nebude třeba, leda by přišla nějaká nešťastná náhoda. Pohled – tam před tou chýší nehoří žádný oheň. Santer bude asi uvnitř. Nebude těžké zjistit, co se s ním děje.“

Rozloučil se se mnou pokynem ruky a zmizel v temnotě směrem po proudu řeky, nepozorovaně jako duch. Chvíli jsem stál a čekal, ale ať jsem napínal sluch sebevíc, neuslyšel jsem ani šplouchnutí vody. A přece tam někde dole se apačský náčelník ponořil do proudu, aby se připlížil opačnou stranou k osadě Kiowů.

37.NÁČELNÍKŮV SYN JAKO RUKOJMÍ

Mne čekal jiný cíl. Pozoroval jsem ostrůvek při opačném pobřeží proti vesnici Kiowů, ozářený zášlehy plamenů, a uvažoval, jak se na něj nejlíp dostat. Na hladině jsem se ukázat nesměl, to bylo jasné, to bylo příliš riskantní. Proplavat celý úsek řeky pod vodou, na to bych si byl snad ještě troufal, ale co když se vynořím rovnou před nosem nějaké kiowské hlídky? Ne, nejlíp se to dalo bezpochyby provést tak, že doplavu pod hladinou napříč tokem k prvnímu, málo vzdálenému ostrůvku, kde pravděpodobně nikdo není, a teprve pak, až se trochu porozhlédnu, pustím se těch zbývajících asi dvacet metrů k prostřednímu ostrovu, k Hawkensovu vězení.

Šlapal jsem ve tmě proti proudu řeky, nespouštěje oči z ostrůvků. Nehnula se tam ani myš, mohl jsem být klidný, moje úvaha byla zřejmě správná. Spustil jsem se opatrně se břehu a vklouzl do vln. Tiše jsem před sebou rozhrnoval vodu a plaval přes řeku pod hladinou. Podařilo se mi dorazit s jediným nadechnutím

až na pár metrů před souš, ale z opatrnosti jsem nijak nespěchal vystrčit hlavu. Nejdřív jsem se převalil naznak, jen ústy nabral trochu vzduchu, držel jsem se ještě pod vodou. Teprve po chvíli jsem se zvolna vynořil mezi pobřežním porostem.

Vypadalo to příznivě. Ostrov sloužil Kiowům zřejmě za loděnici, za domácí přístav pro kánoe. Byla jich tu celá řada, pro mne příjemná, vítaná věc, protože mně mohly v případě potřeby poskytnout docela dobrý úkryt. Ponořil jsem se a plaval opatrně od jedné lodi k druhé, až jsem se dostal za tu poslední, šestou, a octl se na dolním výběžku s docela slušnou vyhlídkou na sousední ostrov.

Byl o něco blíž k pobřeží, kde sídlili Kiowové, porostlý jen skupinami keřů a dvěma dost vysokými stromy. Pátral jsem po nějakém stanu nebo boudě, kde podle mého dohadu zajatce nejspíš drželi, ale nepodařilo se mi objevit nic. Užuju jsem se chtěl potopit a pokračoval v plavecké pouti, když jsem uslyšel v křovinách nad sebou zřetelný šramot. Někdo tu jde! Ve tmě jsem matně rozeznával, že nějaký Indián, docela mladý bojovník, sestupuje dolů k řece. Slézal zešikma, zády ke mně, rovnou ke kánoi na kraji řady. Skočil do ní, odvázal ji a pádloval zvolna k prostřednímu ostrovu. Nezbývalo mi než chvíli počkat.

Téměř vzápětí jsem uslyšel nějaké hlasy. Jeden z nich jsem rozeznával docela zřetelně – to přece bylo známé Samovo chichotání! Ponořil jsem se pod vodu a odrážel se tiše ve směru, odkud vycházel hovor. Míjel jsem řadu kánoí upoutaných u břehu, bylo jich tu tolik, že jisté na každého muže z osady připadalo nejméně jedno plavidlo. Za poslední lodí v řadě jsem se mohl bezpečně skrýt. Tady už byly slyšet hlasy z druhého ostrůvku skoro jasně. Mladý Indián právě naléhavě domlouval Samovi:

„Můj otec to chce vědět!“

„To je možné,“ odpovídal Sam Hawkens, a mně se zase zdálo, že se přitom trochu pochichtává, „jenže ode mne se to nikdy nedozví.“

„Pak tvoje muka budou desetkrát větší!“

„Ale kdepak! Nedej se vysmát! Sam Hawkens a indiánská muka, hihihi! Tím nám už tvůj pan otec hrozil jednou, na Riu Pecos, a víš, jak to dopadlo – no, řekni mi, řekni!“

„Ten pes Old Shatterhand!“

Mladý Kiowa vzteklé syčel:

„Well!“ ozval se Hawkens skoro spokojeně. „Počítej s tím, že se může stát něco docela podobného.“

„Jestli to míníš vážně, zahalilo tvou mysl šílenství! Nejsi snad v naší moci? Není snad tvoje tělo svázáno řemeny tak, že nemůžeš pohnout ani údem?“

„Dík panu Santerovi ...“

„A nejsi snad přivázán krom toho ke stromu? Nesedí u tebe ve dne v noci čtyři stateční bojovníci, kteří k tobě nepropustí ani myš? Jak by ses mohl dostat z naší moci?“

„To je moje věc, miláčku!“ Představoval jsem si, jak asi se v té chvíli Sam Hawkens vyšklibuje Indiánovi do tváře – k jeho nesmírnému vzteku. „Zatím se mi u vás líbí, tak zůstávám. Až toho budu mít dost, prásknu do bot.“

„Zbavíme tě pout, jestliže nám prozradíš, kam měl namířeno tvůj bílý přítel.“

„Neprozradím vám, ani co by za nehet vlezlo. Jen si lámejte hlavy sami! Stejně vám to nebude nic platné! Chytit Vinnetoua a Old Shatterhand, mého nejlepšího žáka – jak si to představujete?“

„Chytili jsme tebe, který jsi jeho učitelem, chytíme i jeho!“

„Mne že jste chytili? Já se dal chytit, z dlouhé chvíle! Řekl jsem si, že pár dní strávím mezi svými drahými Kiowy, jestli se nepletu... Prosím tě, snad si nemyslíš, že vám skočí Vinnetou s Old Shatterhandem na špek a dají se přivést rovnou za nos k vašemu mučednickému kůlu! Takový nesmysl přece nemůže napadnout ani vás! Proto taky chcete vědět, kam měl namířeno Old Shatterhand! Jste v koncích s filipem a jdete na starého Hawkense. Poslouchej, já to vím, kam jel, já bych...“

„Kam jel?!“ vykřikl mladý indián.

„Pshaw!“ zaznělo opovržlivě ze Samových úst. „Dozvíš se to brzy, a nebudu ti to ani muset moc vysvětlovat, protože ...“

V tom okamžiku se rozlehl nad osadou Kiowů divoký řev. Ozývaly se vzrušené, vztekle znějící hlasy, řval jeden přes druhého, nerozuměl jsem ničemu, zdálo se mi, jak někdo volá „chyťte ho, chyťte ho“, a někdo pak vykřikl jméno Vinnetouovo.

„Aha! Slyšíš!“ vpadl do toho Samův vítězný výkřik. „Slyšíš, co volají? Vinnetou – a kde je Vinnetou, tam není daleko ani Old Shatterhand! Jsou tady – jsou tady!“

Divoký řev ve vesnici ještě zesílil; podle toho, co jsem slyšel, jsem soudil, že Kiowové pronásledují Vinnetoua marně. Asi ho

uviděli, ale podle zklamaného, vzteklého řevu to vypadalo, že se jim nepodařilo ho chytit. Mladý Kiowa i čtyři Samovi strážci plni zvědavosti stáli na břehu a mohli si oči vykoukat, co se děje mezi stany. Ten mladý skočil do kánoe, až se zakymácela, a křikl:

„Připravte si pušky a pošlete tomu bílému psu hned kulku do čela, kdyby se ho někdo chtěl zmocnit!“

Vzal veslo, poklekl v kánoi a zabral pádlem do vody. V té chvíli, když jsem si uvědomoval, že za téhle situace těžko mohu nějak pomoci Samu Hawkensovi, mi probleskl hlavou nápad. Ten mládenec, soudě podle toho, co se mluvilo. zpočátku, byl Pida, náčelníkův nejmilejší syn. Co kdybych se ho zmocnil, co kdybych ho zajal a potom vyměnil za Sama Hawkense? Byla to bláznivá myšlenka, ale já neměl na dlouhé rozvažování čas. Jediný pohled na druhý břeh mi ukázal, že teď je jediná příznivá chvíle k takovému podniku: Na druhé straně se všichni starali jen o Vinnetoua, hulákali a pobíhali; dokonce i Samovi strážci civěli na druhou stranu, dychtívi dozvědět se, co se děje s Apačem, který se odvážil proniknout až do samého sídla svých smrtelných nepřátel. Blahořečil jsem v duchu Vinnetouovi, že prchá právě opačným směrem, než je náš tábor – teď nám to prospívalo hned dvakrát. Ale to všechno byly jen vteřiny, v nichž tyhle moje myšlenky proběhly, protože v témž okamžiku jsem se rozhodl už napevno. Indián přirážel s lodi ke břehu: narazil na zem, vyskočil, sklonil se, aby kánoi upoutal – a tu jsem se za ním najednou vztyčil, přímo jako bych vyrostl z vody. Pootočil se, jak zaslechl nečekaný šramot, ale už bylo pozdě. Má ruka dopadla na jeho spánek a Pida, syn Tanguův, klesl do člunu na dno.

Podařilo se! Ta bláznivá věc se podařila! V kánoi ležel bezmocně náčelníkův nejmilejší syn a nikdo z těch vyjevených a zuřících

Kiowů na druhé straně o tom neměl potuchy! Skočil jsem do lodi a začal zuřivě veslovat, abych se dostal co nejdřív z dohledu Kiowů. Potom, když už záře ohňů nedosahovala až ke mně, jsem přistál, vyvlekl mladého Indiána do trávy, uřezal řemeny u kánoe a svázal ho jimi, narychlo mu ucpal ústa. Mohutným kopnutím jsem zahnal loď do proudu; nesměla prozradit, co se stalo.

Přivázal jsem Pidovi ruce těsně k tělu, přehodil si ho, stále ještě bezvládného, přes rameno a dal se na zpáteční cestu k našemu ostrovu. Šlo se mi špatně, ne snad že by Indián byl těžký, ale protože za několik okamžiků přišel k sobě a začal sebou zuřivě trhat a vzpírat a cloumat pouty. Když konečně poznal, že se z mé moci tak jako tak nedostane, trochu ochabl. Ale i já jsem byl jeho zuřivým odporem jak náleží vysílen.

„Kdo... jsi?“ mumlal ucpanými ústy. „Bídná bledá tváři... už zítra tě... můj otec Tangua... chytí... a zničí.“

„Tvůj otec se mě vůbec nezmocní, protože tvůj otec není schopen pohybu!“

„Udělají to... jeho bojovníci!“

„Ti jsou mi pro smích!“ řekl jsem naschvál velmi sebevědomě.

„S každým udělám to, co jsem udělal s tvým otcem!“

„Uff! Ty jsi s ním bojoval?“

„Ano. Moje kule ho zasáhla do obou kolen. Víš tedy, kdo jsem?“

„Uff! Jsi Old Shatterhand?“ řekl a jeho hlas se najednou zachvěl.

„To se ještě ptáš? Nesrazil jsem tě snad pěští? A kdo jiný než Old Shatterhand nebo Vinnetou by se odvážili do osady Kiowů unést náčelníkova syna?“

„Uff! Já tedy zemřu – ale ty ode mne neuslyšíš ani jediný výkřik bolesti!“

„Neusmrtím tě – ani já, ani nikdo jiný. Nejsme vrazi. Jestli nám tvůj otec vydá bledé tváře, které jsou v sídlišti Kiowů, budeš volný.“

„Myslíš bledé tváře jménem Santer a Hawkens?“

„Ano.“

„On vám je vydá, protože Pida, jeho syn, je mu tisíckrát milejší než Sam Hawkens, a Santer pro něho nemá vůbec žádnou cenu.“

Od této chvíle byl jako proměněný. Dal se dokonce vést dál bez jakéhokoliv pokusu o odpor.

Klopýtal jsem ve tmě a vzpomínal na Vinnetouovu předpověď: začalo totiž krápat, nejdřív lehce, nesměle, pak hustěji a nakonec spustil vydatný liják. Byl tak prudký, že jsem v něm nedokázal nalézt na břehu řeky místo, kde jsme se měli sejít. Našel jsem zato hustý strom s rozložitou korunou a tam jsem se uvelebil i se svým zajatcem, abych přečkal zbytek noci až k rannímu rozbřesku.

Byla to hotová zkouška trpělivosti. Lijavec houstl a houstl, bičoval prérii v prudkých nárazech, a přitom ráno ne a ne nastat. Jediná útěcha pro mne byla v tom, že víc už jsem stejně promoknout nemohl: byl jsem opravdu mokrý skrznastrz, nit na mě nebyla suchá. A chladno mě roztrásl tak, že jsem málem cvakal zuby. Musel jsem si chvílemi aspoň zacvičit, abych se

jakžtakž zahřál: Trochu mi bylo líto mladého Indiána, pro toho to muselo být mnohem horší – ale Pida se snažil nedat najevo ani hnutím brvy, že by snad snesl méně než já.

Konečně se mi splnila obě vroucí přání: déšť začal řídnout, až přestalo pršet úplně, a na východě se objevilo světlo nového dne. Nad řekou ležel příkrov husté, těžko proniknutelné mlhy, ale přece jenom se dalo už rozeznat místo, kde jsme si ujednali s Vinnetouem schůzku. Přešel jsem blíž ke břehu a tlumeně zavolal přes řeku:

„Halloo!“

„Halloo!“ odpověděl mi vzápětí Vinnetouův hlas. „Volá můj bratr Šarlí?“

„Ano! Pošli sem dobrého plavce s několika řemeny.“

„Jdu sám!“

Za chvíli jsem uviděl, jak se vynořuje z mlhy nad řekou Vinnetouova hlava. Pocítil jsem nesmírnou radost z toho, že můj přítel unikl Kiowům, takovou radost, že bych ho byl nejraději na místě objal. Za chvíli stál vedle mne na břehu a prohlížel si udiveně Indiána, ležícího pod stromem.

„Uff!“ podivil se. „Pida – syn Tanguův! Kde se ho můj bratr zmocnil?“

„Při pátrání po Samu Hawkensovi.“

„Viděl jsi malého lovce?“

„Ne, ale vyslechl jsem rozmluvu mezi ním a Pidou. Chtěl jsem se pokusit ho osvobodit, ale mezi stany se strhl povyk – patrně tě Kiowové objevili... Musil jsem rychle zmizet.“

„Štěstí mi nepřálo,“ řekl Vinnetou. „Dostal jsem se až k Santerově chatrči – naneštěstí tam přicházela právě v tom okamžiku skupina Kiowů. Odkutálem jsem se stranou, aby mě neviděli, ale jeden z nich zašel za chajdu a náhodou se podíval tam, kde jsem ležel. Všichni čtyři se ke mně rozběhli, nemohl jsem udělat nic než co nejrychleji zmizet. Poznali mě. Záře plamenů jim ukázala mou postavu. Zmizel jsem jim, ale Santera jsem neviděl.“

„Brzy ho uvidíš,“ řekl jsem klidně. „Tento mladý bojovník je srozuměn s tím, že ho vyměníme za Santera a Sama Hawkense.“

„Uff! Můj bratr Old Shatterhand jednal velice odvážně, když se zmocnil náčelníkova syna; ale pro nás to je to nejlepší, co se mohlo stát.“

Sešli jsme k řece, odvedli Pidu, který se už vůbec nezpěchoval, uvolnili mu zacpaná ústa a uvázali si ho mezi sebe tak, že jeho ramena se při plavání opírala o naše. Bylo to pro něho dokonce možná pohodlnější než pro nás: hlavu měl nad vodou a nohama nám vydatně pomáhal při tempech. Výměnu za oba bělochy bral za hotovou věc.

Na řece ležela stále ta hustá mlha. Viděli jsme asi na šest sedm metrů před sebe, ale Vinnetou spoléhal především na svůj znamenitý sluch – na řece by teď bylo slyšet každý sebenepatrnější zvuk. Nebyli jsme už příliš daleko od břehu, když Vinnetou zvolnil.

„Tiše!“

„Něco jsi zaslechl?“

„Vesla... někdo jede lodí... tam nahoře před námi.“

„Slyším! Teď opatrně!“

Rozhrnovali jsme před sebou vodu neznatelnými pohyby, jen tak, abychom se udrželi nad hladinou a nezašplouchali. Poslouchali jsme s napjatými ušima – ano, Vinnetou měl pravdu, někdo vesloval po řece, blížil se k nám. Má asi velice naspěch, napadlo mi, když jede po proudu, a ještě k tomu tak mohutně zabírá. Máme se před ním schovat na břeh? Anebo se máme pokusit zjistit, kdo to tak ujíždí? Podíval jsem se tázavě na Vinnetoua. Ihned mi porozuměl:

„Zůstaňte tady! Chci vědět, kdo to je. Jsme na vodě, když se nebudeme hýbat, neobjeví nás.“

Ano, dalo se stěží předpokládat, že by si nás neznámý člověk v kánoi v té mlze všiml – vždy nám sotva vyčnívaly hlavy nad hladinu. Na chvíli jsem se obával o Pidu, aby snad na sebe nechtěl upozornit výkřikem, ale mladý Indián zřejmě počítal s tím, že se stejně dostane na svobodu, a choval se kupodivu klidně.

Údery vesel zaznívaly docela zblízka. Z mlhy se vynořila indiánská kánoe, rychle klouzala po vlnách a tam vzadu, kleče u pádla, hnal kupředu loďku někdo, koho bychom se nadáli nejméně.

Vinnetoua, jindy tak klidného a chladnokrevného, jako by naráz posedlo šílenství.

„Santer! Chci ho dostat!“ vykřikl a vrhl se kupředu ke kánoi.

Docela zapomněl, že je s námi spoután. Řemen ho strhl nazpět, ale skoro současně se ve Vinnetouově ruce zableskl nůž a prudké říznutí Apače uvolnilo. Vinnetou se ponořil pod vodu a brázdil zuřivě vodu.

Muž v člunu se otočil. Apačův výkřik ho na nás upozornil, v jeho tváři se objevil výraz zděšení a zmatku.

„Goddam!“ zaklel. „Ti darebáci jsou tady...“

Ale vtom si uvědomil, že má všechny výhody na své straně.

Odhodil pádlo do člunu, chopil se pušky a zařval:

„Takhle jste si vyjeli naposled, psi!“

Ozvala se rána. Santer naštěstí spustil okamžik po tom, co Vinnetou přerázl řemen, který ho spojoval a Pidou a se mnou. Jeho mocný, nečekaný odraz nás odhodil stranou, ponořili jsme se pod vodu a slyšeli jsme jen, jak kulka zasvištěla kolem našich ramen a pleskla do vody.

To, co jsem uviděl v následujících vteřinách, nebylo plavání, ale spíš jakýsi let po hladině řeky. S nožem mezi zuby Vinnetou přímo letěl vpřed jako plochý kamínek zprudka hozený po hladké hladině. Avšak Santer měl v hlavni ještě druhou ránu. Mířil na blížícího se Apače a řval:

„Jen pojď, ty rudá kůže! Provrtám tě naskrz jako řešeto! Pošlu tě ke všem čertům!“

Patrně si představoval, že s puškou v ruce Vinnetoua hladce a krátce vyřídí, ale byl to špatný propoččet. Apačský náčelník byl už

těsně u boku kánoe a bleskurychle se ponořil pod vodu. Santerovi se ztratil cíl a hrozilo, že mu Apač zvrhne kánoi a že dojde k zápasu ve vodě. A tam by mu ovšem puška proti noži byla málo platná. Hodil pušku zpět do kánoe a skočil po pádle. List se zabořil do proudu a kánoe poskočila mohutným skokem vpřed – právě včas, aby unikla z místa, kde se vynořil zpod hladiny Vinnetou. Santer se vši silou opíral do pádla, a ohlížeje se po Apačovi, divoce řval:

„Tak pojď, pse, tu kulku mám pro tebe schovanou!“

Vinnetou napínal všechny síly, nesl se po vodě, letěl jako delfín, ale ani ten nejlepší plavec na světě samozřejmě nemohl stačit kánoi poháněné proudem a zuřivým veslařem. Uplynulo sotva půldruhé minuty od setkání se Santerem. Na břehu se za chvíli začali objevovat první Apači. Slyšeli křik a výstřely, a jako by tušili, že jejich náčelník má takřka na dosah ruky vraha svého otce a jejich náčelníka, pět nebo šest se jich vrhlo okamžitě do vody za Vinnetouem. Ale loďka už zmizela v husté mlze. Pro tenhle okamžik se Santerovi podařilo uniknout.

Apačové mi pomohli z vody, vytáhli i Pidu a shromáždili se kolem Vinnetoua, který se chvěl prudkým rozčilením. Nikdy jsem ho neviděl tak rozrušeného jako v této chvíli, kdy říkal svým mužům:

„Moji rudí bratři ať se co nejrychleji připraví! Santer má loď a prchá dolů po řece. Musíme za ním!“

„Ano, musíme za ním,“ souhlasil jsem. „Ale co bude se Samem Hawkensem – a s našimi dvěma zajatými Kiowy?“

„O to se postaráš ty,“ rozhodl Vinnetou.

„Mám tady zůstat?“

„Prosím tě o to,“ přisvědčil. „Vinnetou musí polapit Santera, vraha svého otce a své sestry, právě tak jako ty musíš pomoci malému lovcí, který je tvým přítelem. Rozdělíme se.“

„Na jak dlouho?“ uklouzlo mi.

Vinnetou přemýšlel.

„Kdo to může vědět kromě Velkého ducha?“ odpověděl tiše.

„Myslí jsem, že budu se svým bratrem Šarlím dlouhou dobu, ale Manitou určil jinak. Ví můj bratr Old Shatterhand, proč Santer utekl od Kiowů?“

„Tuším to: zjistil včera, že jsi tady, a dobře ví, že neustaneme, dokud ho nechytíme. A protože taky ví, že na Tanguovu pomoc se spoléhat nedá, vzal radši nohy na ramena.“

„Mohl však ujet na koni,“ řekl zamyšleně Vinnetou.

„Z toho měl strach. Kůň by zanechal otisky a ty by nás mohly přivést na stopu. Ano! Kánoe se mu hodila rozhodně líp. Myslíš, že ho doženete?“

Přikývl: „Přetneme přímou jízdou oblouk, který tu tvoří řeka.“

„Nevím, jestli to je to nejlepší... Co když nechá člun člunem a vystoupí někde na břeh?“ namítl jsem.

„Můj bratr Šarlí má pravdu. Rozdělíme se a budeme sledovat Red River po obou březích. Musíme pozorně prozkoumat každý záhyb a každou zátoku, aby nám neunikla žádná stopa.“

„Rád bych jel s tebou, Vinnetou,“ řekl jsem tiše. „Kdyby nehrozilo Samu Hawkensovi, že ho Tangua umučí...“

Vinnetou mi položil ruku na rameno.

„Vím, že srdce mého bratra je mým srdcem. Ty se však nesmíš vyhnout své povinnosti. Jestli si to bude Velký duch přát, brzy se zase setkáme.“

„Kde?“

„Až odtud Old Shatterhand pojede, ať se drží toku Salt Forku až k místům, kde se stéká s řekou jménem Rio Boxo de Natchitoches.“

Za soutokem na levém břehu proudu nalezne jednoho z mých bojovníků.“

„A jestli tam nebude?“

„Pak pozná můj bratr, že ještě stále jsem Santerovi v patách, ale že mu nemohu říci, kde mě najde. Ať potom jede se svými přáteli do města bledých tváří, do Saint Louis, k lidem, kteří mu uložili vyměřit cestu pro železného oře...“

Odmlčel se a pak rychle dodal s jakýmsi dojetím v hlase:

„Ale prosím tě, aby ses vrátil co nejdřív, jak ti to Manitou dovolí, k nám, do puebla na Riu Pecos. Všichni tě tam rádi uvidíme. A i kdybych tam nebyl já sám, najdeš tam zprávu, kde mě máš hledat.“

Apačové se již sjížděli, připraveni stíhat Santera. Vinnetou podal ruku Dicku Stoneovi a Willu Parkerovi a pak se ještě jednou obrátil ke mně:

„Můj bratr Šarlí ví, že jsme vyjížděli od Ria Pecos s radostí v srdcích. Avšak naše cesta přinesla smrt Inču-čunovi a Nšo-či. Až se vrátíš k nám do puebla, neuslyšíš už hlas nejkrásnější dcery Apačů. Pomsta mě dnes odvádí od mého bratra, ale bude to láska, která přivede Old Shatterhanda nazpět k Apačům. Přál bych si silně, aby na tebe mohl čekat můj bojovník u soutoku Ria Boxo de Natchitoches. Jestliže to přesto nebude možné, nezůstávej příliš dlouho ve městě bílých tváří. Vrať se ke mně – brzo – co nejdřív! Slíbíš mi to, můj milý, milý bratře Šarlí?“

Hrdlo se mi stáhlo, když jsem mu podával ruku. Zašeptal jsem:

„Slibuju ti to. Budu v duchu s tebou, můj bratře Vinnetou. Budu s tebou, jak si to přál tvůj učitel Klekí-petra.“

„Ať dobrý Manilou řídí každý tvůj krok a ať tě chrání na všech cestách, kamkoliv přijdeš. Tak jsem řekl! Howgh!“

Stiskl mi pravici, jako by tím chtěl ještě jednou potvrdit, jak vroucně si přeje, aby se stalo, co právě řekl. Pak se obrátil ke svým bojovníkům, dal několik stručných příkazů, vysedl na Ilčiho a pobídl ho. Voda zašplíchala, jak jeden za druhým vcházeli Apačové do řeky, Vinnetou se svými k levému, ostatní k pravému břehu. Díval jsem se, jak vylézají na břeh, uviděl jsem, jak Vinnetou dává rukou pokyn k rychlé jízdě – a pak už se mi ztratili v mlze.

Vypadal jsem asi zoufale, když už Dick Slone mě vzal kolem ramen a šeptem mi domlouval:

„Nesmíte si to tak brát, sir! Uvidíte, že se s Apači sejdeme co nevidět! Jen co vytáhneme našeho Sama z té jeho kašel. Už kvůli tomu bychom si měli přispíšíť... A vůbec, ještě jste nám neřekl, jak to míníte navléknout?“

Vzpamatoval jsem se – teď skutečně nebyl čas myslet na rozchod. Čím dřív se nám podaří dohodnout se s Kiowy, tím dřív budu moci za Vinnetouem. Bylo třeba co nejdřív vyřídit Samovu záležitost.

„Jste hodný chlap, Dicku! A máte pravdu,“ řekl jsem. „Co teď navrhuje zkušený westman?“

Dick Stone si pohladil rozvázně bradu, ta chvála mu zalichotila.

„Já bych poslal toho zajatého Kiowu k Tanguovi se zprávou, že máme Pidu v rukách. Hned by mu taky mohl oznámit, za jakých podmínek ho od nás může dostat zpátky. Co na to ty, Wille, stará páro?“

Will Parker si nespokojeně pobroukával.

„Co já na to? Nic... jenom to, že tak pitomou myšlenku, jako je tahle, jsi ještě v životě neměl!“

„Bounce!“ zahromoval uraženě Dick Stone. „Čemu říkáš pitomá myšlenka?“

„Pitomá myšlenka říkám pitomé myšlence!“

„To říkáš vážně?“

„Aby ne! Pošleš posla Tanguovi, ten mu vykdáká, kde jsme, a za pár hodin máme na krku padesát nebo sto Kiowů a ti nám vyrvou Pidu a my budeme dřepět vedle Sama. Já bych na to šel jinak.“

„To jsem zvědav, co si vymyslíš?“ hučel nespokojeně Dick.

„Odjedeme zpátky na prérii a tam si vyhlédneme báječné místo, odkud je vidět na všechny strany. Teprve pak pošleme toho Kiowu do vesnice k Tanguovi. Dáme si podmínku, že k nám smějí přijít jenom dva bojovníci, kteří přivedou Sama. My jim za něho odevzdáme Pidu. A hned jim po tom Kiowovi vzkážeme, že Pida na to krutě doplatí, jestli se objeví třeba jen tři ozbrojení Kiowové! Konečně, na prérii bychom měli vždycky možnost dostat se do bezpečí, kdyby se náhodou Tangua pokusil o úskok. Že je to lepší návrh, sir?“

„Nezlobte se, Dicku a Wille, ale já bych udělal něco ještě bezpečnějšího. Já bych neposílal vůbec žádného posla!“

„A jak se dozví Tangua...“ začal Will Parker.

„Jednoduše,“ přerušil jsem ho. „Ode mne.“

„Od vás? Snad nechcete mezi tu bandu? Člověče, vždyť si vás tam nechají!“

„Pochybují! To by totiž byl Pida ztracen okamžitě.“

„Takhle vy to myslíte!“ Will Parker zvedl obočí. „Chápu, chápu, nechcete pustit rukojmí z ruky... No dobře, ale k Tanguovi může zajít docela dobře i někdo jiný... například já...“

„Věřím, že k tomu máte dost odvahy, ale určitě bude líp, když si promluví s Tanguou osobně.“

„Nezapomeňte, že na vás přímo zuří!“ varoval Will Parker.

„Uvidí vás, udělá se mu červeno před očima, a budeme mít po podmínkách. Já bych s ním snad mohl jednat snáz!“

„Ne, Wille, právě pro to, co říkáte, s ním musím jednat sám. Jen ať se rozčílí, jen ať má červeno před očima,“ smál jsem se.

„Dokonce bude dvojnásob rozzuřený, že jsem se k němu odvážil a že mi přitom nic nemůže udělat. Kdyby přišel někdo jiný, mohl by si i myslet, že mám před ním strach – a to by nám neprospělo.“

„Jak chcete, sir!“ bručel Will Parker. „Ale kde zatím zůstaneme my? Tady na ostrově, nebo někde jinde?“

„Nic lepšího nenajdeme, Wille.“

„Well!“ vmísil se do řeči Dick Stone. „Ať je po vašem, ale běda, jestli se vám a Samovi něco stane! Pak se neznám!“

„Počkej s tím vyhrožováním!“ klidnil svého kamaráda Will Parker. „Kdy chcete vyrazit, sir?“

„Dnes navečer.“

„Není to pozdě? Kdyby nám vydali Sama řekněme dnes v poledne...“

„... tak bychom rovnou mohli počítat s tím, že do večera máme všechny Kiowy v zádech a že nám podřežou krky všem dohromady!“

„Myslíte?“

„Samozřejmě. Tangua nám docela rád vydá Sama výměnou za miláčka Pidu, ale až ho bude mít, pak ovšem udělá všechno, aby se

nám dvojnásob pomstil. Už proto musíme tu výměnu zařídit na večer. Když zmizíme za tmy, nebudou nás moci hned pronásledovat. A pak, za ten celý den dostane náčelník o mladého pana Pidu větší strach. Bude přístupnější!“

„To je pravda,“ připustil Will. „Jenže za ten den nás taky mohou krásně vypátrat.“

Pokrčil jsem rameny.

„A i kdyby náhodou přijeli až sem! Co uvidí? Jedině stopy po Apačích. A nejspíš si pomyslí, že Apači Pidu odvěkli. Ani je nenapadne prohledávat náš ostrůvek. A z toho bude mít Tangua zase jenom ještě víc... pozor! Neslyšíte nic?“

Zdálo se mi, že jsem zaslechl lidské hlasy. Podíval jsem se tázavě na oba westmany. Mlčky přikývli a chopili se pušek. Mlha se pozvolna zvedala a my jsme už dohlédli daleko na břeh řeky. Stálo tam několik Kiowů, skláněli se nad otisky v trávě a vzrušeně se mezi sebou o něčem dohadovali. Jeden z nich mával rukama směrem podél řeky, několik dalších ukazovalo nazpět k vesnici.

Nakonec se obrátili a zmizeli tak tiše, jak přišli. Podívat se směrem k nám, k ostrůvku, je vskutku vůbec nenapadlo.

„Mají naspěch,“ ozval se Dick.

„Chtějí co nejdřív ohlásit Tanguovi, co objevili. Myslím, že pošle několik bojovníků, aby ty stopy pořádně prozkoumali,“ řekl jsem.

Ale trvalo celé dvě hodiny, než se objevil výzkumný oddíl Kiowů. Byli ozbrojeni a hnali se podle stopy, jako by byli na závodech. Neměli ovšem stejně žádnou naději, že dohoní

Vinnetouovy Apače – ti jeli nejméně tak rychle jako jejich nynější pronásledovatelé.

Leželi jsme tiše ve křoví a těšili se z příjemného sluníčka, které nám po deštivé noci přišlo docela vhod. Vysušilo naše ležení a také nás a pozvedlo nám trochu po Vinnetouově odjezdu náladu. K tomu se nám brzo po poledni podařil nečekaný lov: na řece se objevila prázdná kánoe, kterou proud zahnal přímo k břehům našeho ostrůvku. Poznal jsem podle uřezaného řemení, že to je Pidova kánoe, která zůstala patrně viset někde v Salt Forku, ale pak ji proud strhl a zahnal až k nám. Připlavala jako na zavolanou, já si jen liboval, že mi večer přijde vhod, že nebudu muset plavat, zas stejnou cestou jak s Vinnetouem.

Vyrazil jsem, když se setmělo. Vzal jsem si medvědobijku, stiskl si ruku s Willem a Dickem a pustil se v kánoi proti proudu. Šlo to dost ztěžka a pomalu, teprve po dobré hodině jízdy jsem se dostal až k osadě. Našel jsem při břehu skryté místo, uvázal pevně kánoi řemenem ke stromu a pokusil jsem se trochu se porozhlédnout.

Vypadalo to tu jako včera. Před stany hořely ohně, před nimi posedávali muži, ženy pobíhaly sem a tam. Předpokládal jsem, že Tangua zesílí na dnešek strážce, ale jeho ukolébalo, že Kiowové našli stopy Apačů: byl přesvědčen, že tím všechno nebezpečí už pominulo. Seděl před svým stanem tak jako včera, sám, jen se svými dvěma mladšími syny, s hlavou skloněnou a s pohledem upřeným do plápolajících plamenů, všecek zoufalý nad zmizením milého syna Pidy.

Tentokrát jsem byl na levém břehu Slaného ramene, kde byla osada, a mohl jsem se plížit v pravém úhlu od řeky až za náčelníkův stan.

Nikde nebylo ani človička, ti lidé se cítili v naprostém bezpečí. Snad jsem se nemusel ani plížit, snad by si mě nikdo ani tak nevyšiml... Nečekaně hladce jsem pronikl až k náčelnickému stanu. Uvítal mě tam monotónní nářek – byl to žalozpěv nad ztrátou syna, kterým Tangua vyjadřoval své neštěstí, svůj smutek. Protáhl jsem se stanem k druhému konci, vyčíhal si vhodný okamžik a pak se před ním naráz vztyčil.

„Proč zpívá Tangua píseň žalu?“ oslovil jsem ho klidně a samozřejmě. „Statečný bojovník nemá dát najevo ani hlasem, co sužuje jeho srdce. Pláč se hodí jen pro staré squaw!“

Ulekl se nepopsatelně. Vyvalil oči, chtěl něco říci, chtěl vyskočit, ale zíral na mne bezmocně jako na strašidlo a trvalo hodnou chvíli, než konečně vyleptal:

„Old – Old – Shatt – Shatter – uff, uff! Jak to – že – jsi tady – ty jsi – oni jsou – ty nejsi pryč?“

„Jak vidíš, nejsem. Naopak, přišel jsem si s tebou promluvit.“

„Old Shatterhand!“ vyrazil ze sebe ještě jednou, jako by se chtěl ujistit, že se mu to všechno nezdá, že před ním skutečně stojím, živý, z masa a kostí. Oba mladí chlapci v tu chvíli zmizeli, utekli do stanu, jako když střílí mezi vrabce.

„Old Shatterhand!“ opakoval náčelník pomalu potřetí. Úlek vystřídal vztek a zlost. Tvář se mu divoce stáhla, jeho ústa vydala jakýsi skřek – rozkaz bojovníkům, kterému jsem nerozuměl. Jen své jméno jsem rozeznal docela zřetelně.

Vzápětí se rozlehl vesnicí nepopsatelný řev. Zdálo se okamžik, jako by se rozeřvala celá prerie kolem, jako by začala nečekaně dunět a sopotit neznámá sopka. Všechno, co mělo nohy, běželo

sem, před Tanguův stan, a řvalo a hýkalo ze všech sil. Vytrhl jsem z opasku nůž, strčil ho Tanguovi těsně k očím a křikl mu do ucha:

„Chceš, aby Pida zahynul? Posílá mě k tobě!“

Ačkoliv se ozýval ze všech stran ohlušující řev, porozuměl mi docela dobře a ihned. Zbledl, zvedl pravou ruku – to stačilo, aby se Kiowové uklidnili a aby zavládlo okamžitě hrobové ticho. Ale jak nás obstoupili ze všech stran, vrhali po mně takové pohledy, že bych už dávno nebyl mezi živými, kdyby ty pohledy mohly zabíjet. Viděl jsem, co bude na Indiány platit: posadil jsem se klidně k Tanguovi, lhostejně se rozhlédl, objal rukama kolena a propletl si spokojeně, domácky prsty.

„Mezi mnou a Tanguou panuje nepřátelství na život a na smrt,“ začal jsem. „Nezavinil jsem to, ale když už to tak jednou je, беру to na vědomí. Nemám z toho nepřátelství strach, ani co by se za nehet vešlo – náčelník Kiowů to vidí z toho, že tady sedím uprostřed jeho tábora a klidně s ním mluvím. Ale nepřišel jsem kvůli tomu, abych Tanguovi dokázal, že se nebojím. Řeknu mu krátce jen tolik: Pida, jeho syn, je v našich rukou. Jestliže se do určité doby nevrátím zpátky, bude viset na stromě!“

Ani jediné slovo, ani jediný pohyb neprozradil, jaké asi pocity se zmocnily kiowských bojovníků po těch slovech. Stáli a upřeně a tiše zírali na svého náčelníka, jehož oči se jen nenávistně leskly.

Pln vzteku si uvědomoval, že se mě nesmí ani dotknout, jestli nechce dát všanc život svého nejmilejšího.

„Jak – se – dostal – do vaší – moci?“ procedil skřípaje zuby.

„Podíval jsem se včera na ostrov za Samem Hawkensem. Pida tam byl – srazil jsem ho pěstí a odvedl s sebou.“

„Uff! Old Shatterhand je miláčkem Zlého ducha, který ho stále ochraňuje! – Kde je můj syn?“

„To ti neřeknu – jen tolik smíš vědět, že je na dobrém místě a že se mu až dosud nic nestalo. Taky se mu nic nestane, ani dalšímu tvému bojovníku, kterého jsme zajali – jestli budeš rozumný. Propustíme jednoho i druhého za jedné podmínky: vydáš nám za ně Sama Hawkense.“

„Uff! Máš ho mít!“ řekl rychle Tangua. „Přiveď Pidu a druhého bojovníka, a splním ihned, co si přeješ.“

„Co tě napadá!“ odmítl jsem rázně. „S tím nepočítej! Znáám náčelníka .Kiowů až moc dobře – vím, že se mu nedá věřit. Konečně, já ti nabízím dva muže za jednoho, to je dost velkorysé, abych měl právo žádat poctivou hru.“

„Musíš mi napřed dokázat, že máš skutečně Pidu v moci!“ zavrčel podrážděně Tangua.

„Nic ti nebudu dokazovat! Old Shatterhand není Tangua. Řekl jsem to, a je to tedy pravda. Radši mi ty ukaž Sama Hawkense. Beztoho už není na ostrově... Chci s ním mluvit!“

„Co po něm chceš?“

„Zeptám se ho, jak jste s ním zacházeli. Podle toho se potom zařídím dál.“

Tangua chvíli přemýšlel. Pak zvedl hlavu a úlisně řekl:

„Tangua se musí poradit se staršími kmene, než se rozhodne. Odejdi proto k nejbližšímu stanu – dozvíš se pak, co uděláme ...

„Dobře – ale nenatahuj tu svou poradu na příliš dlouhé lokte! Jestli se v domluvené době nevrátím, bude to stát Pidů krk! Pověš ho!“

Oběšení je pro každého Indiána ta nejpotupnější smrt, která ho zneuctuje navěky a před všemi. Dovedl jsem si představit, jak asi Tangua v duchu běsnil a zuřil, že právě jeho Pidovi hrozí něco tak bezectného. Mohl jsem si být jist, že teď Tangua nic nepodnikne, ačkoliv mě ze všech stran obklopoval kruh Kiowů, jistě jen stěží potlačujících touhu vrhnout se na mne, spoutat mě a postavit ke kůlu. Posadil jsem se proto celkem klidně opodál u sousedního stanu. Pida byl záštita, dokud ten byl v naší moci, nezbývaly třeba celému kmeni nic než právě jenom ty pohledy plné zloby a nenávisti.

Za nějakou chvíli se zvedl od sousední porady náčelníků jeden muž. Zmizel v jednom ze stanů na opačném konci osady a po chvíli se zas vynořil – i se Samem Hawkensem. Vyskočil jsem a vyšel jim několik kroků vstříc. Sam byl radosti bez sebe:

„Heigh-day! Old Shatterhand! Vždyť jsem jim povídal, že se na mne přijdete podívat! Jistě si chcete odvést starého Sama s sebou... jestli se nepletu!“

Potrásal spoutanýma rukama, nabízel mi je, abych je na šťastné shledání opět stíkl.

„Halloo, buďte zdrav, Same,“ pozdravil jsem mužika, „greenhorn přišel dosvědčit, že Sam je slavný mistr v plížení. Tomu můžete radit nahoru dolů, on stejně určitě šlápne na opačnou stranu, než je radno!“

„Ale sir, můj drahý sir – snad byste mi nevyčítal? Radši mi prozradte, jestli je dosud naživu má láska Mary?“

„Nedočkávkě čeká, až si jí sednete na hřbet!“

„A Liddy?“

„Dick a Will ji opatrují. Jako oko v hlavě.“

„Tak je to všechno v pořádku, vážený – jestli se nepletu. Co říkáte, abychom se tady s pány rozžehnali? Mne už to začíná mezi Kiowy nudit.“

„A co kdybyste zkusil být ještě chvíli trpělivý? Děláte, jako by to byla hotová hračka, dostat se ke Kiowům a odvést vás pryč!“

„Pro vás, sir? To bych rád věděl, co by vám mohlo dělat těžkosti! Vy byste mě sundal třeba z měsíce, .kdybych se tam nešťastnou náhodou nějak připltl – hihihih!“

„Jen se smějte! Tak se mi zdá, že se vám tady nijak špatně nevedlo!“

„To se rozumí, že ne!“ šklíbil se mužík. „Vedlo se mi dokonce znamenitě! Každý z těch Kiowů by mě byl nejradši láskou snědl! Měl jsem se jak svatební host, cpali do mne kdejakou dobrotu, na noc jsem si ani nemusel lehnout – ležel jsem totiž na zádech v jednom kuse!“

„Vzali vám věci?“

„Do posledního řemínku. Kapsy naruby!“ zubil se Sam.

„Dostanete je zpátky,“ řekl jsem. „Jestli jsou ovšem ještě na světě... A nebude to asi už dlouho trvat, vidím, že náčelníci skončili poradu!“

Tangua – to se dalo předpokládat – se ještě pokusil kličkovat. Ale zarazil jsem ho a řekl jsem mu, aby se rozhodl: buď mou nabídku ihned přijme, nebo najde Pidu pověšeného na stromě. To stačilo, aby mi oznámil najednou slavnostním hlasem, že porada náčelníků s výměnou prý souhlasí. A když mi po kratším handrkování dokonce vydali většinu Samových věcí, souhlasil jsem zase já s tím, že se mnou a se Samem pojedou čtyři neozbrojení bojovníci v kánoi, kteří převezmou Pidu a druhého Kiowu. Varoval jsem ještě náčelníka, aby nepomýšleli na žádnou lest, že by se to těžce nevyplatilo Pidovi prvnímu ze všech. Ale upřímně řečeno, na to už v tomhle okamžiku Kiowové neměli myšlenky. Dokonce na mě nechtěli žádné další záruky – a ti čtyři přece mohli být vlákáni do pasti! Mému slov, zdálo se, plně důvěřovali – i když se ozývalo při našem odchodu tu a tam nespokojené mručení.

Sam Hawkens byl ovšem radostí bez sebe. Když mu Kiowové sundali pouta, povyskočil si, roztáhl radostně ruce nad hlavou a začal dupat, jako by tančil vítězný válečný tanec.

„Volný, volný, jsem zase volný!“ halekal. „To vám, sir, nikdy nezapomenu! A slibuju vám, že už nikdy nepoběžím vlevo, když vaše ctěné nohy to namíří doprava! Vážně ne!“

Už na odchodu jsem zaslechl Tanguovo volání; plné nenávisti, až dosud potlačované:

„Dokud se nevrátí Pida, jsi v bezpečí – ale až se vrátí, budeš mít v patách celý kmen Kiowů! A chytne si tě, i kdyby ses nám chtěl ztratit ve vzduchu!“

Mávl jsem nad tím jen rukou a raději jsem hleděl, abychom už byli se Samem v kánoi. Když zašplouchala vesla a naše dvojice kánoí odrazila od břehů, vypukl ve vesnici mezi Kiowy takový povyk, jako by chtěli zbořit svět. Byli jsme už daleko na řece, a ještě pořád bylo to vytí a skučení slyšet.

Ale to už jsem musel Samovi vyprávět, co všechno se stalo od chvíle, kdy ho Kiowové zajali. Opepřoval mé vyprávění obvyklými vtípky, a tak se mi všechno zdálo, že se mu ulevilo, když se dozvěděl, že se neseťká s Vinnetouem. Obával se, že mu vytkne, jak hloupě si počínal, a že před ním docela ztratí své zálesácké dobré jméno.

Will Parker a Dick Stone nás očekávali s nejvyšší netrpělivostí – přece jen nějaká minuta od mého odchodu už uplynula a oni Kiowům nedůvěřovali. Padli si do náruče se Samem a nakonec jsem to musel být já, kdo zbavil oba Kiowy pout a předal je čtyřem Tanguovým pověřencům. Naložili své druhy do kánoe, beze slova ji spustili do vody a začali pádlovat ostošest. Čekali jsme, dokud údery pádel neztichly, a pak jsme se vyhoupli na koně, Sam na svého mezka, přebrodili na levý břeh a pobídli zvířata k ostrému klusu. Měli jsme před sebou noc, která nám měla umožnit útek. Museli jsme využít každého okamžiku, a tak nám přišlo docela vhod, že Sam se v krajině trochu vyznal a stal se – ke své náramné pýše – naším préríjním koněvodem. Ovšem dřív než se toho ujal, neodpustil si malý proslov; vztyčil se v sedle své Mary, zahrozil pěstičkou do vzduchu a s bojovným výrazem se obrátil směrem, kde ležela osada Kiowů, místo jeho nejhlubšího zálesáckého pokoření:

„Já vím, že tam teď strkáte hlavy dohromady, jen abyste přišli na to, jak se nám dostat zase na kobylku! čerta starého! Sam Hawkens

už nebude nikdy tak praštný, aby lezl do boudy, z které ho nakonec musí vytáhnout greenhorn! To si počkáte! Mne už žádný Kiowa na světě nechytí! I kdyby se natřikrát přerazil... jestli se nepletu!“